

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk <http://books.google.com/>

HELIGA BIRGITTA
UPPENBARELSER

Öfter Gamla Handskrifter

UTGIFNA AF

G. E. KLEMMING.

FJERDE BANDET.

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNER
1862.

132/1

REGULA SALVATORIS

MED TILLHÖRANDE

REVELATIONES EXTRAVAGANTES.

Rubrica

1

Här börias *sancti saluatoris regula*, giffwin aff
gudhi gynom ihesu christi mwn, Sinne gudhelik-
aste brudh hálga frw birgitte Hwilkins renliffn-
adhír skal wara nwñnona til ärofulla jomfru marie 5
wördningh, Hwilkin regula giffwin war fornämpda
hálgha frw birgitte j wndirlike matto, Swasom
här framdelis kungörs wppa watzstena sloot j
lynköpungx biscopsdöme j swerikis rike, Tha hon
war j gudhelike bön wpkipt oc gripin j andelike 10
oc wndirstandelike syn

Rubrica Här sigx huru *sancta birgitta* fik gudhe-
likin wppinbarilse Oc huru hon twäkandis oc
rädhandis for gabbilsom wndirgaff them ödh-
miuklika wisa manna ranzsakan eens ärche- 15
biscops oc andra trigghia biscopa Oc eens
mästara j the hálgo script Oc eens abota mykit
renliffuis Hwilke alle mz beradhno raadhe be-
wisto them wara aff godhom sannindinna anda
Oc ey aff gabbarenom falsklighetinna ängle 20
Första Capitulum

J norghis konungx herradöme, hwilkin som är j
nór yterst aff allom konungom, Swa at wtanfore
hans herradömis land ffindz enghin stadhin som

människior gita ällir kunna j boo Hände hælge
 frw birgitte, Tha hon war innerlika j sinom bön-
 2 om at swasom wanskandis ällir wanmaktandhis
 henna likamlika kraptir böriade henna siäl j allom
 5 sinom krafftom wardha aldra fulkomplikasta qwik
 oc stark Til at see höra oc tala oc känna the
 thing som andelikin äru Oc j tholike matto tha
 wart hon opta gripin oc kipt Swa at hon hörde
 mangh thing j andelike syn Oc wndirstandelike
 10 henne andelika kwngöras Hwilkin thing hon ther
 äptir wppinbarade ärchebiscopenom i wpsalom Oc
 ther mz threm androm biscopom Oc enom ganzska
 gudhelikom mästara som stor hiöldz wara j the
 hælgo script Oc enom abota gudhelikom j gudhi
 15 oc alzstingx renliffwis manne, The samma persona
 mz store wördhning oc gudz räddoga ödhmiuk-
 lika wppinbarade rädhandis gabbas wndir liwsins
 ängils liknilse aff gabbarenom mörksins ängle, Oc
 tässe alle oc mange gudz wini thetta hörandis,
 20 Oc thenna äranden alwarlika oc andelika sik j
 mällan betraktandis ffulbordadho the at all the
 thing som the sama persone teedh waro, haffua
 warit aff enkannelike thäs hælga anda nadh Ende-
 lika aff sannindinna oc liwsins godha anda ¶ J
 25 tholke wppenbarilse älla syn saa hon oc entidh
 en man oc ena qwinna j aldra fäghirsta skapnadh
 3 Hwilke ginstan sagdhe en röst See thenna twa
 persone, hwilka thu seer, äru ihesus christus oc
 hans modhır maria Hwilke tik nw j swa matto
 30 synas som the waro liffuandis j wärldinne Än
 hwilke thera likama äru nw j himerike, Thz är
 tik omöghelikit at wita ällir see Tässom ordhomen

swa sagdom Jhesus christus hwilkin sik ginstan
wppinbarade wplätandis siin mwn talade sighiandis

Rubrica Här börias foorordh owir regulam
saluatoris som giffwin är aff gudhi gynom
ihesum christum hälge frw *sancte* birgitte aff 5
swerike j samma swerikis rike christus talandis
til sinna brudh *sancte* birgitte j liknilsom sighir
at aff thy at andre wingardha Som äru andra
renliffnade äru j nakre matto ödhelagdh Thy
wil han nw j thenna timanom planta en nyan 10
wiingardh som är en ny renliffnadhär om hwilka
han wil haffua atwaktelika rökt swaledhis at
han giffwi hanom wäl smakande oc sötasta
wiin *Annat Capitulum*

Jak är swasom en maktogaste konungir, som plant- 15
ade sina wiingardha, Oc the baro langan tima
aldra bätzsta wiin, wm sidhe sadde hans owen j
them aldra snödasta sädh Hwilkin swa mykit
wäxste oc sik wtwidde, At wiinqwistane formatto
ey bära wiin, wtan mz mykle wansamlighet Än 20
konungxsins thiänara sagdo til hanom Herra wi
haffuom beskodhat thina wiingarda, Oc fwnnom 4
j them ganzska faa wiinqwista bärandis wiin, Oc
the snödasta sädhn som til enkte doghir, wtan at
brännas är owirmatto owirwäxst, Hwilkom herran 25
swarade Jak skal planta mik en nyan wiingardh
J hwilkin skulu bäras wiinqwistana oc fastelika
rothas Oc jak siälffwir skal lägghia kringom han-
om götzsena oc fitman, Oc han skal wpfyllas mz

5 aldra bätzsta wine, Oc thenna wiingardhin skal
 jak siälffwir bewara, At wm ther nakot skadelikit
 ingaar Skal winith ther aff fitma ällir gödhas Oc
 thäs ythermeere warda söth, Oc thz onda skal til
 10 enkte warda, Oc skal wisna och rasklika nidherfalla,
 at thz ey göri skadha, Än nar tässins wingardzs-
 ins wiin kombir til minna sannindh Tha skulu
 alle glädhias, Oc skal giffuas herranom hedher oc
 ära som wingardhin plantade Oc gödhninga wppa
 15 lagde, Ämwäl skal oc han glädhias som röthrena
 lagde, Oc ey skal och gudh glöma them som wiin-
 qwistana tilbaaro, Aff tässom wiingardhenom skulu
 mange wiingarda wpwaxsa, the som langan tima
 wisnadhe, Ällir thörre haffua warit tilböria, at
 5 15 göra frukt äpter sins wpnyilse dagh, swasom
 godhe wiingardha nylika rensadhe

Christus talar til brudhina wttydhandis for-
 scriffna nästa capitulum sighiande brudhinne
 at hon skal wara fornämpda hans wingardz
 20 winträ Thz är at hon skal wara wphoff at
 fundera fornämpda hälgasta nya renlißnadh
 Aff hwilkom skulu wpprinna fruktsamlika win-
 qwista Oc thy manar han henne at hon wari
 dygda fwl oc wakandis Oc at hon forsmæ
 25 wärdzlikin thing hwilkin besk äru som ethir

Jak är aldra tingha skapare, Oc aff enghom skap-
 adher Jnnan bland all tingh som jak giort haffwir,
 Tha haffwir jak enkte giort til swa stora wärd-
 oghet swasom människiona, Hwilka jak stadgade

wara herra owir all tingh som skapat äru wppa
iordhe rike, Oc ämwäl gaff jak henne wndirstand-
ilse, at nythia them til sith gagn oc widhertorfft,
Oc at hon skulde mik loffua ffor the nadhena jak
henne giffuit haffwer, Än j bland annor thing, Tha 5
reether mik enkte til swa mykla wredhe som
människian Oc for wtan hon standa all tingh
äpther mino budhi, Jak sagde tik förra, At jak
war likir enom konungh som plantadhe godha
wiingarda Hwilke som gaffuo langan tima godha 10
frukt, Än hwa waro thenne wingardhane wtan
renliffnadz stadgha, Oc hälgha fadhra skipan, Aff
hwilkom the som törstoghe waro drukko oc widher- 6
qwäktos The som kalle waro wärmdos oc hitadhos
The som fortrutne waro oc högfärdoge ödhmiuk- 15
ados, The som blinde waaro wplystos Än nw kärir
jak at wingardhanna gardher oc hägnadher är
synderbrwtin oc skingradher wäktarane soffwa,
Tiwffwana ingaa, Röthrena wp graffuas aff mul-
wärplomen winqwistane äru wisnadhe aff tork- 20
onne, wiinklaasane nidherbläste aff wädhreno,
troddhas wndir föthrena For then skuld, at winith
ey alzstingx forwanskas, skal jak aff nyo planta
mik en wingardh, Hwilkin thu skalt bära minna
ordha winqwista Min wen skal läggia them, Än 25
jak siälffwer gudh skal tillägghia minna nadz fithma
oc gödzt, Oc j thänna wingardhin skal iak sända
gömara, Hwilke som ey skulu soffwa om natten,
Jak skal skikka win hanom hägnadhin mz gudhe-
likom kärlek Jak skal stadgha j hanom godz wilia 30
röther Hwilka som ey skulu wpgraffuas aff diäff-
wlsins frestilsom, Jak skal wtwidha hans gärningx

winqwista Jak skal mangom göra söta hans godha
 frägdz, Oc hans gudelikhetz winklasa, Thy thu
 som skal bära winqwistana Thu skalt wara stark
 oc stadugh at bära, redhoben oc wakir at thaka
 7 5 oc wndhfaa them, Throen oc war at göma At ey
 skuli diäffwllin swika oc daara tik Än then som
 läggia skal winqwistana han skal wara grwndogher
 Oc betrakta granlika at han lägge them j qwäme-
 likin oc skipadhan stadh, wmbhugxande oc aat-
 10 gömen at wärna them oc bewara them for köld
 oc frost, hita oc brändagha Thy stat stadhelika
 oc älska mik aff allo hiärta ffly alla högfärdh Oc
 thak til tik alla ödhmiukt Göm thin mwn oc alla
 thina limi til min hedher Lydh som jak haffwir
 15 tik budhit ranssaka j hwariom thima thit sam-
 widh huru mykit Oc huru thu owirgaar stat
 genstan wp til mik än thu fallir Akta ey wärld-
 inna hedher, ällir henna wini For thy at nar thu
 haffwir mik, all thing warda tik sööt Oc naar
 20 thu fulkomplika älska mik all thing wtan mik
 som wärldinne tilhöre, warda tik besk som ethir

Christus sigher sinne brudh sancte birgitte at
 han wil dikta mz sinom mwn tässa nya reghla
 hwilka han wil at wara skal nwnnona regla
 25 til aminnilse oc heder sinne ärofulle modher
 jomfru marie

Thy wil iak tässin renliffnadhin til minna aldra
 älskelikasta modhers hedher fförst oc främst mz

qwinno stadgha Hwilkins renliffnadz skipilse och
stadgha jak skal mz minom eghnom mwn alzstingx
fulkomplika wttydha oc kungöra

J. tässo reglonne wphoffue oc wpbyrilse grwnd- 3
ar oc funderar christus henne wppa thre dygd- 5
er som är ödhmiukten renlighet oc fatikdom
Forbiwdhandis nwnnomen haffua nakot eghit
wtan abbatissan foresee them alla sina widher-
torfft Annat capitulum

Tässins renliffnadz oc helso wpbörilse oc wphoff 10
är san ödhmiukt oc skär renlekir, Och siälffwil-
iandis fatikdombir Thy wari engom lofflikit haffwa
nakot eghit alzstingx enkte thing, Tho thz wari
aldra minzsta Oc ey hällir sannelika en skärff
ägha, ällir hanna mz handom Oc ey haffua nakot 15
aff gull ällir siilffwir wtan wanlika maa skee for
nakra gärningx wäffnadh, Thz wari widhertorffte-
likit at hanna nakot aff gull ällir silffwir Oc thz
ämwäl ey göris wtan abbatissonna radh oc orloff
All widhertorfftelikin thing äru hopandis aff abba- 20
tissonne, Swasom äru reglonna gangkläde sänga
kläde, Oc sänga redhe, Oc anbudh til gärningh
Oc ey haffuen nakra handa thz som reglan ey til
städher

Christus skipar här hwilka sänga oc sänga- 25
kläde oc redho nwnnonar haffwin Tridhia
Capitulum

Uitaskolande är at reghlonna sänga redhe warin 9
aff halm, Oc owir halmenom haffwin tw kläde aff

watmal, wtan linlakan oc bwstir, wnder hoffdeno
är haffuaskolande höghinde, warat mz lärwfft Oc
örnagath samwledhis warat mz läriff

Christus skipar här nwnnona ham oc gang-
5 kläde som är skoo bonadhin hoffuod bonadhin
Oc kronona Fiärda capitulum

Systranna gangkläde, skulu wara twe wndirkiortla
aff hwito wathmale, En for daghlika nytto Oc
annar for twät skuld En kiortil aff graa wathmal
10 Oc en kwffuol hwilkins ärma skulu ey längir
räkkia, än yterst wppa midhlata fingrit, Oc skötin
nidher hänghiande widh handena bindhins mate-
lika til armen, mz enom knöpa, swasom andra
ärma Naar the skulu göra handa ärffuode, En
15 mantil är oc änwäl haffuaskolande aff graat wath-
mal, swasom kiortillin oc kwfflin, Hwilkin mantil
skal ey wara wtantil rynktir Oc ey wirkelika
samansattir, wtan endeel trangher oc slättir Haffu-
ande alt nytliket oc enkte fafängt Hwilkin oc skal
20 wara enfallir wm somaren Oc wm wintrin fodradh-
er, Ey mz kostelikom skinnom, wtan mz lamb-
skinnom ällir mz faarskinnom Aff tholkom samma
10 skinnom maa oc skinkiortill haffuas wm winthrin,
Oc thän mantolin skal ey taka jordhena nämbir,
25 än wppa ena twära span Oc saman bindas j bryst-
ena mz enom trä knöpa, Än til fotanna skoobon-
adh haffwin wm somaren laagha skoo, alt til häl-
in, Oc syklinga alt til knän, Än wm wintrin högha
skoo alt til knän fodhrada mz wammal Oc iäm-
30 högha söklinga ¶ Hoffuodh bonadhin skal wara

en hwiffwir som skal ganga kringom änneth oc
 kinnonar, swa at änlitit en deel höls Oc ändana
 aff hwiffwenom skulu samanföghias j nakkanom
 mz enne naal Owir thän hwiffwen skal läggias
 wilit aff swärtadho lärifft, hwilkit skal fästas mz 5
 threm naalom At thz skuli ey affskridha, Een
 widh änlitit, oc twa widh badhin öronen, Sidhan
 owir wiilit sätis en krona aff hwito läriffte, Oc j
 the krono skulu sömas fäm litin stykke, aff rödho
 klädhe Swasom fäm dropa, Första stykket wari j 10
 änneno, Annat j nakkanom Tridhi oc fiärde widh
 öronen, Fämpte midhwakt j hoffdeno j kors likn-
 ilse Tässä kronona skal en naal fästa mit a hoffd-
 eno Oc tilföghia hana hoffdeno, Tässä kronona, 11
 skulu swa ankior som jomfrur bära til atirhaldz 15
 Oc renlighetz tekn

Christus stadgar här huru nwnnonar skulu
 böria gudz tidhagärdh foresända j chorenom
 nadhinna bön hwan dagh Oc huru the skulu
 lykta ämbitit Oc at hwan dagh swa sökna 20
 som hælga skal ämbitit sighias aff iomfru marie
 Fämpta capitulum

Til minna modher jomfru marie wördhning, skulu
 systrana sionga, hwar dagh högtidhelika henna
 tidher mz threm läczsom, Swa hælga dagha som 25
 sökna, ämwäl hwar dagh tha til aptansang är
 rinkt, komen systrana saman siin j mällan, Oc
 höghra choren läsi först ena Aue maria, Oc bögh-
 iandis sik diwplika androm chorenom Oc sighi
 ¶ Forlatin os for gudz skuld Oc hans mildasta 30

modher mariam, än wi dröffdom jdher mz ordh-
om älla gärningom teknom ällir nikkan, For thy
wi forlatom idher alzstingx gärna wm nakor bruth
äru j idher mote os Oc annor choren nighi samu-
5 ledh läsi oc bedhis forlatilse Oc gangen swa til
aptansangh ¶ Äpther hwaria tidh skulu the
sionga Aue maria mz tässe Collecta Omnipotens
sempiterne deus &c Alzwaldogher äwärdelikin
gudh, Thu som for wara skuld wärdoghadis, at
12 10 födhas aff renasta iomfru, wi bidhiom, at thu lat
os thiäna tik mz renom likama Oc mz ödhmiukom
hugh täkkias tik ¶ wi bidhiom oc tik o mildasta
jomfru maria wärldinna oc änglanna drotningh At
thu ärna them swalka som pinas oc rensas j skärslo-
15 elde Oc syndoghom synda forlatilse Oc rättwisom
stadughet j godho Oc wärna os som wanskelike
ärum, aff til stwndandom wadhom wm wan herra
jhesum christum ¶ Systrana skulu oc hwan dagh
hälgan oc söknan sionga mässon aff minne modher
20 Oc hwan lögherdagh skulu systrana sionga Salve
regina äptir minna modhers mässon

Christus stadgar här huru oc j hwilkom tina
tystan skal halläs aff systromen Siätta capi-
tulum

25 At gömaskolande tystonna twnghet, Fran först aff
morgnenom, Oc alt ther til mässon är swnghin, aff
minne modher wari engom loffliket nakot tala, Än
sidhan the mässon är wte, giffs orloff at tala j
skipadhom stadhon, mällan tidhanna aff ande-
30 likom kännedom, oc reglonna gömo, Oc aff

alzskona sannelika widhertorfftelikom thingom alt
 ther til bordzsins wälsignilse läsis, Än löghe oc
 fafänggh ordh wärnis oc flyns alzstingx j hwariom
 stadh oc hwariom tima, Sidhan systrana haffua
 läsit *gracias* j kirkionne, Magho the tala mällan 5 13
 siin, til thäs at the böria aptansanghin, Oc sidhan
 agher ämwäl tysta aatwaktelika hallas alt til thäs
 the haffua läsit *gracias*, j kirkionne äptir natwardh-
 in, Oc j them litla-timanom som är mällan *gracias*,
 Oc the läsningh som hether, Collacio giffs orloff 10
 at tala, Än sidhan collacio är böriat, skal tystan
 hallas mz alle aatwakt, alt til thäs j androm
 daghenom tilkomande nässan är swngen til ända,
 aff minne ärofulle modher, Oc är witaskolande, at
 til alla tysto, som nw är scriffuat, skulu almenne- 15
 lika systrana tilbindas at halla wtan the som skipas
 til the ämbite, Hwilkin som ey kuzno qwämelika
 fulfölglias wtan talan, Thy at all thing skulu
 skälika warda Oc al tilfälle aff wrangom oc ond-
 om wttelykkis 20

Christus biwdher här at engin människia wärdz-
 likin ällir renliffuis ingange j nwnnona clostir
 Oc ey widher them tala wtan j wissom tima
 vij *Capitulum*

Fortakno aldra handa tilfälle, hwaria handa widher- 25
 torfft älla bön, Engin wärdz man älla qwinna,
 Engin aff renliffuis människiom, ällir aff androm
 klärkom ingange j nwnnona closters inlykke, Oc
 älla människio widhertalan, Forbiwdz them wtan j
 wissom timom 30

Christus wttrykkir här j hwilkom daghom oc
 huru nwnnonor magho tala widh gaddrana mz
 14. wärdz folke viij Capitulum

J tässom timom magho nwnnonar tala widh wärdz
 5 folk Swasom är aff nons tima oc til aptansangen
 Och thz wari atenast wm synnedagha Oc hælga
 manna stora högtidher, Thog swa at engin maghe
 ganga wt aff inlykkilseno wtan sithia widh the
 windöga som ther til äru skipat, Thy at engom
 10 skal loffuas äptir siin ingangh wtgaa aff clostirsins
 inlykkilse Än astwndar nakor thera wanlika at
 seas aff sinom föräldrom älla höffwidzskom winom
 oc kärom Tha maa hon wplata windöghat Än
 läther hon ey wp windöghat Tha loffuas henne
 15 thäs meera lön j komma skolande tima

Christus skipar här j hwat timom Oc j hwat
 matto systrana skulu fasta ix Capitulum

J atwäntonne skulu the alla fasta widh fasta maat
 alt til min födzslo dagh, Oc nästa freedaghin for
 20 fastagangx synnedagh, som kallas *dominica quin-*
quagesime, skulu the tilbörja, at fasta widh fasta
 maat alt til paskanna, Oc nästa freedaghin äptir
 hælgha torsdagh oc alt til pinzdagha dagh skulu
 the fasta widh fiska oc hwitan maat ¶ Fran
 25 hælga kors dagh *exaltacionis* Oc til *sancti michels*
 högtid skulu the fasta widh fiska oc hwitan maat
 ¶ Fran alla hælgonas dagh, oc til atwäntonna skulu
 15 the fasta widh fiska oc hwitan maat ¶ Thässa dagha
 skulu the fasta widh watn oc brödh Swasom är
 30 för fyra minna modhers högtidher *Purificacionis*,

annunciacionis Assumpcionis Oc natiuitatis Oc alla
 apostlanna affna Thy wndantakno, at hwar stadh
 ther tve apostla samankomma j enne högtidh,
 swasom är *sancti* pädhars Oc *sancti* pauals aptan
 philippi & iacobi Symonis oc iude skal eens dagx 5
 fasta staa for them badha *Johannis* ante portam
 latinam *Johannis* baptiste *Sancti* michaelis archan-
 geli Aldra hälgona aptan Langa freedagh Oc for
 mins likama högtidh J tässom daghom skulu alla
 fasta widh watn oc brödh, Oc är wittande at j 10
 alle fasto äru siwka oc gambla wndantaghande,
 Oc är them warkunnande, som wndirstas sanne-
 lika wara wannaktogha, at göra siin ämbite nar
 the fasta, Än andra dagha wm alt aarit magho
 the äta köt fyra sinnom j hwarie wiku, Swasom 15
 är wm synnedaghin manadaghin, Tisdaghin oc
 torsdaghin, Än wm thenna sama daghanna nat-
 warda ätin the fiska oc hwitan maat Än wm
 odhinsdaghin skulu the haffua atherhald aff köt-
 maat Swa wm middaghin som wm natwardhin, 20
 Thog loffuas them wm then daghin äta fisk oc
 hwitan maat, wm freedaghin alt aarit skulu the
 fasta widh fasta kost, wm lögherdaghin skulu the 16
 fasta widh fiska och hwitan math, Oc wm alla
 andra fasta dagha skulu the äpther kirkionna 25
 stadga fasta

Christus skipar här timan oc mattona huru
 mwñnonar skulu pröffwas oc taghas in j ren-
 liffnadhin x *capitulum*

Om nakor bedhis til at takas j renliffnadhin tha 30
 takis aldrig in for än eth helt aar är wthe wtan

sighis henne först, kom ather til os äpther thre
 manadha Oc ther j mällan wiliom wi tänkia os
 wem tik Nar hon kombir atir j them skipadhom
 tina Spöri abbatissan aff henne mz hwat astundan
 5 hon bedbis til renliffuit, Ällir mz hwat bandom
 hon haldz j wärldinne Oc sidhan hon haffwir hört
 henna akt oc sakir, sighis henne Dotther stundom
 skylis wndir thy som got synis ffalsklighetzsins
 snara, Oc komaskolande thinga oforhugxan dara
 10 mangha kom thy ather til os äptir nakra man-
 adha Oc tee os thina astundan Än hon bliffwir
 stadugh i godho Naar hon kombir ather Oc ödh-
 miuka sik som för tha sighis henne the thing som
 hardh oc hwas äru j reglonne wärldinna försnälse
 15 oc föräldra glömska Oc wem hon loffuar at hon
 wil thz alt göma, Tha aarit lyktas tha samtykke
 all samqwämdin hona Är hon oc swa människia,
 17 at ey iäffwas wem henna liffwerne Tha maa wäl
 alla samtykkia henne första siin tha hon tilbiwdz
 20 Oc tha skal hon engaledhis intakas j clostrit Oc
 ey professionem göra ällir taka klädebonadh For
 än aarit är wthe Sidhan henne är jaa sakt at in-
 gaa j clostrit Sändis äpther biscopenom Hwilkin
 bidhin komme wighia skolandis henne Oc nar
 25 biscopin kombir, gange nidher til kirkio dorena
 Oc spöri hona som bidhar wte for kirkio dwrom-
 en Oc in skal gaa j renliffwit sighiande Äst thu
 fräls Oc aff allo kirkionna bandom lotlös Swasom
 är hionalagx lypte oc ban, wem hon swara Sanne-
 30 lika jak är fräls ¶ Sighi biskopin hwat ey blygd
 ällir maaske wärldinna motegangx sorgh nödhgar
 tik til renliffuit ¶ Ällir maske thin stora gäld,

hwilkin thu haffwir ey gullit trānghia tik, Hon
 swari engaledhis sorgh allir nakor blygd wp-
 wākkia mik til thetta wtan brānnande christi kār-
 lekir Oc all min gāld haffwir jak nw löst āpther
 minne makt ¶ Sighi ān tha biscopin ¶ Bedhis 5
 thu tāsins renliffnadz ingang j ihesu christi nampn
 Oc j hans hālgasta modhers jomfru marie hedher
 Oc henne swarande Jak bidher ¶ Inledhe tha
 biscopin hona j kirkiona sighiande See nw gaar
 hon wārdelika j thetta renliffue Oc nar hon in- 10
 gaar i kirkiona Bāris for henne en rödh fana J 18
 hwilke mins pinadha likama belāte wari maalat
 annan wāghin Oc annan wāghin minna modhers
 bālāte At nya brudhin skodande nyia brudhgumm-
 ans tekn wppa korseno pinadhan Nimi thulimodh 15
 oc fatikdom Oc skodhande jomfruna modhrena
 Nimi renlek oc ödhmiukt ¶ Sidhan hon är in-
 ledh j kirkiona skal hon staa widh kirkio dorena,
 Oc biscopin gange litit fran henne til andra sidh-
 ona, Oc wighe henna fingergull Oc tw blws wp- 20
 tāndh skulu bāras for fanwne til henna, Oc skulu
 brinna swa länge māsān siongx, Oc biscopin läsi
 tāsā bōn, O alzwaldogher āwārdelikin gudh som
 fāste tik nya brudh j miskund, oc miskunsamlig-
 het, wālsigna thetta fingirgull At swasom thin 25
 tiānista qvinna bār nya brudz tekn wtantil, j hand-
 omen, Swa forskulle hon at bāra innantil thina
 thro oc kārlek J nampn fadhers oc sons oc thās
 hālga anda

Christus säther här mattona huru nwnnonar
skulu wighias wälsignas Oc inledhas j clostrit
xi capitulum

Sidhan fingirgullit är wikt, Gangin biscopin til
5 gudz tiänista qvinna oc sighi, Thu skalt loffua
gudhi oc mik a hans waghna tik lydha thinom
for mannom, Oc thenna reglo halla äpther thinom
kraptom alt til liffsins ända Henne loffuande sik
19 thetta göraskolande Sighi biscopin Mz tholke akt
10 bör tik giffua thinom gudhi troo Oc loffua at
alzstingx enkte tingh skalt thu älska swasom
thin gudh Oc mz alle astundan bör tik at giffua
honom thina samtykkia ¶ Tha swari hon Jak
samtykkir j min gudh mz allo hiärta oc allom
15 hugh, Offrande mik hanom j alle hiärtans enfall-
oghet Hwilke biscopin swari ather swa Oc jak a
alzwaldogx gudz oc a hans enga sons wars herra
ihesu christi waghna samtykkir j tik, Oc läsi tässa
bön ¶ Alzwaldogher gudh ihesus christus sandir
20 gudh oc människia hwilkin som werdoghadis nidher-
fara j iomfrunna qwidh, stadfastis j thinne siäl,
Oc thu j hanom J nampn fadhers oc sons oc thäs
hälga anda ¶ Ther äptir säti han fingirgullit a
henna högra handz finger sighiande Jak wälsigna
25 tik til gudz brudh Oc til hans äwärdelika ägho
J nampn fadhers oc sons oc thäs hälga anda
¶ Ther äpther gange biscopin til altarit, oc börghe
mässona, sionghande aff the hälga trefalloghet,
Oc gudz tiänista qvinna skal mädhan mässan
30 siongx, staa nidhantil widh sanghwsit, Oc nar
offertorium böras, Gange hon fram til altarit oc

offre, Oc sidhan gange hon genstan ather til siin
 stadh Sidhan offertorium är swngit, Henna kläde
 som reglan biwdher haffuas redh aff conuentonne
 Frambäris til altarit for biscopin Hwilkin han skal
 wälsigna them läsande tässa bön ¶ Herra ihesu 5 20
 christe som ey wil syndaranna dödh, wtan astundar
 synda bättring wi bidhiom thina mildhet, at thu
 wärdoghas wälsigna tässin kläde, Hwilkin tässin
 thin tiänista qwinna haffwir tänkt at bära, til
 ödhmiuktinna oc syndabättringinna tekn At owir- 10
 giffua tässa wärlidinna fäfango, wari hon wärdogh
 fara j tik mz sanne ödhmiukt J nampn fadhers
 oc sons oc thäs hálga anda ¶ Sidhan klädhin äru
 wigdh skal en aff klärkomen kalla gudz tiänista
 qwinna til altarit for biscopin, Hwilken fram- 15
 gange barföth, Oc fari w' öffwersta klädhomen
 for altarit, Oc wari qwar j enom kiortle Taka-
 skolande wigdhan klädebonadh Sidhan före bi-
 scopin hona j reghlo kiortilin sighiande ¶ Alz-
 waldogher gudh giffui tik sanna synda bättringh j 20
 thit samwit, Oc fulkomplikin idhrugha j thit
 hiärta J nampn fadhers oc sons oc thäs hálga
 anda ¶ Sidhan draghi hon skona a sina föther
 Oc biscopin sighi ¶ Waar herra ihesus christus
 göri thinom fotom rättan gang, Oc läti tik swa
 framgaa j helsonna wagh At thu aldrigh offther- 25
 meer samtykke syndena Oc giffui tik sanna bät-
 ring aff giordom syndom Oc forwarilse for tilkom-
 andom syndom, J nampn fadhers oc sons oc thäs
 hálga anda ¶ Nar hon föris j kwffwolin sighi biscop- 21
 in Herra ihesus christus alla cristna människio 30
 hop oc tröst, giffui tik hop oc tröst j thinom hugh

At thu hoppas swa a gudz miskund At thu ey
 glöme hans rätwiso, Oc at thu swa rädhis hans
 grymelighet, At thu ey glöme hans mildhet oc
 godhlek J nampn fadhers oc sons oc thäs hálga
 5 anda ¶ Sidhan taki hon mantollin owir sik Oc
 biscopin sighi Herra gudh alzwaldogher sanna
 thronna wphoff styrke oc stadfäste thina siäl j
 sanne troo Oc giffui tik at thro the thing som
 troande äru Oc stadhelika staa j thy godho som
 10 thu haffwir böriat alt til thins liffs ända J nampn
 fadhers oc sons oc thäs hálga anda Ther äpther
 tilföghis mantollin mz enom thrä knöpa biscopopen-
 om sighiande ¶ War herra ihesus christus som
 for siin mykla kärlek, mz hwilkom han älskade
 15 os war fästir a korseno Oc til beskasta dödh
 dömdir han gynom stinge oc gynom fäste thina
 siäl mz sinna pino aminnilse At thin kärlekir
 brinne til ensampnan gudh Oc hans gudhelikx
 kärlekx eldher wnfämpnandis tik, giffui tik hwilo
 20 a sinom wälsignadha arme J hwilkom alle hálge
 män hwilas J nampn fadhers oc sons oc thäs
 hálga anda ¶ Ther äptir skal hon hylia sith
 hoffuodh mz hwiffwenom Biscopopenom isäthiande
 naalena sighiande ¶ war herra ihesus christus
 22 25 wari thinne siäl til skygdh oc swalka, At engin
 skadelikin thing maghe henne skadha j nampn
 fadhers oc sons oc thäs hálga anda ¶ Sidhan
 wiilit är lakt wppa hona sighi biscopin ¶ War
 herra ihesus christus giffui thino wndirstandilse
 30 andelikit liws oc wisdom At all jordherikis thing,
 Oc all the thing som thinne siäl äru skadelik
 warin dödh for thinom öghom. Oc wäghin som

ledher til himerikis, wplysis ffor thinne siäl At
 thu maghe han bekänna, som tik haffwir wtualdh
 J nampn fadhers oc sons, oc thäs hálga anda
 ¶ Tha thetta är ändat, athergange gudz tiänista
 qwinna til siin stadh, Thär hon förra stodh Oc 5
 biscopin fulkompne sina mässo, Oc tha han kombir
 til the bönenä j mässo Som prästin är wan
 sik wmwända j brudha mässo Oc wälsigna
 brudgumman oc brudhena Tha wmwände oc
 biscopin sik, Oc en klärkir kalle gudz thiänista 10
 qwinno til altarit Oc biscopin säthi wppa hona
 kronona owir wiilit sighiande ¶ War herra ihesus
 christus stadhfäste sith tekn j tik Hwilkit jak nw
 säther wppa thit hoffuodh Oc styre thin wilia j
 allom thingom, Hwilkin thu nw haffwir loffuat, 15
 At thu wari fast oc stadugh Oc läti tik kronas
 mz glädhinna krona äpther sinom milda wilia, At
 thin siäl tilenas hanom oatskililika som är en 23
 gudh j threm personis J nampn fadhers oc sons
 oc thäs hálga anda ¶ Ther äpther säti biscopin 20
 naalena j kronona sighiande Jhesus christus saman-
 fäste thina siäl, oc thit hiärta mz sinom kärlek
 Swa at thz enga frestilsa stionga rädhis J nampn
 fadhers oc sons oc thäs hálga anda ¶ Tha thetta
 är ändat gange gudz tiänista qwinna ather j siin 25
 stadh som hon förra war, ther til mässan är lyktat,
 Oc tha mässan är wte, kalle en klärkir hona til
 altarit sighiande, christi brudh, gak fram til christi
 altara Oc gange swa fram oc ödhmiuke sik adue-
 niam owir sith änlite Oc biscopin knäfalle mz 30
 sinom klärkom Oc läsi letaniam bidhiande all
 hálgon for gudz tiänisto qwinno, Tha letanie äru

lyktadhe stande biscopin wp Oc gange til gudz
 tiänista qwinno ther hon liggir Oc läsi owir henne
 synda afflösningh Oc swa sidhan hon haffwir fangit
 synda afflösning stande hon wp oc taki min lik-
 5 ama, Tha hon haffwir han takit Tha lätis wp
 doren, aat hwilke gudz tiänista qwinna skal in-
 ganga, Oc fyra systra wtgangin rasklika oc in-
 bärin j clostrit baarena som jordhin liggir wppa
 Hwilkin som skal säthias for dörena For än mäss-
 10 an börias ¶ Ther äpther skal biscopin gaa til
 24 samma dör Oc gudz tiänista qwinna äpterfölgh-
 iande mz twem blom, Oc klärkomen sionghande
 ymnum, Veni creator spiritus, Oc skal biscopin
 antwarda hona abbatissonne som bidhar widh
 15 dorena mz conuentonne Oc biscopin sighi abba-
 tissonne tässin ordh ¶ See for gudhi, oc allom
 hālganom, Oc wppinbarlika for the hālga kirkia
 antwarda iak tässa gudz brudz siäl j thinna
 handa gömo, Oc wm hon fallir j syndh for thina
 20 glömsko skuld Henna brudhgumme ihesus christus
 skal hona atirkräffwia aff tik Bewara thy oc göm
 gudz liggiande fää nidhersat när tik, At tha räk-
 inskapin skal göras maghe thu hona ather ant-
 wardha hälogare hwilka thu thokt hälogha Hwilk-
 25 om abbatissan swari ¶ O käraste fadher thetta
 liggiande fää är stort Oc ärffwodhit wansampt,
 Oc ey räkkir min makt til thetta, Thog om jak
 wardher hwlpin aff thinom bönom tröstandis a
 gudz hiälp skal jak göra thz thu biwdher, Oc
 30 sidhan gudz tiänista qwinna är inledh atherlätis
 genstan dören Oc hon ledhis genstan til capitu-
 lum, Oc ther äpther innan atta dagha skal hon j

enghe twang hallas wtan skal staa nidhantil j chor-
enom, Tha atta dagha äru lidhne Biudhis hon til
at halla reglona, swasom flere Oc skipis badhe j
koor oc bordhe, näst the ytthersta

Christus wttrykkir här nwnnona oc prästanna 5 25
mässa diäknana Oc ämwäl lekbrödhreua fore-
sagdo conuent thiänande taal Oc skipar hwar
the skulu boo Oc kooren j hwilkom the skulu
staa oc sithia swa männena som qwinnonar
xii capitulum 10

Systrana skulu wara sextighi oc ey flere, The
skulu haffua klärka, hwilke som skulu daghlika
sionga mässona oc gudz thiänist oc tiidher aff
thimanom som haffs j the landanna domkirkion
j hwilkom tässins ordens clostir äru Oc the skulu 15
alzstingis wara skilde aff systranna clostre haffw-
ande ensampne een gardh J hwilkom the skulu
boo, Oc aff gardhenom ingang j kirkiona Och
nidhra koren skulu the haffua Oc systranna koor
skal wara owirmeer wndir takino Thog swa at 20
the gitin seet sacramenta oc hört tidhegärdhena
Oc tässe prästene skulu wara trättan äpther trättan
apostla taal, Aff hwilkom sancte paul then trätt-
ande ledh ey thz minzsta ärffuodhit, Ther näst
fyra mässa diäkna Hwilke ämwäl magho wara 25
präste än the wilia Oc the betekna ffyra främsta
kännefädhrena Ambrosium Augustinum Gregorium
oc ieronimum Ther näst atta leekmän, hwilke mz
sino ärffuode skulu thiäna klärkomen j widher-
torfftelikom tingom Nw tha sextighi systra äru 30 26

räknadha Oc trättan präste, Oc fyra mäso diäkna
Oc attä thera thiänara alla tässa människio taal är
swa mykit som trättan apostla taal oc twa oc
siwtighi gudz känneswena

5 Christus wttrykkir här prästanna taal mäso
diäknanna oc leekbrödhanna tiänandom fore-
sagdo nwnnona closter Oc haamen hwilkin the
skulu bära oc mattona huru the skulu wighias
oc wälsignas xiii capitulum

10 Alle prästene oc brödhrene, magho haffua twa
hwhita wndikiortla, aff wandmal Oc en kiortil aff
graa wandmale, Oc kwffuolen aff graa wandmal,
Oc hättan wari sömat widh kwffuolen Oc owir
kwffuolen en mantil aff graa wandmale skinkiortil
15 oc fodher aff lambskinnom allir faarskinnom wndir
mantollin haffwins nar widhertorfft är, Tasse trätt-
an prästene For minna pino wyrddning skulu bära
j sinom mantlom winstra wäghin eth röt kors aff
kläde, sömat widh mantollin, Oc midhwakt j
20 korseno eth litit stykke aff hwito kläde For mins
likama lönluka häloghet, Hwilkin the daghlika offra
Än fyra mäso diäknane skulu bära j sinom mantl-
om en hwitan circhil, For fyra kännefädhra
27 obegriplikan wisdom Hwilkra tekn the bära J
25 hwilkin circhil skulu sömas fyra rödh stykke j
twnggho liknilse, Thy at thän hälge ande wptände
them aff guddomsins owirgango Oc mins man-
doms lönluka häloghet, Aff wärldinna fafängo oc
forsmäilse, Oc aff rätwiso människio lönom, Oc
30 onda människio pinom Än leekbrödhrene skulu

bära eth hwit kors j sinom mantlom for menlös-
 onna skuld, Oc j thy korseno, wari swasom fäm
 litin rödh stykke For minna fäm wnda wyrdhning,
 Än prästene oc brödhrene haffwin skoo alt til
 hälin Oc hwsur wm somaren, Än wm wintrin 5
 skoo fodhrada mz wandmal oc hwsur ¶ Oc är
 witande at tässe brödhrene magho aldrigh wara
 flere i clostreno än fäm oc tiwghu Hwilke mz
 samma matto oc samma stadhon oc wälsignilsom
 skulu takas aff biscopopenom oc wighias, som systr- 10
 ana, Thy wndantakno at biscopin for fingergullit
 Thaki j brödhranna händer mz sama wälsignilse,
 som gullringen sätz a systrana, Oc for wiilit lägge
 biscopin sina händer owir thera hoffuodh mz samma
 ordhom som wiilit lägx a systrana, Än for kron- 15
 ona, warde kors mz samma wälsignilse, som kronan
 sätz wppa systrana Brödhrene haffuen ämwäl sins
 hars wmskyrdh som j androm clostrum, Än äptir 28
 mässoa skal biscopin them insäthia j brödhranna
 gardh, aff hwilkom the aldrigh wtgange wtan j 20
 kirkiona

Christus skipar här huru abbatissan skal wäl-
 ias Oc huru hon sidhan mz conuentonne wäli
 aff them trättan prästomen en til confessorom
 hwilkin wari almennekin confessor swa nwnn- 25
 ona som brödhranna j foresagdo clostre *xiii*
capitulum

Abbatissan mz bicepsins radh wäli aff conuent-
 onne Hwilkin for minna modhers aldra hālgasta
 jomfru marie wyrdhning Hwilke thenne orden är 30

wigdher skal wara hoffuodh oc frw For thy at
 siälff jomfrun Hwilkra ämbite abbatissan bär j
 iordherike war hoffuodh, oc drotningh minna
 apostla oc kænneswena, äptir mina wpfärdh til
 5 himerikis ¶ Abbatissan ämwäl wäli en aff trättan
 prästom Hwilkin hon iämsampt mz alla samqwämd-
 inne systra oc brödhra samtykkir til allas thera
 confessoem Oc biscoopin skipi han oc stadfäste,
 Oc nar biscoopin haffwir giffuit hanom makt binda
 10 oc lösa, rätta oc förbätra, Alle prestene oc brödhr-
 ene lydhin hanom j allom thingom, swasom syst-
 ana skulu lydha abbatissonne, wtan hans budh
 alz enkte, ällir ey aldra minzsta thing görandis,
 Oc tho skal generalis confessor, wtan brödhra
 29 15 doma, oc reglonna göma alz enkte göra, wtan
 abbatissonna radh, hwilkin radh spöriande är, wän
 clostirsins ärande och gooz huru the skulu skipas,
 Thy at hon är clostirsins hoffuodh

Christus biwdher här at fornämpde clostirsins
 20 brödher the som präste äru skulu atenast sköta
 gudz tidhegärdh studeran oc gudhelikom bön-
 om Oc j wissom daghom fore nwnnomen prä-
 dika lästena wppa theras modhers maal ffämpt-
 ande capitulum

25 Tässe trättan prästene skulu atenasto sköta gudhe-
 liko ämbite oc studeran oc bönom Oc mz engom
 androm ärandom ällir ämbitom sik bewara, Hwilke
 hwan synnedagh skulu wttydha j siälffue mäss-
 onne, thäs dagxsins ewangelium j sino modher-
 30 maale allom ahörandom, Oc alla andra högtidher

skulu the wppinbarlika prädika Hwilkra affna allir
forhålgd the fasta widh watn oc brödh, Oc alla
andra hálga dagha som affnane fore fastas skulu
the wppinbarlika predika

Christus skikkar här nwnnona oc brödhrauna 5
scriptamals tima Oc heru confessor generalis
maa wália sik aff them brödhromen som präste
äru nakra som hanom warin til hiälp j scripta-
malom höraskolandom xvi capitulum

Alla systrana prästene oc brödhrene, skulu at 10
minzsta threm sinnom j aarenö, wppinbara sith
samwît mz scriptamalom confessori generali Oc 30
for thän skuld, at aldra samwît är optare j aar-
eno rensande mz scriptamalom wari loffliket them
generali confessori, At wália huru manga han wil 15
aff them tholff prästomen Til at höraskolande
scriptamal, Hwilke hwan dagh warin redhabone
til at göra fulla nöghio aff thy sacramento allom
them sik wilia skripta

Christus kungör här j hwilkom daghom i aar- 20
eno swa systra som brödher skulu sün gudh
taka xvii capitulum

Om alla the hálga dagha hwilkra apna allir for-
hålgd fastas widh watn oc brödh Oc a skärdagh
paska dagh, hálgha thorsdagh, pingitzdagha dagh 25
Min födzslo dagh skulu alla taka sün gudh Än
andra systra, hwilkom gudh giffwir meera gudhe-
lighet, wm the mz brännande astundan bedhas,

magho the mz sins scriptafadhers radhe, hwan
lögherdagh taka siin gudh

Christus biwdher här at hwan torsdagh hallis
capitulum aff abbatissonne Oc sätir här synda
5 bättringh nwnnomen swa siwkom som hel-
brygdom Oc ämwäl them som döo haffuande
eghit mote sinne loffuan xviii capitulum

Capitulum haffuis hwan torsdagh Oc om nakor
finz brutlikin j nakro rättis Oc hwilkin syster
31 10 som findz j siwkdom, ällir widhergaar sik haffua
nakot eghit Afflösiss aff confessore Thög thuli
wärdzskylloga synda bättring Oc fulkompne tha
hon helbrygda wardher, Än the som helbrygda
är oc findz haffua nakot eghit Oc wppinbara sik
15 ey siälff Oc wardher wnnen mz threm witnom,
Tha skal hon sithia a gulffueno haffuaskolandis
första capitals daghin som är wm torsdaghin pro-
wento som andra systra Oc wm freedaghin wari
hon j watn oc brödh J tässom twem daghomen
20 skal hon ey gaa j kirkiona, Och j them thimom,
som gudz tidhagärdh haldz Bliffue j wmgangenom
Oc widh enga syster nakot tali ffalle nidher a
iordhena ffor allas thera footspoor som wtganga
aff kirkionne Sidhan aptansanghin är swngin wm
25 freedaghin, Conuentonne wtgangande j sinne skipan
Abbatissan fölghiande conuentit Naar hon kombir
til henna, som liggher a gulffueno wpprätte hona
mz handinne Oc inledhe til altarit j systranna
koor Conuentonne fölghiande oc bidhiande for
30 henne Oc tha hon haffwir fangit afflösning komme

sidhan ather til siin ordinem ¶ Än wm nakor
 syster dör háffuandis nakot eghit Oc haffwir thz
 ey widhergangit Twagnom henna likama oc lagd-
 om a baarena bāris for kirkio dōrena Oc sighi
 abbatissan *conuentonne* närwarande oc a hōrande 5 32
 Tāssin syndadhe hardelika mote gudhi oc sinne
 reghlo aff diāffwlsins äggian haffuandis eghit Bidh-
 iom for henne at gudh forlate henne tāssa synd
 Thy at han är miskunsambir Oc sidhan alla haffua
 läsit Aue maria afflösas Sidhan sātis henna likame 10
 mit j systranna koor Oc bāris aff systromen tha
 mässan lyktas til kirkio dorena Oc tha dōren är
 wplātin tha gangin in brōdhrene oc bārin likaman
 til graff oc jordhin som tilbör

Christus forbiwdher här nwnnomen taka nakra 15
 gaffuor Oc forbiwdher han abbatissonne loffua
 them, han biwdher oc henne thz hon ey smittes
 aff tāsse syndh Oc at hon ey synis märkelikin
 j kostelikom klādebonat xix capitulum

Än nakra gaffuor sändis nakre aff henna frāndom 20
 āllir winom Taghins engaledhis For henna loffuan
 oc hālga professionem Oc ey siālf abbatissan giffue
 nakre loff at haffua nakot eghit Än tha at hon
 wardher thz mykit bidhin aff henna frāndom J
 hwat hālzt wārdelighet the kwnna wara Thy at 25
 swasom eldhin fōdhis aff gnistonne Swa fōdhis
 fordōmilse aff eghelighetinne Hwilkin synderskār
 j clostreno endrāktena som loffuande är aff allom
 Oc syndersliter almennelikin iāmpnadh, wakte thy 33
 siālf abbatissan aatwaktelika, At hon ey swasom 30

nythiandis frälst waldh lustis j tässe syndh, allir
 at hon wili synas märkelikin, for andra j kläde-
 bonat Thy at swa myklo meer hon är androm
 foresat til prelatam, Swa myklo atwaktelikare skal
 5 hon göma reglonna budhordh

Christus skikkar här huru kirkian oc clostrit
 skulu fulkomplika bygghias Oc at nwnnonar
 oc prästanna qwämmelikit taal skal wpsyllas
 ffor än conuentit in j clostrit insätis At the
 10 äru fulmäktoge wppe halla gudz tjänist Han
 skipar oc ämwäl aff the gaffuo oc offer som
 giffuas skal clostreno Oc aff nwnnomen som
 först intakas Oc j hwat matto the skulu for-
 täras Item wm räkinskapin aarluka takaskol-
 15 andis aff thy som fortärt är j thy aareno Oc
 huru thz som owirlöpir skal skiptas j bland
 fatikt folk Han skipar oc ämwäl ena matto
 huru abbatissan oc conuentan magho ranzsaka
 wm the almosor som them giffuas äru wäl
 20 älla illa afflada ällir fangna for än the takas
 aff them som them offra xx Capitulum

Först är kirkian bygghiaskolande, oc systranna
 closter, Oc prästanna gardher j sinom stadhom
 som för är sakt Oc sidhan skal conuentit insäthias
 34 25 Nw än the formagha ey wanlika fullelika ful-
 kompna sina bygningh j stwntom tima Tha är
 alzstingx waktaskolandis at aldrigh skipis conuentit
 in För än swa mykit är bygdh At the maghin

wtan dröffwilse oc räddogha ther inne boo Ey
 äru oc färre systra först inledhaskolande än at
 the warin fulmäktogha til sith ämbite siongaskol-
 andis, Oc ey färre präste än at the warin mäkt-
 oghe ämwäl til at sionga hwan dagh ämbitit oc
 tidhagårdhena aff timanom, Oc sätis tha in j
 clostrit Oc ther äpther swa manga andra persone
 at fornämpda taal systranna oc brödhanna maghe
 wpyllas Hwar en persona aff foresagdom, som
 först fundera clostrit ingangandis j thenna ren- 10
 liffnadin fföre in mz sik swa manga päninga räntto
 Oc giffwi wndir abbatissonna wald, at hon aff
 them haffwi öffrit til ööl oc brödh hwart aar,
 swa wäl j ofruktsamlikom som fruktsamlikom aar-
 om, Än aff them päningom som rikesins almoge 15
 siälffwiliandis saman gör, skal abbatissan allom
 foresee andra födho kläde och widhertorfftog hws
 Sidhan thera persona thal som först haffua fund-
 erat clostrit är fult Oc hwar en persona haffwir
 aarlika sina prebendam til ööl och brödh Sidhan 20
 skal engaledhis giffuas clostreno aff them som in- 35
 gaa j renliffnadhin, ällir aff androm personis gooz
 ällir ränto, Thy at nar en persona dör j clostreno
 takis annor j henna stadh, äptir the skipan som
 för är sakt, Än dödhä persone kläde, Oc henna 25
 prouento j maat oc dryk giffuis fatigho folke hwan
 dagh til thäs at annor ingaar j henna stadh ¶ For
 alla hālgona högtidh aarliga skal thäs aarsins
 födho som äptir kombir Oc annor widhertorfftelik
 tingh räknas oc fore wetas Oc alt thz som owir 30
 löpir aff kost alla päningom tha aff thy aareno
 inne är giffuis widher torfftogho folke Annan daghin

äptir alla hālgona dagh som ār siāla aminnilsa
 dagher, Oc for then skuld bōr ey clostrit tyngh-
 ias aff nakre gāstningh ¶ Witaskolande ār ām-
 wāl, at wm nakot sinne kan synas at fōdan rākkir
 5 ey aat thy aareno som äptir kombir Tha skal
 tillāggias aff nārwarande aarsins kost oc pāning-
 om, swa mykit som widhertorfftelikit ār, oc ey
 meer Swa framt abbatissan wil wndfly siin siāla-
 wadha, Ther äptir hwat ather bliffwir giffuis fatig-
 10 om Oc swa opta ny klāde wptakas, Tha giffwins
 gamwl klāde fatigom ¶ Abbatissan skal oc wita
 at wm hon laatir byggia fleere hws, ān thera san
 widhertorfft wtkrāffwir som byggia j clostreno,
 āllir oc at hon lätir byggia hōgfārdh hws, Thz
 36 15 skal rāknas henne, swa stor syndh som hon haffde
 rōffuat mz owirwālle kost oc klāde aff minom
 fatigom människiom, Ther äptir nar nakor offra
 siin son āllir dottir j clostrit altidh offre nakot
 clostreno for almoso, Tho ey gotz āllir ingāldh,
 20 Naar hwar en persona haffwir prebendam j brōdh
 oc dryk aff the rānto som fōrra gaffuos Än at
 the ey thomom handom synas j sins gudz a syn
 offres nakot, Oc thz offer wari ey nödhgat Oc
 ey aff conuentonne forelakt wtan wari thz j hans
 25 wilia oc tykkia, som offra At huru mykit han
 gitir āllir wil giffua, Oc thz taghis mz takkom,
 Än the persone som alzstingx āru fatika taghins
 forgiffwins, Framdelis hwaria handa thing som
 swa offras wāndhins engaledhis j clostersins nytto,
 30 wtan giffwins fatiko folke, Oc widhertorfftogom
 kirkiom wtan wanlika at clostrit trānghis tha aff
 owndflylilike widhertorfft ¶ Oc thy aff hwem som

hálzst offras nakor thing *conuentonne* wtan thera
 persona offer som ingaa j renliffnadhin oc elostrit
 som först funderade Hwilka ey skulu thomom
 handom ingaa, Thakins engaledhis Nw än *conuentit*
 nödhis aff olidhelike widher torfft at taka offrat 5
 thing Tha waktis wiislika oc spöris granlika om
 wanlika the offrado thingen äru aff illo affladha 37
 gotze, Oc aff wäl forhugxadom fortanka, Ther
 owir sighi abbatissan them som offra Os är bwdhit
 enkte skula taka wtan aff wissom oc wäl affladh- 10
 om tinghom, Thy bidher iak tik at thu atirkom
 tholkin dagh, Oc mz aatwakt ranzsakado thino
 offre, Offra thz thinom gudhi mz witnom Oc nar
 han atirkombir mz witnom takis hans offer, Oc
conuentan bidhi for hanom, Oc han skal räknas 15
 mz clostirsins wälgärningis mannom, Än är iäffw-
 oghe hwat hällir the offrada tingh äru wäl afflat
 ällir illa, Oc annar meenar swa oc annar swa,
 takins engaledhis ä hwat widhertorfft kan tränghia
 Tog for kärlek skuld, Oc hans kungiordhan wilia 20
 Skulu alle j *conuentonne* bidhia for hanom, Än
 the som offra nakot aff brännande astundan, Oc
conuentit torff tha ey widh the tingen, sighis
 them aff *conuentonne*, wi taghom gärna thina
 gaffuor Oc tik j warom kärlek haffuom, än for 25
 thy, at wi ey widhertorffuom siälffue thit offer
 raadhom wi tik, oc ödhmiuklika bidhiom, At thu
 giff thetta offer a wara wäghna, Oc j wart namn,
 fatigom människiom ällir kirkiom Hwilkom wi tik
 sighiom, Oc loffuar han thz, oc gör, tha höris 30
 hans bön

Christus skipar här oc foreläggir altaranna
 taal Oc til prydhilsanna oc bookanna som
 38 skulu vara til gudz ämbite j kirkionne xxi
Capitulum

5 Uitaskolande är at altarin skulu wara trättan oc
 hwart altare skal haffua en kalk, Än högsta altare
 haffui twa kalka, Oc tw par ampla oc tw par
 liwsa staka eth kors, Oc thry rökilse kaar Eth
 haffuis hwar dagh oc tw om hálga dagha, oc eth
 10 kaar til min likama Framdelis waktis alla ledhis
 at ey haffuis flere thing aff gull alla silffwir j
 clostersins ägho, For then skuld, at ey gull oc ey
 silff, skulu the saman läggia, wtan mina nadh
 skulu the sik saman sankar for liggiande fää mz
 15 idhkelike aahugxan, oc gudhelikom bönom oc
 gudheliko loffui, Oc loffuas ämwäl at haffuas
 wtan wm hálga doma gull allir silffwir, alla dyra
 stena, äptir thera mattan wtan alla owirflödelighet
 Bökir skulu haffuas swa manga, som widhertorffte-
 20 likit är at göra gudz ämbite oc engaledhis flere,
 Än the bökir som the skulu nimma oc studera
 j, Magho the haffua swa manga som the wilia
 Framdelis hwart altare läti sik nöghia mz twänna
 altara kläde Oc tw par mässo kläde For hálga
 25 dagha oc sökna Oc flere haffuins aldrig all sändir
 j clostersins ägho, aff allom them thingom, nw
 äru forescriffnom

39 Christus skipar här wm systranna aldir oc
 brödhrianna Oc wm pröffuilse oc wighilse timan
 30 fför än the takas til renliffnadhin xxij *capitulum*

Engin syster takis nakot siin in til thenna ren-
liffnadhin, ffor henna alders atdhartande aar, Oc
ey ingange j clostrit, ffor an hon ar wigd amwâl
wm alla samtykkia henne for aarit Engin oc aff
klärkomen, ällir aff brödhromen, göri professionem 5
j tässo renliffue, ffor fämpta aarit oc tiwghu sins
aller

Christus stadgar här at wndan taknom them
timom j hwilkom nwnnonar oc brödhrene skulu
wara a gudhelikom bönom oc läsningh Oc taka 10
sins likama widhertorfft skulu the allan then
andra timan fornöta nyttelika j milda oc höffw-
izsko ärffuodhe xxiiij Capitulum .

Min modher skipte allan siin tima j thre tima, een
j hwilkom hon loffuade gudh mz sinom mwn 15
Annar j hwilkom hon thiänte hanom, mz sinom
handom, Tridhi j hwilkom hon warkunnade krops-
ins wanmakt, Oc gaff hanom hans widher torfft
äptir thy som mattelikit war Swa oc systrana j
hwarion tima, naar the äru ey j gudz tidhegärdh, 20
älla läsning ällir lärdom, Oc tholkin time är, at
the magho lofflika ärffuoda, Tha ärffuodhin oc
mz sinom handom Oc swasom the thiäna mik mz 40
mwnnenom, Swa thiänin the mik mz androm lim-
om, Oc thetta ärffuode wari ey til nakra wärld- 25
inna fafango, Oc ey til nokon eghin affwel wtan
som minna modhers ärffuode, Til gudz hedher oc
kirkionar älla fatigha människio nytto Oc tha
hwarist alla sina gärninga gören mz abbatissonna
orloff Hwat ey iak alla thinga herra war j wärld- 30

inne wtan ärffuode Hwat ey ärffuodade jak gang-
 ande lärande oc dödh tholande Huat ey waro
 mine apostoli wtan ärffuode, hwilkom jak for-
 matte wäl haffua giffuit all thing ympnit, Tha
 5 thiäntto the mik, sinom gudhi mz sinom limom
 Oc at the mz likamliko ärffuode matto warda
 thäs qwämelikare til andelikit ärffuode

Christus stadhgar här at matsins matto mz
 skälighet forelagd giffwis iämpn swa ärlikom
 10 oc högbornom som ey ärlikom oc högbornom
 xxiiij *Capitulum*

Mine hälge män twingadho ey thy siin likama at
 the hatado han, wtan thy at the wildo tempra
 likaman til sins gudz thiänist, til hwilka han war
 15 skapadher, Oc ey twingadho the sik thy, At the
 trodho sik wara wärdoga aff tholke twingh at faa
 mit rike, wtan mina miskund, For thän skuld, at
 41 än thot människian, hwndrada sinnom draape siin
 likama Ey for then skuld ware hon wärdogh faa
 20 mit rike aff sinne forskullan wm jak framginge
 mot henne mz rätwiso, Thy är mik thz kärt oc
 anamelikit, At människian giffui swa sinom likama
 sina widhertorfft swasom wanmaktogha ärffwodhis
 diwre, Swa at han formaghe at staa j minne
 25 thiänist, Oc swa at han warde ey offkaatir oc
 ey owirflödogher aff kräselikom kost wtan göri
 lika widhertorfftennä mz skälighet äptir thy som
 kranka naturen bedhis ¶ Nw for thän skuld at
 allom är wansamlikt at göma mattona Thy at the
 30 maghin haffua meera tilfälle til thz godha, skipis

allom iämpn matto ärlike oc ey ärlike ffatighe oc
 rike Hwilkins dygdh then weth som j sik siälffu-
 om haffwir nw nwinit pröffua krankdomana, mz
 frestilsom For thy mattan läris mz pröffuan, oc
 fulkompnas mz thulimodh oc skälighet 5

Christus skipar här wm windöghanna ällir
 gaddranna matto Oc wtrykkir at nwnnonar
 magho ther samastadz höras oc ekki seas j
 them tima the taka gudz likama Oc sigher
 ämwäl aff eno wind hiwle Oc aff the matto 10
 som ther samma stadz hallaskolande Oc
 biwdher at engin nakontidh confessor ällir
 annar ingange j nwnnona closter wtan tha
 nakre siwke skulu giffuas sacramenta ällir tha 42
 nakor dödh skal wtbäras oc jordhas xxv ca- 15
pitulum

Systrana görin siin scriptamal, widh windögonen,
 swa skipat, at the maghin höras och engaledhis
 seas, Än gudz likama skulu the taka widh the
 windöghon, som the magho badhe höras oc seas, 20
 Än naar the wilia aff androm siälenna älla likam-
 ans gangn tala widh confessorem, älla nakon aff
 prästomen, älla brödhromen, skulu the sithia widh
 annor windöghon, hwar the magho höras oc ey
 seas, Oc ther skal haffuas eth hiwl j wägginne, 25
 mz hwilko widhertorfftelikin thing skulu intakas
 oc wtsändas, Thog dirffwis engin syster, ther
 nakor thing höra ällir tala Jntaka ällir wtsända,
 wtan abbatissonna withu oc orloff, Waktis oc ther

oc j hwarion stadh, wtan tha scriptamaal hōras
 widh skipadh windögon, At engin syster finnis
 ensam, til at hōra älla tala widh nakon, wtan
 nakra syster närwaru, hwilkin all ordh hōre swa-
 5 som hon siälff, Forbiwdhis oc samuledh, at *con-*
fessor, ällir nakor aff prästomen ällir brödhromen,
 aldrig nakon tima ingange j systranna closter
 wtan tha siwkom sacramenta skulu giffuas, Tha
 gange *confessor* in, tho engaledhis ensam, wtan
 43 10 mz nakrom fölghiande hanom, Nar nakor syster
 är dödh gange alle prästene, oc brödhrene in mz
confessore mz sangh oc bönom henna likama til
 graff bärande

Christus skikkar här at biscopin j hwilkins
 15 biscops döme clostrit är bygdh wari tässins
 renliffnadz oc closters fadher Än rikesins älla
 landzsins höffdhinge skal wara theras wärnare
 Oc pawen thera kärlike formindare wtan hwilk-
 ins orloff enkte closter tässins renliffnadz fund-
 20 eris Han sigher oc at nakre gudelike brödher
 aff *sancti benedicti* reglo ällir *sancti bernardi*
 tilläggia j tässe reglo nakor *capitula* aff thera
 näpst som aff ganga ällir bryta Oc huru visi-
 tacio skal warda Oc wm alt annat som the
 25 see tässe reglo widhertarffuas xxvj *capitulum*

Biscopin j hwilkins biscopsdöme clostrit är skal
 wara swa systranna, som brödhrenna fadher, oc
 sökiare oc domare, j allom fallom oc sakom, som
 systranna älla brödhrena röra Hanom bör oc idhke-

lika wmhugxande, oc grannan beskodare wara,
 wm reglan j allom punctom hallis, At ey hände
 tässa helsamlika stadgha oc skipan, aff nakrom
 systrom älla brödhrom forsmas, rikesins älla landzs-
 ins höffdinghe i hwilkins lande clostrit är, Skal them 5
 wara forswarare oc wärnare, j alle widhertorfft, Än 44
 pawen owir badha som är landzsins höffdinge oc
 biscopin skal wara theras kärlikin wäriare oc for-
 mindare, wm the hans hiälp bedhas j nakre widher-
 torfft til tränghiande ¶ Hwar som hälzst wil 10
 byggia tässins renliffnadz clostir Dirffwis ther enga-
 ledhis til wtan pawans godhwilia oc orloff ¶ Ther
 äptir sidhan pawen haffwir stadfast tässa reglo
 wpspyris nakre gudhelike brödher, Aff sancti bene-
 dicti älla bernardi reglom, som j tässo reghlo in- 15
 scriffuen, huru bruten skulu bätras j clostreno,
 Oc huru dödhe skulu iordhas, Oc huru biscopin
 skal visitera Oc for hwat fallom han ingange j
 clostrit, Oc all annor widhertorfftelik thing, som
 ey wpräknas j tässom ordhom, Takis aff them 20
 fornämpda reglom til tässins reglo stadgha styrk-
 ilse oc fulkompnilse

Christus skikkar här huru en graff stande al-
 tidh ypin j clostreno när hwilke hwan dagh
 skal sighias en bön Oc een baar wari for 25
 kirkionna ingang til dödzsins aminnilse infäst
 j hughenom xxvij capitulum

En graff haffuis j clostreno daghlika ypin, swasom
 en gript j skipadhom stadh, Til hwilka systirina
 skulu gaa äptir terz hwan dagh hálgañ oc söknan, 30 45

Oc mādhan abbatissan kastar wp litit aff jordh
 mz twem fingrom lāsin psalmen, Deprofundis j
 tāsse matto ¶ O herra hāloghe fadher thu som
 gömde oskaddan j graffwinne likaman, som thu
 5 tokt thinom son aff jomfru maria, Oc wpreste
 orwtnan ¶ Wi bidhiom tik at thu göm wara
 likama reena oc osmittadha j thinne hālgasta
 thiānist, Oc styr wan wāgh j tāsdom tima At
 naar thān store oc rādhelike doma daghin kombir
 10 waara likama wpresins j bland thina hālgā mān,
 Oc waara siāla glādhias mz tik āwārdelika, Oc
 forskullen tilfōghias thinom wtualdom J nampn
 fadhers oc sons oc thās hālgā anda ¶ Oc een
 baar wppa hwilka lāgx litit aff jordh, stande
 15 idhkelika for kirkionna ingang, thār hon maghe
 altidhelika sees aff them som ingaa At the seande
 henne haffwen dōdzsins aminnilse j sinom hugh,
 Oc tänkin j sinom hiārtom, At the āru iordh oc
 skulu wmwāndas j jordh

164 20 Tāssa äptirscriffna reuelaciones skulu lāsas til
 pingitzdagha Oc til iwlen äptir reglonne Tercie
 persone

Christus talande til sinna brudh sancte bir-
 gitte wttydber här thz capitulum som staar
 25 fore reglonna wpbōrian hwilkin som talar wm
 wingardana som misgangne āru Oc sigher han
 at hāns misgangna wingarda āru the renliffn-
 165 adha j hwilkom j gömas thera reglor Oc loffuar
 han them renliffuis människiom hiālp oc hyllist

som ärffuoda at halla them Oc swa mykit the
formagha at bättra them Första capitulum
(Regula Salvatoris, Kap. 28 i Latinska texten)

Mädher them misgangna wingardomen, aff hwilkom
jak tik sagdhe, för än thu hörde reglona, wndir 5
star jak the reglor oc renliffnadha som nw ey
hallas äpther thy mine wini them diktadho, San-
hetinna ande them ingiwande oc wpuäkkiande,
wtan for owirflödoghetinna skuld, Oc wärldinna
lustelighet Äru the aff rätta wäghenom affgangne, 10
Än mine wini, som äru j them samma reglomen
Oc swa dana sinna brödhra affgangh wndirstand[an]-
dis Oc ey aff sik thetta bättra formäktandis, roopa
til mik nath oc dagh aff store hiärtans ängsla,
bidhiandis mik mz rinnande taaron At the som 15
ey wilia sik bättra, wtkastins snarlika Oc the sik
wilia bättra, görins j godho fruktsami Jak hwilkin
som är alla hiärta ranssakare, Oc alla ordha hör-
are, Finder jak nakra them, som widherfresta, at
rätta sins closters willo, Oc halla sina reglo j allo 20 166
thy hon biwdher, Swasom är j ödhmiukom reglo
hampn j skyllogho atherhalle oc eghelighetinna
flyilse j renlighetinna gömo, oc sanne ödhmiukt
j allom godhom sidhwäniom Jak skal hiälpa them,
Oc jak skal häghna them j minne älskelighet, som 25
wingardhin pläghar inhägnas mz sinom inhägnadh
Jak skal oc giffua them nadhena At the skulu sik
gärna latha nöghia aat ensami liffsins närning Alla
owirflödoghet forsmade, Aff hwilko mwlwärpelin
dräps som röthrena gnager Thz är diäffwlsins ägg- 30
ilse godha astundan girnandis mz syndoghom lusta

syndirslita ¶ Oc gömarane skulu wpwäkkias thz
 är thera samwit, Hwilke ey atwakt haffua om
 thera siäla helso skulu wpwakna, sik siälffwa
 idhkelika speghlande, Ther owir skal jak them
 5 feeta göra mz mins anda fithma Hwilkin them
 skal styrkia Oc starka göra til at thiäna mik som
 them skapade Oc mz mino dyra blodhe atherlöste

167 Hälogh. frw *sancta* birgitta christi brudh kun-
 gör här wnderlika matto huru tässins renliffn-
 10 adz foresagda regla war henne antwardat aff
 christi wälsignadha mwnne j eno öghnobliki
 Annat Capitulum (Regula Salvatoris, Kap. 29 i La-
 tinska texten)

Gudh aldra thinga skapare, mz sinom wälsignadha
 15 mwn kungiorde mik owärdoghe persone, all tässa
 reglanna ordh swa wndirsamlia Oc j swa stakk-
 ottom tima, At jak ey thz formaa nakre männ-
 iskio fullelika sighia, Ey är oc thz möghelikit
 nakre människio kunna wtan likamlikin liknilse
 20 begripa Huru j aldra stakkotasta tima swa mangh
 ordh kunno framföras älla wndfaas, Hwar fore är
 witande, at swasom j nakro kari warin mangh,
 Oc marghra handa dyr thing Hwilkin stragx oc
 j sammo stundh som the wtgwtens all sändir wt
 25 aff thy karino Tha j eno öghnabliki aatskildis
 huart eth thing, ffran thy andro aff nakrom som
 thz saghe, Oc the sama thingen bliffuen, swa
 langan tima fore honom, At han formatte saman
 sanku huart eth thing widh sik j sith sköt ¶ J
 30 samma matto thäntidh ihesus christus, hwilkin

mik syntis, stragx, som han wplät sina wälsign- 168
 adha läpa, oc bōriadhe at thala Tha genast j aldra
 stakkottasta tima, waaro alle tassa reglonna ar-
 ticali, inz allom them ordhom j them standa fore
 mik, ekki swasom scriffne j nakro breffue wtan 5
 j hwilke matto thz war, Thz weet han ensamē,
 aff hwilkom the swa wndirsamlīka hōrdens, aff
 hwilkins wndirsamlīka dygdh, the begripas for-
 matten, Oc hwart eth fran the andro aff mino
 sinne aatskīlias, Jak dwaldis oc swa langan tima, 10
 j the sama synenne, at jak samansānkade alt sain-
 an, j mins minne skōt christi nadh til hiālpande,
 Än āpther thenna synena war mit hiārta wpfylt
 aff swa myklom hita, Oc innerlike glādhi, At ey
 formatte meer j thz ganga, Oc skulle jak länger 15
 haffua liffuat, wtan thz haffde rīffnadh aff glādhi
 At swasom en blādhra mykit full aff nakro wādher-
 er, Swa war mit hiārta, wisselīka j nakre dagha
 ā til thās, jak haffde wppinbaradh, oc wprāknadh
 alla tassa reglonna articulos oc ordh, som j them 20
 standa enom renliffuis manne gudz weni, Hwilkin
 oc stragx saman screff alt thetta, Thāntidh thetta 169
 fullelīka scrīffuat war, Tha kände jak mit hiārta,
 oc min likame lāntelīka sik atherkomma j sin
 naturlīka skipilse Loff oc āra wari alzmāktoghom 25
 gudhi

Christus biwdher brudhinne at tässin foresagda
 regla skal presenteras pawanom stadfästa skol-
 andis hona Oc biwdher han pawanom at han
 skuli hona alzstingis stadfästa iij capitulum 30
 (Regula Salvatoris, Kap. 30 i Latinska texten)

Ther äptir framliðhu mang aar, sama persona
 henne wanskandis likamans kraptom, swasom kom-
 andom til sik j gen Oc aff store hugswalan styrkt-
 om, wart hon kipt j ena andelika syn, hwilke tha
 5 genast, til talade en röst sighiande Jak är liffuandis
 gudz son, Thenna reglan, hwilka thu hördhe skal
 stadfästas aff minom ämbitz man, hwilkin j wärld-
 inne kallas pawa, Thy at han haffwir a mina
 waghna makt, at lösa oc binda Mik räkenskap
 10 göraskolandis, ahörande allo mino hymelzsko här-
 skapi, Jak är oc then sammi, Hwilkom som scripten
 tilstandir, Moysi spöriande mit nampn, Swarade jak
 sighiandis Jak är then iak är, Ther äpther nar mik
 170 tåktis, thok jak människio likama, aff jomfrune,
 15 ämwäl, swasom jak mz minom likamlika mwn tal-
 ade j wärldinne, sighiande mik ey wara kompnan
 til at bryta laghin wtan wpfylla oc fulkompna
 them Swa sigher jak oc nw, Tässä reglona, hwilka
 thu j andanom hörde aff engsins människio sinne,
 20 wara diktadha skal aff pawanom stadfästas swa-
 som andra reglor Hwilka aff samma andans in-
 skiwtilsom, wordho förra, aff människio sinne,
 saman satta, Ther näst nar reglan är stadfäst,
 wnne pawen them som henne wilia böria, til sin
 25 taka j tässa reglona nakra personas, aff androm
 renliffnadhom Hwilke sina regla haffua mz gudhe-
 likom kärlek hallit, Hwilke loffuen sik mz them
 bliffuaskolandis alt til dödhin Thog skulu the ey
 taka flere än them täkkis, Oc ey andra än them
 30 the wilia sinne sampningh tilföghia ¶ Til städhi
 oc pawen at j them stadhenom, hwilkin tik, som
 reglona hörde är wtteknadher bygghis clostrit

Thy at ther är thenna reglan Först wppinbara-
 skolandis, Samuledhis ämwäl giffui pawen loff, 171
 systromen sionga daghlika minna modhers tidher
 Hwilke saman satte äru aff sama andanom som
 reglan Än jak som thetta hörde swarade, O thu 5
 olikamlikin makt, O huat stor är thin ödhmiukt
 O alla dygdhanna görare Oc siälff dygdhin en
 alzmäktogher gudh j threm personis, jak thror alt
 thz the hælgha kirkia biwdher at thro, Jak weet
 oc sannelika at engin är swa owärdogher At thin 10
 miskund nekas hanom, wm han mz sanne ödh-
 miukt oc fulkomplikom wilia at bättra sina synde
 bedhis miskund aff tik, Thy mz thinne nadh tik
 siälffuom til standande Haffuer jak wilia thin wilia
 göra swa länge jak liffwir, Thu wetzst at ware 15
 thz möghelikit, at tik kwnne ther aff widherfara
 större glädhi, Oc större hugswalan, At jak til min
 likama lidhi alzskona krankdom smålek sörgher
 ffatikdom oc aldra handa dröffuilse Oc än ther til
 j minne siäl äwärdelika plagho, Tha wmfämpde 20
 jak hållir tässa motegangor, än badhe til likama
 oc siäl äwärdelika sälighet, Til thäs at thin hug-
 swalilse warin mindre, O herra gudh thu som mik 172
 skapadhe, Oc mz thino dyra blodhe atirlöste seer
 thu mik wara nakot afffaat, j tässom threm som 25
 är j thronne hopino, oc kärlekenom wärdoghas,
 thu thz ffor thina stora nadh wpfylla, Thu äst j
 mins hiärta innersta blode, Och innarster j minne
 siäl, Oc än tho at jak är en owärdogh persona,
 Til at känna thins wälsignadha anda sökilse oc 30
 hugswalan, Thog likowäl antwardhar iak mik alla-
 ledhis wnder thina stora maktz tryghet, At huat

tik tåkkis gör mz mik, Oc än tho at thu seer
 alla människio tanka, Ey thy sidher talar min
 thwnga til thin äpther minne siäls budhi, Oc min
 wärdogaste herra ihesu christe Jak owärdogh per-
 5 sona är j bland thina throna thiänara swasom
 aldra minzsta myra J bland starka camela Hwilka
 stora byrdher bära Til thera herra hedher oc gangn
 Huru kan pawen troo at thu alla thinga gudh oc
 herra, wil tik wärdoghas mz enne tholike myro,
 10 Tholikin ärande göra, älla huru skal tässin reglan
 komma for hans a syn

173 Christus talande til sinna brudh sigher henne
 at hon skal ärffuoda ther wm swa at fore-
 sagda reglan stadfästis aff pawanom Oc loffuar
 15 allom them j thetta renliffuit ingaa nadh oc
 hiälp oc fridzsins oc sämmionnina ökilse J the
 landzskapi huar nakot tässins renliffuis closter
 wardher fwnderat iiij Capitulum (Regula Salva-
 toris, Kap. 31 i Latinska texten)

20 Thär äpther swarade mik sama röstin, som förra
 widh mik talade sighiandis Jak är wtan wpbyrian,
 oc wtan anda, Oc all thing haffwir jak skikkat,
 äpther minom wilia, Oc som mik täktis haffwir
 jak all thing giort Oc thy wm nakor mik aat
 25 sporde, hwi jak ey förra skapadhe hymelen oc
 iordhena Oc all thing som j them äru, Hanom
 ware swarandis ffor thän skuld at swa war min
 wili, Samuledh, wm aatspordis, hwi jak ekki för
 thenna reglona gaff, ällir hwi jak henne ey förra
 30 wille latha stadfästas Hanom ware swarandis, Thy

jak swa wille Huat ey sigher scripten, anden, huar
 han wil, Tha andas han, Sannelika swa är thz,
 For thy han andas j wmskiptelika matto, hwar
 han wil, Oc nar han wil Hanom fölghia tholikin
 hwgswalilse, at alt hiärtat wpfyllis aff rasklikasta 5 174
 glädhi, Hwilkin hiärtana tilkombir ey aff nakrom
 wärdzslikom thingom ällir likamlikom wtan aff
 andans nadh tha in andandis ¶ Thy är thz swa
 at pawen kännir tholkit j sino hiärta Naar han
 höre tässa reglo for sik läsas, Tha maa han wn- 10
 dirsta huadan tässin reglan är komen Hwilka
 sannelika marghe mina wener Swa klärka som
 lekmän, Hwilkra hiärta jak mz minom kärlek
 haffwir wplyst at thro wtan twäkan aff mik wara
 kompna, Oc wndirsta the thing jak wärdoghas mz 15
 tik göra, Hwilkin som all thing skapade, Oc männ-
 iskiona aff häluite frälzste, Oc win swa hända kan,
 at nakre the äru mz pawanom, som ey gita tässo
 troot, Tha skulu komma til pawan thry witne,
 Hwilke födde äru j sama rike som thu, The witha 20
 oc aff tik, oc fullelika huat mz tik är giort. Tässe
 äru en biscopir, En mwnker oc en prästir, Tässa
 alla thre känner thu Betrakte oc ämwäl pawen,
 at wm nakor atte mykit gull hwilkit ey minzsk-
 adhis, aff thy at nakrom gaffwis meer aff thy, 25
 waare ey rätwist them aff thy ey giffua, Hwilke 175
 til enkte annat bedhas nakot aff thy wtan til
 gudz hedher, oc siäla helso Mz tässo gulle wndir-
 star jak the maktena som pawen haffwir a mina
 waghna, at han stadfäste tässa reglo ¶ Jak som 30
 sagde jak är godher hirde Jak siälffwir wil bewara
 alla them som ingaa j thetta renliffue For allom

dödhelikom owinom, Oc j huat rike ällir landz-
 skapi ällir stadh Tassa reglonna closter Mädh mins
 ämbitz manz loff warda bygdh Sidhan thz closter
 är fulkompnadh Hwilkit jak först stiktade Ther
 5 skal ökias fridh, oc samdräkt Thu hwilke som
 reglan är giffuen ärffuoda ther wm thz ytarsta
 thu format, at reglan kombir til pawan Jak är
 nw then samme som jak war, Tha jak bödh min-
 om känneswenom gaa in j stadhin oc ledha til
 10 mik asnan, Tho haffde jak thz format at genstan
 haffde asnin standit for mik, J samma matto gate
 jak oc ämwäl thz giort at reglan komme j enom
 punct, ffram fore pawan Oc at han henne stragx
 stadfäste, Än thetta är rätwisan at for likamsins
 15 störra andelika ärffuodhe athergällis större lön
 176 Ärffuoda thy thu oc tilhiälp, swa mykit thur
 formaa, än jak fulkompna, tha mik tåkkis

Här äptir fölghe en deel aff sancte birgitte
 teilsom Oc först sigx huar wppa the lydha
 20 Oc hwi the äru saman scriffna ¶ v. capitulum

Tassin äptherscriffuat teeilse sancte birgitte teedh,
 lydha enkannelika wppa sancti saluatoris regla,
 äpther thy hon är aff flerom pawom, oc aff the
 hålgo kirkio ransakat oc stadfäst, Swa oc ther
 25 wppa huru the människior, som the reglo nw
 loffuat haffua ällir loffua wilia magho mykit ökias
 j gudz nadh Oc for thy at the maghen mykit
 wpwäkkia margha människior, til enkannelika regl-
 onna gömo, oc gudhelighet, Swa oc for thy, at
 30 ihesus christus ther han teedhe, oc kungiorde

sancte birgitte reglona, sagde, at han skulde tass-
ins ordinsins skipan, oc stadgan mz sinom eghnom
mwn, alzstingis wttydha Thy äru tassin teilse här
saman scriffuat

Widh första capitulum j reglonne som är aff 3
sanne ödhmiukt christus sigher At for thy at
ödhmiukten är ffulkomplikin dygdh oc alla
dygdha wphoff ffor thy skal reglonna scriffu-
are wttrykkia sanna ödhmiuktz trappor At
minna modhers döttir skulu oc stadga sina 10
bygning j sanne ödhmiukt vi capitulum (Rev. 177
Extrav. Kap. 1 i Latinska texten)

Christus talar, hwilkin som haffwir eth faghert
kaar, Oc sigher j thy wara alzstingx wäl luktandis
yrther oc krydde Hwar skal thz thro, ällir huat 15
gangn, och nytta är, ther aat, wtan han laatir wp
om them, Oc them wtspredher, Oc laather see
huat kön the äru, Oc huat dygde the haffua Swa
är oc wm dygdhana, Nakor maa sighia oc pre-
dika, Ödhmiukten är stor dygdh, huat gagna thz, 20
ällir fromaa them thz höra, wtan henna röther oc
trappor wppinbarins, Oc huru man maghe henne
faa, Oc hona behalla, Nw for thy, at ödhmiuktin
är fulkomplikin dygdh, Hwilka jak j mik siälffuom
betedhe, For thy skal thin scriptafadher wttrykkia, 25
mz faam ordhom, ödhmiuktinna trappor, hwilka
han lärt haffwir j mins wens benedicti reglo, At
minna modhers dötther, skulu lära dygdhanna wp-

hoff, j hwilko the skulu stadfästa sina bygningh,
aff sik bygghia skolande

Aff annat oc tridhia reglonna capitula som är
178 aff sänga klädhomen &c Nar reglonna saman-
5 scriffuare aktade reglonna makt Oc henna
sanna gömo twäkandis wiste ey wim nakot
ware tilläggiandis owir sänga klädhin gang
klädhin ällir j förilse kläde Thy sagde hanom
christus gynom *sancte* birgitte at han tilläggia
10 skulde the thing som ganglikin oc widher-
torfftog waro oc ey owirflödogh vij *capitulum*
(2 i Latinska texten)

Gudz son talar, hwi wil ey brodhren the thing
han weth, som säthiandis äru ällir byggiandis äru,
15 Huat ey tedhe jak hanom gynom tik, at min
thiänare benedictus haffde siin krop som en säk,
Oc hwilkin som bär benedicti klädebonadh, Thy
for kranka människio wanmakt säthi han gang-
likin oc nyttogh thing, Togh enghin owirflödogh,
20 oc lidhandis skal wara, Än them jak giffwir meera
atirhaldz nadh, the skulu maata köldena, äpther
innermera wärmanom

Widh reglanna fiärda *capitulum* som är aff
tidhomen gudz ämbite oc sangenom christus
25 han liknar människionna natur widh then stadh
179 som belagdir är Hwilkin stadh the fatigha som
är hälgasta jomfru maria frälzste mz sinom
wisdom Oc aatskiliandis oc bescriffuandis the

som fatighe äru andelika Oc the fatige äru
likamlika oc ey andelika Oc käre christus at
hans ärofulla modher är aff mangom glömd
Oc henna loff är minzskat Sigher han oc at
brödhanna sanger j henna closter skal fore- 5
gaa systranna sang Oc at systrana nakraledhis
langsamare än brödhrene nar timen räkkir oc
aatgömis skulu matta sin sangh Sigher oc
christus sik wara reglanna diktare til sinna
aldra kärasta modhers hedher skipandis henne 10
til tässa renlifnadz hoffuodh oc frw Loffuandis
sik them som bryta wilia wara miskunsambir
ffor henna skuld At hedninga som än wm-
wändas skulu magho lära mz hwilkom storom
hedher han wil for tässa saak sina modher 15
älskas oc j wördningh hallas viii capitulum
(3 i Latinska-texten)

Scrifftin hwilkin j kallin bibliam, Henne kallom
wi gyllene script, Hon sigher at stadhin som be-
lagdher war aff enom höffdingha Frälzste then 20
fatike mz sinom wisdom, Hwilkins fatigx engin
sidhan amintis, Thänna stadhin är människionna
natur, Hwilka diäffwllin haffwir belakt, wppa fyra
sidhor, For thy at for fyra handa synder, ägher
han människiona, som är for gudz budhorda 25
olydhna, For naturlikx lagx owirgang, For skade-
lika gyri, Oc for hugxsins ihärdzsko ¶ Thetta
creaturit haffwir min hälgasta modher, j nakre
matto frälzst, Naar hon allan sin wilia, owirgaff

oc antwardadhe j mina händer, Och wilde hallir
 alzskona dröffuilse lidha wppa thz at siälana magho
 frälsas, For thy thenna är sander gudhelikin wis-
 dombir, At antwarda gudhi allan sin wilia oc
 5 makt, Oc ämwäl at lustas j genwärdoghom thing-
 om for gudz skuld, Thy for thenna wilian Jak
 siälffwir gudh äwärdelikin gudz son, wart jak man
 j jomfrunne, Hwilkins hiärta war som mit hiärta,
 Oc thy maa jak wäl sighia, at min modher, oc
 10 jak wi frälstom människiona swa som mz eno
 hiärta, Jak tholande j likamenom oc hiärtano, Oc
 hon tholande j hiärtans sorgh oc kärleke, Tässen
 jomfrun war sannelika fatik, Thy at hon astund-
 ade enkte aff wärldinne rikedomom Hwilkins ande
 181 15 ey widherludde minzsta syndh, Thy at somlike
 äru fatighe j thingomen, Thog fulle j andanom
 som är mz girinne, oc högfärdhinne, Tässe äru
 ekki the fatighe, som jak wtteknadh haffwir j
 minne läst, Andre äru the som äru rike j rike-
 20 domom, Thog thome j andanom Tässe äru the
 som sik hugxa mwld oc asko oc dödhelika wara,
 Hwilke som astunda at wara mz gudhi, Oc for
 ensampna tarffuena oc iämcristens nytta haffua
 rikedom, Tässe äru sannelike fatighe, Thog äru
 25 the rike j gudhi, J bland hwilka war min modher,
 Thy tässins jomfrwn oc mins modhers wisdombir
 oc fatikdombir är swasom glömdher Thy är swa
 at faa hona loffua mz mwnnenom Thog roopa the
 ey til henna mz allo hiärta Oc ey äptherfölghia
 30 henna kärlekx footspor ¶ Nw for thy at j gudz
 mönstre, tha siong x gudz hedher, siw sinnom wm
 daghin, aff flerom äptir förfädhanna sidhwänio,

Thy wil jak nw at först skulu brödhrene sionga
 sina tidher j skipadhom timom, Ther äpther systra-
 na nakot litidh longsamlikare, skulu the sith äm- 182
 bite fulkompna, Hwilkom siwnda taal ey forelägx
 äptir solinna gang, wtan gören swa mykit, som 5
 the formagha Thog swa at the gömen timana swa
 mykit som the formagha, Oc thy stadgar jak
 siälffwir thz, Hwilkin som reglona diktade, At aff
 hedningomen som winwändas skulu, Skuli witas
 mz huat storom hedher gudh wil sina modher 10
 hedhra, Oc for thy at hon är tässins closters
 hoffuodh oc frw, gynom hwilka jak wil syndogh-
 om blidkas Swa oc for thy at scripten skuli ful-
 kompna, Hwilkin som sigher Jak skal loffua gudh
 j allom tima oc j allo liffue, Thy skal thenna en- 15
 kannelika nadh ey forsna, Thy at enkannelikit
 goth gör almänneliko godho enkte hinder, Oc ey
 for thy skal loffliken fädhra sidhwänia affläggias
 ällir j geen driffuas, wtan mik är thäkt at j andr-
 om kirkiom, oc mönstrom fförst läsis tidhenar aff 20
 minne modher, jomfru marie Oc ther äpther siongis
 dagxsins tidher, äptir timanna skipan

Christus sigher at j sancti saluatoris systra
 sange tha skal wara enkte for witi ällir ny- 183
 märe wtan wari thera sangher fullir mz loffs 25
 liwdhom swa at meera aktis oc smakis hugxs-
 ins sötme ödhmiukt oc gudhelighet än nakot
 högbälle ällir siälssynt ix capitulum (4 i La-
 tinska texten)

Gudz son talar, huat ey häffwir thu läsit at maria 30
 moysi syster, For the enkannelika gudz nadh, som

giordhis j rōdha haffwino, wtgangandis aff thy
 mz jomfrum, oc qwinnom, loffuande gudh, mz
 mangskona leek oc glādhis sange, Swa oc minna
 modhers dōther, skulu wtganga aff rōdha haffu-
 5 eno, Thz är aff gyrinne oc wārdzlikom tāknadh,
 Haffwandis j sinna gārninga handom bambor, Thz
 är atherhald aff kōtzsins lusta, Oc strānghio leek
 sōtelika liwdhande, Hwilkra systra sanger, skal ey
 wara dwl, āllir doffuen, Ey brwten, ey lōslatogher,
 10 wtan hōffwitzskir oc laagher, oc samdrāktogher,
 Oc owir alt ōdhmiuker, The skulu oc āptirfōlghia
 thera sang, som kallas cartusienses, Hwilka psalma
 sangher, meera haffwir aff hugxsins sōtma ōdh-
 miuktinne, oc gudhelighetinne, ān nakot hōgbälle,
 184 15 Thy at ey är hughin lotlōs, aff syndinne, Nar
 then som siongher Lustas meera j nothomen ān j
 the thing som siongx, Och alzstingis är gudhi
 styggelikit naar rōsten wphōgdh meera wardher,
 ffor thera skuld som a hōra ān for gudz skuld

20 Nar sancte birgitte scriptafadher oc mästare
 diktade *sancti saluatoris ordinis* systra sangh
 Oc j enne ympno twākandis meente at jom-
 fru marie siāl war christi brudh En dagh
 āpther thz at han haffde sakt māsso Tha fik
 25 *sancta birgitta j andanom tässa reuelacionem*
 som här āpther fōlghia. x *Capitulum* (5 i La-
 tinska texten)

En dagh naar herra pādher, hāлга aminnilse sancte
 birgitte scriptafadher, haffde sakt māsso, j capp-
 30 elleno for henne Tha sagde gudh fadher til

sins sons brudh, Än thog at faa människior j
iordherike, waaro siälffue när stadde, j tässe mäss-
onne, Togh likowäl hugswaladis, aff henne, alt
himerikis härskap, Oc alle the j purgatorio äru
Framdelis sigh them samma prästenom, At han 5
läti staa the ympnona som är, Sponse iungendo
filio &c, som han haffwir henne saat, For thy at
mädhan the hálga kirkia, hon kalla alla siäla mins 100
sons brudher, Mykit meera maa marie siäl, kallas
hans brudh 10

Naar sancte birgitte scriptafadher oc mästare
storlika twingadis oc dröffdis i sinom hugh
ffor ens manz ordh som talade mote gudhi
Oc hanom diktandis sancti saluatoris ordens
systra sangh Oc mykit wttrykte j hanom the 15
aldra hálgasta trefalloghetz loff Tha syntis
jomfru marie sancte birgitte teeandis huat
storom lönom han wärdogher war när gudhi
Oc hwi hanom giffuit war then sangin at dikta
xi Capitulum (6 i Latinska texten) 20

Gudz modher talar til christi brudh, thin mästare
fik eth saar, aff them som swa talade mote gudhi,
Nw for thy at han fik thz for gudz kärlek, Tha
wiliom wi thz ey läkia, wtan hällir wppa läggias
plaaster at thz skuli wtwidhas, Sigh ther näst 25
thinom mästara, hwilkin som älska the hálga tre-
falloghet aff alle sinne inakt, At jak haffwir han-
om swa mykit främmiat j the sama hálga thre-
falloghetz kärlek, At han är en aff them prästom,

186

Hwilka gudh mäst älska j iordherike, ffor hwilkīt
hanom är giffwit thān sangen at dikta, Hwilkin är
gudheliker, Oc hwilkin manghom skal wara til
hugnadh

5 Guds modher wppinbarade *sancte* birgitte huru
mykit systranna sanger j *sancti* saluatoris orden
är anamelikin gudhi oc henne kallandis hanom
sin sangh oc eghit loff iättande thās sangx
diktara oc scriffuara mangskona atirlön j andro
10 oc trättighi *capitulo* j fiärde bokinne reuela-
cionum j tässom ordhom xii *Capitulum* (7 i La-
tinska texten; jemför Fjerde Boken, Kap. 32 slutet)

187

Sigh hanom, hwilkin min sangh oc loff scriffuar,
ey for sith loff oc sin lön wtan for hans loff,
15 Hwilkin for alla sina gärninga är wärdogher alz-
skona loff, At swasom mz wärldinna höffdhingom,
at the giffua sinom loffuarom, oc prisarom iordhe-
rikis lön, Swa oc andelika skal jak atirgälla han-
om, Thy at en sillaba, haffwir owir sik manga
20 notor, Swa täkkis gudhi hanom giffua, mangha
kronor j himerike ffor hwaria sillaba som är j
sangenom, Oc skal aff hanom sighias, See här
kombir loffuaren, Hwilkin som for enkte forgang-
likit got, diktade sangen, wtan ensampt for gudz
25 skuld

Christus stadgar här mz hwilkom ympnonna
sanger Aue maris stella skipadher är sionga-
skolandis äptir aptansanghin j *sancti* saluatoris
orden xiii *Capitulum* (8 i Latinska texten)

Christus talade til sinna brudh, warandis j aluastra
 clostir sighiandis, Gak til room, Oc thu skalt
 bliffua ther til thentidh thu faa see pawan oc
 kesaran, Oc tala til them the ordh wppa mina
 wäghna hwilkin som jak tik sighia skal, For thy 5
 kom christi brudh til room a sins alders aar tw
 oc fyritighi, Oc bleff ther äptir gudz budhi fämpt-
 an aar fför än pawen wrbanus then fämpte
 oc kesaren karolus aff bemin kommo til room,
 Hwilkom hon bar reuelaciones, For kirkionna bättr- 10
 ing oc rättilsa oc regulam, Oc j them samma
 fämptan aaren j hwilkom hon war j room, For
 pawans oc kesarans tilqwämd, Tha fik hon manga
 reuelaciones aff roms stadga, J hwilkom war herra
 ihesus christus, affwitte oc straffuadhe roms in- 15
 byggiara owirgang oc synder mz store hämps
 hötzslan, Hwilka reuelaciones för romara stadz in-
 byggiara waro läsna oc framdragna, wptändos the, 188
 mz enne dödhelika affwndh, oc hat mote sancte
 birgitte, Aff hwario somlike aff them hotadho 20
 henne liffuandis bränna wilia, Somlike gabbadho
 hona sighiande henne wille fara, oc ena trulkärl-
 ing wara, Än sancta birgitta bar oc tholde thuli-
 modelika thera hoot oc blygdh wtan hon räddis,
 at henna thiänara, oc andre aff henna wenom oc 25
 frändom, som mz hänner j room stodho, skuldo
 aff them oc tässom dröffuilsom oc blygdh skämde
 warda och wanskas, Oc beradde hon sik, nakon
 tima at wäghia oc wndfly thera ondzsko gäld,
 Thog tordhe hon engen stadz fara, wtan enkanne- 30
 likit christi budh, For thy at j atta aar, oc thiwghu,
 sidhan hon foor aff sino fädhernislande, Foor [hon]

aldrig til nakra köpstädher, ällir landskap, ällir
 hálgra manna städher, For wtan christi budh, Aff
 hwilko christus sagde *sancte* birgitte, Bidhiandis
 wm thetta gudhelika swar, j sinom bönom swa
 5 sighiandis, Thu astundar at witha min wilia, wm
 thu skalt här j room längher qwar bliffua, Huar
 189 som swa manghe thine affwndz män tänkia wm
 thin dödh ällir wm thu skalt wndfly nakra stund
 thera ondzsko, Jak swara tik at när thu haffwir
 10 mik skalt thu engen rådhas, Jak skal mz mins
 waldz arm atherhalla thera ondzsko, At the skulu
 ey formagha tik nakot skadha, Oc än tho at mine
 owini aff mino tillate korsfästo min mandom, Thog
 likowäl skulu the engaledhis formagha tik dräpa,
 15 ällir skadha göra, Framdelis, j them samma tima
 tha syntis henna äro fulla jomfrun jomfru maria,
 sighiandis Min son mäktogher owir människior, oc
 diäffla, Oc owir all annor creatur, Han halder j
 gen osynlika alla thera ondzsko akt oc fwndh, Oc
 20 jak skal wara thins oc thinna wärns skiollir, mote
 alla thinna owina andelikom oc likamlikom til-
 gangh, For thy wil jak, at thu oc thina thiänara
 skulu samman koma, hwan aptar siongaskolandis
 ympnona, Aue maris stella, Oc jak skal giffua idher
 25 hiälp j allom idhrom widhertorfftom, Aff hwilko
 herra pädher olaui henne scriptafadher j nio aar
 oc trättighi, Oc henna dotter frw katerina, hálga
 190 aminnilse stadgadhe hwan dagh sionga j ordine,
 tässa ympnum, For sant sighiandis, at siälff *sancta*
 30 birgitta thz bödh warda, aff samma ärofulz jom-
 fruna budhi, For thy at siälff the ärofulla jom-
 frun, loffuat haffwir thenna orden, aff sinom son

sik wigdhan, mz enkannelike nadh wilia beskirma,
oc widherqwākia, mz thās hālga anda sötma oc
wälsignilse

Christus sigher huru syster oc brödher huan
freedagh skulu läsa siw psalma xiiij Capitulum 5
(9 i Latinska texten)

Gudz son talade, hwan freedagh skulu systrana
gaa kringom sina wmganga, läsaskolande siw
psalma, Oc them lyktadhom skulu the ganga in j
choren, Oc mz bögdom knām läsi sidhan hālga 10
männena, Samuledhis skulu brödhrene göra, kring-
om gangande sina winganga

Christus sigher huru oc for hwi orghonor skulu
engaledhis haffuas j sinna modhers clostrum
oc j *sancti* saluatoris orden ffor thy at ther 15
skal wara san timans framdräkt xv Capitulum
(10 i Latinska texten)

Christus talar israel's söner, aff thy at the waro
likamlike, Oc thiänto j lagxsins skugga, Thy 191
haffdo the mangskona thing, mz hwilkom the 20
wpuāktos til gudhelighet, The haffdo oc ludhar
oc orghor oc harpor, Aff hwilkom the wptändos
til gudz loff, The haffdho oc enkannelikin stadga
oc budh aff hwilkom the wplyptos til gudz dyrk-
an, The togho oc laghen oc doma mz hwilkom 25
the biöllo sik ather aff syndomen, Oc styrdhos
til lofflika gärninga, Än for thy at nw är komen
siälff sanninden foreteknat j liknilsom Swasom är
jak siälffwir gudh, Thy är wärdoght at j alle

sannindh, Oc aff allo hiärta skuli mik thiānas, Än
 thog at hwarist at got. oc söth är at höra orghor,
 Oc ey är twärt mote godhom sidhom, Thog lika-
 wäl skulu the engaledhis haffuas j minne modhers
 5 clostre, For thy at ther skal wara sanghanna
 molighet, Hughanna renlighet, Tystonna dyrkan
 Gudz ordha idhkan, Oc owir alt san ödhmiukt oc
 lydhna wtan dwalu

Widh fämpta siätta oc siwnda reglonna ca-
 10 pitula hwilkin som äru aff tystonne inlykkeno
 oc thimanom som maa talas widh wärdz folk
 192 christus sigher oc huru abbatissan maa snar-
 lika tala j clostreno mz mästirmannomen Oc
 for [hwat] sak abbatissan ällir systrana Confessor
 15 ällir brödhrene magho wtsändas älla wtgaa aff
 clostreno ällir inlykkeno xvi capitulum (11 i La-
 tinska texten)

Gudz son talar abbatissa maa tala j clostreno
 snarlika, mz mästirmannomen Naar nidherfallande
 20 thing skulu bätras oc wprättas, ällir nar naghör
 thing skulu aff nyio göras, Än aldrig annorledhis
 maa talas j clostreno mz wärdz folke wtan widh
 grindena, Ey maa oc abbatissa nakontidh wt gaa
 ällir nakor aff systromen, wtan maa wäl skee,
 25 Naar nakot nyt closter är byggiaskolandes, Tha
 skal abbatissa confessor oc conuentit wtsända mona
 systra, Confessor maa oc wtfara mz kompanen, for
 reglonna stadga Oc reglonna näpst mz owirmann-
 omen skipaskolandis, Swa oc for clostirsins skam
 30 oc wanfrägdh stillas oc läghraskolandis Hwilkit

gudh forbiwdhe ällir for kättara owirwinnas skol-
andis wm swa behoff, oc tarff warda kan, Oc inaa
confessor wtfara wm han for the hálga kirkia
gangn oc bestand aff formannomen kalladher 193
wardher ällir naar nakor ärande widherfara, Hwilk- 5
in mz clostirsins ämbitzmannom som wtantil äru
ey kwnno qwämmelika bättras oc rättas

Fagher oc gudhelikin kännedombir mz hwilk-
om abbatissan läris mz systromen Oc con-
fessor mz brödhromen j *sancti saluatoris* ord- 10
en thiman hwilkin som är mällan tidhrena
älla gudz ämbite wm hálga daghana skälíka
owirgaa Talande först wm reglonna gömo oc
andra widhertorfft Oc forestaddom ärandom
Oc sidhan sik inblanda mz loffui mz likam- 15
likom hugnadh xvij Capitulum (12 i Latinska
texten)

Om hálga dagha skal abbatissan, lata systrana
wndirsta clostersins, oc räntonna stadga oc qwal
oc meen, som tha fore stadh äru, Oc skal hon 20
them läsa nakor reglonna capitula, Oc huar hon
lyktade ther böri j äptirkomande hálgd, Ther til
reglan är lyktat, At ey skal nakor syster sik or-
saka, At hon ey reglona kan ällir weet, Oc haffui
mz them samtalan aff hwilke the magho förbättras, 25
Oc manilse aff thera affgang som hon seer brut-
lika, Sidhan tilstädhi hon them haffua wpsidhis
mällan sin samtalan älla inganga j trägardhin 194
ällir gräsgardhin, Samuledhis wari oc prästene j

läsningh samtalan oc studeran, Swasom wm andra
dagha wtan maa wäl skee at confessor them wt-
letar aff elostersins stadga, Oc til löpandis ärand-
om, Oc giffuaskolandis radhom alleghis wm the
5 wilia mz confessoris loff magho the ffor hugnadh
skuld ganga oc spatzsera

Widher attonda reglonna capitulum som är
aff fastonne gudz son sigher at meer täkkis
hanom ödhmiukten oc skälighetin än fastan
10 Oc huru tilstadh är them som fasta widh
watn oc brödh äpther *sancti saluatoris* reglo
äta frukt oc bär Oc driikka swdhit watn xviii
(13 i Latinska texten)

Gudz son talar, än thog min modher haffde aldra
15 fulkomplikasta atherhald, Thog likowäl styrde hon
sin likama skälika, at han skulde ey brytas aff
nakre owirflödoghet oc owirwalle, Oc än tha at
pharisei oc än mange renliffuis män ey driikka
wiin, Thog for thy skulu the ey mik nalkas, Thy
20 at the haffua ey atherhaldzsins grwndwal, Som är
195 ödhmiuktena oc skälighetena, Oc thy naar nakor
höghra thing, fore sätias älla biwdhas, Tha skulu
the, aff krankdom wäghas oc ranzsakas, At the
skulu ey göra huru mykit the wilia wtan huat
25 gangn oc höffuelikit är, See at fasta widh watn
oc brödh, Helbrygdum är thz got, Thog är thz
ey högxsta got, Högxsta got är kärlekin wtan
hwilkin ey är helsa, Än wtan watn oc brödz
fasto tha maa huar människia frälsas wm til är
30 thronna oc kärlekxsins fulkomplighet oc rätwis

saak, Oc for thy at thimane äru wmskiptelike
 städhrene frosne, Hiärtan liom oc karen wanske-
 likin, For thy ma winträna ympare mild göra
 huas thing, Oc wäta mz laghi thör thing, Thetta
 är swa wndirstandandis, At tilstadh är them som
 fasta widh watn oc brödh magho äta frukt oc
 bär, Oc driikka swdhit watn, Thy at thört oc
 trökt är brödhit wtan frukt oc bär, Oc hwast oc
 kalt är watnit, wtan thz siwdz som tizsana, ällir
 j biwgge wällis oc silas.

10

Gudz son aatskiliandis syndogha manna ällir
 thera som synda thre trappor oc sigher at j
 nyio reglonne hwilka han haffwir siälffwir
 diktat som är j *sancti saluatoris* orden Tha
 är aktandis oc skötandis ällir kärlekir ödh-
 miukt oc skälighet Oc for thy än togh siälff regl-
 an sigher fast[ask]olandis j stadgadhöm timom
 Thog likowäl j sannom fallom sakom oc thim-
 om oc människiom magho the fastan annor-
 ledhis flyas oc skipas xix *Capitulum* (14 i 20
 Latinska texten)

196

Gudz son talar all gudhelikin lagh, är skipadh,
 antiggia for tränghiaskolande thera dirffue som
 synda, ällir owirgaa ällir j geen tränghiaskolandis
 thera kätthe, oc lusta som kathe äru, ällir for göra-
 skolandis thing, Oc lathaskolandis widherkänning,
 Oc thy j alzskona lagh är swa, At nakor syndar
 aff krankdom, Oc j obärlike trangh, Thz tagher
 skipan j andre matto, Än hwilkin som syndar

25

owiliandis, Oc aff engo beradho modhe Thz dömis
 lättaren, Än hwilkin som syndar mz forakt allir
 idhkelighet then tagher engha orsäkt, Samuledhis
 hände minom discipulis, Thy at nar jak omgik
 5 mz them j minom likama, Tha synder gnogho
 197 the axen oc aatho them wm hwilo daghin, Tha
 dömdos the aff iudhanna skrymptarom, Hwilka
 jak orsakadhe, Thy at jak wiste thera enfalloghet
 oc wanskelighet Forebärande dauidz äptedöme,
 10 Hwilkin som j wägh nödh stadder war, Oc tha
 aat han prästanna brödh Hwilkit som j laghomen
 lekmannom war forbwdhit, Oc thy nw jak siälffwir
 nyio reglo aff mik diktadha haffwir sänt minom
 winom J hwilke allir kärlekir ödhniukt oc skälig-
 15 het är aktaskolandis, at kranka oc helbrygda
 människior warkunnaskolandis For thy at all
 lagh hwilkin som j kärlekenom ödhmiuktinne oc
 skälighetinne ey fulkompnas, Swa dana kan ey
 loff forskulla, Nw ey for thy än thog jak sagde
 20 j reglonne, alla helbrygda skulu fasta j stadgadh-
 om tinom Thog skal them ey wmskipte nekas,
 wm them händer bradh wmwändan oc krank-
 dombir allir ärffuodhis time warkunnan wtkräffwir,
 Hwilko thog wari j abbatissonna walle, Oc con-
 25 fessoris oc hans mattan Hwilkom bwdhit är skipa
 198 swa opta som helbrygdom tarffuas bryta fastona
 oc taka widherqwekningh, Oc thy wmskiptandis
 mz laatnom wanskafullom, Oc aff bradhe soot
 begripnom Oc myklo ärffuode wttröttom
 30 Gudz son talar Thy at ey skadha twätthin oc
 likamans rökt wm til är rätwis oc skälikin

saak Thy skal ey batzstuffua forbiwdhas äm-
wäl helbrygdom människiom j *sancti* salua-
toris orden j sannom saakom oc thimom xx
Capitulum (15 i Latinska texten)

Gudz son talar lagxsins kännefädher, oc prästene, 5
straffadho mina discipulos Thy at the aato ey mz
twaghnom handom Hwilkom jak swarade, Ey
dogher likamans twät ther som hiärtat är orent,
Oc thy är rent hiärta anamelikit gudhi, Ey skadha
twätten oc likamans rökt wm til är san oc skäl- 10
ikin sak Oc thy skal ey batzstuffua forbiwdhas
ämwäl helbrygdom j sannom sakom oc timom,
Thy at helbrygdan är gömaskolandis At the ey
skulu wanskas, Thy skal batzstuffua haffuas swa
opta som siwkom tarffuas än helbrygdom eth siin 15
j manadhenom, ällir j twem wikum, wm swa
tarffuas helsonne

Widh nionde reglonna *capitulum* som är j 199
huat matto människionar skulu pröffuas anamas
oc wighias &c Christus til städher at the 20
människio som är j storo walde Oc är hon
moen oc stadugh haffuandis aatskilnadh j frest-
ilsom magho taghas nar henne pröffuile aar
är nw halff framlidhit ällir ther widher Nw
aff thy at reghlan aff pawanom stadfäst mote 25
henne tholikin auaman wtan pawans enkanne-
lika oc liwslika loff engaledhis skal til städhias
xxi *Capitulum* (16 i Latinska texten)

Gudz son talar, jak sagde tik förra, aff pröffuilsa
aareno haffuaskolandis thz skalt thu akta aff
them människiom, Hwilkra liffwirne oc wmgångilse
j mindra försökt oc kunnokt är, Thy tillather iak
5 at wim nakor människia som bedhis intaghas til
renliffnadhin är swa mykla wald oc molighet, At
ey torffue rädhas, swasom aff henna ofornwftog-
het oc ostadughet, Oc hwilkin som weth aatskilia
likamans frestilse oc diäffwlzsins swik oc forsaat,
10 Hwilkins alder är oc j godho pröffwadher oc wt-
röntter, Swa dana maa samqwämdinne tilföghias
200 widh eth halff aar, ällir ther widher, Thog förra
forsatto henne reglonna stränghet oc henna stadgha
at hon skuli witha til hwat hon kombir

15 Fagher kännedombir mz hwilkom jomfrunar
oc ämwäl andre som wilia loffua at halla
sancti saluatoris reglo skulu sik skipa oc haffua
j reglonna gömo til dödhin som är at foresäthia
gudz wilia sinom wilia oc eghno nytto Oc at
20 skilia sik fulkomplika aff allom wärdzlikom
thingom Swa oc j ödhmiuktinne thulimodbeno
lydhnonne oc sidhanna höffwidzsko sik for
sinom brudgumma christo Oc allo himerikis
härskapi faghra görande Oc at the skulu for-
25 tära oc framdragha allan sin liffs oc closters
liffs tima mz skälikom räddogha gudhelike
glädhi oc brännande gudz kärlek xxij Capi-
tulum (17 i Latinska texten; jemför här Fjerde Boken,
Kap. 139)

Hwasom hălzt astundar wara, ällir warda gudz
 brudher, The skulu hetelikare ärffuoda til gudz
 wilia fulkomplighet, än wm sith eghit gangn, ällir
 at fulkompna sin eghin wilia, Tassa skulu wara
 som the brudher, som fiärran oc längdan äru 5
 stadda, fran sinom äghom oc eghno, Oc äru j
 wäghenom oc skulu gästa j sins brudgumma fädh- 201
 erne, Tassa gooz oc ägha är thera likama frihet,
 oc wärdzlikin wmgängilse, mz allom them som
 them til höra ffran hwilkom the skulu sik aff 10
 allom wilia fulkomplika oc obotelika franskilia,
 The skulu oc j föra sik bryllöppis kläde, som är
 ödhmiukt thulimodh oc lydhno, Hwilka dygdher
 som prydha siälana oc göra hona faghra for
 gudhi, The skulu oc standa wp oc ganga at the 15
 skulu synas brudgummanom, Oc them aff hanom
 budhne äru, O huat höffwidzlika oc thoktelika
 them bör ganga mz ordhom oc sidhom j thera
 a syn them see oc skodha Mäadhan the som til
 bryllöpit bwdhne äru them see oc skodha, Som är 20
 jomfru maria gudz modher mz allo himerikis här-
 skapi. Brudgommen som them astundar är sander
 gudh konunger owir alla konunga, Oc herra owir
 alla herra, Oc mäktogher owir all skapat thing,
 Tha stodho the wp nar the giordo siin scripta- 25
 mal mz skälikom anger oc mz sanne ödhmiukt,
 Oc wilia ey ythermeer synda, än tha haffua the
 aff stadh gangit, nar the all wärdzlikin thing 202
 haffua mz godhwilia owirgiffuit, Oc enkte wanda
 aff them ägha, Oc ämwäl ey akta at haffua siälfft- 30
 wald oc frihet owir sin eghin wilia, Tha äru the
 mz sinom brudgumma wigdha, Naar the loffua

sik reglona oc sina closters lypt obrytelika widher-
 göma, Oc tha ganga the en rättan oc tryggan
 wagh til brudgunmans brudha hws, Naar the
 göma reglona oc sina closters lyfft, Swa mykit
 5 the formagha, Naar som closter lyfften är giordh,
 Tha börias förste bryllöpis daghin, Oc ändas oc
 lyktas nar siälin gaar wt aff kroppen, Oc thy
 tilbör them tässin daghin framlidha oc forthära
 j threm thingom, som är j skälikom räddogha
 10 Gudhelike glädhi oc brännande kärlek

Widh tionde reglonna capitulum hwilkit som
 är aff brödhra tithom Oc aff talino swa
 systra som brödhra christus aatskiliandis trigghia
 handa skipilse thera som sionga gudhi Sigher
 15 at lofflikit är tässins renliffnadz prästom at
 göma domkirkionna ämbite J hwilkins biscops-
 203 döme som the stadde äru än engaledhis är
 systromen lofflikit siin sang wmskipta xxiiij
 Capitulum (18 i Latinska texten)

20 Jhesus christus gudz son talar, gyllene scripten
 sigher, at til thäs husins skrwdh, som archa war
 wti ökninne, somlike offrado gull oc siilffwir oc
 dyra stena, Andre offrado skin oc geeta rag allir
 haar til thiäl, Oc all tässin offir waro gudhi tak,
 25 äptir thera skipan oc wilia som thetta offradho,
 Swa är oc aff cristna människior bönom oc läs-
 ning, Somlike wplypta oc bortkipta fran wärld-
 inna kärlek, Offra gudhi aldrea renasta hiärta swa-
 som bätzsta oc klarasta gull, Andre äru wptände

aff gudhelikx wisdoms anda, The tala oc sionga
 gudhelikx wisdoms ordh Hwilke som äru swasom
 gynom pröffwat oc wtuald silffwir, Andre äru
 som naplika kunno *pater nostrena*, Oc läsa thog
 aff idhrugha hiärta, Oc synda bothinna gärning- 5
 om, The offra gudhi j fulkomplike thro thz litla
 som the kwnno oc formago swa som geta rag
 älla haar, Alla tässe täkkias mik j sinom bönom,
 wm swa är at akten oc wilin är godher, Nw for 204
 thy at prestomen j aldrenom framstigne är wan- 10
 samt owirgiffua thz the äru wani widher, Oc til
 wänias nyiom thingom, Thy loffuas them at sionga
 domkirkionna ämbite oc sangh j hwilkins biscops
 döme clostrit bygd oc stikttat är, Än systrana
 skulu engaledis wmskipta sin sangh älla ämbite 15
 som them är stadgat ällir skipat

Nw som *sancta birgitta* wmsörghiandis war oc
 räddis at huru swa människior j *sancti salua-*
toris reglo henne wppinbaradha widher samt
 taal wttrykkias oc foreläggias som the reglo 20
 skuldo loffua at halla Oc mäst j mannomen
 kunno aldra minzst wppa finnas christi modher
 teedhe henne huru när henna son flere männ-
 iskior än hon wiste älla hoppadhis äru fore-
 sedda Thog nakre aff them skulu ey mindra 25
 motestaa fornämpda reglo enfalloghet än som-
 like *israels syni motestodo moysi xxiiij Ca-*
pitulum (19 i Latinska texten)

Naar entidh christi brudh stodh j bönom fiöl
 henne j tanka aff tässins renliffs äptherkomandis 30

205 bestand, huru swa manga bægghia köns människior
formatte wppa finnas, Hwilke gudz modher
syntis sighiandis, Dotter thu äst wmsörghiandis
wm the människior som j äptherkomandis tîma J
5 thenna renliffnadh skulu ingaa, wita skalt thu at
min son, Hwilkin som siälffwir tassa reghlo dikt-
ade, Han foreweth tusanda människior ffor hwaria
oc ena människio som thu west oc hopas at j
thenna renliffnadh skulu inganga, Hwilkin brudhin
10 swarade Min frw owansamlîka magho qwinnor
finnas, hwilka sik skulu wndirgiffua ordinem, Än
wansamlîka finnas män, som sik wndirgiffua wilia
enna qwinno foresyn Mäddhan manga aff them,
wärdzlikin wisdombir inbläse oc wtpöse, Oc wärld-
15 en smikra for them mz hedher rikedomom oc alz-
skona lusta, Hwilke ather gudz modher swarade,
Ändelika skulu the komma som mins sons ordh
skulu anama mz allom sötma, Oc them skulu
nythia til sith siäla gangn oc gudz hedher, Oc
20 skulu nakre komma, Hwilke ey mindra motestaa
206 mins sons ordhom oc enfaldoghe reglonne som
tik är wppinbaradh, Än the othrone, Hwilke gudz
ordhom oc moysi genwärdoge waro j ökninne,
wttydandis gudz ordh äptir sinom wilia, Thog
25 forsant skalt thu wita, at tassa reglonna ordh
skulu samanfälla sik oc beqwämd göras til gangn
oc nytto, Oc skulu aff sik frukt göra alt wt j
ändan, Ey skalt thu dotther wmsörghiandis wara,
wm the människior som j thenna renliffnadh skulu
30 inganga, Thy at siälffwir min son weth hwem han
skal kalla oc foreskîpa äptir sinom wilia, j tassins
tjänist gärning, Än togh at somlike aff them

skulu wara genstridoge mins sons ordhom äptir
sinom manzlika sinnom oc meningh ordbanna en-
falloghet ofmykit diärflika forsmendis Swasom
wärlldinna mästara sik fortrösta at säthia sina akt,
meningh oc doma stundom for gudz wilia, mz 5
hwilko the synderslita, Oc fordarffwa rätta wndir-
standning oc gudz mening Oc indragha willo

Widher tolfsta reglonna capitulum som är aff
abbatissonna wal gudz son aatskiliandis männ- 207
iskionar j thre trappor som är jomfrudoms 10
änkiodeloms oc hionalagx sik höghelika tåkk-
iandis hwilka hans modher jomfru maria j sik
fulkompnadhe Oc wil at the syster som ey
födh är aff lagh giffte säng skal ey wälias til
abbatissa xxv capitulum (20 i Latinska texten) 15

Gudz son talar än thog at sonen skal ey bära
fadhersins wrangwiso, Thog for thy at trigghia
stadga äru som mik aldrea högxst tåkkias, Som är
jomfrudomen änkiadomen oc hionalagh, For thy
äru tåsse thre stadghane foresätiaskolandis, Oc 20
hedhraskolandis owir alla andra Nw for thy at
tåsse stadga haffua stora renlighetz oc höffwidz-
lighetz ärlika fordeela Swa oc for thy at min
modher tåssa thre stadga j sik fulkompnade, Thy
at hon war aldrea renasta modher j byrdh oc 25
äpter byrdh Oc san modher oc jomfru, Hon war
oc änkie äpter mina wpfärdh til hymbla, ffranskild
minne likamlike närwaru, For thy nar abbatissa
är wäliaskolandis, Tha wälis en aff nakrom tåssom

208 threm stadgomen, Än the syster som är aff nakro
andro kyni, ä huru mykit renliffnadz ällir owir-
gangandis liffwirne hon kan haffua, Tha skal hon
ey til abbatissam wälias

5 Christus sigher at abbatissan skal wara jomfru
oc ren Oc forsökt Oc j sidhom giffuandis got
äptedömilse Oc hwar som wanskas ällir ey
findz swadana jomfru tha maa til abbatissa
takas ödhmiuk oc forsökt änkia xxvj Capitu-
10 lum (21 i Latinska texten)

Jhesus christus talar fagher samqwämd, oc höffwist
sälskap är, At jomfru skal staa oc wara for jom-
frum, For thy at j bland all thing Tha haffwir
oc hallir yparsta wärdoghet likamans oc hugxens
15 renleker Aff hwilkom oc gynom hwilken jak siälffwir
gudh wilde likama taka, Oc man warda, Sannelika
for thy min modher war jomfru oc modher Thog
war hon ey for thy modher, at hon sambland
haffde mz manne, wtan hon war wpbläst aff mins
20 fadhers oc mins anda, Oc thy födde hon mik
sannan gudh oc man, Thy skal tässin nya orden
wighias minne modher, Oc hwilkin som skal fore-
209 staa jomfrumen, är nyttelikit oc lofflikit at hon
wari jomfru oc ren, Oc forsökt, Oc j sidhomen
25 oc dygdhomen giffwandis got äptedömilse, sker
oc swa at ey är tholkin jomfru j samqwämdinne,
som maa wpfylla minna modhers jomfru marie
ämbite Tha mistäkkis mik ey at ödhmiuktinna
och formans byrde taki til sik ödhmiuk änkia Oc
30 forsökt är j liffwirne Thy at anamelikaren är mik

ödhmiuk änkia, än högfärdogh iomfru, Oc thy om
 gudhi täkkis ödhmiuk ting wphöghia oc änkio-
 domen foresätia, For tarff oc gangn skuld, Ther
 aff skal ey wndraghas ällir minzskas nakot jom-
 frunna lofflika sidhwänio, Thy at gudh werdoghas 5
 all ödhmiuk thing wphöghia, Hwa war ödhmiuk-
 aren än min modher, Huat är thz som fulkomp-
 likin ödhmiukt ey forskulla, Sannelika for ödh-
 miuktena tha wart iak gudh oc gudz son sander
 jomfrunna son, Oc wtan ödhmiuktena tha är enghin 10
 wägher til himerikis

Christus sigher huru abbatissan skal wighias
 til meera oc större wmhugxans oc besorgx
 tekn Oc til andelikx nadz ökan oc truffnadh
 xxvij *Capitulum* (22 i Latinska texten) 15

Christus talar hwar som haffwir wärdzlikx höffdh- 210
 inga ämbite Hanom bör wtmärkias mz nakro en-
 kanneliko tekne, At alle skulin hanom lydha oc
 wördhningh göra, Swa är oc win abbatisse, Aff
 thy at hon haffwir minna modhers ämbite, Oc 20
 staar j henna stadh här j jordherike, Thy til
 meera wmsorgx tekn, Oc andelikx nadz meera
 ökan, Tha skal hon taka aff biscopenom wälsign-
 ilsinna gaffuo, At hon wt aff androm skuli wt-
 skilias, oc hedras ekki for sina tilqwämd, ällir til 25
 takningh wtan for mins, oc minna modhers hedher,
 abbatissonne wälsignilse, oc wigxsle, skal warda
 som sidhwänia är abbatisson, at wighias j sancti
 benedicti orden, wtan staffwen, ällir kröklana oc
 gulfingrit, som förre är wikt 30

Widher trättonda reglonna capitulum som är
 at brödhrene skulu ensampt sköta gudheliko
 ämbite oc studio oc bönom oc engo andro
 christus tedde huruledhis oc huat predikas
 5 skal almoghanom thz är enfaldelika Oc swa
 at hwar oc en the predikan höra kan hona
 begripa xxviiij Capitulum (23 i Latinska texten)

Christus talar the som predika mina sannindh,
 211 the skulu haffua enfaldogh ordh oc faa grunddat
 10 oc rothat, j the hälgo script läsningh, At the
 människior som fiärran komma fformagho hona
 begripa, At them skal ey ledhas widher owir-
 flödogh ordh, längd oc roopan, The skulu ey
 framföra forkrupin ällir smikra ordh som skända-
 15 gästa pläga göra, Oc ey öka ällir margfald göra
 sin ordh, At the synderskära oc aatskilia huart
 capitulum fran andro ällir j riim oc behändoghet,
 wtan all thing matta äptir thera som höra wndir-
 stand oc begripningh, For thy at thz enfallogher
 20 almoghe kan ey wndirstaa, Tha plägha han meera
 wndra, Oc nymäre haffua, Än ther aff nakot
 bätras ällir j godho bygder wara, For thy skulu
 the som predika j tässom renliffnadh wm synne-
 dagher är framsäthia thäs dagxsins läst, Oc henna
 25 wttydhning bibliam oc tässin min ordh, Oc minna
 kära modhers, Oc minna hälghra manna, Forfädhra
 liffwirne, Oc hälgra manna iärtekne, Credona ällir
 thronna stykke, Oc helsamlikin radh oc both mot
 212 frestilsomen oc syndomen, äptir hwars oc ens
 30 wndirstand oc betraktan, For thy min aldra kär-

asta modher hon war aldra enfallogasta pedhar
war olärdher, Franciscus war en bonde, Oc thog
giordo the siälomen meera gagn än dyrasta mäst-
ara, Thy at the haffdo fulkomplikan kärlek til
siälana

5

Widher siuttande capitulum j reglonne som
är aff huru clostrit skal byggias &c En wppin-
bärlse j hwilke the ärofulla jomfrun marie
hon förwärfuade aff sinom wälsignadha son
stadhin watzstena til at fundera j hanom sith 10
closter Oc huru diäffwllin haffde mz triggia
handa rät then stadhin sik til wället Än jom-
fru maria twärt amot talande wan laglika
thenna sama stadhin mz krafftogare triggia
handa rät Oc huru for thenna saak är han 15
henne aff henna son laglika tildömdet At swa-
som han förre war diäffwlzsins graatzsins oc
pinonna stadher Swa wari han här äptir hime-
rikis drotningx säte oc synda forlatilse oc misk-
unninna stadher. **xxix Capitulum** (24 i Latin- 20
ska texten)

Gudz brudh syntis, at hon waare j eno rwme
hwse Hwar mykin moghe war saman komen, Oc
jomfru maria sagde til konungen j himerike, Son
min giff mik thenna stadhin, Tha war genstan 25
diäffwllin framme oc sagde, Thenne stadhin är
min oc jak ägher han mz trigghia handa rät,
Thän förste rättin är, thy at jak insköt tässa
stadzsins fundatoribus, Thz är wptakarom wilian

213

til at byggian, Oc thenna bygninganna höffdinga
waro mina thiänara oc mina wini, Thän andre
rätten är thy at thetta är wredhinna oc pinonna
stadher, Oc mina wenir ther gryme waro äpter
5 minom wilia, pinto här sina wndirdana wtan alla
miskund Oc thy är pinonna herra oc wredhinna
höffdhinge här husbonde, Oc stadhin är min, Thän
tridhi retten är, Thy at thenne stadhin haffwir
warit min nw j mang aar, Oc hwar som min
10 wili fulkompnas ther är mit säte, Tha sagde jom-
frun til domaren Son min jak spör aff tik rät-
wisona, Wanlika om nakor haffde röffuat aff andr-
om hans gooz oc päninga, Oc nödde han än owir
siin skada ärffuoda oc bygghia sik hus aff päning-
15 omen som han haffde aff hanom röffuat, Hwilkins
214 thera waare tha bygda husit, War herra swarade
Min kära modher, aa rätzsins waghna, ägher han
husit som päningana atte, Oc thz kostwarde mz
ärffuodheno Sidhan sagde warfru til diäfwllin,
20 Thy haffwir thu engin rät j tässo huseno, Än
sporde jomfru maria domaren sighiande Vm gryme-
lighetin oc wredhin waren j nakors hiarta, Oc
miskunnen oc nadhen ingingen ther, Hwilkom thera
boorde tha ryma, Domaren swarade grymlighetinne
25 oc wredhinne bör ryma oc waghia for miskunninne,
Tha sagde jomfru maria til diäffwllin, Thy skalt
thu bort fly, Thy at thu äst pinonna herra oc
wredhinna höffdinge, Än jak himerikis drotning
är nadhinna modher, Thy at jak miskunnar allom
30 them som heeta a mik, Än sporde jomfru maria
domaren oc sagde, Son min wm stupogreffwin
saate j nakro huse, Oc hans herra komme j husit,

Oc wilde sithia j sama sätheno, Huat skulde tha
 stupogreffwin göra, Domaren swarade, Thz är
 rättwist at stupogreffwin stande wp, Oc herran
 sithi huar hanom tåkkis, Tha sagde jomfrun til
 diäffwllin Mädhän thu äst mins sons stupogreffue, 5 215
 Oc jak är frw owir tik, Tha är rättwist at thu
 fly bort, Oc jak sither huar jak wil, Sidhan sagde
 domaren til jomfrunna Min kära modher thu want
 thenna stadhin mz enom räth, Thy skal han wara
 thin, Oc jak til döme tik han, Oc swasom wsla 10
 manna thaara och graater haffua här til hördz j
 tässom stadhenom Hwilkra ysäld j iordhrike rop-
 adho til min oc lwdde j minom öron, Swa skal
 nw thera röst som tik loffua j tässom stadhenom
 wpfara j min öron, Oc swasom här haffwir warit 15
 pinonna stadher oc landzsins twnge Swa skulu nw
 saman häntas til thenna stadhin the som bedhas
 skulu nadh oc miskund oc synda afflösn badhe
 liffuandis oc dödhom, Oc mik skulu blidka, For
 rikesins stadga, Sidhan talade än domaren til iom- 20
 frunna sighiande, Thin owen haffwir warit tässa
 stadzsins herra j langan tina Än hädan fran skalt
 thu wara här frw oc drotningh

Christus kungör brudhinne sancte birgitte huru
 stadhin jericho wart nidherslaghin ffor thera 25
 synder som j hanom bodho Oc at han war
 ey wärdogher at gudz moghe skulde j hanom
 boo Swa samuledhis än tha at j watzstenom
 wordho hans wini plagade Oc diäfflane haffdo 216
 ther hafft sith heem Ey thy sidher mädhän 30

hans modher haffwir hanom wnnit mz tränne
 rät til at bygghia sith closter j hanom Swa-
 som j them wsla stadhenom iericho waaro
 nakor the thing som eghnadh waro gudz
 5 mogha äptir thz at the aff eldenom rensat
 waaren Swa skulu christi fatigha människior
 byggia j hanom som är j watzstenom Oc the
 skulu skikka all owirflödogh thing och hög-
 färdogh til ensampna ödhmiukt oc nytto Swa
 10 at tässin tilstadilse draghis ey til högfärdogha
 människio lära spaan xxx (25 i Latinska texten)

Christus talar huat las thu j dagh j thinne book
 Hon swarade Jak las oc wndrade at iericho mwra
 fiöllo swa skadelika nidher aff liwdeno oc hälga
 15 archinna kringombärilse äptir thino bwdhi Anden
 swarade, J them stadhenom, Oc aff them stadh-
 enom äru margh ondh thing giordh, Oc j hanom
 war enghin thän som mik täktis, Thy forskullade
 han enga nadh, Ey war han oc wärdogher at min
 20 moghe skulle boo j hanom, Än äpther thz at min
 217 almoghe war tha tröttir, oc mödder j ökninne
 loffuado the äghona wndfaa skolande, skulle först
 läras, aff ordhom äptedömom oc iärteknom, For
 thän skuld war j tässom stadhenom giordh en
 25 wndirlikin midlan, Oc en rätwis atherlön, At al-
 moghin som wndirlika war ledder gynom watnit,
 skulde oc wndirlikin thing see a iordhinne, At
 tholikom iärteknom skodadhon, skulde gudh yther-
 likaren fästas j thera hiärtom, At the skullen lära
 30 at hopas til the thing som större waaro Oc them

astunda, J tässom stadhenom huar mine wener
 warda nw plagade war diäfflanna heem, Än min
 modher haffwir hanom wnnit, mz tränne rät Som
 är mz kärlekom bönom, Oc komaskolandom äm-
 bite wmwändo, Hon swarade, O herra tak ey til 5
 mistykkis wm jak talar, Thu haffwir sakt at j
 thino huse skal wara alzskons ödhmiukt kan thy
 tässin bygningen standa j thenna rwmeno, Anden
 swarade, J them wsla stadhenom jericho waro
 nakor the thing som eghnadh waro minom al- 10
 mogha Hwilkin förra skuldo rensas aff eldenom
 än the skuldo them faa, Oc then samme min moghe 218
 atte hedhninganna ärffuode, For thy at äptir thz
 at thetta husit är bygd, mz fatigha manna swet,
 For rika manna högfärdh skuld, Skulu mina fatigha 15
 människior byggia j thy skipaskolandis all owir-
 flödogh oc högfärdogh thing, Til ensampna ödh-
 miukt oc nytto, Thog likowäl skal waktas, At thz
 ey draghis til högfärdogha människior känne spaan,
 Hwilkit guddomsins makt haffwir for besynderlika 20
 saak tilstaat

Gudz son talar oc sigher *sancte* birgitte huru-
 ledhis en konunger j swerike ffor hans olydhno
 skuld j twem waars herra radhom som waro
 At han ey skulde gānga mote hedningomen 25
 Oc til pawan ffor sinna synda afflösn skuld
 Thy haffua hans owini fordarffwat oc nidher-
 slaghit hans modhers stādher Oc huru gudh
 aff diäffwlsius ondsko oc onda manna bygger
 han sik hedher Swa wäl mz ödhmiuke likam- 30

like bygning som mz hoghanna ödhmiukt Tak-
 ande til äpterdöme then stadhen iericho oc
 watzstena closter Oc manandhis at the som
 219 ther saman sankas lathin sik nöghia oc glädh-
 5 ins aff ensampnom widhertorfftoghom oc ödh-
 miukom thingom xxxi *Capitulum* (26 i Latin-
 ska texten)

Gudz son talar see konungen forsmar oc thz
 andra mit radh, swasom thz första, Oc thy in-
 10 gingo mine owini Oc wmwändo oc fordärffuodo
 minna modhers städhi som thu hörde, Oc thy
 roopa stenane oc stokkane hämpd owir konungen,
 Sannelika for thy smidhar gudh sin hedher aff
 människionna ondzsko, Oc huadan diäffwllin trodde
 15 sik främmias, oc haffua framgang, tädhan skal han
 fordriffuas mz blygd, Oc for thy the högga byg-
 ningana haffdo the standit, Tha haffdo the warit
 thera äptekommandom tilfälle til hogfärdh, Oc
 stora högbelle äptedöme, Än haffden the oc mz
 20 beradhno modhe, wordhit nidherbruthin, Thz haffde
 heetit ostadoghet, oc skadhi ¶ Nw wil jak bewisa
 tik, huruledhis aff thäs skadhans tilfälle, oc männ-
 iskionna ondzsko Maa bygghias gudhi ödhmiukten
 som hanom är kär, Aff store högfärdh oc onytt-
 25 oghe, oc kostelika mwranna höghelse, Ödhmiukens
 220 först husins winga, Oc the högga wäggianna wp-
 resningh nidherbrytis, Tha wardher gudhi hedher,
 Oc radhelikit them som inneboo, Oc glädhi them
 thz see, Oc stort ödhmiuktenna tekn wtan huru
 30 thetta skal warda, Thz wari j thera hand oc radhe
 som kunna bygninga wphöghia ¶ Jtem sagde

gudz son jak sagde tik för aff them stadhenom
 iericho Hwilkin jak liknade stadhenom tassins
 closter, Oc huru tilredh bygning bliffue standande,
 Oc droghis allir laghadis til ödhmiuktinna, Oc en-
 sampna widhertorfftinna Haffwir jak wnth them 5
 oc tillatit minom winom wm än konungen haffde
 them sampnadh, äptir mino radhe, Thy ärffuodhin
 the nw som sampnade äru, At alt thz owirflödogt
 är nidherkastis, Oc aff ensampnom widhertorffte-
 likom thingom oc ödhmiukom ärins, oc laatin sik 10
 nöghia

Gudz son teedhe sancte birgitte huruledhis en
 konunger war ekki wärdogher ffor syndena
 skuld at bygghia hanom hus som är clostrit j
 watzstenom bewisandis thäs samma konungx 15
 harda dom oc rättwiso Hwilkin hanom oc hans
 wndirdanom fore stodh xxxiiij Capitulum (27 221
 i Latinska texten)

Gudz son talar, For thy at thenne konungen sökir
 ekki min wärma wtan bliffwir j köldinne, Oc han 20
 forlather ekki sinna handa blygd, Thy skal han
 ekki byggia mik swasom salomon, Ey skal han
 oc faa sins liffs ändalykt som dauid, Oc ey skal
 warda hans aminnilse som mins älskelika olaffs, Oc ey
 skal han oc kronas som min wen eriker, wtan han 25
 skal känna rättwisona, Thy at han wilde ey haffua
 miskunnena, Oc jak skal äria iordhena j dom oc
 dröffuilsom swa länge at henna inbyggjara lära at
 bedhas miskund, Thog likowäl the persona som
 skal bygghia mit closter, Hwilken hon skal warda, 30

Oc naar hon skal komma, Thz skal tik warda
witherlikit, Än huat hällir j tässo liffue ällir ey,
thz är tik ey lofflikit at wita

Christus gudz son teedhe *sancte* birgitte rwmet
5 hwar kirkianna chor skulle säthias Oc hans
skipilse oc widhilse Oc systra oc brödhra al-
mänelikin taluport synderskildan mz enom mwr
Oc stadhin ällir rwmet j hwilko systrana skulu
222 sik scripta oc tagha wan herra Swa oc kirk-
10 ionna skipilse oc henna hwalff Oc wm xii
altara oc thera trappor widh hwilkin brödhrene
skulu sighia mässo Oc swa wm twa kirkionna
döra östantil Oc wm warfru koor oc altara
Oc wmgangin kringom kirkiona Oc wm *sancte*
15 michaelis Oc *sancte iohannis baptiste* altara
wm pilarana j kirkionne Oc systranna chor
wm kirkionna thak oc windöghon Oc wm
husit j hwilko systrana magho tala mz wärdz-
folke Oc at kirkian oc henna hwalff skulu
20 wara aff tälgesten bruthin aff bärghom Oc ey
aff teghil Oc wm kirkiona skal ganga en högher
starkir oc widher mwr Oc at andra kirkior
äptir henne skulu samuledh byggias xxxiiij
Capitulum (28 i Latinska texten)

25 Gudz son talar kirkionna choor skal wara j wäster
mote siön, Oc en högher mwr skal ganga nordhan
aat fran stenusit, Oc in til ändan a klärkanna

gardh, Oc mällan then mwren oc chooren, skal
 wara eth rwm adhartan alna wiith j hwilko talu-
 porten skal byggias, Oc thz skal en mwr aatskilia
 rät j tw, Hwilkin som skal löpa fran brödhraⁿna 223
 chor, Oc in til then mwren, som ligger när siön- 5
 om, Oc j them sama taluportenom magho systrana
 oc brödhrene tala sik j mällan, wm thera widher-
 torfft, Oc j sama rwmeno mällan syster oc brödher
 skulu engin windögha wara, wppa thz, at enghin
 skuli aff androm synas, Framdelis skulu twa 10
 winder wara, j them mwrenom tholika som pläghas
 at haffuas j tholikom clostrum, Ther näst skal
 brödhraⁿna choor haffua j sinne längd, halff
 siwnde alin oc xx wndir eth hwalff, gangande
 fran wästra wägginne oc til högha altarit, Swa at 15
 thz högha altarit är wnder sama hwalffuit, klärk-
 ane skulu standa mällan högha altarit, Oc wästra
 wägginne, Än hwalffuidh skal haffua xx alna j
 widdhinne, Oc the wäggin som är baak wm säthin
 j brödhraⁿna chor mote systromen j nor, skal 20
 haffua v windöghin när iordhinne, Gynom hwilkin
 systrana skulu göra sin scriptamal, Oc tagha gudz
 likama, Jtem skal kirkian haffua fäm hwalff j
 längdinne oc thry j widdinne, Oc hwart hwalffuit 224
 skal haffua xx alna j widdhinne oc xx j längdh- 25
 inne, Än the thry hwalffuen genstan bak wm
 högha altarit, twärs wm alla kirkiona löpande,
 skulu föghias in til klärkaⁿna chor, sex trappor
 skulu wara j nidherfärdhinne, aff högha altareno,
 twärs wm kirkiona wnder sama thry hwalffwin, 30
 Oc hwar en trappa skal haffua wppa sik tw altara,
 Swa at sex äru wppa höghra sidhona widh högha

altarit, Oc sex a winstro Oc hwart eth altarit
 stande wp sidhis aff the andro, böriaskolande aff
 the nästo trapponne, widher högha altarit bäggia
 wägha Högha altarit skal haffua v alna j längd-
 5 inne oc halff tridhi alin j widdinne, Oc hwart eth
 aff them andra tolff altaromen skal haffua halff
 tridhia alin j längdhinne, Oc halff andra alin j
 widdinne, Oc mällan huart eth altara, aff them
 tolff skal wara twäggia alna rwm, Oc hwar trappan
 10 twärs wm kirkiona skal wara swasom handa högh,
 Östra wäggin skal haffua twa döra, wndir twem
 225 ytarsta hwalffwomen, Än wndir midhwalffweno
 skal engen dör wara, Oc hwar dören skal wara
 sex alna bredh, Oc högdhin skal wara wp wndir
 15 systranna chor gwloff, Mith mällan tässa badha
 dörana skal wara jomfru marie altara, Haffuandis
 fyra alna j sinne längdh, Oc thre j widdhinne j
 östir mote wägginne, Oc choren kringom altarit
 skal haffua x alna j längdhinne oc x j breddhinne,
 20 Oc han skal kringom gärdhas mz iärngaddrom, En
 wmganger skal wara kringom kirkiona innantil
 widher wägghiana intäppter mz iärngaddrom, haffu-
 andis fyra alna j breddinne innan mwren oc gaddr-
 ana J hwilkom klärkane magho ganga, Swa at
 25 the ey komma til folkit, Oc aat trappomen skal
 ingangen wara j iomfrunna marie choor engin
 annor dör skal wara j them chorenom, Engin
 dör maa oc wara j kirkionna iärnadhom wmgang,
 wtan en atenast när högha altarit Oc hon skal
 30 altidh wara atherläst, wtan thäntidh nakor persona
 skal ingaa j renliffuit Oc swa tha biscopin skal
 226 wisitera clostrit Mit a södhro wägginne innan iärn-

gaddrana skal wara sancti michels altara swa at
 prästin wänder sik j söder, Oc mit a norro wägg-
 inne skal wara sancti iohannis baptiste altara swa
 at prästin wändir sik j nor, Wtan wm iärngrind-
 ena skulu altara byggias Huar främadha prästir 5
 skulu sighia mässor, stödhrena som äru wnder
 systranna chor gwloff allir aasana skulu wara xi
 alna lange ffran kirkio gwloffuit Offwan wppa aas-
 omen skal gwloffuit byggias aff brädhorn leer oc
 teeghil wppa hwilko systrana skulu standa, Oc 10
 tässin samma brädhin skulu waara wndir aat thäkt
 mz kooparskiffuom for eldz skuld, Oc skulu
 stödhrena ganga wp j gynom systranna chor gwloff,
 swa at the haffua fyra alna j högdhinne allir ther
 widh, For än the nalkas hwalffwen, * Ther mz 15
 skulu all hwalffuen badhe owir systranna chor,
 Oc owir alla kirkiona wara lika högh, Thakit
 haffui tholka högdh som thz kan allir tarffwas,
 Engin kostelikin graffning skal wara j dwromen
 allir windöghomen, stwdhomen allir wägghiomen 20 227
 wtan alt wari aff slätte gärningh ödhmiuke oc
 starke Glas windoghonen skulu engin leeth haffua,
 wtan hwitan allir golan Husit j hwilko systrana
 skulu tala widh wärdz folkit skal wara östir wt
 mällan stora stenusit oc kirkiona, Oc ther skulu 25
 wara windöghon aat, Swa at the seen sik ey j
 mällan kirkian skal byggias aff wthugnom stenom
 aff stenbärghomen, Oc j iordhinne wpfwnnom, Oc
 ey aff teghil swasom oc hwalffwen, äpther thetta
 saa jak annan wäghin siön eno kirkio lika tässa 30
 mädher alle sinne bygning, Oc kringom henne
 wppa alla sidhor Loop en langher mwr starker

oc högher, Oc hörde jak j andanom Husen oc kirkionar som byggias skulu äptir tässa kirkiona j lika matto skulu the byggias som thu nw seer

Reuelacio hwilka *sancta* birgitta fik wm watz-
 5 stena kirkiogardh huru han skal mwras oc
 säthias Oc wm thera almennelikin taluport mz
 höghom oc stadughom mwr synderskipter oc
 aatskildom hemom ällir boolek Oc wm andra
 228 porta ffor widhertorffstoga thinga skuld intagh-
 10 ande oc siwka beskodhande Oc wm systra oc
 brödhra taluporta mz wärdz folke j fornämpda
 watzstena closter oc j androm clostrum sancti
 saluatoris ordens thäs likes bygghiaskolande
xxxv capitulum (29 i Latinska texten)

15 Jak saa en storan oc widhan, oc midhalmatto
 tiokkan mwr, Löpandis fran stora sten huset oc
 til then iordh wallen som är widh then södhra
 bredha wäghin, Oc innan tässa sama mwren saa
 jak ena kirkio, Hwilkins grundwala wäggjar fenstir
 20 längd oc widh jak granlika aktade, Ther näst saa
 jak fran sama husens gaffwel, Löpa en storan mwr
 in til sanghusit Oc ther war mik swa sakt j andan-
 om, Fran tässom mwrenom skal byggias en mwr J
 hwilkom systrana oc brödhrena taluport skal wara,
 25 Oc j sama taluport skulu wara tw windöghon gynom
 hwilkin brödhromen skal antwardhas thera widher-
 torfft Oc systrana oc brödhrene haffuen ther sina
 nyttogha samtalan, Jtem saa jak en mwr fran täss-
 229 om mwrenom löpande Til thz litla stenusit, hwar

mik swa sagdis, Här skulu brödhrene, haffua siin
gardh ffran tässa litla husens södhra gaffwel wp-
gik en mwr hwilkin som rakte til then mwren
som stodh wppa jordhwallenom Oc hörde jak j
andanom J thenna mwrenom skal wara en lithin 5
porter J gynom hwilkin brödhranna torfftelikhet
Som är wedher oc annat slikt skal anamas Oc
ther skal wara eth hus ffor thera skuld som siwke
äru, Oc tarffuas skodhas oc helas ¶ Jtem fran
them mwrenom som syntis staa wppa jordhwall- 10
enom framgik en annor mwr, Oc in til thetta
östra stenusit, Thog likowäl ey alzstingx in til
sten husit, Thy at ther war en lithin aatskilnadher
mällan, For then skuld at aff södhra kirkio wägg-
inne, gik en annor mwr, Oc han tilfögde sik them 15
mwrenom som fram gik aff iordhwallenom, Oc
samanbant han badha mwrana j en, Oc war mik
ther swa sakt Här skal brödhranna taluportter
wara mz wärdz folke, Här äptir saa jak fran
stora sten husens wästra gaffwil en mwr löpandis 20
j nor hwilkin som gik kringom trægardhin, wt
wm the gambla trän, swa with wt som the til
sagdo, Oc bögdis han ather in til samma stora
sten husins östra gaffwel j geen, Ther näst saa
jak en mwr wpgangandis fran östra gafflenom oc 25
rättelika intil kirkio wägginna, Oc tha hörde jak
j andanom J tässom mwrenom skulu wara thry
hus höffuelika bygdh, J hwilko biscopa oc höffd-
inga maghin höra systrana, Thz andra skal wara
til eth intäktis hus, Thz tridhia for siwka systra 30
skuld som tarffuas badhe skodhas oc helas, äptir
thetta saa jak annan wäghin ena kirkio lika tässa

kirkionne, mz sinne bygningh, Oc wmkring the
 kirkiona, lop en mwr wppa alla sidhor badhe
 langer starker oc högher Oc tha hörde jak j and-
 anom, husen oc kirkian som byggias skulu, Skulin
 5 samuledis byggias som thu nw seer

Christi ordh til hans brudh *sancte* birgitte at
 j hans huse som är watzstena closter skal
 wara allir ödhmiukt swa j bygningh som j
 231 hugh oc hiärta Oc starker mwr oc ey mykit
 10 högher aatskiliandis bäggias systra oc brödhra
 heman oc takit matelika högt at j thy enkte
 skuli synas wtan thz som dragher til ödhmiukt
 oc siälanna lärdom Oc hon skal oc ey byggias
 wtan aff wäl oc rätwislika afflada gooze Oc
 15 sigx här huru j gen skal faas oc fult göras
 for thz gooz som orät fangit är Oc huruledhis
 mz tholko huse oc thäs bygningh beteknas
 renliffnadher oc hans wmskiptelikin nadh oc
 dygdher Hwilka war herra ihesus christus
 20 loffuar tässo huse oc thäs husens inbyggjarom
 Oc än tho at thetta är adhartande capitulum
 j första bokinne reuelacionum togh tros thz
 almänt at thz enkannelika tydhis til jomfru
 marie clostir j watzstenom Thy är thz här
 25 tilsat os til lärdom oc äptedöme xxxvj ca-
 pitulum (30 i Latinska texten. Jfr. Första Boken, Kap.
 18.)

J mino huse skal wara all ödmiukt Hwilkin nw
 är alzstingx forsmadh, Ther skal wara en starkir
 mwr mällan männena, oc qwinnonar, For thy än
 thog, at jak formatte alla wäria oc bewara, Oc
 alla saman halla wtan mwr, Thog for warilse 5
 skuld, oc diäffwlsins klokskap, wil jak at en 232
 mwr aatskili bäggias thera heman, Hwilkin som
 wari starker, oc ey mykit högher, wtan mathelikin,
 windöghonen wari enfaldogast, oc liws Takit mathe-
 lika högt swa at enkte skal ther synas, wtan thz 10
 som wäl luktar, aff ödmiukt, For thy at the mik
 nw hus bygghia, the äru like them mannomen,
 Til hwilka the bygninganna herra ingaar, Tha
 taka the han j haarit, Oc trodha hanom wnder
 sina föther, Träkin säthia the högt, Oc gullit 15
 wndir fötrena Swa göra the mik, Thy at the
 byggia träkin, Thz är thenna wärdzlika forgäng-
 lika thingen, Oc sätia them wp swasom til hymelin,
 Än siälana hwilka som dyrare äru än gullit wörda
 the aldra minzst ¶ Wm än jak wil ingaa til them 20
 mz minom predikarom, ällir mz godhom tankom,
 The gripa mik j haarit Oc trodha mik wnder
 fötrena, Thz är at the hädha mik oc gabba, Oc
 mina gärninga oc min ordh räkna the forsmaandis
 swasom thräk Än sik räkna the mykit wisaren, 25 233
 wm än the willo byggia mik til hedher, Tha
 bygdo the först siälana, Oc huar som hälzst
 bygger mit hus, mz högste aatwakt lägge ther
 akt wppa At ey en päninger komme ther til
 bygningh Hwilkin som ey är wäl oc rättwislika 30
 affladher Sannelika mange äru the som sik wita
 haffua illa fangit gooz, Thog dröffuas the ey ther

aff, Oc ey haffua the wilia, at giffua thz j gen
 Oc göra lika them som swikna äru oc röffuade
 Än tha at the formatto thz j gen faa, Oc lika
 ther fore göra än the wildo, wtan for thy at the
 5 tänkia mz sik, At the kunno thz ey äwerdelika
 behalla, Tha giffua the kirkiom en deel aff the
 goze, som orätwislika affladh är swasom mz the
 gaffuo menandis haffua mik blidkat, Än annor
 goz som wäl äru affladh, göma the äptirkomm-
 10 andom Sannelika thz täkkis mik ekki, Än hwar
 en som mik wil blidka mz sinom gaffuom, Han
 skulde först haffua astundan til at sik bättra, Ther
 näst at göra the godha gärninga som han for-
 234 matte Han skal oc graata oc syrghia thz onda
 15 han giorde Sidhan j gen faa wm han formaa, thz
 orättelika fangit är Än formaa han ey thz j gen
 giffua, Tha skal han haffwa wilian, Oc ther äptir
 sik wakta, At han aldrig meer tholkit gör, Än
 är han ey til, hwilkom han skulde the illa fangen
 20 thing j gen faa, Tha matte han them giffua mik
 som allom formaa wäl betala, Än formaa han ey
 at j geen faa, Tha wm han ödhmiukar sik for
 mik mz idhrande hiärta, Oc wilia til at bättra sik,
 Tha är jak riker at betala, Oc formaa allom them
 25 som sina deela, ällir skada haffwir fangit, antiggia
 j tässe wärld, ällir the tilkomande är, Jak wil tik
 kwngöra huat thz betydher, Husit hwilkit jak wil
 at byggias skal, Thetta husit är renliffnadher
 Hwilkins grwndwal är jak siälffwir hwilkin all
 30 thing haffwir skapat, Oc aff hwilkom all thing är
 bestandande J hwilko huse äru fyra wäggia The
 första är min rätwisa, mz hwilke jak skal döma

them som tässo huseno äru genwärdoge, The 235
 andra wäggin är min wisdombir, mz hwilkom
 tässins husens inbyggjara skal jak wplysa, mz
 minne widherkänning oc wndirstandilsom, The
 tridhia är min makt, mz hwilke jak skal styrkia 5
 them, mote diäffwlsins frestilsom, The fiärda
 wägghin är min miskund, Hwilka alla the hona
 bedhas faa hona, Oc j thenna wägginne är nadh-
 inna portir gynom hwilkin alle the som bidhia
 skulu wnfaas, Husens thak är min kärlekir, mz 10
 hwilkom jak betäkkir thera synder, som mik älska
 At the ey skulu fore the syndenar dömas Taksins
 fenster gynom hwilkin soolen ingaar är minna
 nadhz beskodilse Gynom hwilka ingaar mins gud-
 doms wärme til husens inbyggjara, Än thz at 15
 mwren skal wara starker oc stoor, beteknar at
 engin formaa at kränkia min ordh, Oc ey them
 nidherslaa, Än at han skal wara mathelika högher
 beteknar at min wisdombir maa endels wndirstas
 oc begripas, än aldriqh fulkomplika, Enfaldogh oc 20
 liws fenstir betekna at min ordh Än tho at the 236
 enfaldogh äru, Thog skal gynom them gudz widher-
 kännilsa liws inganga j wärldinna, Än takit mathe-
 lika högt, beteknar at min ordh skulu ey j obe-
 griplikom wtttydhilsom, wtan j begriplike, oc wn- 25
 dirstandelike wtttydhning wppinbaras ällir kwngöras

Reuelacio at ey skal haffuas maalniga a kirkio
 wägghiomen wtan ensampt ihesu christi pino
 Oc hælga manna aminnilse Oc aff threm kirk-
 ionna portum Oc aff thera nampn Oc ey atenast 30

aff portanna wtan ämwäl thera namptom ande-
likom wttydilsom oc dygdhom xxxvij Capi-
tulum (31 i Latinska texten)

Gudz son talar maalniga, skulu ekki haffwas a
5 kirkionna wägghiom, wtan ensampt mina pino,
Oc hálga manna aminnilse ffor thy at idhkelika
the som inganga j kirkiona lustas meera at be-
skodha wägghianna maalniga, än j wars herra
ihesu christi godgerningom, Oc är märkiande at
10 j kirkionne skulu haffuas thre porta, Thän förste
skal kallas forlatilsa portin, Gynom hwilkin alt
237 wärdz folk skulu inganga For thy at alle the aat
thenna portin inganga mz idhrogha hiärta, Oc mz
wilia bätra sik han skal faa lättilse aff sinom
15 frestilsom starkleek til at göra godha gerninga,
gudhelighet j sinom bönom synda forlatilse, Oc
forwarilse j göraskolandom gärningom, Och thy
skal thenna portin wara j öster For thy at the
aat hanom inganga skal wprinna gudz kärleker,
20 Oc thronna liws skal styrkias j them ¶ Thän
andre porten skal kallas forlikilse oc mildhetinne
porter Gynom hwilkin brödhrene ingaa j siin chor,
For thy at for thera böner oc thro, skulu syndara
nalkas gudhi, Oc rikesins stadge skal bätras, Oc
25 gudz wredhe blidkas, Thy skal thänna porten
wara j wäster, For thy at for thera böner skal j
mangom dräpas oc affskäras diäffwlsins wald oc
makt, At han skuli ey formagha at fresta männ-
iskionna swa mykit som han wil ¶ Thän tridhi
30 portin skal kallas nadhinna oc äronna porter
Gynom hwilkin systrana skulu inganga, For thy

at hwilkin hălzt syster, som ingaar gynom thenna porten mz idhruga hiărta oc ensampne the akt 238
at tăkkias gudhi, hon skal faa nadhena j tāsso
liffue at frāmmias aff enne dygdh oc j andre, Oc
hugswalilse j frestilsomen oc ārona j tilkomande 5
liffue, Thy skal thenna porten wara nordantil, For
thy at swa som aff diāfflenom gaar alt ondzskonna
frost Swa skal them aat thenna porten inganga
warda wālsignilse ympnoghet, Oc thās hālga andz
wärme skal ingiwtas j them, Oc gudhelikx kārlekx 10
brāndaghi skal ōkias j them

Vaar herra ihesus christus bedhis aff rikesins
almogha ena hiālp til hans ārofulla modhers
closter fulkompnilse j watzstenom xxxviij Ca-
pitulum (32 i Latinska texten) 15

Christus talar jak ār thān som bōdh habrahe at
offra sin son, Ey for thy at jak ey forewiste hans
lydhno godhet, wtan for thy at jak wilde at hans
godhe wili skulde them āptirkomande waro be-
wisas them til sama āptedōme Swa wil jak nw, 20
aff landzsins herra byggias, eth clostir j minna
modhers hedher, For thy wppa thz at rikesins
synde matten minzskas, Thy til clostersins ful-
kompnilse Tha bedhis jak hiālp aff alnoghanom, 239
Ey swasom widhertorffuandis Hwilken som ār 25
alla thinga herra, wtan for thy at thera godha
wilia redhoboen skuli androm kwnnogher warda,
Oc for thy hwar en som komandes ār til lagha
aara, Oc haffwir hugh at bliffua j iomfrudoms
stadga, Huat thz ār man āllir qwinna, giffui en 30

päning gangandis minth Samuledh the som j änkio
 stadga äru, giffui for sik oc sina hustru, twa
 päninga til sama clostersins bygning minna mo-
 dthers, Än the som haffua söner oc döter Oc äru
 5 kompna til lagha aara, Som äru sextan aara, For
 hwaria ena personam giffui en päning wppa thz
 at kärlekin oc lydhnonna frukt ökis j them, Än
 renliffuis människior, Hwilka som bör giffua mik
 sik siälffua oc alt sith Oc klärkane hwilke som
 10 j minom deel äru, warin frii, Samuledh swena oc
 thiänista folk warin wndantakne, Thy at the j
 sinom swet äta sith brödh Och thy at the ey
 radha wm sik siälffua

Reuelacio huru war herra ihesus christus wuner
 15 abbatissonne j *sancti saluatoris* orden taka fyra
 240 wälfrägdhadha män til brödher oc thiänara j
 hionagardhin hwilke som skulu wara abbatiss-
 onne hiälpara oc lätta henna thwnga j wärdzlikom
 ärandom *xxxix capitulum* (33 i Latinska texten)

20 Gudz son talar gyllene scripten sigher, at moyse
 bidhiande for sinom mogha, Aaron oc hans kom-
 pan, studdo wnder hans händer, At the skullen ey
 tröttas, j idhkelike wträkning, Än for hwan skuld
 war thz, Huat ey haffde gudh makt, at giffua
 25 hanom styrk, som hanom gaff dygdh til at bidhia,
 wtan wäl haffde han formaat, Än thz war them
 til tekn, som forsmat haffua, all annor thing Oc
 ensampnom gudhi tilhöra, Oc for thy at människio
 natur, är kranglikin oc widhertorff tilstydhilse, Oc
 30 for then skuld at gudz wini maghin bestandas,

Oc at ey äptir gudhelikin beskodilse smittens, j
wärdzlikom thingom, wnnis them hugswalilse wtan-
til Aff hwilkom the maghin tröstelikare wprisa til
gudhelika thinga, Oc for thy til takins ffyre wäl-
frägdadha män j liffwirne oc alderdom j syslo- 5
manz gardhin, Hwilke som skipten almoso oc
kläde fatigho folke, Hwilke redho warin at tagha 241
systranna ordh, oc brödhraña Oc giffua swar
Hwilke oc warin fultagha j clostersins ärandom
At swara oc tala for wärdzlikom härrom, Oc 10
thiäna oc bära mz abbatissonne henna thwnga,
Oc til thäs at thenna fornämpda brödher thäs
trolikare warin j them thingom som them ant-
wardhas skulu the aff clostersins liffua, Oc lut-
takande wara aff allo godho som j clostreno görs 15
The skulu oc rent liffwirne haffua, Oc röth kors
wppa sinom klädom bära mothe hiärtano til en-
kannelikhetz oc gudhelikx kärlekx tekn, Oc lydhno
skulu the loffua j abbatissonna hand j wärdzlikom
thingom Oc confessori j andelikom thingom, Oc j 20
sama kärlek oc reglo, Oc j sama sidhom oc lydhno
oc plikt at liffua, swasom the ther innanfore äru
j clostreno, Swa at engin wari aatskilnadher j
sidhom ällir födho oc näpst Oc enge människio
foresäthin the abbatissonne ällir confessoris budhi, 25
Oc wm nakor oqwämmelikin syndh ällir widher-
styggelikin thing göras aff them Aff hwilkom ord-
inen maa smittas ällir clostirsins stadge wanfrägd- 242
as, Tha skulu the lykkias j clostersins myrkastuffuo
ällir kan confessor thz ey rätta, Tha bedhis radh 30
oc hiälp aff biscopenom, Thog göme allan hálga
reglonna stadgha, Confessor taki oc wara huru

the fasten, Oc j huat timom the skulu äta oc
 tysto halla, Oc huru the skulu soffua Oc huru-
 ledhis oc j huat matto the skulu wtan closter-
 wadhan ällir til landzherra wtfara Samuledhis taki
 5 oc wara confessor, At the haffuen höffuidzskan
 klädebonadh, Oc aat thera läsning, Oc hwar the
 skulu standa j kirkionne oc taka ihesu christi
 likama, Oc skipis them oc rwin hwar the skulu
 äta oc soffua, Oc haffuen siälffue wtskildan sin
 10 kirkiogardh, Aff tässom fyrom som korsit bära
 maa en ällir twa wara präste, Thog swa at the j
 allom thingom warin abbatissonne oc confessori
 lydoghe Än wilia nakre aff ärffuodhis mannom
 ällir mästirmannom wndirgiffua sik thenna reglo,
 15 The niwten the sama lagh oc stadga, Thy wndan
 takno at the ey bärin korsit Oc en aff the fyra
 243 wari, swasom thera forman, aff hwilkom the skulu
 styras, oc läras, äptir abbatissonna radh oc budhi,
 oc confessoris j andelikom thingom

20 Widher thz xviii capitulum j reglonne synder-
 skil war herra ihesus christus trättan altara
 wppa trättan lagha trappor byggiaskolandis
 som wighiande oc til äghnande äru xiiij apost-
 olis äptir thera enkannelika dygdher Oc äpther
 25 thy som the kallade waro oc wptände aff them
 hælga anda Hwarion enom sina dygdh enkanne-
 lika oc fagherlika tilscriffuande sighiandis at
 han fram satte petrum for iohannem oc andre
 som hanom skylle waro At ey j tholikom

ärandom foresätis likamen andanom ällir werdz-
likin thing andelikom thingom xl Capitulum
(34 i Latinska texten)

Gudz son talar Jak sagde tik för, at xiiij altara
äru haffuande, j mönstreno wppa xiii trappom, 5
äptir thy som huar en aff apostlomen wptänder
war aff minom anda oc kalladher, Thy skal thz
första och främsta altarit, wighias petro apostl-
anna höffdhinga, For thy, at han war först kall-
adher oc wtualder, Oc ämwäl förstir, j waldzsins 10 244
wärdoghet, Än wppa höghra sidhona widh pädh-
ars apostlanna höffdhinga altara wari först pawals
altare, Hwilkin än tho at han mik ekki swa wm-
gangande likamlika Togh saa han mik j andelike
syn Oc han war fulkomplikaren wptänder j siäl- 15
anna kärlek, Oc aff kärlek ärffuodadhe han meera
än andre, aff hwilko han fik apostla namn liffw-
irne oc wärdelighet ¶ Thz andra altarit wppa
höghra sidhona wari jacobi zebedei sons, hwilkin
for thulimodh och heta kärlekx predikan, For- 20
skullade for andra at äras ¶ Thz tridhia altarit
wppa högro sidhona wari iohannis ewangeliste,
Hwilkin for renliffnadz kärlek skuld ffan aff mik
enkannelikin kärlek, Aff hwilkom han for andra
screff diwparen aff lästinna ällir ewangelii sann- 25
indh ¶ Fiärda altarit a höghro sidhona wari
bartholomei hwilkin som forsmade rikedomana,
Oc älskade fatikdomen, Oc thululiga bar han the
pinor hanom giordhis ¶ Fämpta altarit a höghra
sidhonne wari philippi, hwilkin forsmaandis likamlika 30 245
aff ffödho, manga födde til äwärdelikit liff ¶ Siatta

altarit, a höghra sidhonne, wari thome, hwilkin j
 minne sidho, widherkändis fulkomplika throo oc
 bleff stadughér j fulkomplikom kärlek ¶ Än wppa
 winstra sidhona, widh apostlanna höffdinga altara,
 5 Första altarit wari andree, hwilkin som äptirfölgede
 mik sinom mästara Oc ey blygdis for korsins blygd
 ¶ Thz andra altarit winstra wäghin wari mathei,
 hwilkin som owirgaff wärldinna afflingh, oc wart
 siälanna mästarä ¶ Tridhia altarit, wari iacobi
 10 alphei sons, hwilkin aldra likaster war mik j lik-
 amenom Oc nw j nakre matto, är mik liker j
 himerike ¶ Fiärda altarit, wari symonis hans
 brodhers, hwilkin forsmaandis likamlika fränder,
 Forskullade at wpfyllas, mz andelikom wisdom
 15 ¶ Fämpta altarit, wari thadei, Hwilkin mz hiärtans
 renlighet mannelika bestridde, owirwinnande diäff-
 wllen ¶ Siätta altarit, wari mathie, hwilken stygg-
 246 iandis widh girina, Forskullade mz sinne ödhmiukt
 mins forradhara äwärdelika äronna stadh ¶ Nw
 20 dotter maat thu spöria hwi jak ey fram satte
 iohannem Oc andra apostolos, aff minne likamlike
 släkt Fore pädhar j wärdoghetinne Jak swarar tik
 ther til swa, Thän är fulkomplikin kärleker til
 gudh, Nar människian enkte leffwir sik siälffue aff
 25 sik wtan wtwidher sik til alla dygdh oc fulkomp-
 lighet, Än fulkomplikin kärlekir til iämcristin är,
 naar människian gör got ondom, ämwäl tha han
 hwasser sina wredhe, Än godhom, gör han meera
 goth, mäst them han finder j godhom gerningom
 30 hetare wara, Oc for thy at pädhar war hetaren j
 kärlekenom Oc han räknadhe sik enkte eghit, Vtan
 at han bliffui mz mik äwärdelika, Thy at ey skuli

framsätias likamlik thing andelikom, Thy är petrus
wtualder til högxsta biscop, Än thz j iohanne
syntos större kärlekx tekn, Thz forskullade hans
renlighet mildhet oc komaskolande stadughet Thy
at gudh wppa thz at han wtuidde sinna godhetz 5
sötma, Oc bewise sin kärlek, Tha wtwäl han stund- 247
om timan oc personas ffor thronna wphögilse skuld
J hwilkom han wil stor göras aff sinne creatura
Oc stundom swasom smidhin glödgar the thing
som slionadh, oc kolnadh äru, At han wili wp- 10
höghia thz krankliket är Oc nidherkasta thz hög-
färdoght är, At swa skuli herra gud aldra wägna
oc huan stadh äras

Widher thz *xx^{de} capitulum* j reglonne huar
som star aff systranna ärffuode Tha tillather 15
war herra ihesus christus systromen j *sancti*
saluatoris orden at haffwa fyra qwinnor j
alderdom oc sidhom mona oc fornomzstogha sik
til hiälp j stekerhusens ärffuode Oc j androm
likamlikom ämbitom oc thiänist som görande 20
äru Samuledh magho brödhrene a sina matto
haffua twa män *xlj capitulum* (35 i Latinska
texten; se äfven sid. 133—135 i denna codex)

Gudz son talar thäntidh jak wmgik här j wärld-
inna, mz apostlomen, Ensampt tha skötte jak siäla 25
gangne, Thy at ey war samlydoght ällir lusteliket
badhe j sänder at thiäna siälomen, oc wärldinne,
Oc thy thokos throne män, oc qwinnor som skötto
likamlikom tarffuom Hwilke som ey waro, ällir 248

kalladhos apostoli wtan the tilhiälpara oc wndir-
 lättadho thera ärffuode, som mik hemelikaren
 thiänto oc när waro som waro apostlane Swa är
 thz oc nw Jak sagde tik för aff minna modhers
 5 möiom oc aff thera tali, Hwilka som hemelikaren
 än andra skulu henne när staa, aff hwilkom som-
 lika haffdo kräselikaren födho, Andra äru kranka,
 oc aldrogga, Oc somlika minna wana widh ärffu-
 ode, Oc somlika meera skötande andelike beskodh-
 10 an, Oc thy wm stadhin oc widhertorfften thz wt-
 kräffwir, Tha loffuas abbatissonne at taka in for
 porten ffyra stegherhus qwinnor J alderdom mona
 Oc j sidhom fornwm dzstogha, oc j godho fräkt
 Hwilka som rökten eldin, oc bärin in widh oc
 15 watn, Oc wtkasten orenlighet aff clostreno, Oc
 hiälpin systromen j thera ämbitom som mindra
 formagho, Hwilka som magho ingaa j kirkiona oc
 andra städher j clostreno for ärffuode skuld, Oc
 249 haffuen siin hus, widh stegherhusit, och widh
 20 porten, At the altidh warin redho at widhertaka
 oc inbära thz som införandis är j ämbitz husen,
 Thog skulu the ey tilföghias *conuentonne* j chor-
 enom Dormitorio ällir *conuentzstuffuonne*, wtan
 stande wtan choren tha the äru lidhuga Oc ey
 25 äthin the mz *conuentonne* wtan liffuen aff systranna
 almoso, Oc gören abbatissonne lydhno, Oc magho
 the äta j stwffuonne äptir systranna maltidh, Aff
 the *prebendo* som abbatissan them foreseer, Oc
 til widherkännilsa tekn haffuen skaplara wtan
 30 hättona, Oc äru nakor thing görande j stegher-
 huseno ändelika aff wärdz folke, Tha warin ther
 när en ällir twa aff *focariis*, Oc the see til at

enkte göris mote reglonne, Samuledh haffuen
brödhrene twa focarios wm thz wari them nyttogt
oc widhertorfftelikit Focarii skulu ekki haffua kwffla,
wtan mantollen wtan owir kiortilin Hwilkom wari
hättan tilsömat som andre renliffuis män Nar the 5
ärffuoda, lägginn aff mantollen Oc haffuen, for han
hättona, ther til skipadha som the aff sancti bern- 250
ardi orden Oc bälte aff swarto lädhre

Widh xxj^{de} capitulum som är aff maatskipteno
sigher christus at krydde oc yrther som wp- 10
tända skörhet är nyttokt them som helbrygda
äru j clostreno ey opta ällir idhkelika nyttia
wtan them som kränka äru ffor widhertorff
skuld xlij Capitulum (36 i Latinska texten)

Gudz son talar For thy at heet thing äru skör- 15
hetz wpuäkkilse, Tha är nyttogt them helbrygda
äru j clostreno Ey idhkelika nytia pipar ällir
kwmin, ällir swa dana krydde, wtan almännelikom
yrtom som jordhin bär ther the boo Än j nio
läcze högtidh for ärffuode skuld, oc widherqwekilse 20
Maa thz tilstädhias, at swa dana nytia Än krank-
om oc wanskelikom människiom swa opta som
nyttogt oc widhertorfftelikit är, skal ey swa dana
engaledhis nekas

Widh thz xxij^{de} capitulum j reglonne som är 25
aff them rwmomen ther systrana skulu sik
scripta Oc wan herra taka oc tala oc at con-
fessor ey widhertorffue at inganga j nwnnonna
clostir christus ihesus sigher at swasom han

251

är aldra människio fadher ey atenast thy at han
 haffwir skapat them ingiwtande j likaman wtan
 ämwäl annat siin skapadh them mz sinne pino
 forskuldan aff gude[likx] inskiwtilsa krafft j döpil-
 5 somen Annat sin föt oc fornyat siälana Swa
 är han oc aldras fadher som hanom äptir
 fölghia j ödhmiuktinna wägh Oc j hans budh-
 ordha stigom Oc ther fore maa jomfru maria
 kallas hans modher oc dotter Modher for lik-
 10 amans afffödho skuld Oc thy at jomfrunna lik-
 ama liknilse syntis j matto j hans likama Än
 dotter ffor thy at hon äptirfölgde allan hans
 wilia Oc for thy at aldra dygda liknilse sken
 fulkomplikaren j henne Nw for thy at hans
 15 modher wil wtuälia sik dotther swasom sancti
 saluatoris systra Hwilkra christus styrare oc
 rättare, Oc thera fadher wil han heeta oc wara
 Til hwilkins tekn han wnner them twa en-
 kannelika fordeela Hwilka fordeela han be-
 20 wisar mz scripture at wara möghelika oc qwämme-
 lika thog mz kirkionna formanna makt oc ful-
 bordan xliij *Capitulum* (37 i Latinska texten)

252

25 Jhesus christus gudz son talar Swasom then kallas
 fadher, hwilkin som afflar son, aff bäggias likamma-
 na samföghilse, hwar son han är, Thy at han
 är affladher aff hans likama, Swa är jak gudh
 allas fadher, Thy at jak ingiwtir siälana j kroppin,
 Oc hona gynom mina pino oc gudelikx ingiwtilsa

krapt, Annat siin födhe jak henne oc fornyiar
 hona wanskapada, Thy swasom jak är aldras
 fadher thera som skapade äru, Oc atherskapade j
 döpilsomen, Swa är jak oc fadher allas thera som
 äptirfölgia minna ödhmiuktz wägh oc minna budh- 5
 orda stigh, For thän skuld maa maria mins man-
 doms modher kallas modher oc dotter Modher for
 thy at hon födde aff sik min likama, Oc dotter
 thy at hon äptirfölgde minom wilia Och henna
 likama liknilse syntis j nakre matto j minom lik- 10
 ama, Oc liknilse alla dygda sken fulkomplikaren
 j henna hiärta oc gärningom ¶ Nw for thy at
 min modher wil wtuälia sik dötter Hwilka jak är
 styrare oc rättare Hwilkom jak haffwir oc mz tik
 wndirwist en nyian stadgha, Thy wil jak wara, 15
 och kallas thera fadher, Oc thz til wartekn tha
 wwner jak them twa fordeela, Thz första är, at 253
 the haffuen mins likama sacramenta idhkelika
 saat, wppa sina altara j qwämmeliko kari, aff
 cristal, ällir saffer, wppa thz at the mik hwilkin 20
 the huar dagh beskodha j enne andre forma,
 matten thäs hetaren astunda, Til thäs the mättens
 aff siälffue sannindhinne, Thz andra är at nar nakor
 systir betwingas mz swa dana siwkdom, at fore
 wpkastilse skuld, gither ey takit mins likama sacra- 25
 ment, ällir oc at hon ey wm natta tima skuli döo
 wtan wäghledara, Tha tillather jak alla thinga gudh,
 At abbatissan ällir the hon thz biwdher bäri karit
 som sacramentit är wti, äptherfölghiande conuen-
 tonne, til the som siwk är, teande thän sama min 30
 likama oc ey hannanpde, wtan sighiande thin thro
 wari tik til helso oc äwärdelikit lif, Tha swarade

frw birgitta, O thu herra alla nadha ingiwtare
 mistäkkis ey tik, wm jak talar Sannelika thu wt-
 giwtir tik j os aff enne flytande owirmänzsko Oc
 än thz ware lofflikit at sighia tha äst thu offriffwir
 5 j thinne nadh, For the astundan thu haffwir til
 254 os Hwar formaa nakontidh throo swa mykla thina
 godhet oc thin sötma, wtan then som är wpfylvir
 aff thinom anda, Thy at scriffuat är j moysi lagh-
 om, at the bliffuo dödhe som sagho oc kommo
 10 widher the hálga archena som tik beteknadhe, Oc
 nw til städher thu tik siälffuan hantera, som är
 the samma oc fore loffuadha sannindhin, som archin
 wtteknadhe, O huru reen bordho them wara som
 thän högxsta skullo nalkas ¶ Gudh swarade, hwat
 15 wndrar thu dotter at kaar nalkas kari, ällir jom-
 frulikit kaar nalkas thy kaari j hwilko som är
 oforganglikit liggiande fää, Thy at swasom at moysi
 ark ingang, ffaste mwrane nidherfiöllo oc affgudhit
 affstäkt wart, Swa oc mz jomfrulikom kärlek
 20 skämmis diäffwlsins högfärd, Oc hiärtans hardhet
 blotnar, Oc likamans orenlighet görs til enkte
 Huat är thz hanom wnderlikit at hanteras aff
 iomfru Som ämwäl wärdogadhis födhas aff jomfru
 Thy formaa jomfrulikin kärleker all thing mz
 255 25 gudhi, wm han är til fögdher sanne ödhmiukt,
 Thog likowäl at ey warde klärkerino nakot for-
 meen, Oc androm wisom mannom, Tha antwardha
 jak tässa giffna nadhena j prelatanna wald oc
 maattan, Thy at ey moyses ällir prophetane wor-
 30 dho läsna, wtan prelatanna dom oc ranzsakan,
 Ey skulu oc min ordh fram gaa j liwsit wtan
 biscopanna makt oc fulbordhan Hwilkom jak

haffwir giffuit makt at lösa oc binda Hwilkin
them forsmar han forsmar mik siälffuan

Gudz son wisar stadhin ther syster oc brödher
skulu iordhas sigbiandis at kirkio gwllffuidh oc
wmgangane skulu lägghias mz clarom oc ren- 5
om stenom Oc nar systra oc brödhra likama
ällir nakra andra andelika manna j kirkionne
ällir j wärdoghet satte ther wti iordhande äru
Tha läggis kirkia golffuit oc wmgangane til
sin rätta stadga j geen xliiij *Capitulum* (38 i 10
Latinska texten)

Gudz son talar jak sagde tik förra, huru systra
oc brödher skulu jordhas, Nw lägger jak til at
naar som kirkian är fulkompnadh, Tha skulu wm-
gangane innan grindena läggias mz clarom oc 15
renom stenom ällir teghil, at all ren thing fforlikin 256
sik mz renom, Thy skikkis kirkiogardhin innan
stora mwren ther han qwämmelikast kan wardha,
j hwilkom systrana iordhins, Än wm the skulu
iordhas j wmgangenom tha aatskötis granlika at 20
enghin wanskipilse, ällir oiämpnadhher synis j gulffw-
eno wtan genast äptir begraffningena tha ather-
läggis golffuit til sinna förra fågrindh oc skipilse,
Samuledhis wari oc kirkio golffwit aff slättom
stenom oc renom, At the som ingaa ey stöttens 25
aff graffuom ällir stenanna oiämpnadh wtan haffuen
renan oc pryddan stadh til gudhelikom bönom,
Än wm nakre andelike män ällir j wärdoghet
satte äru iordha skolande j kirkionne, tha skötis
granlika at nar likamana äru jordhade tha ather 30

redhis genast golffuit, til sin stadga oc sina
fägrindh

Widher tridhia oc tiwghande capitulum i regl-
onne sigx huru biscopin skal visitera etc At
5 ey hände tässa helsamlika stadgane aff nakrom
systrom ällir brödbrom wanwördhas Jomfru
maria kungör triggia handa skipilse j them
människiom som inganga j tässen ordenen The
257 förste äru the som aff brännande gudz kärleke
10 wptände och wplyste beskoda clarlika sins
skapara godgärninga The andre som aff sinna
framfarna syndabetraktilse wpuäkkias til wärdz-
skyllogha synda bätring The tridhia som wisna
aff nattinna dag Thz äru the som mz wrange
15 akt ingaa j ordinen älskande dödhin for liffruit
thz är framsäthiandis kötzsins gärninga ffor
andelikit liffwirne ffamtaga wärdzligx astund-
ilsa frost oc hugnadz frukt ffor gudz kärlekx
brona Thy bidher oc astundar jomfru maria
20 owir thetta husit, thz är ordinem sancti salua-
toris Oc owir alla the som wäl liffua thz äru
the som j thetta husit inganga matten faa thäs
hälga anda wptändilse Oc the som sik wilia
ey rätta the nidherfarin j thz rwmit som them
25 [är] reet Oc än tho at folkit j gamblo lagh-
omen ffor thera ogönstoghet skuld misto thz
godha som them war loffuat Swa j andelikom

thingom som likamlikom j theras mönsters bygning Thog skal thz ey swa warda j mins hus bygning wtan all thing skulu fulkompnas andelika oc likamlika xlv *Capitulum* (39 i Latinska texten)

5

Modhren talar hwar en som sither j öffra säteno han seer liwsit wm middaghin, Än then wppa höghra sidhona waknar arla aff sömpnenom, Än then wppa winstra sidhona, kolnar aff nattinna dag, Thy aatuakte hwar en som ingaar j thetta husit, At han ey älske dödhin for liffuit, Frostit for wärman wakte ämwäl then ingangande är j mit hus, Owinen hwilkin som är for dwromen, Thy haffui samwitit til ledhsagara, oc gud til styre man, wari thetta husit aff hwilko jak haffwir förra sakt tik Swa som elden hwilkin sik först wtwidhe j stramen wppa gulffweno Oc sidhan tändir han j takit oc j alt husit Swa mykit at the wtan fore äru wita ey aff fför än alt husit är elladh Styrkis thetta hws j them hälga anda, swa som helyas ätandis brödh oc drykkandis watn, gik i thäs maatzsins styrk j fyritigi dagha oc fyritighi näther Swa oc alle ingangandis j thetta husit, styrkkins oc truffwins j hwarie dagxledh, oc wari them til andelikin styrk thronna oc kärlekxsins brändaghi, Wari oc gudh mz them, som j thetta husit inganga som han war mz iacob, Hwilkin ensam gik wt aff sins fadhers hus, Oc gik ather j gen mz storom skara, Oc han affladhe aff sik ioseph, hwilkin som kalladhis folkxsins helsa, Thy at han frälste sith folk, Göme oc thetta hus

258

10

15

20

25

259

30

oc them j thz inganga gudh, hwilkin som gömde
 sin apostil at han ey bran j olionna fitma, giffui
 gudh them thetta husit at älska, At the brännins
 ey aff fithmanom wärldinna kärlek, Thog ey
 5 wanskis ällir nidherfälloghe wardhin aff henna
 motegangh, Wardhin oc alle fruktsamlige ingang-
 ande är j thetta hus som thz korn ther aff sik
 giffuer hundrada falla frukt, Oc som ankionna
 olia wärpil, truffuens aff enne dygdh oc j andra,
 10 alt til thäs at the seen gudh j sinne häloghet
 Bewaris ämwäl thetta husit, mz andelikx mwrs
 gömo, swa starkom oc swa storom at owinen
 wiliandis graffua hanom j gynom, sighi sik ey
 haffua tima til, at wndher graffua hanom, oc ey
 15 haffua anbudh mz hwilkom han matte komma til
 grundwalen, Oc mindra til siälffuan mwren, Gudh
 260 han see oc til thetta husit, som han saa til sith
 folk tha han ledde them wt aff egypto lande
 wisande them wäghin mz studhinne oc skyno wm
 20 daghin, Oc wm nattenä mz eldenom, Ther owir
 wälsigne han them j thetta hus ingaa, som han
 wälsignadhe sina apostolos oc mik sina modher,
 Giffuandis os then hälgha anda, Oc loffuade sik
 mz os at bliffua alt til wärldinna ändalykt Swa
 25 wari oc j tässa hwse en porthen, gynom hwilkin
 allom wari lofflikit at ingaa, Oc the som ingaa
 warin aff mins sons faarom lydhande hans röst
 Hwilkin som gaff sina siäl for them Hwilka fadhrin
 göme mz sino walle, Sonen styre them mz sinom
 30 wisdom, Thän hälge ande wptände them mz sinom
 kärlek, Än wm wloffwin ingaar j faara ham truffu-
 ens tha farin til meera forskullan, Oc han fari

nidher j thz rwmit som hanom är reet ¶ Jtem
 sagde gudz modher with thz ämwäl at gudz pro-
 pheta war budhit, at han skulde wndirwisa ogön-
 stogha folkeno thäs fordarffuadha mönstirsins be-
 scriffuilse, Hwilka han saa j andelike syn, Thog 5 261
 äru ey j himerike nakor likamlikin thing, wtan
 thy aff likamligom thingom wndirstandas andelikin
 thing, At thz olydogha folkit widherkännis sina
 ogönstoghet, Oc atherwända aff ondo oc reddo sik
 til at wndfaa gudz loffuan, Hwilke for then skuld 10
 misto oc haffua mist gudz loffuan Thy at the
 stadugt bliffuo j sinne ondzsko Oc wildo ey om-
 skipta sin wilia til godho For then skuld är ey
 mönstrit atherbygdh oc aldrig wardher, Än j mino
 huse ey atenast skulu wäggiana wpresas, wtan 15
 ämwäl skulu rätwisa människio siäla minom son
 tåkkias, Oc the skulu andelika j sik fulkompna
 mönstersins bescriffwilse Hwilka gudz propheta
 sagho j andanom

Christus synderskil här trigghia handa frukt 20
 j *sancti* saluatoris reglo oc renliffue widher
 trigghia handa wilkor ällir skipan j them per-
 sonis som warda komande j thenna reglo oc
 renliffue xlvj (40 i Latinska texten)

Gudz son talar thre frukter wardha j minne reglo, 25
 The första wardher aff räddogha, hwilkin skipadher
 är, som brudhin ther wil oc ey wil, som haffwir 262
 smakat brudgummans wilia oc lusta, Oc astundar
 togh at brudgummans wili skuli warda äptir henna
 wilia, Thässin frukten skal ekki fulkomplika smaka 30

brudgummans lusta, Thz är andelikin hugnadh,
 Thy at hon giffwir sik ekki alla win win at hon
 matte faa fulkomplika brudgommans sötma ¶ Ann-
 or frukten är the som astundar gudh oc wil wara
 5 luttakande aff hans glädhi, Thog tykkir henne
 twnkt wara, at thola mz hanom widhermödho oc
 thz som genwärdogt är, Hon är liik them riddara
 ther sik ey lather j hugh komma rätwisona allir
 sakena, For hwilka kronan maa faas, wtan staar
 10 äpther at wpbära stoor atherlön j sällighetinna
 tima Hwilkin ey wilde fölghia herranom sinom j
 motegangx tima ¶ Tridhi frukten är the som
 sik oc alt sith ey atenast latha j gudz händir,
 wtan huat hältzst hon wndirstar, alt saman lather
 15 hon j annars wald allir wilia, wordhin swasom
 ökir lydogher sinom äghara, alt ena sökiandis
 263 herrans sötma, glädhiandis j motegangh, Oc j säll-
 ighet ödhmiuker oc rädder Thenna frukten for-
 skullar at gudh wpstande j miskund, at the glädhin
 20 som foreloffuat är skuli wndfaas, Aff hwilke hedhn-
 ingane skulin glädhias sloe the wärmas Oc the
 som kalle äru wpellas

Christus talar wm thenna thre forscrifna frukt-
 enar biwdhandis *sancte* birgitte at hon gange
 25 til room sighiandis at thenna reglan skal fram-
 ganga oc trängia sik fram oc truffuas til thäs
 the tridhi frukten sik siälff bewisar xlvii Ca-
 pitulum (41 i Latinska texten)

Gudz son talar sighiandis Nw är reglan bescriffuat
 30 nw äru blomstrin tilsaat oc lithane skikkade, gak

nw til stadhin huar thu äst seande pawan oc
kesaren, Thy at thenna regla skal framganga,
swasom eth liws j lyktonne, oc trānghia sik fram,
at hon truffuis til thās the tridhi frukten wpgaar
hwilkin som synderkrosa axen, oc kornit reena 5
gōnir j sinne ladhu

Widh thz samma capitulum j reglonne som
är xxiiij j hwilko som sigx aff reglonna stad-
fästilse

Ther äptir sidhan pawen haffwir stadfast tässa 10
reglo &c (? Ur Kap. 30 af Regula Salvatoris här framför?)

Christus biwdher sinne brudh sancte birgitte 264
at scriffua til kesaran wppa sina wāghna huru
han haffwir talat mz sinom eghnom mwn mz
henne rätwisona oc miskunninna ordh Oc at 15
mana hanom at han beskodhi oc rāzsaki them
oc widher freste mz högsta biscopenom til
reglonna stadfästilse hwilka han siälffwir dikt-
ade Oc när warandis allo himerikis härskapi
fulbordade xlviiij capitulum (42 i Latinska texten. 20
Jfr. Åttonde Boken, Kap. 51)

Christus talade til brudhinna sighiande, scriff vppa
mina wāghna kesaranom til tässin ordhin Jak är
thz liwsit som all thing wplyste, Tha som mörkrit
all thing betekte Jak är oc ämwäl thz liwsit 25
hwilkit wppa guddomsins wāghna osynlikit är, Än
synlikin syntis jak j mandomenom Jak är oc thz
sama liwsit, hwilkit thik skikkade j wärldena swa-

som enkannelikt liws, at j tik skulde finnas större
 rättwisa for androm, Oc at thu skulde ledha alla
 til rättwisonna oc mildhetinna, Thy kungör jak
 som är sant liws tik Hwilkin tik lät wpstigha til
 5 kesara sätthe, For thy at mik swa täktis Jak talar
 265 mz enne qwinno rättwisonna oc miskunninna ordh
 thy anama thu the bookinne ordh hwilkin hon
 haffwir scriffuat aff minom mwn, Oc ranzsaka
 them oc ärffuodha ther wm, at min rättwisa maghe
 10 rådhas, Oc min miskund maghe skälika ästundas,
 For thy thu som kesara dömit hallir skal wita at
 jak aldra thinga skapare haffwir diktat nwnnom
 ena reglo, til minna aldra kärasta modher jomfru
 marie hedher, Oc jak haffwir hona antwardhat
 15 thenna qwinnonne som tik thetta scriffuar Thy läs
 hona owir oc ärffuoda ther wm mz pawanom at
 the foresagda reglan diktat aff minom eghnom
 mwnne, aff hanom som är j wärldinne min äm-
 bitz man, ämwäl j bland människior stadfästis oc
 20 fulbordhis, Hwilka reglo jak siälffwir gudh, For
 allo mino himerikis härskapi haffwir stadfast oc
 fulbordhat

Christus kungör mz sinne brudh sancte bir-
 gitte enom swerikis konungh hwilkin som war
 25 olydogher j thy at han ey foor mot hedning-
 omen Oc teer hanom wäghin mz hwilkom han
 maa forsonas mz gudhi som är at han fari til
 pawans oc bättrandis sik äptir hans radh Oc
 266 forwärfue sik sina synda forlatilse Oc the

reglona som jak haffwir j hans rike stadfast-
ilse *xlix capitulum* (43 i Latinska texten)

Gudz son talar, Thy at thän som jak kallade min
son är wordhin olydogher, likare enom hyrda, än
lydoghom son, Thy at han ey fulkomnade första 5
wäghin, som war at fara mot hedhningomen Thy
theer jak nw hanom then andra wäghin hallir han
hanom, Tha skal han än warda säl, Oc thässin är
then wäghin, thz han fari til högxsta biscopin som
är pawen, ffor thy at högxsta oc största synder, 10
ffor högxsta herranom äru äpther högxsta herrans
radh bättraskolandis, Oc han tha blyghis ey at wt-
trykkia hanom, thz han haffwir warit menoghet-
inna röffuare, siälanna forradhare, Oc forsmat the
hälga kirkia, Oc brwtit sin edh oc almännelikin 15
lagh, Oc rikesins krono äghor oc rikedom, owir-
flödelika affhändt oc forskingrat, Oc ther fore for-
wärffue sik alla sinna synda forlatilse, Oc mina
reglo, hwilka jak haffwir teet j hans rike stadfast-
ilse, wppa thz at biin som samansankandis äru, 20 267
Oc städhrener som nw äru redho, Oc hopaskolande
moghin stadfastis j sinom wälsignilsom, Oc thy
töffre ey at wtfara, At ey mäske win han töffre,
hwimblonar oc brinzsane hindrin apostlanna städher,
som redde äru Och swa smitta them mz sinne 25
orenlighet, Oc skingre them, Oc wardher tha större
ärffuodhe, at rensa oc fornyia them, än thz war
at bygghia them

Reuelacio rörandis pawan vrbantum quartum
hwilka reuelacionem gudz brud fik j room 30

wppa reglona saluatoris stadfastilse Oc wppa
 afflatit j *sancti* pädhers kirkio aduincula wnt
 aff warom herra ihesu christo ärofulla jom-
 frunne marie clostre j watzstenom *L capitulum*
 5 (44 i Latinska texten. Jfr. Fjerde Boken, Kap. 137.)

Gudz son talar til sinna brudh sighiande, hwilkin
 som haffwir traadha nysta j hwilko bätzsta gull
 är innantil, Han lather ey aff, at affnyzsta tradhin
 til thäs han findher gullit Oc tha han haffwir thz
 10 fwñnit, tha nythiar thz ägharen til sin hedher oc
 gangn, Swa är tässin pawen, vrbanus böghelikit
 268 gull, til godh thing, wtan han är belagdher mz
 wärlidinna wmsorgh, Thy gak oc sigh hanom a
 mina wäghna Thin time är stunter stat wp oc
 15 wakta aat, huru faaren som tik äru antwardhat
 magho frälsas Jak sände til tik renliffnadz reglo,
 hwilkin som ffunderas oc börias skal i stadhenom
 watzstena j swärike Hwilken aff minom mwnne
 wtgik Nw wil jak at ey ensampt aff minne makt
 20 stadfastis, wtan oc at hon styrkis aff thinne wäl-
 signan, som är min ämbitz man j iordherike Jak
 diktade hona oc begaffuade mz andelike gaffwo,
 giffuande thz afflat som j *sancti* pädhers kirkio
 ad vincula j room, stadfast for thy thu for männ-
 25 iskiom, thz som hälgat är ffor mino himerikis
 härskapi, än bedhis thu tekn at jak thetta talar,
 Thz haffwir jak nw tik teet For thy nar thu först
 hörde min ordh, Tha war thin siäl j mins bwdz
 tilqwämdh andelika hugswalat Än spör thu fram-
 30 delis ythermeer tekn, Thz skal tik giffuas, Thog
 ey swasom ione prophete Än thu min brudh,

hwilke jak haffwir giort foresagda nadh, kan thu 269
 ey faa breff oc pawans nadh oc incigle, wppa
 foresagda afflatz gaffuo, wtan pāninga gangen ther
 fore Tha wari tik nogh min wālsignilse, Än jak
 skal fulborda oc stadfästa min ordh Oc alle hālge 5
 män skulu wara min witne, Min modher wari tik
 incigle, Min fadher stadfästare Oc then hālge ande
 them som komma til thit mōnstir hugswalare

Widh thz samma xxij capitulum j hwilko
 som sigx at nakre gudhelike brödher skulu 10
 scriffua til reglona nakot tillägghande Christus
 manar sina brudh sanctam birgittam at sighia
 them första reglonna saman scriffwara oc henna
 wppinbarilse, at sancta birgitta enkte minzske
 ällir tillägge aff sinom anda wtan sighi hanom 15
 enfaldelika Än wm scriffuaren nakot faa til
 lakt äpther gudz anda inskiwtilsom tha skal
 thz ey wara mystäkt gudhi li capitulum (45
 i Latinska texten)

Gudz son talar sigh hanom, at han scriffue the 20
 reglona aff minom anda diktadha, wtan wakta
 granlika, at thu enkte minzskar ällir tilläggher aff
 thinom anda, wtan the thing tik sighias aff mik,
 Än wm scriffuaren, nakot faa tillakt aff hālga fädr- 270
 anna reglom, ther hanom synis qwāmmelikit wara, 25
 Oc han känner sik mins anda inskiwtilse närwaru,
 Ey skal thz wara mik othäkt Thy at benedictus
 oc franciscus oc andre fādher, drogho mykit saman
 som biin plägha, aff theras fādhra reglom, Oc thz

war mik täkt, For thy at the haffdo min anda,
Oc thera wili war äptir minom wilia, Thy är mik
thäkt huat the hälzst stadghen

Christus wiliandis thee *sancte* birgitte huru-
5 ledhis reglan skal haffuas j hans modhers
clostre Oc biwdher henne at hon ey eth ordh
aff sinom anda skuli til läggia hans ordha
görandis skäl ffor hwi han hällir henne än
androm wisom oc gudhelikom människiom
10 sigher siin wilia lij *capitulum* (46 i Latinska
texten)

Jak wil tee tik, huru reglan j minna modhers
closter skal haffuas oc hallas, At man maghe
wita, at ämwäl ärmetane oc hälge fädher, haffdo
15 inskiwtlse aff minom anda For thy alt thz thu
höre j minom anda, thz sigh scriffwarenom, Oc
wakta allaledhis, at thu ey eth ordh aff thinom
271 anda tillägger, til minna ordha ¶ Nw maat thu
wndra hwi jak aldra thinga skapare, ey tala til
20 wisa människior ällir mz tholko maale, som aff
allom maghe witas oc wndirstaas Jak swara tik
Jak haffde mangha propheta, hwilke ey formatto
framföra mins anda ordh wtan tholk, Oc thän
thera ordh granlika märkte, Oc thog likowäl
25 komo the fram j liwsit oc widherkänningh, For
thy at nar gudz gaffua antwardas mangom, thäs
meera tha äras gudh, Swa är oc mz tik, For thy
wel haffwir jak wini gynom hwilka jak maghe
tala min wilia Än tik swasom eno nyio anbudhi,

wil jak tee ny oc gamwl thing, at högfärdoghe skulu ödhmiukas, oc ödhmiuke skuli äras

Här lyktas nakra reuelaciones, sancte birgitte tedda, oc kallas extrauagantes, lydhande enkanne-
lika wppa regulam *sancti saluatoris*, oc henna ord- 5
inem oc *personas*, Oc än tho at flere reuelaciones
äru, som samuledhis lydha wppa the regulam,
ordinen, oc *personas*, wtrykkiande huru, Oc hwi
christus wilde stikta, oc planta tässö regulam, Oc
huru han bödh at regulan skulde presenteras paw- 10 272
anom oc aff hanom stadfastas Loffuandis sina hálga
nadh styrk, oc hiälp allom them, som ingaa j thetta
renliffuit Oc them som ärffuoda oc mödha sik ther
wm, at reglan hallis oc reglonna gömo fornyis,
Än for thy at the oc margha andra slika reuela- 15
ciones, standa almänt scriffuadha för oc äpther
reglona, som hon wart sancte birgitte teedh, Oc
swa oc j siälffuom sancte birgitte teeilsa bookom,
Thy äru the här ey scriffna ällir insatta, Oc tässa
nw forscriffna warin här scriffna gudhi til hedhers 20
jomfru sancte marie, sancte birgitte Oc allom gudz
hálganom, Oc allom them, som them läsa ällir höra
til andelikin hugnadh oc äwärdelika glädhi Amen

Tässa reglona bödh war herra ihesus christus
sancte birgitte oc henna thiänarom at halla 25
tha the waro j room (Rev. Extrav. Kap. 65 i La-
tinska texten)

Christus talade jak radher idher at haffua ffyra
tima til sömps, for midhia nath oc fyra äpther,

273

hwilkin thz ekki githar, haffwi wilián oc thz skal
 hanom dogha, Än hwilkin som nakot formaa, at
 minzska aff sömpnenom skälíka Swa at han ey
 wanskis j sinom skálom oc sinnom, j likamans
 5 kraptom, thz skal dogha hanom til meere atirlön
 ¶ Sidhan haffuen, ffyra tima til at läsa idhra
 tidher, Oc wara j androm gudhelikom gärningom
 oc sidhwäniom oc nyttelikom aathäffuom, at engin
 time skuli owir fara wtan gangn oc frukt ¶ Sidhan
 10 sithin twa tima widh bordh, kan thz mindra wara,
 ther skulin j faa lön fore aff gudhi, Oc thän timen
 skal engaledhis forlänghias, wtan ther see skälík
 saak til, Sidhan haffuen sex tima til at göra thz
 idher är widhertorfftelikit oc lofflikit, oc thz idher
 15 biwdz ¶ Sidhan haffwin twa tima til aptansangh
 oc natsangh, oc andra gudhelíka böne ¶ Sidhan
 haffwin twa tima at äta oc drikká wí qwällin,
 oc til kropsins höffuidzska hugswalilse oc lättilse,
 Än tha j staan wp aff sänginne wí morghonen,
 20 hallen tysto j fyra tima swa at j enkte talin wtan
 orloff, Oc ey widher torfftelikin ärande wtan mz
 faam ordhom Oc swa swarin oc them idher nakot
 274 spör Sidhan loffuas idher at haffua mattelíka oc
 höffuidzska hugswalan, til idhers krops styrkilse
 25 oc widherqwekilse, äpther at j haffuen läsit fran
 bordhe, hallen tysto swa länge at j läsin the
 böner som idher. äru satta oc skipadha ¶ Äpther
 thy som jdher mästare biwdher jdher, Tha skipin
 sex tima til, at lära ällir göra nakot nyttelikit,
 30 Oc tha maghin [j] tala mz hwem j wílin, the ordh
 som höffuisk äru oc ey mote gudhi ¶ wndir aptan-
 sangenom oc natsangenom hallen tysto, Oc j them

litla timanom fram til natwardhin, maghin j tala
höffwidzskom ordhom inbyrdhis, Oc hugswalas ther
til at j faarin j säng ¶ Framdelis witin at jak
sagde, j minne läst at hwilkin som giffwir en dryk
j mit nampn han skal ekki tappa sin lön, Swa 5
sigher jak at alt atherhald ey är thz swa litit, thz
wppa tagx oc haldz fram j min hedher mz gudhe-
lighet thz är wärt at faa sin lön ¶ J witin idhra
fasta som j skulin halla, mädhan j ärin waghfar-
ande, warin j hema j clostreno tha maa wäl skee, 10 275
at j haffdhin meera lisa oc owirflödelighet, Thagin
for thy kropsins widhertorfft mz sparlike skälighet
Nythien enna handa spadh, kaal ällir annat söpe,
flere lätin fara for gudz skuld köt ällir ffiska
loffuas idher, at haffua twäskona a bordheno, är 15
thz meer giffuen thz owir for min kärlek, Thz
brödh som fore jdher lägx thz ätin, torffwin j
meer, thz bedhins j mit nampn aff idhrom mäst-
ara, sama lagh wari wm dryckin, som sakt är
wm brödhit ¶ Witin oc thz, at thän som siwker 20
är, han kan ekki ämwäl halla reglona, som thän
ther helbrygda oc starkir är, oc kraptogher Thy
maa han bedhas thz hanom tarffuas oc gytir
nyttiat, Oc är thz til tha nekis hanom thz ekki
¶ Mädhan j haffuen fore jdher takit, at liffua j 25
fatikdom oc enkte ägha, Tha maghin j oc enkte
giffua wtan orloff, Oc ey hällir taka thz idher
wardher giffuit wtan loff, Oc warar jak jdher fore
aat at diäffwllin, säther jdher altidh snaror oc
forsaath Thy radher jak idher at j märkin granlika 30 276
the ordh som j talin j tystom tima ällir annan-
tidh owarlika, Oc gören ther aff san scriptamaal

oc fulkomplika synda bättringh, Oc ä nar j talin
ällir swarin For wtan godha ällir beskedelika for-
hugxan Tha laatin anghren oc bättringena gaa
owir thz som brutit är ¶ Kan thz swa hända
5 at nakor aff bradho modhe, ällir wredhe talar
hastelika mote androm, kan thz swa wara, tha
leetin genstan en lönlikan, oc beqwäman stadh oc
forlikins, bedhandis ödhmiuklika nadhe aff gudhi,
Oc fallen a knä oc läsin Aue maria Oc thän bidbi
10 sik forlata som brutit haffwir ¶ Hwan freedagh,
komen til capitulum mz swa dana wilia, At j wilin
enkte dyllia ällir löna aff idhrom lastom, oc ey
annat sin wilia illa göra, wtan at bättra mz öd-
miukt, äpther thy som idher wardher budhit

TILLÄGG.

1.

Sju stycken; fordom i Codex Bergmanianus.

(Fjerde Boken, Kap. 131 i Latinska texten; icke intaget i Svenska redaktionen.)

Sancta byrgitta sa mykyn āngla mogha vppa garg- 5
ano bārghe. oc ānglane sagdho til varn herra.
Vālsignadhīr vari thu var gudh. hulkin som ār
oc skal vara oc var vtan vpbyrilse oc vtan ānda.
Thu skapadhe os anda til thinne thiānist. ok swa
ok til mǎnniskionna hugnadh oc gōmo. Vi sǎnd- 10
oms swa til mǎnniskionna thrimnadh. Swa at vi
alre nakan tidh mistom thin sōtma oc thin hug-
nadh. oc oppinbara ānlitis syn. Meren for thy at
vi varom swa got som mannom okunnoghe. Tha
ville thu oppinbara i thāssom stadhinom thin vāl- 15
signilse oc vara vārdhelikhet som os ār gifwin af
thik Ther til at mannin skulle nima at ālska
thik. Ok āmuāl at astunda vara hiālp. Meerin nu
langan tima hawīr thenne stadhin varit af mang-
om glōmdir oc forsmadhīr som fōr hafdhis i 20
hedhīr oc wārdhelikhet. Ok the som hār boo i
landino nalkas meer oreno andomen ān os āngl-
omen. For thān skuld at the hetelicare āptīr
fylghia thera ondo āggian oc frestilsom ān varom
godho radhom. Tha swarade sancta byrgita. O 25
herra gudh min skapare oc min aterlösare. Gif
thōm thina hiālp at the mattin atiruānda af synd-
omen oc bātra sik. Oc ālska oc astunda thik af
allo hiārta. Var herra sagdhe The āru swa vani
sōlas i synda thrākkenom at the ey lāras oc ey 30

rättas vtan mz bardaghom. Oc ville jak at the mattin än kännas vidhír sik i näfstinne oc swa atiruända ok bättra sik.

(Sjette Boken, Kap. 118 i Latinska texten; icke intaget i Svenska redaktionen.)

Ihesus christus gudz son sigher. Radh the samo frunne at hon stande qwar när thik nakan tima. For thy at thz är hánne nyttare til hánna siäl hállir standa qwar än heem fara For then skuld
 10 Jak vil göra mz hánne som fadher pläghír göra mz sinne dottor hulkin som älskas af twem mannom oc bedhis af them badhom til hionalagh. ok annar af thöm är fatikir oc annor rikir oc badhe the älskas af jomfrunne. Meer än tha sniälle fadhorin
 15 see jomfrunna kärlek til fatika mannin. Oc han älskas oc af hánne. Tha gifwir fadhorin fatika mannenom klädhe oc andra godha gafwor. Meerin rika mannenom giftir han dottorena. Swa vil ok jak göra. For thy at thessen älskar badhe mik oc
 20 sin man, Ok fore thy at jak är rikare oc alla thinga herra. Tha vil iak hánne väl foresee af mina nadhagafwom som hánne skulu vara nytelicare til syälinna. Ok swa ok forethy at mik thäkkis at sköt kalla hánna husbonda til min. ok
 25 thánne siukdomen han nu äruodhar ij är sanne-lica vist tekn at han skal döö. Ok tilbör at han som skal nu koma for alzualloghan gudh. at han skuli haura sin räkenskap redho i sinom handom ok at han skuli vara franskildir wt af allom köt-
 30 licom thingom. Meer än hona vil iak ledha ok atirledha heem til sün. Ok iak vil hona styra oc

göma alt ther til hon vardhir quāmelikin til mina
gärning. Hulka iak foreuiste af äuärdhelico. Oc
mik thākkis at tee oc vppenbara hānne.

(Rev. Extrav., Kap. 63 i Latinska texten.)

Välsignadh see thu jomfru maria gudz modhir ok 5
välsignadhir vari then sami gudhin thin son ihesus
christus. for alla the glādhi som han hawir mik
gifwit af thy at thu äst hans modhir Then sami
gudhin weet wäl at maria joachims dottor är mik
kärare. än al vlfs oc byrgitto barn. Ok hällir 10
ville iak birgitta birgirs dottor vara i häluite. än
maria joachims dottor skulle ey vara gudz modhir
i himerike. Tha swaradhe jomfru maria. Min
dottor thu skalt thz vita for sant at the sama
maria joachims dottor skal thik vara nyttare än 15
thu birgitta birgirs dottor är thik siälue. ok the
sama maria joachims dottor som är gudz modhir
vil vara for modhir allom vlfs ok byrgitto barn-
om. Stat forthy stadhogh i gudz thiänist oc lydh
sancta agnissa radhom som hon gifwir thik i ande- 20
like syn. Lydh oc thinom mästara. forthy thön
badhin lära thik af enom anda ok när thu lydher
eno thera tha lydher thu thöm badhom. Sigh ok
thinom mästara at han skuli göra sit ämbite som
honom är antuardhat. ok af thy koma honom lic- 25
amlikin dröuilse. Thy skal han vita at the dröu-
ilse som han thol mote godhom gärningom. äru
ey annat än diäfwlsins snarur. Ok forthy skal
han springa owir snaronar oc ganga fram man-
lica. For then skuld thän väghin som mannin 30
gaar fram til gudz äro mz storom dröuilsom skal

honom vardha til mera löna än tha mannin gaar fram mz minna dröuilsom ok hwart fiätit skal honom råkna af varom herra til äuärdhelica krono i himerikis glädhi.

5 (Rev. Extrav., Kap. 69 Latinska texten.)

Sancta byrgitta ihesu christi brudh bad sina böne til jomfru mario gudz modhär. oc sagdhe. O min alrakäraste fru. jak bidhär thik fore thins älskelica sons kärlek. at thu gifwi mik hiälp at
 10 iak matte han älska af allo hierta Jak känne mik vanmaktogha vara til at älska han mz swa brennande kärlek som iak skulle. thy bidhär iak thik miskunnina modhär at thu värdoghis binda hans kärlek owir mit hiärta. ok dragh thz
 15 til tin son mz allom styrk. franskilt vidh allan kötlikin kärlek. Ok swa myklo starklikare dragh thz som thz är thyngra af sik oc sent til alt thz som got är. Tha swaradhe iomfru maria. Äuärdhelica välsignadher vari thän sanni gudhin som thik
 20 insköt oc lördhe tholka böna oc lof. Vtan än thot hwaro at thik thikkir nu sööt vara min vidhär-talan. thot hwaro. gak oc söma atir thinna dottor kiurtil. hulkin meer gläz af enom gamblom ok böttom kiortle än af enom nyom. ok hon hawir
 25 meer astundan til at bära graat vadhmal. än til silkis älla annor dyr klädhe. Säl är hon ok wäl är henne som swa fräselica forlät al värlzlikin thing. Hon forlät ok sin husbonda mz hans godh uilia oc samthykkie. hulkins licamma tha älskadhe
 30 hon meer än sik sielua Ok hans siäl älskadhe hon meer än begge thera licamma. Hon forlät

ok sina brödhir oc systyr. frändir oc vini licamlica
 ther til at hon matte thöm hiälpa andelica. Hon
 aktadhe oc änkte värlz äghor oc rikedom. Ok
 forty at hon förlät frändir oc vini fore gudz
 skuld. tha äru nu hanne forlatna alla hanna 5
 syndir. Stande thy nu här äpte stadugh i guz
 tjänist oc i godhom gärningom oc allom dygdh-
 om. forthenskul at hon hawir forlatit sit goz oc
 rikedom. tha skal hanne atirgällas himerikis
 rike. Fore thy at hon förlät sin bonda skal hanne 10
 gifwas himerikis brudhgomme ihesus christus gudz
 son. ok alle the som hona älska the skulle thrifwas
 til sin gudh for hanna skuld.

(Följande tre betraktelser sakna egenskapen af uppenbar-
 elser och finnas icke i Latinska redaktionen.) 15

Christi brudh *sancta* byrgitta sighir. Min siäl i
 synninne vanskas the thing at skodha när mik
 äru. Thöm gitir iak bäter seet fiärran mik äru
 swa som himilin mz planetom. jordhena inz malm
 oc stenom oc sinom växstom. swa ok thz ther är 20
 gangande. krypande oc flyghande. thz vidh hona
 födhis. vatn oc thz ij thy röris. alt kalla iak
 thätta vara fiärran mik. thyt min siäl ma enkte
 af thy föra bort mz sik. Thz kallar iak vara när
 mik. the thing iak faar antingia af thes helgha 25
 anda inskiutlsom älla oc diäfwls frestilse. For thy
 at ängin är the menniskia ther skilia kan at thätta
 lifwit skal ändas mz dödhinom ther ey hawir nakat
 af thessom twem. Thy är thz vtan iäf at ä inäadhan
 skälin äru. tha ma ängin ensam in styras. Vtan 30
 summ mz vilianom äntigia af godhom anda älla

illom framledhas. Swa som dagh oc natt i allom
 timomen ey quar standir. Swa är ok människian.
 sofwande oc wakande framgangir hon antigia vägh-
 in til himerikes älla väghin til hälluitis. är vilin
 5 swa at älska gudh owir alt. ok sin jämcristin som
 sik siäluan. ok fly alt thz gudh hawir förbudhit.
 Ok göra äptir sinä makt alt thz han hawir budhit.
 Tha gar människian then vägh ther ledhe til alt
 got. Tha vilin vil sino köti mote gudz budhordh-
 10 om lydha. Ok hwat thz är hans iämcristne til
 skadha lifwe älla gotze. skam älla sorghe tha vil
 han världinna hedhir oc rikedomahafwa. tha gar
 han then väghin ther ledhe til alt ilt. Thöm
 som vaghin gaar ther ledhe til äuärdhelikit liiff.
 15 tha är then hällghe ande närmeer mz sin inskiut-
 ilse oc diäfwlin fiärmeer. Thyllir latir han ey af
 sinne odygdh thöm wara vtan frestilse. Tha then
 väghin gangis ther ledhir til thuran i äuärdhe-
 licom dödh. tha är diäffwlin näst mz sin äggilse.
 20 Thyllir latir ey gudz dygdh af at hanna han
 stundom mz sin sökile. Nakar thing äru the här
 nämpnas. ther människionne äru naturlik ok hon
 af godhom anda pröuas. oc af ondom anda frestas.
 thz är först thz i likamanom är naturlikit oc annat
 25 thz i världinne är. swa som sömpn oc vaka. klädhe
 oc föda ok stundom af dröuilsom röras ok stund-
 om af hugnadum glädhies. Thän godhe andin
 radhir vara skällicin. sofwa swa matelica at tha
 nakat thing i gudz äro skal göras at ta skal man
 30 ey af sömpnlöso thyngias. ok än sidhir af langom
 sömpn gudz thiänisto tima stäckias älla nidhir
 läggias. Ok thy bör licamanom af lustelicom

sömpne thikla väkkias. krankir ande sighir moot.
 han radhir at swa länge skal sofwas at kroppin
 af lägho ledhis. ok framt tära. skalt thu oc ändelica
 fasta. tha skalt thu sompninn längia. swat när
 middagh tha mat thu opstanda Var tha sidhan 5
 til nonit i nakro äruodhe til at mat girin vardhir
 thy mere. Äät sidhan swa fastelica at tha quällin
 kombir thik änkte hungra. ffyl sidhan in swa
 mykit aff dryckin at thu hawir ängin afsaknadh
 aff natuwardhin. Vaka länge i skämtan oc drik 10
 oppa nattina til thes sömpnin vil tha owir thik
 radha. far swa i säng drukkin. tha mat thu länge
 sofwa fram a daghin. Stat ey op för än thik
 lyste ey längir soffwa. Swa mat thu fastona thik
 lätta göra Han radher ok somom fasta oc vaka 15
 swa utan matto at samuitit minzskis. til thes at
 människian i ordh älla gärning älla huxsilse i
 gudz thiänist vanskis.

(Icke i Latinska texten.)

Min käre herra oc fadhir mina syndir the iak 20
 aminnis for än vi atskildoms äru idhir vitande
 badhe forehuxsande oc bradhelica görande. Thy
 vår litit hawir iak fore brutin bättrat. Vtan
 hållir i hwarre stundinne hawir iak nakat til
 syndinna lakt swa är min vili gärna hädhan fran 25
 brutin min bättra ok mz thes dygdhelica gudzins
 hiälp alre meer mot honom göra. Jag vil sighia
 idhir huru mik thikke mina salagha siäl nu vara
 skipadha än gudh ville hona aff licammanom
 skilia oc for sin dom kalla. Jak veet thet tha 30

- iak ny kom af döpilsom. tha var min siäl faghîr
oc rijk. Nw thikker mik at for mina synda skuld
bristir hânne faghrindin oc är mykit fatik. Sijäl-
inna skapilse gitir jag ey gripit medh minom
5 skälom. forty vil iak halla mina siäl swa som
hon vare en tholik persona som iak mz allom
limom oc mz gudz hiälp äpte minz samuitz huxs-
ilsom vil iak nakat kunnogha idher af hânnâ
vanskilsom.
- 10 Sanctus Bernardus sighîr. multi multa sciunt et
se ipsos nesciunt. Jak ma thz sighia for sant
thz iak är een af thöm swa hafva giort. änkte
är thet af minom forskyllilsom thz jak hawer nakar
thing vitit. Thz är af minne odygdh thz iak hawîr
15 mik i skudhilsom siälua forlatit. Medh gudz hiälp
vil iak nu nakat sighia af siälina lima liknilse
som hon hafdhe formo äpte licaminans skapilse.
Thz är vtan alt iäf. thz alre ville then dygdhe-
like gudhin läghre formo oc meere undirstandilse
20 ok störrer nödh oc dröuilse oc lagh oc afhald männ-
iskionne än androm diurom gifwa. vtan siälin
hânnâ skulle äuärdhelica lifwa. Eet är thz i sam-
uitino iak vil först aftala. thz gaar owîr diura
siäl. thz hawîr iak for howdhit a minne siäl thz
25 är at skilia swa som thässe fäm. se oc höra. lokta
oc smaka ok hanna äru i howdzsins vndirstandilse
i thäso stakkota lifweno licamanom til oppehäll-
ilse. Swa äro annor fäm. i thy hofdhenö iag kalla
skiliä. siälinne til äuärdhelika hughnadha. Först är
30 thz at see the thing ther tron sighîr at vtan
ända skulu blifwa. ok the ther stakkattan tima
skulu vara. Thz hawîr oc hörsl hulkin vârlz

lastir skal for gudhi áras. ok hulkin vǫrlz hedhír
skal for honom lastas. Thridhiia ár at lokta hwat
fylsko oc styggilse fölghe oquámelicom kötsins
lusta. (*Slutet felar.*)

2.

Heliga Birgittas böner.

De fyra bönera.

Ur en pergament-handskrift i Kongl. Bibliotheket med
5 gammalt märke (Antiquitets-Arkivets) A 36.

68 *Sancta* birgitta var swa myket brennande j
gudhelicom bönom ok tarom at thäntidh hännera
bonde var borto vakadhe hon när alla nättrena
Ok ey spardhe hon sinom licamma af knäfall-
10 om ok disciplinis Än nakrom tima ther eptir
framfarnom beddis hon idhkelica j sinom bön-
om at nakar quämelik mata skulde hännera
ingiutas til at bidhia En dagh var hon vp-
lypt mz enna handa huxsins vplyptilso Ok
15 var hännera tedh en aldra fäghersta bön af
christi pino ok hans sarom Ok af sälasta
iomfru marie liuärne ok lofui hulka bön hon
hiölt swa i sino aminne at hon las hona
sidhan hwar dag Ok ther eptir syntis iomfru
20 maria ok sagdhe hännera Jak forskullade thik
thässa bön Thy at swa vpta som thu läs hona
skalt thu sökias mz mins sons hughnadh

(2 i Latinska texten.)

69 MIn söte gudh ära vari thik ther är en gudh
25 mz threm personis fadher ok son ok then hänghe
ande.

Ära vari thik min herra ihesus christus gudz son
ther sändis af fadherenom i enna iomfru likama
ok var ey thy sidher i honom i himerike ok han
i thik här i iordhrike mz sinom gudhdom i thino
mandom.

5

Hedher haui thu min herra ihesus christus ther i
iomfrunna quidhi växste ok dwaldis til then time
kom at thu af hanne föddis ok vördhoghadhis af
hänna handom hannas ok i klädhe swepas ok i
iätu läggias ok af hanna miölk framfostras.

10 70

Lof vari thic min herra ihesus christus ther lät
thik vmskära ok ihesum kalla ok konunga til thik
at koma ok ther äptir i mönster offra

Ära vari thik min herra ihesus christus ther vndir
gömo ok lydhno thinna modher ok thins foster- 15
faders thin likame växte ther them badhin vndhir
thinne gömo ok lydhno hafde.

Hedhir vari thik min herra ihesus christus ther
vilde af thinom thiänisto manne döpas ok siäluir
iärtekne göra ok prädika ok thz mz skälum vppin- 20
bara at thu vast sandir gudh ok vilde propheta
ordh fulkomna ok mz thinom dödh människio siäla
atirlösa.

71

Lof haui thu min herra ihesus christus ther fastadhe
sua at thik hungradhe ok vilde mz thino ouinne 25
haua frestilse ok mz eno ordhe tha thu vilde fran
thik körde

Hedher haui thu min herra ihesus christus ther
thin dödh foresagdhe ok i sidharsta natuardenom
thin dyra licamma vigdhe ok gaf han thinom 30
apostlom til aminne. ok ther äpte thera fötir mz
ödhmiukt thwadhe.

72 Ära vari thik min herra ihesus christus ther af
dözsins rädde i thinne bön swetis blodhe. ok thy
leder giordhe thu äptir thy. thu siäluir vilde ok
thin kärlek fore thino handauärke vppinbaradhe

5 Loff haui thu min herra ihesus christus ther köptis
ok saldis ok ther epte fangadhis ok mz eno ordhe
thina ouini til iordhinna fäldhe ok sidhan thik
siäluan j thera händir anduardhadhe.

Hedher haui thu min herra ihesus christus ther
10 til cayphas hws leddis ok fore pylati dom and-
uardhadhis. ok til herodes sändis. ok af honom
ok hans härskapi sputtas. thin öghon huldos ok
thina kindir oc hals sloghos.

73 15 Lof haui thu min herra ihesus christus ther vidh
studh domdis bindas ok hudhstrykas. ok epte
pylati budhi blodhogher synas til at iudha gryma
härdska skulde blidhas.

Hedher haui thu min herra ihesus christus ther
atir fore pylati dom leddis ok hördhe huru lygn
20 a thik kårdhis. ok af folkeno ropas röuaran giua
lösan ok thik herra min korsfästa.

Ära vari thik min herra ihesus christus ther
blodhugher til dözsins domdis. kors a thina sign-
adha axla lagdhis. tha thu j stadhin kom afkläddis
25 oc nakin vidh korsit fästis.

Hedher haui thu min herra ihesus christus ther
lät thina händir ok fötir mz linom wtdraghas. mz
74 iärn naghlon ginom styngas ok mz hambrom
saman slas ok hörde thik swikara kallas ok fore
30 spot titulum owir thit howdh skrifuas.

Lof hafui thu min herra ihesus christus fore at
thins likama öghnasyn myrktis af vanmakt. änlitit

bliknadhe af blodzins minskilse tungan thyrcadhis
 af inäluinna dröuilse. munnin vättis af beskom
 drykke. aff howdh saromin skäggit ok harit mz
 blodhe thioknadhe ok allir thin likame var swa
 hu[dh]strukin at hudhin var al aff thornum sunder 5
 rifiin adhro ok synur sundir skurna swa stodh 75
 thu a korseno ok bidde dödhin aldra käraste
 herra min

Äro haui thu min herra ihesus christus ther j
 tholicom vadha thina modher skodhadhe ther 10
 aldrig syndadhe ok hona i thins thiänisto mans
 gömo anuardhadhe swa ok fore at thu syndoghom
 swaradhe tha thu miskun mz röuärenom giordhe
 Hedher haui thu min herra ihesus christus fore
 hwan then [stundh] thu a korseno tholde tha 15
 värkin af hwario sareno til hiärtat lagdhe ok thu
 thin anda j thins fadhors händir anduardhadhe. 76

Lof haui thu min herra ihesus christus at thit
 hiärta af otholikom värk dödhe howdhit fiol a
 brystit ok aldir likamin kolnadhe ok a träno 20
 hängde ok i samu stundinne alla thina vini tok
 w háluiti ok for allom thet hafdhe forskuldat
 vprnadhe thv himirike.

Ära vari thik min herra ihesus christus fore at
 thine vini toko thin likama af korseno dödhan ok 25
 i kledhe swepto allan blodhoghan ok i iordh
 lägdhis ok af pylati riddarum gömdis

Lof hafui thu min herra ihesus christus ther wp
 stodh a pascha dagh lifuande ok thedhis thöm 77
 thu vilde ok foor a hálgha thoorsdagh til thit 30
 rike swa at thz alle sagho när thik varo ok a
 pinghizdagha dagh thin hálgha anda thinum vinum

sände ok giordhe thöm til thin kärlek brännande
 ok sitir j thins gudhdoms äro met allom linum
 lifuande som thu tokt af iomfrunne ok skal atir
 a doma dagh koma ok alla människio äptir sinom
 5 gerningom döma

(3 i Latinska texten.)

Min herra ihesus christus tho at hvaro at iak
 veet at thin likame äris i hvarie stundinne mz
 78 himirikis sange. eyg thäs sidher vil iak osina per-
 10 sona sighia honom lof ok hedher mz minom synd-
 ogha munne.

Min herra ihesus christus höxste präster som thin
 likama först af brödhe vigdhe vari thins likama
 säte i höxsta hedher näst thinom fadher i thinom
 15 gudhdome.

Min herra ihesus christus fore at alla thina ger-
 ninga af mästom kärlek göras for hulkit thit
 howdh ok haar mz keysarlike krono äris ok alt
 thz skapat är vndir thit vald skal böghias

20 Min herra ihesus christus af konungxlike äro lofuis
 thit äne thy at thz sic aldre fran sannind vände

79 Min herra ihesus christus thina bryne bra ok
 öghon af himirikis härskapi äris thy at the blithe-
 lika see til alla ther mz kärlek miskun bedhas

25 Min herra ihesus christus thin öron äwärdhelika
 hedher hörin ther ängin for smathe ther til thik
 taladhe.

Min herra ihesus christus äris thina näsa ther
 ey stygdos for vara helso skuld vidh lazari rutna
 30 likama ok eyg vidh thän fula dōn ther af iudase
 gik andelika.

Min herra ihesus christus sighnadhír vari thin
mundir oc vārra for hwart thz ordh thu taladhe
thy at thz var alt til siāla ok likama tharue ok 80
the hālghe tro vppinbarilsa.

Min herra ihesus christus thina tāndir ārins for 5
hwarth thz sin the vplātos ok samanbitus tha thu
mz thōm tuggadhe ther al thing skapadhe.

Min herra ihesus christus thin tunga hōxta lof
hafui thy at hon alre rōrdhis ālla stadhnadhe vtan
epte thy ther var fore skipat i thinom gudhdome. 10

Min herra ihesus christus thin swālghiandhe maghi
liuar ok lunga mz al annor inālua āuārdhelikin
hedhír haui for allan mat ok dryk the swolgho 81
ok smālto thinom likama til styrkilse oc siālom
til āuārdhelikin vidher quekilse 15

Min herra ihesus christus signadha vardhe thina
kindir ok hals ther thu lāt skāg a vaxa epte thin-
om alre vm the mato som [thu] skapadhe för mz
eno ordhe adame

Min herra ihesus christus ther kallas hārtoghe āro 20
haui thin dyre hals ther thunga byrdhe bar för
ān thu vant hāluiti ok vtualdan skāra til hime-
rikis ledde.

Min herra ihesus christus al creatur af riddarlik-
om hedher thit hiārta āre ther ey for lūkkan ālla 25 82
for thrughan vtan for thins rikis rāt thik siāluom
ey spardhe thān rāt thin vili var af vphof at thu
ville man vardha ok lagh kanna fore the laghin
strido alle martyres ok vndir thōm bindas mz
edhe alle the ther riddara göras 30

Min herra ihesus christus thit bryst hedhír haui
ouir alla trolika thiānara the ther sit liiff hua

- ospart til thās at thera herra maghe liua. herra
 min thu lop wt i döðhin til at liua skulde swenin.
 83 Min herra ihesus christus lof hauin thina hāndir
 ok arma ouir samson starka oc alla andra kām̃pa
 5 thy at the wnno hāluite tha the varo vidh korsit
 fāsta ok toko inz krapt wt v thy alla sine vini.
 Min herra ihesus christus hedh̃ir hauin thina axla
 ok rygger mz rifinom ouir alla thōm som iordh-
 ena yrkia ok gudhelikit āruodhe göra thy at the
 10 hafðho āruodhe fran fōzlo timanom ok til thin
 döðh for siāla tharfue
 Min herra ihesus christus signadh vari thin lānd
 ok lof haui ouir āngla renlek i himerike ok ouir
 84 alla thōm ther renlek haua haldit i iordhrike
 15 Min herra ihesus christus thin been ok thin knā
 hedh̃ir haui ouir alla the ther unna ok hedh̃ir
 göra sinom mǣstarom thy at thu bögdhis mz ödh-
 miukt for thinom kǣnneswenom
 Min herra ihesus christus thine fōtir lofuins ouir
 20 alla the ther mǣstara snille fingo thy at the gingo
 hardhare vāgh ān the androm kāndo
 Min herra ihesus christus glādhi hedh̃ir ok vald
 vardhe allom thinom likama fran iāssa ok vndir
 thina ylia ther fore mǣnniskionne synis j bröz
 25 liknilse ok synis mz allom limom liuande for allo
 himerikis hǣrskapi

(1 i Latinska texten.)

- 85 SĴgnadh vardhe thu min iomfru sancta maria gud
 modh̃ir thy at āngin som thu sin skapara swa
 30 mykyt ālskadhe for thy ār thu the bǣzsta crea-
 tura ther gudh skapadhe

Hedhír haui thu min iomfru *sancta maria* gudz modhír ther mz ängle fadher ok modher budh-adhis ok af thy dyrasta hionalaghi ther nakan-tima vardh thin likame afladhis ok som annor barn af modher föddis.

5

Lof vari thik min iomfru *sancta maria* guz modhír thy at ginnstan thu af spina vandis af foräldrom [thu] til mönster offradhis ok vndir gudhelikx biscopts gömo mz androm iomfrum anduardhis

86

Ära vari thik min iomfru *sancta maria* guz modhír 10 at tha thu til thän aldir kom at thu forstodh at gudh var thin skapare ok ginstan thu han ouir al thing älskadhe ok alla tima dagh ok nat thu märkte ok i ömselicom gerningom the tima thu skipadhe ok alla til hans thiänist nytiadhe ok gaf 15 thinom likame sömpn ok mat epte thy han matte bázst standa i gudhelico äruodhe

Hedher haui thu min iomfru *sancta maria* ther thin iomfrudom gudhi siäluom [lofuadhe] thy gaf 20 87 thu ther enkte vm hwar som thik fäste thy at thu hafdhe androm trolofuat thik for allom stark-are ok bätre

Lof hafui thu min iomfru *sancta maria* ther stodh ensamin mz allom thinom kraptom tha thu thin trolouadha herra gud thänkte tha ängillin til thik 25 kom ok hans hedher ok vilia thik sagdhe. ok ginstan thu mz ödhmiukt iakadhe ok thän hãlghe ande thik mz alle dygh fylte ok gudh fadher thik sin son sände ok han tok likama af thino kōti ok blodhe ok vardh guz son thin son ok 30 ginstan mz allom limom liuande mz sins gudh-doms valde.

Ära vari thik min iomfru maria ther kände i thik
 88 at guz likame vaxste ok rördhis til thän time
 kom at han af thik föddis ok var thu the förste
 persona guz licama hannadhe ok han j klädhe
 5 swepte ok i iätu lagdhe ok mz thinne miolk hans
 licama vp fostradhe.

Hedher vari thik min iomfru sancta maria ther i
 stallit sa konunga koma ok thinom syni mz hedher
 konungxlica gauor giua oc ther epte thu siälf han
 10 i monster offradhe ok i thino hiärta gömde alt
 thz taladhis ok giordhis i hans barndome.

Lof haui thu min iomfru maria ther mz barneno
 89 thy dyrasta til egypto land rymde ok sidhan han
 til nazareth atirfördhe ok vndir thinne lydhno ok
 15 hans foster fadhors hans likame vaxste

ÄRa vari thik min iomfru maria ther sa thin son
 prädika ok iärtekne göra ok discipulos til sik
 kalla ok apostolos wtuälia the honom skuldo vitene
 bära at han var gudz son ok vilde propheta ordh
 20 fulcomna ok epte thöm pino ok dödh thola

Hedher vari thik min iomfru maria ther viste
 thin son fangin ok sa huru han var bundin ok
 hudhstrukin ok mz thorne kronadher ok forradh-
 are kalladher ok af allom forsmadher ok mz
 90 25 naghlom vidh korsit fästan liuande ok nakin.

Lof vari thik min iomfru maria guz modher ther
 hördhe huru han til thin taladhe ok hördhe huru
 han i dözsins nödh til sin fadhor öpte ok sin
 anda j hans händir anduardhadhe.

30 Hedher vari thik min iomfru maria ther sa thin
 son dödhan a korseno hängia ok fran iässa ok til
 illia allan blodhoghan ok ginom händir ok fötir

ok bryst stungin ok hudhin af thornonom sundir rifuin.

Ära vari thik min iomfru maria ther sa thin son af korseno takas ok i klädhe swepas ok i graf läggias ok af pylati riddarom gömas 5

Hedhir vari thik min iomfru maria ther af modherlicom kärlek ok af hiärtelike sorgh möd vidhir thins sons graf skildis ok af hans thiänisto folke til iohannis ewangeliste hws leddis ok thz var thin vidherquekilse at thu viste füllelica hans vp- 10 standilse

Lof vari thik min iomfru maria at i thom sama punctenom thin son vp af dödha stodh thik thz siäluir kunnogh giordhe ok ther epte tedhes han thöm han vilde ok visadhe dhöm mz skälom at 15 thz var then sami licanmen ther dödhen tholde

Hedher vari thik min iomfru maria ther sa thin son a hælgha thorsdagh fara til sit rike swa at thz alle sagho ther när varo ok a pingiz dagha dagh sin hælgha anda sände then ther thu var 20 förra fylt mz ok han giordhe thöm til sin kärlek bränande.

Ära vari thik min iomfru maria fore at thin son lät thik här nakar aar epte sik vara til thäs at hans vini skuldo glädhi af thik haua oc radh 25 taka swa ok at mange otalike iudha ok hedhninga af thy at the thin höuisko lat sagho ok sniällo ordh hördho ok dygdhelika gerninga forstodho trodho thz füllelica at thu var modher mz iomfrudom ok thin son gudh mz mandom. 30

Lof vari thik min iomfru maria gudz modher ther af modherlicom kärlek i hware stundinne til thin

son langadhe tho vilde thu gärna swa länge här
liua som han vilde ok af thy högthis thin ära i
hans rike

Hedher vari thik min iomfru *sancta maria* fore
5 at ängillin thin sagdhe at thu skulde vidher värld-
ina skilias ok thin siäl af gudhi äras ok thin lic-
ame af apostolis iordhas

Ära vari thik min iomfru maria at j dödhenom
siäluir gudhdomin thina siäl vmfämde ok hona
94 10 for allom dröuilsom gömde. gudh fadher ther hans
son födde alt thz skapat var vndir thit vald
lagdhe guz son thik sinne modher näst sik siälu-
om säte skipadhe. gudh thän hæghe ande thina
siäl sina tro lofuadha iomfru mz höxstom hedher
15 hemfördhe.

Lof vari thik min iomfru maria fore at thin lic-
ame dödher kläddis ok af apostolis j iordh lagdhis
oc ther nakra stund dwaldis til the stund kom at
han af guz valle til siälinna fördhis.

20 Hedher vari thik min iomfru maria fore thz thin
95 licame tha sa oc kände tha han epte dödhin limn-
adhe. han sa sin son vara gudh mz mandom han
kände i sik vara modher mz iomfrudom.

Han sa sin son vara rätuisonna domara. tha kände
25 han j sik hwazske haua syndat dödhelica älla
nadhelica

Han sa sin son vara godhra gerninga atirlönara.
han kände i sik alt thz got haua giort som rätt-
uisonne burdhe hedher ok lön fore göra. tha kände
30 han i sik at ängin kärleker sin gudh swa käran
hafdhe som han j änglom ok människiom. thy burdhe
honom näst gudhi höxsta säte epte gudz tillate

(4 i Latinska texten.)

Min iomfru maria af sancta trinitate thu lofuis 96
 thy at thu äst the bäzsta creatura ther nakan-
 tima skapadhis. thu är thorftogha siäla nadhagiu-
 are ok for vslom syndoghom som nadhe bedhas 5
 äst thu aldre hullastes daghthingare. al creatura
 lofuin gudh ther thik skapadhe ok thik til sinna
 kesarinno kronade

Min iomfru maria lofuis thit har ouir lilio krono
 thy at thz var skärare solinne for thy at swa 10
 som harit är vtan tal sua äru ok thina dygdhe.
 Min iomfru maria ouir manans hwitlek sken thit 97
 änlite ok äne thy at ängin var then j thässe
 myrke världinne thik sa at han ey ä nakat got
 af thinne syn i sik siäluom kände. 15

Min iomfru maria thina bryne ok bra äru thino
 hare lica j fäghrindinne ouir solgisle äru the skin-
 ande.

Min iomfru maria thin öghon enkte girnadhos at
 ägha forganglikom thingom ther the sagho här i 20
 iordhrike. for thy huan then blink the göra äru
 ouir stiärno fäghrind for allo himerikis härskapi.
 Min iomfru maria thin kindir thu aldre fore bälde
 tedhe. thy louis the ouir dagh randinne fäghrind 98
 ther stundom synis mz vänasto färgho hwite ok 25
 rödhe.

Min iomfru maria lof hauin thin öron ouir hafsins
 krapte ok alla vatna rörilse. thy at the stodho
 mot alla orena vörlz thinga inflytilsom

Min iomfru maria äro hauin thina nasa af thäs 30
 hælgha anda fylle thy at thu aldre swa andan in-
 drogh älla wtgaf at nakantima gik gudh af thino

99 minne än tho at hwaro at thu stundom sofue
tha var vilin ä then sami. thy äris the ouir alla
ärmeta tämpriſe ok ouir alla the yrte som giua
af ſik godh loktilſe.

5 Min iomfru maria thin tunga äris ouir al the trä
ther fruct bära fore hwart thz ordh hon taladhe
thy at thz var ä nakrom til gang ok ängom til
skadha. ok varo the lifuare at höra än sötaste
fructe smaka

100 10 Min iomfru maria thin mundir äris ouir alt thz
blomster til är. louins thina varra ouir rosa fäghr-
ind for thet ordhit thu änglenom swaredhe tha
gudh ſiäluir ſin hedher vilde mz thik göra tha
han fulcomnadhe thz han hafdhe iättat patriarch-
15 om ok thz han talade mz prophetom. han minzsk-
adhe valdit i häluit ok ökte korin i himerike af
thins dygdhelica munz swari.

Min iomfru maria thin hals thin ryggir thine
arma ok thina axla lof hafuin ouir lilio fäghrind
20 ther rät växste af rotom thy at the aldre nidher
bögdhos alla vprättos af fafängom thingom swa
som lilia röris epte vädhir bläst. swa rördhos
101 thine limi epte thäs hälgha anda inſkiutisom.

Min iomfru maria thina händir ok fingir lofuins
25 ok äris ouir alla dyra stena ther mz liknas thina
gärninga thy at the lokkadho guz ſon til ſik epte
hans ſignadha vilia.

Min iomfru maria thit bryst ouir alt skärasta gul
ok renasta malin af vänlek lofuis for thy at tha
30 thz vndir korseno af thins ſons hambraliudhe
smitadhis tho vilde thu haldir epte guz vilia the

nödhenä thola for siäla gagn än han skulde thän
hardha dödhin vmbära

Min iomfru maria thit vāluiliogha hiarta ouir alt 102
skapat köt äris ok af allom dygdhom lofuis for
thy at thz var til guz kärlek brinnande ouir all- 5
om thom ther nakantima varo liuande. ok thās
kärlekx lughi stegh vp til fadhorin ok j honom mz
thās hālgha anda radhe foor nidhir sonin ther
aldre skildis vidh fadhorin. ok j thinom iomfrulicom
ināluom tok mandom mz sinom gudhdom. 10

Min iomfru maria lofuins thine föter ouir alla röter
ther sina dygdh ey mista af thy at the fruct af
sik giua thy at the baro i thinom licama inne
luktan son ok helan iomfrudom. thy gingo the 103
mykyt höuisklica swa at hwart thz fiät the stighu 15
thäktis konungenom i himerike ok glädhi giordhe
allo himerikis härskapi.

Thet rumit thin son j la min iomfru maria gudz
modher. thz äre fadhorin mz them sama sonnen-
om ok then hālgha anda i sino ogriplico valde. 20
thz loui alt himerikis härschap mz sinne snille. ok
al the hālgho kirkio skipilse mz sinne läsning ok
sange Vari thik lof hedher ok thakke herra gudh
ther hona til thinna modher giordhe swa mange
hänne haua nutit ok niuta badhe godhe ok ille 25 104
the ther thik rådhas ok mz kärlek miskund bedhas.
Mjñ herra gudh nu haur iak nakat talat vm
thina ok thina modhers dygdhelica gärninga Nu
vil iak gärna mz thinne hiälp a huxa min brut
ok mina otalico synde huru iak haur min tima 30
onyttelika tärat. mit goz oskällica skipat. mina
vini ok frändir kötlica älskat. Ok hulkom lund-

om iak hafuir mz minz licama lustilsom mina siäl
 skadhat. ok huru iak haur til siäl ok licama gooz
 alla hedhir androm skadhat hulkom lundom iak
 105 haur mot thöm dygdhelica gudhenom brutit thet
 5 angra mik af allo hiarta ok vil iak thz gärna
 bättra ok aldre optare swa göra. hiälp mik ther
 til min rena iomfru maria Amen

Skiljaktig uppteckning af samma böner, efter Kongl. Biblio-
 thekets pergament-handskrift, med gammalt märke (Anti-
 10 qvitets-Arkivets) A 27.

3

Aff gudz pino

O Min söte gudh ära wari thik thu äst en gudh
 i thre personis fadher oc son. ok then helghe ande
 ¶ Hedher wari thik min herra ihesus christus
 15 gudz signadhe son af hymerike ther sänder war
 af fadherenom i enna iomfru likama. ey vast thu
 thy sidher mz honom i hymerike. Ok [han] mz thik
 här i iordherike mädher sinom gudhdom i thinom
 mandom ¶ Loff wari thik min herra ihesus christus
 20 ther vaxste ok dwaldis i enna iomfru likama til
 then timen kom. thu vilde wärdhoghas af henna
 handom hannas ok i klädhe swepas ok i iätu
 läggias. Ok mz henna signadha myölk fostras
 ¶ Ära wari thik min herra ihesus christus thik
 25 lät vmskära. Ok ihesus kalla. Ok konunga til
 thik koma. Ok ther äpter thik i mönster offra
 ¶ Heder wari thik min herra ihesus christus ther
 vnder gömo ok lydhno thinne modhers ok foster-
 fadhers thiin likame vpuaxte. Ok thw thöm badhen
 30 vnder thinne gömo ok lydhno hafdhe ¶ Loff vari
 thik min herra ihesus christus ther af thinom

thiänisto man vilde döpas. Ok siälfuir iärtekne
 göra. Ok prädica ok thz mz thik siälfwom oppen-
 bara. at thw vast sander gudz son Ok vilde pro-
 pheta ordh fulkompna Ok mz thinom dödh männ-
 iskionna siäl aterlösa ¶ Ära vari thik min herra 5
 ihesus christus thw thiin dödh fore sagdhe. ok
 sidhersta natwardhenom. thu thiin dyra likama 4
 wigdhe ok gaft han thinom apostlom til aminne.
 Ok ther äpter thu thera föter mz ödmyukt thwadhe.
 ¶ Hedher vari thik min herra ihesus christus ther 10
 köptes ok saldes. Ok ther äpter mz eno ordhe tha
 thw wilde. thu thina owini til iordh falde ok thik
 siälfwir i thera händer anduardhadhe. ¶ Loff wari
 thik min herra ihesus christus ther til cayfas hws
 leddis Ok til herodem sendis ok af honom ok här- 15
 skapino thu spottadhis. Ok ater mz spot ok haadh
 til pylaty doom leddis ¶ Ära vari thik min herra
 ihesus christus ther for wara skuld i päl klädhe
 fördhis. Ok thiit hofwdh mz thorn kronas Ok thiit
 än lite af thera munnom spottas. Ok thiin öghon 20
 hylas ok thina kindir ok hals slaghen. ¶ Hedher
 wari thik min herra ihesus christus ther ater fore
 pylatus dom leddis. Ok thw hördhe huru lyugh-
 arane a thik kårdho. Ok aff allo folkeno öpas
 röfuaran gifua lösan ok thik korsfästa herra min. 25
 ¶ Loff wari thik min herra ihesus christus ther
 blodhogher til dödz dömdis. Ok korsit a thina
 signadha axla lagdhis. Ok tha thw i stadhin komt
 thu afkläddes. Ok nakin viidh korsit fästis. Ok
 thina hender ok föther thu läst wth mz liinoim 30 5
 dragha. Ok mz iärn naglom ginom stingas ok mz
 hambrom saman slas. Ok thu hördhe thik for

swikara kallas Ok for spot skuld the tytulum
 ofwer thit hofwd scrifw. ¶ Ära wari thik min
 herra ihesus christus at thiin ögna syyn mörktis
 Ok anlitit blyknadhe af blodzsins minskilse. Ok
 5 tungan thörkadhis af innäluanna dröfwilsom. Ok
 munnen wättis af beskion drykkiom ok af hofwdh
 saromen. skäggit ok haret af blodheno thioknadhe
 Ok alder thiin välsignadhe helghe likame war swa
 hwdhstrukin at huden var al af thornnommen
 10 synder rifuin. Ok adhro ok sinor alla synder slitna.
 Ok swa stod thu a korseno ok bidde dödzsins
 aldra käraste herra min ¶ Hedher vare thik min
 herra ihesus christus ther thina modher i tholkom
 vadha skodhadhe ther aldrygh syndadhe oc thw
 15 hona i thins thiänisto mandz gömo anduardhadhe.
 ¶ Loff wari thik min herra ihesus christus fore
 hwan then riidh thw a korseno tholde Ok värken
 af hwario sarenö til hiärtat lagdhe Ok thw thiin
 anda i thins fadhers hender andwardhadhe. ¶ Ära
 20 ware thik min herra ihesus christus thiit hiärta
 af tholkom wärk döddhe Ok hofwodhit fiol a
 brystith Ok alder likamen kolnadhe. Ok dödhær a
 korseno hengde. Ok thw i samu stundinne tokt
 wt af hälfuite alla thina wini Ok thins fadhers
 6 25 rike thw ypnadhe for allom thöm thz hafdhe mz
 thik forskullat ¶ Hedhir wari thik min herra ihesus
 christus at thiin sidha ypnadhis ok til at hiärtat
 i brysteno lata ginom stingas. Ok ey wilde thw
 at thiin dödde likame af korseno tokis. för an
 30 ther lof til gafwis. ¶ Loff wari thik min herra
 ihesus christus at thine wini thiin dödha likama
 af korseno toko Ok blodhoghan i klädhe swepto

Ok i graf lagdho Ok aff pylati riddarom gömdis.
Amen

af vpstandilse

ÄRa vari thik min herra ihesus christus ther op-
stodh a paschadagh liifwandis ok ther äpter tedhes 5
thu them Thw vilde ok a helgha thorsdagh at
fara til thiit rike swa at alle the sagho ther när
waro Ok a pingilzdagha dagh thw thiin helgha
anda thinom winom sände. Ok giordhe thöm til
kärleek brännande allom thöm han fingo. Ok thw 10
sither i thinne guddoms äro mz allom limmom
lifuandis som thu tokt af iomfrunne ok vilt koma
a doma dagh ok hwan äpter sinom gärningom
döma ¶ Min herra ihesus christus Thy at iak
veet at thin signadhe helghe likame äras i hwarie 15
stundhinne mz hymerikis sangh. Thy wil jak
osniäl persona sighia honom lof ok hedher mz 7
minom syndogha mun. ¶ Min herra ihesus höxste
präster thiin dyra signadha likama först af brödh
vigdhe Vari thins likama säte i högxstom hedher 20
näst thinom fadher i thinom guddom ¶ Min herra
ihesus christus thiit hofwod ok haar for besklikhet
ok beterlika krono äres Thy at alt thet skapat är
vnder thiit waaldh böghis ¶ Min herra ihesus
christus af konungxlike krono lofues thiit änlite 25
thy at thz sik aldrig fran sannindinne wände,
¶ Min herra ihesus christus thina öghna bryne
oc bra ok öghon af allo hymerikis härskap ärens
thy at [the] swa blydhelika see til alla thöm mz
kärlek nadh ok miskundh bedhas ¶ Min herra 30
ihesus christus thiin öron äwärdheliken hedher

hören ther ängen forsmadhe ath höra ther til thik
 taladhe ¶ Min herra ihesus christus ärens thina
 näsa ther ey stygdos for vara helso. Ok ey vidher
 lazarus rutna likama. Ok widh then fula döön
 5 af iudas gik andelika. ¶ Min herra ihesus christus
 ärens thina tänder fore hwart thät siin the oplātos
 ok saman bitu Tha thw mat tuggadhe thw aldra
 thinga skapare ¶ Min herra ihesus christus thiin
 tunga högsta lof hafwi ther aldrygh rördhis älla
 10 stadnadhe vtan äpter thy thw hafde fore skipath
 j thinom guddom. ¶ Min herra ihesus christus
 8 thiin swälghiande ok maghi ok lifuer ok lunga mz
 allom androm inelfwom äüärdheliken hedher hafwin
 for allan mat ok dryk the swolgho ok smälto j
 15 thinom wälsignadha likama til styrkylse ok allom
 siälom äüärdhelikin widherquäkylse. ¶ Min herra
 ihesus christus signadha wardhin thina kinder ok
 thiin haka Thu lät skägh a vaxa äpter thinom
 alder j the matto thw hafde fore skipat mz eno
 20 ordhe adam. ¶ Miin herra ihesus christus ther
 kallas härtoghe Ära hawi thiin dyre haals. the
 thungo byrdhe bar för än thw helfwite want, ok
 otalikin siäla skara til hymerikis leedde. ¶ Min
 herra ihesus christus lofwens thine arma. ofwer
 25 samson starka. ok alla andra kämpa. Thy at the
 brutu helfwite tha the varo vidh korsit feste. oc
 thu tokt ther wt mz kraft alla thina wini ¶ Miin
 herra ihesus christus signadh ware thiit brysth
 ofwer alla trolika thiänara, ther thera liiff hafua
 30 ospart til at thera herra maghe lifua O herra min
 thw lopt vth i dödhin til at lifua skulde swennen.
 ¶ Miin herra ihesus christus al creatur af ridder-

likom hedher lofwin thiit hiarta ok thin aar. ther
 ey for lokkan ok ey for thrug [vtan] for thins
 rikis rät thw thik ey spardhe siälfwan. Thiin
 rätther oc thiin vili var for ophof Tha thu vilde
 man wardha ok lagh kanna. for laghin striddo 5
 martyres. ok vndi thöm bindas mz edhe alle the 9
 til riddara göras. ¶ Min herra ihesus christus
 ärens thina axla ok riggher mz rifwom ofwer alla
 thöm i iordherike ok gudhelikt ärfwodhe göra
 matte wardha thinom födzlo tima ok thinom dödh 10
 til lof ok hedher ¶ Miin herra ihesus christus
 wälsignadho warin thina lyufuo dyra rena bene-
 didho lände ok lof hafwin ower änglanna renlek
 i hymerike ok af alla thöm ther renlek halda i
 iordherike. ¶ Miin herra ihesus christus thinom 15
 benom ok knäm hedher wari af allom thöm ther
 nima ok hedher göra sinom mästara thy at thw
 bögdhis mz ödmyukth for thinom kenne swenom.
 ¶ Miin herra ihesus christus lofwens thine föter
 ower alla thöm ther mästara snille fingo thy at 20
 the hardare wagh gingo än the ther androm
 kando. ¶ Min herra ihesus christus glädh. ok
 hedher wari allom thinom wälsignadha helgha lik-
 ama. fran thinom iässa oc vndi thina ylia ther
 här synis fore människiom i brödz liknilse. ok mz 25
 allom limmom lifuandis for allo hymerikis härskap

Af warfru dröfuilsom *Prima*

Signadh wari miin fru. iomfru *Sancta maria* Thy
 at siin skapara älskadhe engin swa mykit som
 thw. Thy äst thw thz bädzsta creatur ther nakan- 30

- 10 tima gud skapdhe ¶ Hedher wari thik min iom-
 fru Sancta maria mz ängil fadher ok modher thu
 budhadhis Thy at dyrasto hionalaghi ther nakan
 tiidh wardh. ok thu af modher afladhis som annor
 5 barn föddos. ¶ Loff wari thik min iomfru Sancta
 maria at ginstan thu af spina vandis mz föräldrom
 thw i mōnster offradhis. ok mz androm iomfrum
 thw i gudlix biscops gömo anduardhis. ¶ Ära
 wari thik min iomfru sancta maria ath tha thu
 10 til alder kompt at thu forstodh gud vara thiin
 skapara. ginstan thw han älskadhe owir al thingh
 badhe dag oc nath. alla thina tima thu märkte
 ok i vmskiptelika gärninga thöm skipadhe ok alla
 thil hans thiänist thu them nytiadhe. oc gaft thin-
 15 om signadha likama sympn. ok mat äpther thy
 han matte bädzt standa i gudheliko ärfuodhe.
 ¶ Heder vare thik min iomfru Sancta maria ther
 siälfwom gudhi thiin iomfrudom lofuadhe Thy
 gaft thu thik ey vm hwar thik fäste Thy at thu
 20 hafdhe förre trolofuat allom starkare ok bätre.
 ¶ Loff ware thik min iomfru Sancta maria ther
 stodh ensammen mz allom thinom kraptom. Ok a
 thin trolofuadhan herra gudh thw thänkte Ok tha
 11 ängillen til thik kom. Ok hans hedhers wilia thik
 25 sagdhe ok ginstan thw mz alle ödhmyukt iakadhe.
 Ok then helghe ande thik mz alle glädhi fylte. Ok
 gudh fadher thik siin wälsignadha son sände. Ok
 han tok likamma af thino kyti ok blodhe. Ok thz
 war gudz son thiin son ginstan mz allom limmom
 30 lifuandis i sins guddoms valde. ¶ Ära vare thik
 min iomfru Sancta maria ther kände i thik at
 gudz wälsignadhe helghe likamme waxte ok rördhis

til then timän kom han af thik föddis Ok vast
 thw the första persona ther gudz likama hannadhe
 Ok i klädhe swepte Ok i iätu lagdhe Ok mädher
 thinne signadho myölk fostradhe. ¶ Hedher vare
 thik min iomfru Sancta maria ther j stalleno saa 5
 konunga til thik koma. Ok thinom son mz hedher
 konungxlika gafuo gifua. Ok ther äpter thw han
 i mönstret offradhe. Ok thu gömde j thino hiärta
 alt thät taladhis ok giordhis i hans barndom.
 ¶ Loff ok hedher vari thik min iomfru Sancta 10
 maria ther mz barneno the dyrasto til egyptoland
 fölgdhe Ok ater thz til nazaräth fördhe Ok vndi
 [thine] gömo ok hans fostherfadhers hans likame 12
 opwaxte Ok han thöm badhen i sinne gömo ok
 lydhno hafdhe. ¶ Ära vari thik min iomfru 15
 sancta Maria ther saa thiin son prädica oc iär-
 tekne göra oc discipulos til siin kalla Ok apostola
 vtuälia ther honom skuldo witne bära at han war
 sander gudz son Ok vilde propheta ordh fulkompna
 Ok äpter them pino ok dödh thola. ¶ Heder wari 20
 thik min iomfru sancta maria ther viste thin son
 fangen vara Ok thw saat huru han war bunden
 ok hudstrukin ok mz thorn kronadhan oc af allom
 forsmadhan oc forradhara kalladhan ok mz naghl-
 om vidh korsit fästan lifuandis näctan ¶ Loff 25
 wari thik min iomfru sancta maria ther hördhe
 huru han til thik taladhe ok i dödzsins nödh til
 siin fadher öpte. ok sin anda i hans hender and-
 uardhadhe. ¶ Ära vari thik min iomfru sancta
 Maria ther saat thiin son a korseno hengia dödhan 30
 oc fran hans iässa oc vndi hans ylia allan blodh-
 oghan ok ginom händer ok föther ok brysth

stunghnan. Ok hudhin al af thornomen sundher
 rifwin. ¶ Loff wari thik min iomfru *sancta Maria*
 13 at thine wini thin son dödhan af korseno toko
 ok blodoghan i klädhe fördho ok swepto ok i
 5 graf lagdho ok af pylati Riddarom gömdis ¶ Loff
 wari thik min iomfru *sancta maria* ther af modher-
 likom kärlek ok af hiärtelike sorgh thw möd vidher
 thins sons graf skildis ok af hans thiänisto folke
 til iohannes ewangelista hws leddis. ok thz war
 10 thin widerquäkilse at thu fulkomplika viste hans
 opstandilse. ¶ Ära wari thik min iomfru *sancta*
Maria at i them sama punctenom thiin wälsignadhe
 son op af dödha stodh. han thik thz siälfwir konn-
 ocht giordhe. Ok ther äpter tedhis han them han
 15 wilde Ok han visadhe thz mz skälum. at han war
 then sami likamen ther dödhin tholde ¶ Hedher
 vari thik min iomfru *sancta maria*. at a helgha
 thorsdagh thin wälsignadhe son foor op til sit
 rike. at alle the sagho ther när varo Oc a pingilz-
 20 dagha dag han sin helgha anda sände thöm. then
 thu vast förra fyllt mz ok giordhe thöm bränn-
 ande til sin kärlek alle the ther han fingo. ¶ Ära
 wari thik min iomfru *sancta [maria]* at thiin son
 lät thik här nakur aar äpther sik vara til at hans
 25 wini skuldo glädhi af thik hafua oc radh taka. oc
 mange iudha ok hedninga af thy at the thiin
 höfwisko lat sagho ok sniallo oordh hördho oc
 14 dygdhelica gerninga forstodho oc ther af trodho
 the fulkomplika at thu vast gudz moder mz iom-
 30 frudomenom oc thiin signadhe son gudh mz man-
 domenom. ¶ Hedher vari thik min iomfru *sancta*
maria ther af modherlikom kärlek i hwarie stund-

inne til thiin signadha son langade oc thok wilde
 thu gerna lifua sua länge som han vilde ok ther
 af öktis ok thiin glädhi i hans rike. ¶ Loff wari
 thik min iomfru sancta maria Thy at ängillen thik
 sagdhe at thu skulde widher världinna skylas. 5
 Ok thiin siäl af gudhi äras. ok thinn likame af
 apostlomen iordhas. ¶ Ära wari thik min iomfru
 sancta maria i dödhenom siälfwir guddommen thina
 siäl vmfämpde. ok hona for allom dröfwilsom
 gömde. Ok gudh fadher thik ther hans son födde. 10
 alt thz skapat war vnder thiit wald lagdhe. ok
 skipadhe gud oc then helghe ande siälina sinna
 trolofuadho iomfru mz högxstom hedher hem-
 fördhe. ¶ Loff wari thik min iomfru sancta maria.
 at thiin likame dödher kläddis oc ther äpter nakna 15
 dagha dwaldis til at han af gudz valde til siälenna
 hentes. ¶ Hedher vari thik min iomfru Sancta
 maria at thiin likame saa ok kände Tha han äpter
 dödhin lifnade Han saa sin son gud mz mandom wara
 Ok han kände i sik wara moder mz iomfrudom- 20
 enom. Ok han kände i sik hwarken hafua syndat 15
 dödhelika älla nadhelika. Oc han sa sin son wara
 rätuisan domara. Ok han kände i sik alt thz got
 hafua giort som rätuisonne bordhe ther ok lön
 fore gifua. Ok han saa sin son oc vara godger- 25
 ninganna aterlönara. Ok saa i rätuisonne at then
 sattes gudhi näst som han hafdhe kärast Ok han
 kände i sik at engen kärleker hafdhe sin gudh
 swa käran som han hafdhe Oc thy bordhe honom
 näst gudhi högxsta säte äpter gudz signadha 30
 tilläte.

[Secunda]

¶ Min iomfru *sancta* maria af *sancta trinitate* thu
 äres for thy thu äst thz bädzsta creatur ther
 nakantidh gudh skapadhe Thu alla siäla thörft-
 5 oghasta nadh gifuare ok for allom vslum synd-
 arom ästw aldra hullasta daghthingerska. ok al
 creatwr lofwin gudh. Ther thik skapadhe oc til
 sinna kāsarinna giordhe. ¶ Min iomfru *sancta*
 maria vnder lifsins krono skiin thiit haar thy at
 10 thz är skärare än solen ffor thy som haret är
 vtan taal swa äru ok alla thina dygdhe. ¶ Miin
 iomfru *sancta* maria loff wari thik at ofwer maan-
 ans hwitlek skiin thiit anlite ok äne Thy at then
 war engen then thik saa at han ey nakat got af
 15 thinne syyn fik ok thz i sik siälfwom kände ¶ Loff
 wari thik miin iomfru *sancta* maria Thina bryne
 oc braa äru thino haare liik i fägrindh ower sol
 16 gisla skinande for hymerikis härskapi. ¶ Min iom-
 fru *sancta* maria ärens thina kinder ower dagra-
 20 inna fäghrind ther stundom synis mz wänasto
 daghrandz färghe hwite ok rōdhe. ¶ Miin iomfru
sancta maria lofwins thiin öron ower hafsins krapte
 oc alla vatna rörilse for thy at the mote stodho
 alla wärldinna thinga orenlek inflytilse. ¶ Miin
 25 iomfru *Sancta* maria ärens thina näsa aff thes
 helgha anda fülle Thy at the aldrih swa andan
 indroghe älla vth gafuo at nakantidh gik gudh
 af thinom munne. än thy at thu stundom sofue
 Tho war thiin vili ä then sami Thy ärens the
 30 ower al hermeta temprilse Som ower alla andra
 yrther. ¶ Miin iomfru *sancta* maria lofues thiin

tunga ower al the trä ther frukth bera for hwart
 thz ordh hon taladhe for thy at the waro ä
 nakrom til gangnx. ok ängom til skadha for thy
 at the waro lifuare at höre än sötasta frukt at
 smaka. ¶ Miin fru *sancta maria* lofuis thiin munder 5
 oc thina varra ower rosa färgho ärens for ordhit
 thw änglenom swaradhe Tha gudh siälfwir siin
 hedhers wilia mädher thik giordhe han fulkompn-
 adhe thz han iättadhe patriarchom. ok sua thz
 han taladhe mz prophetomen. han mindzskadhe 10
 waldit i hälfuite. ok ökte koren i hymerike af
 swar thins dygdhelika munne. ¶ Hedher wari thik 17
 min iomfru *Sancta maria* [lofuis] thiin hals oc thiin
 ryggher ok thina axla ower lilio fäghrindh ther
 rät waxte op af rotom Thy at the aldrygh nidher 15
 bögdhos til fafänga thinga for thy som lilian röris
 for wädherbläst swa rördhos ok alle thine lime af
 thes helgha anda inskiutisom ¶ Loff wari thik
 min iomfru *sancta maria* thina händer oc thiin
 fingger ärens wfwir alla dyra stena ther mz tha 20
 liknas thina dygdhelika gärninga Thy at the lokk-
 adho gudh til thiin äpter hans signadha wilia.
 ¶ Loff wari thik min iomfru *sancta maria* at thiit
 brysth owir alt thz kärasta gul ok dyrasta malma
 af vänlek lofues. for thy tha thät vndi korseno 25
 af thins sons hambra lyudhe smidhadhis Tho wilde
 thw hälder äpther gudz wilia the nödhena thola
 än thin son skulde then hardha dödhin vmbära.
 ¶ Loff wari thik min iomfru *sancta maria*. thiit
 wäluiliogha hiärta ower alt thz skapat köt äres 30
 ok af allom dygdhom lofwis. For thy thz war
 til gudh mz brännande kärlek ower alt thz skapat

war. oc thes kärlex lughi gik til fadheren. oc i
 honom mz thes helghandz elde. nidher stegh sonen
 ther aldrygh skildis widh fadhoren ok j thinom
 18 iomfrulikom inelfwom han. tok mandom mz sinom
 5 guddom. ¶ Miin fru Sancta maria lofuis thine
 föter ower alla röter ther sina frucht ey misto
 thy at the frukt af sik gafuo the baro i sinom
 likama menlösan son ok klaran iomfrudom Thy
 at thā mykit höfwisklika gingo swa at hwart thz
 10 fiät the stighu thz thäktis konungenom i hyme-
 rike. Ok glädhi giordhe allo hans härskapi thz
 rummet thin son i laa, ¶ Miin iomfru Sancta
 maria gudz modher thik äre fadheren mädher
 thöm sama sonenom. Ok then helghe ande mz
 15 sino obegripeliko valde. Ok alt hymerikis härskap
 mz sinne snilde. Ok the helgha kirkia mz sinom
 sangh ok läsningh Och haf thw hedher ok thak
 oc lof herra gudh ther hona skapadhe ok til thinna
 modher giordhe swa mange hænna hafua nutit oc
 20 än nyuta badhe godhe ok ille the thik rädhas ok
 mz kärlek nadh ok miskundh bedhas. ¶ Miin iom-
 frw Sancta maria gudz modher glädhi ok hedher
 tha wardhe allom thinom wälsignadha likama ok
 helgha alt fraan thinom iässa oc vndi thina ylia
 25 ther här blomstradhis owir vänasto lilio ok skin-
 ande owir liwsasto stiärno owir alla ängla kora.
 for hymerikis härskapi. Amen

*Strödda Böner.*Her byrias *sancta* birgitta böner

(Ur Sjunde Boken, Kap. 10; se sid. 251 i Tredje Bandet.)

Glädhz j äwärdhelicom hedhír O vālsighnadhe
 gudhz likame. ok j äwärdhelicom sighre ok j
 äwärdhelico walde mz thinom fadhír ok them 5
 hālgha anda. ok met thinne vālsignadhe wārdh-
 ogasta modhír. ok mz allo thino ārofullo hār-
 skapi O äwärdheliken gudh thik vari lof ok thakke 106
 for thz at thu vārdhoghadhis man wārdha. ok os
 gifwa thin wārdhogha likama ok aldra hālaghasta 10
 til siāla fōdho ok helso ok andelikit vppehāldhe
 Amen

(Ur Första Boken, Kap. 8; se sid. 21 i Första Bandet.)

Uālsighnadhír vari thu gudh aldra thinga skapare
 hulkin som vārdhogadhis at nidhír fara j iomfru 15
 marie quidh Vālsighnadhír vari thu gudh hulkin
 som kom til iomfrunna mz glādhi hānna siāl ok
 aldra hānna lima. ok fram gik af hānne vtan synd
 mz aldra hānna lima glādhi. Uālsignadhír vari 107
 thu gudh som āpthír thina vpfard til himerikis 20
 gladha giordhe iomfru mariam thina modhír mz
 idhkelicom hugnadhóm ok sökte hona ok hug-
 nadhe vm thik siālfwan. Vālsignadhír vari thu
 gudh hulkin som iomfru marie thinna modhír
 siāl ok likama vptokt til himerikis ok satte hedhír- 25
 lica när thinom gudhdom owir alla āngla kora
 miskunna mik for hānna böne

108 Thu sanne ok lifwande gudz son ihesu christe
 hulkin som lifwandis kände siälf wiliandis spikana
 gaa ginom thina händir ok föter for helso minna
 siäl. vardhoghas at ingaa i mith hiärta ok fästas
 5 i thy mz brännande kärlek Jak bidhir ämuäl thik
 O älskelicaste atirlösare vm spikana ok spiutit
 som wt varo draghin af thinom dödha likama ok
 grymmelikom sarghadum at thu vördhoghis vt
 dragha af mino hiärta aldra thera thinga losta
 10 som thinom kärlek misthåkkis

109 Min herra gudh iak bidher thik for thin margha
 saar thär thin dyghdhelike licame hafde ok värk
 ok suidha thän thu tholde tha thu liuande a kors-
 eno hängde. gif mik vilian oc tima mz godhom
 15 gärningom mina synde bätra. thz är thz plastir
 ther siälinna saar läkir. Min herra gudh iak bidhir
 thik for thz signadha blodhit ther flöt wt af thino
 mildo ok miskunsama hiärta ok af allom thinom
 sighnadha licama. vördhoghis herra min at in
 20 matte flyta j mit hiärta thäs hälgha anda nadh
 ok kärlekir. ok göra thz brännande at iak haffwi
 110 siäl ok licama goz hedhir vini ok skylda ospara
 til thin hedhir ok thiänist äpthir thinom sighnadha
 villia

25 (Ur Åttonde Boken, Kap. 34; se sid. 385 i Tredje Bandet.)
 O herra gudh alzwaldoghir välsignadhir vari thu
 thy at thu skapade mik ok attir löste ok tholde i
 syndom nar iak var vördh fordömilse. ok atirledde
 miskunnelica til synda angar. Jak kännis ämuäl

for thino valde herra gudh mik hafwa onytlika
 ok fordömelica forgiort al the thing hulkin thu
 gaf mic til helso. Thy at timan j hulkom iak
 skulde mina synde bättra hawir iak vpnöt i värld-
 inne fafango. likamen j owirflödhelikhet. döpilsa 5 111
 nadh i höghfärdh. ok al thing älskadhe iak meer
 en thic min skapara ok födhara ok gömara Thy
 bedhis iak thina miskun thy at iak är vsul af
 mik thy at iak kende ey thit välwiliogha thulo-
 modh hulkit thu hafdhe mz mik Jak rådhis ey 10
 thina rådheliko rätwiso. ey aktadhe iak hwat iak
 skulde swara thik for thina otallika godh gär-
 ninga. vtan dagh fran dagh rette iak thik mot
 mik mz minom ilgärningom. Thy herra gudh
 hafwir iak ey vtan eet ordh til thik som är misk- 15 112
 unna mik for thina mykla miskun ok for thina
 beska pino

sancta bir[gitta bön]

(Ur Åttonde Boken, Kap. 34; se sid. 385 i Tredje Bandet.)

O herra alzwaldhugir thu west mik hawa al thing 20
 af thik ok vtan thik eynthte wara älla magha
 vtan thz ena som iak siälf giorde som är syndin.
 Thy bidhir iak ödmiuklika thina mildhet at thu
 gör ey mik äptir minom syndom vtan äptir thinne
 mykle miskund Ok sänt mik thin hælgha anda 25
 hulkin som skuli lysa mit hiarta ok stadh fästa
 ij thinna budh ordha vägh at iak maghe stadhe- 113
 lica blifwa j thöm godhom thingom hulkin iak
 vndir stodh mz thinom andelicom inskiutlsom Ok
 for ängin frestilse skilias fran thik Amen 30

sancta birgitta [bön]

(Ur Sjette Boken, Kap. 10; se sid. 16 i Tredje Bandet.)

O hærre gudh forlat mik mina synde for thina
 pino ok thæn kärlek thu hawir til man kōnit O
 5 herra ihesu christe thu som fangin var af iudh-
 omen miskunna mik O herra ihesu christe thu
 som bundin var vidh studhina miskunna mik O
 herra ihesu christe thu som menlös var dömdir
 114 af omildom miskunna mik O herra ihesu christe
 10 thu som var fordhir w thinom eghnom klädhom
 ok fordhir j gabbilsa klädhe miskunna mik O
 herra ihesu christe thu som swa grymelica var
 flängdir at thin rif syntos ok änkte var helt a
 thik miskunna mik O herra ihesu christe thu som
 15 var slaghin a hals oc spottadhir j änlite miskuna
 mic O herra ihesu christe thu som var wtthandir
 a korseno ok hafdhe blodoght howdh ok händir
 ok fötir ok munnin ok öronin ful mz blodh. Ok
 öghonin ful mz tarom miskuna mik

115 20 sancta birgitta böne til vara herra

(Ur Fjerde Boken, Kap. 89; se sid. 173 i Andra Bandet.)

Hærre gudh hulkin som lätir alla män til godh
 iak vsul gik langt fran thic vm mina synde Jak
 thakkar thik ok lof vari thik thy at thu atirlede
 25 mik til rättan wägh Thy bidhir iak thik som
 stodh a korseno blodhoghir ok värkfuldir ok vm
 thin fäm saar. ok thæn värkin som fram gik til
 hiärtat af syndir slitno adhromen ok sinomen. at
 thu värdhoghis at göma mik at iak falle ey i
 30 synd. Ok gif mik nadh at sta a mot ouinsens

skötum. ok mannelika vpsta än mik händir at 116
falla Herra gudh thik är änkte omöghelikit. thu
format al thing gif mik störk at göra godha gär-
ninga ok bliua j them Amen

sancta birgitta bön

5

SJghnadhír see thu ihesu christe gudz son som
mik löste af mörkeno mik frälste af döddenom.
mik hughnar j sorgh ok löser af allom vanda O
söte ihesu thu gör mik som fadhír barne. thu
födhír mik ok läkir mik siuka. thu gömir mik af 10
dyäfwlsins snarom. ok thol mik j store synd ther
til at iak skuldhe thik älska Ok alt är thz som 117
glömt j mino hiärta. thu söte ihesu som alt forma
lät vp mit hiärta thz iak matte huxa thin kärlek
thu vidhír mik gör Ok thik thakka ok thiäna for 15
thit mykla thol ok thina othaliko godho gärninga
Dessa nio böner äro hemtade ur ofvannämnda handskrift A 36.

Nar thu hindras aff fafångom thankom tha 290
läs thänne bön

(Ur Sjette Boken, Kap. 94; se Tredje Bandet, sid. 210.) 20
Ihesu christe lifuandis gudhz son thu som veest
all thing hiälp mik at jak lustis ey j fafångom
huxilsom

Nar thik lyster at tala tha läs thänne bön

(Ur samma Kapitel.)

25

Ihesu gudhz son thu som thigde for domarenom
halt myne twngo til thäs jak giter thänkt hwat
Och hwru jak skal tala

Nar thik lyster at göre läs thänne bön

(Ur samma Kapitel.)

Ihesu gudhz son thu som bundin vast styr myna
händer Oc alla myna lymmi ath myna gärnynga
5 maghin komma til godhan ända amen

291 Item en bön af sancta birgitta bönom til var
herra

(Fjerde Boken, Kap. 144 i Sv. red.; se Andra Bandet sid.
265.)

10 Min herra jhesus christus Sandir gudh thu äst
292 min skapare Oc min aterlösare Oc myn domere
Jak kännes mik möghet thyno budhi hafue mote
giort vtan thit dygdelika thol hafuer mik hulpith
mz thyne hiälp vil jak mik gärne bätra Härtra
15 myn jak käre mik fore thik hwru mik thykke
mit hiärta vare skipath Mik thykke som mit j
hiärtano är een eterbleema Thär stonda ok genom
hiärtath tve thorna Oc vtan om thz är draghin
een hynna som thz thränger Ok quäl mik möghet
20 wadhelika Min käre härtra gudh Thette är mik
omögelikith ath göra siälfue wtan mz thyne hiälp
Thy bether jak thik for alla the öthmiykt thu
openbaredhe ok teedhe j wärldenne Rif wt af the
hynnona thär jak mene mädh högfärdh Oc swep
25 ok weff thär om the öthmiykt thär wtan vphoff
hafuiz warit j thin guddoms dygdh Min härtra
gudh jak bether thik fore thät ath thit hofwth
kronadhis mz thorne Rif wt af thän thornyn som
star j myno hiärto Som är kötlikin Oc wärldz-
30 likin Oskälliker kärleker Oc sät thär ater jn fore

guthelikin kärlek till myns jämcristens siäla Jak 293
 bether thik myn käre härre fore thy ath thyna
 signadha händer oc fötter rifnadho syndir fore
 naglomen Riff wt af myno hiärta thän thornin
 som är världenna giri oc sät thär jn fore astundan 5
 ok giri till thyna thiänist Oc till thit Ewerdelika
 rikā Min käre härre gudh jak bither thik om for
 thit dyra blodh Oc for thät thit dyyra hiärte
 tholde tha thät af hardhom värkionna a korsseno
 doo Oc allir likammyn kolnadhe Ok äfter döthin 10
 thit bryyst for spiYTE synder rifnadhe Riff synder
 eterblemonna j myno hiärta Amen

thänne bön som här äfter fylgher är til var 295
 härre af *sancta* birgitta bönom

(Ur Fjerde Boken, Kap. 21; se sid. 51 i Andra Bandet.) 15

Uälsignadher wari thu myn gudh hulkin som är
 treefaller j personis een j natura thu äst siälfuer
 godhlekin Oc siälf snillin Thu äst siälf fägrindin
 Oc siälf waldhit Thu äst siälf rätwisan Oc sann-
 yndhin Om hwilka all thing lifua ok oppehallas 20
 Thu äst sannelika likir thy blomstre som enkanne-
 lika woxir aa hedhinne Oc alle the som thy
 blomstreno nalkas faa sötma j sinakenom lustilse
 j hiärnanom lusta ok glädhi j synynne Styrk j
 androm lymmom Swo alle the som thic nalkas 25
 wordha thäs fäghre forlatande syndena wordha
 thäs sniällare fölghiande thynom vilia Oc ey köthz- 296
 ens wordha rätwisare älskande Oc fölghiande siäl-
 ana nyttelikhet Ok guthz hether Thy O millaste
 gudh gif mik thz ath älska som thik thäkkis Oc 30

mannelika sta mot frestilsom forsmo all wärldhz
thing Ok thik jthelika behaldha j mynom amynne
amen

Item Een bön af *sancta* birgitta bönom

6 (Fjerde Boken, Kap. 60; se sid. 111 i Andra Bandet.)

Uälsignadher vari thu myn skapare ok aterlösare
vredgas ey om jak tala til thin Swa som thän
som sarghader är tala til läkiare Som dröfdher
til hugnara Sua som fattikir til rikan än saar
10 man oc sarghader sigher O läkiare stygs ey vidher
mik som sarghader är thy ath thu äst myn brodh-
er O bäste hugnare forsmä ey mik älla ofuer
gif ey mik for thy ath jak är ängxlogher vtan
giff myno hiärta hwilo oc mynom synnom hugnath
15 fattike mannin sigher O thu riker man Oc ängsins
vidher thorfuande Skodha mik thy ath jak thol
hunger oc sylt see mik thy ath jak är nakin gif
mik klädhe ther jak moghe af wärmas Swa sigher
297 jak O valloghaste Ok käreste härta jak seer ok
20 skodhar myna synda saar af hwilkom som jak är
sarghath af mynom barndom Oc jak gratir thy
ath tyman är fofängelika Ok onyttelika opnöter
kroppen dugher ey Nw till ärfuoda thy ath all
maktin är vpnötter j fafango thy bether jak thik
25 all godhleks ok miskunnynna kälde ath thu vörd-
oghis hanna mit hiärta mz thins älskelikhethz Ok
kärlex hand thy ath thu äst bäste läkiare hughna
Oc glädh myna siäl thy ath thu äst bäste hug-
nare Amen

en lidhen bön til vor härre

O härre thu aterlöste oss loff vari thik for thyna
beesko och hardha pyno amen

(Ur Fjerde Boken, Kap. 94; se sid. 180 i Andra Bandet.)

O härre gudh jak thakka thik thy ath thu ombar 5
ok tholde mik j syndynne Oc for thy ath jak är
ey wärdogh ath see thik for mit oatirhald thy
hyl mik jak mit har

(Ur samma Kapitel.)

O härre gudh thu som all thing skapadhe Oc 10
mannyn skapadhe högelikare androm thyngom
äfter thyno liknilse miskunna mik Oc for thy ath
jak ey gömde myns äntlitis fågrind til thin hether
thy hyl jak mit äntlite

(Ur samma Kapitel.)

15,

Uälsignadher vari thu gudh som mik biyther ok 298
lofuar mik ath hafua skoo ath jak vari stark och
ey dufwin j thyne thiänist styrk thy mik ath jak
moghe gaa j thynom buthordhom

(Ur samma Kapitel.)

20

O härre gudh om thu vilde swa som thu väl
formatte ath oppehaldha oss wtan mat gärna
bathe jak thik thz än nw for thy ath thu biydher
oss ath thaka mat mz skällikhet bidher jak thik
gif mik aterhald ij maat ath jak maghe om thyna 25
nadh äta äpter naturnyna vidherthorft ok ey äpter
köthzens astundan oc girj

(Ur samma Kapitel.)

Uälsignadher vari thu gudh som tymana skipa oss
till siälanna ok likammans hugnath oc lättilse jak 30

bither thic gif mynom likamma hwilo j thässe
nat Ok göm mik oskadde af owinsins valde oc
swikom Amen

Dessa tolf sista böner äro tryckta efter Kongl. Bibliothekets
5 pergament-handskrift, med gammalt märke (Antiqvitets-Ar-
kivets) A 29.

241 Gudz son sagdhe *sancte* birgitte at huar som
läs thässa bön rätscriptadhir oc haffwir wilia
ey mera synda dödhelika oc läs hona mz
10 gudhelikhet han skal ey fortapas äwerdhelika
wtan hällir frälsas

O äroful himerikis drotning, oc waldoghasta wärld-
inna fru O liwsasta hafsins stiärna, O fäghersta
oc wänasta iomfru O söta gudhz modher maria
15 O fruktsamasta modher, wars herra mönster, christi
brudha hws Thäs hælgha anda hällagh mönster
The hælgha trefalloghetz ärlika saal Jak bidher
thik aldrea miskunnsamasta fru, at thu wärdogh-
as koma til mik, i minom dödz thima Oc mz
242 20 thino änlitis liwse lys, Oc thins fäghrindz klar-
het gladha göri mina siäl, J them rädhelika oc
sörghelika thimanom, oc at all owinsins ilzska
bradhelika bort gange, for thine näruaru Oc hælgha
ängla, äpther thino budhi, aldrea mildasta fru, fram-
25 ledhe mina siäl mz glädhi, i thins kärasta son
asyn, wars herra ihesu christi, hwilkit han wne,
oc giffwe, som mandom oc likama thok, aff thik
Oc for wara skuld wärdoghadhis at döo oc wpsta
Oc nw liffwer oc styrer, oc radher mz fadhrenom,
30 oc them hælgha anda, en gudh, for wtan ända,

hwilkom loff, hedher, oc ära, wari äwärdhelika
Amen

Ur Christina Hansadotters bönbok, pergament-handskrift
på Kongl. Bibliotheket, med gammalt märke (Antiqvitets-
Arkivets) A 38.

5

Skiljaktig uppteckning af samma bön; ur Ingegerd Am-
björnsdotters bönbok, pergament-handskrift på Kongl. Biblio-
theket, med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 43.

Gudz son sagdhe til *sanctam* birgittam at 214
hwilken människia thenna äpther skriffna [bön] 10
läs mz gudhelikhet Oc rät skrifftheadher oc
haffwer wilia ey mer synda dödhelika skal ey
förtappas äwärdhelika

O maria ärofwillasta himerikes drotningh O wärd-
oghasta wärldinna ffrw O aldra liwsasta hafsins 15
stiärna O aldra wänasta jomfru Oc frwksamm-
asta modher O sötasta gudz modher maria Gudz
fadhers mönsther Jhesu christi skinande brwdha
hws, thäs hälga anda boo oc heman The hälga
trefalloghetz ärleka saal oc säthe Jak bidher tik 20
O aldra miskunnsamasta frw, at thu wärdoghas at
komma til mik, j dödzsens thima Oc thins änlitis 215
liws lyse mik Oc thins klarhetz fäghrind gladha
göri mina siäl j them rädhelika thimanom Oc at
all owensins ilzka bradhelika borth gange fföre 25
thinne närwaro Oc hälge ängla äffther thino bwdhi,
aldra mildasta frw, framledhen mina siäl mz glädhi
j gudz asyn Oc hälga manna, hwilket han wne
oc giffue, som mandom oc likama tok aff tik Oc
för wara skuld wärdoghadis at döö, oc wpsta aff 30

döda Oc nw lifwer oc styre, mz fadhrenom oc
 them hálga anda, en sander gudh fför wtan anda
 Hwilkom som wari loff tak oc thianist Oc wäl-
 sighnilse aff allom sinom creathurum, nw oc ä
 5 fför wthan anda Amen

366 Thässa bön kände gudz son *sancta* birgitta oc
 sagdhe swa skal thu bedhas nadhe aff mik
 fför thina synde

367 Jhesus christus liffuandis gudz son, thu som nakin
 10 oc blodogher hängde a korseno Jak bidher tik at
 thu miskunna mik mildasta ihesu christe liffuandis
 gudz son Jak bidher tik fför allan then wärk oc
 dröffuilse som gik aff thinom adhrom oc hálgasta
 sinom Oc jn til thit hiärta at thu förlat mik alla
 15 mina synder Oc för thina alzwaldogha makt giff
 mik nadher til at göra godha gärninga oc bliffua
 j them til dödden Oc sidhan äwärdhelika j hyme-
 rikis glädhi Amen

Ur nyss nämnda Ingegerd Ambjörnsdotters bönbok.

20 Skiljaktig uppteckning af samma bön, ur Birgitta Anders-
 dotters bönbok, pergament-handskrift på Kongl. Bibliotheket.

335 Tässa bön kändhe gudz son *sancte* birgittle oc
 sagde swa skal thu bedhas nadher aff mik
 fför thina syndher b(idh) ff(or) c(hristina) M(åns)
 25 d(otter)

Jhesus christus liffuandis gudz son, thu som nakän
 oc blodhugher hängde a korsseno, iak bedher tik,

at thu miskunna tik offwer mik millaste ihesu
 christe liffuandhis gudz son, iak bedher tik fför
 allan thän wärk oc dröffwilse som gik aff thinom
 hælga adhrom och til tith signadha hiärta, at thu
 fförlat mik alla mina syndher Oc fför thina alz- 5
 uallogha makth at thu giff mik nadher til ath 336
 göra godh gärninga, oc bliffua j them til dödhra
 dagha, oc sidhan loffua tik j himerikis rike äwärdhe-
 lika Amen

Pater noster Aue [maria] 10

Tässa bön gaff ängelin sancte birgitto swa 349
 sighiandis hedhra gärna iomfru maria mz lässe
 bön ffor thinna föräldra siäla som i skärslo-
 eldz pino äru at the magho for hænna bön
 skuld warda frälzste aff sinne pino 15

O thu aldra lustogasta yrtagardher iomfru maria, 350
 gudz modher, aldra kärasta Jak owärdogh kombir
 til thik, som alzstingx törstogh oc siwk är Jak
 girnas en dropa aff thinne modherlike miskund,
 som wtflytandis är aff thäs hælga anda kärlek, 20
 ingiwt i mit hiärta en dropa at min twnga oc
 alla mina kraffter magho thakka oc loffua thin
 wälsignadha son oc thik ffor the fatigha fangana
 som i skärdzsloeldz pino äru, som sik haffua
 siälffwa mz sinom misgärningom forbrudhit O min 25
 frw thu som äst mz the hælgo trefaldoghet sänt
 them [en] dropa aff thino iomfruliko blodhe, som thu
 saat nidherrinna aat korsins trä, som wärdoghare

är än all thera bruth äru O sötasta iomfru maria
 Jak loffuar tik oc thakkar, ffor the fatigha fangh-
 ana Oc bidher iak thik, ffor thz wärdogasta änlitit,
 som thu saat böghias til thin, wppa korseno, sputtat
 351 5 oc sarghat, öghon oc öron, näsa oc mwn wtflyt-
 andis wara aff hans wälsignadha blodhe Oc hans
 wärdoghasta hoffuodh war kronat mz thorn krono
 Oc haarit war mz blodhe oc hiärna blandat, bidh
 for the fatika fangana, thz them forlatit wardher
 10 alt thz thera änlite haffwer mz höghfärdh wp-
 draghit, oc thera fäm sinne ey äpter gudz wilia
 styrt O aldra kärasta fru, lät the fatika siälana
 niwta at thu saat thin sötasta son wara swa
 hardelika näghldan til korsins trä, händir oc föter
 15 mz stubbottom spikom ginom stunghne, arinana
 oc alla limene, synona oc adhronar wtdraghna Oc
 hans aldra fäghersta likama sarghadan wara, fran
 hoffdeno oc nidher til fotanna, oc enkte war helt
 a hans wärdogasta likama, Thu saat oc mz dödzs-
 20 ins wärk, at hans sidha war ginom stungen in til
 hans hiärta O mildasta iomfru maria nw bidher
 iak tik, For allan then wärk oc swidha i thina
 modherlika hiärta war fran hans födzslo tima, oc
 352 til thinna wpfärdh, at thu lät tik wärdogha wara
 25 at bidhia ffor the fatika siälomen, som i skärslo-
 elde äru, at thins sötasta sons hardasta wärkir, oc
 thin modherlika sorgh matte lisa thera pino oc
 synda gäld, som the bruthu, mädhan the liffo
 här i iordherike i alla sina liffs tina, at the matto
 30 niwta thina ärlika wpfarilse, at thu wphögdh är
 owir alla ängla chora, at the matten thäs rask-
 aren finna tik, mz allom hælghom mannom oc

loffua oc ära, mz thins sötasta sons wilia äwärde-
lika Amen, bidh for c(hristina) h(ansadotter)

Ur förut nämnda Christina Hansadotters bönbok.

Skiljaktig uppteckning af samma bön, ur Ingegerd Ambjörns-
dotters bönbok.

5

Tässa bön gaff ängelin *sancte* birgitte swa sigh-
iande hedhra jomfru maria mz thässe bön fför
thina föräldra siäla som ärw j skärsloeldz pino
at the matthen fför henna bön skuld wardha
frälsta aff sinne pino som the toola fför sina 10
synder Oc glöm ekki a(nna) s(wensdotter)
om thu lifwer mino lifwe länger i(ngegerd)
a(mbjörnsdotter) 363

O thu aldra lustelighasta yrthagardher, jomfrw
maria gudz aldra kärsta mödher Jak bidher tik 15
owärdogh synderska Oc komber til thin som alzs-
tingx siwk oc törstogh är Jak astwnder en droppa
aff thinne modherlike miskundh, som flytande är
aff thäs hálga anda kärlek Jngiwt j mith hiärta
en droppa, swa at min twnga oc alla mina kraffther 20
matte loffua oc takka thin wälsignadha son, oc
tik fför the fatika fangana som j skärslo eldz
pino ärw, som sik haffua mz sinom misgärningom
förbrwtit O min frw thu äst näst the hálga tre-
falloghet sänth them en droppa aff thino jomfrw- 25
lika blodhe hwilkit thu saat nidher rinna a kors-
eno Som wärdoghare är än all thera brwth ärw
O sötasta jomfrw maria Jak loffwar tik oc takkar

364

fför the fatigha fangana Oc bidher jak för thz
 wärdoghasta änlitit som thu saat böias til thin a
 korseno spwttat oc sarghat öghon oc öron näsa
 oc mwn flytande waro aff hans wälsignadha blodh
 5 Oc hans hælga oc wärdogha hwffwodh war kronat
 mz torn krono Oc haaret war mz blodh oc hiärna
 365 blandat bidh för the fatika fangana thz them för-
 latit wardher alt thz thera änlite haffwer mz hög-
 färdh sik opdraghut Oc thera fäm sinne ey äpther
 10 gudz wilia styrt O aldra kärsta frw laat the
 fatigha siälana nywta at thu saat thin sötasta son
 wara nägldan til korsset gönom händer oc föther
 Armane oc alle limine wtdraghna Oc allan hans
 fägherste likame sarghadhan wara swa at enkte
 15 war helt a hans wärdoghasta likama Thu saat oc
 mz dödzsens wärk at hans sidha war gönom
 stwngin jn til hans hiärta O mildasta jomfru maria
 gudz modher, nw bidher jak tik För allan then
 wärk oc swidha j thino modherlika hiärta war,
 366 20 fran hans födzlo tima Oc til hans wpfärdh til
 hymerikis rike at thu läth tik wärdogha wara at
 bidhia För them fatigha siälomen Minom föräldrom
 oc wenom Oc allom cristnom siälom At thins söt-
 asta sons hardha wärk oc pina Oc thin modher-
 25 lika sorgh matte lisa thera pino oc synda gäldh,
 som the brwtw mädhan the liffdho här j iordhe-
 rike At the matto nywta thina ärofwilla oppfärdh,
 at thu äst ophögdh ower jx ängla chora, at the
 matten thäs raskaren finna tik mz allom hælgom
 30 mannom Oc loffua oc ära tik oc thin wälsignadha
 son fför wtan ända Amen

War herre sigher at engin är swa stor synd- 348
are som läs thäsin äpther skriffna ordh mz
the akt at han wil sik bättra At jak ey för-
lather honom alla hans synder

(Ur Första Boken, Kap. 57; se sid. 200 i Första Bandet.) 5

O herra, jak kännis mik storlika syndat haffua
Oc wil jak mik nw gärna bättra, mz thinne nadh,
miskunna mik För thina beskasta pino Amen

Ur Ingegerd Ambjörnsdotters bönbok.

Yngre redaktion af bönerna i I: 8, i antal lik Latinska 10
texten; jfr. sid. 159 här framför samt 21 i Första Bandet.

Thässa äptherscriffna bön ländhe jomfru maria 192
sancte birgitte Orate pro me

Uälsignadher wari thu gudh, alla thinga skapare,
som wille wärdoghas nidher fara j iomfru marie 15
liff amen Pater noster Aue maria

Uälsignadher wari thu gudh, som wille wara mz 193
jomfru marie, wthan thunga, oc aff hänne wille
wärdoghas thagha mandom, wtan syndh osmitt-
adhom hänna jomfrudom amen Pater noster 20
[Aue maria]

Uälsignadher wari thu gudh, som kom til jom-
frunna, hänna siäl til hwgnat, Oc allom hänna
limmom til glädhi, Oc aff hänne wtgik wthan 194
syndh, allom hänna limmom til glädhi Amen 25
Pater noster Aue maria

Uälsignadher wari thw gudh, som jomfru maria
thina modher, äpther thz thu wpfarin war til

195 himbla, mz thinne hwghswalan idhkelika gladdhe,
 Oc mädher tik siälffwom, hænne withiadhe oc hwg-
 swaladhe Amen [Pater noster Aue maria]
 Uälsignadher wari thw gudh, som thinna modhers
 5 jomfru marié' licama, oc siäl, optogh til himbla,
 Oc owir alla ängla, när thinom guddom, hona är-
 lika oc hedherlika satthe, Miskunna mik for hænna
 bön skuld Amen [Pater noster] Aue maria
 Ur Märta Thuresdotters bönbok, pergament-handskrift på
 10 Kongl. Bibliotheket, med gammalt märke (Antiqvitets-Ar-
 kivets) A 37.

Skiljaktig uppteckning af bönen å sid. 160 r. 1—10, ur
 Märta Thuresdotters bönbok; der sammanförd med bönen
 i IV: 89, sid. 162 här framför, under den gemensamma
 15 rubriken:

En godh bön som *sancta* birgitta plägade
 läsa hwar dagh

198 Thu sanne oc liffwandis gudz son, oc iomfrunna son,
 som mz thinom egnom wilia, liffwandis kändhe spik-
 199 20 ana gönom gaa thina händher oc föther, mz störste
 besklighet, for mina siäls helso, wärdogha thik til
 millaste ihesu christe, at ingaa j mith hiärta, Oc
 stadh fästas j thy mz brännande kärlek Jak bidher
 oc thik O älskälīgaste atherlösare, for spikana oc
 25 spiwtit som aff thinom dödhä licama wtdroghos,
 200 thino dygdelikasta hiärta grymmelika sargadho, At
 thu wtdragh aff mino hiärta, alla thinga lwsta, som
 mistäkkis thinom kärlek Amen

3.

Två egenhändiga utkast af Hel. Birgitta.

Efter originalen i Kongl. Bibliotheket.

A.

Uppenbarelse om Kyrkans tillstånd (1367?).

(Fjerde Boken, Kap. 49.)

enne persona syntis vakande/ oc eg sofande/ sum hon
vare i eno pa lacio/ oc i fræste væginne syntis en sol/
myok stor fāman fore solinne/ varo satte sua sum tua
predikaro stola/ annar høghra vaghin/ i þe palacio/
oc annar a vinstra væghin/ oc sua sum et rum var
e mællan solinna/ oc stolanna/ oc af solinne gingo/
sua sum tua sol gisla/ annar til høghrar stolin/ oc
annor til vinstra stolin/ en røst byrþiade at tala/ a
vinstra ~~fel~~ stolum/ þot hvaro at ængin syntis/ a
stolum/ vtan røstin hørþis/ ^{kiara} ~~helg~~ a oc saghe sua/ til
solinna/ hel æuarþelekar kunugar/ þu ær skapari/ oc
attar løfare/ oc ^{rætu} domare/ fore pik ær ingte lønt vtan
ald þing æru pik vitande/ vtan fore þe þæt nu hore
~~til~~ fore pik talas/ oc suaras/ æpte þino til late/ o hærre
þin vikarius þær sittar i þinum stap/ hafar ført sætit

til sin gamla stap rom/ þar ligar i ~~ff~~ likame fyrsta
 pafa/ petri et pauli mz mangum vt valdum guzs/ en
 røst suarape af høghra stolum sua sighandis/ sætins
 ko ma til rom gupi kækis/ sinna hælgho kirkio nipa
 fald/ oc for dærfilse han mykyt stykis/ fore þy at
 dyrenna hænna bøghia sik nokot mer æn þem burpe
 til iorþenna/ ~~dura-krokane~~ dura krokane æru ut
 rakte/ þat langsta þe magho/ oc æru ingte krokute/
 gulfit gulfit ær alt grafit/ i diupa brunna/ þe þar
 ængin grun hafa/ af rafeno dryp brænne stens drupa/
 mz brænnande elde/ þe þar illa ryka/ vægiana ær^u sua
 stykelek/ a seande sum ~~vanta~~ var blandat mz rotne
 blope/ ~~þe þar a~~ þar æpte at sua var talat/ þa øpte
 en røst/ a vinstro handena/ oc saghe til þæn talat
 hafpe/ þyp vt þe orþen þu nu saghe/ huat þe hafa
 þypa andeleka/ þe þu ~~nu~~ saghpe likamleka/ þa
 suarapes^u røstin a høghro handena/ oc sua talande/
 þe hælgha kirkia ær kristna manna sam føgheil se/
^{vip} vip pafan likas dyrena kardenales/ vip dura kroka/
 gulfet vipar aldra andra værulsleka klarka/ vip rafet
~~rennis-folk~~ klostar folkt þar regliffe skullo hälla/
 vipar vægiana alt lek folk/ þer kristindom hafa/ þassa
 kirkiu ma pafin en han vil op nyia/ oc faghree^u göra/

byri fyrst pafin mz sik siælfum/ lete oc spyri granleka/
 en nokot ær þæt īngæld/ ælla alagho^{oc} skatar ælla þiænist
 vnder pafa dōme ær/ kumit/ vskæleka/ gifi þæt ~~at~~
 attar rætum ægara/ þær næst skupi sin egin garþ/ oc
 hans in vipio/ sua sum ær i gulle oc filfe/ diurum
 oc klæpum/ taki þæt af han ma hafa til sinna þarfe/
 oc alt þæt ær ifir fløpe/ þær til ing sins ~~gægi~~ gōmis/
 vtan til hōffarþe/ þæt gifi skælekum vipar þorftupum/
 þær næst skipi sit ænga sin matelekit/. æpte þy
~~han hafar þarf~~ oc honu ær kuæmelkit/ sollanera ma
 han væl hafa/ þa han ser þæs þarf vara/ eg fore þy
 at þe^{for} magho hans lif væria/ þyt þæt ar iguzs hand/
 nær han vil han fore sindom kalla/ vtan fore þy ma
 han þem hafa/ at han ma þem at styra þær mot
 ratuisonne gōra/ lypte pafen sins kærlex lusta fran
 allo þem þingum þær æru lipande/ oc læti sik lysta
 at þem stapenum/ þær ær i ald þarf/ mz vtan ænda
 glæpi/ þær gup hafar ret allum sinum vikarium i
 himmerike/ þem hans vilia fōlgha þær sitia i hans
 stap hær i iorþrike þa lyptas þe hælgho kirkiu dyr fran
~~fran~~ iorþenne/ þa ald lip ande þing sniællaleka leþas/
 oc hafar sik siælfan i skæleko af halle/ oc ælskar ælla
 sina vndardana/ mz guplekum kærleke/ mz do ra

krokum/ menas kardenala/ þar dyrrena skullo hialp
 af haf hafa þe æru vt rätte/ til ~~hagh~~ þat mæsta þe
 for magho/ til hogh færþe/ oc giri/ oc fins egins
 likamlystilse/ fore þy taki pafen/ hamar oc tang^{ena} oc
 bøghe ~~kardenala~~^{krokana} æpte sinum vilia/ bøge þem fryst mz
 tangene/ þat ar mz blipum orpum/ oc guþlekum
 rapum mz faperlekum kærleke/ þat þe lægia af
^{finonia}
 alla synaleka sipi oc ald ifir floþe/ þæn eg vil lypa/ þa
 fla/ pafin mz hamaranum/ oc ~~sua m^a han þem bøg^{veka}hia~~
 þat ar at te þem sina oblipe/ oc minfke af þer þera
 ingalle/ sua ma han þem æpte sinum vilia bøg^{veka}ha/ at
 þe mago kallas oc vara/ þe hælgo kirkiu dorakroka/
 mz þe hæl gho kirkio gulfe/ menas biskopa/ oc
 værulfleke klærka/ þera giri ær sua diup/ þat þar ma
 ingte i grynna/ oc þe ra høgghfarfe oc skero lifarne
 gar af fragh þat ær þæn røkar stykelekin ær guzs
^{ma}
 vnum at hœra þætta pafin æn han vil mykyt at ^{raþe}battra
~~biuþe~~ allum biskopum þy føg^lghia i gozs oc allum
 andrum þingum sum þil hørþe at honum var rapet
 sialfum at gœrra þar næst biuþe huarium biskope
 skupa sinna klærka lifarne þæn sik vildeg battra oc
 blifa i renleke taki af honum gælet han hafar af
 kirkionne þækarre er guþi at i þem stapenum six eg

måssa en skøkiu handar hanna hans sighnaþa likama
 þar naft fobiuþe^r simonia oc alt þat han for ma hona
 niþar þrykia sua ma pafin þe~~ha~~ mz þanna þingum
 nu æru sagh þe hælgho kirkiu gulf vp nypia viþar
 rafet likas þ^e værulina hafa forlatit oc sik haf a vndir
 reghlo oc lypno bundit sua sum þak skyle fore vato
 oc væpre sua skulle renlisis folk skyla fore guz^s vbliþe
 mz sinne ødghmyukt oc obliþe af halde bønnum oc
 guþlekum sange þe reta nu guþ til vreþe mz sin for
 ban naþo aptedøme þe hafa latit øpmyukten^a oc farit
 i høghfarþena sialfa þe hafa for smat sin~~sinna~~ goþa
 for ældra op byrilse oc lifarne^a þy hafar difuldin giort
 þe ra hiarta brännande þar likas mz branne stens
 elde þar drypar eg af at enaþto høghfarþe vtan man
 ga andra synde oc o guþleka synde~~synde~~ siþi þar likas mz
 tiaru oc biki oc fore þera aptedøme hafar mangum
 hulpit til for dømilse pafen han ma þatta þakit op
 nya oc göra þat bættra

(På baksidan med en handstil från 1400-talet:)

Sancta birgitta scref thassa ordh. mz sinne eghne
 hand. som røre pawan oc cardenales.

B.

*Jungfru Marias råd och varningar rörande
K. Magnus Eriksson (1360?).*

(Åttonde Boken, Kap. 56 slutet, samt Fjerde Boken, Kap. 141
i Svenska texten eller Extrav. 80 i Latinska texten.)

fyrst vil iac pik sighia huru pik æru andelik
vnderstandilse gifin þea oc hora sumi hafpo þan
hælghanda sua at þe vifto timan sum profetin saghe
til konunge þan dagin koma sændebopan oc mange
vifto huat þem skulle suaras fyr æn þe ~~taþ~~ talapo
sumi vifto oc vtan ~~man kynilef~~ mana kynilse suma
þem þær ~~æru~~ varo lifand^o ælla døpe oc vifto þe^{fyr} æn
stipin byriadis huru hon ændapis pik ær eg mer lofat
at vita æn þe oc hœra andelika oc æpte þy sighia/ eg
oc vita huat þe æru lifande ælla døpe þot þem bius
skrifa pik æru fjarre eg oc huat þe vilia lypa ælla
gœra þe þæt hera hafpe þu vitit at konungin ville eg
lypa þa hafpe þu ~~ge~~ egi ~~urit~~ vartⁱ sua væl viliugh
honum alt æpte þy þu hœrpe at sigha þot hvaro
at konungi þæt for smape oc burtkastape þa skal
annar konunge þæt ~~nytia~~ for hepar taka oc vælnytia
¶ pik skal synas^{sum} fyre mine vini fore mik standande

^{þe}
~~þen~~ þær æn æru lifande en af þem ær þæn konungin
lyde þa hai var væralſlika^r oc hataþe han furſt han
byrþade at varþa guþleka þæſſe fyre namnas æpte ſino
væruſſko valle [*de följande orden, som sluta raden, äro
alldeles utplånade*] ¶ ſiþan þotte mik ſum iumfrun til
þera talape oc ſin orþ byrþade ¶ iac ær þe ængelin
ſaghe ~~he~~ aue gracia plena for ~~þy min naþ~~ þæn ſkul
biuþas vt mina ~~þaþ~~ naþe allum viþar þyrtug um þær
þen vlia hafa/ iac byuþar idar mina hialp til idar
rikis ſtyrkilſe mote guzs o vinum ændelekum oc
likamlekum iac biþar idar at i maghin arfuda at
rikit finge þæn konung þy matte hialpa til guþleka
gærniga oc høfiſka ſiþunno iac varaþ idar viþar at
guzs ræt viſo domba ſkal kunung oc hans af kœmd
viþ þæt rike/ ^{ſkilia} ~~þa an-mnan~~ annan man i rike no in
fødar þætta ſin o næmdar af guþi til konung valdar
han ſkal rikeno ſtyra æpte guz vina rapum oc rikis
þarfum gyryn ſum iac idar rapar til þæs at flere fare
fin go ſkapa oc i mattin flere til idar ~~ſkapa~~^a dragh
haſin þæta rap hemelikt i fyre baþe fore guzs vinum
oc hans ouinum bœr idar þæt lœna vtan i finnin þæn
<sup>iac
nu
ſig
ar</sup> ſua vil ſum i æt rikit matte i guz heþar ~~þyr~~ ſtyrkias
oc goþ ſiþuenia byrias oc vpnyas oc þæt kronan

hafar mist vnder hona lagias byrin sua til/ en
 af idar alla flere gange til konungs magnus oc sigin
 sua vi hafum nokot þæt sigia þæt idra siæl varpa oc
 sua sum skriptainal biþium vi idar þæt lena oc mz
 flerum orþum til byrlekum æn idar þækis æn sua ar
 sensus i hafin haf þæt fulastu frægþ i rik oc vtan
 þæn kristin man ma haura nat at i hafin hapt natura
 bland mz manum os tikkas þæt vara likt sano þy i
 ælskin^{me} men en gud alla idra egna siæl alla idra egna
 huffru/ annat at vi eg vitum eg huat i hafin rætta
 tro allar eg þyt i uarin af kirkiun forbupit at hœra
 mæso þær gafin i ingte vm vtan gingin i kirkiu sum
 fyr oc hœrin mæsor þripar i ærin vara krono rœuare
 lans oc gozs fiarþa i hafin varit idra þiænisto manⁿ
 oc vnderdan^a ~~forraþa~~ forraþare skanuga idar oc idrum
 syni þiænto viliandis idar oc idrum syni þiæna oc
 landit til vara krono mz ræt halla oc kronona ovinum
 skapa gœra i anduarþen þem i handar sinum hœxta
~~æin~~ ouini suat þe æru aldrigh mæþ han lifar gozs
 alla lif felughe vilin i synde na bœtra oc landit atar
 vina þa vilum vi idar gærna þiæn vilin i eg siælu
 þa fan us idan sun sut i burt farin alla oc honum
 kronona opaurþii mz surnum epe þæt han vili vart

land atar vinna sino raþe oc sinum þianistomanum
 lyþa oc almaogin til ræt styrkia þot huaro at þæn ær
 annar guzs kungar skal vara þylar ma han mæþ
 þoleko framkoma mz minsta vapa þyt guþ ægar sua
 val ifir þean vnga sum þæn gambla lif stækia alla af
 lande kora sua nu sum þa vtan han vil æfte sinum
 skipapum dom al þigⁿ hafa langia ælla stækia/ kan
 sua vara þæt þe vilia eg lyþa þa letin hemelika idar
 vini þa þe i hauin nokra þe mæþ af ridar skapino
 mz idar halla þa figin þem opinbarleka þæt i saghin
 konungi hemelika oc figin at i vilin ængum kättara
 þiana ælla forrapara oc eg hans syni æn han vil vil
 sins fapurs gærnigum fylghia oc takin idar siþan en for
 man þær a kronunu vagna ~~striþ~~ örloghar ~~i lægin til þæn~~
~~igiga oo raþ~~ ær þæn min sun hafar valt þa vapar han
 fulkumnapar ære eg han þa vapar han skaleka af
 skipapar i lægin til rap oc paniga iac iac lægar til
 þuru oc manlekit hiarta at þæn eg vil han skal
 vil konungin a landit fara ængin af idar skal honum fœlgia

(Med yngre hand:)

¶ scribatur. Creditur scriptum esse (*Itvad
 sedan följer är med mycken omsorg utplånadt.*)

Latinska texten till de egenhändiga utkasten.

A.

Bok IV, Kap. XLIX.

Vni personæ videbatur quasi quod esset in magno choro. Et apparuit Sol magnus, & lucens, duæque sedes, quasi prædicator in choro erant, una a dexteris, aliaque a sinistris, distantes a Sole longo spatio, & intervallo, duoque radii de Sole ad sedes procedebant. Tunc vox una audiebatur de sede, quæ ad sinistram partem erat, dicens: Ave Rex in æternum, creator, & redemptor, justusque Judex. Ecce Vicarius tuus, qui sedet in sede tua in mundo, reduxit jam sedem suam in antiquum, & priorem locum, ubi sedit primus Papa Petrus, qui fuit Princeps Apostolorum. Respondit vox de dextera sede dicens: Quomodo (inquit) poterit intrare in Sanctam Ecclesiam, in qua foramina cardinum sunt plena rubigine, & terra? Ideo & postes inclinati sunt ad terram, quia in foraminibus non est locus, ubi uncini imprimantur, qui postes deberent sustentare. Uncini quoque sunt extensi ad plenum, nihilque curvati ad postes tenendum. Pavimentum vero totum effossum est, & conversum in foveas profundas, ad modum puteorum profundissimorum, quæ nullum omnino habent fundum. Tectum autem est linitum pice, & ardet de igne sulphureo, stillans quasi pluvia densa. De nigredine vero, & spissitudine fumi, qui de abyssis fossarum, & de stillicidiis tecti ascendit, omnes parietes maculati sunt, & ita deformes in colore ad intuendum, quasi sanguis

commixtus putrida sanie. Ideo amicum Dei non decet mansionem habere in tali templo. Respondit vox de sede ad partem sinistram: Expone (inquit) spiritualiter, quæ dixisti corporaliter. Tunc ait vox, Papa simulatur, & designatur in postibus. In foraminibus vero cardinum significatur humilitas, quæ sic vacua debet esse ab omni superbia, ut nihil appareat in ea, nisi quod pertinet ad officium humile Pontificale, sicut foramen debet esse vacuum totaliter a rubigine, sed jam foramina, id est humilitatis insignia, sunt ita repleta superfluitatibus, & divitiis, & facultatibus, quæ ad nihil aliud custodiuntur, nisi ad superbiam, quod nihil apparet humile, quia tota humilitas conversa est ad mundanam pompam. Ideo non mirum, quod Papa, qui simulatur in postibus, inclinatus est ad mundalia, quæ signantur in rubigine, & in terra. Propterea Papa incipiat veram humilitatem in seipso, primo in apparatu suo, in vestibus, in auro, & argento, & vasis argenteis, in equis, & aliis utensilibus, segregando de eis omnibus sola necessaria sua, alia vero erogando pauperibus, & specialiter his, quos noverit amicos Dei. Deinde moderate disponat familiam suam, & necessarios habeat famulos, qui vitam suam custodiant, quia licet in manu Dei est, quando eum velit vocare ad iudicium, justum tamen est, ut habeat famulos propter roborandam justitiam, & ut eos, qui se contra Deum, & Sanctam Ecclesiæ consuetudinem erigunt, valeat humiliare. In uncinis vero, qui postibus conjunguntur, significantur Cardinales, qui extenti, & effusi sunt, in quantum valent, ad omnem superbiam, cupiditatem, & carnis delectamentum. Ideo recipiat Papa in manu malleum, & forficem & flectat

cardines ad velle suum, non permittendo eos habere plura de vestibus, & familia, & de utensilibus, nisi quantum requirit necessitas, & vitæ usus. Flectatque eos forfice, id est verbis lenibus, & consilio divino, paternaque charitate, qui si noluerint obedire, recipiat malleum, scilicet ostendendo eis severitatem suam, faciendoque quicquid poterit, quod tamen non sit contra justitiam, donec flectantur ad velle suum. In pavimento autem significantur Episcopi, & Clerici sæculares, quorum cupiditas nullum habet fundum, de quorum superbia, & vita luxuriosa procedit fumus, ob quem abominantur eos omnes Angeli in cælis, & amici Dei in terris. Ista enim Papa in multis emendare potest, si unumquemque permittit habere necessaria, non superflua, præcipiatque unicuique Episcopo attendere ad cleri sui vitam, & omnis qui noluerit emendare vitam suam, & stare in continentia, privetur omnino præbenda sua, quia charius est Deo, quod in loco illo non dicatur Missa, quam quod manus meretricæ tangant Corpus Dei.

B.

’) Bok VIII, Kap. 56, slutet.

Post hæc autem Virgo, quæ sedebat cum Agno loquebatur ad me dicens. Ego indicare tibi volo, quomodo data est tibi intelligentia spiritualium visionum. Nam Sancti Dei diuersimode acceperunt Spiritum sanctum. Quidam eorum præsciebant tempus, quo euenirent ea, quæ eis ostendebantur, sicut Prophetæ. Alii Sancti sciebant in spiritu illa, quæ personis ad se venientibus

responderent, quando ab eis aliqua interrogabantur. Alii vero sciebant utrum illi erant vivi, vel mortui, qui remote ab eis erant. Quidam etiam præsciebant, qualem finem, et exitum habere posset prælium aliquod, antequam in eo præliantes intrarent. Sed tibi non est licitum scire alia, nisi spiritualia audire, et videre, et illa, quæ vides, scribere, et dicere illis personis, quibus tibi præcipitur. Nec licitum est tibi scire utrum illi vivi, vel mortui sunt, quibus tibi præcipitur scribere, vel utrum obedient, vel non consiliis scripturæ tuæ, in visione spirituali pro eis divinitus tibi datis. Sed licet iste rex contempserit verba mea, veniet utique alius, qui recepturus est ea cum reverentia, et honore, et fruiturus est eis ad salutem suam.

(Fortsättningen har vid redaktionen blifvit flyttad till:)

²) *Revelationes Extravagantes*, Kap. LXXX.

Virgo Maria Mater Dei loquebatur Sponsæ Christi: Ego sum, ad quam Angelus dixit: Ave gratia plena. Et ideo exhibeo gratiam meam omnibus, eam in necessitate habere volentibus. Ego exhibeo adjutorium meum ad regimen Regni, in quo tu nata es, contra inimicos Dei corporales, & spirituales. Cujus inhabitatores admoneo laborare unanimiter, ut obtineant Regem, qui regere velit Incolas Regni ad devota opera, & honestam conversationem. Quibus etiam notifico, quod divina justitia proponit separare Regem, & totam generationem ejus a regimine Regni istius, & alter natus in Regno in Regem electus est, qui regnaturus est secundum consilium amicorum Dei, & utilitatem Regni. Vos igitur quatuor faciatis secundum consilium meum, ut possitis vobis plures

attrahere, habeatis istud consilium secretum secrete cum amicis Dei, & absconditum ab inimicis ejus, ut honor Dei augeatur & bona consuetudo renovetur, nec non & alienata a corona Regno restituantur. Vadat igitur unus vestrum, vel plures ad Regem dicendo sibi: Nos habemus aliqua dicere vobis tangencia salutem animæ vestræ, quæ rogamus vos sub sigillo confessionis tenere. Addatis etiam plura verba, ut expedire videtur, quorum sensus sit talis: Vos habetis pessimam famam in toto Regno dicentem, vos habere, & exercere naturalem commixtionem, & turpitudinem cum masculis contra naturalem dispositionem. Quod verisimile videtur ex eo, quod plus diligitis quosdam viros contra Deum, & animam propriam, quam propriam uxorem. Secundo dubitari potest, an habeatis fidem rectam, quia interdictus ab Ecclesia audire Missam intrastis nihilominus Ecclesias, & audistis Missas. Tertio estis prædo coronæ, & bonorum Regni. Quarto, quod estis proditor famulorum, & subditorum vestrorum, qui fideliter serviebant vobis, & Filio vestro, quos tradidistis voluntarie in manus inimici eorum pessimi cum tota terra Schaniæ, pro cujus malitia, & fallacia, numquam eo vivente tute poterunt securari. Si decreveritis peccata ista emendare, & terras alienatas revincere, serviemus vobis. Sin autem committatis filio vestro sub juramento præstito, quod velit terras alienatas revincere, Communitatem diligere, militibus suis fidelis existere, & omnia secundum leges Patriæ juste, & pie regere, & gubernare. Attamen sciatis vos quatuor, quod Deus providerat sibi alium Regem in futurum, qui taliter provenire potest in publicum cum minori

damno, & periculo, quia potens est Dominus, tam vitam Junioris, quam Senioris abbreviare, vel de Regno aliter expellere, omniaque secundum velle suum disponere, abbreviare, seu etiam protelare. Si vero ille obedire noluerit, tunc consulatis secrete aliquos de Principibus, & militibus Regni, & cum inveneritis aliquos ad idem vobiscum benevolos, & fideles, dicatis eis in publico, quod prius dixistis Regi in secreto, quod nulli hæretico servire volueritis, vel proditori. Sed nec Filio ejus, si decreverit esse paterni sceleris imitator. Quo facto assumatis vobis unum in Principem, qui ex parte coronæ Regni præliari poterit prælia Regni. Qui electus, si perfectus in bono fuerit, amicus meus erit. Sin autem non, cito delebitur. Vos opponite pecunias, & similia, ego addam cor virile, & audaciam, ut qui sponte noluerit, invitatus obedire compelletur. Sin autem Rex voluerit de Regno recedere, caveatis, ne quis vestrum ipsius vestigia imitetur.

4.

Latinska ur-originalet till Tredje Bokens 8:e Kapitel, innefattande en uppenbarelse af Jungfru Maria jemte tre frågor till en numera okänd mästare, dennes egenhändigt påtecknade svar, samt slutligen Jungfruns utsago och tre varningar till följe deraf.

Efter det, sannolikt af H. Birgittas biktfader Petrus från Alvastra, som bref till den okände mästaren skrifna pappersdokumentet, förvaradt på Kongl. Bibliotheket.

Noueritis o magister me mulierem illam cui loquebamini postquam vos vidi huiusmodi reuelacionem habuisse. et sic me adiuuet ihesus christus vtrumque ad corpus et animam quod omnia infrascripta mihi fuerunt spiritualiter reuelata,

Apparuit enim mihi indigne peccatrici dignissima virgo maria. dicens. Ego illa sum que ab eterno in caritate dei fui. et ab infancia mea erat perfecte mecum spiritus sanctus et sicut de nuce exemplum habere poteris. que dum crescit. crescente et dilatante se testa que extrinsecus est. dilatatur et crescit eciam nuclius qui intrinsicus est. ita vt nux semper sit plena. et nichil in ea vacuum quod sit capax alicuius rei exterioris Similiter et ego ab infancia mea plena eram spiritu sancto. et iuxta corporis mei et etatis accrescenciam tam affluenter me totam spiritus sanctus repleuit vt nichil in me vacuum reliquit ad alicuius peccati introitum. et ideo ego illa sum que numquam

peccatum commisi veniale vel mortale. Ego in caritate dei tam ardens eram vt nichil mihi placuit nisi perfectio voluntatis diuine. Feruebat enim continue in corde meo ignis diuine caritatis. Deus eciam super omnia benedictus. qui me sua potencia creauit. et spiritus sancti virtute repleuit ardentem caritatem in sue diuinitatis potencia habuit ad me. et ex huius caritatis feruore misit nuncium suum ad me. voluntatem suam me faciens intelligere. vt videlicet fierem mater dei et parerem filium dei. quod dum noui voluntatis esse diuine. statim ex igne caritatis quam in corde meo ad deum habui per os meum exhibat vere obediencie verbum. per quod nuncio sic respondi. Fiat michi secundum verbum tuum. et in eodem puncto verbum factum est caro in me. et sic dei filius factus est meus filius. et sic ambo habebamus vnum filium. qui vtrumque deus est et homo. ego eciam mater et virgo. Dum hic filius meus qui est vir sapientissimus ihesus christus iacuit in vtero meo. tunc ab ipso tantam adepta sum sapienciam. vt non solum magistrorum sapienciam intelligere valeam. verum eciam in cordibus eorum cernere vtrum verba ipsorum ex diuina caritate. aut ex solius litterature astucia procedunt.

Tu que verba mea audis. renuncia magistro cui loquuta es. quod ego ab ipso tria interrogo. et diligenter in consciencia sua consideret qualiter illa tenentur in corde suo. ¶ Primum est vtrum maius est sibi desiderium ad habendum fauorem et amiciciam archiepiscopi corporaliter. aut ipsius animam deo presentare spiritualiter ¶ Secundum quod ipsum inter-

rogo est, vtrum ex plurium florenorum singulari et propria possessione in animo plus delectaretur vel nullorum. ¶ Tercium quod eum interrogo est, quid de hiis duobus sibi magis placere videtur. vocari videlicet magister. et inter honoratos in primis sedilibus pro mundana gloria residere, aut simplex frater vocari et inter vltimos residere, Hec tria in se diligenter perscrutetur, Si enim archiepiscopum corporaliter plus quam spiritualiter diligit. Tunc sequitur. quod magis dicit ei ea que delectat eum audire, quam prohibet omnia peccaminosa que delectat eum agere. Si eciam de plurium florenorum proprietate plus gratulatur quam nullorum. Tunc diuicias plus paupertate diligit. et videtur tunc amicis suis consulere, vt magis teneant quicquid acquirere poterint, quam dimittant quo carere libencius possent, Si autem delectatur magistri nomine propter honorem mundi et inter honoratos locari. tunc superbiam plus humilitate diligit. et ex hoc similior coram deo apparet asino quam magistro. tunc enim vacua stramina masticat. que literature possunt comparari. tunc namque deest optimum triticum quod caritati diuine comparatur. quoniam diuina caritas in superbo corde firmari non potest

Tu que verba mea audis intelligere debes quod quamuis cecus non videat nichilominus tamen ipso cadente in precipitium sol in sue claritatis resplendet pulcritudine. qua videntes gratulantur itineris sui offendicula fugiendo ¶ Jtem quamuis surdus non audiat nichilominus tamen torrens cum strepitu sui impetus super eum ab alto cadit horribiliter. eo qui audire potest ad loca tuciora fugiente ¶ Jtem quamuis mor-

tuus gustare non potest, nichilominus tamen ipso in vermibus putrescente bonus potus dulcedinem sui saporis retinet. quam vius degustans in corde letificatur et audax ad quecunque virilia opera peragenda efficitur

På bladets fränsida har den okände mästaren skrivit svaren på de tre frågorna med följande ord:

.ad primum magis eligo animam domini deo presentare spiritualiter.

.ad secundum quod nihil habeo proprium. et magis delector in paupertate quam professus sum quam in omnibus diuitiis mundi.

.ad tercium quod magis mihi placet simplex frater vocari quam pro vana et mundana gloria magister appellari.

Derunder följer med den förra handen:

Ego maria que veritatem de ore gabrielis audiui indubitanter credidi veritati. vnde de meo corpore veritas sibi assumpsit carnem et sanguinem. et mansit in me Illam eandem veritatem genui de me qui vtrumque deus et homo est in se Et quia veritas que deus filius est ad me venire, et in me habitare et ex me nasci voluit. ideo plenissime intelligo vtrum in ore hominis sit veritas an non adhuc priusquam verba de ipsius labiis exeunt Ego a magistro tria interrogabam quem mihi bene respondisse probarem si in verbis suis fuisset veritas. que quidem quia in eis non erat, ideo nunc de aliis tribus ipsum precauere volo. et illud idem quod in ipsius responsionibus defecit videlicet veritas verba mea plenissime sequetur

¶ Primum est quod aliqua sunt que corporaliter desiderat, et illa nullo modo optinebit ¶ Secundum est quod hoc quod nunc habet cum mundana leticia cicius carebit ¶ Tercium est quod pusilli introibunt in regnum celorum. magni autem stabunt extra quoniam porta est angusta

Nederst med annan, finare hand:
scriptum in libro magno

De femton bönerna

orätt tillskrifna H. Birgitta i nära 400 år.

Här börjas fämtan böner, aff wars herra ihesu 1
 christi hægasta pino, hwilkin them gudhelika
 läs hwar dāgh, han forskullar stora nadh aff 5
 gudhi badhe j thāsse wärldh oc swa j komma-
 skolandis wärld, Thy kärista modhır läsen
 them gärna oc glömen ekki M(ärita). T(hures
 dotter)

1

10

O herra ihesu christe, ewerdelikin thera söthme 2
 som thik älska, höxta hiärtans glädhi, Syndogha
 manna helsa oc älskare, thu vart man for manna
 skul, Mindz a allan thān fortanka oc sorg som
 thu tolde j thinom likama, tha thu ville thola 15
 thina harda pino, Mindz oc a the beska sorgh,
 som thu haffdhe j thinom hugh tha thu twadhe 3
 thinna kanneswena föthır, Oc gaff them först thin
 wälsignadha lichama Oc foresagde them thina
 kommaskolandis pino, Oc mintz a allan räddogha 20
 oc sörghelikin änxla som thu tholdhe j thinom
 klena lichama, tha blodz swetz dropa nidhırfluthu
 aff thinom lichama, oc tha thu war fangin, Rögdhır 4
 aff falskom witnarom dömdhır aff threm domarom
 om pascha thima j thinom wngdoms aldhır Oc 25
 wast wtan sak dömpdhır Draghin Slaghin Fördhır
 w thinom klädom Oc fördhır j annars klädhe fore

gab oc hadh Slaghin a hals och howdh Flängdhir
 5 widh studh kronadhir mz thorn, Och mangfalle-
 lica sargadhir, Jak bidhir tik for alla tässa thina
 pinor At thu giff mik for myn dödh sannan idruga
 5 reen scriptamal oc bättring oc alla mina synda for-
 latilse Amen

Pater noster Aue [maria]

2

O herra ihesu christe världhinna skapare, Mintz
 10 a the beskasta wärkia som thu tholde, tha thina
 6 hālgasta hāndher oc fōther korsfästis mz stubb-
 ottom iärnspikom. Oc a thān wärk som tillagdis
 allom thinom saarom, tha thin wālsignadha lich-
 ame swa starklicha wtthandis a korsseno, at all
 15 thin lidhamot sundhir löstis, Jak bidhir tik for
 alla thina beskasta wärkia, At thu giff mik thin
 sannan räddogha oc älskogha Amen

Pater noster Aue maria

3

7 20 O ihesu siāla läkiare Mintz a thān wärk som thu
 tholde a korsseno, i allom thinom sargadom lim-
 om Swa at enghin wärkir maa liknas thinom wärk
 Thy at aff thinom fotha iliom oc til thin iāssa,
 war enkte heelt a tich, Oc tha swa som ey aminn-
 25 andis thina wärkia, Badh thu gudh fadhir misk-
 8 unna thinom owenom For thāssa thina pino beska
 wärkia aminne bidhir jak thik ath thin pina wari
 alla minna synda forlatilse Amen

Pater noster Aue maria

4

O ihesu san ängla glädhi oc aldz [lusta] paradis Mintz
 a thän räddogha och stygh som thu tholdhe, Tha
 alla thina owini stodho omkringh tik swa som
 grymmasta leon Oc dröffdo tich mz spottan oc 5 9
 slaghom oc manghom androm ohörlichom pinom
 oc obrygddelichom ordhom, oc hardastom oc
 grymmastom pinom Bidhir iach tik At thu fräls
 mik aff allom minom owinom synlikom och osyn-
 lichom, Oc giff mik äwerdelico helsso wärn wndhir 10
 thinne miskund

Pater noster [Aue maria]

5

O ihesu äwärdeligx kärlekx spegil, Mintz a at
 thu forewiste j thinna äwerdelica guddoms snille 15 10
 alla thina winir, hwilka som skuldho helas fore
 thina pino Oc alla thina owener, hwilko som
 skulde fordömas for sina otrolighet oc syndhe
 skuld Miskunna mik mz the miskund, Mädh hwilka
 thu miskunnadhe och warkunnadhe fortapadom 20
 syndarom, särlicha sigiaudhe röffwarenom J dagh 11
 skalt thu wara mz mik j paradis Bidhir iak tik
 milde ihesu At thu gör miskundh mz mik j mins
 dödz thima Amen

Pater noster Aue maria

25

6

O Jhesu älskelichin konunghir alldhir astunde-
 lichin Mintz a the sorgh som thu haffdhe tha
 thu hängdhe naken a korsseno, och alla thina
 owener stodho moth tik Oc thu fant enghin then 30 12

13 tik hugnadhe Oc saa thina älskelika modhır staa
 när tik j mästom dröuilsom, hwilka thu antword-
 adhe j thins känneswens gömo Jak bidhır tik
 mildhe ihesu for all thässen tingh Oc för thz
 5 sörghelika swärdh som tha gönom stak thinna
 13 modhırs siäl, at thu warkunna mik j allom minom
 dröuilsom, andelikom oc licamilikom Oc giıff mik
 hugnadh j allom thöm Amen

[Pater noster Aue maria]

10

7

O ihesu äwerdelika milhetz källda, thu som aff
 innarsta kärlek sagdhe a korsseno Jak är törsthır
 Thy at thu thörste oc astundadhe mankönsins
 helso Jak bidhır tik At thu giıff mik astundan
 14 15 til at fulkompna hwaria godha gärningh Oc wt-
 släk alstingis j mik kötsins lusta Och wärlzlika
 thinga astundhan j mino hiärta Amen

Pater noster Aue [maria]

8

20 O ihesu hiärtelikin siäla sötme Jak bidhır tik for
 the beska ätikia oc galla som thu smakadhe a
 korsseno, At thu giıff oss wärdelika taka thin
 likama oc thit dyra blodh, til wara siäla helso
 Amen

25

Pater noster [Aue maria]

9

15 O ihesu konungxlikin dygdh j gudheligx hiärta
 glädhi Mintz a the sorgh oc änxla som thu haff-
 dhe aff judhanna obrygdilsom oc dödzins wärkia
 30 beeskelighet Tha thu ropadhe til gudh thin fadhır

sighiande O myn gudh myn gudh hwi forläst thu
 mik, O myn söthe herra gudh for thänna änxla
 bidhır jak tik, at thu forlat mik ey j mins dödz 16
 änxla oc wärk Amen

Pater [noster Aue maria] 5

10

O ihesu wphoff oc ände höxte dygdh Mindz a at
 thu war sarghadhır for wara syndhır skul owärst
 aff hoffdheno, Oc nidarst til ilianna For thinna
 saara widhelighet oc mykelighet bidhır jak tik, 10
 At thu lär mik mz sannom kärlek at fulkompna
 thin budhord Amen 17

Pater noster Aue [maria]

11

O Miskunsamaste ihesu Jak bidhır tik for thina 15
 diwpa miskund Oc for thin diwpa saar, som
 gingho gönom thit köth j thinna bena mārgh At
 thu wprees mik aff syndhom, Oc höll mik wndhır
 thinom saarom til thäs thin wredhe är offwir
 faren Amen 20

Pater noster Aue maria ple[na]

12

O ihesu kärlekx bandh Mintz a thinna saara otalica 18
 mykelikhet, aff hwilko thu wast sargadhır owir
 allan thin licama, aff omillom mannom Oc rödhır 25
 giordhır aff thinom hälgasta hlodhe for thin mykla
 kärlek, O mildhe ihesu scriff all thin saar j mino
 hiarta mz thino dyra blodhe At jak maghe j them
 see oc läsa thina värkia, Oc thik for them altidh 19
 mz höxta kärlek takka oc tiäna Amen 30

[Pater noster Aue maria]

13

O Jhesu starkasta leon oc odödhelikin oc äwerdhe-
 likin konunghir, Mindz a thän wärk som thu
 tolde, nar alla thins hiärta kraffther wanskadhis
 5 aldzstingx, oc thu mz nidhir bögdö hoffdhe sagdhe,
 20 Nw är alt tz fulkompna som jak var sändhir
 til at fulkompna j werldena, Om thänna wärk oc
 änxla bidhir jak tik, at thu miskunna mik j mins
 liiffs ändha oc kalla tha miskunnelika mina siäl
 10 til thin amen

Pater [noster Aue maria]

14

O ihesu höxte fadhirsins engha son Mindz a at
 thu antwardadhe gudhi thinom fadhir thin anda
 21 15 sighiandis O fadhir j thina hendhir antwordar jak
 myn anda Oc smakade ther äpthir beska dödhen
 for wara siäla athirlösn O äronna konunghir For
 thänna thin dyrasta dödh, bidhir jak tik At thu
 störk mik til at staa mothe diefflenom Oc köteno
 20 oc wärldhinne Oc liffwande til thin hedhir, Oc
 tak mina siäl j mins liiffs ändha j thina äro Amen

Pater noster [Aue maria]

15

22 O ihesu sandhir Oc fructhsamaste winquisthir
 25 Mintz a thit fulstopa blodh hwilkit thu wtgöth
 aff allom thinom sargadha limom Oc all thin in-
 älfue, mārghir oc been thörkadis, For thässa thina
 beskasta pino Oc thins dyrasta blodz wtgiutilse
 bidhir jak tik At thu forgiff mik alt thz jak haffwir
 23 30 syndat mothe tik Oc at jak wärdogh wardhe äpthir

thässins liffsins ändha tik mz allom hælghonom
ewärdelica loffwa, myn sōthe herra ihesu christe
Amen

O Sōthe herra ihesu christe signat wari thin saar
som thu haffde j thinne pino, For thinna saara 5
dygdh wärdogas hela minna siäls saar Amen

Pater noster [Aue maria]

Denna uppteckning är hemtad ur Märta Thuresdotters bön-
bok, pergament-handskrift på Kongl. Bibliotheket, med gam-
malt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 37. 10

Skiljaktig uppteckning af samma böner, ur Christina Hansa-
dotters bönbok, pergament-handskrift på Kongl. Bibliotheket,
med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 38.

Här byriaas xv böner

O Herra ihesu christe äwärdelikin sötme thera 15 183
som thik älska höxte hiärtans glädhi syndogha
manna helsa oc älskare thu wardh man for männ-
iskiona skul O herra ihesu christe lifuandis gudz
son loff hedher oc ära wari thik for allan thanka
oc sorgh som thu tholde j thinom wärdogha lic- 20
ama tha thu wilde gaa til ath thola thina hardha
pino Välsignadher wari thu min sōte gudh fore
the beska sorghena som thu haffdhe i thinom
hugh tha thu thuadhe thinna känneswena föther
oc gaf them först thin wälsignadha licama oc for- 25 184
sagdhe them thina komaskolande pino Aldra wärd-
oghasta loff hedher oc ära högxta oc ödhmiwkasta
tak oc thiänist wari thik min aldra kärasta gudh
fore allan then räddogha oc sörghelikin ängxla,
som thu tholde i thinom klenasta likama tha 30
blodz swetz dropa nidherflutu aff thinom helghasta

likama Oc tha thu vart fangin aff thinom wt-
 ualdo folke aff falsom witnom kårdher dömder aff
 trem domarom wm pascha thima J thinom wng-
 doms aller Och wast wtan sak dömder draghin
 185 5 oc slaghin fördher w thinom klädhom oc fördher
 i annars klädhe thik til gab oc hadh slaghin a
 hals oc hofwdh flängder widh studh kronadher
 mz thorn oc margfallelika sarghadhir Jak bidher
 thik for alla thässa thina pinor at thu giff mik
 10 for min dödh sannan anger oc idhrugha räth scripta-
 mal oc bättringh oc alla minna synda forlatilse
 Pater [noster Aue maria]

2

O ihesu christe wärllinna skapare oc all thing fore
 15 rädhas och iordhena lykker i thinne hand Loff
 hedher oc ära wari thik for the beskasta wärkia
 som thu tholde tha thina hälghasta händer kors-
 festos mz stobbotom iärnspikom Och til at ginom-
 186 bora thina werdoghasta föter tha the ey til räkto
 20 äpther thera wilia tillagdho the värk owir värk
 thinom sarom oc swa grymmelika wträkto oc wt-
 thando a korseno at thin lidhamot syndhirlöstos
 Jak syndogh oc owerdogh bidher thik min söte
 gudh for thessa hälghasta oc beskasta wärkiana
 25 som thu tholde fore mik a korseno at thu giff
 mik thin sighnadha räddogha oc älskogha

Pater noster Aue [maria]

3

O ihesu himerikis oc siäla läkiare wälsignadher
 30 wari thu for then swidha blanadh oc värk som
 thu tholde a korseno i allom thinom sarghadhom

limom oc swa vtthandom at the matto all synder- 187
 lösas swa at engin wärkir maa liknas thinom
 wärk Thy ath aff fotanna yliom oc til iässan war
 enkte helt a thik Oc tha swa som ey aminnandis
 thina wärkia badh thu mildelika fadhren for thin- 5
 om owinom sighiande Fadher forlath them thetta
 thy the witha ey hwat the göra Om thessa misk-
 unnenen oc thina pina aminne bidher jak thik
 millaste gudh at thessa thinna beskasta pino
 aminnelse wari alla minna synda forlatilse 10

[Pater noster Aue maria]

4

O ihesu san ängla glädhi oc alz lusta paradys
 ära loff oc othalikin glädhi wari thik for allan 188
 then räddogha oc stygnadh som thu tholde tha 15
 alle thine owini stodho omkring thik swa som
 grymasta leon oc dröfdho thik mz sputtan oc
 slaghum oc mangom androm pinom oc obrigdhilso
 ordhom oc hardhast oc grymastom pinom Herra
 ihesu christe iak bidher thik om alla the pinor 20
 mz huilkom thine owini thik plaghadho at thu
 fräls mik aff allom minom owinom synlikom oc
 osynlikom Ok giff mik äwerdelika helso wärn
 wnder thinne miskundh Amen

[Pater noster Aue maria] 25

5

O ihesu äwerdhelix klarhetz speghil Loff hedhir
 oc ära wari thik for thz at thu forewiste i thinne
 äwerdhelike guddoms snille alla thina wini huilke 189
 som skuldo belas for thina pina Oc alla thina 30

owini huilke som skuldo fordömas for sina otro-
likhet oc synde Välsignadher wari thu for thina
stora miskund mz huilke thu miskunnadhe oc
warkunnadhe fortapadhom syndarom särlika sigh-
5 iande röfuarenom J dagh skalt thu wara mz mik
i paradys Jak bidher thik milde ihesu at thu gör
miskund mz mik j minom dödhz tima

Pater [noster Aue maria]

6

10 O ihesu älskelikin konunger aldra astundelikaste
win Loff hedher oc ära wari thik for alla the
190 sorgh oc dröffwilse ther thu hafdhe tha thu
hängde nakin a korseno oc alle thine owini stodho
moth thik Oc fant ingen then thik hugnadhe oc
15 saa thina älskelika modher staa när thik i störst-
om dröfwilsom huilka thu antwardhadhe j thins
känneswens gömo Jak bidher thik milde ihesu
for all thessen thing oc for thz syrghelika swärdhit
som tha ginom stak thina välsignadha modher
20 siäl At thu warkunna thik owir mik i allom min-
om dröfwilsom andelikom oc likamlikom oc giff
mik hugnadh i allom them

Pater noster Aue [maria]

7

25 O ihesu äwärdhelix milhetz källda välsignadher
wari thu min käraste gudh fore thz at thu aff
191 innarsta kärlek sagdhe a korseno Mik thörste thy
at thu thörste och astundadhe mankönsins helso
Jak bidher thik min käraste gudh ath thu giff
30 mik astundan at fulkomna alla godha gärninga oc

wtslåk alstingx kötzlikx lusta oc wärzlikx thinga
astundan j mino hiärta

Pater noster [Aue maria]

8

O ihesu hiärtelikin sötme Jak bidher thik for the 5
besko ätikio oc galla som thu smakadhe a korseno
at thu giff mik wärdhelika see oc taka thin hälgh-
asta likama oc dyrasta blodh til wara siäla hug-
nadh och helso äwerdelika

Pater noster [Aue maria] 10

9

O Jhesu konungxlikin dygdh och gudhelikx hiärta
glädhi Loff hedher oc ära wari thik min söte gudh 192
for the sorgh oc ängxla thu hafdhe aff iudhanna
obrygdhilsom oc dödzsins wärkia besklighet Tha 15
thu ropadhe thik aff fadhrenom wara forlatnan
sighiande min gudh min gudh hwi forlät thu mik
O min aldra sötaste herra ihesu for thenna ängxla
bidher iak thik at thu forlat mik ey j mins dödz
ängxla oc wärk 20

Pater [noster Aue maria]

10

O ihesu ophoff oc ände höxte dygdh Loff hedher
oc ära wari thik Min söte gudh for thz thu wast
sarghadher for wara synde öwärst aff hofdheno 25
oc nidher til ylianna Thy bidher jak thik for thina
sara widhelighet oc mykelighet at thu lär mik mz 193
sannom kärlek at fulkompna thin budhordh

Pater noster [Aue maria]

11

O ihesu miskunnena källda Loff hedher oc ära
 wari thik min söte gudh for thinna sara diwplighet
 som omkring gingo thit köt oc bāna mārgh
 5 Jak bidher thik miskunnsamaste ihesu for thera
 diwplighet at thu opdragh mik nidherfalna oc
 swenkna j syndinna diwp oc hōl mik wnder thin-
 om diwpa sarom alt ther til thin wrādhe är owir
 farin

10 Pater noster oc aue [maria]

12

O ihesu fridsins tekn oc kärleksins band Loff
 hedher oc ära wari thik min käraste herra ihesu
 christe fore thinna sara otalika mykelikhet aff
 194 15 huilkom thu wast sarghadhir owir allan thin lik-
 ama aff omillom mannom oc rōdher giordher mz
 thino hālghasta blodhe j thino jomfruliko kōti
 Hwat kunne thu mille ihesu mera göra for os än
 thu giordhe Bidher iak thik for thin aldramāsta
 20 kärlek milde ihesu at thu scrifua all thin saar j
 mino hiārta mz thino dyra blodhe at iak maghe
 j them see oc läsa thina wärkia oc thik for them
 altidh mz hōxta kärlek thakka oc thiāna

Pater [noster Aue maria]

25

13

O Jhesu starkasta leon ödödhelikin oc äwärdhe-
 likin konunger Loff hedher oc ära hōxta oc ödh-
 miwkasta thak wari thik min sötaste gudh for
 195 then wärk thu tholde nar alla thins likama Oc
 30 hiārta krapte alstingx wanskadhōs oc thu mz

nidherbögdho hoffdhe sagdhe Nw är alt fulkompnat
som iak är sender til at fulkompna Bidher iak
thik min sötaste gudh at thu miskunna mik i
minom ytarsta wtgang tha min siäl är anxlande
oc min ande dröfdher

5

Pater noster Aue [maria]

14

O Jhesu höxte fadhers eende son oc äwärdhelik
fäghrind Loff hedher oc ära wari thik min älske-
likaste herra ihesu for the grötelika antwardhan 10
thu antwardhadhe thin anda sighiande Fadher i
thina händer antwardha iak min anda mz sargh-
adhom likamä mz sundher sprungno hiärta Oc 196
högho rope wpgaff thu thina astundelikasta siäl
O äronna konunger for thenna thin dyrasta dödh 15
bidher iak thik at thu styrk mik til at staa moth
diäflenom kötino oc werldinne ath iak wari dödh
werldhinne oc lifuande til thin hedher oc i minom
ytersta tima tak til thik mina siäl ärlända oc
pelagrim

20

Pater [noster Aue maria]

15

O Jhesu sant och fructsamt winbär Loff hedher
oc ära wari thik wälwilioghaste Jhesu for thz ful-
stoppa oc owirflytande blodh hulkit thu vtgöt aff 25
allom thinom sarghadhom limom swa fulstoplika
swa som aff pressadhom winklasa tha thu ensam- 197
en trodh winpressin a korseno Oc tha thin sidha
war ginom stungin mz spiwteno skänkte thu os
blodh oc watn swa at ey aterbleff minste tar i 30
thik Oc thit klänasta köt afhamadhes oc thin

jnälwe torkadhos O aldra sötaste ihesu for thin
 aldrabeskasta dödh oc pino dyrasta blodhz wt-
 giwtilse bidher iak thik at thu sargha mith hiarta
 At syndabätringenna oc älskoghans tara wari mit
 5 bröd dagh oc nath Oc wmuent mik allaledhis til
 thin at mit hiarta vari thik äwerdhelikit inbygg-
 198 ilse oc min wmganga. swa thäk oc anamälikin oc
 mins lifs ände swa lofikin at iak wärdogh wärdhe
 äpter lifsins ända thik mz allom hælghonom äwerdhe-
 10 lika lofua Amen

[Pater noster Aue maria]

Rubriken för de 15 bönera lyder i bönboken med gammalt märke A 29 helt enkelt:

Här begynnes the fänten böner af gudhz pyno

Likaså i Wadstena codex N:o 12 Benz. på Upsala Bibliothek:

Här börjas xv böner aff wars herra ihesu christi pino

I bönboken med gammalt märke A 36 inledas dessa böner med öfverskriften:

Een eenlik quinna ok innelukt astundadhe at vita tal af gudz sarom. ok bath gudh ther vm at han sculde henne thz tee Gudh sagdhe henne mins licama saar varo fem thusand fem hundrat ok än sextighi [wm thu wil them hedhra skal thu daghelika läsa om eth aar

xv pater noster oc aue maria oc swa aareno
fframlidhno haffwer thu helsat hwart eth saar]

Den inom klammer satta slutmeningen, som egentligen sammanbinder rubriken med bönerna, felar eget nog i handskriften, och är därför här tillagd efter Birgitta Andersdotters bönbok. I denna senare, äfvensom i A 29, Ingegerd Ambjörnsdotters bönbok o. fl., förekomma åter de 15 bönerna, så inrättade att de ställas till Christi olika kroppsdelar; början af hvarje bön är fortfarande lik med de nu meddelade. Denna redaktion, oaktadt sannolikt nog af samma hand som den förra, har icke blifvit tillskrifven H. Birgitta, och kan således här förbigås samt sparas till en framdeles utkommande samling af medeltids böner.

110
2-
17
12
10

† r m

an on vatereno pa
 lac r faman fore
 fol lafannar hothwa
 Gal fua fum ex tium
 Gal or y g o l f u a f u t u i

Fyrir þessu þá og þó
 þú ert til koma þá dæm þú
 þá þú ert til koma þá dæm þú
 þá þú ert til koma þá dæm þú
 þá þú ert til koma þá dæm þú
 þá þú ert til koma þá dæm þú

SERMO ANGELICUS.

ENGELENS DIKTAMEN TILL H. BIRGITTA.

Engelens Diktamen till H. Birgitta.

[Dominica

leccio prima]

ORdhit aff hwilko johannes ewangelista gör 3
aminne j sino ewangelio, war aff äwärdheliko
mädh gudhi fadhir ok them hælgha anda en gudh. 5
Thre äru persone ok en fulkomin gudhdombir
är i them Sannelika the thre persone waro ok
äru j allom thingom iämna Thy at i allom them
är en wili. en snille. et wald. en fägrind. en dygdh
en kärlekir en glädhi Sannelika omöghelikit ware 10
thz ordhit wara gudh än thät ware atskillikit
aff gudhi fadhir ok them hælgha anda Swa som
aff thäso ordheno ita. hwlkit som synis at lydha
sannind ok hawa j sik thre stawa ma hawas äptir-
döme Thy at swa som än nokor thera thriggia 15
staffwanna bort droghis aff androm Tha hafdhin
the ey the samu fulkomnilse hulka the hafdho för
Thy at the ey fulkomnadhin thät sama ordhit
Samuledh är vnderstandande aff threm personis
i enom gudhdom. Thy at än nokot thera ware at- 20
skillikin aff andre älla andre oiämn älla i nokro wan-
skandis hwilkit annwr hafdhe Tha syntis ey gudh-

4 dombir at wara i them. Siälwir gudhdomin är
 oatskillikin i sik Ämwäl vm mandomsins takilse
 är oloffikit at tro ordhit swa som är gudz son
 hawa warit atskildan aff gudhi fadhir ok them
 5 hælgha anda. For thän skuld at swa som ordhit
 hwilkit wi talom än tho at thät thänkis i hiärt-
 ano ok framföres mädh munnénom ma ey han-
 nas älla sees Vtan thz faa warit inthrykt älla
 inscristwat nokro ämnelike thinge Swa ämwäl
 10 thätta ordhit hwilkit som är gudz son hafde
 warit omöghelikit at hannas älla sees for man-
 kynsens helso Vtan thät hafde warit enat ok
 tilbundit manzliko kyti Ämwäl naar som nokot
 ordh scodhas skriwat i book ma ämwäl hogsas i
 15 hughenom ok framföras samuledh mz munnenom.
 Swa ändelika är engaledhis iäwande guz son
 synlikin i manzliko kyti at wara mädh gudhi
 fadhir ok them hælgha anda Thy äru sannelika
 thre pärsone. oatskillika ovmskiptelika. äwär-
 20 dhelika. i allom thingom iämna. en gudh J thänna
 gudh waro al thing forewitin aff äwärdheliko ok
 tilstandande hans a syn. mz fäghrind. ok wyrth-
 ning. hanom til glädhi ok hedhir Hwilkin ther
 äptir nar hanom thäktis sniällelikast fram ledde
 25 them vm skapan at wara Sannelika ey nödgadhis
 5 gudh til skapaskolande nokot aff nokre widhir-
 thorft älla aff nokre wanskilse sinna glädhi älla
 gangx. For then skuld at omöghelikit ware at
 siälwir gudh skulli thola nokor wanskilse i sik.
 30 Ok thy ensamin hans mäst brännande kärlekir
 drogh han til skapaskolande. at flere mädh hon-
 om scullen äwärdhelika glädhias aff hans otalliko

glādhi Ok thy skapadhē han thār āfter aldra
fāghirst al the thing hulkin skapaskolande waro
mz the formo. ok mād̄h the matto swa som
the oscapadh til stodho aldra fāghirst hans a syn.
aff āwārdheliko Tho mällan al thing hwilkin tho 5
waro oscapadh war et for gudhi höghelikast
ifwir al annor thing aff hwilko siälwar gudh
māst gladdis Thy at j thy oscapadha syntis
āwārdhelika gudhlike a syn fyra elemānta. swa
som ār eldir. wādhir. watn ok iordh. J thāsse 10
mato ān thot the waro tha oscapadh swa som
at wādhr̄it sculle wārdha swa lāt j thy at thāt
skulle aldriġh blāsa mot them hālgha anda.
Jordhin skapas i thy oscapadho swa godh ok
fructsamlik at enkte matte waxa i hānne hwilkit 15
ey ware nytlikit til al widhirthorftelik thing Ok
watnit swa spakt at hwadhan som hālzt wādhar-
sins storma til blāsto nokor bōlghia skulle eygh 6
rōras nokraledhis i hānne Eeldin āmwāl swa
höghir at hans lughi sculle nalkas the bliwilse 20
i hwilke gudh war O maria renasta iomfru ok
fruktsamlikasta modhir. Thu āst thz sama thy
at swa ok tholik tilstodh thu oscapadh gudhlike
asyn til hans māsto glādhi aff āwārdheliko Ok
sidhan hafdhe thu thins wālsignadha likama 25
āmpne aff foresagdhom elementis swa renom ok
clarom. Ändilika tholikin tilstodh thu oscapadh
for gudhi for thin skapnadh hulkin thu wārdhogh
wast thēr āftir at fulkomnas Ok thy owirgik thu
aldra māst aff vphoweno al skapaskolande thing 30
i gudhz a syn. til hans māsto glādhi Thy at gudh
fadh̄ir gladdis aff thinom fruktsamlikom gārningom.

hwlka thu skulde göra. honom hiälpande Sonin
 frygdhadhis aff thinne dygdhafulle stadhlikhet Ok
 than hālghe ande aff thinne ödhmiuko lydhno
 Tho war fadherenom sonsins glädhi ok andans
 5 Ok sonenom war fadhirsins glädhi ok andans
 Ok them hālghe anda fadhirsins glädhi ok son-
 7 sins Hwadhan aff swa som en glädhi war allom
 them aff thik Swa hafdho the alle en kärlek
 til thik

10

leccio secunda

O Maria wārdhoghast aldra skapadha thinga.
 swa wast thu for gudhi aff vphoweno för än han
 thik skapadhe. swa som noe ark war for hon-
 om. sidhan honom war kunnoghat aff hānna
 15 byggilse för än han hona fulkomnadhe swa som
 honom budhit war Noe wiste hulkin hans ark
 skulde wardha i them tima hwilkom gudhi thāktis
 Gudh wiste for alla tima. hwilkin hans ark sculle
 wardha. Swa som är thin ärofulle likame Noe
 20 gladdis aff sinne ark för än hon bygdhis O dyra
 ionfru siälwir gudh gladdis höghelikast för än
 han thik skapadhe Noe gladdis thy at hans ark
 war swa fastelika samanbinda skolande at hon
 sculde eygh syndirlösas aff nokrom bōlghio stōtom.
 25 ¶ Gudh gladdis thy at thin likame sculde wardha
 swa dygdhafullir ok starkir at han ey sculle
 böghias til nokra synd aff nakra ilzsco härzsko
 hulkin komaskolande var i hāluite Noe gladdis
 aff thy at hans ark sculle swa bikas vtantil ok
 30 innantil at nokor orenlikhet sculi ey mogha in-
 8 drypa j hona ¶ Gudh gladdis aff thy. at han

fore wiste thin wilia skula wardha swa godhan
 aff sinom godhleek at thu sculle wärdhogh war-
 dha mädh thäs hälgha anda smörilsom swa vm-
 kringgiutas innantil ok vtantil at ingangir skulle
 ängaledhis vppinbaras j thino hiärta for thän 5
 skuld iordhrikis thinga giri är swa hatlikin gudhi
 j mannenom. swa som orens ok fulika luktande
 watnz vrenlikhet war noe i sinne ark hatlikit.
 Noe gladdis aff rume widhilikhet sinna ark Gudh
 gladdis aff thinne vidhasto ok miskunsamasto 10
 milheet mz hulke thu wast fulkomlikast alla älska-
 skolande. ok enkte skapadh thing oskällika hata-
 skolande. särlika for thy at thiin wälwilioghasta
 milhet skulde swa mykit vtwidhas. at omiätlike
 gudh hulkins mykilikhet är ogriplikin sculde 15
 wärdhoghas at liggia ok wändas i thinom wälsign-
 adha qwidh. Noe gladdis ämwäl for thän skuld
 at hans ark skulde göras ymnit lius. Gudh gladdis
 thy at thin iomfrudombir war gömaskolande
 alt til thin dödh swa claar ok reen. at engin synda 20
 smitta skulde mogha myrkia han. Noe gladdis
 aff thy at han skulle hawa al sins likama widhir-
 thorftelik thing i sinne ark. Gudh gladdis aff
 thy at han sculde taka allan sin likama vtan al
 wanskilse aff thinom ensamna likama O renasta 25
 iomfru meer gladdis gudh aff thik än noe aff
 sinne ark. Thy at noe wiste sik vtgaskolande
 aff sinne ark mz them sama likama mz hulkom
 han ingik i hona. Än gudh forewiste sik in-
 gangaskolande vtan likama i thins höwiska lik- 30
 ama ark ok vtgaskolande aff hänne mz likama
 taknom aff thino renasta kyti ok skärasta blodhe.

Noe wiste sik skula lata sina ark toma nar han
 skulle vtgaa. aff hanne ok ey ther äftir inga-
 skolande i hona Gudh wiste ämwäl för än
 wärdlen wardh at naar han skulle födhas aff
 5 thik mädh mandom ok thu äroful iomfru ok
 modhir sculde ey atirbliwa toom swa som noa
 ark vtan aldrafullast mz allom thäs hælgha anda
 gawom. ok än thot hans likame skulde skylas
 aff thinom likama i hans födzslo Tho ey thäs
 10 minna forewiste han thik oatskillika bliwaskolande
 vtan ända mz sik.

leccio tercia

Abraham patriarcha älskadhe sin son ysaac.
 ämbrät som gudh lowadhe honom son födha-
 15 skolande mangom arom för än han afladhis Än
 mädh mera kärlek älskadhe o sötasta iomfru
 10 maria siälfwir aldzwalloghir gudh thik för än
 nokat skapadhis Thy at han forewiste aff äwärdhe-
 liko thik wara födhaskolande sik til mästo
 20 glädhi Ey wiste abraham patriarcha. at sin mykle
 kärlekir hulkin han hafdhe til gudh war vppin-
 baraskolande vm sonin sik lofwadhan Än aldra
 bäzt wiste gudh i vphoweno at hans mykle kär-
 lekir hulkin han hafdhe til mankynit sculde lius-
 25 lika allom vppinbar wardha. Abraham forewiste
 sin son skula aflas mz blyugdh födhas aff qwinno
 sik kötlika tilfögdhe Än gudh forewiste. O
 renasta iomfru. at han skulde aflas i thik mz
 hedhir vtan manz tillägning. ok at han skulde
 30 höwizlikast födhas aff thik thinom iomfrudom
 helika gömdom Abraham vndirstodh at hans sons

kōt skulde skilias aff sino kyti mz likamlike sam-
 waru thār āfte at han sculde fōdha han. Än
 gudh fadhīr fore wiste at thz signadha kōtit sculde
 aldrigh skilias aff hans walde hulkit hans sōte
 son hafdhe foreskipat ok forethānkt at taka aff 5
 thik. O skārasta modhor Thy at sonen i fadhīrenom
 ok fadhrin i sōnenom āru samwarlika oatskillika
 en gudh. Abraham vndirstodh kōtit fōt aff sino
 kyti skula fulnaz ok vmwāndas i muld swa som 11
 sit eghit kōt Än gudh wiste thit aldra renasta 10
 kyt ey meer skula syndirlōsas fulna ālla rutna
 än sit hālaghasta kōt fōdhaskolande aff thino
 iomfruliko kyti Abraham bygdhe hws sinom son
 fōr än han afladhis mz them wilia at han sculle
 byggia i thy naar han fōddir war. Än thik o 15
 dyrasta iomfru war hws āwārdhelika foreskipat
 i hulko thu sculle byggia. swa som är siālwir
 alzwalloghir gudh O vtallikit hws hulkit vmkring
 gaff thik ey atenast vtantil wāriande thik aff
 allom wadhom Vtan bleff āmwāl innan thik. styrk- 20
 iande thik til aldra dygdha fulkomnilse Abra-
 ham fore saa ther āftir thry thing sinom son ey
 än afladhom. at han sculde widhirqwekias aff them
 naar han hafdhe warit fōddir Thāssin thry waro
 atskillekin aff sik i a syn waru ok smak Än thik 25
 o astundelika iomfru. til thinna oāndelika widhir-
 qwekilsa fore saaz aff āwārdheliko siālwir gudh
 i threm personis aldra minzt atskillekom af sik
 āftir gudhlike waru. Ok thān sami gudh. O 12
 maria fatika manna fōdhirska. foresaas vm thik 30
 fatiko mankyneno til āwārdhelika fōdho Ok vm
 them thry hulkin patriarcha fore [saa] sinom son

mogho thre persone vndirstaas swa som är fadhir
 ok son ok thän hālghe ande. Thy at swa som
 olianna fitme forma eygh brinna. för än wekin
 tilsätz. swa fadhirsins mäst brännande kärlekir
 5 lyste ey vppinbarlika i wārdhlinne O vtwalda
 gudhz brudh för än hans son skulde taka sik
 aff thik manzlikin likama. hulkit som vndirstars
 vm wekan Ämwāl swa som hwetit ma ey wardha
 brödh för än thz fa warit til ret mz flerom an-
 10 budhom Swa ok gudhz son hulkin som är ānglanna
 fōdha syntis ey vndir brödhz liknilse til manzens
 widhirqwekilse. för än hans likame war saman-
 sattir aff flerom lidhom ok limom i thinom wāl-
 signadha qwidh Ämwāl swa som winit forma ey
 15 bāras vtan karin faan warit tilreed Samuledh
 thās hālghe anda nadh hulkin som mārkis vm
 winit skulde ey giwas mannenom til āwārdhe-
 likit liiff för än thins ālskelika sons likame. hulkin
 som vndirstaas vm karit hafdhe warit tilreet vm
 13 20 dōdhin ok pinona. for thy at mādth thāssō helsamo
 kari skānkis aldra nadha sōtme fulkomlikast
 ānglom ok mannom

feria secunda

leccio prima

25 **G**Vdh witande al thing i sik siālwom ymn-
 ungas sik til sinna āwārdhelika glādhi rōrdhis
 aff ensamnom sins kärlekx hita til skapaskolande
 at andri mattin wardha lottakande hans otallike
 glādhi Thy skapadhe han ānglanna vtallika myki-
 30 likhet giwande them frālst siālfswald göraskol-

ande äftir sinne makt hwat them thäktis at swa
 som han aff enge widhirthorft nödhghadhir vtan
 aff sins eghins kärlekx hita hafdhe skapat them
 sik siälfwom til oändelik'n lusta Swa ok the ey
 nödhoghe vtan aff frälsom wilia skullin frambiudha 5
 sinöm skapara for vtan ända kärlek for kärlek
 ok wyrdhning for oändelikin hugnadh Än i the
 sama stund. i hulke the waro skapadhe Somlike
 thera aldra wärst wannytiande frälsa siälfswalsins
 thäkkasto gawo tilbyriadho ilzscofulleka at awndas 10
 moot sinom skapara. Hulkin the sculdo hawa
 höghelikast älskat for sina mästo älskelikhet
 Hwadhan aff the ämbrat wärdhskyllelika nidhir-
 fiollo mz sinne ilzsco aff äwärdhelike sälikhet ok
 i oändeliko ysäld. Än andre ängla blifwo atir 15
 mz sinom kärlek i äro sik redde hulki som hetelika
 älskadho gudh for sina älskelikhet skodhande i
 honom alla fägrind. alt wald ok alla dygdh
 Änglane vndirstodho ämwäl aff gudhz schodhan
 han ensamin wara vtan vphoff ok vtan ända ok 20
 sik siälfwa aff honom skapadha. ok sik hawa aff
 hans godhlek ok walde alt thz got the hafdho
 The wisto ämwäl i hans ärofullo syn sik wara
 swa sniälla wordhna aff hans snille at the skullin
 liuslika skodha al komaskolande thing j honom 25
 äfte gudhlikx tillaz mattan aff hulkom koma-
 skolandom thingom the vmfägnadho thz mz innarsto
 godhwilia at the forewisto gudh mz sinne ödh-
 miukt ok kärlek til sinna äro ok sins härskaps
 hugnadh wilia annantidh vpfylle the himneliko 30
 bliwilse aff hulkom olydhoghe änglane hafdho
 osälika nidhirfallit for sina höghfärdh giri ok awnd.

- 15 The sagho ok j them wälsignadhe speghlinom
 gudhi. sinom skapare eet hedhirswär't säte siälwm
 gudhi swa när at omöghelikt syntes nokot annat
 säte mogha wardha nämbir honom. Ok the
 5 wisto thät än wara oskapadh hulko thz sätit war
 til reet aff äwärdheliko Ämwäl aff klarhetz tilsyn
 gudhlikin kärlekir vptände them swa alla vtan
 iäff i enom punkte at hwar thera älskadhe annan
 swa som sik siälwan. Tho at hwarist älskadho
 10 the gudh aldra mäst ok ifwir al thing ok thät
 oskapadha älskadho the meer än sik siälfwa hulkit
 som war sätände i säte gudhi nästo Thy at the
 sagho gudh höghelikast älska thz oskapadha ok
 aldramäst aff thy glädhias O aldra hugnadhär
 15 iomfru maria thu äst thz sama til hulkit änglane
 brunno mz swa storom kärlek aff vphowi sinna
 skapan än tho at the gladdos vtallika aff sötma
 ok klaarhet hulka the hafdho i gudz syn ok
 tilnalkilsom Tho gladdos the mykit aff thy at
 20 thu skulde wardha siälwom gudhi närme än the
 Ok aff thy at the wisto thik gömas mere kärlekir
 ok mere sötma än the siälwe hafdho The sagho
 16 ämwäl iwir thz sätit ena krono swa faghra ok
 swa stoors wärdhelikhetz at enkte wald vtan
 25 gudhz wald skulde gaa iwir hona. Hwadhan aff
 än thot the wisto gudh sannelika hafua mykin
 hedhär ok mykla glädhi aff thy at han hafdhe
 skapat them Tho sagho the mere hedhär ok meer
 glädhi skula fram koma gudhi aff thy at thu
 30 sculde skapas til swa höghelika krono Ok thy
 gladdos siälfwe änglane meer aff thy at gudh
 wilde skapa thic Än aff thy at gudh hafdhe skapat

them Ok swa o hālaghasta iomfru wast ānglomen
glādhi āmbrat som the waro skapadhe hulkin
som wast siālwm gudhi hōxte lustilse vtan vphoff
oc swa sannelika gudh mz ānglomen ok ānglane
mz gudhi samangladdos innārlikast aff thic för 5
ān thu skapadhis o wārdhoghasta iomfru aldra
skapadha thinga

leccio secunda

GVdh wiliande skapa wārdlena mz androm
creaturum hulkin som i hānne āru Sagdhe wardhe, 10
Ok āmbrat war fulkomlika giort hulkit han aktadhe
at skapa Ok swa wārdlenne ok allom creaturum
fulkomnadhōm vtan ensamin mannin Ok mz
wyrdhning ok fāgrind tilstandandōm gudhlike 17
a syn. stodh ān en mindre wārlđ oskapadh mz alle 15
fāgrind fore gudhi aff hulki mere āra ok mer
glādhi sculde framkoma gudhi ok ānglomen. ok
mere nytlikheet hwariom manne wiliande nytia
henna godhlikheet. ān aff thesso stōrre wārlđinne
O sōta frw iomfru maria allom ālskelik ok allom 20
nytlik Thu vndirstandz qwāmelika vm thāssa
mindro wārlđ Āmwāl hāntis saman aff scriptinne
at gudhi thāktis hafwa atskilt liusit aff myrkino
i thāssō stōrre wārlđinne Ān sannelika the liusins
ok myrkianna atskililse hulkin thic sculde wardha 25
āftir thina skapan thāktis honom myklo meer
nar spādha barndomsins fawidzka hulkin som
liknas myrkeno sculde alzstingx bort ga aff thik
ok gudhz widhirkāna mādhir wilia ok vndir-
standilse liwaskolande āftir hans wilia hulkit som 30
liknaz liuseno sculde fullelikast atirblifwa i thic

mädh mäst brännanda kärlek. Qwämelika liknadz
 thy barndomsins spädhelikhet myrkiomin j hulki
 gudh kännis ey ok ey scodhas mz skäloin hwat
 görande är O iömfrw maria lutlös hwaria synd.
 8 5 thu ifwir gik meenlöslikast thässa barndomsins
 spädhelikhet Ther äftir swa som gudh skapadhe
 stoor tw lyus j himnenom samuledh mädh
 stiärnomin thässe wärdlinne widhirthorftelikin.
 eet at thz sculde fore wara daghenom annat at
 10 thz sculde fore wara nattinne. Swa fore saa han
 annor tw klarare lyus skula wardha j thic Första
 liusit war thiin gudhlika lydhna. hulkin som swa
 som soolin sculde skina fore godhom mannom
 i wärdhlinne oc änglomin i himerike hulkom
 15 gudh är sannelika äwärdhelikin daghir Annat
 lyusit waar thiin stadhughasta tro mädh hulke
 mange i nattatimanom Thät är aff the stundinne
 i hulke skaparan sculde thola pino j kötino for
 siin creatur Mange vslika wafrande i wanhopsins
 20 oc wantronna myrke alt til hans vpstandilse waro
 ledhande til sannindinna widhirkänno swa som
 mädh eno manaskini Thins hiärta thanka syntos
 lika stiärnomin j thy at aff them tima i hulkom
 thu hafdhe fyrst gudhz widhirkänno bleff thu
 25 swa brännande j gudhlikom kärlek alt til thin
 9 dödh at alle thina thanka syntos meer skinande
 j gudhz a syn ok änglanna. än stiärnona synas
 i manna a syn oc högho flygninga vmskipteliks
 fugla kyns oc söt lyudhandhe sanga teknadho
 30 al thinna läpa ordh, hulkin aff thinom iordhzlika
 likama sculdo vp fara til gudhz öron. sitiandis i
 walzsins säte til änglanna höxto glädhi Ther äfte

wast thu liik alle iordhinne i thy at swa som
 al thing i thäso störrö wärdhlinne hawande
 iordhzslikin likama. sculde födhas aff iordhinna
 fruktom swa at the sculdo faa 'ey atenast födho
 vtan än ämwäl sialft lifwit aff thinne frukt Än 5
 thina gärninga mogho wärdzskyllelika liiknadz
 blomstrande ok fruktsamom träm Thy at thu
 wast them göraskolande mädh swa storom kärlek
 at the skuldo meer lusta gudh oc änglana än
 aldra blomstra fägrindh oc frukta sötme Särlika 10
 mädhan vtan allan iäwgha är troande gudh hafwa
 fore seet i thic för thina skapan flere dygdhe än
 i allom yrta blomstra. tränna. fruktanna stenanna.
 älla malmanna kyniom hulkin som matto finnadz
 i aldra wärdhlinna widhärlikhet. Hwadhan aff 15
 ey är vndir Än gudh lustadhis meer j thic O 20
 mindre wärdl hulkin än war skapaskolande än
 the störrö wärdhlinne Thy at än thot at wärdhlin
 war skapadh for thic. Tho war hon forfaraskolande
 mz allom them thingom hulkin i hänne waro Än 20
 thu äfte äwärdhelika gudhz fore skipan sculde
 blifwa oatskillik. j hans älskelikasto älskelikhet. i
 thinne ofalnando fäghrind. Thy at thässe mere
 wärdhlin i ängo forsculladhe oc formatte ey at
 forsculla at hon sculde äwärdhelika wardha. Än 25
 thu o säälasta maria fullast aldra dygdha. for-
 sculladhe wärdhelikast mz alla dygdha fulkomnilse
 äfte thina skapan gudhlike nadh hiälpande al thing
 hulkin gudh wärdhogadhis at göra mädhir thic.

leccio iij

GVdh är görare aldra thinga. ok dygdha. ok
 siälf dygdhin oc omöghelikit är allom creaturum
 hulkin skapadh äru. at skina aff nokre dygdh
 5 vtan hans hiälp. hulkin aff vphoweno thär äftir
 at han hafdhe skapat wärdhlina oc alla creaturas.
 skapadhe han ytarst mannin m̄z sinne dygdh
 giwande honom frälst siälfswald at han sculde
 sta stadhlika oc framhallelika vm thät j godho
 21 10 til godh löön oc at han sculde ey falla j ilt til
 ont atirgäld Thy at swä som thera gärninga
 reknas for litit for mannom hulke som ey wilia
 göra. för än the faa warit nödhgadhe til göra-
 skolande j stok älla fiatur. Än thera gärninga
 15 äru wärdha älskelikhet oc bāzsto lön hulkin som
 fulkomna siin göraskolande thing. ey nödhoghe
 vtan m̄z siälfswiliande wilia. aff renom kärlek.
 Samuledh än gudh hafdhe ey gifwit änglomän
 ok mannomän frälst siälfswald. syntos the mād̄h
 20 nokre matto swa som thrängias til the thing
 hulkin the sculden göra. oc thera gärninga syntos
 litin lön wara wärdha. Thy thäktis dygdhinne
 hulkin som gudh är. at gifwa them frälst siälfswald
 göraskolande hwat them thäktis ok lät them
 25 fullelika vndirstanda hulkin atirlön gudhlik lydhna
 sculde forsculla oc hulkom pinom forkrupin
 olydhna sculde forsculla oc wärdhogha göra sina
 folghara. Sannelika gudh tedhe stora dygdh
 naar han thär til skapadhe mannin aff iordh at
 30 han matte forskulla vm kärlek vm ödhmiukt at
 wardha inbyggjara himna bliwilsa aff hulkom

22
 23
 25
 30

änglane gudhlikom wilia genwärdhoghe äru osälika
 nidhir kastadhe for höghfärdh ok awnd. Thy
 at dygdhena waro them hatlika. for hulka the
 hafdho mat höghelika kronas. Thy wari engom
 iawughe. at swa som konungin hedhras ok äras 5
 aff konungxlike krono. swa hwar en dygdh hedhra
 oc ära sin görara. Eygh at enast när mannom
 Vtan prydhir än ämwäl for gudhi oc änglomin
 höghelika swa som mz skinande krono. oc thy ma
 hwar en dygdh kallas skinande krona. Hwadhan 10
 aff sannelika är troande vthänkelikit wara krononna
 tal. aff hulkom siälfwir gudh höghelikast skiin.
 hulkins dygdhe vtallika iwigaa mz mangfalle-
 likhet oc mykilikhet oc wärdhelikhet al thing
 hulkin som waro oc äru oc wardha skulu. Thy 15
 at aldrih giordhe han annat än dygdhe. Tho
 alt vm ens särlika thre dygdhe prydha han äru-
 fullelika. swa som thre mäst skinande krono For
 thän skuld the dygdhin mz hulke han skapadhe
 änglana war hans förste krona. aff hulke someleke 20
 thera awndandis gudhz äro ränto vsällika sik siälfwa.
 ok the dygdhin mz hulke han skapadhe mannin
 war honom annor krona. aff hulke siälfwir mannin
 tilludhande owinlika swikaranom aff sinne vsnille 23
 war bradhlika räntir Tho alt vm ens gudhz dygdh 25
 älla hans dygdhelika ära matte ey minzskas vm
 thera änglanna älla manzins nidhirfal. än tho at
 the for sina wranglikhet nidhirfiollo ärolöse aff
 äronne Thy at the wildo ey gifwa gudhi äro for
 thät at han hafdhe them skapat til sinna ok 30
 thera äro. Vtan sniällasta gudhz snille vmskipte
 thera wranglikhet i äro sinna dygdh Än the

dygdhin mz hulke han skapadhe thic. O astundelik
 iomfru til sinna äwärdhelika [äro] äradhe han
 swa som mz thridhi krono vm hulka änglane
 forstodho förra krononna brut skula atirhelas
 5 Hwadhan aff o fru warra helso hop mat thu wäl
 kallas gudhz hedhirs krona. Thy at swa som
 han fulkomnadhe höxte dygdh vm thic. Swa
 kom ok honom höxte hedhir vm thic for allom
 sinom creaturom Sannelika liuslika vndirstodho
 10 änglane nar thu oskapadh tilstodh gudhz a syn.
 At thu sculde mz thinne hälaghasto ödhmiukt
 foruinna diäfwlin. hulkin som hafdhe fordömt sik
 siälfwan mz sinne höghfärdh. ok forradhit mannin
 mz sinne ilzsko. Thy än thot änglane hafdho
 15 seet mannin nidhirkfalla til stora ysäl Tho matto
 24 the eygh syrghia. for glädhi gudhlika a syn Thy
 at thät war thöm ympnit vppinbaart hulkin oc
 huru stor thing gudh sculde wärdhoghas at göra
 mz thinne ödhmiukt äfte thina skapan

20 [Feria tertia]
 prima leccio

The hælgha skrift vitna adam warande j
 paradis sälikhet hafwa ifwirfarit gudhz budhordh
 än ey sighir hon han hafwa warit olydhoghan
 25 gudhlikom wilia sidhan han kom i vsällina.
 Hwadhan af sannelika vppinbaras adam hafwa
 älskat gudh mädh allom hiärta rotom aff thy at
 han fludhe sinna hustru kötlikt sambland Sidhan
 hans son giordhe brodhordraap. oc sidhan han
 30 hördhe thär äfte gudhz budhordh lydde han

ödhmiuklika oc tilfögdhe sik annantima hion-
 laghlika the samme sinne hustru ok thunglikare
 angradhe han at han haffdhe wredhan giort sin
 skapara. än at han hafdhe nidhirkastat sik siälfwan
 pinaskolande j hardhasto pino Thy pröwas ey 5
 wara orätwiist at swa som gudhz wredhe kom
 ifwir han for höghfärdh mz hulke han hafdhe i
 sinne sälikhet gudh wredhan giort, Swa sculde
 oc mykin hugnadhvir gifwas honom warande i
 ysällinne. Thy at han grät mz thungastom angir 10
 oc sanne ödhmiukt. at han hafdhe reet til wredhe
 swa wälwilioghan skapara. Än adam hafdhe aldr- 25
 igh mat at faa mere hugnadh. än at han sculde
 wisgöras at gudh sculde wärdoghas at födhas aff
 hans aff födho til atirlösa skulande mz ödhmiukt 15
 ok kärlek the siälana. hulka siälfwir adam wrängdir
 aff diäfwlsins awnd hafdhe nidhirkastat aff
 äwärdheliko lifwe vm sina höghfärdh Än for thän
 sculd at allom sniällom mannom synis omöghelikit
 wara swa som thät oc är at gudh hulkin som ey 20
 höfwir födzsla vtan aldra höwiskasta. sculde taka
 sik manzlikin likama vm kötz girilse swa som
 annor baarn. Meer trodhe adam thät omöghelikit
 wara. hulkin som war skapadhir vtan kötz lusta.
 Ok vndirstodh adam at aldra thinga skapara thäktis 25
 ey mz the matto skapa sik siälfwom manzlikin
 likama mz hulke han hafdhe skapat ewe oc sin
 likama. Thy trodhe adam at gudh sculde wilia
 taka manzlikit köt aff enne människio j likamanom
 like ewo hulkin som sculde blomstras mz alla 30
 dygdha fulkomnilse ifwir alla män födda ok födha-
 skolanda aff man oc qwinno oc höwizlikast födhas

aff hanne mz gudhdom oc mandom helom oc
 oskaddom hanna iomfrudom. Hwadhan aff prōwas
 26 wara troskolande. vtan allan iāwgha. at swa som
 adam naar han vndirstodh gudh swa som sik
 5 bliidhkadhan hafdhe han stora sorgh aff them
 ordhom hulkin ewa nam aff diāwlsins samtalan
 Samuledh nar han kom i sorgh oc ysāl. hafdhe
 han mykla glādhi oc hugnadh aff thōm ordhom
 hulkin thu o maria aldra hop war swarascolande
 10 ānglenom Adam sōrgdhe thy at ewe likame
 skapadhir aff sinom likama. hafdhe swiklika
 draghit han til āwārdhelikin hālwitis dōdh Än
 han gladdis o hōwizskasta iomfru maria. Thy
 at han forewiste thān hedhīrika likamin fōdha-
 15 skolande aff thinom likama hulkin han ok hans
 affōdha sculde waldelika atirledha til himerikis
 liiff. Adam sōrgdhe āmwāl thy at ewa hans
 ālskelika hustru hafdhe byriat aff mykle hōg-
 fārdh at wara olydhogh sinom skapara. Än han
 20 gladdis thy at han fore saa thic o maria sinā
 kārasta dottor wilia lydha gudhi j allom thingom
 mz hōxto ōdhmiukt Adam sōrgdhe thy at eua
 hafdhe sakt i sinom hugh swa som hon wilde
 iāmkas gudhi for hulkit hon fiol til stora skam
 27 25 i gudhz oc ānglanna a syn Än han gladdis thy
 at thit ordh mz hulko thu sculde ōdhmiuklika
 widhīrkānnas thik wara gudhz thiānisto qwinno
 skeen liuslika i thera forewitu til thinna stora
 āro. Adam drōfdhis āmwāl thy at eue ordh
 30 hafdhe reet gudh til wredhe honom oc hans
 āftirkomarom til fordōmilse än han gladdis thy
 at thit ordh sculde lokka gudhz kārlek til thic

mz myklom hugnadh oc til alla fordömda mz
 eue ordhe Thy at eue ordh vtkördhe hona mz
 mannenom i stora sorgh aff äronne oc atirlykte
 himerikis porta. Än thit wälsignadha ordh O
 snillinna modhir ledde thic til stora glädhi oc 5
 vplät himerikis porta allom wiliande inga Hwadhan
 aff swa som änglane j himerike gladdos aff thy
 at the fore sagho fore wärdhlinna skapan thic O
 gudhz modhir födhaskolande swa oc adam hafðhe
 stora glädhi oc hugnadh aff fore wisto thina 10
 födhzslo.

leccio ii

Adam vtkastadhir aff paradijs rönte j sik
 siälfwom gudhz rätwiso ok miskun. rådhandis gudh
 i allom sins liifs timom for rätwisona ok älskande 15
 han innirlikast. for miskunnina oc sannelika 28
 wärdhlin war wäl skipadh huru länge hans äftir-
 komara giordho samuledh. Än sidhan männine
 afläto at skodha gudhz rätwiso oc miskun glömdo
 mange thera sin skapara. Thy at männine trodho 20
 them thingom hulkin them thäktis ok framleddo
 syndelika oc skändelika sina tina j kötlikx lusta
 fylsko. hulkit gudh rådhelika hatande drap aldra
 wärdhlinna inbyggjara j noe flodh Vtan them han
 frälste i noe ark mz sinne forskipan til wärdhl- 25
 inna vppbyggilse Än manzlikit folk annantima
 mykit giort gik bort aff sanz gudhz dyrk. vm
 afgudha dyrk. aff ondz anda inskiutlsom dictande
 sik lagh gudhlikom wilia genwärdhogh Än gudh
 aff sinne mästo miskun rördhir mz fadhirlake mil- 30
 heet sökte abraham sinna tro sannan älskara oc

bant sina samsät mz honom oc hans affkömd oc
 gudh fulkomnadhe abrahe astundan giwande hon-
 om son ysaac. aff hulkins släkt han lowadhe
 skula födhas sin son christum. Hwadhan aff wäl
 5 pröwas wara trolikit ämwäl hawa warit fore teet
 Abrahe aff gudhi at en dottor aff hans släkt
 warande osmittadh iomfru sculde födha gudhz
 29 son ok abraham troos meer hafwa frygdhas aff
 thässe komaskolande dottor än aff sinom son
 10 ysaac. ok hafwa älskat hona mz merom kärlek
 än ysaac sin son Ämwäl är vndirstandande guz
 win abraham ey hafwa samansankat wärldz goz
 for högfärdh älla giri ok ey hafwa astundat son
 for likamlikin hugnadh. vtan han war swa som
 15 godhir träägardhz mästare hulkin som trolika
 thiänande sinom härre. plantadhe wiinqwist i
 hans trägardh vndirstandande vtallik winträ mogha
 plantas aff honom oc vtwaldan wiingardh mogha
 thär aff fulkomnadh. Ok thy samanhänte han
 20 gözl at wiinträän fetgiordh aff hanne sculdin ey
 falna vtan wardha thäs fructsamlikare at bära
 frukte Sannelika thän trägardhz röktarin glädhz
 fore witande eet trä i bland annor trä swa högt
 ok lustelikit at hans herra sculde höghelikast
 25 lusta. at spazera i wiingardhin for thäs träsins
 fäghrind. ok at thän sami hærren sculde gärna
 smaka thäs frukta sötma oc sötlika hwilas sitiande
 vndir thäs skugga. Vm thänna trägardhz mästara
 vndirstaadz abraham Vm wiinqwistin ysaac. hans
 30 30 son Vm flere wiinqwista aff honom plantaskolande
 al hans släkt Vm gözlerna märkias wärldslike
 rikedom Hülka abraham gudhi älskelikin astund-

adhe ey vtan til gudhz folkx vppehälde Vm
 thz faghirsta träät märkis iomfru maria. Vm
 härran alzwalloghir gudh hulkin ey wilde koma
 i wiingardhin som war abrahe släkt. för än ther
 wardh höghra trät Thz är for än ärofulla iomfru 5
 marie hans kärasta modhir sculde koma til lagh-
 likin aldir Hulkra meenlösasta liwärne liiknas
 fäghrindinne hulka gudh lustadhis at see hulkra
 gärninga gudhi höghelikast thäkkelika vndirstandas
 vm fruktanna sötelikhet Vm skuggan märkis hänna 10
 iomfrulikin qwidhir hulkin höxta gudhz dygdh
 skygde ok hälghadhe Abraham forewitande thässa
 iomfru. hulkin gudh sculde födha, skula framga
 aff sinne släkt, Hugnadhis meer aff hänne ensamne
 än aff allom sonom oc döttrom sinna släkt, ok 15
 thässa tro ok hälakt hop komaskolande guz sons
 födhslo Ok aff släkt thäs sama abrahams atirlät
 thän sami abraham sinom son ysaac for arff mz
 mykle troo. hulkit som pröwas wäl aff thy at
 han lät sin swen. hulkin han sände at taka sinom 20
 son hustru, swäria vm sina ländä Thz är Vm
 han. hulkin som sculde vt gaa aff hans ländom i
 komaskolande tima, teeknande vm thät at gudhz
 son sculde födhas aff hans släkt Oc ysaac pröwas
 vm wälsignilse hulka han gaff sinom son iacob 25
 hafwa atirlatit honom thät sama arff. Thät är
 the sama tro oc hop, ok iacob wälsignande sina
 tolff syni hugnadhe särlika sin son iudam mz the
 samu arff Hwadhan aff sannelika pröwas gudh
 hawa swa älskat sina modhir aff vphoweno at 30
 swa som han mäst gladdis aff hänne, för än nakat
 skapadhis, swa gaff han ämwäl sinom winom mykin

hugnadh aff thy, at han sculde födhas oc swa
gafs först änglomen, ok thär äftir första mannenom
oc sidhan patriarchum mykin glädhi aff ärofulle
gudhz modhir födhas scolande

5

Leccio tercia

Gvdh är sanz kärlekx älskare oc siälwir
kärlekin, hulkin ämwäl tedhe sin höghelika kär-
lek, nar han frälste mz sino walde israels folk
aff egypta lanz thräldom, gifwande them rikasta
10 land i hulko the sculdo sälika byggia mz allo
frälse Än kloke owinin mykit awundande thera
sälikhet, drogh them ofta mz sinom swikom til
32 syndaskolande Ok the ey widhirstandande at
stridha mot hans frestilsom oc swikum droghos
15 vslika til affgudha dyrk. for enkte hallande
moyses lagh oc fulikast glömande the samsäte
hulka gudh bant mz abraham Än miskunsambir
gudh skodhande sina wini honom gudhlika thiän-
ande mz rätte tro oc sannom kärlek oc laghsins
20 gömo sökte them mildelika ok skipadhe propheta
i bland thöm at the siälfwe skuldin wardha thäs
hetare i gudhlike thiänist oc gudhz owini än
the wilden sculdin ämwäl atirwändas til gudhz
älskogha oc rätta tro vm thera äftirdöme Hwadhan
25 aff sannelika märkiande är. at swa som strömbir
nidhirs-kridhande aff bärghsins högdh i diupan
dal. sculde framledha al flytande thing mz sik
ij dalin hulkin al syntins sionka äftir vatnsins
rörilse Swa thän hæghe ande wärdhoghadhis at
30 koma j prophetanna hiärta. framledhande mz sik

aff thera mun the talan hulka han wilde vppin-
 bara til thässa vildhir farande wärdhlinna rättlsa.
 Nu mällan al thing hulkin prophetane vndirstodho
 vm thäs hælgha anda honaxsöta ström inflöt thät
 sötelika i thera hiärta oc thät vtflöt sötelika aff 5 33
 thera läpom at aldra thinga skapare sculde
 wärdhoghas at födhas aff osmittadhe iomfru oc
 atirlösa til äwärdhelika äro mz sinne fullo bättring
 oc fulgörlse the siälana hulka diäfwlen vm adams
 synd nidhirkastadhe i ysällina. The wisto ämwäl 10
 aff thäs strömsins inflytilse gudh fadhír wilia wara
 swa wälwilioghan til manzens frälse at han sculde
 ey spara sinom enga son Oc sonin wilia wara
 swa lydhoghan fadhrenom. at han sculde ey neka
 at taka dödhlikit köt. Oc thän hælgha anda 15
 wilia aldra hælzt sändas mz sonenom Hulkin tho
 aldrigh war skildir aff fadhrenom Oc ämwäl wisto
 prophetane thz at the rätwiso solin gudhz son
 sculde ey koma i wärdhlina. för än stiärnan ware
 vprunnin aff israel hulkin som matte mädh sinom 20
 hita nalkaz solinna hita Vm thässa stiärno vndir-
 stadz iomfrun hulkin som sculde födha gudh.
 Vm hitan hænna mäst brännande kärlekír. mz
 hulkom hon sculde swa nalkas gudhi oc gudh
 hænne at gudh sculde fulkomna allan sin wilia 25
 mz hænne. Oc sannelika swa som prophetane
 fingo styrk aff hænne i allom sinom ordhom oc
 gärningom aff thässa oscapadhe solinne al thing 34
 skapande swa gaff oc gudh them mykin hugnadh
 i thera dröwilsom vm thässa forewitan mz hulke 30
 the wisto thässa stiärno mariam wara skapaskolande
 Prophetane syrgdho ängxlika. seande israels syni

forlata moysi lagh för höghfärdh ok kötsins käte
 oc gudhz wredhe falla owir them gudhlikom kär-
 lek bortwāndom fran them Än the gladdos fore-
 witande at siälfwir laghanna dictare oc hārra
 5 O maria skinande stiärna. sculde blidhkas aff
 thinne ödhmiukt ok thins liwārnis renlikhet oc
 at han sculde taka them i sina nadh hulke han
 hafdho reet til wredhe oc vsällika forscullat hans
 oblidhi Prophetane syrgdho thy at mönstrit i
 10 hulkit gudhz offir sculde offras war ödhelakt
 Än the gladdos foreseeande at thins wälsignadha
 likama mönstir sculde skapas hulkit som war
 takaskolande i sik siälfwan gudh mz allom hug-
 nadh Prophetane syrgdho ämwäl at iherūsalems
 15 mura oc porta waro nidhirbrutne oc gudz owini
 gingo in oc vmstriddo stadhin likamlika oc
 35 diäfwlin vmstridde han andelika. Än the gladdos
 aff thic O maria wärdhoghaste portir forewitande
 siälfwan gudh. starkastan kämpa. takaskolande j
 20 thic waakn mz hulkom han sculde forwinna
 diäfwlen oc alla owini Oc swa sannelika prophetane
 swa som patriarche waro aldramäst hugnadhe
 aff thic O maria wärdhoghasta modhir

Feria quarta

25

Leccio prima

Männine waro langantima for laghin gifwin
 moysi ey witande huru the sculde styra sik oc
 sina gärninga. Hwadhan aff the som brunno
 aff gudhlikx kärlekx hita. skipadho sina gärninga
 30 oc sidhi. swa som the wānto gudhi thākkias.

Än andre hulke som ey hafdho guz älskogha.
 forsmadho gudz räddogha oc giordho hwat them
 thäktis Hulkra fawizsko gudz godhlekir miskunne-
 lika miskunsamande skipadhe them lagh vm sin
 thiänisto man moysen. mz hulkom the sculdo 5
 styras til allan gudhz wilia. Oc thätta laghit
 wisadhe hulkaledhis gudh sculde älskas ok
 iämkristin oc hulkaledhis hionalagh sculde hallas
 mällan man oc qwinno mz gudhlikom oc höw-
 izskom rät oc at aff tholiko hionalaghi scullo 10 36
 the födhas hulka gudh wille kalla sit folk Oc
 sannelika gudh älskadhe swa mykit thera handa
 hionalagh at han wilde taka aff thy sins mandoms
 höwiskasto modhär Hwadhan aff swa som örnin
 hulkin som flyghande i högho wädhre vmkring 15
 farnom flerom skoghöm. sculde skodha fiärran
 til et trä swa fastelika rotat at thz sculde ey
 magha vpriuas aff wädhirstormom Oc thäs bul
 swa höghan oc slättan at engin sculde formugha
 at vpfara vm han Hulkit som ämwäl stodhe i 20
 tholikom stadh at omöghelikit syntis at nakat
 sculde falla i thz owantil. oc örnin granlika
 skodhande thätta trä sculde byggia redhe i thy
 i hulkom han wilde hwilas Swa gudh hulkin som
 liknas thässom örn j hulkins a syn al koma- 25
 skolande thing äru klaar oc vppinbaar. swa som
 närwaranda thing. Naar han skodhadhe al rät-
 wis oc höwisk hionalagh hulkin aff första manzsins
 skapan oc til ytarsto daghin sculdo wardha. fore
 saa han enkte hionalagh lika ioakim oc anne 30
 hionalaghi i allom gudhlikom kärlek oc höwis-
 likhet. oc thy thäktis honom at hans höwiskasta 37

modhir likame hulkit som vndirstadhz vm redhit,
 i hulkom han wilde siälfwir wärdhoghas at hwilas,
 sculde födhas aff thäso hālagho hionalaghi Sann-
 lika gudhlikt hionalagh liiknas qwāmelika faghrom
 5 trām. hulkra root är tholik enan (endräklighet)
 twäggia hiārta, at the samanföghias for the
 ensamin skäl. at hedhir oc ära skuli thādhan aff
 framkoma siälfwm gudhi Hionalaghanna wili liik-
 naz ämwäl qwāmelika fructsamom grenom Naar
 10 the göma swa gudhz räddogha i allom sinom
 gärningom, at the at enast älskin sik inbyrdhis
 höfuiskleka affaskolande barn til guz loff, äftir
 gudz budhordhom. Sannelika ey forma swiklike
 owinin hanna tholikra hionalagha höghelikhet,
 15 älla skadha mz sinom kraftom älla ondom
 konstom Nar thera glädhi är ey annor vtan
 at hedhir oc ära skuli atir gällas gudhi, oc
 naar ämwäl engin dröwilse mödhir them, vtan
 gudhz retilse oc wanhedhir. Oc tha synas the
 20 sta i tryggom stadh, naar wärdzslíkx hedhirs
 älla rikedomä tilflytilse forma ey at lukka
 38 them älla thera hop til sin älskogha älla
 höghfärdh. Hwadhan aff for thän sculd at
 gudh forewiste ioachim oc anne hionalagh scula
 25 wardha tholikit Thy foreskipadhe han at taka
 aff thy sit härbärghe som war hans modhirs
 likame. O anna hedhirwärdha modhir. huru dyrt
 liggiande få thu bar i thinom quidh nar maria
 hulkin som sculde wardha gudhz modhir hwiltis
 30 i honom Hwadhan aff troande är. sannelika vtan
 allan iäwugha. at ämbrat thz ämnit war aflat oc
 samanhänt i anne quidh aff hulke marie likame

sculde wardha at siälfwir gudh älskadhe hona
 meer än alla manna likama födda oc födhaz-
 skolanda aff man oc qwinno ifwir alla wärdhlinna.
 Hwadhan aff hedhirlika anna ma wäl kallas the
 kista i hulke alzwaldugx gudhz liggiande fä 5
 gömdis. Thy at hon gömde i sinom qwidh hans
 liggiande fä honom älskelikt iwir al thing. O huru
 när gudhz hiärta war idhkelika thäso liggiande
 fä O huru mildelika oc granlika han infäste sins
 waldz öghon thäso liggiande fä. hulkin ther äftir 10
 sagdhe i sino ewangelio. Hwar thit liggiande
 fä är ther är thit hiärta Ok thy är sannelika 39
 troande änglana mykit hafwa gläz aff thäso
 liggiande fä Naar the vndirstodho sin skapara.
 hulkin the älskadho mer än sik siälfwa. thät 15
 liggiande fä swa älska for hwan sculd. wäl ware
 qwämelikit oc wärdhukt. at thän daghär sculde
 hawas aff allom i store wyrdhning. i hulkom thz
 ämpnit war aflat oc samanhänt i anne qwidh aff
 hulko gudhz wälsignadhe modhors likame sculde 20
 formeras hulka siälfwir gudh oc alle hans ängla
 älskadho mz swa storom kärlek.

Leccio ii

Thär äfte sidhan thz wälsignadha ämpnit
 hafdhe formeradhan likama j qwämelikom tima 25
 i modhär qwidh. Tha ökte aldra äronna konungir
 sit liggianda fä. ingiutande hänne lifwanda siäl
 Oc swa som bij vmkringflyghande blomstrande
 hedhe. scodha granlika al gräs honaghbärande.
 Thy at biit weet aff naturlikom wiisdom hwar 30

40 sötare blomstir vprinnir. Ok än at thz är ey än
 vt sprungit aff klasanom. ekki thy sidhir bidhar
 biit blomstersins vpgang mz lustelike astundan. at
 thz skuli nytia blomstersins sötma. äftir sinom
 5 wilia. Samuledh himerikis gudh. hulkin som
 liuslikast seer al thing mz sins waldz öghom
 nar han skudhadhe mariam än skylas i modhir
 lifwe. hulke han wiste i sinne äwärdheliko forsyn
 enga människio i alle wärdhlinne scula wardha
 10 hanne lika i alle dygdh bidhadhe hanna vpgang
 oc födzslo mz allom hugnadh oc glädh i at
 hans iwir ymnungandis gudhlike kärlekir sculde
 vppinbaras vm siälfwa iomfrunna kärlekx sötma.
 O huru skärlika vprisande daghrandin skeen i
 15 anne qwidh. nar marie likame war lifwande
 giordhir i honom vm siälinna tilqwämd Hulkra
 vpgang änglane oc männine astundadho at see
 mz swa store astundan Tho är märkiande at
 swa som männine byggjande i them landom
 20 hwar solin liusir them mz sino skini ämwäl
 om nattatima. swa som vm dagha tima Astunda
 ey daghrandinna vpgang for liusins sak mäddhan
 solinna skin är mykit klarare. Vtan for thy at
 nar daghrandin synis vndirstanda the solina
 25 skula höghra vpgaa oc sina frukte hulka the
 41 astunda insanka i sina ladhu scula fulkomlikare
 ok rasklikare monas aff solinna hita. Än thera
 landa inbyggjara som hylas aff nattinna myrkiom
 glädhias ey atenast aff thy at the vndirstanda
 30 solina skula vprinna äfte daghrandinna vpgang
 Vtan the hugnas ämwäl aff thy at daghrandinne
 vprisande ymnungas the at see siin göraskolanda

thing Samuledh hãlghe ångla himirikis rikis
 inbyggjara astundadho ey daghrandinna vpgang.
 Thz år marie födzslo for liusins sak Thy at
 sanna solin hulkin som år siålwir gudh. gik
 aldrih aff thera asyn. Vtan thy astundadho the 5
 hona skula vp rinna födhandis i thåssu wårdhlinne.
 Thy at the forewisto gudh hulkin som liiknas
 widh solina wilia vppinbarlika tee vm thåssa
 daghrand sin måsta kärlek hulkin som vndirstanz
 vm hitan Oc männine hulke gudh ålskadho sculdo 10
 wardha fruktsame vm godha gärninga. oc mone
 i godho vm stadhukt framhald oc bliwilse at
 ånglane sculdo mogha samansanka them i åwårdhe-
 lika ladhu hulkin som liiknas widh himerikis
 glådhi Ån männine i thåssu myrko wårdhlinne 15
 forewitande gudhz modhors vpgang oc fözlo
 gladdos ey atenast aff thy at the vndirstodho
 at thera frålsare skulde födhas af hånne. Vtan
 ån åmuål glados the af thy at the sculdo see
 thåssa årofulla iomfrunna höwiskasta sidhi. oc at 20
 the scullen fullelika nima aff hånne hwat som
 war görande ålla flyande. Thåssin iomfrun war
 åmwål thån wandir hulkin ysaias foresang wara
 vtga skolande aff yåsse root. oc spaadhe blomstir
 vp skula fara aff hånne Vm hulkit wars herra 25
 ande sculde hwilas O vtallikin waandir hulkins
 kärne årofullelika bleff i himerike naar waandin
 wåxte i ane qwidh Thåssin waandir war swa
 kleen oc lin at han vmwåndis rasklika i modhor
 qwidh. ån hans kärne war swa vmätlikin i langlikhet 30
 oc widhlikhet at engin hughir ymnungadhis huxa
 hans mykilikhet. Tho formatte wandin ey fram-

föra blomstir för än kärnin sculde gifwa honom
 vm sin ingang makt blomstraskolande oc ey
 syntis vppinbarlika kärnans makt för än wandin
 tillagdhe kiärnanom sina wädhzsko. Sannelika
 5 thänne kärnin war gudhz sons persona hulkin än
 thot gudh fadhır födde i blomstre for luciferum.
 Tho syntis han ey i manzlikom likama. for än
 43 han tok thässa blomstersins ämpne mz iomfrunna
 samthykkio. Hulkin som märkis vm wandin aff
 10 hänna renasta blodhe i hänna iomfrulika likama.
 Ok än thot thässin wälsignadha waandir som är
 ärofulla maria skyldis aff sinna modhir likama.
 Tho gudhz son war ey meer skildir aff fadhrenom
 nar jomfrwn födde han likamlika i tima Än naar
 15 gudh fadhır födde han vtan likama oc tima. Oc
 thän hālghe ande war aff äwārdheliko oatskilika
 j fadhrenom oc sonenom Thy at the äru thre
 persone oc en gudhdombir.

Leccio iii

20 S Wa som en gudhdombir war äwārdhelika
 gudhi fadhır oc son oc them hālghe anda S wa
 war oc aldrigh syndirskiptir wili j them. Hwadhan
 aff swa som än thre logha framgingin aff eno
 vptādo bale swa aff gudhlikx wilia godhlek
 25 framgingo iāmlika thre kärlekx lugha til ful-
 komnilsa enna gärning Kärlekx lughi framgang-
 ande aff fadhrenom bran liuslikast fore ānglomen
 naar the wisto hans wilia vara at wilia wāluilika
 vt sätia sin son for fanghna thrālsins frälse Kär-
 30 lekx lughi framgangande aff gudhz syni löntis ey

naar han wilde sik siälfwan swa som til enkte
 göra. takaskolande thrälsins ham Oc kärlekx
 lughi framgangande aff them hælgha anda syntis
 ey minna brännande nar han bodh sik redhoboen
 at te mädh vppinbarom gärningom fadhirsins oc 5
 sonsins oc sin wilia. Oc än thot thässa gudhlika
 wilians hetaste kärlekir skeen ifwir alla himnana
 giwande änglomin otallikin hugnadh aff sinne
 klarhet Tho äfte äwårdhelike gudz skipan matte
 ey atir lösn thädhan aff koma mankyneno För 10
 än maria ware föd j hulke swa hetir kärlekx
 eldir sculde vp tendas at hans wälluktande rökir
 höghelika vpfarande at eldin hulkin som war j
 gudhi sculde ingiuta sik siälwan i thän sama
 rökin Oc vm han inga i thässa kalda wärdl. 15
 Sannelika thässe iomfrun äfte sina födzo war
 liknadh lyкто ey än vptände. hulka tho tilburdhe
 swa vptändas at swa som guz kärlekir hulkin
 som liknas thrim lughom skeen j himnomen
 Samuledh thässe vtwalda lykta maria sculde skina 20
 j thässa myklo wärdl aff androm threm kärlekx
 lughom. Förste marie kärlekx lughi skeen lius-
 lika for gudhi nar hon stadhlika lofwadhe at göma
 til gudhz hedhir osmittadhan iomfrudom. alt til
 sin dödh Sannelika gudh fadhir girnadhiss swa 25
 mykit thässin höwizskasta iomfrudomin at han
 wärdhoghadhis at sända hänne sin älskelikasta
 son mz sinom oc sonsins oc thäs hælgha anda
 gudhdom. Annar marie kärlekx lughi syntis j
 thy at hon nidhirthrykte idhkelika sik siälfwa j 30
 allom thingom mz othänkelike ödhmiukt. hulkit
 wisselika swa thäktis wälsignadha gudz syni at

han wärdhoghadhis aff hänna ödhmiuklikasta
 likama taka thän hedhirlika likama hulkin til-
 burdhe vphöghias äwärdhelika ifwir al thing j
 himerike oc iordhrike Thridhi lughin war hänna
 5 lofika lydhna. ifwir al thing. hulkin swa tildrogh
 hänne thän hælgha anda at hon war vpfylt vm
 han mz alla nadha gafwom Oc än thot thässe
 wälsignadha nyia lykta war ey vptänd mz thässom
 threm kärlekx lughom ginstan äfte sina födzslo
 10 Thy at hänne war litin likame oc spädh vndir-
 standilse swa som androm barnom. for hulkit
 hon formatte ey at vndirstanda gudhz wilia. Tho
 46 gladdis gudh meer aff hänne Än thot hon hafdhe
 tha enkte forsculdat än aff aldra manna wäl-
 15 gärningom hulke som hafdho warit födde for
 hona ifwir alla wärdlina. Thy at swa som godhir
 harpomästare sculde älska harpo ey än til redda.
 hulka han tho sannelika forewiste scula sötelika
 liudha Swa aldra thinga scapare älskadhe höghe-
 20 likast marie likama oc siäl j hänna barndom
 Thy at han forewiste hänna ordh oc gärninga
 scula thäkkias sik ifwir allan sötan sang. Ämwäl
 pröwas wara trolikit at swa som marie son hafdhe
 ginstan ful sin oc vndirstandilse nar han war
 25 man wordhin j hänna qwidh Swa oc maria äftir
 sina födzslo fik sin oc vndirstandilse j minne
 aldir än annor barn Thy mädhan gudh oc änglane
 gladdos j himerike aff hänna ärofulla födzslo
 sculu ämwäl männine dyrka mz glädhi hänna
 30 fözslo aff innarsto hiärta. framforande loff oc
 äro for hona. aldra thinga scapara. hulkin hona
 vtwalde aff allom thingom hulkin han scapadhe.

oc foreskipadhe mällan syndogha män hona at
födhas Hulkin som hælghelikast födde syndogha
manna frälsara

47

Feria quinta

Leccio prima

5

Marie wälsignadhe likame liknas qwämelika
renasto kari Oc hænna siäl klarasta lyкто Oc
hænna hiærne kälдо watnom vpspringandom j
höght oc sidhan nidhirfarande j diupan daal.
Thy at nar iomfrun kom til thæn aldir j hulkom 10
hon vndirstodh sannan gudh wara j himerike
Oc at han hafdhe scapat al thing Oc särlika
mannin til sin äwärdhelikin hedhir. Oc at han
sculde wara aldra rätwisaste domare. Tha vp-
sprungo sin oc vndirstandilse aff iomfrunna hiærna 15
j himerikis högdh swa som watn aff vpwällande
kälдо Oc nidhirlupo thädhan j dalin som war
hænna ödhmiukaste likame Thy swa som kyrkian
siongir gudhz son hafwa warit vtgangin aff
fadhrenom. oc atirgangin til fadheren Än thot 20
hwarghin thera war nokon tima skildir aff androm
Swa iomfrunna vndirstandilse. idhkelika vpfarande
i himnanna högdh grep gudh stadhlika vm trona
oc kom atir j sik siälwa. Hans sötasta kärlek
sötelika vmfägnadhon Oc thænna kärlek hiolt 25
hon stadhlika mz skälliko hopi oc gudhlikom
räddogha. Vm siälfwan kärlekin swa vptändande
sina egna siäl at hon tilburdhe at brinna j gudhz
älskogha swa som mäst brännande eldir Jämwel
iomfrunna sin oc vndirstandilse vndirgaff swa 30

48

hænna likama siälinne til gudhz thiänist at likamen
 lydde hænne mz alle ödhmiukt. O huru rasklika
 iomfrunna sin oc vndirstandilse grep gudhz kär-
 lek oc gömde j sik sniällelika swa som dyrasta
 5 liggianda fä Hwadhan aff swa som än nokor
 lilia ware plantadh. hulkin mz threm rotom fäste
 sik j iordhinne ok vpräkte thry lustelik blomstir.
 til hugnadh sik scodhandom swa gudhlikin kärlekir
 inplantadhir thässe ärofulle iordh ware iomfru
 10 fäste sik j hænna likama mz threm starkasto
 dygdhom. swa som mz threm rotom vm hulka
 han ämwäl starkan giordhe jomfrunna likama.
 Oc prydde jomfruna. hedhirlika til siälinna. mz
 threm prydhilsom swa som mz threm skinandom
 15 blomstrom til gudhz glädhi oc änglanna hona
 scodhande. Fyrste hænna likama styrkir skällikx
 atirhaldz, tämpradhe swa mat oc dryk j hænne,
 at nokor läti aldrih atirdrogh hona aff guz
 49 thiänist. for nokro ifwirflödhelikhet Ok aldrih
 20 wardh hon wanmaktogh til siin görascolande
 thing for omatelikit atirhald Annar styrkir wäl
 tämpradhe waku, matadhe swa hænna likama.
 at hon for syms minzskilse j ängom tima, j
 hulkom hænne tilburdhe at waka thyngdis aff
 25 syms thunga. Oc ey stynte hon j minzsta punkt
 skipadha wakutima for symsens mykilikhet.
 Thridhi styrkin hænna starko naturs giordhe
 siälfwa iomfruna swa stadhugha at hon tholde
 iämlika likamlika genwärdho oc ärwodhe oc
 30 framfarlika likamans sälikhet Aldrih syrghiande
 aff likamans genwärdho Oc aldrih glädhiandis
 aff hans sälikhet Thär ifwir war thät första

prydhilse mz hulko gudhlikin kärlekir prydde
 jomfruna til siälinna. at hon dyrare hiolt j sinom
 hugh aldra thinga fäghrind. the lönin hulkin
 gudh war gifwascolande sinom winom. Ok thy
 misthäktos hänne iordhrikis rikedoma. swa som 5
 wärst loktande thräkkir Oc thz prydde hänna
 siäl swa som annat prydhilse. at hon scodhadhe
 fulkomlika j sino vndirstandilse huru olikir wärdlz
 hedhiz är andelike äro. for hulkom hon stygdhis 50
 at höra wärdzlika äro swa som rutit wädhiz hulkit 10
 som mz sinne fulo lokt vtsläkke ofta mangra
 manna lijff Än thz äradhe hänna siäl swa som
 thridhi prydhilse at hon reknadhe aldra sötasta
 j sino hiärta al thing gudhi thäkkelikin Oc them
 beskare än galla hulkin gudhi waro hatlika gen- 15
 wärdhogh Oc thy siälfwir iomfruna wili drogh
 hona swa fulkomlika til astunda skolande sannan
 sötma. at henne ey til burdhe äftir thätta liiff.
 smaka andelika besklikhet Sannelika aff thässom
 prydhilsom syntis siälf iomfrun swa faghirlika 20
 pryd j siälinne ifwir al scapadh thing at scap-
 arenom thäktis fulkomna alla sina lofwan hänne
 mällankomande Thy at hon war swa styrkt aff
 kärleksins dygdh at hon ey slionadhe j nokre
 godh gärning Oc aldrih formatte owinin koma 25
 hona til synd j minzsta punkt. Thy är sannelika
 troaskolande at swa som hänna siäl war aldra
 fäghirst for gudhi oc änglomän swa war oc hänna
 likame aldra thäkkast j aldra manna öghom se-
 andom hona. Oc swa som gudh oc änglane gladdos 30 51
 aff hänna wänlek. swa oc hänna likamlika fägharsta
 fäghrind war allom nytlik oc hugnelikin. them

hona astundadho at see j iordbrike. Thy at gudh-
like män seande j huru storom kärlekx hita hon
thiänte gudhi. wordho thäs hetare til gudhz
hedhir. Än j them hulke som raskast waro at
5 synda. vtsläktis synda hitin aff hänna ordha oc
athäfwa höwizklikhet swa länge som the hona
sagho

[leccio secunda]

ENgin tunga ymnungas at kungöra. huru sniälle-
10 lika ärofulla iomfrunna sin oc vndirstandilse grep
siälfwan gudh j them samma punct j hulkom hon
haffdhe fyrst hans widhirkänno mädhan hwar
manzlikin hughir är wanmaktoghir at thänkia
huru mangfallelika the samu iomfrunna wäl-
15 signadhir wili vndirgaff sik gudhz thiänist. Thy
at hänne thäktis lustelika at fulkomna al thing.
hulkin hon vndirstodh thäkkias gudhi Thy at
iomfrun vndirstodh gudh ey hafwa scapat hänne
for hänna forsculdan likama älla siäl. Oc hafwa
52 20 giwit hänna wilia frälst siälfwaald. ödhmiuklika
lydhaskolande gudhlikom budhordhom älla äm-
wäl them mot sta scolandom. än thz thäktis. Oc
thy stadhgadhe ödhmiukaste iomfrunna wili for
godhgärninga nu takna mädhan hänna lijff rakte
25 at thiäna gudhi mz allom kärlek Än thot hänne
sculde enkte annat gifwas aff honom. Än nar
hänna vndirstandilse formatto at gripa. at han
aldra thinga scapare sculde ämwäl wärdhoghas
at wardha siälanna atirlösare. hulka han hafwir
30 skapat Oc at han girnadhiss enkte annat sik atir-
gäldas for swa stoors ärwodhis lön än siälwa

siälina. Oc at hwar man hafwir frälse j wilianom
 blidhkaskolande gudh mädh godhom gärningom
 älla retaskolande til wredhe vm onda gärninga.
 Ginstan tilburdhe iomfruna wili at styra atwaktelika
 sin likama j wärdlenna bølghiom. swa som sniällir 5
 styreman Thy swa som styremannin rädhis skipit
 mogha scadhas aff bølghionna stötom Oc haff-
 swalghin oc skäria klippona aff hulkom skipin ofta
 syndirlösas bort ga näplika aff hans aminne Tughin 53
 oc al skipredhin fästir han stadhlika. Hulkins öghon 10
 ämwäl scodha idhkelika hampnena. j hulke han
 astundar at hwilas äftir ärwodhet Hulkan ämwäl
 girnas höghelikast. at gozit sat j hans skip moghe
 koma til gagn sannöm äghara. hulkan han mäst älska.
 Swa andelika thässe sniällasta iomfru. sidhan hon fik 15
 gudhz budhordha widhirkänno. Ämbrat tilburdhe
 hanna wili at styra sin likama äftir thera bläst
 mz alle atwakt Hon räddis idhkelika sinna nästo
 sambyggilse. at ey thera sälikhet älla genwärdhe-
 likhet hulkan som liknas wärdlenna bølghiom 20
 sculden göra hona thunga til gudhz thiänist vm
 ordh älla gärninga. Hon andwardhadhe idhkelika
 sino aminne al thing forbudhin j guz laghom
 flyande them mz alle atwakt at the sculden ey
 andelika fortappa hanna siäl. swa som grymt 25
 haffswalgh. Sannelika thässin lofflike wili tände
 iomfruna atirhallande hanna sin at hanna tunga
 rördhis aldrih til onytlika talan Oc hanna höw-
 izskasta öghon waro aldrih vplyft til scodha- 54
 skolande nokot onytliket Ok hanna öron vaaro 30
 atenast atwaghtogh til the thing hwilkin som til-
 bordho gudz äro Ok ey wträkte hon händir ok

fingir. vtan til sinna eghna allir sins iämkristins
 nytlikheet Ok aldrih läät hon sina fötir röras
 til eet fiät. vtan hon hafðhe för skodhat, hvilkin
 nytlikheet ther aff skulde framkomma Thär juir
 5 aastundadhe iomfrunna wili gladhlika thola all
 värlzlik dröwilse, at hon maatte komma j siker-
 lexx hampn som är gudz fadhirs skööt. thät
 aastundande vtan aatirvando. at gudhi hwilkin
 henne war aldra kärast skulde aatirgieldas hedhir
 10 ok glädh aff henna siel. for thät at han hafðhe
 hona skapat Ok for thän skuld at iomfrunna
 wili vanskadhis aldrih j nokrum godhleek. thy
 gudh aff hvilkom all godh thing framganga vpp-
 högdhe hona höghelikast j aldra dygdha högdh.
 15 ok läät hona lyuslikast skina mädh aldra dygdha
 skinj Hwa skal tha vndra at gudh älskadhe
 thessa iomfru owir alla. mädhan henne eensampne
 55 vndantakne forewiste han ängin man födhas aff
 man ok qwinno. hwilkins wili ey maatte stundum
 20 vardha böghelikin til dödhelika synd allir naadhe-
 lika O huru mykit thätta skipit som war iom-
 frunna likame nalkadhis aastundelikasto hampn.
 thät är gudz fadhirs bliwilse. Naar gabriel til
 henna kommande sagðhe heel ful mz nadh. O
 25 huru höwizslika gudh fadhir andwardhadhe iom-
 frunne sin son vtan manz tilgiärdh Nar hon
 swaradhe änglenom Wardhe mic äftir thino
 ordhe Thy at ginstan war gudhdomin enadhir
 mz mandomenom oc sandir gudhz fadhirs son
 30 är giordhir man oc iomfrunna son.

[Leccio tercia]

sermonis angelici &c.

O fägharste samföghilse oc wärdhoghast allo
 lofwi Thy at iomfrunna likame war gudhz synj
 hərbärghe j iordhrike Än j himerike war honom 5
 the hālgho threfallikhetz bliwilse Än thot han
 blifwir hwan stadh waldelika Jomfrun war ful
 mz them hālgha anda j likama oc siäl. Oc thän
 hālghi ande war j fadherenom han war ok äm-
 wäl j mangiordha sōnenom hulkin gudz son ey 10
 atenast hafdhe blifwilse j iomfrulikom inälfwom
 j wärdlinne Vtan ämwäl j fadherenom oc them
 hālgha anda j himerike Oc fadheren mz them 56
 hālgha anda hafdhe blifwilse j mangiordha sonen-
 om j wärdlinne Än thot ensamin sonin sandir 15
 gudh sik til took manzlikit köt Oc än tho at
 han huldis for manna asyn Tho syntis han
 altidh vppinbaar oc thän sami for änglomin j
 sinne äwärdheliko blifwilse Thy sculu alle haf-
 wande rätta tro glädhias aff the otalliko sam- 20
 föghilse hulkin giordh war j iomfrunne mz hulko
 samföghilse gudz son tok sik manzlikin likama aff
 hanna köti oc blodhi. hwar gudhdomen är et giordh-
 ir mz mandomenom. Oc sandir mandombir enadhir
 gudhdomenom Sannelika j thäso thäkkasto sam- 25
 föghilse är ey gudhdomin minzskadhir j sonenom
 Oc ey iomfrudomsins helikhet i modhorinne Thy
 blyghins oc rädhins hulke ey trö scapārans alz-
 wallogha wald formogha göra tholik thing älla
 rekna hans godhlek ey wilia göra tholik thing. 30
 for mankynsens atirlösn mädhan han formatte

Oc än han troos hafwa giort tholik thing aff
 sino walde oc godhlek. Hwi älskas han ey ful-
 komlika aff them hulke ey jäfwa han hafwa
 giort tholik thing for sina sak. Atwaktin thy
 57 5 idhur hiärta. ok vndirstandin at swa som thän
 wärdhzliki härran ware wärdhär mästa älskelikhet
 hulkin som nytiande mästa hedhär oc rikedom
 ymnilse. hördhe sin win thwingas aff smälikhet
 oc obrygdhile. toke alla hans skam ifwir sik
 10 siälfwan. thär til at thän winin sculde hafwas j
 hedhär. Oc thän sami härran. frägnande winin
 dröwas aff fatikdom vndirgawe sik siälfwan haw-
 anzlöso at han sculde göra thän winin fulstupa
 rikan. Thär äfte än han saghe thän winin osälika
 15 ledhas til dödh. hulkin han formatte ey vnkoma.
 Vtan nokor sculde dö siälfswiliande fore han.
 Oc anwardhadhe tha siälfwan sik j dödhin at
 thän fordömde til dödhin matte sälelika liwa.
 Oc for thän sculd at j thässom threm tees höxta
 20 älskelikhet Swa at engin forma at sighia nokon
 man j wärdlenne hafwa teet sinom win mere
 kärlek än siälfwan skaparan. hulkin som är j
 himerike oc thässin thry giordhe. oc tholde for
 manzins sak Thy siälfwir gudh bögdhe sit wald
 25 nidhirfarande j jomfrunna qwidh ey ingangande
 38 atenast j en dal. hänna likama. Vtan ingiutande sik
 jomfrulikom inälfwom jfwir allan hänna likama.
 scapande sik höwizslikast manzlikin likama. aff
 ensamna jomfrunna köti oc blodhe. Oc thy the
 30 vtwaldasta modhoren liknas qwämelika loghande
 buskanom hulkin moyses sa loghande oc ey
 scadhas aff loghanom Thy at swa som thän samj

hulkin som j buskanom dwaldis swa länge at
 han giordhe moysen troen oc lydhoghan j threm
 thingom. hulkin han honom sagdhe oc swaradhe
 honom spyriande sit nampn. Jac är hulkin iac är
 thz är mit nampn äwärdhelika. Thän samj dwaldis 5
 swa langan tima j jomfrunne swa som widhër-
 thorftelikit är androm barnom at dwälias j modhor-
 likom inälfwom for thera födhzslo Oc ämwäl swa
 som thän sami gudhz son nar han afladhis ingik
 mz sinom gudhdom jfwir allan iomfrunna likama. 10
 swa oc nar han föddis vtgik han mz gudhdom
 oc mandom swa som godhra lokt sötelikhet aff
 hele roos Swa war oc han ingutin jfwir allan
 iomfrunna likama jomfrulike äro blifwande hele
 j modhorinne. hwadhan aff thy at gudh oc ängl- 15
 ane oc thär äftir förste mannin oc äffte han
 patriarcha oc propheta oc mz androm otallikom
 gudhz winom gladdos aff thy. at thän buskin som
 var marie likame skulde vardha swa brännande
 i kärleek. at gudz son wilde vārdhoghas swa 20
 ödmyukleka ingaa i han. ok swa länge dwälias
 j honum. ok swa höwiskleka wtgaa aff honum.
 thy är vārdhukt at männinne nu liwande skulu
 glādhias mād̄h allum hugh. Thy at swa som gudz
 son mād̄h fadh̄r ok thōm helgha anda sandir ok 25
 ödōdhelikin gudh jngik j thänna buskan takande
 dōdhelikit köt j honum for them. swa ok the
 skulu fly til iomfrunna mād̄h alle raskelikheet.
 at henne bidhiande skuli äwerdhelikit liif aatir
 gifwas them hvilke som äru dōdhelike. ok for- 30
 skuldadho jām̄wel äwerdhelikan dōdh vm sina
 synde. Ok swa som gudh dvaldis j iomfrunne at

hans likame skulde ey hawa nokor vanskilse j
 aldir allir lidhum haldir an andra barna likama.
 at han skulde vaaldelika vinna dyawulin. hwilk-
 in svikleka. hafdhe vndigifwit alla sins grym-
 5 melikheetz harradome Swa bidhin ok mennene
 60 hona odhmiuklika. at hon gome them j sinne
 warn. at them sculi ey handa at falla j diawl-
 sens snaru. Amwal swa som gudh gik aff iom-
 frunne j wardlenne. at han sculde mannomen
 10 vplata himerikis port. Swa bidhin oc the hona
 odhmiuklika. at hon wardhoghis wara them nar-
 warande til hialp j thera vfgang aff thasse wrango
 wardl Roktande them ingang j sins signadha
 sons awardhelika rike. amen

15

Feria sexta

[leccio prima]

ÄRofulla iomfru maria sikk hafwa rædhz j ang-
 ilsens tiltalan. Hulkin sannelika engin ræddogha
 hafdhe tha for sins krops wadha. Vtan hon
 20 ræddis owinsens swik til scadha sinna siäl. Hwadh-
 an aff sannelika är vndirstandande at nar hon
 kom til swa storan aldir at hænna sin oc vndir-
 standilse formatto at gripa gudz wilia widhir-
 kanno. Ämbrat swa som hon tilburdhe älska
 25 gudh fulkomlika. Swa amwal tilburdhe hon at
 rædhas han skällika. Thy ma thässen iomfru
 qwämelika kallas blomstrande roos for than sculd
 at swa som rosin wæxe mällan thornanna Swa
 thässin hedhirlika iomfru wæxte mällan dröwilse
 61 30 Ok swa som huru myklo meer roosin vtwidhir

sik wäxande swa myklo starkare oc hwassare
 wardhir thornin Swa oc thässin vtwaldasta rosin
 maria huru myklo meer hon wäxte j aldrenom
 mz swa myklom hwassarom oc hardharom dröw-
 ilsa thornom stakx hon Sannelika wars herra 5
 räddoghe war hanne förste dröwilse äftir barn-
 domsins aldir Thy at hon dröfdhis mz mästom
 räddogha ey atenast huru hon sculde skipa sik
 til flyskolande synde Vtan än ämwäl. huru hon
 sculde skällika fulkomna godha gärninga Oc än 10
 thot hon mz alle atwakt skipadhe sina thanka.
 ordh oc gärninga til gudhz hedhir. Tho räddis
 hon nokor wanskilse wara j them Scodhin thy
 vsle syndoghe män hulke som oatirwändelika
 göra thurulika siälfwiliande mangfalda synda 15
 wranglikhetir huru stora pino oc mangfalda ysäld
 the samanläggia sinom siälom Nar the see at
 thässe ärofulla iomfru lutlös aff hwarie synd
 fulkomnadhe mz räddogha sina gärninga gudhi
 ifwir al thing thäkkelika. Thär äfter vndirstand- 20 62
 ande aff prophetanna skriftom gudh wilia köt-
 likin wardha. Oc at han sculde pinas mz swa
 mangfallom pinom j takno köti Ämbrat tholde
 hon stor dröwilse for brännanda kärlek hulkin
 hon hafdhe til gudh j sino hiärta. Än thot hanne 25
 ey än kunnokt war at hon sculde wardha hans
 modhir Än nar hon kom til thän aldir at gudz
 son war wordhin hanna son oc hon kände han
 j sinom qwidh hafwa takit aff sik thän likama
 hulkin prophetanna skrifte sculde vpfylla: Tha 30
 syntis thän lätasta rosin maria mer vtwidhas oc
 waxa j sinne fäghrind. Oc dröwilsanna thorna

hona hwasselika stingande wordho daghlika stark-
 are oc hwassare. Thy at swa som hanne war
 mykin oc otallikin glädhi nar hon afladhe guz
 son, swa ämwäl mangfald dröwilse stötte hanna
 5 hugh j aminne hans grymmasto komaskolanda
 pino. Jomfrun gladdis thy at hanna son war
 atirledha skolande mz sanne ödhmiukt sina wini
 til himerikis rikis äro hulkom förste mannin
 hafdhe forsculdat hälwitis pino. vm sina högh-
 10 färdh. Än hon syrgdhe thy at swa som mannin
 hafdhe syndat j allom sinom limom vm onda
 giri swa forewiste hon sin son scula fult göra
 för manzsins synde j wärdlenne. vm sins eghins
 likama beskastan dödh, Jomfrun gladdis thy at
 15 hon hafdhe afflat sin son vtan synd oc kötz
 lusta. hwilkin hon ämwäl födde vtan wärk. Än
 hon dröfdhis thy at hon forewiste swa sötan
 son skula födhas til beskasta dödh oc sik siälf-
 wa skula see hans pino j mäste hiärtans ängx-
 20 likhet. Jomfrun gladdis ämwäl thy at hon fore-
 wiste han vpstaskolande aff dödh Oc skula vp-
 höghias äwärdhelika j höxtom hedhär for sina
 pino Tho syrgdhe hon Thy at hon forewiste han
 mangfallelika pinaskolandan mz skämmelikastom
 25 obrygdhilsom oc hardhom pinom foregangand-
 om thän hedhrin Sannelika vtan iäff är troskol-
 ande at swa som rosin synis stadhlika sta j
 sinom stadh Än tho at vmkringstandande thorn-
 ane äru wordhne starkare oc hwassare. Swa
 30 thässin wälsignadha rosin maria bar swa stadh-
 ughan hugh at huru mykit dröwilsanna thorna
 stungo hanna hiärta. Tho wmskipto the aldre

63

64

hænna wilia wtan hon frambödh sik alraraskast
 til göraskolande ok tholascolande hwat gudhi
 thäktis Thy liknas hon wärdhelikast blomstrande
 roos ok sannelika hon liknas roos wäxsande j
 iheriko Thy at swa som thees stadzsens roos 5
 sigx fore skina androm blomstrom swa maria
 ensamnom sinom son wndantaknom iuir gik mz
 höwidzlikhet ok dygdha fägrindh alla män liw-
 ande j thässe wärdl. Hwadhan aff swa som
 gudh oc änglane hugnadhos j himerike aff hænna 10
 dyghdhafulla stadhlikhet swa männine skodhande
 huru thulumodhilika hon hafdhe sik j dröwils-
 om. Oc huru sniällelika j hughnilsom sculdo
 mäst glädhias aff hænne j wärdlenne.

leccio secunda

15

J bland annor thing. hulkin prophetanna röste
 foresagdho aff gudhz syni. foresungo the ämwäl.
 huru hardhan dödh han wilde thola j sinom
 meenlösasta likama j thässe wärdl. at männine
 sculden nytia äwärdhelikit liiff mz honom j hime- 20
 rike Sannelika prophetane spadho oc skrifwa-
 dho huru thän sami gudhz son war for man-
 kynsens frälse bindaskolande oc flängiaskolande
 Oc huru til korsit ledhaskolande Oc huru laste- 65
 lika han war hannaskolande oc korsfästa- 25
 skolande oc aff thy trom wi them wäl hafwa
 witit. for hulka sak odödhelikin gudh wilde sik
 tiltaka dödhelikit köt Oc mz swa mangfallom
 pinom i the sama kyti plaghas. Thy kristen tro
 iäwi ey at war iomfru oc fru hulka gudh fore- 30

skipadhe sik til modhor för än wärlden wardh
 wiste thz liuslikare. Oc ey är loffliket at tro
 jomfruna ey hafwa witit for hwan sculd siälfwir
 gudh wärdhoghadhis at klädhas mz manzliko
 5 kyti j hänna qwidh. Ok sannelika vtan iäff är
 troskolande at hon forstodh fulkomlikare. aff them
 hælgha anda. hwat prophetanna ordh teknadho.
 Än siälfwe prophetane hulke aff them sama anda-
 nom framfördho ordhin mz munnenom. oc thy
 10 är sannelikast troskolande at nar iomfrun först
 tilburdhe hanna gudhz son mz sinom handom
 sidhan hon hafdhe föt han ginstan kom j hänna
 hugh hulkaledhis han sculde fulkomna prophet-
 anna skrifte. Än nar hon swepte han j klädhom
 66 15 skodhadhe hon j sino hiärta mz huru hwassom
 stiongom allir hans likame war sarghaskolande
 Ämwäl sa hon at han sculde synas swa som
 spitälskir man. Oc iomfrun bindande lätlika j
 linda älla tano sins litla sons händer oc fötir
 20 amintis huru the sculdo hardhlika gynom boras
 mz iärnspikom a korseno Oc skodhandhe thäs
 sama sins sons faghra änlite for manna sonom
 thänkte huru owärdhelika omilda manna läpa
 sculdo thz smitta mz sino sputte. Siälff modhor-
 25 en vmwände ämwäl oftelika j sinom hugh mz
 huru storum pustom thäs sama hänna sons kind-
 ir skuldo slaas. Oc mz huru store smälikhet
 oc obrygdhilsom hans wälsignadha öron sculdo
 vpfyllas Nu skodhande hulkaledhis hans öghon
 30 sculdo myrkias aff blodzsins inflytilsom Nu hulka-
 ledhis ätikkia tilblandadh galla sculde ingiut-
 as hans munne. Nu til aminne ledhande hulka-

ledhis hans arma tilburdhe bindas mz repom Oc
 huru omiskunnsamlíka hans sinu oc adthro oc al
 lidhamotin sculdo vtthánias a korseno oc hiarta
 rötrena krompna j siälfwm dödhenom Ok hulka-
 ledhis allom hans ärofulla likama tilburdhe at 5 67
 pinas innantil oc vtantil alt til dödhin mz alle
 besklikhet oc ängsla. Ok wiste iomfrun at hwass-
 asta spiut sculde gynom bora hánna sons sidho
 sidhan han hafðhe vpgiwit andan a korseno. Oc
 hans hiarta j midhwaghu syndirskáras Hwadhan 10
 aff swa som hon war gladhast aldra möðhra
 nar hon sa gudz son föddan aff sik. hulkin hon
 sannelíka wiste wara sannan gudh oc sannan
 man. dödhelikin j mandomenom oc ödödhelikin
 j gudhdomenom. Swa war hon ämwäl sorghfullast 15
 aldra möðhra aff forewite hans beskasto pino Oc
 vm tholika matto fulgdhe thungasta sorgh hánna
 mäste gládhi Swa som nokre qwinno födhande
 barn sculde sighias swa. Thu födde son liwande
 oc helan j allom limom Än the pina hulka thu 20
 hafðhe j byrdhinne scal bliwa til thin dödh. Oc
 hon thátta hörande sculde gládhias aff sins barns
 helbrygdhelikhet oc liwe. Ok dröwas aff sinne
 egne pino oc dödh Sannelíka tholik modhorinna
 sorgh framgangande aff aminne pino oc dödhz- 25
 sins eghins likama vare ey hardhare än iomfru 68
 marie sorgh var huru opta hon amintis j sinom
 hugh sins elskelíka sons kommaskolande dödh
 Jomfrwn vndirstodh prophetanna spaadoom hawa
 foresaght. at henna söta son tilburdhe thola 30
 maangfalda oc hardha pino Oc than rátwise sy-
 meon foresagdhe hánne ey längdan til som andre

propheta. Vtan j hænna närwaranda hörsl. at
 sorghinna swärdh sculde ga gynom hænna siäl
 j hans pino tima. Hwadhan aff sannelika är
 märkiande at swa som siälinna krafte äru stark-
 5 are oc kännelikare til kännaskolande oc thola
 skolande ont älla got än kropsins krafte Swa
 wälsignadha iomfrunna siäl hulka thz swärdhit
 sculde gynom ga. pinadhis mz thungare sorgh.
 for än hænna son pintis än nokra modhir
 10 likame formatte at thola förä än hon födde sit
 barn Oc sorgha swärdhit nalkadhis jomfrwnna
 hiärta swa myklo nämbir j hwariom tima huru
 myklo meer hænna älskelike son nalkadhis pin-
 onna tima Hwadhan aff vtan iäff är tro skol-
 15 ande at then mildaste oc menlösaste gudhz
 69 son warkunnande sinne modhor mz sonlikom
 kärlek tämpradhe hænna sorgh mz idhkelikom
 hughnilsom. Älla hafde hænna lifff ey format
 thola them til sins sons dödh.

20

[Leccio tercia]

I them tima j hulkom iomfrunna son foresagdhe
 j skulin leta mik oc ey finna mik stak sorgh-
 fulz swärdhz vddir hwasselika iomfrunna hiärta.
 Oc sidhan han war forradhin aff sinom egnom
 25 känneswen. Oc fangadhir swa som honom thäktis
 aff sannindenna oc rättwisonna owinom Tha gyn-
 om stak sorghinna swärdh iomfrunna hiärta oc
 hiärtarötir Oc hardhlika gynomfarande hænna
 siäl. infördhe thungasto sorghe allom hænna lik-
 30 ama. Oc thz sorgha swärdhit vmwändis mz

alle besklikhet j iomfrunna siäl. huru ofta pinona
 oc obrygdhilsen motkastadhos hænna älskelikasto
 synj Sannelika hon saa sin son slaghin a hals
 aff omilda manna handom grymmelika oc omil-
 delika flängdan, aff iudhanna höfdhingom til- 5
 dömdan fulasta dödh Oc allo folkeno ropande
 oc bidhiande korsfästa han swa som forradhara. 70
 bundnom handom vtledan til pinonna stadh.
 Androm gangandom for honom oc dräghandom
 han äfte sik bundnan, bärande korsit iwir sina 10
 axla j mästo mödho Oc androm gangandom äftir
 honom oc framskiutande han mz pustom oc
 slaghum oc ältandom swa som grymmasta diur
 thz siäfwasta lambit hulkit swa thulukt war j
 allom sinom pinom äfte ysaie spadom At swa 15
 som faar leet til draap är vtan rööst Oc swa
 som lamb thighir for them thet klyppir swa
 vplät han ey sin mun Oc swa som han tedhe
 alla thulomodh j sik siälfwom. swa hans wäl-
 signadha modhor thulde thulomodhlikast al siin 20
 dröwilse Oc swa som lambit fölghe sinne modhor
 a hwart hon ledhis Swa fölgdhe iomfrun sinom
 son ledom til pinonna stadha. Oc modhoren se-
 ande sin son gabbadhan mz thorn krono. Oc
 hans änlite röt giort aff blodheno Oc hans kindir 25
 rödha giordha aff storom slaghom grät aff thung-
 asto sorgh Ok tha tilburdho hænna kindir at
 blekna for sorghinna mykilikhet. nar hænna son
 grymmelika flängdis oc blodheno nidhirflytande 71
 vm allan hans likama vtlopp vtallika tara watn 30
 aff iomfrunna öghom. Ok modhoren seande thär
 äftir sin son grymmelika vtthänias a korseno.

tilburdhe at wanskas j allom sins likama kraft-
 om Än hörande hambranna liudh nar hanna
 sons fötir oc händir gynom boradhos mz iärn-
 spikomän Wanskadhis al hanna sin Oc sorghinna
 5 mykilikhet nidhirslo hona til iordh swa som
 dödha Oc naar judhane skänkto honom ätikkio
 oc galla. Tha thurkadho sorghinna oc hiärtans
 ängxlan swa iomfrunna tungo oc goma. at hon
 formatte ey röra sina läpa til talaskolande Oc
 10 hörande thär äftir the grötelika sins sons röst
 sighiande j dödzsens stridh. Min gudh min gudh
 hwi forläst thu mic Oc seande thär äftir at alle
 hans limi starknadho j dödhenom Oc at han
 vpgaff andan mz nidhirbögdho hofdhe Tha qwaff-
 15 dhe sorghinna hwasselikhet swa iomfrunna hiärta.
 at engin hanna likama lidhir syntis röras Hwadh-
 72 an aff pröwas gudh hafwa giort egh litit vnd-
 ir j thy. At iomfrun sarghadh innantil mz swa
 mangom oc storom sorghom vpgaff ey sin anda.
 20 Nar hon saa sin älskelika son hängia mällan
 rōwara näkin oc blodhoghan pinadhan lifwande.
 oc dödhan mz spiute gynom stungin aff allom
 gabbadhan oc nästan allom them han war kunn-
 oghir fran honom flyandom Ok mangom thera
 25 aff tronna rättelikhet syrghelika willom farandom
 Thy swa som hanna son tholde beskastan dödh
 ifwir alla liwande j thässe wärdl. Swa hans
 modhir bar oc tholde beskasto sorghe j sinne
 signadho siäl. The hālgha skriffit sighir ämwäl
 30 at finees hustru frågnande gudz ark wara fanghna
 aff hans owinom doo ämbrat fore sorghinna
 ängxliko mykilikhet hulka sorghe ey formatto

liknas iomfrunna sorghom hulken sins signadha
 sons likama. hulkin the arkin teknadhe. saa hallas
 fangnan mällan spikanna oc trät Thy at mz
 merom kärlek älskadhe iomfrun sin son sannan
 gudh oc sannan man. Än nokor man föddir aff 5
 man oc qwinno fornatte at älska sik siälfwan
 älla annan hwadhan aff vndirliket synis at then
 finees hustru do aff sorghom. Thy at hon thräng-
 dis aff minnom sorghom Oc maria lifnadhe hulkin
 som möd war aff thungarom dröwilsom Hwar 10
 kan annat huxa j thäso vtan at hon aff särlike
 alzwaldogx gudhz gawo hiolt sit lijff, mot allom
 sinom likamlikom kraftom. Sannelika gudhz son
 döande lät vp himerike. Oc vttok waldelika sina
 winj hulke som hioldos j hälwite. Än iomfrun 15
 atirlifnande gömde ensamin helelika rätta tro alt
 til sins sons vpstandilse Oc rätte manga osälika
 willafarande aff tronne atir ledhande them til
 rätta tro. Oc hanna son dödhir war nidhirtakin
 aff korseno. oc andwardhathir grift swa som 20
 annor liik Tha bort gingo alle fran honom Oc
 faa trodho han vpstaskolande Än tha flydho
 sorghanna stionga aff iomfrunna hiarta Oc hugh-
 nadzsins luste tilburdhe sötelika vpuyghias j
 hanne. Thy at hon wiste. at hanna sons dröw- 25
 ilse waro nu alzstingx ändadh Ok han sculde
 vpsta thridhia daghin mz gudhdom oc mandom
 Oc aldrigh oftarmen mogha thola dröwilse

73

74

sabato

Leccio prima.

DRotningin aff saba skrifwas hafwa kumit lāng-
 dan aff wārdlinne til salomon konung Oc sedhe
 5 hans snille ey haffwa hafwat anda. hulkin atir-
 taknom sinom kraftom. lofwadhe konungin meer
 mz ordhom än hon äradhe han mād^h gafwom.
 Sannelika höghelikasta drotning jomfru maria
 liiknas qwāmelika thāsse drotning. Hulkra hug^h
 10 sniällelika vmkringgangande alla wārdlina skip-
 ilse oc framgang aff hānna vphoffwe oc til hānna
 ānda. Oc skodhande granlika al thing hulkin j
 hānne waro fan eukte j hānne thz hon astund-
 adhe āgha ālla hōra. Vtan atenast the snillena.
 15 hulka hon hafdhe hōrt aff gudhi Ok the snillena
 vpletadhe hon atwaktelika mz alle giri alt thār
 til hon fan siālfwa snillena som ār christus ^{guz}
 75 son. Hulk^hin oliknelika sniällare ār salomone Än
 jomfrun seande huru sniällelika han atirwan siäl-
 20 ina vm sins likama pino a korseno Oc vplāt
 them himerikis porta. hulka swiklike owini^h
 haffdhe wnnit til hālwitis dōdh. Tha stodh siälff
 iomfrun nārme dōdhenom än saba drotning nar
 hon syntis ey hawa anda. Thār āfte gudz sons
 25 oc sins pino fulkomnadhe Tha siälff jomfrun
 atirtaknom sinom kraftom äradhe han mz gaw-
 om siālfwom gudhi aldra thākkastom. Thy at
 hon presenteradhe gudhi flere siāla mz sinom
 helsama kānnedom än nokor annar människia
 30 āfte christi dōdh mz allom sinom gärningom

Ämwäl pröwas hon j thy hafwa lofwat han hedh-
 irlika mz sinom ordhom, At hon ensamin kun-
 giordhe stadhlika mangom Alzstingx iäwandom
 aff honom äpte hans mandoms dödh han wara
 sannan guz son äwärdhelika ödödhelikin j gudh- 3
 domenom. Ok thridhia daghin apostlomin iäw-
 andom vm hans vpstandilse. Ok qwinnomin let-
 andom hans likama j grawinne. Oc apostlomin 76
 sik innelykkiandom. for mästa hiärtans ängxla
 ok räddogha. Tha iomfru maria. än tho at skrift- 10
 en ey aminnis hona nokot hafwa talat j them
 tima. Tho är troskolande vtan iäff at hon witn-
 adhe gudz son wara vpstandin j kytino Oc at
 dödhin sculde aldrih härras nokontima ifwir
 han Ämwäl än thot skriften sighir at magdalena 15
 oc apostoli sagho först christi vpstandilse Tho
 är troskolande at hans wärdhoghasta modhor
 wiste thz sannelika för än the Ok sa han liw-
 ande hafwa vpstandit aff dödh för än the. for
 hulkit hon warande fullast mz hiärtans glädhi low- 20
 adhe han ödmiuklika. Än hänna wälsignadha
 synj vpfarande til sit ärofulla rike. atirbleff
 iomfru maria j thässe wärdl. til godhra manna
 styrkilsa. Ok willafarande rättilsa. Thy at hon
 war apostlomin mästirska Ok martyribus styrk- 25
 irska. Oc confässoribus lärirska. Jomfrum klaraste
 speghil Änkiom hughnirska. Liwandom j hiona-
 laghi helsamasta manirska. Oc allom liwandom
 j kristne tro fulkomlikasta hiälpirska. Thy at 77
 hon vppinbaradhe apostlomin komandom til siin 30
 ok kungiordhe skällika all thing. hulkin the ey
 fulkomlika wisto aff hänna son. Ok martyres

styrkte hon til tholaskolande gladhlika dröwilse
 for christi namn hulkin sik siälwan hafdhe
 vtsat. siälfswiliande mästom dröwilsom for thera
 oc aldra manna helso. Kungörande sik siälwa
 5 hafwa tholt oateruandelika hiärtans dröwilse j
 allo thulomodh. thry aar oc thrätighi for sins
 sons dödh. Confessores lardhe hon helsonna känne-
 dom hulke fulkomlikast namo aff hanna känne-
 dom oc äftedöme skipa sniällelika daghtima
 10 ok nattatima til guz loff oc äro. Ok tämpa
 andelika ok likamlika oc sniällelika sömpn ok
 födho oc likamans ärwodhe. Jomfru namo aff
 hanna höwizskasto sidhom at styra sik höwiz-
 lika Oc göma iomfrulika renlikhet stadhlika alt
 15 til sin dödh, fly mangtalan oc alla fafango Ok
 ransaka alla sina gärninga mz atwaktelike for-
 78 huxan. Ok wägha rätwislikast j andelike waagh
 oc miätskal. Ämwäl ärofulla jomfrun kungiordhe
 änkiom til thera hughnadh at än tho at hanne
 20 hafdhe thäkz aff modhorlikom kärlek at hanna
 älskelikaste son hafdhe ey haftt hällir wilia dö
 skolande j mandomenom än j gudhdomenom.
 Tho liknadhe hon allaledhis sin wilia gwdhlikom
 wilia. vt wäliande hällir ödhmiuklika thola al
 25 dröwilse til gudz wilia fulkomnilsa. än til nokr-
 om sin thokka j nokro thinge wändas fran
 gudhlikom wilia. Mz tholike samtalan giordhe
 hon änkiom hugha tholugha j dröwilsom ok stadh-
 ugha j kropsins frestilsom. Ther ifwir rädh hon
 30 giftom at the sculden älska sik inbyrdhis til
 likama oc siäl mz sannom kärlek Ok at the
 sculdo hafwa stadhlikan wilia j allom thingom

til gudz hedhir. sighiande them aff sik siälfwe
 hulkaledhis hon gaff gudhi renlika sina tro. Ok
 hulkaledhis hon aldrigh j nokro thinge haffdhe
 standit amot gudhlikom wilia for hans kärlek:.

[Leccio ij]

5

FOr thän sculd at wi namom aff the hælgha
 läst sannind hwariom enom wara atirmälände mz
 the samu skäppo j hulke han mälir androm 79
 Thy synis omöghelikit. at nokor formoghe at
 gripa j manzlikom skälom mz huru myklom 10
 hedhir ärofulla gudz modhir sculde hedhras j
 himerikis palacio hulkin swa mangom giordhe
 wälwiliolika astundadh godh thing. mädhan hon
 lifdhe j thässe wärdl. Thy troos wara rätwist
 at nar hänna syni thäktis kalla hona aff thässe 15
 wärdl. alle waro redho til hänna hedhirs ökilse.
 hulke som hafdho sins wilia fulkomnilse vm
 hona Hwadhan aff for thän sculd at aldra thinga
 skapare fulkomnadhe sin wilia j wärdlenne hänne
 mällankomande Thy thäktis honom mz änglomin 20
 ära hona mz höxtom hedhir j himerike. Ok thy
 siälfwir gudh vphögdhe vnderlika hänna siäl jvir
 himnana. Ämbrat som hänna siäl war skild fran
 kroppenom Ok gaff hänne kesarinno döme ifwir
 alla wärdlenna. Ok skipadhe hona änglanna fru 25
 äwärdhelika. hulke änglane swa lydhoghe wordho
 jomfrunne thär äftir at the hällir wilden thola
 alla hälwitis pino än sighia mot hänna budh-
 ordhom j nokro thinge Ämwäl giordhe gudh hona 80
 swa wallogha ifwir onda andana. at naar the 30

stridha amot nokrom them inan som hanna nampn
 akallar inz kärlek ginstan fly the fiärran rädde
 afte iomfrunna budhi wiliande hällir sina pino
 ok ysald sik inangfalla göras än the sama jom-
 5 frunna wald swa härras iwir sik. Ok for thy at
 hon är funnen ödhmiukast mällan alla ängla ok
 män. Thy är hon giordh höghelikast ifwir al
 skapadh thing Ok aldra faghirst ok siälwom
 gudhi aldra likast hwadhan aff sannelika är märk-
 10 iaskolande at swa som gullit hafs wärdhoghare
 allom malmom Swa änglane ok siälana äru wärdh-
 oghare allom androm skapadhom thingom Ok
 thy swa som gullit kan ey formeras j nokra
 gärninga vtan eldzsins tilgärning. Än eldenom
 15 tilsattom smidhas thz j vnskiptelika formo after
 gulsmitsens mästarskapi Samuledh sälasta iom-
 frunna siäl hafdhe format ey at wardha faghre
 androm siälom ok änglom vtan hanna bäzsta
 81 wili. hulkin som liknas slöghom gulsmidh hafdhe
 20 til ret swa fulkomlika hona j thäs hælgha anda
 hetasta kärlekx elde at hanna gärninga sculden
 synas thäkkelikasta aldra thinga skapara. Ok än
 thot gullit är smidhat j faghra gärninga. Tho
 skodhas ey liuslika gulsmidhsens mästarskap j
 25 thy huru länge thz innelykkis j myrko huse.
 vtan nar thz kombir i solinna skin tha synis
 liuslika gärninginna fäghrind j thy samuledh
 thässa ärofulla iomfrunna wärdhoghasta gärning-
 inna. aldra faghirst prydhande hanna dyrasta
 30 siäl. formatto ey synas fulkomlika. huru länge
 siälff siälin hioltz innelukt j dödhelika likamans
 skiule för än hon kom j sanna solinna skin hulkit

som är siälfwir gudhdomen. Än tha vphögdhe
 allir himerikis gardhär iomfruna mz höxtom lof-
 wom Thy at hanna wili hafdhe swa pryt hanna
 siäl. at hon ifwirik aldra skapadha thinga fäghr-
 ind for hulkit hon syntis aldra likast siälwom 5
 skaparenom. Thy war ärofult säte the hälgho
 threfallikhet näst skipat thässa ärofulla iom-
 frunna siäl. Thy at swa som gudh fadhär war j 82
 sonenom. Ok sonin j fadhrenom. Ok thän hälghē
 ande j hwarion thera. Nar sonin äfte manzlikx 10
 kötz takilse hwiltis j sinna modhär qwidh mz
 gudhdom ok mandom. threfallelikhetzsins enan
 allaledhis oatskilde ok modhorinna iomfrudom
 osmittelika gömdom Swa ok siälwir gudh skip-
 adhe wälsignadha iomfrunna siäl aldra nästo 15
 bliwilse fadherenom ok sonenom ok them hälgha
 anda. at hon sculde wardha luttakande aldra
 godhra thinga hulkin aff gudhi giwas Ämwäl
 engxsins hiärta diuplikhet ynnungas at gripa.
 huru stora glädhi gudh giordhe sino härskapi 20
 j himerike nar hans älskelikaste modhor for
 aff thässe wärdl. swa som sannelika skal vppin-
 bart wardha allom mz kärlek astundandom hime-
 rikis fadhärnis land. Nar the faa at see siälwan
 gudh j vppinbarlike syn. Ok änglane thakkande 25
 jomfrunna siäl äradho gudh. Thy at thera wärdz-
 skap vpfyltos vm christi likamlikin dödh. Ok
 thera glädhi öktis vm hans modhors tilquämd j
 himerike Adam ok ewa mz patriarchom ok pro- 83
 phetom ok mz allom skaranom vtledom aff 30
 hälwitis myrkestufwo. ok alle andre hulke äfte
 christi dödh hafdho komit j ärona gladdos aff

iomfrunna tilquämd. giwande gudhi loff ok hedhir
 hulkin hona hafdhe hedhrat mz swa storom hedhir.
 hulkin som hælghelika ok ärofullelika hafdhe
 fõt thera frälsara oc herra. Apostlane ok alle
 5 gudz winj hulke när stodho jomfrunna wärdh-
 oghasta like Nar hænna älskelikaste son bar
 hænna ärofulla siäl mz sik j himerike hedhradho
 hænna hedhirlika likama mz ödhmiuke thiänist
 vphöghiande hona mz allo the lowi ok äro the
 10 formatto Ok sannelika allom iäwugha bortrördom
 är troskolande at swa som sälaste iomfrunna lik-
 ame dödhir lagdhis j graff aff guz winom. Swa
 är han ok hedhirlika vptakin liwande mz siäl-
 inne til äwärdhelikit liiff aff siälwom gudhi
 15 hænna älskelikasta synj

leccio tercia.

84 **T**Hy at siälff sannindin hulkin som är gudhz
 son ok iomfrunna rædh allom ämwäl atirgälla
 got for ont. Ok mz huru storom godhom thing-
 20 om han är troande atirlöna godhra gärninga
 görara. Ok for thy at han lowadhe j sino ewang-
 elio atirgiwa hundrafald for hwaria godha gär-
 ning Hwar forma at huxa mz huru storom höghe-
 lika löna gawom han rika giordhe sina hedhir-
 25 likasto modhor. hulkin aldrigh giordhe minzsta
 synd. Ok hulkra gärninga gudhi thäkkasta ey
 hawa tal. for thän sculd swa som jomfrunna wili
 war byrirska aldra godha gärninga. swa war ok
 30 ok idhkelikin tilfällelikhet til gärninginna ful-

komnilse Hwadhan aff swa som wi sannelika
 troom. at aff guz rätwiso skulu aldra manna
 kroppa vpsta j ytarsta daghenom. takaskolande
 atirlön mz sinom siälom äfte sinna gärninga vt-
 kräwilse Thy at swa som hwars ens siäl war 3
 byrirska aldra gärninga vm wilians tilläggilse.
 swa ok likainin hanne tilfögdhir hawir them
 likamlika fulkomnat Swa är tha vtan allan iäf-
 wugha troskolande. at swa som gudz sons likame 85
 hulkin aldrigh syndadhe vpstodh aff dödh ok 10
 war äradhir mz gudhdomenom Swa ok hans
 wärdhoghasta modhir likame. hulkin aldrigh synd-
 adhe nokrom daghom äfter hans jordhan war
 vptakin j himerike aff guz dygdh ok walde mz
 the samu jomfrunna hālaghasta siäl. Ok war 15
 äradhir mz hanne j allom hedhir. Ok swa som
 manzlikom vndirstandilsom är omöghelikit at
 gripa the krononna fāghrind ok äro mz hulke
 tilburdhe christum guz son hedhras ok äras for
 sina pino Swa forma ok engin fulhuxa the kron- 20
 onna fāghrind. mz hulke iomfru maria sculde
 hedhras j siäl ok likama for sina gudhlika lydhno
 Ok swa som alla dygdhe jomfrunna siäl lowadho
 gudh hānna skapara hulkra likame ther äfte
 pryddis mz allom dygdha lönom, swa lowadhu 25
 the samu wärdhoghasta jomfrunna gudz modhir
 alla hānna likamlika gärninga. Thy at hon for-
 lät ey göra hwaria dygdh j wärldenne for hulka
 hon wiste lön wāra atirgiälde skolande likamanom 86
 ok siälinne j himerike Hwadhan aff sannelika är 30
 märkiaskolande at swa som hālaghasta christi
 siäl ensamne vndantakne. war hans modhir siäl

wårdhoghast höxtom lönom for dygdha forsculd-
 an thy at hon hafdhe engin wanskilse j godhom
 gärningom. Swa ämwäl ensamnom christi likama
 vndantaknom war hans modhirs likame wårdh-
 5 oghast at taka forscullilsa lön mz sinne siäl j
 längre tima än andra manna likama. Thy at han
 altidh fulkomnadhe mz siälinne alla hännera bärsto
 gärninga. ok lydde aldrigh nokre synd. O huru
 waldelika gudh tedhe sina rättwiso nar han vt alte
 10 adam aff paradijs Thy at han at forbudhna fruct
 amot lydhnonne j paradijs aff wisdomsins trä.
 O huru ödhmiuklika gudh tedhe sina miskun j
 thässe wärld. vm jomfru mariam. hulkin qwäme-
 lika ma kallas lifsens trä. Thänkin thy huru
 15 rasklika guz rättwisa vtälte them j ysäldena. hulke
 som mot lydhnonne ato frukt aff wisdomsins trä
 87 Skodhin ämwäl huru söteliika miskunnin biudhir
 them ok lokkar til äronna. hulke som vm gudh-
 lika lydhno astunda at widhirquekias aff lifsens
 20 trä frukt. Atwaktin ther iwir aldra kärasto. at
 swa som nar thassa höwizskaste jomfrunna likame
 hulkin som liknas lifsens trä. wäxte j thässe wärld.
 Alle ängla korane astundadho ey minna thas
 frukt. Ok gladdos ey minna aff thy födhaskol-
 25 ande än aff the äronna them giordhe. som war
 at the wisto sik ödödhelika skapadha j hime-
 rikis äro. Ok särlika at gudhz mykle kärlekir
 sculde vppinbaras j mankynino Ok thera kum-
 panscap sculde ökias aff thy Ok thy gabriel
 30 ängil skyndadhe gladhlika til siälwa jomfrunna
 mz rasko lupi Ok helsadhe hona kärleka mz
 tiltalan wårdhoghaste alle takilse Hwadhan aff

thy at siälff iomfrun sanna ödmiukt ok aldra
 dygdha mästirska swaradhe ödmiukast änglenom
 budhandom. Thy gladdis han vndirstandande at
 hans wilia astundan ok andra ängla sculde aff
 thy vpfillas Nu for thän sculd at wi sannelika 5 88
 witom thän wälsignadha iomfrunna likama wara
 vplyftan til himerike Thy är helsamlika radhe-
 likit allom dödhelikom syndoghom mannom hulke
 som mz vmskiptelikom dröwilsom stötas dagh-
 lika j thässom ysällinna dal. Ok jäfwi ey thetta 10
 vsla liwit scula ändas vm sinna kroppa dödh at
 the vm sannan synda aangir vpfarin raskleka til
 sielwa iomfrunna Ok än männinne astunda vidhír-
 qvākias aff thäs träsins fruct. hvilkit som christ-
 us är. vidhírfreestin först mädh allum kraftom 15
 at böghia träsins grena Thät är at kärleka heelsa
 hans modhír mariam sva som ängelin stadh-
 festande sina wilia, til flylsa hvaria synd. ok
 skipande skälika all siin ordh ok gärninga til
 gudz hedhír Tha böghis raskleka iomfrwn til 20
 thera, frambyudhande them sina hielp til taka-
 scolande lifsins trä fruct, som är christi vārdh-
 oghaste likame. hvilkin som wighis när idhír
 mz manna handum. ok är födha ok liif idhír
 syndoghum mannom j vārildinne ok änglomen j 25
 hymmerike Ok for thän skul at christus girnas
 mädh brännande astundan til sins hālaghasto 89
 herskaps wpyllilse the siälana. hwilka han aatír-
 löste mädh sino eghno blodhe; thy idhknin ok
 aldra kārasto fulkompna hans astundilse, takande 30
 hans likama mädh alle gudhlikheet ok kārleek,
 Hwilkit for vaara iomfrw marie vārdhoghasta

böne idhír vârdhoghis gifwa thân sami ihesus
christus henna son, hwilkin som lifwir ok styrer
mâdh fadhír ok them helgha anda âwerdhelika.
amen.

- 5 Här lyktas lègenda som systrena hafwa vm
alla wikuna ok waro dictadh vm ängillen
deo gracias orate pro skriptore,
qui me skribebat
jordanus nomen habebat
-

VARIANT AF ÅTTONDE BOKEN.

FRAGMENT.

Variant af åttonde boken.

(Efter K. Bibl:s handskrift med gammal sign. A. 44.)

Kap. 8. (Jfr III, s. 315, r. 9.)

thz som ey är ij thik. thy at thu droght alt 1
got ij thik mz thinna sidha sötma. nar minom
gudhdom thäktis inga til thik. ok minom mandom
byggia mz thik, ok drikka thinna spina miolk.
Thine arma varo mykyt faghre vm gudhelica 5
lydhno ok tholomodh ij äruodhe. thy hannadho
thina licamlico händer min mandom oc rolikin
var iak mällan thinna arma mz minom gudhdom.
Thin renaste quidhär var swa som filsben. ok
swa som dyr stadhär skinande af dyrom stenom 10
mäst skinandom. thy at thin stadhelikhet ok thin
tro slionadhe alre ok vanskadhis ey ij dröuilsom
Thässa quidzsins swa som är thin tro. väggia varo
swa som skinande guld ij hulkom som märkis
thinna dygdha styrkir. oc thin snille ok rätuisa 15
ok tämpran mz fulcomlica stadhugho framhalde
ij godho. thy at alla thina dygdhe ok gerninga
varo fulcomlica i gudhelicom kärlek. Thine fötir
varo alra renaste ok thwaghne. oc swa som fulle
mz välloktande yrtom. thy at thinna siäl astundilse 20
oc hop varo rät til mik thin gudh. oc välloktande
til andra äptedöme oc äptefölgilse oc footspor
Thins quidz stadhär badhe andelikin oc licamlikin

var mik swa astundelikin ok thin siäl swa thäk.
 at iak nidhírfoor af höxsto himpnomen til thik
 ok iak stygdis ey at byggia ij thik vtan iak
 lustadhis sötelicast mz thik. thy min kārasta
 5 modhír the konungxlica dyra kronan. som gömdis
 ij mik. hulkin krona iak siälwír gudh är som
 skulle kötlikin vara. skulle änge qvinno insätias
 vtan thik ensampne. hulkin som är san modhír
 ok iomfrw. ok keysarinna owír alla drotninga

10 Christus keysare talande af enne drotning
 nylica fäste enom konunge. sighír at af
 thy hionalaghi skal ey helsa vprinna i riken.
 2 vtan dröuilse. thy at hon är föd af fordömdo
 köni mz ban. oc fäst innan lagha aldir ix

15 **G**wz son talar af enne drotning som en
 konungir hawír takit til hustru. oc sighír hona
 vara af fordömdo köni mz ban af kirkionne. oc
 gift fore laghlikin aldir sighiande. atuakta dotter
 oc thu skalt vita at i hwario hionalaghi äghir
 20 vara laghlikin aldir ok samthykkio. än ij thæssom
 är enkte thera. ok thy är thätta hionalagh likt
 dokkom oc barnaleek. thy at världzlikin ära letas
 af thöm ok ey gudz hedhír, älla cristna manna
 lagh. ok thy skal dröuilse vprinna af thæssom
 25 hionalaghi ij riken ok ey helsa. ok än thot
 thässa nya drotning är dottir fordömda föräldra
 af kirkionne. tho skal hon ey bära sins fadhirs
 wranglikhet. tho skal alre helsa älla gagn koma
 af thäs manz affödho som mik retir til wredhe.

Ok thy manadhe ysaac sin son at taka hustru af sinne släkt. at han skulle ey smittas af thy folke som gudh var wredhír.

Gudz modhír mana ena drotning värlzlica ij sidhom. at hon skuli vmuända sik til gudh. 5
 gifwande af sik dygdha blomstir ok löf oc fruct. talande ok hörande godh thing ok älskande gudh oc sin iämcristin X

Gwz modhír taladhe. Sigh drotninginne at iak miskunninna modhír. tok hona swa som ätin kärna 10
 ij äple som ey var faghír aat see. vtan beskír at smaka ok vansmakande at swälghia. tho plantadhe iak hona langledhis ij annat land. at hon skulle bära godha fruct. thy swa som trä föra fram af sik lööf. blomstir. ok fruct. swa skal hon bära 15
 dygdha löff. gärna hörande gudz ordh. hulkin siälinne äru nyttelikin. liik tränna löfwom. tali 3
 ämuäl the thing gudhi är til hedhír oc iämcristnom til nyttelikhet. thy at tha bär hon faghír blomstir. Älske gudh oc iämcristin oc tha gör 20
 hon godha fruct. Än hon tala nu gärna skör ordh. oc the thing af hulkom hon ma afla oc fa världinna hedhír ok godhuilia. ok thy vmuände sik til mik bärande minom son i hörsl oc talan ok gerning kärlex fruct. ther honom smaka söte- 25
 lica. thz är hænna siäl som han astunda hiärtelica at ägha.

Christus auitir oc straffar ena atirhaldz lofwan
 som en konungir oc en drotning badhin
 hion louadho. vtan radh oc stadhugha oc
 mona forakt. at mera ont oc bak talan skuli
 5 ey koma ther aff. *Capitulum xj*

Ther äptir at en konungir ok hans drotning
 hafdho twa syni. stadhgadho the ok louadho sin
 ij mällan at lifwa i atirhalde oc renlek. oc ther
 vm var gudz brudh bidhin ok spordh. at hon
 10 skulle bidhia gudh. Christus syntis hanne ok
 sagdhe. Scriptin sighir at mannin skal ey til-
 dyrftwas at skilia thz som gudh samanfögdhe
 Hwa skal tha thora vmskipta thz som är skällica
 giort oc hälaght ij gudz laghi. tho ma kötlikit
 15 älla världzlikit got vmskiptas stundom af rätuise
 sak ij andelikit got. oc tha lösas ey hionalaghit.
 vtan swa som enna handa vmskipte. nar thz mz
 skällicom forthanka ok radhe hawir samthykkio
 til bättra got af gudhelicom kärlek. Än thanne
 20 konungir ok drotning hafdho samthykkio oc eet
 synandes vara got. oc thz var tho ey skällicit
 thy at annat thera lydde renlex lofwan af nyom
 hita oc oskällicom älskogha. ok huxsins lätte-
 likhet. Annar delin lydde af enna handa manna
 4 25 thykkio. oc bradhom hugh. ok for the sak at
 ey thola värk ij barnbyrdh. Tho är tryggare ok
 lofficare at atirkoma til förro lagha ok hionalax
 samföghilse. thy at vm the framhallellica idhna
 oskällick thing. vaxa vanlica angir ok frestilse
 30 af oskällike takne forakt. ok sidhan ma thädhan

af mera ilt vprinna ok tilfalle til vmtalan ok
baktuskan. tho görin thæssin tw ij thæssom thingom
äptir sniälla manna radhom. thy at ey är synd
thz sniällelica atir draghá ok atirkalla som oskällica
är byriat oc vidhírfrestat. 5

Här six i hwat matto mz skällikhet konunge
bör auita sina hustru. ok manar faghírlica
ena gudhelica drotning at hon vari ödhmiuk.
oc varkunsam vslom, sniäl oc matelik ij allom
thingom mz fullom kärlek. *Capitulum xij* 10

Gwz son talar til sinna brudh sigghiande. the
aghn älla thorn som fästir är ij kötino när hiärtano
är ey rasklica ok bradhelica vprifwande. vtan
smam ok lätlica sundirskärande. swa är godh
qvinna älskande. ok tho är hon thöm manne 15
som astunda at koma til fulcomlikhet stundom
hindir. ok thy thän man som är tilbundin hustru
mz hionalaghi hwar han see sin vadha hauistundom
lät ordh. swa som blidhír manare. Stundom mate-
lica grym swa som sniällir kännefadhír. ok nyti 20
stundom sundirskärilse swa som atuaktol läkiare.
thy at qvinnan är sniällelica hörande at hon skuli
hugnas matelica. ok lönlica auitande at hon skuli
ey forsmas. höuisklica lärande. oc stundom ey
hörande swa at rätuisan skuli forlatas. Thy höuir 25
drotninginne huxsins ödhmiukt. matta i gerningom.
ok snille ij görande — — — — —
— — — — — (Två blad fela.) — — — — —

— — — Kap. 13. III: 323, rad. 25. — — —

5 got radh vidhírfhorftelikit Ond frestilse ok diáf-
wlsins äggilse swara sighiande. thz höre til sighir
hon ostadhughom hugh at fara pilgrims färdh
5 mädhan miskunnin är thäkkare offre. thy än thu
gaar af thino fädhírnis lande. tha höra girughe
mán thina frägdh. ok skulu röfwa thik ok fanga
thik ok tha skalt thu fa kánna oc röna nödh ok
plagho fore frälse. fatikdom fore rikedoma. van-
10 hedhír for hedhír. oc dröuilse fore hwilo. Godhír
ande sighír atír swa. Jak hördhe sighír han, en
haua varit fangadhan oc sattan ij torn. ther
mere hugnadh hafdhe ij fängilsom ok myrke.
än han hafdhe nakan tima i ympnom rikedomom
15 ok vörldzlicom hugnadh. ok thy vm gudhi
thäkkis at iak skal dröuilse thola. tha skulu mik
vardha mere lön. thy at gudh är mildir til at
göra mik hugnadh ok raskir til at hiälpa. swa
myklo hällir at iak wtgaar af mino fädhírnis
20 lande til at rensa ok bättra mina synde. oc for-
skulla gudhelikin kärlek. Ond inskiutilse oc diáf-
wls frestilse swara annantidh. hwat än thu äst ouärdogh
at faa gudhelikin hugnadh. ok än thu fa varit
othologh til fatikdom oc ödhmiukt. tha skal thik
25 angra haua tiltakit hardh thing. tha skalt thu
haua káp i handom fore fingirguld. smalik klädhe
a hofdhenó fore krono ok fulan sák fore dyran
klädha bonadh. Godhír ande swarar. Jak hördhe
sighír han. at *sancta elizabeth* konungx dottir
30 af vngaria som var kräselica vpföd ok ärlica
gift. tholde stóran fatikdom ok forsmäilse ok
hon fik mera hugnadh af gudhi i fatikdom oc

höghelicare krono. än hon hafdhe blifwit ij alla
världinna hedhir ok hænna hugnadh. Atir swara
ond inskiutilse. hwat skalt thu sighir hon vin
gudh gifwir thol til at thu kombir ij onda manna
händir. oc fa varit valtakín oc smittadh til thin 5
licamma. hwat ey skalt thu formagha at foruinna
thz. älla sta älla synas for tholke blygdh. hwat
ey skalt thu tha ohugnelica syrghia af thinne
dyrfwe. ok al thin släkt for skam skuld skal
grata. tha skal thik vaxa othol oc änxle i hiärtano 10
ok othokke til gudh. tha skalt thu yskia dödhin.
ok nar thu fa varit vanfrägdadh ij alra manna
munne. hwat ey skalt thu nakar stadz synas.
Annantidh swara godhir thanke. Jak hördhe sagdhe
han af scriptinne. at *sancta lucia* iomfru. tha hon 15
var leed til hörro hws hon var stadhugh ij tronne.
ok tröstande a gudz godhleek sagdhe hon. Huru
mykyt som hälzt min licamme mödhis. ey thes
sidhir är iak iomfru. oc kronan skal mik twäfald
göras. oc gudh skodadhe hænna tro ok gömde 20
hona oskadde. Swa sighir iak. gudh som ängin
lätir frestas owir sina maght. skal göma min
hugh. mina tro ok min vilia. thy at iak anduardha
mik honom. vardhe hans vili ij mik. Nw for
thän skuld at thässin drotningin röris af thässom 25
thankom. tha manar iak hona af threm thingom.
först at hon skuli läta sik ij hugh koma oc minnas
oppa til hulkin hedhir hon är kalladh oc wtuald.
Annantidh hulkin kärlek gudh hawir teet hænne ij
hænna hionalaghi. Thridthiatidh huru miskunnelica 30
hon är gömd ij thässom dödha. Ok annantidh
vara iak hona af threm thingom. först at hon

skal göra räkenskap af allo sino värlzlico goze.
 oc ämuäl af hwarior thöm skärf hon atte. huru
 7 hon hafdhe han älla wtlagdhe. Annantidh at hænna
 time är storlica stuntir. oc hon veet ey för än
 5 hon fallir mz döddenom. Thridthiatidh at gudh
 spar ey mera ij sinom dom frunne än thiänisto
 quinnonne Thy radhär iak hænne thry thing.
 först at hon hafwi idhrugha af giordhom syndom.
 oc bätte fructsamlica oc rättelica the synde som
 10 hon hawir vidhürgangit oc sik fore scriptat. oc
 idhne at älska gudh af allo hiärta. Annantidh
 radhär iak hænne at fly skällica skärslo eldz
 pino. thy at swa som thän som ey älska gudh
 af allo hiärta är värdhär pino ij häluite. swa
 15 thän som ey bättra sina synde mädhan han forma
 är värdhär skärslo eldz rensilse Thridthiatidh
 radhär iak hænne at forlata ena stund kötlica
 vini oo frändir for gudz skuld. ok koma til rom.
 hwar genstighär är mällan himerike ok dödhin
 20 til at skola fly skärslo eldz pino. thy at ther är
 aflat ok synda forgiuilse som äru siälinna atirlön
 oc vplyptilse som hälghe pafwa gafwo. ok gudz
 hälghe män forskulladho mz sino blodhe.

Christus sighär brudhinne af thässe fore-
 25 sagdho drotninginne at hon räknar thunkt
 vara gudz radh. oc six at hænna lif skal
 stunt vardha vtan hon lydhe. oc skal göra
 thungan räkenskap oc fa sörghelica ände-
 lykt *Capitulum xiiij*

30 **C**hristus talar til sinna brudh af näst fore-
 sagdho drotninginne. the drotningin som iak

sagdhe thik af för ville vita radh af mik. ok
 sidhan hon hördhe radhit som iak gaf hanne.
 Synis thz hanne alra thungast Thy sigh hanne
 nu at en drotning var ij helye prophete daghom
 som älskadhe sina hwilo meer än mik. ok hatadhe 5
 sannindinna ordh oc gerninga, oc trodhe sik sta
 af sinne snille. ok thy hände at hon var ey at enast 8
 forsmadh af allom swa som för hedhradh. vtan
 än ämuäl dröfdh ij sinom dödh. ok thy iak gudh
 hulkin som liuslica see ok veet komaskolande 10
 thing, sighir nu thässe drotning at hanna time
 är stuntir. Räkenskapin som hon skal göra a doma
 dagh är thungir ok hanna ändelykt ey swa som
 hanna vphof vtan hon lydhe minom ordhom.

Sancta agnes wtthydhir här faghirlica en 15
 licamlikin vaghn höghfärdoghan ther en drotn-
 ing höghfärdogh sat oppa. sighiande. thanne
 är höghfärdhinna vagn mz lastanna hiulom
 hulkins köroswen diäfwllin är. ok wtthydhir
 en annan andelikin vaghn som ängilen hawir 20
 til köroswen *Capitulum xv*

BEata agnes syntis brudhinne oc sagdhe hanne
 af enne höghfärdhoghe drotning, O dotter thu
 saat höghfärdogho fruna ij dagh ij höghfärdhinna
 vaghn. hulke hon swaradhe. Jak saa sagdhe hon. 25
 ok iak slionadhe syrghiande ok mykyt dröfdh at
 köt ok blodh. muld oc thräkkir. vsul människia
 astunda swa louas ther hwar som hon skulle
 vördhskyllelica ödhmiukas. thy at hwat är tholik

teilse vtan gudz gafuo oskállik forgörilse. Al-
 moghans vndirsyne. rätuisa manna dröuilse. oc
 fatika manna öðheläggilse ok fordäruilse. gudz
 retilse oc sins siälfs forglömilse. ok komascolande
 5 domsins hardhare dombir ok siäla skadhi. Sancta
 agnes swaradhe. glädz dottir. thy at thu äst
 borttakin ok skild af tholkom fafängom thingom.
 thy vil iak tee thik en annan vaghn ij hulkom
 thu mat sighirlica hwilas. thy vagnin — — —
 10 — — — — — (Ett blad felar.) — — — — —
 9 got är thz som iak louadhe gudhi. Fatikir gik
 iak in ij världina ok fatikare skal iak wtga. oc
 iak skal göra for gudz dom räkenskap af allo
 mik anduardhadho. thy vil iak mik atirhalla af
 15 allo oloffico. at iak skuli ey wredhan göra gudh.
 ok skända min iämcristin mz ondo äptedöme.
 ok göra mik siäluan meenswäria Tholikt atirhald
 är värdoght stoor atirlön. Än nakar är ij hedhir
 ok krasom oc thänkir swa, Jak hawir fulstopa
 20 rikedom. ok fatike män vanskas oc forfara. ok
 tho är en alra manna gudh. hwat forskulladhe
 iak älla hwat syndadhe han. älla hwat är kötit
 vtan madhka matir. älla hwat äru swa manga
 krase. vtan ledha ok vämilsa oc siukdoms sak
 25 oc tilfälle. oc fortappa timan oc inledhir synde.
 thy skal iak atirhalla mit köt. at madhkane som
 äru syndelik rörilse skulin ey kaat vara ij thy
 at iak skuli ey lidha oc thola hardhan dom. oc
 at iak skuli ey onytlica fortära min tima som
 30 mik är gifwin til synda bättilsa. ok vanlica
 mädhan mit köt illa ok katelica vpföt. thz forma
 ey rasklica böghias til grof ok hardh thing swa

som fatikir man. tho vil iak sinam oc smam
 vndandragha thy nakar kräselik thing. vtan
 hulkin iak forma väl at sta. swa som at iak hawir
 väl mina vidhirthorft ok ey owirflödhelikhet.
 Hulkin som swa thänkir oc gör til mz gerninginne 5
 swa mykyt han forma. han ma kallas martyr oc
 confessor. thy at pino kön är at haua krase. ok
 ey nytia krase. at vara i hedhir oc forsma hedhir.
 vara stoor när mannom ok halla tho litit af sik
 siäluom. Sannelica tholikin hiul äru mykyt thäk 10 10
 gudhi. See dotter iak hawir thik teknat oc beuist
 vagnin, hulkins köroswen thin ängil är. thy vakta
 at thu ey bortkasta hans wk ok bezel af thinom
 halse. thz är at thu skuli ey forlata hans helsamo
 radh oc inskiutilse. lösande thit hiärta älla thin 15
 sin til fafäng thing ok skör. Nw vil iak änuäl
 wtthydha thik thän vagnin som the drotningin
 sat ij. Siälwir vagnin är hænna othol mot gudhi
 oc mot sinom iämcristne, ok mot sik siäluue. Mot
 gudhi dömande hans äuärdhelica doma. thy at 20
 hon faar ey framgang äptir sinom vilia. ilzscandis
 mot sinom iämcristne thy at hon far ey hans
 gooz, othologh i sik siäluue. otholika teande sins
 hiärta lönlik thing. Första hiulit aat thässom
 vagnenom är höghfärdhin. foreförande sik androm. 25
 ok dömande andra. ok forsmande andra ok girnandis
 hedhir Annat hiulit är gudz budhordha olydhna
 hulkin som inledhe ij hænna hiärta krankdoms
 orsakan. sinna synda slättilse. hiärtans dyrfwe.
 ok ilzskonna värilse. Thridthia hiulit är värzllica 30
 thinga giri hulkin som hona kombir til at oskällica
 wtläggia sit gooz ok latir hona glöma sik siäluue.

ok komaskolande thing ok gör hænne anxla i
hiärtano. oc sliolikhet ij gudz älskogha. Fiärdha
hiulit är älskoghe til sik siäluan vm' hulkin hon
vtelykke fran sik sins gudz vyrdhning oc räddogha.
5 ok atuaktar ey sin ända älla dom Thässa vagnsins
köroswen är diäfwllin som hona gör gladha ok
thurugha til al the thing som han sände ij hænna
hiärta. tve hästa som dragha thässa drotninginna
11 vaghn. är hop oppa lankt liiff. ok vili at synda
10 alt til ändan. bezlit, är blygdh at kännas älla
vidhinga oc scripta syndenar. ok the blygdhin
bort draghir swa hænna hugh af rättom vägh
oc thyngir swa ij syndinne, mz thy at hon hopas
swa aa lankt liiff. oc hawir vilia at synda. at
15 hon gitir ey vpstandit råd giordh mz pinom. ok
ey skämd mz blygdh. älla lårdh mz manilsom.
thy nar hon tror sik sta stadhelica nidhirfaar
hon ij diupit. vtan gudz nadh hiälpe hænne.

Här six huru christus forbiudhir enom konung
20 at han skuli ey taka til radhgifwara en
smekiara oc trolkarl. thy at han är girughir
ok swikfullir. ok hötir honom vm han gör
ther amoot

Gwz son talar til sinna brudh af enom smekiara
25 oc trolkarl ther en konungir ville vphöghia oc
taka ij sit radh sighiande, thænne mannin som
thu känne ther konungin vil nu taka til sin
radhgifwara är varghir Än hwat pläghir varghin
göra vtan swika oc gripa oc swälghia. thy sighir
30 iak at vil han finna min venskap. tha vakte ok

bortgange af hans venskap ok vmgangilsom. ok
 gifwi honom ey minzsta fiät af iordh som han
 bedhis af honom. ok hiälpe honom ey mz sinom
 mannom oc gafwom. thy at han hawir enfald
 ordh osläkkelikin thörst. ok swiklikit etir i
 hiärtano Än vm konungin höre hans radh ok vil
 haua hans venskap ok slar sik lösan mz honom.
 tröstande füllelica a honom. tha skal han atir-
 pröuas ok miswyrldhas af mik. ok skal vardha
 mangra manna äuintyr oc aatlöghe ok skulu sighia. 10
 See konungin är likare asna än kronadhom herra.
 ok ämuäl ma han rädhas at han skoli mista rikit
 mz sorgh.

Christus forbiudhir enom konung at han skoli 12
 ey vndfa en störan herra af andro rike. swa 15
 at han inledhe han ok gifwi honom fram-
 gang i sino rike. hulkin han likna vidh räf
 thy at han är swikfullir oc höghfärdoghir
 ok enfalla manna röuare Capitulum xvij

Christus talar til sinna brudh sighiande. konungin 20
 letar räfs hiälp oc venskap. Än hwat är räfsins
 sidhuänia vtan skrymtelica lata sik vara döddhan
 at han skoli gripa enfalla foghla. Ok vm han
 kombir in ij gasa husit. ey lätir han sik nöghia
 at han ätir ena gaas. vtan han dräpir alla saman. 25
 Swa thänne vm han faa endel ij landino. han
 lätir sik ey nöghia för än han fa meer. oc tha
 skal han saa missämio. thy at infödde män skulu
 ey sämia sik mz wtlänningom Thy flyis hans

vmgangilse. swa som etirfuldz orms etir oc blástir.
 thy at fa han framgang tha skal han nidhirsla
 landit oc thz skadhelica fordärúa, ok plokka enfallo
 gässena. thy skal konungin ok rikesins radh-
 5 gifwara äruodha at the päninga honom äghas
 for morghon gafwo. bitalins honom. thy at äptir
 almännelico ordhquädhe. bättra är vara foreuar
 än äptir snar

Här six hulka radhgifwara konungom bör
 10 älska thöm som hua gudhelikin kärlek ok
 älska rätuisona. oc ey världina älskara. oc
 six hwi gudz vini koma stundom ij dröuile
 Capitulum xviij Thätta capitulum thikkis
 enkannelica röra swerikis rikis stadhga oc
 15 skipilse. mz androm flerom

Gwz son talar til sinna brudh. nar hon badh
 for enom konung ok sagdhe. Vm thänne konungir
 vil äruodha at vmuända siälana. Tha skipar iak
 honom twa radhgifwara som hans rike skulu styra.
 20 förste älska mik meer än sin thing. ok är ämuäl
 13 redhoboin til at döö for mina skuld. Annar
 hawir nu takit lambs horn ok är nu redhoboin
 at lydha mik ok ey kötino. vtan lydha andanom.
 Än nu mat thu spöria hwi iak wtsätir mina vini
 25 ij dröuile. Jak swara thik mz äptedöme. Swa
 som vm nakar herra vare hulkin som hafdhe
 nakan skogh älla ödhkn vmkring gärdha mz
 mwr. Jnnan murin varin otam diur. ok vtan
 murin faar. ok murin hafdhe mang gap. ok tw

rwm vidh hwart gapit. ok thre lönlica buru
 varin vidh hwart gapit Än herran athughul. oc
 gömol vm sin faar sighir sinom thiänarom. O
 mine thiänare ij vitin at min faar äru enfald. ok
 the diurin äru grym ok gripande. thy stan ok 5
 gömin gapin ok smughunar. at ey grymo diurin
 wtgangande af häghnadhenom ther the äru inne-
 lykt. ok göra faromen skadha. hawin ey ledho
 til at äruodha. ey läti ij vaku. Jdhir röst vari
 swa som ludhir. Hawin idhkelika káp älla värio ij 10
 idhrom handom. ther the gripande diurin nalkandis
 faromen skulin rädhas fore Thiänarane lyddo
 gerna sins herra budhordhe, Vm sidhe sagdhe
 herran sinom vedheman. Gak wt ij min skogh ok
 lät diurin höra ludhsins röst. oc rädh thöm mz 15
 thino rope. herrans thiänara nar the hördho röstina
 af ludhenom. sagdho the. thätta är vars herra
 vedhemans röst. vpstandom thy rasklica. varom
 ey nu rädde. ok ey glömske älla sene. Var hand
 vari nu raskare til at sla. var röst höghre til at 20
 ropa. öghat vakrare til at see. ok ther som vi
 skipadhom för andra til at göma ok väria farin.
 ther sätiom nu os siälua. Jak siälwir gudh är
 likir thässom herra. ödhknin älla skoghin är världin 14
 som ympnyngas oc är fwl mz grymasto diurom 25
 oc otamom som äru syndoghe män. som lifwa
 vtan lagh. vtan gudhelikin kärlek. ok vtan skällick
 sin redhobone til al ond thing Thässe värld är
 vmkring gärdh af ofmykla härsco ok dyruis mwr.
 thy at männene vannytia gudz tholomodh. ok 30
 thrifwas oc hedhras ij ondom thingom Vtan vidhir
 thänna murin äru mine vini. hulke som äru optände

mz minom kärke. fölgia min fotspor oc leta
 oc älska min lagh. Junan fore murin äru the
 som haura giri ther är vtan matto. hulke som
 skapadh thing älska, meer än skaparin. älska
 5 männena ok ey siälana Astunda närvarande thing.
 oc glöma komaskolande godh thing. Thässa mursins
 gap äru swik. okir ok ilzsca. som ey spara fadhír
 ok ey son. vtan herras swa oc räknas af mangom
 at höxsta skällikhet räknas at fa världzlik thing.
 10 ok ey akta äuärdhelica äro Tw rwm vidhír gapin
 äru tve osidhi älla tw ond thing ij världinne.
 Första är andelikin. ok annar kötlikin Första
 är at gifwa androm äptedöme til at skola synda
 mz ordhe ok gerning. Annor är licamlikin. hon
 15 är swa som twäfald. Första är at skrymta vtan
 vm syndena. oc lata som hon ey vetz. for gafwo
 skuld. älla godhuilia. älla hedhír. älla oc for
 nakan världz räddogha. ther hon äghír rättas
 oc näfsas. Annar är at for sina nyttelikhet. oc
 20 for nakat världzlikit got älla gagn ey vilia pina.
 älla näfsa oppinbara synd. Än thry lönlik gap
 äru thry ilzscofullo manna astundilse. thy at
 the äntigia astunda skadha sinna iämcristna liiff.
 15 älla kränkia thera hedhír. älla göra thöm älla thera
 25 vinom skadha oppa thera gooz. Vedhemannin
 tekna gudz rätuiso som skal oppinbaras. hulkra
 röst tholik skal vara. gif hardhom hardh thing.
 oc blötom blöt thing. hundane som äptirfölgia
 äru wranglikhetz män. hulka som gudh. än thot
 30 the onde äru. nytia til got. tho ey thöm siäluom
 til got. vtan them som här skulu rensas af syndom.
 The äru sannelica swa som omättelike hunda.

hulke som vani äru at hata farin. oc fordärva
thöm mz sinna giris ok höghfärdz härsko. rifwa
af thöm vllena oc nidhír trodha thöm mz sinne
ilzsco swa som vndir sina föter. ok for thy at
thäs konungxsins rike är af thässe ödhkn oc skogh. 5
ij tholke matto skipat. hauande flere otam oc
grym diur ok hunda än faar Thy skipar iak oc
vil at mine vini varin minna fara gömara. hulke
som skulu vara redhobone at göra miskund mz
ödhmiukom. oc ondom oc häzskofullom rätuiso. 10
oc göra allom iämpnadh. Framledhis skulu mine
vini vakta sik for thöm gömarom som standande
vidh gapin oc hua spiut ij handom oc halla
thöm vp ij höght. mädhan diurin ok ouinine
framfara. oc sidhan the äru vndangangne tha 15
sla the iordhena mz maktogho rope. at the skulin
synas hua giort starklica ok äruodhat mannelica.
thässe äru the gömara som ey leta siälanna nytto.
vtan vilia hua vlla fätenar. hulke som skrymta
ok lata sik ey vita syndena. älla afwijta onda 20
gerninga lätlica at the skulin thäkkias. ok äru
glömske. oc swa som sofwande ij läti ey vpletande
oc ranzsakande huru syndelica oc onda oc omilda
gerninga idhnas. Än thässe mine vini äruodhin at- 16
uaktelica at rätuisan skuli gömas. almoghin älskas. 25
gudz hedhír ökias. ginstridoghe oc omilde pinas.
Än hwat hällir minna rätuiso röst skal koma ij
thera daghom som nu lifwa älla ey. är thöm ey
loflikit at vita. vtan the standin stadhelica oc ropin
mannelica. thy at iak gudh som är siälf sannindin. 30
skal gifwa thöm sannindiinna lön.

Himerikis drotning kungör hwi hon sighir
 stundom vi nar hon talar. ok christus nar
 han talar sighir iak. ok höter hardhelica
 enom konung vm han skil ey fran sik en
 5 wrangan radhgifwara. ok manar konungin
 at han vari vakar oc athughul ij gudz kärlek.

Capitulum xix

Gwz modhir talar til gudz brudh sighiande.
 Thu vndrar. hwi iak sighir stundom vi nar iak
 10 talar til thik. ok nar min son talar til thik.
 sighir han iak Thu skalt vita at thz är for than
 skuld. at nar min son talar til thik. talar han a
 gudhdomsins vägna mz thik. thy at the hælgha
 thräfallelighet är en gudh. Än nar iak talar. talar
 15 iak af the hælgho thräfallelighetz makt ok dygdh. ok
 thera thriggia personanna ordh är eet oc thz sama,
 oc thy sighir iak vi Än sigh nu thæssom konunge
 som thu bidhir fore nu. at kärleksins modhir
 foreuara han af hans blygdh oc skam oc skadha.
 20 thy at blygdh oc skam vare än herran skipadhe
 sin thräl ij sin stadh. ok skadhi vare än nakar
 skipte oc gafwe kisto fulla mz guld for toma
 kisto the litit vare nyt. Swa thänne konungin
 forethänkir at vphöghia diäfwlsins thiänisto man.
 25 oc girnas at lydha honom. hulkit som ändelica
 är andelikin blygdh. thy swär iak vm ihesum
 christum min son. at vtan han skil han fran sik
 oc läter han blifwa ij enfallom stadhga äptir
 sinne släkt. ey gifwande honom vald owir en
 30 skärf af konungxlicom ingällom. jak skal flängia

han af sins howdz iässa ok til hans ylia alt til
 han sighir af vörk ok sorgh. miskunna mik maria
 thy at iak reette thik til wredhe. Annantidh fore-
 uarna iak han af sinom skadha. at han skuli ey
 swa akta litla hwilo ok roo. at han skuli koma 5
 ij langa oro. vtan äruodhe hällir atuaktelica oc
 starklica ij gudhelicom kärlek. at han skuli faa
 thz dyra gullit oc äuärdhelica som är himerikis
 lön. Än han vil lydha swa som min son hawir
 saght honom. tha sörghe ey. thy at vi skolom 10
 väl finna vägha. vm hulka han maghe vndkoma
 the thing byriadh äru. vtan världinna obrygdhilse
 oc skadha.

(Gudz modhir sighir här konungom at the
 skulin ey taka radh af blindom mannom. oc 15
 döfwom oc dumbom ok siukom ij siälinne.
 vtan af thöm som helbrygdha äru ij andelike
 snille oc dygdhom. Capitulum XX

Gwz modhir talar til gudz brudh sighiande.
 Sigh thöm konungenom som thu bidhir fore. at 20
 han hawir fäm thiänara. thän förste är blindir.
 tho är ij honom eet ämpne af hulko faghirt biläte
 ma vardha. thy är ey radh spöriande af thöm
 som är andelica blindir för än han fa klara syn.
 Annar är döuir. thy at ängin gudhelikin kärlekir 25
 gaar in ij hans öron. thy äru ey andelik thing
 hannande mz honom vtan han fa bätre hörsl.
 Thridhi är dumbe. thy at gudhelikin kärlekir är
 ey ij hans siäl. ok thy alt thz han tala är äntigia

fore pinonna ráddogha. alla fore völdz áfling. alla
 til manna thykkio. Fiárdhe är borttakin ok vanföör
 18 i allom limom. ok thy är han ohöuelikin til andelika
 gerning. Fámte är allir andelica spítalskir. ok thy
 5 är hans nāruara flyskolande at ey skulin andre
 smittas af honom. Ok thy for thāssa fām thiānara
 som vi afradhom honom. Skipom vi honom andra
 fām. hulke som andelica āru vāl seande oc hörande
 oc vtan andelica smitto ok vm. han lydhir thöm
 10 tha skal han bihalda mins sons venskap. Sigh ok
 honom at han stande mz lydhno ij krononne.
 alla skal min son drāpa han vndan krononne ok
 thātta ordhit skal iak thik wtthydha ij sinom tima

En riddarskaps man gabbadhe gudz ordh for
 15 enom konung oc christus höte thöm konunge
 vtan han nāfse thöm gabbara. thy at krona
 skal twāfald göras thöm domara som nāfse
 syndoghom man for gudz skuld. oc pinan
 skal twāfald göras thöm domara ey vil nāfsa
 20 brutlicom xxj

Gwz son talar til sinna brudh. hwi dröuis thu
 at iak thol han swa tholomodhelica som gabbadhe
 mik. hwat ey vest thu at thunkt är āuārdhelica
 brinna. ok hwar som vmskiptelike liti saas vm
 25 the vpriuas fore quāmelikin tima. tha dogha the
 ey swa som höuir thöm thingom som skulu litas.
 swa som vm the samanhāntas ij quāmelicom ok
 rättom tima. Swa min ordh hulkin som skulu
 oppinbaras mz rätuiso ok miskund skulu vaxa

til thäs the äru fullelica moin. ok tha skulu the
 quämelica samföghias mz thy thinge som the skulu
 tilsätias. ok skulu quämelica ok faghírlica lita
 mina dygdh. Ok thy vakte konungin at hans siäl
 skoli ey vara fore thäs gabbarans siäl. thy at 5
 hulkin som näfsir syndoghom man for gudz skuld
 at han skuli ey pinas af gudhi. Swa som moyses 19
 giordhe. hans krona skal twäfald göras. thy at
 han blidhca gudz wredhe. oc minzsca brutlix
 manz dom at han skoli ey pinas äuärdhelica. Än 10
 hulkin som skrymta oc forlatir at näfsa brutlicom.
 han gör twäfalla pinona. ökiande komaskolande
 pino. ok ey idhnande rätuisona.

Konungxsins thiänara af cypro badho christi
 brudh at hon skulle bidhia gudh fore konung- 15
 enom ok rikenö. hulke christus syntis nar
 hon var i iherusalem. oc gaf hánne märkelikin
 kánnedom som hon skulle scrifwa konungenom
 oc hans fadhír fadhír rikesins hyfdhinga

Christus talar mz sinne brudh konungenom af 20
 cypro som än var tha barn fiortan ara gamal. ok
 hans fadhír fadhír rikesins styrare sighiande til
 sinna brudh. Atuakta dottor the radh som thu
 skalt gifwa thöm piltenom som valdir är til konung.
 ok höfdhinganom hans fadhír fadhír. ok scrif thöm 25
 swa som a thina vägna sighiande thöm swa. Först
 radhír iak idhír at hwar idhra göre mz sinom
 scriptafadhír rena oc fulla synda vidhírgango af
 allom thöm syndom som han giordhe mot gudz

vilia. ok takin swa ginstan vars herra ihesu christi
 licamma mz gudz räddogha ok kärlek. Annat
 radhit är at ij varin badhe enadhe ij sannom
 älskogha. swa at ij varin eet hiärta til gudh oc
 5 hans hédhir. styrande rikit til gudz hedhir ok
 idhra vndirdana nyttelikhet. Thridthia radhit är at
 ij varin badhe enadhe ij sannom kärlek mz idhrom
 vndirdanom. forlatande oc sparande for ihesu
 christi vyrdhning oc pino oc dödh. allom thöm
 10 hulke som mz radhe älla gärning älla samthykkio
 gafwo hiälp til thins fadhirs dödh konung päters
 20 takande thöm mz allo hiärta ij idhan kärlek.
 ther til at gudh värdoghis at taka idhir ij sina
 miskund. ok at han vili styrkia idhir til sin
 15 hedhir ok rikesins styrsi Fiärdha radh är at
 mädhan gudz foresea skipadhe idhir rikesins
 styrara. at ij skulin tilläggia alla akt the ij for-
 maghin mz kärlexfullom hugh. at tala mz allom
 kirkionna oc klostranna formannom. radhande
 20 thöm at alle the oc thera vndirdana skulin rätta
 sik i allom thöm thingom ij hulkom the haa
 ville farit andelica älla världzlica. af hälaghom
 stadhga som hälghe forfädhir skipadho som fore
 thöm gingo at the ok thera vndirdana swa bättradhe
 25 maghin faa gudz venskap. ok värdoghe vardha
 bidhia gudh at han värdoghis miskunnelica vpnya
 allan kirkionna stadhga ij dygdhanna hälaghet.
 Fämta radh är at ij vilin for thän kärlekin mz
 hulkom gudh älskadhe idhra siäla. älska idhra
 30 vndirdana siäla radhande idhro riddarscaps folke
 at alle rättin sik ödhmiuklica ok rasklica the
 som gudh giordho wredhan ij nakrom thingom.

Ok alle the som äru vndir romara kirkio lydhno
 hulke som komo til skäla allir idhnin ödhmiuklica
 scriptamal oc samsättin sik oc görin sāmio mz
 sinom iāmcrístnom som the äru brutlike a moot.
 Ok takin ihesu christi hedhíruärdha licama sidhan 5
 the äru bättradhe. ok hafuin ther äptír kristelikit
 lifwírne. liuande trolíka íj hionalaghi. älla íj
 änkíodom. älla íj loflíx íomfrudoms stadhga. oc
 gömen al the thing som the hálgha kirkia biudhír.
 Ok manin alla sina hemelica hws thiänara ok vndir- 10 21
 dana. ok alla andra the som the gita mz äptírdömom
 oc ordhom ok kárlex gerníngom at the görin
 samuledh styrkiande thöm íj tholkom stadhgom
 mz sinom godhom manílsom. ok í skulin vita
 fór sant at alle the som ey vilía lydha íj thässom 15
 thingom skulu thola skadha íj siäl ok licamma.
 Siätta radhit är at íj talin mz allom kirkíonna
 formannom at the manin ídhkelica oc fulcomlica
 alla sina klärka oc kyrkíó styrara. at hwar thera
 opspyri granlica íj sinne sokn. än nakre af thera 20
 sokna mannom lifwa oc blífwá í nakrom oppin-
 barom syndom til gudz retílse. oc the hálgho
 kirkíó forsmäílse. ok hwem the finna tholkaledhis
 oblyghelica lifwande íj oppinbarom syndom The
 foreuarin thöm fulcomlica af sinna siäla vadha. 25
 ok lärin thöm andelíka lakedoma ok matto. vm
 hulka the maghin sik ödhmiuklica bättra. ok än
 nakre the som lifwa í oppinbarom syndom. vilía
 sik ey bättra ok ödhmiuklica lydha tha forsumin
 ey soknaprestene kungöra thz sinom höghre 30
 formannom ok biscopom. at the maghin mz kirk-
 ionna dom laghlica rätta ok näfsa owír tholka

härzskofulla män. Ok vm the foresagdho formän
 ok biscopa formagho ey rätta thöm älla plagha for
 thera härzsko ok höghfärdh. älla vördzlikit vald
 Tha biudz idhır a gudz vägna at ij varin thera
 5 foresagdho formanna tilhiälpara mz idhre valloghe
 makt. at the foresagdho hardho syndara mz
 idhre hiälp maghin rättas ok faa gudz miskund
 vmsidhe.

Här byrias annor oppinbarilse teedh fru
 10 byrgitto ij ierusalem. oc christus biudhır
 22 thässom foresagdha konunge oc hyfdhinga
 ij cypro at the skulin ginstan oppinbara
 hona allo rikenö at the skullin bätra sik.
 ok for thän skuld at the giordhin ey bätring.
 15 thy vordho the ginstan rädhelica nidhır-
 slaghne af annars landz folke *Capitulum*
 xxij

NAr christi brudh stodh vplypt i gudhelica
 thinga skodhan bidhiande til gudh. sa hon ij
 20 andelike syn eet pallacium. ther hänne syntis
 obegriplikit ij storlek. ok osighelikit ij vänlikhet.
 Ok ther sa hon christum swa som höxsta kesara
 sitiande ij högho kesarlico säte mällan sina hælgho
 män. Ok han vplät sin välsignadha mun. fram-
 25 fördhe thässin ordh som här scrifwas sighiande.
 Jak är sannelica siälwir höxste kärlekir. thy at
 al the thing som iak hawır giort af vphofweno
 thöm giordhe iak af kärlek. Ok samuledh al
 thing som iak gör, oc iak skal framledhis göra

the framga af minom kærlek. thy at kærlekin ær
 swa obegriplikin ij mik nu swa som han var ij
 minom pino tima. Nar iak vm min dödh frälsadhe
 af háluite alla mina wtualda män. them som vördhe
 varo thässa atirlösn oc frälse. thy at vm möghe- 5
 likit vare at iak matte swa opta döð. huru manga
 siäla ij háluite äru. swa at iak skulle thola annan
 tidh en tholkin dödh fore hwaria thera som iak
 tholde entidh for alla. Än vare min licame redho-
 boin vndirga al thässin thing mz lustoghöm vilia. 10
 oc fulcomlicasta kærlek. Än sannelica omöghelikit
 ær at min licamme maghe optarmeer dö. älla thola
 nakra pino älla dröuilse. Ok swa ær ok ämuäl
 omöghelikit at nakar siäl som äptir min dödh
 vardhir fordömd til háluitis maghe nakan tima 15
 thädhan frälsas älla nytia himerikis glädhi. hulka
 som mine hæghe ok wtualdo män nytia af mins
 ärofulla licamma syn Vtan fordömda siäla skulu
 känna háluitis pino ij äuärdhelicom dödh. thy at
 the villo ey nytia mina pino oc dödh. ok vildo 20
 ey fölghia minom vilia mädhan the lifdho ij
 iordhrike. ok for thy at ängin ær domare oc
 rättare vm the retilse oc misthykkio mik äru
 giordha vtan iak siälwir. Ok for then skuld at
 min kærlekir som iak teer altidh mannom kære 25
 fore minne rätuiso owir syndogha. thy tilbör rät-
 uisonne at döma owir thöm äptir minom vilia.
 Nw kære iak owir cypri rikis inbyggjara swa som
 owir en man. Än ey kære iak owir mina vini
 som ther byggia. hulke som mik älska af allo 30
 hiärta. ok fölghia minom vilia i allom thingom
 vtan nu tala iak kærande til alla thöm swa som

til enna människio hulke som mik forsma oc sta
 altidh mote minom vilia. ok äru mik mäst gin-
 uärdoghe. Ok thy byriar iak nu tala til alla thöm
 swa som til en man O cypri folk som mik är
 5 genuärdoght. lydz aat ok atuakta granlica hwat
 iak sighir. Jak älskadhe thik swa som fadhir
 älskadhe sin enga son. hulkin som han vil vp-
 höghia til allan hedhir. Jak skipadhe thik land
 ij hulko thu matte haua fulstoplica al vidhir-
 10 thorftelik thing. til thins licamma vppehälle. Jak
 sände thik mins hælgha anda hita ok lius at thu
 skulle vndirsta rätta cristna tro. hulke thu til-
 bant thik trolica. ok vndirgaft thik ödhmiuklica
 24 the hælgho kirkio lydhno oc hælaghe skipan. Jak
 15 skipadhe thik ämuäl ij thän stadh som väl var
 quämelikin tronom thiänara. swa som mällan minna
 ouina at thu skulle fa dyrare krono ij himerikis
 rike for värlzlikit äruodhe ok licamlica strijdh.
 Jak bar thik ij mino hiärta thz är ij mins gudh-
 20 doms kärlek. ok iak gömde thik swa som ögh-
 sten ij allom dröuilsom ok ginuärdho Ok swa
 länge som thu hiolt min budhordh ok gömde
 trolica the hælgho kirkio lydhno ok stadhga
 Tha sannelica komo manga otalica siäla cypri
 25 rikis til mit himerikis rike. oc skulu äuärdhelica
 nytia mz mik äuärdhelica äro. Än for thän skuld
 at thu gör nu thin eghin vilia. ok al thing som
 lusta thit hiärta. ok rädhis ey mik som är thin
 domare ok älskar ey mik som är thin skapare
 30 som thik atir löste mz minom hardhasta dödh.
 vtan wtspottadhe mik af thinom mun swa som
 illa loktande thing ok vansmakande. Ok inne-

lykke ámuäl diáfwllin i thinom kamara mz thinne
 siäl. oc wtälte mik thädhan swa som thiuf ok
 röuara. ok blyghis ey meer at synda i minne
 asyn än oskällik diur ij sino samblande. thy är
 völdogh rätuisa ok rätuis dombir at thu skuli 5
 wtältas af himerike fran allom minom vinom. ok
 skipas áuärdhelica ij háluite mit mällan minna
 ouina. Ok thu skalt thz vita vtan iäf at min
 fadhír hulkin som är ij mik oc iak ij honom. oc
 thän hālghe ande ij os badhom. han är mik vitne. 10
 at alre framgik af minom mun vtan sannind. Thu
 skalt ok vita for sant. at hulkin som hāltz swa
 är skipadhír som thu äst nu ok vil ey bātra 25
 sik. hans siäl skal gaa thän sama vāghin som
 lucifer gik for sina höghfārdh ok iudas som mik 15
 salde for sina giri. ok zambri ther phinees drap
 for skörlimnadhin. visselica han syndadhe mz
 qvinno mot mino budhordhe. ok thy var hans
 siäl fordömd til hāluitis äptír dödhin. Ok thy
 kungör iak cypri folke. at vm thu vilt ey rätta 20
 thik ok bātra. tha skal iak swa afskrapa thina
 släkt ij cypri rike. at iak skal ey spara fatike
 människio ok ey rike Ok ámuäl skal iak swa
 afskrapa the sama thina släkt at thit aminne skal
 ij stuntan tima forga af manna hiārtom swa som 25
 ij hafdhin alre varit födde ij vārlidina Ok ther
 äptír thākkis mik at planta nya planto i thāssu
 cypri rike som min budhordh skulu fulcompna.
 ok älska mik af allo hiārta. Ok tho skulin ij
 vita for sant. at hulkin af idhír som vil sik rätta 30
 ok bātra. ok atiruändas til mik mz ödhmiukt.
 jak skal gladhelica löpa mot honom swa som

mildir faragömare. vplyptande han owir mina
 axla. oc atirbära han siälwir til minna fara Än
 vm mina axla vndirstar iak thz at for minna
 pino oc minz dödz dygdh ok godhlek. som iak
 5 tholde ij minom licamma oc minom axlom. hulkin
 som fulcomlica bättra sik han skal fa mz mik
 äuärdhelikin hughnadh ij himerikis rike. J skulin
 ok vita visselicast at ij mine ouini som boo ij
 thy sama rike. ij varin ey vädoghe at tholik
 10 min gudhelikin oppinbarilse skulle sändas idhír.
 vtan somlike mine vini varande ij thy sama rike
 26 som mik thiäna trolica oc älska af allo hiärta.
 the bögdho mik til thz i sino äruodhe oc tara-
 fullom bönom. at iak skulle lata idhír vndir-
 15 standa vm thässa mina oppinbarilse idhan thunga
 siäla vadha. hulkom somlicom minom vinom var
 ther oppinbaradh at otalika siäla af thy sama
 cypri rike vtelykkias af himerikis äro. oc for-
 dömas äuärdhelica til háluitis dödh. Än thässe
 20 foresagdho ordh tala iak til the cristna män af
 latins tungo hulke som vndirgifne äru romara
 kirkio lydhno. ok louadhó mik rätta cristna tro
 ij döpilsom. oc bortgingo allaledhis fran mik
 görande the gerninga som mik äru ginuärdogha.
 25 Än the grezske män som vita at alla cristna
 män tilbör at halla ena cristna tro. oc lydha
 ok höroghe vara at enásto enne romara kirkio.
 ok húa owir sik i världinne en ensamin ok
 almännelikan höxsta romara pafwa andelikin
 30 fadhír ok gömara. ok the vilia ey vndirgifwa sik
 ödhmiuklica the samo romara kirkio ok minom
 ämbitzman pafwanom for thera hardha höghfärdh

älla giri älla for kötzsins käte. älla for nakat
 annat thz vörldinne tilhöre. the äru ouärdoghe
 at fa af mik nadhe ok miskund äptir sin dödh.
 Än andre grezske the som astunda hetelica at
 vita rätta romara kirkio tro. ok kunna ey fa vita 5
 hona. ok tho token the hona gerna ok gladhelica
 än the vistin hona. ok vndirgafwo sik ödhmiuk-
 lica. ok tho lifwa the äptir sino bäzsta samuiti.
 ij thöm stadhga oc tro som the äru afhallande
 sik af syndom. tholke skulu äptir sin dödh finna 10
 miskund. nar the fa varit kalladhe for min dom. 27
 Grezske skulu ämuäl vita at thera rike ok herra-
 döme skulu alre sta sikhirlica älla siäfflica ij sannom
 fridh. vtan altidh vara vndirbughne sinom ouinom.
 ok skulu af thöm thola thungasta oc största 15
 skadha ok daghlica ysäldir. alt ther til the vndir-
 gifwa sik the samo romara kirkio mz sanne ödh-
 miukt lydhande allaledhis the samo kirkio ok
 hanna hælgho skipan ok sidhuänio. Än sidhan
 sancta byrgitta hafde seet ok hört ij andanom. 20
 tha borthwarf thässe syn. ok hon blef atir ij
 storom räddogha ok vndre.

Christus kungör här mz äptedöme at konunga
 skolu vara ödhmiuke oc raske til at höra
 hemelik gudz radh. än thot the som thöm 25
 sighia radhin äru ey mykyt prydde vtantil
 mz ordhfulle talan älla ordha kringe thy at
 the thing hulkin som synas rätuis när mannom
 äru opta atirwrakin när gudhi *Capitulum* xxiiij

Gwz son talar til sinna brudh. En läkiare kom 30
 langledhis ij okunnoght rike. J hulko konungin

stýrdhe ey vtan stýrdhis af androm hulkin som
hafðhe hara hiärta. ok thy syntis han sitia i
konungxlico säte swa som kronaðhir asne. ok
hans folk vafðhis i owirflöðhis mat ok dryk. oc
5 glömande höuisklikhet oc iämpnadh hatadhe alla
the män som gafwo helso radh. som leddo til
at skola fa komaskolande himerikis godh thing.
Ok nar läkiarin presenteradhe sik konungenom.
oc sagðhe sik vara af lustelikhetzsins lande. ok
10 sik haua komit i hans land for thy at han vndir-
28 stodh ther mannanna siukdom. konungin var
vndirsambir af mannenom ok hans talan swaradhe.
Jak hawir twa män ij myrkostofwo som morghon
skulu hals huggas. ok annar thera forma näplica
15 andas. ok annar thera är starkare oc fetare nu,
än han var tha han ingik ij myrkostofuona. thy
gak in til thera ok skodha thera änlite hulkin
thera af bätre naturlike skipan är. läkiaren gik
in ok saa thöm. oc sagðhe konungenom. thän
20 mannin som ij sighin starkare vara. är licaster
döðhom man. ok ey forma han lifwa. Än af
androm är got hop. konungin sagðhe hwadhan
af vest thu thz. läkiarin sagðhe. Annar är vp-
fyltir mz onde vāzsco oc kan ey läkias. ok annar
25 sarlica thwingadhír oc til äñksins vordhin ma
rasklica läkias än han kombir ij lāt ok blijt
vādhír. Tha sagðhe konungin. Jak skal saman
kalla mina ärlica män ok sniälla. at thu skuli
synas ärlikin ij thera öghom for thina snille
30 läkiarin swaradhe. ängaledhis skalt thu thz göra.
thy at thu vest thit folk vara afwndsiukt mote
annars äro. ok hatar thöm oc wränge mz ordhom.

som the formagho ey skadha mz gærningom. vtan
 bidha oc iak skal tee thik hemelica ensampnom
 mina snille. thy at iak är lårdhír at haua mina
 mästo snille hemelica. oc litla oppinbarlica. ok ey
 leta iak äro ij thinom myrkiom. mädhan iak äras 5
 ij mins fädhírnis landz liuse. ok ey är än läke- 29
 doms time för än sunnan vädhír bläse. ok solin
 synis ij middax stadh. konungin swaradhe. huru
 ma thätta vara ij mino lande. thy at solin synis
 här siállan. oc vi ärom nordharst ij vörldinne. 10
 ther som altidh herras os nordhan vädhír. Álla
 hwat dughír mik thin snille ok swa lang läke-
 doms dwala. Jak see thik ympnyt ympningas i
 ordhom. läkiarin swaradhe Sniállom man tilhöre
 ey vara bradhír. Än ther til at iak skoli ey synas 15
 thik höghfärdoghír oc othäkkir Gif mik thässa
 twa män ij vald. ok iak skal ledha thöm til
 landamärin hwar vädhrit är quämeliacare ok tha
 skalt thu see huru mykyt gerningana dugha älla
 huru mykyt ordhin dugha. konungin swaradhe. 20
 vi ärom forekompne ok hindradhe af höghom
 ärindom. hwi bort draghír thu os. älla hwat gifwir
 os thit mästarskap mädhan vi lustoms ij när-
 uarandom godhom thingom som vi seem ok äghom.
 än ey länktom vi til komaskolande thing os ouis. 25
 tho tak thässa män som thu bedhis. ok än thu
 beuisar ij thöm nakat mykyt oc vndarlikit. skolom
 vi predica thik oc halla thik vördoghan. oc äro-
 fullan. läkiarin tok männena' oc fördhe thöm thit
 som vädhrit var helsamt Hwar som annar foor 30
 til dödhin. oc annar atirlimnadhe vidhírquektir
 af vädhírsins blidhkilsom. Jak är thän läkiarin

hulkin som sände världinne min ordh mz thik.
 girnandis at läkia mannanna siäla. Ok än thot
 iak sa manga manna siukdoma tho tedhe iak
 thik twa. ij hulkom thu mat vndra mina rätuiso
 5 oc miskund. thy at en tedhe iak thik som diäfwllin
 30 atte lönlica, oc tho äuärdhelica pinaskolandan. ok
 hans gerninga the lofwadhos oc syntos mannom
 swa som rätuisa. Än annan tedhe iak thik hulkom
 diäfwllin herradhis oppinbarlica. oc han sagdhe
 10 iak vara helaskolande ij sinom tima. Än thot
 thz var ey oppinbarlica fore mannom swa som
 thu trodhe. thy at gudhelik rätuisa var at swa
 som ondir ande tilbyriadhe smam oc smam at
 herras owir han. Swa diktadhe the sama rätuisa
 15 at han skulle wtga smam oc smam swa som han
 ingik til thäs siälin skils vidh kroppin. ok diäfwllin
 kom mz hänne til domin. hulkom domarin sagdhe.
 thu rensadhe hona oc säldadhe swa som hwete.
 Än nu tilbör mik at krona hona mz twäfalle
 20 krono fore hänna vidhürgango. Gak thy bort
 fran hänne hulka thu rensadhe swa langan tima
 Sidhan sagdhe domarin til siälinna. O säl siäl.
 kom ok see mz andelicom sinnom mina äro ok
 mina glädhi Än til andra siälena sagdhe han.
 25 thy at san tro var ey ij thik. oc tho louadhis
 thu ok äradhis swa som troin cristin man. ok
 for thän skuld at rätuisa manna gerninga finnas
 ey fulcomlica ij thik. thy skalt thu ey fa lön
 mz tronom cristnom mannom. Thu spordhe opta
 30 ij thino lifwe hwi iak gudh vilde dö for thik
 oc swa mykyt ödhmiukas for thik. Jak swara
 thik at the hælgho kirkio tro är san. hulkin

siälena draghír til himerikis högdh. ok min pina
 ok mit blodh inledhír thöm ij himerike. thy skal
 thin otrolikhet. oc thin fanyte älskoghe nidhír
 thrykkia thik til änkte ok thu skal vara änkte
 i äuärdhelica andelica thinga tilsyn. Än til thz 5
 at diäfwllin gik ey wt af thöm mannenom ij
 manna asyn. swara iak at thässe världin är swa
 som leet ok fult hyrdha skiul. lika uidh thz
 palacium ther gudh ij byggir. ok folkit hädhír
 gudh. ok thy swa som han smam oc smam ingik. 10
 swa wtgik han.

31 •

Johannes ewangelista sighthír til christi brudh.
 at the konunga som älska orätuisa män. oc
 nidhír thrykkia rätuisa män. ok vilia ey näfsa
 oc rätta thöm som brutlike äru. ok lata 15
 borttaka sinna vndirdana gooz. ok läggia
 oppa thunga skatta. ok hedhra ey gudh ij
 sinom gerningom. the äru hällir röuara ok
 forradhara än konunga. ok sighthír matto huru
 the magho bätra sik Capitulum xxv 20

EN människia syntis christi brudh. ok hænna
 haar syntis vnkring skorit mz obrygdhilsom. ok
 licammin var stänktir mz oleo. ok var allir nakudhír.
 ok tho änkte blyghiandis. Hulkin som sagdhe til
 hænna. Scriptin som ij kallin hālagha sighthír swa 25
 at āngin gerning skal vara vtan atirlōn. thāssin
 är the script som kallas när idhír biblia. ok när
 os är hon skinande swa som solin. meer skinande
 än guld. oc fruct görande swa som the sād

som framgifwir af sik hundradhafalla fruct. Ok
 swa som guld owirgar alla andra malma. Swa
 scriptin som ij kallin hālagha. ok vi kallom ij
 himerike forgylda. gaar owir alla andra scriptir.
 5 thy at sandir gudh hedhras oc predicas ij hāne.
 Patriarchanna gerninga aminnas. ok prophetanna
 kannedombir ok spadombir wtthydhas. Ok for
 thān skuld at āngin gerning ār vtan atirlōn. tha
 hōr hwat iak sighir. Thāne konungin som thu
 10 bidhir fore ār rōuare for gudhi oc siāla forradhare.
 oskālkin rikedomā wtgifware. ok thy swa som
 āngin forradhare ār vārre. ān thān som forradhir
 32 thān man som ālska han. Swa forradhir thāne
 manga andelica. ālskande kōtlica orātuisa. ok
 15 orātuislica vphōghiande omillā. ok nidhir thrykke
 rātuisa. ey nāfsande ālla rāttande thōm som
 brutlike āru. Annantidh ār āngin rōuare vārre
 ān then som forradhir the mēnniskio som sit
 howdh lāggir ij hans skōōt. Swa rōuadhe thāne
 20 konungin syrgelica rikesins almogha hulkin som
 var ij hans skōte. latande borttaka somlica therā
 gooz. ok lāggiande oppa somlica othollica skatte.
 ok skipadhe ey rāt thōm som orāt tholdo. ok
 altidh idhuande rātuisona glōmsklica ok dylsklica
 25 Thridhiatidh ār āngin vārre thiufwir ān thān
 hulkin som stiāl af thōm sinom hērra ther honom
 hawir anduardhāt sina nykla ok alt sit gooz.
 Swa thāne konungir tok valdz ok hedhirs nykla
 ther han nytiar orātuislica. oc oskāllica gooz
 30 wtgifwande ey til gudz hedhir. vtan for thān
 skuld at han forlāt for gudz ālskogha nakar thing
 som honom varo thāk. thy radhir iak honom

thry thing. Först at han vari thän som six af
 ij lästinne at forlät swinanna draf. ok gik atir til
 sin fadhír. Swa han forlate vörldz ríkedoma ok
 hedhír. ther ey haura líknílse viðh áuárdhelikin
 godh thing vtan swa som swina drafwit. ok atir- 5
 kome til gudh sin fadhír mz ödhmiukt ok gudhe-
 likhet. Annantídh láti dödha iordha sína dödho
 oc fölghe íhesu christi thranga vāgh som kors-
 fästir var Thrídhíatídh aflägge sína synda thunga
 byrdhe. ok ingange vm thän vāghin som ij vp- 10
 byrningenne är thrangir ok ij ándanom glādhis-
 fullir. Än thu som thátta see oc hörer. vndirstat
 at íak är thän som fulcomlica vndirstodh guld-
 skríptena. ok ökte hona vndirstandande. Jak var
 nakudhír giordhír skāmmelica. vtan íak tholde 15
 tholomodhelica ok gudh klādde mína síal mz
 odödhelico klādhe. Jak var vättir mz oleo. thy 33
 glādz íak nu mz áuárdhelike glādhis oleo. Jak
 foor ámuäl af vörldinne mz lättasta dödh nāst
 gudz modhír. ok mín lícamme är ij renastom 20
 oc rolicastom stadh oc síghírlicastom.

Christi brudh saa huru sanctus dyonísíus
 badh gudz modhír fore franka ríke. ok hon
 hördhe han badh sín son ödhmiuklica mz
 honom capitulum xxvj 25

NAr íak var ensamin bídhiande til gudh. saa
 íak hulkaledhís sanctus dyonísíus tala til íomfru
 maríam vars herra modhír síghíande. thu ást
 miskunnenna drotning ther al miskund är gifwin,
 thu ást vordhin gudz modhír fore vsla manna 30

helso skuld. miskunna thy franka rike thino ok
 mino. thino thy at somlike thās inbyggjara hedhra
 thik aptir sinne makt. mino. thy at iak ar thera
 patron. oc the haura tröst a mik Thu seer huru
 5 siälana äru ther vadhelica stadda ij hwariom
 tima. ok mannanna licamma nidhirsas swa som
 diur. ok thz som thungare oc värra är at otalica
 siäla nidhirsara til häluitis swa som snio. Häghna
 thy thöm ok bidh til thin son for thöm. thy at
 10 thu äst alla manna frw oc hiälpirsca. Miskunninna
 modhir swaradhe. Gak fram til min son. oc lätom
 hans brudh som här när staar. höra hwat han
 skal swara.

Här six huru miskunninna modhir iomfru
 15 maria bidhir sin son mz *sancto* dyonisio for
 fränka rike oc änglande owir the twäggia
 konunga stridh som liknas twem grymastom
 diurom xxvij

Gwz modhir talar til sin son. Välsignadhir
 20 see thu min son Scrifwat är at iak kalladhis
 välsignadh thy at iak bar thik ij minom quidh.
 Än thu swaradhe at thän är ämuäl välsigh-
 nadhir som höre thin ordh oc gömer thöm. Thy
 min son. iak är the sama som thin ordh amintis
 25 oc gömde ij mino hiärta Thy ledhir iak til
 aminne eet ordh som thu sagdhe sancte pätare
 nar han spordhe än han skulde forlata syndoghom
 alt til siu sinnom. Ok thu swaradhe. at forlatas
 34 skulle alt til siuhundradha sinnom siu sinnom.
 30 märkiande vm thz at huru opta nakar ödhmiuka

sik mz vilia at skola bättra synde tha äst thu
redhoboin at gifwa miskund. Sonin swaradhe. iak
bär thik vitne at min ordh varo rotadh ij thik.
swa som the sädh som saas ij feta iordh som giuir
af sik hundradhafalla fruct. Swa thina dygdhafulla 5
gerninga göra allom glädhinna fruct. thy beez
hwat thu vilt. Modhorin swaradhe. Jak bidhür thik
mz *sancto* dyonisio ok androm hálghom mannom
hulkra *licamma* som hwilas ij franka rike. oc
thera siäla äru ij himerike miskunna thässa rike. 10
thy at talande mz liknilsom for thinna brudh
skuld som här när standande är ij andanom. Seer
iak swa som tw diur hwart thera af sino kyni.
Annat diurit är girughast til at vpswälghia al
the thing thz kan faa. ok swa myklo meer thz 15
ätir thäs hungroghare är thz. ok alre mättas
thes hungir. Annat diurit vidhürfresta at vpfare
owir alla Thässe tw diur haura thry ond thing.
Först rädhelica röst. Annantidh äru the ful mz
rädhelicom eld. thridhiatidh astunda hwart thera 20
at swälghia ij sik annars hiärta. Ok eet thera leta
i annars ryg at finna ingang til hiärtat mz sinom
tannom Thässa diuranna rädhelika röst höris lankt.
Ok al the diur som koma til thera mz ypnom
mun vardha brennande af thera eld. oc thy falla 25
the ij döddhin. Än the diur som koma til thera
mz luktom mun ränas af vllinne. oc ga bort
nakudh. J thässom twem diurom vndirstandas
twe konunga. swa som francie ok anglie. Annar
konungin mättas ey. thy at hans stridh är af giri. 30
Annar konungin vidhürfrestar vpfare. ok badhe
äru the fulle mz wredhis oc giris eld Thässa

35 diuranna röst är tholkin tak guld ok vörldinna
rikedomar at thu skuli ey spara cristna manna
blodh. Hwart thátta diurit astunda annars dödh
ok thy leta hwart thera at skadha annat. Än
5 thän astunda at skadha ij ryggenom som astunda
at hans orätuisa skulle höras oc sighias vara
rätuisa. ok annars rätuisa skulle sighias vara
orätuisa. Annar letar at skadha hiärtat ij brystino
hulkin som veet sik haura rätuiso. oc thy gör
10 han störan skadha. ey aktande andra manna ysöld
ok fortappilse. ok ey hawir han gudhelikin kärlek
ij sinne rätuiso. Än han letar ingang ij annars
bryste. thy at han hawir mere rätuiso til rikit.
ok mz the rätuiso hawir han höghfärdh ok
15 wredhe. Än annar hawir mindre rätuiso. oc thy
brindir han af giri. Annor diur hulkin som koma
mz ypnom mun. äru the som koma til thera for
giri skuld. Ok the vpfylla thera munna hulke
som callas konunga ok äru sanne forradhara Thy
20 at the kasta fram fulstoplica päninga ok gafwo
ij thera munna. oc göra thöm swa heta ok
brennande til strídh at the skulin falla ij dödhin.
hulkra gooz vörldin takir til sik. oc iordhin takir
kroppana. oc madhka äta thöm. ok diäflane taka
25 thera siäla. Ok swa fortappa thässe tve konunga
manga siäla fran minom son. som han atirlöste
mz sino blodhe. Än the diurin som ränas af
vllinne äru enfalle män latande sik nöghia aat
sino gooze. hulke som ga til strídh mz the
30 akt. at the tro sik haura rätuiso oc strídhina
vara rätuisa. ok thy ränas the af vllinne thz är
af kroppomen mz dödhenom Än thera siäla nakna

giordha af kroppenom takas til himerikis. thy min
 völsignadhe son miskunna thöm. Sonin swaradhe.
 O min kærasta modhír. thu seer al thing íj mik.
 thy sigh mädhan thässin min brudh ahöre som
 här när star íj andanom. hwat rätuisa är at thässe 5 36
 konunga skulu höras Modhorin swaradhe. Jak höre
 thre röstir. Första röstin är thässa konunganna.
 en thera thänkir swa. Vm iak hafðhe nu mit.
 Jak aktadhe ey nu haua annars. Än iak rædhis
 at mista alt saman. ok af thæssom ræddogha som 10
 är at han rædhis værlðinna obrygdhilse. vændir
 han sik til mik sighiande O maria styr mik. Än
 annar konungin thänkir swa. Jak vilde at iak
 vare íj minom förre stadhga. thy at iak är nu
 thröttir. Ok thy vændir han sik til mik. Annar 15
 röstin är almoghans. ther daghlica bidhír mik at
 fridhír maghe vardha Thrídhia röstin är thínna
 wtualda manna. hulke som ropa sighiande. Ey
 gratom vi döðha manna kroppa. ey skadha. ey
 fatikdom. vtan vi gratom siälanna fal som dagh- 20
 lica äru vadhelica stadda. Ok thy o kæra frw
 bidh thin son at siälana maghin helas. thy o min
 kære son miskunna thöm. Sonin swaradhe Scrífwat
 är at vp skal latas fore thöm som bankar a dörrinne.
 ok thöm swaras som kallar. ok thöm gifwas som 25
 bedhis. vtan swa som hwar then som bankar är
 vtan dörrena. Swa thässe konunga äru vtan dörrena.
 thy at the haua ey mik íj sik. ok tho for thina
 skuld är vplatande thöm som bedhis.

Christus sighir här sinne brudh matto vm
hulka fridhir maghe vardha mällan franz ok
änglandz konunga. ok vilia konungane ey
lydha tha skulu the hardhelica pinas

5 **G**wz son talar. Jak är then konungir som alle
skulu rådhas ok hedhra. Thy for minna modhir
böne skal iak sända franz ok änglandz konunge
min ordh. Jak är sandir fridhir. ok hwar som
fridhir är ther är iak sannelica Thy vm thässe
10 tve konunga. franz ok änglandz vilia hua fridh.
skal iak gifwa thöm äuärdhelikin fridh Än sandir
37 fridhir kan ey faas. vtan sannindin ok rätuisan
älskis Ok for thy at annar konungin hawir rät-
uiso thy thäkkis mik at fridhir göris vm hiona-
15 lagh. at rikit maghe koma til rättan äruingia.
Annantidh vil iak at the varin eet hiärta ok een
siäl. ökiande the hælgho cristno tro hwar the
gita thz gagnlica giort til min hedhir Thridhia-
tidh afläggin ofstora ok othollica skatta. oc swiklica
20 funde. ok älskin sinna vndirdana siäla Än vm
thän konungin som nu hallir rikit vil ey lydha.
tha skal han vita fore visso at han skal ey
thrifwas älla främias ij sinom gerningom. vtan
han skal ända sit liif i sorghom ok äptir sik
25 lata rikit ij dröuilsom. ok hans son ok hans
släkt skal vara ij wredhe ok ij obrygdhilsom ok
skam swa at alle skulu vndra. Än vil then konungin
lydha som rätuisona hawir tha skal iak hiälpa
honom oc stridha for honom. Än vil han ey
30 lydha tha skal han ey koma til sin astundilse.
vtan han skal mista thz han hawir fangit. ok

sorghfullir wtgangir skal myrkia hans glæðhisfullo
vpbyrning Tho alt vm ens nar franka rikis män
taka sanna ödhmiukt. skal rikit koma til lagh-
likin áruingia ok godhan fridh.

Himerikis drotning sighir mz gudz brudh enom 5
gudhelikom höfdhingia at godhe oc rätuisse
höfdhingia. nar the kallas af konungenom
til almoghans styrsi skulu the gerna taka the
byrdhena fore gudz hedhir ok almoghans
nytto *Capitulum xxix* 10

NAr en mykyn oc stoor höfdhinge oc rätuis af
swerikis rike. hulkin som kalladhis herra israel.
kalladhis optelica af konungenom mz mangom
bönom til mere vördhelikhet til rikesins styrsi.
ok han hafwande astundan at fara mot hedhn- 15
ingom. ok dö ther ij strijdh for the hálgho tro
i gudz thiänist. ok bögdhis ängaledhis til at taka
the sama vördhelikhet Tha taladhe gudz modhir
til christi brudh sighiande. Än the som väl vita
rätuisona. oc astunda at göra hona, neka at taka 20
byrdhe ok äruodhe fore gudz hedhir. Huru skal 38
tha rikit sta ij sinne makt. Sannelica thz är ey
rike. vtan hällir roff. oc röuara ok rans manna
boo. ok skiul. hwar vrang oc onde herras ok
rätuisse nidhir thrykkias. Ok thy skal godhir ok 25
rätuis man draghas af gudz kärlek. ok offra sik.
oc frambiudha af godhom älskogha til almoghans
styrsi at han maghe hiälpa mangom. Än the som
girnas vördhelikhetir. ok styrsi at vara herra ok
formän for vörldz hedhir. äru ey sanne hyfdhingia 30

vtan värsto rans herra. Ok thy thänne min vin
israel taki thässa rikesins styrsi ok värdhelikhet
fore gudz hedhir. hauande altidh sannindinna
ordh i munne ok rätuisonna swärdh ij handom.
5 Ey skodhande oc ey böghjande sik til manna
thykkio. ok ey til frändir älla vini älla thiänara.
ok akte ey nakra människio swa at rätuisan
forsumis. Ok iak sighir thik at än skal sighias
af thässom. han wtgik af sino fädhirnis lande
10 mannelica Hedhradhe gudz modhir renlica. ok
thiänte gudhi trolica Thy skalt thu vita at iak
skal ledha han vm annan vägh til mit rike. swa
som the thre konunga som minom son först
offradho atirgingo vm en annan vägh til sit rike.
15 Swa vordho sannelica al thässe thing ther äptir
Thy at ther äptir nakrom arom framlidhnom.
wtgik thänne herra israel af sino fädhirnis lande
mot otrolicom hedhningom. ok kom til riga ij
thydhisland. hwar han vardh siukir. ok nar han
20 kände dödhin när uara foor han til domkirkionna
ther ij stadhenom mz nakrom sinom thiänarom.
ok satte dyrt fingir guld a varafru bilätis fingir
som ther dyrkas ij mäste vyrdhning oc atirlät
ther fingirgullit. ok sagdhe oppinbarlica til bilätit.
25 thu äst min frw. ok thu vast mik altidh alra
39 sötast. owir hulkit iak akallar thik vitnara. thy
anduardha iak thik mina siäl ij thina forsyn ok
miskund. ther äptir tok han gudhelica the hælgho
kirkio sacrament ok doo sidhan Ther äptir badh
30 gudz brudh for honom ok gudz modhir taladhe
sighjande swa af honom. han gaf mik sins kär-
lex fingirgul astundande mik sina brudh. thy

skalt thu sannelica vita at han älskadhe ey mik
 af haluo hiärta mädhan han lifdhe. vtan af allo
 hiärta. ok ij allom sinom domom ok gärningom
 räddis han min son. Ok thy sighir iak at mz
 mins sons hiälp ledde iak han til himerikis vm 5
 thän vägh som honom var mäst vidhthorftelikin
 ok nytlikin. oc iak presenteradhe han hælgha
 ängla oc hælgha siäla härscapi ij himerike. af
 hulkom han var mykyt älskadhír. Ok nytlikyt
 var honom at döo wtländis at han skulle ey 10
 hindras af världzlicom hugnadh. vm han hafdhe
 dööt ij sinna skylda manna handom. visselica
 hans godhe vili thäktis swa gudhi. swa som han
 hafdhe dööt ij hedhnonne stridhande mot hedhn-
 ingom for the hælgho tro. 15

Christus sighir här at konunga skulu kronas
 mz gudhelica manna oc sniälla manna oc
 rätuisa manna radhom Ok at iherusalems mura
 som tekna the hælgha kirkio skulin atirbyggias
 andelica. ok at alla stadhga oc skipilse leek- 20
 mannanna ok klärkanna. oc renlifwis mannanna
 skulin atir vpnyas til gamblan stadhga mz
 lydhno oc gudz budhordha gömo Capitulum
 XXX

Christus talar til sinna brudh nar hon badh fore 25
 enom konung sighiande. han som är af diäfwlsins
 lim [är] nw vordhin min limbir. Äruodhe swa
 som the äruodhadho som atir vpbygdo iherusa- 40
 lems mura. ok äruodhadho at vprätta gudz lagh

som aflagdh varo. ok sankadho saman al ämbitz
 kar ij gudz hws som bort fördh varo ok atir-
 skipadhe thöm ij sina förro stadha. Nw kärer iak
 sannelica af threm thingom. Först at iherusalems
 5 mwr är nidhírlaghin. hwat är iherusalems mwr
 som är min kirkia. vtan cristna manna licamma
 oc siäla. thy at thöm skal min kirkia vpbyggias
 hulkra mwr som nidhírfiöl. thy at alle astunda
 at fulcompna sin vilia ok ey min The bortuända
 10 sin öghon fran mik. ok vilia ey höra mik som
 ropa til thera. Min ordh äru thöm thung at
 bära. mina gärninga synas thöm fafänga. min
 pina leedh at thänkia. Mit lifwirne othollikit. ok
 omöghelikit at fölghia. Annantidh käre iak at
 15 mins hws andbudh äru bortburin til babiloniam.
 hwat äru mins hws andbudh oc mangra handa
 kar. vtan klärkanna oc renlifwis mannanna skipan
 oc vmgangilse Thera godho prydhilse oc skipilse
 äru bortburin af mino mönstre til babilonem.
 20 thz är til vörldinna höghfärdh. oc licamlikin
 lusta. Min snille ok kändedombir är thöm fafängir.
 min budhordh thung The göra toma oc fanyta
 the louan the mik louadho. the smitta oc bryta
 min lagh. oc minna vina skipan oc stadhga som
 25 for thöm gingo. oc dikta sik nya fundir ok hua
 thöm for lagh Thrídhíatidh käre iak at minna
 budhordha lagh är tappadh. hwat ey scrifwas i
 41 lästinne at nar en spordhe mik ok sagdhe. mästare
 hwat skal iak göra at iak skuli hua äuärdhelikit
 30 liiff. Jak swaradhe honom göm min budhordh
 hulkin budhordh nu äru tappadh ok glömd. Thy
 skal thänne konungir som thu bidhir fore. saman-

sanka andelica män ok sniälla ij minne snille.
 ok thöm som haura min anda ok spöri ok vplete
 granlica äptir thera radhe huru som minna kirkio
 mwr maghe atir vpbyggias mz cristnom mannom.
 oc gudhi hedhir göras. ok rät cristin tro blomstras 5
 Gudhelikin kärlekir ij människiom vptändas. ok
 minna pino aminne ij manna hiärta inthrykkias.
 Spöri ämuäl konungin huru mins hws kaar maghen
 atirskipas ij sin förra stadh ok stadhga. thz är
 at klärkane ok renlifwis männene skulin forlata 10
 höghfärdh ok taka sanna ödhmiukt. oc the som
 äru oatirhalloghe älskin renlek girughe ok världz-
 like haldin sik af världinna giri at the maghin
 lysa androm. Äruodhe ämuäl konungin starklica
 oc sniällelica at min budhordh skulin atuaktelica 15
 gömas. Ok samansanke rätuisa cristna män. at
 han skuli atir vpbyggia andelica mz thöm thz
 som vmkulslaghít är. Sannelica min kirkia bort-
 gik swa lankt fran mik at ey vare hop til miskund.
 vtän minna modhir böne hafdhin mällan komit 20
 ok thy valdit. Ok af allom leekmannomen äru
 riddarane meer bortgagne fran mik hulkra vadhe
 ok pina thik varo för tedha.

Christi brudh saa ij andelike syn solena oc
 manan mista sit lius oc falla ij myrkt diup. 25
 hulkit som tekna en konung ok ena drotning
 som vmskipto godha sidhi ij onda. oc for thy
 miste konungin rikit oc vardh fangin oc doo
 vm sidhe. Capitulum xxxj

NAr iak stodh bidhiande til gudh. saa iak 30
 himilin swa som myrkan. ok solena ok manan

42

skinande ij renasto klarhet. oc thera lius ámuál
wtsprede sik owir himpnana. nar iak skodhadhe
atuaktelica saa iak at godhe ángla ok onde striddo
mot solinne oc mananom Än the formatto tho
5 änkte vinna för än en stoor ok rädhelikin draki
vpfoor ij himilin. hulkom solin oc manin gafwo
sina klarhet. Ok tha vardh ginstan solin bleek
ok swart. oc manin flydhe vndir iordhena. nar
iak skodhadhe til iordhinna sa iak hona fulla
10 mz krypande madhcom oc ormom. hulke som
ato iordhena vtantil. oc drapo männena mz
sinom stiärtom ther til solin nidhírfiöl ij vatnanna
diup. Ther áptir állifwo arom framlíðhnom hördhe
iak christi röst sighiande mik O min brudh.
15 minz aa hwat iak tedhe thik i stokholme af
myrkom oc stormande himpne. Än nu skal iak
wtthydha thik hwat thz tekna. himilin som iak
tedhe thik myrkan är thätta swerikis rike. thy
at thätta rikit hulkit som skulle vara swa som
20 himilin rolikit oc rätuist. thz áltis nu af dröuilsanna
stormom. oc nidhír trodz af wranglikhet. oc skattom.
ok thz är ey vndir. thy at konungin oc drotningin
hulkin som skullo skina swa som solin ok manin
äru nu swart giordh swa som kol. thy at the
25 äru vmskipt ij vilia ok sidhum ok vplypto en
man af ödhlo släkt at han skuli nidhír thrykkia
oc fordärúa mina vini ok enfalla män. Thy skalt
thu vita at thän drakin skal raskare skämdir
nidhírfara än han vpfoor. ok mine vini af hulkom
30 somlike äru swa som ángla ij lifwirne. ok ij bland
thöm äru somlike orene ij lifwirne swa som onde
43 ángla. skulu vplyptas oc frälsas af sinom dröu-

ilsom. ok solin blikna til thäs hon kombir vndan
krononne. thy at han ville ey rätuislica sta ij
kronnonne. oc rikesins styrsl. ok skal sighias af
honom. at ápter hans skini äru hans myrk mang-
fald giordh.

5

Christus känner här konungom nya matto oc
gudhelica at göra riddara til hedhna manna
vmstridhilse, oc til gudz kirkio ok the hálgho
tro värn *Capitulum xxxij*

Christus taladhe til sinna brudh sighiande ij 10
bland annor thing. O min brudh atuakta oc thu
skalt vita at leekmannanna stadhge var välskip-
adhir fordhom i gamblom áfwom. thy at somlike
af thöm yrkto iordhena oc akra sädhe mz manne-
lico äruodhe. Andre sighildo mz skipom oc fördho 15
köpinskiat til annor rike. at ens rikis fructsamlik-
het skulde hiälpa ok lätta annars fatikdom. Andre
idhnadho vmskiptelica handa gerninga ok slögdhe.
J bland thässa varo somlike tronna väriara oc
minna kirkio hulke som kallas väknara. thy at 20
the toko sik vakn til at hämpna owir tronna ok
the hálgho kirkio ouini. ok motstridhara. J thässom
väknarom syntis en godhir man oc min vin hulkin
som thänkte swa mz sik. Jak yrkir ey iordhena
swa som akirman. Jak mödhis ey ij hafsins flodhom 25
swa som köpman. Jak idhna ey handa gerninga
älla slögdhe swa som wtualdir äruodhis man hwat
skal iak tha göra. älla mz hulkom gerningom skal
iak blidhca min gudh. Ok ey är iak mannelica
ij kirkionna äruodhe. Min kroppir är vanmaktoghir 30

ok blötir at thola saar. handin dylsk at sla
 ouinina hughin latir at hoxa himerikis thing.
 hwat är mik tha görande. Sannelica iak veet hwat
 iak skal göra. Jak skal vpsta ok tilbinda mik mz
 44 5 stadhelicom eedh vndir landzsins hyfdhingia at
 iak skal vāria the hālghe kirkio tro mz minom
 kraptom ok mino blodhe Thāanne min vin komande
 til hyfdhingan ālla konungin sagdhe. Herra iak
 är en af kirkionna vāriarom min kroppir är mykyt
 10 blötir oc räddir til at thola saar. handin dylsk
 til at sla. hughin ostadhughir til at thānkia godh
 thing. min eghin vili thākkis mik. lustogh hwila
 lätir mik ey starklica sta for gudz huse thy til-
 bindir iak mik mz oppinbarom eedh vndir the
 15 hālghe kirkio lydhno. oc thina som āst höfdhinge
 at iak skal vāria hona ālla mins lifs dagha. ok
 vm hoghrin ok vilin är vanlica dofwin ālla slio
 oc latir til at stridha. tha ma iak nōdhgas for
 edhin skuld til at stridha. oc āruodha. hulkom
 20 höfdhingin swara. Jak skal ga mz thik til gudz
 hws oc vara vitnare thinna lofwan oc thins eedz.
 The komo badhe til mit altara oc min vin fōl
 a knā for mit altara oc sagdhe. Jak är mykyt
 ostadhoghvir i mino kōti at thola saar. min eghin
 25 vili är mik kār. handin är lat at sla. thy lofwar
 iak nu lydhno gudhi ok thik. thy at thu āst
 höfdhinge mz minom eedh. fastelica tilbindande
 mik. at iak skal vāria the hālghe kirkio mot
 hānna ouinom oc styrkia hānna vini ok hiālpa
 30 ānkiom oc fadhirlōsom barnom. ok allom gudz
 thiānisto mannom. ok at iak skal alre göra nakat
 genuārdoght mot gudz kirkio ālla hans tro Ok

ther owir tilbindir iak mik thinne näfst vm iak
far villir. Ok at iak maghe swa myklo hällir vakta
mik for syndom. oc fly min eghin vilia at iak
är tilbundin lydhno. ok swa myklo hetelicare ok
rasklicare göra gudz vilia ok thin ok iak skal vita 5
mik swa myklo fordömelicare vara oc forsmälicare
än andre. vm iak tildyruis at smitta lydhnona ok
gaa mot thinom budhordhom Sidhan thässe vidhír-
ganga var giordh for mino altara. thänkte höfdhingin
snälllelica oc skipadhe honom klädhbonadh. at- 10
skildan af androm världz mannom til tekn at han
hafdhe vidhírsakt sin eghin vilia. ok at han skulle
vita sik haua forman. ok skola lydha honom.
höfdhingin anduardhadhe ämuäl swärdh ij hans
hand sighiande. mz thässon swärdhe. skalt thu 15
dräpa ok minzsca gudz ouini. han gaf skiold a
hans arm sighiande. vär thik mz thässom skiold.
mot gudz ouina skötum. oc thol tholomodhelica
infördh slaggh. at för skuli skioldin rimpna än thu
skuli ryma Thänne min vin louadhe stadhelica 20
at göma al thässin thing ij mins klärkx ahöro
som när var. hulkin honom gaf min licama til
styrk oc tröst. Sidhan han hafdhe giort sina lofwan
oc min vin tilbundin mik mz minom licamma
skulle alre skilias vidh mik Tholkin var min vin 25
georgius oc flere andre. oc tholke skullen riddarane
vara. hulke namn skuldin haua for vördhelikhetina
ok klädhbonadhin for gärningena ok the hálgho
tro värn. Än hör nu min brudh hwat mine ouini
göra nu mot thy som mine vini giordho för. 30
Riddarane hulke som baro min vakn varo redho-
bone at gifwa sit liiff for trona. främiande oc

46

styrkiande thöm som vidhírfthorfto til rátuíso oc
 nídhír thrykkiande onda ok orátuisa. Än hör nu
 huru the äru fráuände. visselika nu thákkis
 thöm hällir dö i strídh for höghfárdh ok giri
 5 ok afwnd äptir diáfwsins äggilsom. än lifwa äpter
 minom budordhom at the mattin faa äuärdhelica
 gládhi Thy skulu alle the riddara som döð mz
 tholkom vilia. taka lön af guðhelica rátuíso dom
 ij sinom siälom ij äuärdhelike diáfwsins sam-
 10 föghilse. Än the som thiäna mik ägha haua lön
 mz himerikis hárs capi vtan ända Thässe ordh tal-
 adhe iak ihesus christus. sandir gudh ok sandir
 mau. altídh en gudh mz fadhrenom ok thöm
 hálgha anda

15 Huru diäflane komo mote ens riddara siäl
 som bort gik af dygdhelico riddarscapi oc
 thiänte världinne oc lastomen oc af rädhelicom
 dom hans fordömsa xxxiij

Allir thässa lísins tíme är ey vtan swa som
 20 en stund när mik. thy vit at thz som iak síghír
 thik nu. thz var äuärdhelica ij mínne foreuito.
 Jak sagdhe thik för at en var hulkin som burdhe
 sant oc rät riddarskap. Nw síghír iak thik af
 androm hulkin som skändelica oc illa bortgik af
 25 thy. ok honom fölgdho sídhan mange andre oc
 fölghia daghlica. Han som bort gik af sanno
 riddarscapi. wtgik af mínna ödhmiukt mönstre.
 oc atirkastadhe the hálgho tro skiold ok mins
 räddogha swärdh. oc foor vppa hedhena mz alle
 30 höghfárdh. Jdhnadhe sík ij allom kötlicom ok

syndelicom lusta oc sins eghins vilia astundilse
 Forsmadhe min ráddogha ok threfs ij sinne synd
 oc lusta ¶ nar han kom til sins liifs yttarsta anda
 ok siálin skulle wtga af kroppenom. lopo diáflane
 mot hánne mz brázsco oc gáld. Mot hulke siál
 thre röste hördhos iámbrat af háluite. Förste
 sagdhe hwat ey ár thánne thán sami som bort gik
 af ödhmiuktinne oc fölgdhe os i alle höghfärdh.
 ok hafdhe han án format at vpfara owir os twem
 fotom höghra ij höghfärdhinne han hafdhe gerna
 giort thz. at han hafdhe gangit owir os. oc hafdhe
 mat haua herradöme ij höghfärdhinne. hulke röst
 the vsla siálin swaradhe. Sannelica iak ár thán
 sami. hulke som gudhelik rátuissa swaradhe. thátta
 ár atirlön thinna höghfärdh. at thu skalt falla af
 enom diáfle oc til annan. alt til thes thu kombir
 nidherst ij háluite. Ok swa som ángin diáfwl var
 som ey viste sina visso pino. for hwarn en onytlikin
 thanka oc gerning Swa skal thu ánsins thera pino
 vndfly. vtan thu skalt vara luttakande alra thera
 ilzsco. Ánnor diáflanna röst ropadhe sighiande.
 hwat ey ár thánne thán riddare som sik skilde
 af thy riddarskapi han hafdhe gudhi lofwat. ok
 blef ij varo riddarscapi. Riddarins siál swaradhe.
 sannelica iak ár thán sami Tha sagdhe gudhelik
 rátuissa thátta ár thins löns lutir. at hulkin som
 fölghe thino riddarskapi oc osidhom. han skal ökia
 thin vörk ok pino mz sinne ilzsco oc pino ij
 sinne tilquämd til thik. ok thy swa som thán
 som hafdhe ömt saar. án honom gafwis saar owir
 saar alt ther til at han vare allir mz sarom fullir
 han pinadhis othollica ok skulle ropa vee owir

vee. Swa skal thik ve ok ysäld koma owir ysäld.
 thin sorgh skal vpnyas owir alla sorgh. thin
 pina skal alre vanskas älla forga. thit vee skal
 alre minzskas. Thridhia röstin af hāluite ropadhe
 5 sighiande. hwat ey är thāne thān som salde sin
 skapara for skapadh thing. skaparans kärlek for
 48 sin älskogha. Rätuisan swaradhe Sannelica han
 är thān sami. thy skulu honom vplātas swa som
 tw rwm. Vm annat skal honom inga hwar skipadh
 10 pina fran minzsto synd til mästo. thy at han
 salde sin skapara for sin lusta. Aat andre skal
 honom inga al sorgh ok skam. ok alre skal
 gudhelikin hugnadhīr ok kärlekir inga til han.
 thy at han älskadhe sik for sin skapara. thy
 15 skal hans liiff vara for vtan ända. ok hans pina
 blifwa vtan atiruādo thy at alle hālghe mān
 vānda sit ānlite fran honom See min brudh huru
 vsle the vardha som forsma mik ok huru mykla
 sorgh the köpa sik for liten lusta.

20 Christus kesare for *sancti iohannis* baptiste
 bön ok iomfru marie latir väkna andelica
 en gudhelikin riddara. hulkin siāalue *petrus*
 oc *paulus* väkna hedhirlica mz dyrom ande-
 lica dygdha vaknom. swa som här äptir six.
 25 *Capitulum xxxiiij*

C Christus taladhe til sinna brudh Thu nampt ij
 dagh ij thinne läkze gamalt ordhquādhe. at
 bātra vare forekoma än forekomas. Swa fore-
 kom iak thik mz mins sötma nadh. at ey skulle

diáfwllin herras owir thina siál Ok ginstan syntis
 sanctus iohannes baptista sighiande. Valsignadhir
 see gudh. hulkin som ár fore al thing. mz hulkom
 ängin var nakan tima gudh. ok vtan hulkin ängin
 skal vara. thy at thu vast ok ár äuärdhelica en 5
 gudh Thu äst the sannindin som louadhis af
 prophetomen. af hulke iak gladdis för än iak var
 föddir. ok hulkin iak fullelica kände ok tedhe.
 thu äst var glädhi ok ära thu äst var astundilse
 ok mätte. thy at thin syn vpfullir os mz luste- 10
 licom sötma. hulkin sötma ängin veet vtan thän
 som han smäka. Thu äst var älskelikhet ok ey
 ár vndir at vi älskom thik. thy at mädhan thu
 äst siäluir kärlekin. älska thu ey at enast the thik
 älsca Vtan mädhan thu äst alra thinga skapare. 15
 gör thu ämuäl thöm kärlek som ey vilia vita thik.
 Nw min herra for thy at vi ärom rike af thik.
 oc ij thik. bidhiom vi thik. at thu gif thöm af
 varom andelicom rikedomom hulke som änga rike-
 doma haua. at swa som vi glädhioms ij thik ey 20
 af vare forskullan. swa vardhin ok flere luttakande
 af varo godho. Christus swaradhe Thu äst sanne-
 lica höxste limin mz hofdhenö. ok vidh houodhit.
 tho äru käptane nämbre ok höghre. Swa ár iak
 alra howdhit. min modhir swa som käptane, ther 25
 näst änglane ok thu. oc apostlane swa som ryggia-
 taflonar. thy at ij ey at enast älskin mik. vtan ij
 ämuäl främin ok älskin thöm mik älska. thy ár
 thz sant som iak sagdhe. the gerninga som iak
 gör. skulin ok ij göra. ok idhar vili ár ok min 30
 vili. ok thy swa som kötlikit howdh röris ey
 vtan limina. Swa ár ok ey ij idhre andelike sam-

föghilse ok enan mz mik nakat thz ij vilin at
 ij thz ey formaghin at fulcompna. vtan hwar
 idhar forma fulcompna alt thz han vil. thy skal
 thz vardha som thu vilt Ther äptir framledde
 5 sanctus iohannes ij midhuaghu en riddara swa
 som halfdöðhan. ok sagdhe til christum. See
 herra. thänne här när star. han hawir louat thik
 riddarscap. han vidhírfresta at stridha ok forma
 ey thy at han är ouäktir ok vanmaktoghír. Än
 10 iak äghír at hiälpa honom for twäfalla sak. först
 for hans föräldra forskullan. Annantidh for thän
 kärlek som han hawir til min hedhír. thy herra
 gudh gif honom for thik siäluan riddarscaps
 klädhe at hans blyghilica näkt skuli ey synas
 15 Var herra swaradhe. gif honom hwat thu vilt.
 oc klädh han swa som thik thäkkis Tha sagdhe
 iohannes til riddarins. O min son. kom oc tak af
 50 mik första klädhe thins riddarskaps ok sidhan
 thu hawir thz fangit. format thu raskare oc bätir
 20 thola ok bära annor riddarlik klädhe. Riddarenom
 tilhöre at hua thz klädhe näst kroppenom som
 lät är ok lint swa som är tröia. thy skal iak
 iföra thik ij thässa tröio. thy at swa thäkkis
 gudhi. Swa som licamlik tröia är blöt ok lät.
 25 Swa är andelik tröia at hua gudh káran ij
 sinne siäl. oc sötan ij sinom astundilsom. Än
 sötme til gudh kombir af twem thingom Swa
 som af gudz godhgerninga skodhilsom. ok sinna
 giordha synda aminnilsom. Thässin tw hafdhe iak.
 30 nar iak var piltir. Visselica iak skodadhe hulka
 nadh gudh giordhe mz mik ämuäl for än iak
 var föddir. ok mz huru store välsignilse han

völsignadhe mik áptir mina fözlo Ok nar iak
 thatta thänkte oc skodhadhe. grät iak af kärlek
 huxsande hwat iak skulle atirgälla minom gudhi
 for tholka völgerninga. Jak skodadhe ámuäl vörl-
 inna ostadhelikhet. ok thy flydhe iak fran vörl- 5
 dz folkx vmgango oc foor iak wt ij öknena. hwar
 min herra ihesus christus var mik swa söter. at
 al vörl- inna lustelik thing varo mik ij ledho ok
 styg at thänkia, ok thung at girnas. Kom thy
 riddare ok far ij thässa tröio. thy at annor klädhe 10
 skulu gifwas thik ij sinom tima Ther áptir syntis
 sanctus petrus apostolus sighiande til riddarin.
 Johannes gaf thik tröio. Än iak som thunglica
 föl i synde ok starklica vpstodh. skal ärna oc
 röhta thik brynio. som är gudhelikin kärlekir. 15
 Swa som brynian är af mangom iärn ringom. swa
 gudhelikin kärlekir vör mannin moot ouinsins
 skötom. oc gör han iämpn hughadhan at thola
 tilkomande ok aliggiande ond thing. ok fulcomnar
 han raskan til gudz hedhir. ok brännande til 20
 gudhelikit äruodhe, ouinnelikin i ginuärdoghom
 thingom. Langhughadhan ij hupi. ok blifwandan
 i godhom byriadhom thingom. Thässe brynja skal
 skina som gul vara stark som staal ok iärn. thy
 at hwar thän man som hawir gudhelikin kärlek. 25
 skal vara böghelikin ij tholomodhe swa som gul.
 ok skinande vm snille ok skällikhet. at han skuli
 ey taka villo älla vantro fore rätta tro. älla iäfw-
 ogh thing for san thing Thässe andelika brynja
 vari stark som iärn. at swa som iärnit tämbir 30
 oc smidhar älla malma. Swa kärlex fullir man
 skal idhna at nidhir thrykkia thöm som sta mot

tronne ok godhom sidhom. gange ey til ryggia
 for hardha tiltalan. dofne ey for sin vǫrlzlikin
 gagn. böghis ey for venskap, ey for kötzsins
 hwilo. Rǫdhis ey for dödhenom, thy at ängin
 5 forma at fortaka lifwit vtan mz gudz tillate Nw
 än tho at brynian är af mangom circlom. tho
 äru tve höxste circla mz hulkom som kärleksins
 brynja älla panzare samanbindz. Förste kärlex
 circil är gudz vidhirkänna, oc idhkelik skodhile
 10 gudhelica godh gerninga ok budhordha. at mannin
 skuli vita hwat han skal göra gudhi. hwat sinom
 iämcristne, ok hwat wǫrldinne. Annar circhil är
 sins eghins vilia atirhald for gudz skuld. thy at
 hwar thän man som älska gudh hetelica ok ful-
 15 comlica. atirgöme sik änkte af sinom vilia thz
 som är a moot gudhi. See son thässa brynio gaf
 gudh thik ok iak forskulladhe thik hona fore-
 komen mz gudz kärlek Ther äptir syntis *sanctus*
paulus oc sagdhe til riddarin. O son *petrus* höxste
 20 gudz faragömare gaf thik brynio. älla panzara.
 Än iak af gudz kärlek skal gifwa thik plato. thz
 32 är kärlek til iämcristin. som är at vilia gerna dö
 for sins iämcristins helso mz gudz nadha tilhiälp.
 Thy swa som ij platonne äru mang skärf oc
 25 stykke. tw oc tw saman bundin. ok naghla saman-
 föghiande thöm. swa ij iämcristins kärlek saman-
 koma manga dygdhe. thy at hwar thän man
 som älskar sin iämcristin. äghir först syrghia
 for thy at alle äru atirlöste mz gudz blodhe. ok
 30 tho atirgälla ey alle christo älskogha for sin dödh.
 Annantidh är syrghiane at the hǫlgha kirkia gudz
 brudh star ey ij sinne loflike skipan Thridhiatidh

at fa äru the som aminnas christi pino mz kärlek
 ok besklikhet. Fiärdhatidh skal mannin atuakta
 at hans iämcristin skuli ey skändas af nakro hans
 wrango äptedöme. Fämtatidh skal han gifwa sinom
 iämcristne gladhelica af sino goze. ok bidhia gudh 5
 for honom at han maghe fulcompnas ok thrifwas
 i allo godho. Naghlane som samman halla plato
 skärfwana thz äru gudhelik ordh. thy at kärlex-
 fullir man hwar han see sin iämcristin dröfdhan
 skal han hugna han mz kärlex ordhom. ok värna 10
 han. än han nidhir thrykkis älla vmstridhis mot
 rätuisonne. ther näst sökia siuka. atirlösa fagna.
 ey blyghias fatika. älska altidh sannindena. Änkte
 sätia for gudz kärlek. ok alre villas af rätuisonne.
 Jak var ifördhir thässa plato. thy at iak var siukir 15
 mz siukom. ok iak blygdhis ey at tala sannind
 i konunga oc höfdhinga ahöro ok iak var redho-
 boin at dö for iämcristna helso. Sidhan syntis
 gudz modhir ok sagdhe riddarenom. O son hwat
 bristir thik än. han sagdhe. O min frw. mit howdh 20
 hawir ey hiälm Tha sagdhe miskunninna modhir
 til thän ängil som var gömare aat hans siäl. hwat
 dughdhe thin göma thässe riddarins siäl. älla
 hwat hawir thu presentera varom gudhi. Ängillin 53
 swaradhe. Jak hawir nakar thing. än thot the 25
 äru faa ok litin. thy at thänne riddare gaf stundom
 almoso ok las nakra böne af gudz kärlek. ok for-
 lat stundom sin eghin vilia for gudz vilia. bidhiande
 gudh ödhmiuklica at världin skulle honom leedh
 vardha. oc at gudh skulle honom kär vardha owir 30
 al thing. Gudz modhir swaradhe. got är at nakat
 got tilbära. thy viliom vi göra swa som godhir

gulsmidhír gör. hulkin som gör nakat stort vârk
 af guld vm han vidhír thorf. ok vanskas han ij
 gulleno tha bedhis han hiâlp af sinom vinom. oc
 al the som gul haua tilhiâlpa at hans gerning
 5 maghe fulcomnas. Än vm nakar gör nakat vârk af
 leer. hwar skal gifwa honom af sino gulle mädhan
 gullit är ouârdoght tilbindas thräkkenom. thy
 alle hâlghe män rike ij gulleno skulu forskulla
 thik mz mik hiälmin som thu skalt haua. Än
 10 thänne hiälmbir är vili oc astundan thäkkias
 ensamnom gudhi. thy swa som hiälmin vâr how-
 dhit af skotum ok slaghom. Swa godhír vili
 oc astundan til gudh. vâr siälina at diäfwlslik
 frestilse skulu ey formagha mot hänne. oc in-
 15 ledhír gudh ij siälina. thänna hiälm hafdhe then
 godhe georgius oc mauricius oc flere andre. ok
 ämuäl röuarin a korseno hängiande. Ok vtan
 thänna godha vilia läggir ängin godhan grundual.
 oc skal ey koma til äronna krono. J thässom
 20 hiälm skulu vara twa boru fore öghomen mz
 hulkom tilkomande thing skulu foresées. swa
 som är skällikhet göraskolanda thinga ok varilse
 lata skolande thinga. for thy at vtan skällikhet
 ok forthanka äru mang the thing ond ij ände-
 25 lyktinne som godh synas i vpbyrninginne. Än
 talar gudz modhír til riddarin. o son hwat bristir
 thik än. han swaradhe. mina händir äru bara ok
 haua ey vakn. Maria sagdhe. Jak skal hiâlpa
 thik at thina händir varin ey bara. Swa som twa
 30 äru licamans händir. Swa äru twa andelica händir.
 Höghra handin i hulke swärdhit är hallande.
 tekna rätuisonna gerninga i hulke fäm dygdhe

skulu vara swa som fām fingir. första är at hwar
 rätuis man vari först rätuis sik siáluom. vaktande
 at ey skuli nakat synas ij hans talan. älla gār-
 ning älla äptedöme. thz hans iāmcristin maghe
 reta til nakat ont. ok at han skoli ey fordärua 5
 ij androm mz vanshipadhom sidhum. thz han
 kännir älla auitir af rätuisonne. Annor dygdh är
 ey göra rätuiso älla rätuisa gerninga för manna
 godhuilia älla världz giri. vtan for ensamins gudz
 älskogha. Thridthia är at ey rädhas nakan mot 10
 rätuisonne. oc ey skrymta for nakan venskap. ok
 ey böghias af rätuisonne for fatikom älla rikom.
 vin älla ouin. Fiärdha är ämuäl vilia gerna dö
 for rätuisona. Fämta är ey at enast göra rätuiso.
 vtan än ämuäl sniällelica älska rätuisona. at ij 15
 hwarre rätuiso vari miskund oc grymelikhet. ok
 at annorledh skuli näfsas thän som minna synda.
 ok annorledh thän som meer synda. ok annor-
 ledh thän som synda af fauizsco. ok annorledh
 thän som synda af forthanka älla ilzsco. Hulkin 20
 som hawir thässin fām fingir skal vakta at han
 hwässe ey swärdhit ij othole. ok at världzlikin
 luste thz ey sliot göri. Ok at oforsyn älla glöm-
 ska ey wtskydde thz af handinne. ok at huxsins
 lätlikhet ey sliot göri thz. Vinstra handin är 25 55
 gudhelik bön. hulkin som oc hawir ämuäl fām
 fingir. Förste är at stadhelica tro af gudz gudhdom
 oc mandom. alt thz cristin tro kännir. oc thz
 sama fulcomnar mz gerningom. ok tro alt the
 hālgha kirkia gudz brudh vidhīrgar, Annar är at 30
 ey vilia vitande synda mot gudhi. ok vilia gerna
 bättra alla giordha synde mz idhrugha oc fulle

bättring Thriddhi fingir är at bidhia gudh at
 kötlikin älskoghe maghe vnuändas ij andelikin
 älskogha. Fiärdhe är ey vilia til annat lifwa ij
 världinne. vtan at göra gudhi hedhir oc minzska
 5 synde. Fämte fingrin är änkte tildyruas af sik
 siäluom. vtan altidh rådhas gudh ok bidha dödhin
 ii hwariom tima. See son thässe äru tve vakn
 hanzska som thu skalt haua, ij höghre handinne
 är rätuisonna swärdh hallande ok ristande mot
 10 rätuisonna ouinom. oc owirgangarom. Vinstra
 handin är gudhelig bön mz hulke hiälp är
 bedhandis af gudhi. at thu skuli alre trösta af
 thinne rätuiso. ok at thu skuli ey stoor hughas
 mot thinom gudh. Än syntis iomfru maria ok
 15 sagdhe riddarenom. O son hwat bristir thik än.
 han swaradhe. Jak hawir ey vaknsko. hon sagdhe.
 hör. fordhom världinna riddare. än nu min riddare.
 Gudh skapadhe al the thing som äru ij himerike
 ok iordhrike. Vtan mällan al thing är siälin
 20 fäghre ok ärlicare. hulkin liik är godhom vilia.
 thy at swa som manga grena framga af trano.
 swa framgar allir dygdha thrifnadhir af siälinne
 mz andelike idhn oc gerning Thy ther til at
 andelike vaknsko skulin faas. skal godhir vili vara
 25 vphof gudz nadh mällankomande. ii hulkom vilia
 twäfal skodhilse skal vara. swa som tve fötir
 56 prydde mz gulskom. Förste fotrin ij fulcomne siäl
 är tholik skodhilse. at hon vilde ey synda mot
 gudhi än thot hon räddis ey pino. Annar fotir
 30 är at göra godha gerninga for gudz mykla tholo-
 modh oc kärlek. ämuäl thot hon viste sik skola
 fordömas. Siälinna knä äru gooz vilia gladhe-

likhet ok styrkir. thy at swa som knän böghias
ok krökias til fotanna nýt. Swa skal siälinna vili
böghias oc atirhallas äptir skälomin til gudz vilia.
thy at scrifwat är at andin ok kötit stridha mällan
sün. Thy sighir paulus. ey gör iak thz godha 5
som iak vilde göra. swa som han vili sighia. Jak
vil somlik godh thing som iak forma ey at göra
for kropsins krankdom. Ok vm iak forma än
stundom nakat got göra. tho gör iak thz ey mz
gladhelikhet. hwat vardhir tha. hwat ey ränis 10
thän sami apostolus af lönom. mädhan han ville
ok formatte ey. älla for thy at han giordhe godh
thing ok tho ey mz gladhelikhet. Ängaledhis rantis
han af godhom lönom vtan hällir öktis hans krona
twäfallelica. först for thy at honom var äruodhis 15
ful gerning ij yttra mannenom som är kroppin.
for kötit skuld som stridhe oc star amoot godho.
Annantidh thy at honom var ey altidh andelikin
hugnadhir af indra mannenom som är ij siälinne
Ok thy mange värzlike män äruodha värzlিকা 20
gerninga ok kronas ey for thöm. thy at the
äruodha at enast mz kropsins rörilsom. Än vare
thz äruodhit til gudz hedhir oc budhordha. tha
varo the ängaledhis swa brännande oc hete til
thz äruodhe. Thässa twa fötir som är at ey vilia 25
synda mot gudhi. ok vilia göra godha gärninga
ämuäl än thot fordömilse skulle äptefölghia. fötrene
äru väknande mz twäfallom vaknom swa som mz
skällike nytian värzlিকা thinga. ok mz skällike
astundan himerikis thinga. Än skällik nytian 30
världzlica thinga är at hua gooz til syt nyttelikit
oppehälle ok ey til owirflödhelikhet. Ok skällik

astundan himerikis thinga är at vilia forskulla
 himerike mz godhom gärningom ok rätuiso är-
 uodhe. Thy at mannin vändis fran gudhi vm
 othykkio ok lāti. ok thy är atirkomande til gudh
 5 mz äruodhe ok ödhmiukt Ok for thy at thu
 hafdhe ey thässin thing. skulu hālghe martyres
 oc confessores hiälpa thik. thy at the varo rike
 oc hafdho ympnyt i tholkom vaknom Tha syntos
 ämbrat otalike hālghe män ok sagdho. O väl-
 10 signadha frw. thu bart varn herra i thik ok thu
 äst alra frw. hwat är thz thu format ey. thy at
 thz thu vilt thz är giort. thin vili är altidh var
 vili. thu kallas vārdzskyllelica ok är kärleksins
 modhīr. thy at thu söke alla ij kärlek. Än syntis
 15 gudz modhīr ok sagdhe riddarenom. Son än bristir
 os skioldin. Tw thing tilhöre skiollenom swa som
 är starklikhet ok herrans tekn ther han stridhe
 fore. thy teknar skioldin andelica skodhilse mins
 sons ihesu christi beska pino hulkin som skal
 20 vara ij vinstra armenom när hiärtano at huru
 opta kötzsins luste lustar hughin. Skudhins gin-
 stan ihesu christi blanadha ok pinor. Ok huru
 opta världinna ginuärdha ok forsmäilse stinga
 oc dröua hughin. skal christi beska pina ok dödhīr
 25 thānkias. Tholkin skioldir skal haua styrk oc
 stadhught framhald ij godho. oc kärleksins vidhe-
 38 likhet Skioldsins tekn skal vara af twem littom älla
 fārgho. thy at änkte skodhas längir älla klarare.
 än thz som samanzföght är af twem skinandom
 30 litom. Än twe liti. ther gudz pino skodhilsa skioldir
 prydhis mz. äru vanshipadha astundilsa atirhald.
 ok kötlica rörilsa atirhald. oc renlekir. af thässom

twem litom lysis himilin ok anglane seande thöm
 glædhias ok sighia. See var kompanisks ok renlex
 tekn. thy æghom vi hiälpa thänna riddara. Än
 diäflane seande riddarin pryddan mz tholkom
 skioldz teknom skulu ropa. O kompana. hwat skolom 5
 vi göra. thänne riddare är rädhelikin at stridha
 mz. faghir i vaknom. dygdhanna vakn äru ij hans
 sidhom. Änglanna härskap a hans ryg. Han hawir
 vakrasta gömara som gudh är a höghro hand oc
 vinstro. han är alra vägna fullir mz öghom ther 10
 han mz see oc skodha vara ilzsco. Vi maghom
 stridha moot honom ok tho os siäluom til skam.
 thy at vi formaghom ängaledhis foruinna han.
 A huru säl tholkin riddare är. ther anglane hedhra
 ok diäflane räddhas. O son thy at thu fik ey än 15
 thänna skiold thy bidhiom vi hælgha ängla hulke
 som skina i andelicom renlek at the hiälpin
 thik. Annantidh taladhe gudz modhir sighiande
 riddarenom. O son än bristir thik swärdhit. Tw
 thing tilhöra swärdhenom. först at thz haui twa 20
 äggia. Annantidh at thz vari väl hwast. Än swärdhit
 är andelica tröst a gudh til at skola stridha for
 rätuisona Thässe tröst skal haura twa äggia. swa
 som är rätuisonna rättelikhet ij sälom thingom
 swa som a höghro hand. Ok at thakka gudhi i 25 59
 ginuärdoghom thingom swa som a vinstro hand.
 tholkit swärdh hafde thän godhe iob. hulkin
 som offradhe gudhi offir for sinom synom ij sinne
 salikhet. thy at han var fatika manna fadhír. oc
 hans dyr var ypin väghfarande manne. ey gik 30
 han ij fafängo. oc ey girnadhís han annars thing.
 vtan han räddis gudh. swa som nakar man sitiande

owir hafsins flodhe. han thakkadhe gudhi ij
 ginuárdoghom thingom. nar han miste sina syni
 ok gooz oc lastadhis af sinne hustru. oc slos
 oc plaghadhis mz vārste byld. oc tholde thole-
 5 modhelica sighiande var herra gaf. oc var herra
 bort tok. vari han vālsignadhīr. Thātta swārdh
 skal vara vāl hwast nidhīr trodhande. oc hāmnan-
 de owir thōm som stridha moot rātuisonne. swa som
 moyses giordhe ok dauid. hauande laghsins ālsk-
 10 ogha swa som phinees. talande stadhelica gudz
 ordh swa som helyas oc iohannes. O huru mangra
 swārdh ār nu mykyt slionat. thy at ān thot the
 tala nakat mz ordhomen. tho gōra the ānkte mz
 gerningomen. The leta oc akta manna vinskāp ok
 15 akta ey gudz āro. Nw for then skuld at thu
 hafdhe ey tholkit swārdh. thy bidhiom vi hālgha
 patriarcha oc propheta hulke som hafdho tholka
 trōst. oc os skal giuas trōstelica. Ān syntis gudz
 modhīr ok sagdhe O son ān ār vaknrokkin thik
 20 vidhīrthorftelikin wtowir vaknin. mz hulkom vaknin
 skulu beuaras fore rudhīr. oc at the skulin ey
 smittas af rāghn Thānne vakn rokkir ār gudhe-
 likin kārlekir at vilia dō for gudz āro. ok āmuāl
 ān thz vare mōghelikit vtan gudz retilse at vilia
 25 skilias fran gudhi for iāmcristna helso. thānne
 kārlekir hyl alla synde. gōme dygdhe. blidca gudz
 60 wredhe. gōr al thing mōghelikin. Rādhe diāflana.
 ok ār ānglanna glādhi Vakn rokkin skal vara
 innantil hwitir. ok vtantil skinande swa som gul.
 30 thy at hwar som gudhelix ālskogha brāndaghi
 oc hiti ār. ther ār hwarghin renlekin glōmdir.
 Apostlane ymningadhos ij thāssom kārlek ok thy

áru the bidhiande at the hiálpín thik. Annan-
 tidh syntis gudz modhír sighiande. O son án
 tharfwas thik hástin. ok sadholin Vm hástin vndir-
 stars döpilsin andelika. thy at swa som hástin
 hauande fyra fötir framföre mannin aat nakrom 5
 vāgh. Swa döpilsit hulkit som vndirstars mz
 hástenom framföre mannin for gudz asyn. hauande
 fyra andelik fulcomnilse. Första är at the som áru
 döpte frälsas af diäflenom. oc göras skylloghe til
 gudz budhordha ok thiänist. Annar är at the 10
 rensas af adams synd ok fadhirs oc modhirs.
 thridhia är at the vardha gudz syni ok gudz
 samärfuingia. Fiärdha är at himerike vplätz thöm
 Än thy är vār at mange nar the koma til skāla
 allir läggia the bezel a döpilsinna häst. ok bort- 15
 ledha han vm falsan vāgh. Sannelica tha är
 döpilsanna vāghír rättir oc haldz rättelica. nar
 mannin innan skāla allir lāris oc gömis ij godhom
 sidhom. ok thānkir idhkelica nar han kombir til
 skāla allir. hwat louat var ij döpilsom. ok hallir 20
 osmittadhan gudz kärlek oc tro. Än tha bort-
 ledhis han af rättom vāgh. nar vārlidin ok kōtit
 ālskas meer än gudh. Hāstins sadhul är ihesu
 christi mins sons beska dōz oc pino skodhilse
 vm hulkin döpilsit fik makt at vplātas skulle 25
 āronna ingangir. thy at hwat är vatnit vtan vatn.
 Än sidhan gudz blodh var wtgutit kom gudz
 ordh til vatnit. af gudz wtgutna blodz makt. ok
 swa är döpilsanna vatn vm gudz ordh. giort gudz
 ok manzsins samsāt. miskunninna porter. diäflanna 30
 wtātilse. himerikis vāghír. ok syndanna forlatilse.
 ok thy hulkin som vil āras ij döpilsanna dygdh.

huxse först gudz pino ok dööz besklikhet. af
 hulko döpilsin fingo sina makt. Ok nar manzsins
 hughir höghfärdhas. huxse huru besklica han är
 atirlöstir oc huru opta han hawir owirfarit döpil-
 5 sins lofwan. älla hwat han forskulladhe for tholkin
 othokka. ok at mannin maghe stadhelika sitia i
 döpilsenna sadhle. äru tw istadh vidhirthorftelik.
 swa som äru twäfald skodhile ij bönom. Thy
 at först skal mannin bidhia gudh tholkaledhis
 10 O herra gudh alzualloghir. välsignadhir vari thu.
 thy at thu skapadhe mik ok atirlöste ok tholde
 ij syndom. nar iak var värdhir fordömilse ok
 atirledde mik miskunnelica til synda angir. Jak
 kännis for thino valde herra gudh mik hua
 15 onyttelica ok fordömelica forgiort al the thing
 som thu gaf mik til helso. Thy at timan ij
 hulkom iak skulle mina synde bättra hawir iak
 vpnöt ij världinna fafango. licamman ij owir-
 flödhelikhet. döpilsinna nadh ij höghfärdh. ok
 20 al thing älskadhe iak meer än thik min skapara.
 oc atirlösara oc födhara ok gömara. thy bedhis
 iak thina miskund. thy at iak är usald af mik.
 thy at iak kände ey thit väluiliogha tholemodh.
 som thu hafde mz mik. Jak räddis ey thina
 25 rädhelica rätkuiso. Ey aktadhe iak hwat iak skulle
 swara thik for thina otaliko godhgerninga. vtan
 dagh fran dagh rette iak thik mot mik mz minom
 ilgerningom. thy herra gudh hawir iak ey vtan
 eet ordh til thik. swa som är miskunna mik for
 30 thina mykla miskund. Annar bönin vari tholik.
 O herra gudh alzualloghir thu vest mik al thing
 hua af thik. ok vtan thik änkte vara älla magha.

vtan thz ena iak siälwír giordhe som är syndin.
 thy bidhír iak ödhmiuklica thina milhet at thu
 gör ey mik äptír minom syndom. vtan äptír thinne
 mykle miskund. ok sánt mik thin hálgha anda
 hulkin som skuli lysa mit hiärta oc stadhfästa 5
 ij thinna budhordha vägh at iak maghe stadhe-
 lica blifwa ij thöm godhom thingom som iak
 vndirstodh mz thinom andelicom inskiutilsom. ok
 for ängin frestilse skilias fran thik. Ok for thy at
 thässin thing brista thik. bidhiom thöm som fästo 10
 gudz pino besklikhet i sino hiärta at the gifwin
 thik af sinom kärlek. Sidhan thätta var alt saght.
 syntis ginstan swa som en hästir reddir mz forgyltom
 bonadh ok prydhilsom Ok tha swaradhe gudz
 modhír. thänne prydde ok välredde hästir tekna 15
 thäs hálgha anda gafwo hulka som gifwas ij
 döpilsom Thy at ij döpilseno hwat hällir thz
 thiānas älla gifs vm godhan älla ondan. tho for-
 latz fadhírlikin synd. nadhin ökis. hwar synd
 forlatz. thän hálghe ande gifs til pant. ängillin 20
 til gömo. himerike til arf. See son thässe äru
 andelix riddara prydhilse ok hulkin som thöm
 bär vördhelica skal taka the osigheliko lönin.
 mz hulkom äuärdhelik lustelikhet köpis. rolicasta
 hedhír. äuärdhelica rikedom fulstoplikhet ok liiff 25
 for vtan ända.

Christus kungör här sina välgerninga som
 han giordhe ok gör riddarom. ok käre at the
 göra honom misthykkio for godhgerninga.
 ok lärir konunga nya matto huru the skulu
 5 göra riddara til the hælgho kirkio värn ok
 tronna wtuidhilsa *Capitulum xxxv*

JAk är mz fadhrenom ok thöm hælgha anda
 en gudh Jak sagdhe thik för af thy riddarscapi
 som mik var fordhom kærast. hulkit mik var
 10 tilbundit mz kärlex bande. thy at riddarene til-
 bundo sik mz lofwan at gifwa sit köt for mit
 köt. ok sit blodh for mit blodh Thy tilfögdhe
 iak mik thöm ij eet kärlex band. ok ij eet kompan-
 scap. Än nu käre iak owir thässa riddara hulke
 63 15 som skullo vara mine. at the äru bortuände fran
 mik. Jak är thera skapare oc atirlösare. Jak är
 thera hiälpere. iak skapadhe thöm licamma ok
 limi. Jak skapadhe al the thing ij världinne äru
 til thera nyttelikhet Jak atirlöste thöm mz mino
 20 blodhe. Jak köpte thöm äuärdhelikit arf mz minne
 pino. Jak värna thöm ij allom vadhom. Jak
 gifwir thöm styrk at göra oc äruodha Än nu
 äru the bortuände fran mik. halda mina pino
 for änkte. glöma min budhördh ij hulkom thera
 25 siäl skulle lustas ok födhas. The forsma mik ok
 wtälta mik af allom hugh ok vilia. ok lata sit
 köt sarghas for manna lof. ok wtgiuta sit blodh
 for sinna giris vpfyllilse. gärna dö for värlzlik oc
 diäfwlzlik ok fafäng ordh. Nw än thot the äru
 30 swa franuände. tho är min rätuisa ok miskund

mz thöm. thy at vm miskunnena göme iak thöm.
at the skulin ey anduardhas diäflenom vm rät-
uisona thol iak thöm. ok än the vilia än vmuänd-
as. takir iak gladhelica thöm til mik. ok gerna
löpir iak mot thöm. Sigh thy thöm som sit riddar- 5
skap vil vända til mik. at han matte thäkkias
mik vndir tholke matto. Hulkin som vil vardha
riddare skulle framga til kirkiogardhin mz sinom
häst ok redhskap ok ther quarran lata hästin. thy
at hästin är ey skapadhír til mannanna högh- 10
fárdh. vtan til lifsins nytto oc värio. ok gudz ouina
vmstridhilse. Sidhan take riddarin kapo. hulkins
band är sätande framman fore änneno. at swa
som mässo diäknin takir stolam ij tekn gudhelica
lydhno ok tholomodz. Swa takir riddarin mantol 15
alla kapo. oc sätir bandit owir änlitit til tekn
vidhírgangins riddarskaps ok lydhno som han
hawir takit til korsins ok tronna värio. världzlix
valdz baner skal ga for thöm riddara. at han
viti sik skola lydha världzlico valde ij allom thöm 20 64
thingom som ey äru mot gudhi Nar han gar in
ii kirkio gardhin skulu klärkane ga mote honom
mz kirkionna fanu i hulke min pina ok min saar
varin scrifwadh. til tekn at han skal väria gudz
kirkio oc tro. ok lydha ämuäl kirkionna for- 25
mannom. Nar han ingar ij kirkiona. skal världzlix
valdz baner blifwa vtan kirkiona. ok min fana
skal gaa fore honom in ij kirkiona. til tekn at
gudhelikit vald gar fore världzlico valde. ok at
andelik thing äru meer aktande än licamlik. 30
Sidhan mässan är sagdh alt til agnus dei. tha
thän konungin alla världzlike herran framgange

til riddarin vidh altarit. ok sighi vilt thu vardha
riddare. ok nar han swara iak vil Sighi konungin.
Lofwa thy gudhi ok mik at thu vilt vāria the
hālghe kirkio oc tro. ok lydha hānna formannom
5 ij allom thōm thingom som ey āru mote gudhi
Ok nar riddarin lofwa sik vilia swa göra. And-
uardhe höfdhingin swārdh ij hans hāndir ok
sighi. See iak anduardha thik swārdh ij thina
hāndir. at thu skuli haua ospart thit liiff for
10 gudz kirkio ok tro. at thu skuli nidhīr thrykkia
gudz ouini ok vāria gudz vini. Ther āptir and-
uardhe honom skiold ok sighi jak anduardha
thik skiold. at thu skuli vāria thik mot gudz
ouinom. ok at thu skuli hiālpa ānkiom ok fadhīr-
15 lösom barnom. ok at thu skuli ökia gudz hedhīr
ij allom thingom Ther āptir lāgge hand owir hans
hals sighiande Thu āst vndir gifwin kirkionna
lydhno ok valde. atuakta thy at swa som thu
65 bant thik mz vidhīrgangonne. swa fulcomna ok
20 mz gerninginne Ther āptir lāgge mantolin ālla
kaponā owir han. at han haui idhkelica ij aminne
hwat han lowadhe gudhi. oc at han tilbant sik
oppinbarlica ij kirkionne meer ān andre til tronna
ok kirkionna vārio. Sidhan thātta ār giort. oc
25 agnus dei ār sungit. prestin hulkin som māssona
sighīr gifwi honom min licamma. at han skuli
vāria the hālghe kirkio ok tro. Jak skal vara ij
honom ok han ij mik. Jak skal gifwa honom
hiālp ok styrk. ok vptānda han mz mins kārlex
30 lugha. at han skuli ānkte vilia vtan mik sin
gudh. oc ānkte rādhas vtan mik. Ār han vanlica
a markinne. ok vardhīr riddare ther for min

hedhír ok minna tro vário. ey thās mindra dughír
 thz honom vm aktin ár rät. thy at iak ár ij
 hwariom stadh mz mino valde. ok hwar then rät
 akt hawír oc godhan vilia ma thākkias mik. Jak
 ár kārlekir ok āngin forma at koma til mik. vtan 5
 han hawi kārlek. Ok thy biudhír iak āngom at
 göra thz som nu ár saght. thy at tha thiāntin
 the mik af rāddogha. vtan hulke som vildin swa
 vardha riddara som sakt ár. mattin thākkias
 mik. Visselica vārdoght vare. at swa som bort- 10
 gangit ár af rätto riddarskapi vm hōghfārdhina.
 Swa skullin the tee sik vilia atirkoma til sant
 riddarskap mz ödhmiukt.

Christus sandir kesare ok konungir manar
 riddara kārlica ok ödhmiuklica swa som fadhír 15
 ok brodhír ok herra. at the vmuändins til
 hans. kungörande the pino han tholde for
 thöm. ok louar them sold vm the vmuändas
 swa som ár äroful himerikis lön, xxxvj

Jak ár sandir konungir. oc āngin ár vārdoghír 20
 at kallas konungir vtan iak. af mik ár alt vald.
 nw for thy at iak ár rätuis ok miskunsambir 66
 manar iak thöm som callas riddara at the letin
 mina miskund. at min rätuisa skuli ey finna
 thöm. hulkin som ár swa som bāndir bughi til 25
 redho at skiuta Jak mana thöm thrāfallelica. först
 swa som fadhír syni at the vmuändins til mik.
 ok iak skal gifwa thöm thz fādhírne som the
 āgha haua mz fādhírnis rät. Vmuändins til mik,
 thy at ān thot iak ár forsmadhír af thöm. tho 30

vil iak taka vidhír thöm mz glädhi. ok löpa mot
 thöm mz kärlek. Annantidh biðhír iak thöm som
 broðhír at the aminnins minna sara oc gerninga.
 vmuándins til mik oc iak skal taka thöm swa
 5 som broðhír. Thríðhiatidh biðhír iak swa som
 herra at the vmuándins til mik sin herra ther
 the gafwo tro. oc ágha thiänist göra. oc giordho
 sik ther til skyllogha mz eedh. Thy o riddara
 vmuándins til mik idhan fadhír som idhír vp-
 10 fódde mz kärlek. Skodhin mik idhan broðhír
 ther for idhra skuld ár idhír giordhír likir.
 Vmuándins til mik mildan herra. Visselica stor
 ohöuiska ár. at androm herra gifwa tro. oc androm
 thiänist J gafwin mik tro at ij skullin vária mina
 15 kirkio oc cristna tro. oc at ij skullin hiälpa vslom.
 Än ij görin minom ouinom thiänist. läggín nidhír
 mit baneer ok vprättin ouinsins baneer. Thy o
 riddara komin atir til mik mz sanne ödhmiukt.
 thy at ij gingin fran mik mz höghfärdh. Ok vm
 20 idhír synis hart at thola nakat for mina skuld.
 tha skodhin hwat iak tholde for idhra skuld.
 Jak gik for idhra skuld mz blodhoghom fotom
 til korsit. Jak hafðhe händir ok fötir ginom
 boradha oc stungna mz spicom for idhra skuld.
 25 Jak spardhe ängom minom lim for idhra skuld.
 67 ok tho glömin ij alt thetta bortgangande fran
 mik. Atir komin thy til mik. ok iak skal gifwa
 idhír thry thing til hiälp. Först styrk mot licam-
 licom ouinom. Annantidh stora thuru. swa at ij
 30 skulin enkte rädhas vtan mik. ok lustelikit skal
 idhír synas at äruodha fore mik. Thríðhiatidh
 skal iak gifwa idhír snille. swa at ij skulin vndir-

sta rätta tro oc gudz vilia. Thy komin atir til mik
 oc stan mannelica. Jak som idhír mana ár then
 som anglane thiána. Jak frälsadhe idhra forfädhír
 lydhogha Jak dömde olydogha, oc iak ödhmiuk-
 adhe höghfärdogha Jak var förster ij stridhinne. 5
 förster ij pinonne. fölghin thy mik at ij skulin ey
 sundirlösas swa som vax for elle. Hwi brytin ij
 idhra lofwan. Hwi forsman ij idhan eedh. Hwat
 ey ár iak mindre älla ouärdoghare än idhar världz-
 likin vin. hulkom ij haldin tro äpter idhre lofwan. 10
 Än mik som badhe gifwir liif ok hedhír ok göme
 helso atirgällin ij ey louadha tro Thy godho riddara
 hallin idhra lofwan. ok vm ij formaghin ey ij
 gerninginne. vidhírfrestin at enast mz vilianom
 thy at iak varkunnande idhrom thräldom mz 15
 hulkom diäfwllin nidhírthrykke idhír. iak skal
 taka vilian for gerningena. Ok vm ij atirkomin
 til mik mz kärlek oc äruodhin for minna kirkio
 tro. Jak skal löpa mot idhír swa som mildir fadhír
 mz allo mino härskapi oc iak skal gifwa idhír fäm 20
 godh thing til löna. Först äuärdhelikin hedhír
 skal alre bortga af idhre hörsl Annantidh guz
 änlite ok ära skal alre bortga af idhre syyn
 Thridhiatidh guz lof skal alre bortga af idhrom
 mun. Fiärdhatidh skal idhur siäl haua alt thz 25
 hon astundar. ok skal änkte annat astunda än
 thz hon hawir Fämtatidh skulin ij alre skilias
 fran mik idhrom gudh vtan for vtan ända skal
 idhur glädhi blifwa. ok for vtan ända skal idhur
 siäl lifwa i glädhi. O riddara tholik skulu idhur 30
 atirlön vara vm ij värin the hálgho tro. oc äru-
 odhin meer for min hedhír än for idhan hedhír.

Aminnins vm ij hawin vndirstandilse at iak är tholughir vidh idhir. Ok at ij görin mik tholka forsmalikhet som ij vilin ey thola af idhrom thiänarom. Ok än thot iak forma al thing mz
 5 mino valde. Oc än thot rätuisan ropar hämpd owir idhir. tho min miskund hulkin som är i minne snille oc godhlek spar idhir. thy letin miskunnena som iak biudhir idhir af kärlek. oc hulka i skullin ödhmiuklica bedhas af mik.

10 Christus sighir här huru ärlica godhe oc rät- uise riddara takas til himerikis äro vm äpte- döme enna siäl ens dööz riddara ther änglane gingo oc como a mote mz lofwi oc al the hälgha thräfalleliket mz vndarlike glädhi

15 *Capitulum xxxvij*

Christus kesare talar til sinna brudh sighiande. Jak sagdhe thik för af ända oc pino ens riddara som först bort gik af mik louadho riddarscap. Än nu sighir iak thik vm liknilse. thy at thu
 20 gitir ey annorledh vndirstandit andelik thing af hans hedhir ok äro hulkin som mannelica byria- dhe sant riddarskap oc fulcompnadhe mannelica. Thänne min vin nar han kom til sins lifs ända. ok siälin skulde wtga af kroppenom. Ginstan
 25 sändos mot hänne fäm ängla skara. ok i bland mz thöm komo otalike diäfla at the skullin finna nakan sin rät mot hänne. thy at the äru fulle mz ilzsco ok lata alre af hänne Tha hördhis en röst renlica ok liuslica ij himnomen sighiande.
 69 30 Hwat ey är thänne thän o herra gudh fadhir

hulkin som sik tilbant til thin vilia oc fulcomp-
 nadhe fulcomlica thin vilia. tha swaradhe siälin
 ij sino samuiti ok vndirstandilsom siälf. Sanne-
 lica iak är then sami. Sidhan hördhos thre röste.
 een a gudhdomsins vägna sighiande til siälinna. 5
 Jak skapadhe thik. Jak gaf thik siäl ok licamma.
 thy äst thu min son. Ok thu giordhe thins fadhirs
 vilia. kom thy til mik. thin valloghasta skapara
 oc sötasta fadhír. thu skalt haua fadhirsins arf
 thy at thu lydde honom. kom thy til mik o sötaste 10
 son oc iak skal taka thik mz glädhi oc hedhír.
 Annor röst hördhis a mandomsins vägna sighiande.
 O brodhír kom til mik thin brodhír. Jak offradhe
 mik ij stridhena for thik. Jak wtgöt mit blodh
 for thik. kom til mik thy at thu atirgalt blodh 15
 for blodh thu vast redhoboin at gifwa blodh for
 blodh. ok dödh for dödh ok liiff for liiff Thu
 fölgdhe mik i thino lifwe thy kom nu i mit liiff
 ok mina glädhi som alre skal ändas. thy at iak
 vidhírgar oc kännis thik sannelica vara min brodh- 20
 ír Thridhia röstin hördhis af thäs hálgha anda
 vägna hulke som ey äru thre gudhi. vtan en gudh
 sighiande. kom min riddare. thu vast swa luste-
 likin innantil at iak gírnadhis at byggia mz thik.
 Thu vast swa mannelikin vtantil. at thu vast 25
 vârdoghír at iak skulle väria thik Thy for thins
 krops oro gak in ij hwilo. ffor thins hugx dröu-
 ilse gak in ij otalikin hughnadh. ffor thin kär-
 lek ok mannelica strijdh gak in ij mik siäluan.
 ok iak skal byggia ij thik oc thu i mik. kom til 30
 mik min wtualde riddare. thu som änkte astund-
 adhe vtan mik kom oc thu skal vpfillas mz

70

gudhelicom lusta Ther áptir hördhos fám ángla
 skara swa som mz fám röstom. ok hwar thán ángla
 skarin hafðhe i sik siäx thousand. siäx hundradh. sex-
 tighi oc sex ángla. första röstin taladhe sighiande.
 5 Gangom fore thässom wtualda riddara. bārom fore
 honom hans vakn. oc presenterom varom gudhi
 hans tro som han gömde osmittadha. oc vardhe
 for rätuisonna ouinom. Annor röstin sagðhe. förom
 for honom hans skiold. oc teem varom gudhi
 10 hans tholomodh. ther árlicarin skal vara af varo
 vitne än thot han ár varom gudhi kunnoghír.
 thy at mz tholemodheno tholde han ey at enast
 ginuárdogh thing vtan giordhe gudhi thakke for
 ginuárdogh thing Thridthia röstin sagðhe. gangom
 15 fore honom. oc presenterom gudz asyn hans swárdh
 thz ár at vi skulum tee hans lydno. mz hulke
 han lyddë ij hardhom thingom oc lättom ápter
 sinne lofwan Fiárdha röstin sagðhe. komin oc
 teem gudhi thässa riddarins häst. thz ár at vi
 20 skolom bāra vitne hans ödhmiukt. thy swa som
 hästin bār manzsins licamma swa ödhmiuktin fore-
 gangande ok áptefölghiande. före han til hwaria
 godha gerning. Visselica äunkte fan höghfárdhin
 sit eghit ij honom oc thy reedh han sighírlica.
 25 Fámta röstin sagðhe. komin oc teem varom gudhi
 hans hiälm. ok gifwom vitne hans gudhelico
 astundan som han hafðhe til gudh. Visselica han
 thänkte a gudh i sino hiärta i hwariom tima. ok
 han hafðhe gudh i sinom mun ok ij sinom ger-
 30 ningom oc astundadhe han owir al thing. ok
 frambödh sik döðhan vörldinne for gudz älskogha
 ok hedhír presenterom varom gudhi thässin thing.

thy at thänne är vördhír at haura áuárdhelica
 hwilo for litit áruodhe. ok gládhias mz sinom
 herra ther han swa mykyt oc swa opta astundadhe.
 mz tholkom röstom ok otalicom ángla koor. fördhis
 min vin i áuárdhelica hwilo. hulka siálin seande 5
 oc gládhíandis innerlicast sagdhe Sál är iak at
 iak var nakantima skapadhír. Sál är iak thy at
 iak thiánte minom gudh. sóm iak nu seer. Sál är
 iak thy at iak hawír áro som alre skal ándas.
 Tholkaledhis kom min vin til mik ok mz tholkom 10
 lönom är han gafwadhír ok án thot ey wtgiuta
 alle sit blodh for mik. ey thás sidhír skulu the
 haura tholik lön. vm the haura vilia at gifwa sit
 líiff for mina skuld ok tronna vário. vm swa hándir
 time ok tilfálle. See huru mykyt godhír vili gör 15

Capitulum xxxviij

EN riddare af swerikis rike spordhe at spakonu vm
 thás rikesins män skullo stridha mot konunginóm
 álla ey. ok swa hände som spakonán sagdhe. ok
 nar riddarin sagdhe thz konungenóm swa at christi 20
 brudh thz hördhe. Ginstan hon gik fran konungenóm
 hördhe hon röst af gudhi sighia til sik. Hördhe
 thu huru riddarin spordhe radh af spakononne.
 oc huru hon foresagdhe komaskolande stridh. thy
 sigh konungenóm at thz var af mino tillate. for 25
 folksins vantro. thy at diáfwillin forma at vndirsta
 mang komaskolande thing af sinne kloko natwr
 hulkin han kungör thöm som radh spöria af hon-
 om. at han skoli swika thöm som honóm tro. ok
 mik áru otrone Thy sigh konungenóm at tholke 30

72

ágha fordáruas. oc bortskilias fran cristna manna
 vārdhskapi. thy at tholke āru siālanna swikara.
 thy at the gifwa sik diāflenom for vārlzlica thinga.
 oc afling skuld. at flere skulin swikas ok ey ār
 5 thz vndir. thy at nar mannin astunda at meer
 vita. ān gudh vil at han skal vita. oc girnas at
 rikir vardha mot gudz vilia. tha faar diāfwllin
 makt at fresta hans hugh. oc for thy at han see
 han redhobonan oc bōgdhan til sinna onda in-
 10 giutilsa. sānde han sina hiālpara swa som trol-
 konur. oc spamān. oc andra the som tronne āru
 ginuārdoghe. oc hona villa. mz hulkom mannin
 skuli swikas. oc mādhan han faar litit vārlzlikit
 tappar han thz som āuārdhelikit ār.

15

Capitulum xxxix

EN swerikis konungir badh christi brudh at
 hon skulle leta radh af gudhi vm honom thāktis
 at konungin skulle fara mz hār mot hedhningom.
 thy at han hafdhe thz lofwat. ok nar hon badh
 20 til gudh. syntis christus hāne ok sagdhe. Vm
 konungin vil fara mot hedhningom thz radhir
 iak honom. ān ey biudhir iak honom thz. thy
 at mere forskullan ār at göra āptir radhe ān
 āptir budhi Thy radhir iak honom tw thing.
 25 Fōrst at han hafwi got hiārta. ok quāmelikin
 licamma at han vari skāllikin i fasto ok āruodhe.
 Annantidh āruodhe at han hawi sina riddara oc
 thiānara viliogha. oc rätta af syndom. Thy fari
 fōrst kring vm sit rike. vpletande huru rātuisan
 30 ār gömd. ok huru ok vm hulka mēn styrsi ok doma

áru giordhe oc halne. thy at hulkin som vidhír-
fresta at sända andra til himerikis han skal böria
af sik siäluom rättande sin eghin brot. ok ther
äptir mana ok rätta sina vndirdana vpuäkkiande
thöm mz dygdha äptedömom.

5

Christus sighir at hulke som vilia fara mot
hedhningom skulu först mana thöm ok biudha
thöm fridh. oc kärlek vm the vilia vmuändas.
ok vilia the ey tha är rätuisan ok händzskan
idhnande mot thöm *Capitulum xl*

73

10

Christus talar til sinna brudh sighiande Thz six
at ängin i lastom skal nödhgas til himerikis rike.
Jak swara thik at hwar godh blomstir hindras af
thistlom. hwat ey är bättra at thizstlane skulin op-
rifwas. at vpgangande blomstrin skulin ey hindras 15
Thy hulke som gaa til hedhna manna land. offren
thöm först oc biudhin them trona mz fridh oc
frälse. ok vm hedhningane vilia ängaledhis taka
vidhír thera radhom oc maning mz liofwo. tha
är rätuisonna brändaghe. oc händzka idhnande 20
mot thöm. Ok iak gudh som är siälwir kärlekin
skal atirgälla hundradha fal lön. allom thöm som
dö for min kärlek. ok än ämuäl siäluue hedhn-
ingane skulu koma til mindre pino. än the komin
vm the längir lifdhin ok doin i fridhi. thy at 25
lifdhin the längir tha syndadhin the meer. Ok
kärlekin är swa godhír at ey minste kärlex thanke.
ok myklo sidhír godh gärning skal vara vtan
atirlön

Samtalan mällan gudh ok hans brudh af
 konungenom. oc konunxsins arfs rät i riken.
 oc vm konungin ma älla ey bortlata androm
 nakar thing tilhörande krononne. oc huru
 5 han maghe thz bort är latit atirbedhas ca-
pitulum xlj

GWz brudh taladhe til christum bidhiande for
 swerikis rike sighiande mällan annor thing. O
 min herra. wredhgas ey än iak spör. Jak hördhe
 10 af scriptinne at änkte är aflaskolande mz orät-
 uiso. ok änkte aflat thing är hallaskolande mot
 rätuisonne Nw hawir thänne konungin eet land.
 hulkit somlike sighia han hawa af rätuiso. oc
 74 andre swara thwärt a moot. ok thy är vndir än
 15 thu thol thz i honom som thu atirpröuar oc af-
 witir i androm. Gudh swaradhe. Äptir noe flodh.
 atirblifwo änge män. vtan the som varo ij noe
 ark. ok af thöm föddis en släkt. hulkin som kom
 östir i världina. af hulke somlike komo i swerike.
 20 Ok annor släkt kom västir i världina. oc som-
 like födde af the släkt komo i danmark. Än the
 som först byriadho at yrkia the iordhena som
 ey var vmkring lagdh mz vatn. eghnadho sik änkte
 af thera landom som bygdo i öiomen. vtan hwar
 25 en lät sik nöghia aat thy som han hafdhe. swa
 som scrifwat är af loth ok habraham. at habraham
 sagdhe til loth. vm thu gaar til höghro hand.
 skal iak gaa til vinstro hand. swa som han ville
 sighia. hwat thu eghna thik. thz skal vara thit
 30 ok thinna äruingia. Ther äptir timanom fram-

gangnom. komo domara ok konunga. hulke som
lato sik nöghia aat sinom landom. oc hindradho
ey thera land som bygdo i öiomen. oc owir vatnin.
vtan hwar en stodh oc blef i sinna föräldra landz
ändom. ok landamärom. Gudz brudh beata bir- 5
gitta swaradhe. hwat vm nakar rikesins deel bort
lätis mz nakre gafwo. hwat ey skulle then delin
atir kräfwias af thöm som äptir kome. Gudh
sagdhe hanne Krona gömdis j eno rike tilhörande
konunge. ok rikesins almoghe skodhande sik ey 10
magha sta vtan konung. wtualde sik konung. and-
uardhande honom krono. som han skulle göma
ok atir anduardha komaskolande konunge. Thy
vm thänne konungir swa wtualdir vilde minzsca.
alla androm vnna nakan deel af krononne. Visse- 15
lica äptekomande konungir matte ok skulle atir-
kräfwia then delin. thy at ängin minskilse äghir
vara ij krononne. ok ey ma konungin minzska
alla annars göra rikesins krono. vtan vanlica af
skällike sak ij sina dagha. thy at hwat är rikesins 20
krona vtan konungxlikit vald. ok hwat är rikit
vtan almoghin ther honom är vndirgifwin. oc hand-
gangin. ok hwat är konungin vtan rikesins ok
almoghans midhlare. Thy skal krononna gömare
ok väriare ängaledhis halua göra alla minzsca 25
kronana. til komaskolande konungx skadha. alla
orät. Brudhin swaradhe. hwat än konungin nödh-
gadhis af vidhirthorft alla owiruälle at bortlata
nakan krononna deel. hulke gudh swaradhe. vm
twe män varin osämiande. ok annar valloghare 30
vilde ey gifwa nadh. vtan annars fingir skulle af-
huggas. hulkins vare afhugne fingrin. vtan hans

som skadhan finge. Swa är ämuäl af riken. vm
 nakar konungir minzskadhe nakan deel af riken
 for vidhirthorft älla fängilse. visselica äptekomande
 konungir ma atirbedhas thän deel. thy at konungin
 5 är ey krononna herra. vtan rättare. ok vidhirthorftin
 gör ey lagh. Hon swaradhe. hwat än konungin
 hafdhe länt i sina dagha nakrom herra nakan
 krononna deel. ok konungenom dödhom. thän
 herran ok hans äptekomara. atirhiollin thz lant
 10 var. swa som eghit. Hwat ey vare thz atirbedh-
 ande. hulke gudh swaradhe Ändelica skulle thz
 landit atirkoma til laghlikin herra. thz är til
 then konung som äruinge vare thäs konungxsins
 som för var ok wtlänte landit. Hon swaradhe
 15 Hwat än nakar krononna deel vare pantsattir
 nakrom for gäld. ok han vpbare gäldin mang
 aar. ok doe sidhan. ok landit kome sidhan i annars
 händir som ängin rät hafdhe til thz. thy at thz
 var ey honom lant ok ey pantsat. vtan han hafdhe
 76 20 fangit thz af eno tilfälle. oc makt. ok ville ey
 släppa vtan päninga. hwat vare görande i tholko
 falle. var herra sagdhe. Vm nakar hafdhe gulklimp
 i hand. oc sagdhe thöm som när stodhe. thänne
 gulklimpir är thin. Än vil thu han atirhaua. fa
 25 mik swa manga guld uaghir Visselica honom
 skulle gifwas swa manga vaghir. thy at hwar
 nakat land vallellica haldit. oc fridhelica aat thz
 skal sniällelica atirbedhas. ok räknadhom skadha-
 nom atirledhas. Än taladhe brudhin til gudh. O
 30 herra wredhgas ey än iak spör än entidh. thänne
 konungir hawir twa syni ok tw rike. i andro
 riken wtuäls konungir mz arfs rät. ok i andro

áptir folksins godhuilia. Än nu är giort twärt
amot. thy at yngre sonin är takin i ärfwis rikit.
ok äldre sonin i wtuälilsa rikit. Gudh swaradhe.
thry ohöuelik thing varo i thera wtuáliarom. oc thz
fiärdha owirgik. Vanskipadhír älskoghe. Skrymte- 5
likin klokskapir. folskra manna smekning. vantröst
af gudhi ok rikesins almogha. ok thy var thera
wtuälilse mot rätuisonne. ok mot almoghans gagne
ok nytto. Thy ther til at fridhír maghe vardha.
til almoghans nytto. är vidhíorthorftelikit at äldre 10
sonin atir take arf rikit. oc yngre sonin kome
til wtuälilsa. Ällighis vtan förra gerningana atir-
draghins. oc atirkallins. skal rikit thola skadha.
Rikesins almoghe thwingas. missämia vprinna.
Sonanna dagha skulu vara i besklikhet. ok thera 15
rike skulu nu ey vara rike. vtan swa som scrifwat
är. Valloghe skulu nidhírfara af sinom sätom. ok
the som ga a iordhinne skulu vplyptas. See. iak
sighír thik áptedöme af twem rikom. J andro är 77
wtuälilse. ok i andro är arf Thz första hwar som 20
konungir äghír välias. är vmkulslaghit oc plaghat.
thy at sandir áruinge wtualdis ey. oc thz giordho
the som wtualdo. oc hans giri som rikit girnadhis.
Än gudh thwingar ey sonin for fadhírsins synde.
ok wredhgas ey áuärdhelica. vtan gör rätuiso oc 25
gömir i himerike oc iordhrike. thy skal thz rikit
ey koma til sina förre äro. för än sandir ärfw-
inge kombir. antigia af fadhírnis älla mödhírnis
áptirkömd.

Christus mz äptedöme käre thunglica owir
 cristna män ok thy vändir han sik til hedhn-
 inganna. ok biudhír sinom thiänarom oc
 vinom at the farin ok vmuändin thöm mz
 5 godhom vilia ok kärlek ok sötom ordhom
Capitulum xlij

Christus talar til sinna brudh sighiande. Jak är
 likir enom konung. hulkin som stodh a markinne.
 til hulkins höghro hand stodho hans vīni. ok
 10 ouinine a vinstro hand. ok nar the swa stodho.
 kom en ropande röst til höghro handinna ther
 som alle stodho väl väknte. oc hafdho opbundna
 hiälma. ok änlitin vänd til sin herra. Än röstin
 ropadhe swa. Vändin idhír til mik. thy at iak
 15 hawir guld at gifwa idhír. the hördho röstina
 ok vmuändo sik. ok nar the varo vmuände sagdhe
 röstin annantidh. Vm i vilin see gullit lösín idhra
 hiälma. ok vm i astundin ägha thz. tha skal iak
 annantidh binda idhra hiälma äptir minom vilia.
 20 the lyddo honom oc han bant thera hiälma. swa
 at buruna oc thz fram skulle vita. thz the skullo
 ginom see. var i nakkanom. ok hiälmanna äptira
 dele myrkto öghonin at the gato ey seet. ok
 swa ledde then roparin thöm blinda äptir sik.
 25 Somlike konunxsins vini kungiordho sinom herra
 konungenom. at hans män varo daradhe af sinom
 ouinom. Han sagdhe til sinna vina. Gangin wt
 rasklica til thera ok ropin swa. lösín idhra
 hiälma ok sen at i ärin swikne. vmuändin idhír
 30 til mik ok iak skal taka idhír mz fridh. The vildo

ey höra thöm vtan hafdho thz fore atlöghe. thiän-
 arane kungiordho thz sinom herra. hulkin som
 sagdhe. for thy at the forsmadho mik. gangin
 fram rasklica til vinstra delin. ok sighin thöm
 ther standa thässin thry. Vāghin hulkin som ledhīr 5
 til lifwit ār idhīr redhoboin. portin ār ypin. ok
 herran vil siālwīr lōpa mot idhīr mz fridh. thy
 troin stadhelica lifwit vara idhīr redhoboit. hopin
 stadhelica portin vara idhīr ypin. ok herrans ordh
 vara san. lōpen mote honom mz kārlek. ok han 10
 skal taka idhīr mz fridh ok kārlek ok ledha i
 āuārdhelikin fridh. the hōrdho sāndebodhanna
 ordh. oc trodho thöm oc varo takne i fridh. Jak
 ār thān samī konungīr. Jak hafdhe cristna mān
 aa mina hōghre hand. thy at iak redde thöm 15
 āuārdhelikit got. Ān tha varo thera hiālma bundne
 ok thera ānlite til mik vānd. nar the hafdho ful-
 commin vilia at gōra min vilia oc lydha minom
 budhordhom. ok thera astundan var altidh til
 himerikis. Vm sidhe liudde oc hōrdhis diāfwlsins 20
 rōst i vārlдинne. som ār hōghfārdhin. hulkin som
 tedhe vārlдинna rikedomā ok kōtlikin lusta. til
 hulka the vāndo sik tha. nar the gafwo hōgh-
 fārdhinne sin godhuilia. oc samthykkio. for hulka
 the lagdho af hiālmana. nar the fulcomnadho 25
 ondan vilia mz gerninginne. oc foresatto vārldzlik
 thing andelicom thingom. Sidhan the hafdho aflakt
 gudhelix vilia hiālma oc dygdhanna vakn. for-
 matte hōghfārdhin swa mykyt mz thöm. oc giordhe 79
 thöm swa mykyt sik skyllogha oc vndirdanogha, 30
 at the vilia gerna synda alt til yttarsta timan. Ok
 gārna vildin the āuārdhelica lifwa. ther til at the

mattin áuárdhelica synda. Hulkin höghfärdh thöm
 giordhe ámuál swa blinda at hiálmanna boro som
 the skullo see ginom sta atír i nakkanom. oc
 myrkin ij ánliteno. Án hwat tekna hiálmborona
 5 vtan komascolande thinga forsyn. ok sniál nár-
 uarande thinga vmkringskodhilse. Ginom försto
 borona skullin the skodha áuárdhelik lön. huru
 lustelik the áru. ok áuárdhelica pinor huru stygga
 oc hardha the áru. Ok gudz doma huru rädhe-
 10 like the áro. Ginom andra borona skullin the
 skodha hwat gudh hawír budhit álla forbudhit.
 ok huru mykyt the hua bortgangit af gudz
 budhordhom. ok huru the skullin bátra sik. Án
 thássa boro sta i nakkanom. hwar som ánkte sees.
 15 thy at himerikis thinga skodhan ár komin i
 glömsco. gudz álskoghe kolnadhe. ok vörldinna
 álskoghe álskas ok vmfámpnis swa sötelica. at
 han ledhe thöm swa som väl smort hiul til alt
 thz han vil. Tho at hwaro mine vini seande min
 20 vanhédhír. oc siálanna fal. oc diáfwsins herra-
 döme. ropa daghlica for thöm til mik mz sinom
 bönom. hulkra böne gingo ginom himilin. oc gingo
 ginom in ij min öron. oc iak bögdhír af thera
 bönom. sände thöm daghlica mina predicara. Jak
 25 tedhe thöm ok mangfalla giordhe mina nadh. Án
 the forsmade álla mina gafwo. lagdho synde til
 synd. thy skal iak nu sighthia minom vinom. oc
 fulcompna i sannind thz iak sighír. O mine thián-
 ara gan fram til vinstra handina. thz ár til
 30 hedhninganna. hulke som varo alt til thássa i
 minom forsmáilsom. swa som a vinstra handina.
 Gan fram oc sighin thöm swa. Himerikis herra

ok alra thinga skapare. látir idhír sighthia. himer-
 rikis vāghír ár idhír ypin. hawin vilia at inga mz
 stadughe tro. Himerikis portir star idhír ypin.
 hopin stadhelica. oc i skolin inga i himerike.
 Himerikis konungir ok ānglanna herra. vil siālwir 5
 löpa a moot idhír. ok gifwa idhír fridh ok āuārdhe-
 lik signilse. Löpin mot honom oc takin han
 mz hans tro som han teer idhír. oc mz hulke
 himerikis vāghír redhis. Takin han mz hopi. mz
 hulko i skolin hopas a han. mādhan han hawir 10
 nu vilia at gifwa idhír himerike. Älskin han af
 allo hiārta. ok fulcomnin mz gerniŋgenne. oc gan
 in ginom gudz porta. af hulkom cristne mæn
 hulke ey vilia inga aat thöm. oc göra sik owārd-
 ogha mz sinom gerningom. skulu bortköras. Jak 15
 sighthír idhír i minne sannind at iak skal fulcompna
 min ordh. oc ey forlata thöm. Jak skal taka idhír
 til syni. oc iak skal vara idhír for fadhír. mādhan
 cristne mæn forsmadho mik smālica. Thy o mine
 vini hulke som ārin ij vārlidinne. gan fram sighthirlica. 20
 oc ropin ok kungörin thöm min vilia. oc hiālpin
 thöm at the formaghin fulcomna min budhordh.
 Jak skal vara i idhrom mun. oc i idhro hiārta.
 Jak skal vara idhar ledhare ij lifweno. oc gömare
 i dödhenom. Jak skal ey forlata idhír Gan fram 25
 diārflica. thy at af āruodhe skal āra vaxa. Al thing
 forma iak i enom punkt. ok eno ordhe. Tho vil
 iak at idhír skal vaxa lön af idhre stridh. ok
 min hedhír skal vaxa af idhre mannelikhet. Ok
 vndrin ey at iak talar. thy at vm sniällaste man 30
 i vārlidinne gate seet. huru manga siāla nidhír-
 fara daghlica til hāluitis. the varin flere än hafsins

sandir. ok strandanna smastena. oc thz är rät-
 uisa. thy at the skildo sik fran sinom gudhi oc
 herra. Thy ther til at diäfwlsins tal skoli minskas.
 oc vadhin vitas. ok mit herskap opfyllas. talar
 5 iak. än the vilin vanlica höra ok lata af illo

Christus läre konunga at nar the fara mot
 hedhningom hauin tw banir, eet vars herra
 pino. oc annat hans rätuiso. ok at the förin
 mz sik klärka ok renlifwis män af mangom
 10 limnadhöm väl boklärda ok dygdhafulla ok
 gudhelika *Capitulum xliij*

GWz son taladhe til sinna brudh sighiande.
 then konungir som letar siälanna aflag. ok vil
 ga mot hedhningom. hawi tw baner. oppa thy
 15 första vari min pina scrifwadh. hulkin som teknar
 miskunnena. J andro minna rätuiso swärdh. ok
 nar han kombir til hedhninganna vprätte först
 miskunnenna baner offrande thöm fridh. ok vilia
 the ey vidhir taka. tha vprese ther äptir rätuis-
 20 onna baner. oc tröstande a min godhlek. thorf
 han ey rädhas ouinonna mykylikhet, oc gange
 ey til ryggia for huxsins räddogha. ok höre ey
 thera röste som sighia. Vändom atir, hwar til
 skolom vi längir äruodha. Ok vm konungin rädhis
 25 at franga stadhelica tha vidhurfreste egh ok böri
 ey got. thy at bättra är ey tiltaka högh thing.
 än thöm ey fulfölgia mz kärlek. Take ämuäl
 konungin mz sik the klärka som pröuadhe äru
 i godho lifwirne. ok renlifwis män af flerom

liuärnom hulke som sannelica forsma världina. thy at mange äru i bland hedhningana. hulke som framföra. oc vilia pröua sina tro ok villo. oc tholkom är sniällelica swarande. klärkane skulu ämuäl lära folkit ok mana. at the skulin ey koma i ban for giri älla dö for motkorran. ok atirhalloght lifwirne. 5

82

Christus auitir en konung hulkin som mz ofmyklom mogha foor a moot hedhningom. oc hafdhe ey förra skällica forsyn komaskolande thinga. oc afwitir thöm som sik tilscrifwa oc ey gudhi stridhinna sighir. capitulum xliij 10

Christus auitir en konung. talande til sinna brudh. Jak sagdhe thik för at thänne konungir är barn. hulkit thu mat vndirstanda af twem thingom. Först af hans styrsel. Annantidh af hans otalika här. oc folke. Hwat ey foruan dauid när han var fägömare starka kämpan. hwat ey van han mz sinne makt. ok snille. Ängaledhis var swa. vtan han van mz gudhelike makt. thy at vtan gudh hafdhe slioä giort kämpans thuru. ok styrkt piltzsins hugh. huru hafdhe piltin thort gaa mot kämpanom. älla huru hafdhe stennin nidhirsraghit swa starkan. älla hit oppa swa lårdhan. vtan gudz dygdh ok makt hafdhe varit i stenenom. thy vindir thän rasklica hulkin som gudh hawir til hiälpara ok ey thorf thän mykyn licamlikin styrk. vtan tro oc kärlek hulkin som fulcomlica tröstir aa 25

gudh. Än världzlike män vānta sik vinna mz
 sinom licamlicom styrk. ok sātia stridhinna wt-
 gang ok ānda ij manna fromhet ok visdom. Ok
 nar the vinna. rākna the oc tilscrifwa meer
 5 stridhinna sighir manzsins fromhet än gudz dygdh.
 Än thot ey godhe ok ey onde vinna sighir vtan
 mz gudz tillate ok rätuiso. thy at stondom fa
 onde sighir owir godha. af lönlico gudz tillate.
 Ok for thy at fa män vilia skodha gudz tholo-
 10 modh ok rätuiso. for almānelica glömsco. thy
 83 vanhedhras gudz dygdh. ok mannin lofwas ok
 ophöghis swa som maktoghir. oc swa som görande
 sighir ok vinnande af sinne eghne dygdh ok
 makt. Ok ey sagdhe iak vtan sak at thāne
 15 konungir är barn. thy at swa som barn nar thz
 see tw äple. annat alt forgylt vtantil. oc tomt ok
 rutit innantil. ok annat mindra faghirt vtantil.
 oc innantil färskast ok renast. barnit wtuäl hällir
 thz som faghirt är vtantil ok rutit innantil. ey
 20 kunnande skodha vtan the thing vtantil synas
 faghir. Swa gör thāne konungir. honom syntis
 faghirt at framga mz myklom här. Än han viste
 ey oc skodhadhe ey hulkin ysäld innantil skyltis.
 ok aktadhe ey huru mykyn hungir oc sorgh ther
 25 äptir skulle koma. ok at hans thiānara wtgingo
 vsle af hungir ok atirkomo vslare. Än thz syntis
 honom fwlt ok darot at fara mz litlom här. än
 tho skyltis ther innantil mykyn nyttelikhet. Ok
 vm han gar mz ödhmiukt ok litlom här. iak skal
 30 opfylla hans samuit ok vndirstandilse mz gudhe-
 like snille. Jak skal starkan göra hans licamma
 mz gudhelicom styrk. thy at iak forma göra

starkan ok vanmaktoghan. ok höghan ok ödh-
 miukan. ok hedhirlíkin af forsmadhóm. Thy sigh
 honóm at han rádhís ey. vtan sáti sit hop til mik.
 ok göri hwat han forma mz gudhelike snille. ok
 manzlicóm forthanka. ok swa skal godhír vili ok 5
 kárlekir orsaka han. ther som manzslík snille ey
 tilrákkir

Gudz modhír radhír konungenóm farande
 mot hedhningóm at han hafwi foreskipat hár-
 skaps tal. oc at han skoli ey trösta a thz 10
 gudh hawir honóm lofwat vtan han siäluir
 göme thz han hawir gudhi lofwat *capitulum*
 xlv

GWz modhír taladhe til christi brudh. Vm kon-
 ungin wtgar mot hedhningóm. hafwi foreskipat 15
 hárskaps taal thy at iak weet hans wtgang ok
 atirkómo. ok at mänge fara mz honóm ther gudhi
 skulu vardha ey mindra genstridhoghe. än the
 som wtgingo mz moyse. Vtan swa som moyses
 inledde ey folkit i thz land thöm var lofwat for 20
 thera othokka. oc motkorran. swa the som ey äru
 än födde. skulu fulcompna gudz vilia. Tröste ok
 ey konungin aa thz at iak kalladhe han min son.
 ok at iak sagdhe at iak vilde alre skilia mik fran
 honóm. thy at än han göme mik sina louan. skal 25
 iak halda honóm thz iak hawir honóm lofwat.
 Ok vm han forsma mik. ma han rádhas at han
 skal vardha forsmadhír.

Jomfru maria biudhír mz christi brudh enom
 biskop gangande mz konungenom til stríjdh
 mot hedhningom. at nar nakat hedhit land
 vardhír wnnit. at han skoli ginstan skipa
 5 domkirkio hwar cristne män maghin hughn-
 as. Capitulum xlvj

HJmerikis drotning taladhe til christi brudh
 sighiande Sancte sigfridhír ärkebiscopir. gik wt
 af änglande ok giordhe gudz vilia i swerike.
 10 Swa thänne biscopir for hulkom thu bidhír.
 hulkin som gar mz konungenom mot hedhning-
 omen. Nar han kombir til hedhninganna. ok
 nakar thera land vardha vonnin. skipi först dom-
 kirkio i nakrom höuelicom stadh. at cristne maghin
 15 hua tilflyilse til hænna i siälenna vidhíorthof
 swa som til modhír. ok ther cristelica vidhír-
 quekias oc andelica hugnas. Ok vm biscopin
 forma ey at skipa ther älla oppehalla vtan en
 klärk älla twa mz sik. läti sik nöghia. thy at
 20 min son är maktoghír at ökia sina gafwo. ok
 wtuidha biscops dömit. ok vm han älla andre
 mine vini dö för än thæssin ordhin fulcompnas.
 tha skal godhír vili råknas thöm for gärning.
 Ok the skulu fa lön ther fore. thy thorf ängin
 25 trösta a lankt liiff. vtan hwar en bidhe tholo-
 modhelica gudz vilia.

Gudz modhir kungör huru hon är vpfylt
kar, ok owirflytande mz nadh. ok afwítir ok 85
straffar en swerikis konung othäkkan aat gudz
nadhóm. hulkin som ey viliande lydha gudz
radhom. ok andelica manna radhom. gik 5
bort mote gudz vilia af stridhinne som han
hafðhe byriat mot hedhningom. ok thz giordhe
han äptir vörldzlica manna radhom. sik siälu-
om til stora blygdh ok sino rike til störan
skadha. *Capitulum xlvij* 10

HJmerikis drotning syntis gudz brudh sighiande
hänne. Hör thu som see andelik thing. ok kom
mz mik i thäs hálgha anda vidhírtalan. Jak är
vpfylt kar. thy at swa som kar standande vndir
nakrom ström vpfyllis af vatnenó. ok swa som vatnit 15
owirflytir. ok tho är karit altidh fult. af strömsins
inflytilsom. Swa min siäl nar hon var skapadh
ok tilfögðh licammanóm. vpfyltis af thes hálgha
anda ströms inflytilsom. af hulkom hon tömdis
alre än sidhan. thy hwar thän som kombir mz 20
mik mz ödhmiukt ok reno hiärto. skal fa hiälp
af thöm hálgha anda. thy ma iak väl kallas op-
fult kaar. thy at mädhan iak var i vörldinne.
kom gudz son i min licama mz thässa strömsins
inflytilsom. ok tok af mik köt ok blodh. oc dwaldis 25
i mik til thes han föddis af mik. i swa matto
som gudz syni höfdhe födhas. ok nar han föddir
kom ij mina häudir gladdos änglane ok budhadho
fridh i iordhrike. Ther äptir fiöl min son ij döz-

sins pino. nar skinnit rifnadhe af gislomen. benin
 sundirbrutus af spicommen. ok nar hiärtat sprak
 ok alle limine doo. Thätta dözsins fal var swa
 stort at af thy minzskadhis diäfwlsins vald. ok
 5 himerikis porta vplätos. thy liknar iak mins sons
 pino vidhír thordyn. hulkins tilquämd oc liudh
 för hörís. än höxste brastin kombir oc länge
 sidhan. Swa mins sons pina kungiordhis länge
 mz prophetomen. för än han pintis. Ok nar min
 10 son doo tha var mäste brastin ok liudhit ok
 hördhis länge äptír hans pino oc predicadhis. ok
 mange gafwo gladhelica sit liiff for hona. Än
 nu är min son swa glömdir at somlike halda
 hans dödh for änkte. Andre sighia sik ey vita
 15 vm hans dödhír var älla ey. Ok somlike vita thz
 väl ok akta thz ey. Än faa äru the som aminnas
 hans dödh mz kärlek. thy ther til at mins sons
 pina skoli aminnas. thy komo gudz ordh i värld-
 ina som thik äru af gudhi visadh. Ok for thän
 20 skuld äst thu sänd til thänna swerikis konung.
 hulkin som snardhír i mangom synda snarom.
 sidhan han var skildir fran diäflenom. tok iak
 han mik til son. astundande at göra af honom
 en wtualdan örlighis man. til gudz hedhír. Än
 25 diäfwllin seande thz auundadhe honom. swa som
 fordhom moysi wtkastadhom i vatnít. hulkin gudh
 styrdhe til landit. Ok än thot han var sidhan
 brändir a tungonne. tho taladhe han thz gudh
 vilde. ok flydhe for räddogha af egypto. oc kom
 30 atir mz gudhelike forsyn til pharaonem. Samu-
 ledh giordhe diäfwllin konungenom. han kastadhe
 hans hiärta i ena bylghio. at han skulde saman-

sanka mykyt härskap. ok swa bortga af stridhinne
 for fatikdom oc hungir. Ok thy skipadhis honom
 vist mantal. Ok thänkte konungin swa af diäfwl-
 sins inskiutillsom. Gudz vini haua ey visdom til
 strijdh. thy skal iak leta lårdha män til strijdh 5
 hulkit diäfwllin forstodh oc saa. ok sände honom
 sidhan manga af sinom thiänarom. af hulkra
 radhom han skulle styras. Thy var konungenom
 teet hulkra radhom han skulle lydha. Konungenom
 var ämuäl radhit at klärka ok renlifwis män pröu- 10
 adhe i godho lifwirne skullo fölghia honom. ok
 thz var giort af thäs hælgha anda foresyn mot
 diäfwlsins klokskap. visselica diäfwllin viste väl
 at timin var ey langir i hulkom gudh ville tee
 huru stridhin skulle gaa. Diäfwllin veet ämuäl 15
 manga vara i hedhnonne. hulke sik räkna vara
 sniälla. i sinne villo. Ok veet han at mange äru
 hulke som astunda at vita hælagha cristna tro
 Ok thy astunda diäfwllin at the skulu sändas i
 nadhanna tima til hedhninganna. hulke som varin 20
 fakunnoghe ok fulle mz giri. ok thy skulu gudz
 vini klärka oc renliuis män vara redho mz gudhe-
 like snille. at swara hedhningomen komande mz
 sinne villo. Mang thing äru ok sagdh thik. hulkin
 ey skulu ginstan fulcomnas. vtan ordhin skulu 25
 gömas til foreskipadhan tima Thy at gudh tedhe
 moysi mang thing hulkin ey fulcomnadhos i enne
 stund. Swa var ok dauid konungir langan tima
 tedhir för än han kom til valdit. Thy skulu gudz
 vini bidha tholomodhelica. ok ey lätias i äruodhe. 30
 Vi sagdhom ämuäl at brödhir af dominici oc fran-
 cisci ok bernardi lifnadh. skullo wtga mz konung-

87

enom til hedhninganna. thy at thässe thri lifnadha
 äru först kallande. til hedhninganna. thy at klostrin
 skulu börias vm thöm hulke som sannelica for-
 sma völdina. Ok hulke som ey hua annan vilia
 5 än hedhra gudh. oc koma i hans venskap. Nw
 huxsa somlike af thöm brödhromen swa: hwar
 är folkit som vi skulum fore predica. hwar äru
 stadhane som vi skolom byggia. Samuledh sagdhe
 israels folk moysi. hwar är landit som os är
 10 lofwat. bättra hafdhe varit at hua sitit oc varit
 quar i egypto oc sitit owir kötgrýtonne. Än thola
 nödh ok vanda i öknenne af hungir ok dröuilsom.
 tho kom israels folk til thz land som thöm var
 lofwat. Än thot somlike motkorrado. Thy skal
 15 konungin hua mz sik altidh gudhelika klärka.
 the som honom vilia fylghia siälfsuiliande af
 gudhelicom kärlek. ok vakte at han haue ey
 girugha klärka. Ther äptir sagdhe miskunninna
 modhir. Hör hwat iak skal nu sighia. Thän kon-
 20 ungin som iak kalladhe för min son. är nu
 vordhin olydhnonna son. hulkom tw riké gömdos
 när han var barn. Ok nar han kom til skäla
 aldir. styrdhe han illa oc orätuislica. oc giordhe
 al thing vtan skällikhet. Än gudh görande al-
 25 tidh tholemodhelica mz honom. giordhe ämuäl
 andelik godh thing mz honom. nar han vände
 hans hiärta kärlek til gudh. Ther owir leedhir
 iak honom thry thing til aminne som gudh giordhe
 mz honom. thy at opta händir at barnit är swa
 30 starklica bundit i modhorinna quidh. at thz kan
 ey skilias fran hanne. hulkit nakar sniäl quinna
 väl kan skodha. oc thänkir mz sik. sighiande.

vm thátta barn dwäls längir i modhorinna quidh
 tha dö the badhin. Än skilias the aat. tha ma
 barnit lifwa. än thot modhorin dö. Ok swa skil
 hon barnit fran modhorinne. Samuledh thänne
 konungir var tilbundin världinne sinne modhir. 5
 ok hafðhe han längir standit mz hänne. tha
 hafðhe han andelica varit döðhir. til háluitis
 pino. Än iak himerikis drotning. gik til konungin.
 skiliande han fran världinna älskogha. Än vm
 then gangin ther iak gik til konungin. vndirstar 10
 iak thäs hálgha anda ingang i hans hiärta. thy
 at hwar som gudz ande ingar ther ingaar fadhör-
 in mz thöm hálgha anda. oc sonin mz fadhörenom
 ok andanom. ok modhorin mz sonenom. thy at
 hwar then man som hawir gudh i sino hiärta 15
 hawir oc mik. thy at swa som omöghelikit är at
 thre persone i the hálgho thräfallelikheth maghin
 aatskilias. swa är omöghelikit at iak som är modh-
 orin maghe skilias fran gudhi. Visselica iak
 hafðhe gudz son i mik mz gudhdom ok mandom. 20
 ok thy hawir gudh fadhir mik i sinom gudhdom.
 ok vára älskelikhetz band är then hálghhe ande.
 hulkin som är ij fadhrenom ok sonenom. ok han
 är ok i mik. ok alre maghom vi aatskilias. thy
 nar iak gik til konungin mz thässe matto. gaf 25
 gudh idhrugha hans hiärta. ok hans öghom ande-
 lica tara. hulka ängin kan fa vtan gudhelica nadh.
 Annantidh ledhir iak konungenom til aminne. hulk-
 in nadh giordh är i hans rike. for thän skuld.
 at min son hulkin som sitir i höxsta valdzsins 30
 höxsta säte. tala idhkelica vidh thik som föð är
 af hans rike. Ok thässa nadh forskulladhe iak

90

konungenom. at han skulde göra gudhi hedhir
 ok gagn sinne siäl. hulkom iak tedhe ämuäl mz
 thik huru han skulle sniällelica styra sit rike oc
 sins rikis almogha kärlica älska. ok huru han
 5 skulle styra sit liuärne licamlica ok andelica til
 gudz hedhir Thridhiatidh ledhir iak honom til
 aminne huru han var wtualdir at föra hālagha
 cristna tro til hedhnonna än han vilde. Än hör
 nu hwat thänne konungir gör ok hawir giort.
 10 Jak miskunninna modhir kalladhe thänna kon-
 ungin min nya son. thy nyan at han hafde
 nylica komit til hālagha lydhno oc gudz vidhir-
 känno. ok iak louadhe honom mz thik at iak
 vilde vara frw. oc vārnirska hans hārskaps oc
 15 hans rikis. oc at iak skulle sta for honom i
 ouinanna lande. ok swa var giort. thy at fridhir
 var i hans lande af gudhelike foresyn. fore mina
 böner. ok iak var for honom i hans ouina lande.
 nar iak samansankadhe alla hans största ouini i
 20 en stadh. hulka iak skulle oc ville anduardha i
 hans hāndir. Litin tima ther äptir gingo diäfwl-
 sins andbudh til then konung ful mz ondo hiārta
 ok ilzscofullom anda. hulke meer trösto a manna
 hāndir än sins skapara hiälp. hulkra giri mere
 25 var til gooz oc iordzlika äghor. än til at hiälpa
 siälomen. hulkra tungo han rördhe oc vpuäkte
 til at tala. som iudasa tungo rördhe til at sālra
 sin skapara. hulkra tändir oplyptos mz diäfwl-
 sins fingrom. ok thera kallo läpa varo smordhe
 30 mz diäfwlslico etre. thy smakadhe thöm ey gudhe-
 likin kärlekir. vtan the hafdho falshet i sinom
 munne. oc wtspottadho sannindinna ordh. Ok

konungen lydhande thera ilzscofullo radhom. lop
 fram oc tok bort v minom handom mina saman-
 sankadha ouini. thöm som stodho a mote the
 hælgho tro. ok tha blef iak atir mz tomo sköte. ok
 konungin lät löpa vlfwana. anduardhande lambin 5
 i vlfuanna tändir. hulke redhobone varo at sundir-
 rifwa farin. ok äru nu vpfylte mz mere ilzsco etre.
 Tholik thing framgingo af diäfwlsins swiklico
 äggilsom. thy at konungin forsmadhe gudz vina
 radh. ok lydde kötlica vina radhe. ey aktande 10
 gudz styrk ok ey thänkiande min raadh. ok kom
 atir til sit land vtan nakra frukt. oc thyngde oc
 hardhelica thwingadhe sins rikis almogha. vordhín
 olydhoghír gudhi ok mannom. Ok hawir brutit
 oc smittat sins riddarskaps eedh ok lofwan. Än 15
 swa som modhorin är van at blidhecas sonenom.
 nar han bedhis miskund. Swa sighír iak nu honom.
 O min son. vänt thik om til mik. oc iak skal
 vmuända mik til thik. Stat op af thino falle äptir
 gudz vina radhom. Än thätta är yttarsta bref 20
 hulkit iak skal sända honom.

Gudz modhír taladhe til gudz brudh. ok kun-
 gör hwi gudz ordh sighias stundom swa
 myrklica. at the maghin mangaledhis wt-
 thydhas. oc at the vndirstas stundom annor- 25
 ledh af gudhi, ok annorledh af mannom. Ok
 six här huru al the hælgha thräfallelighet tedhe
 sik brudhinne vndarlica. vndir bokastols. oc
 forgyлта bok liknilse. oc thriggia soolgisla.
 oc thriggia handa färgho. wtthydhande 30

brudhinne hwat thz tekna. Ok af faghre
 beuisning vm the hálgho thräfallelíkhét, ok
 af lífsins book. Ok huru christi brudh saa for
 gudhelicom domstol vndarlíkin dom thríggia
 5 konunga siäla. af hulkom en var lífwande.
 ok annar fordömdir til háluitis. oc thrídhí
 til skärslo eld. ok här äru mang märkelik
 thing af gudz loflíke rätuiso ok miskund.
 Capitulum xlvíij

92 10 **G**Wz modhír taladhe til christi brudh síghíande
 O dottír Jak sagdhe thík för. at thz var yttarsta
 breff sändaskolande thöm konungenom mínom
 vin. hulkit vndirstandande är af thöm thingom
 som hanna enkannelica hans personam oc mína.
 15 thy än nakar sitiande hördhe síongas nakat nyt-
 líkit thz som tilhördhe hans vin oc sagdhe thöm
 sama. Hwat thz vare hällír gládhís sangír. álla
 helsama auitílsa bref. hwar thera badhe thän
 som sang. ok thän som díktadhe. vare várdhír
 20 atírlön. Swa oc gudz rätuisa som dömer í iämpn-
 adh. oc gör rätuiso í miskund. víl síonga rät-
 uiso ok miskund. Thy hwar thän som höra víl
 höre. at thátta är ey auitílsa bref. vtan rätuiso
 ok kärlex sangír. Ok thy fordhom nar nakrom
 25 sändís bref. híolt thz bref auitílse ok manílse.
 Auitande af godhgernínganna othokka. oc man-
 ande af sídhanna vmuändílse. Än nu síongír
 gudhelík rätuisa faghíran sang. hulkin allom til-
 höre Ok hulkin thän sang höre oc tro. oc ful-
 30 comna mz gárningenne. skal finna helso frukt ok

auárdhelix lífs. Nw mat thu spöria hwi gudz ordh
 sighias swa myrklica. at the maghen mz vmskipte-
 licom mattom wtthydhas. oc vndirstandas stund-
 om annorledh af gudhi. ok annorledh af mann-
 om. Jak swara. Gudh är likir thöm manne som 5
 gör oc blandar bränt viin älla bränt vatn. hulkit
 som görs ok blandas af vin Thän blandare hawir
 flere pipor. somlica vpfarande oc somlica nidhir-
 gangande. vm hulka vinit stundom vpgar ok
 stundom nidhirlöpir mz eldzsins hiälp. ok makt. 10 93
 til thäs thz vardhir fulcomnat. Swa gör gudh i
 sinom ordhom. stundom vpgar han vm rätuiso
 ok stundom nidhirfar han vm miskund. swa som
 syntis i thöm konungenom. hulkom som pro-
 phetin sagdhe aa rätuisonna vägna at han skulde 15
 döð. ok tho tillagdhe honom miskunnin flere aar.
 oc gaf honom lífs tima. Ok stundom nidhirfar
 gudh vm enfalda ordhanna framförilsé ok licam-
 lika oppinbarilse. Än han vpfar annantidh vm
 andelik vndirstandilse swa som syntis i dauid. hulk- 20
 om mang thing sagdhos vndir salomons nampne.
 ok varo tho vndirstandin ok fulcomnadh i gudz
 syni. Stundom talar gudh af komaskolandom
 thingom swa som af näruarandom. oc menar badhe
 komaskolande thing ok näruarande. thy at al 25
 komoskolande thing oc näruarande. oc framfarin.
 äru for gudhi swa som en punktir älla öghna-
 blik. Ok ey thorft thu vndra at gudh tala stund-
 om myrkelica i liknilsom. annat talande ok ann-
 at teknande. thy at thz vardhir af fämfalle sak. 30
 först at gudh skoli tee sina mykla miskund at
 ey nakar hörande gudz rätuiso. skuli vanhopa af

hans miskund. thy at nar mannin vmskiptir vilian
 fran syndinne. tha vmskipte gudh sin hardha
 dom. Annor sak är at the som tro rätuisonne
 oc gudz lofwan. skulu thes höghelicare kronas
 5 for sina tro ok tholugha bidhan. Thridhia skäl
 är at vm gudz radh vistis i vissom tima. dröfdhos
 somlike ofmykyt for the ginuärdho. oc fald the
 foreuistin ok andre lätin af sinom astundilsom
 ok heta kärlek. for thy at thöm leddis vidh langa
 10 bidhan. Ok thy for thässa sak nar iak scrifwar
 nakrom nakor ordh. six ey oppinbarlica hwat
 94 the skulu takas af honom mz godhuilia oc troos
 älla ey. Ok ey kungörs thik hwat han tro ordhom-
 en oc fulcomnar thöm mz gärninginne älla ey.
 15 thy at ey är thz thik loflikit at vita. Fiärdhe
 sak är at ängin skuli tildyruas osnillelica älla
 thrättelica at ranzsaka gudz ordh. thy at gudh
 gör ödhmiukan af höghom. ok vin af ouin. Fämta
 är at hulkin som leta tilfälle at nidhírfara. skoli
 20 thz finna. ok hulke som sörghas. sörghas än. ok
 godhe vardha thes vppinbarare. Ther äptir sighir
 christi brudh beata byrgitta. Gudz son taladhe
 til mik sighiande vm nakar taladhe ginom the
 pipo som hafdhe thre boro. oc sagdhe thöm som
 25 hördhe. hwat ey höre thu mina röst af thässe
 boro. ey vare han auitande än han taladhe ginom
 andra twa. Swa är ok ämuäl nu i vare talan
 thy at än tho at min modhír maria sagdhe. at
 thz var yttarsta bref sändaskolande konungenom.
 30 thz är vndirstandande af hánna persona. Än nu
 iak gudh som är ij modhorinne ok modhorin i
 mik. sände mit budhskap konungenom. badhe

for thera skuld. som nu nárúarande äru oc än
 lifwande. ok swa ok for thera skuld som ey äru
 än födde. Rätuisa ok miskund äru i gudhi af
 áuárdhelico. at mädhan gudh var ok ár fullir af
 snille. godhlek ok valde fore luciferum. vilde han 5
 at flere skullo vardha luttakande hans godhlex.
 ok for thy skapadhe han änglana. ok somlike af
 thöm aktande oc skodhande sina fäghrind. astunda-
 dho at vara owir gudh. ok thy nidhírfíollo the
 ok wordho onde diäfla. vndir gudz fotom. Ok 10
 ámuäl hawir gudh miskund i thässom a nakra
 handa matto Thy at nar diäfwllin af gudz rät-
 uiso oc tillate fulcomnar thz onda som han girnas.
 hugnas han swa som mz nakre matto. af sinna 95
 ilzsco framgang. ey thy at diäfwlsins pina minzscas 15
 af thy. vtan swa som krankir man hauande stark-
 astan ouin. hugnas af thy at han spör han döðhan.
 än thot hans siukdoms vörkir minzskas ey af the
 hörsl. Swa diäfwllin. nar gudh gör rätuiso mot
 mannenom. glädz af the afwnd. ther han mz ár 20
 brinnande. ok hans ilzsco thörstir slokna nakat.
 Än ther äptir nar gudh sa minskilse i sino här-
 skapi. äptir diäflanna dyrfwe oc thera fal. skapadhe
 han mannin. til at han skulle lydha hans budh-
 ordhom. oc at han skulle frukt göra i godhom 25
 gerningom. til thes swa mange män forin op til
 himerikis. huru mange ängla nidhírfíollo af hime-
 rike. thy var mannin skapadhír fulcommin. ok nar
 han hafdhe takit liffsins budhordh. sa han ey til
 gudh ok ey til sin hedhír. vtan lydde diäfwlsins 30
 äggian oc ondo radhom. oc bröt gudz budhordh
 sighiande. Átom af liffsins trä. ok vi skolom vita

al thing swa som gudh Thässin tw swa som
 adam ok eua. vildo ey gudhi ont swa som diäfwllin.
 ok ey vildo the vara owir gudh. swa som
 diäfwllin. vtan the villo vara sniäl oc vijs swa
 5 som gudh. oc thy fiollo the. ok tho ey swa som
 diäfwllin. thy at diäfwllin hafðhe afwnd til gudh.
 oc thy skal alre ände vardha a hans ysäld. Än
 mannin vilde annat än gudh vilde. at han skulle
 vilia. oc thy forskullade han ok tholde gudz rät-
 10 uiso mz miskund. Ok adam oc ewa kändö oc
 rönto gudz rätuiso. nar the fingo näkt fore
 äronna klädhbonadh. ok hungir for paradijs
 frukt. kötzsins lusta for iomfrudom. räddogha
 for sighirlikhet. äruodhe for hwilo. the fingo ok
 15 ämuäl ginstan miskund swa som varo klädhin
 96 mot näktinne. kost mot hungrenom. inbyrdhis
 samföghilsa sighirlikhet förökilse thera afkömd
 oc affödho. visselica adam hafðhe höuiskasta lif-
 wirne. hulkin alre hafðhe hustru vtan ewam. oc
 20 ey andra qvinno vtan hona ensampna. Gudh haw-
 ir ämuäl miskund ok rätuiso i diuromen. gudh
 skapadhe thry wtuald thing Först änglana hulke
 som haua anda ok ey köt. Annantidh mannin
 hulkin som hawir badhe siäl ok köt. Thridhia-
 25 tidh diurin hulkin som haua köt oc ey siäl swa
 som mannin. Än ängillin thy at han är ande
 tilludhir oc blifwir mz gudhi vtan atiruändö ok
 thorf ey vidhir manzlica hiälp. oc fordhan. Ok
 mannin thy at han är köt. forma han ey at
 30 blifwa vidhir gudh i kötino oatiruändelica. för
 än thz som dödhelikit är skils fran andanom.
 Ok thy ther til at mannin skulle oppehallas.

skapadhe gudh honom til hiälp oskällik diur. at
the skullo lydha ok thiäna mannenom. thy at han
är bätre oc ärlicare än the. Ämuäl hawir gudh
mykla miskund i thässom oskällico diurom. thy
at the haura ey blygdh af sinom limom. oc ey 5
sorgh af döddhenom. för än han kombir the lata
sik nöghia mz enfallom kost. Ther äptir at noa
floodh var ouirfarin. giordhe gudh ämuäl rätuiso
mz miskund. thy at väl hafdhe gudh format haura
inledt israel's folk i thz land. thöm var lofwat i 10
stuntare tima. vtan rätuisa var at the karin som
skullo halla bäzsta dryk. skullo först pröuas. ok
rensas. oc sidhan hælghas. hulkom gudh giordhe
ämuäl mykla miskund nar moyses badh for thöm.
ok thera synd var forlatin. ok gudhlik nadh thöm 15 97
gifwin Samuledh äptir thz at iak tok mandom
idhnas alre rätuisan vtan miskund. oc ey miskund
vtan rätuiso. Tha hördhis en högh röst sighiande.
O miskunna modhir. o äuärdhelix konungx
modhir ärna ok rökta miskund. thy at til thik 20
komo böne ok tara thins thiänisto mänz konungx-
sins. Vi vitom at rätuisa är at hans synde skulin
pinas. vtan ärna miskund. at han skoli vmuändas
oc göra sinna synda angir ok bättring. ok göra
gudhi hedhir. Andin swaradhe i gudhi Fyrafald 25
rätuisa är. at han som oskapadhir är ok äuärdhe-
lica är. skuli hedhras owir al thing. thy at
af honom äru al thing. oc al thing blifwa ok
oppehallas i honom. Annor rätuisa är. at honom
som äuärdhelica var ok är. ok hulkin som i fore- 30
skipadhom tima föddis vndir stund ok tima. skuli
thiänas af allom. ok at han skuli älskas i alle

renlikhet. Thridhia rätuisa är at han som af sik
 är opinlikin. ok af mandomsins vägna är giordhir
 pinlikin. ok hulkin som i takne dödhelikhet for-
 skulladhe mannenom odödhelikhet skuli astundas
 5 *owir* al thing. ther magho astundas. ok äru astunda-
 skolande. Fiärdha rätuisa är at the som äru ostad-
 oghe skulin leta sanna stadhelikhet. ok the som
 i myrkiom äru skulin astunda lius som är thän
 hæghe ande bedhandis hans hiälp mz idhrugha.
 10 oc sanne ödhmiukt, Än af thöm konungenom
 gudz modhirs thiänisto man. for hulkom nu bedh-
 is miskund. Sighir rätuisan at timin ymningas
 ey oc räkkir ey til for honom at skola rensa
 vördhelica äptir thy rätuisan wtkräfwir. the synde
 98 15 som han syndadhe mot gudz miskund. Ok ey
 forma hans licame thola the pino som han for-
 skulladhe for sina synde. Tho forskulladhe gudz
 modhirs miskund. ok ärnadhe miskund for thöm
 sama sinom thiänisto man. at han skuli höra the
 20 thing som han giordhe. ok huru han maghe sik
 bättra än han vili vanlica idhrughas ok vmuändas.
 Ok ginstan i thöm sama punkt sa iak i himpnenom.
 eet hws vndarlix vänlex. oc mykelikhetz. ok i
 huseno var bokastol. ok bok ij bokastolenom.
 25 ok iak saa en ängil. oc en diäfwl standande fore
 bokastolenom. Diäfwllin taladhe sighiande mit
 nampn är afwi. thänne ängil oc iak äptirfölghom
 eet thing os astundelikit. thy at vi seem at vald-
 oghaste herra forethänkir at opbyggia stort thing.
 30 oc thy äruodhom vi badhe, ängillin til thingsins
 vpbyggilse. ok iak til thäs fordäruilse. Än thz
 händir os at nar thän astundelike konungin.

kombir stundom i minna händir. är han swa hetir
 ok brännande at iak forma ey halda hans siäl.
 ok nar han kombir stundom i ängilsins händir
 är han swa kaldir ok haall. at han ginstan nidhir
 skridhir af hans handom. Ok nar iak atuaktelica 5
 skodhadhe til thän sama bokastool mz alle huxsins
 atuakt. ympningadhis ey min vndirstandilse. oc
 ey formatte min siäl. at gripa han ok vndirstanda
 hans fäghrind. swa som hon var. ok ey formatte
 min tunga thz wtthydha. hulkins bokastols tilsyn 10
 var swa som soolgisl. hauande rödhan lit. oc hwitan.
 ok forgyltan skinande. gyllene litin var skinande
 swa som solin Än hwite litin war swa som hwit-
 aste snio. ok rödhe litin var swa som fäghirsta 99
 rödh roos. ok hwar litin syntis i androm. thy at 15
 nar iak skodhadhe gyllene litin. sa iak hwita litin
 ok rödha ij honom. Ok nar iak saa hwita litin
 sa iak andra twa litina i honom. Ok samuledh
 var nar iak skodhadhe rödha litin. swa at hwar
 thera syntis i androm. ok tho var hwar thera 20
 aatskildir i androm ok vm sik. ok ängin androm
 förre älla äptre. Ängin androm mindre älla mere.
 vtan i allom thingom ok hwarn stadh. syntos the
 iämpne. Nar iak saa höght vp formatte iak ey
 begripa bokastolsins langlek ok vidhelek. Ok nar 25
 iak sa nidhir formatte iak ey gripa hans diups
 osighelikhet. thy at al thing varo ther obegrip-
 likin at skodha ok gripa Ther äptir saa iak i
 siäluom bokastolenom. skinande book swa som
 mäst skinande gul. the book var ypin. ok hænna 30
 script var ey scrifwadh mz bläk älla nakro tholko.
 Vtan hwart eet ordh i bokinne var lifwande oc

taladhe sik siälft. swa som nakar skulle sighia.
 gör thz älla thz. ok alt sändir var thz ginstan
 talat ok giort Ängin las bokinna script. vtan
 hwat som hälzt the scriptin hiolt. thz syntis alt
 5 i bokastolenom ok ij thöm litomen Fore boka-
 stolenom sa iak en konung lifwande i världinne
 vinstra väghin vidh bokastolin sa iak en annan
 konung dödhan. hulkin som var i háluite. Ok
 höghra väghin vidh bokastolin sa iak then thri-
 10 dhia konungin hulkin som var i skärslo elde.
 Thänne foresagdhe lifuande konungir. var swa
 som i enom siwalom glashögh älla glaskari. ok
 circle. sitiande kronadhir. Owir glascirclenom
 100 hängde eet rädhelikit thrävddat swärdh nalkandis
 15 glascirclenom i hwarre stund. Swa som hängiande
 loodh vidh orlogium nalkas til sit tekn Oppa thäs
 sama lifwande konungxsins höghro hand stodh en
 ängil. hauande forgylt kar ok forgylt skööt. Til
 hans vinstra hand stodh en diäfwl hauande hamar
 20 ok tang. ok badhe striddo the. hulkins thera
 hand nämbre skulle vardha. glas circlenom. Nar
 som han hannadhis. ok sundirginge for swärdhenom.
 Än tha hördhe iak rädhelica röst thäs diäfwlsins
 sighiande. Huru länge skal thätta vara. Vi badhe
 25 ängillin ok iak äptirfölghiom ok vedhom ena
 bradh Än ey vitom vi hulkin vara hona skal
 vinna. Ok ginstan taladhe gudhelik rätuisa til mik
 sighiande. Thässin thing som thik tes äru ey
 licamlik vtan andelik. ok ey är ängil älla diäfwl
 30 licamlike. vtan thz vardhir thy at thu format ey
 vndirstanda andelik thing. vtan mz licamlikom
 liknilsom. Än lifwande konungin syntis thy thik.

swa som i siualom glas circle. thy at hans liiff *är*
 ey vtan swa som skört glas ok skal *ändas* i enom
 punkt. Thre vddat swärdh *är* döðhin hulkin som
 gör thry thing nar han kombir thy at han van-
 makta kroppin. vmskiptir samuitit. ok dräpir allan 5
 styrkin. ok skil swa som swärdh siälina fran.
 kroppenom. ok kötino. Än at ängillin ok diäfwll-
 in synas stridha vm kringlotta glaskarit. teknar
 at hwar thera astunda at h_uaua konungxsins siäl.
 hulkin thöm skal tildömas. hwars radhom hon 10
 meer lydhir. Än at ängillin hawir skööt teknar
 at swa som barnit hwilas i modhorinna sköte.
 Swa äruodha ängillin at siälin skuli presenteras 101
 gudhi swa som ij kari. at hon skuli hwilas i äuärdhe-
 lix hughnadz sköte. Än at diäfwllin hawir hamar 15
 ok tang teknar at diäfwllin draghir siälena til
 sik. mz wrangx lusta tang. ok sundirlöse hona mz
 onda samthykkio hambre. oc synda gärning. Än
 at kringlotte glascirkillin *är* stundom mykyt hetir.
 ok stundom haal ok kaldir. tekna konunxsins 20
 ostadhelikhet. thy at han sattir ij frestilsom. huxsa
 swa mz sik. Än thot iak veet at iak gör gudh
 wredhan vm iak fulcomna min lusta. tho skal
 iak thässon sinne fulcomna han. thy at iak forma
 ey atirhalla mik af thässe gerning, ok swa syndar 25
 han vitandis mot sinom gudh. Ok for thy at han
 synda vitande kombir han i diäfwlsins händir
 Ther äptir takir atir konungin idhrugha ok scripta-
 mal. ok vndkombir annantidh. diäfwlsins händir.
 ok kombir i gooz ängils vald. thy vtan konungin 30
 forlatir sina ostadhelikhet star han vadhelica. thy
 at han hawir vanskelikin grundual. Ther äptir

saa iak vidh bokastolsins vinstra vāgh. thān andra
 dōdha konungin. hulkin som fordōmdir var. til
 hāluitis. klāddan mz konungxlicom klādhom. ok
 sitiande swa som a stool. hulkin som var dōdhir
 5 ok blekir ok mýkyt rādhelikin. Fōre konungx-
 sins ānlite var eet hiul ther hafdhe fyra linio ij
 yttarsto. ok thz hiulit rōrdhis āptir konungxsins
 blāst. Ok hwar linian gik op ālla nidhir āptir
 konungxsins vilia. thy at hiulsins rōrilse var ij
 10 konunxsins valde. Ok thre af thōm liniom varo
 scrifuadha. ok i the fiārdho linionne var alstingx
 ānkte scrifwat. Jak saa āmuāl vidh thāssa kon-
 102 ungxins hōghro hand en āngil. swa som fāghir-
 stan man. hulkins hāndir toma varo ok tho thiānte
 15 han til bokastolin Ok vinstra vāghin vidh kon-
 ungin syntis en diāfwl oc hans howdh syntis vara
 likt vidh hund. hans quidhir var omāttelikin.
 hans nafle ypin opuāllande mz litadho etre. af
 allom etirfullom litom. Ok han hafdhe stora ok
 20 starka ok hwassa klō i hwariom foot. Tha sagdhe
 til mik en mäst skinande swa som solin. ok
 vndarlikin at skodha. for sina skinanda fāghrind.
 thānne konungir hulkin thu nu seer ār vsald.
 hulkins samuit nu skal tes thik. hulkin han var
 25 i sino rike ok sinne akt. nar han doo. Ān hulkit
 hans samuit var fōr ān han fik rikit. thz ār thik
 ey lofikit at vita. Tho skalt thu vita at hans siāl
 ār ey for thinom ōghom. vtan hans samuit. Ok
 for thy at siālin ok diāfwllin āru ey licamlik vtan
 30 andelik. thy skulu thik tes diāfwlslik frestilse.
 oc pina vm licamlik liknilse. Ok ginstan tilburdhe
 thān dōdhe konungin at tala. ey af munnenom

vtan swa som af hiärnanom ok sagdhe swa. O
mine radhgifwara. min akt är at halda ok göma
alt thz vndir mins rikis krono är. Jak vil oc äm-
uäl äruodha at iak maghe ökia thz fangit är. ok
at ther af skuli änkte minskas. Än ey aktar iak 5
at spyria älla leta mz hwat mato thz fangit är
som iak haldir. ympnyt är mik än iak forma halda
ok ökia thz iak hawir fangit. Tha ropadhe diäf-
wllin sighiande. ginom borat är. hwat skal min
krokir göra. Tha swaradhe rätuisan a bokinne 10
som var i bokastolenom. insät thin krok i borona.
ok dragh til thik. ok ginstan thäso rätuisonna
ordhe framfördho var krokin insattir. Än i the 103
samo stund kom miskunninna hamar for konungin.
mz hulkom thän same konungir hafdhe mat wtsla 15
krokin vm han hafdhe vpletat sannind af allom.
ok fructsamlica vmskipt vilian. Än taladhe thän
sami konungir sighiande. O mine radhgifwara ok
mine män, i token mik til herra. ok iak idhir til
radhgifwara. thy kungör iak idhir en man vara 20
i rikenno. hulkin som är mins hedhirs ok mins
lifs forradhare. hulkin som är rikesins forsatare.
ok fridzsins hatatare. ok almoghans i rikenno Thy
än tholkin thols skal almoghin skadhas. vsämia
vaxa ok inbyrdhis ond thing ökias i rikenno. lårdhe 25
ok olårdhe. valloghe män ok almoghin trodho mik
ij thässom ordhom. ther iak sagdhe thöm. swa
mykyt at thän mannin ther iak vanfrägdadhe fik
mästan skadha. oc blygdh for forradhilse. ok
dombir ok biltogha mal gafs mot honom. tho 30
viste väl mit samuit hwat sannindin var. j thäso
male. Ok at iak sagdhe mang thing mot thöm

mannenom. for the giri skuld. iak hafdhe til rikit.
 oc for thy at iak ræddis at mista rikit ok at
 min hedhír skulde wtuidhas. ok at rikit skulde
 mik ok minom æptírkomarom thás fastelicare
 5 vidhírblifwa. Jak thánkte ámuál mz mik at án
 thot iak viste sannindina huru rikit var aflat oc
 fangit. oc huru honom var orättir giordhír. tho
 vm iak takir han annantidh ij mina nadh. ok
 oppinbara iak sannindena. tha kombir allir skadhi
 10 ok obrygdhilse oc vanhédhír owir mik. Ok thy
 stadhfáste iak i minom hugh. hállir vilia dö án
 mina orätuiso gerninga ok ordh atirkalla: tha
 swaradhe diäfwllin. O domare see huru konungin
 wtrákkir mik tungona. gudhelik rätuisa swaradhe
 104 15 insät snaru. Nar diäfwllin hafdhe thz giort. hängde
 hwassasta iärn for konungxsins mun. mz hulko
 han hafdhe mat haua sundirskorit snarona vm
 han hafdhe vilit. Än taladhe thän sami konungir.
 O mine radhgifwara. Jak hafdhe radh mz klärkom
 20 ok lårdhom mannom vm rikesins stadhga. hulke
 alle sighia mik at vm iak anduardhar rikit i andra
 manna händir skulle iak vardha mangom til skadha.
 oc lifs ok gooz forrædhilsa. Ok thy at iak maghe
 bihalla rikit ok väria thz af ouinom. tilbör os
 . 25 at thänkia nakar ny thing. oc kloka fundir. thy
 at gamul ingäld ther tilhöra konunxlicom fata-
 bwr. rákkia ey til at styra ok väria rikit. thy
 forethänkte iak nakra nya oc swiklica alaghur.
 ok skatta oppa läggia rikit. til mangra rikesins
 30 manna. ok ámuál menlösa manna ok väghfaranda
 manna ok köpmanna skadha. i hulkom fundom
 iak forethänkte at blifwa alt til dödhin Än thot

mit samuit viste at thæssin thing varo mot gudhi.
 ok alle rätuiso. ok oppinbare höuisklikhet Ok tha
 ropadhe diäfwllin sighiande. O domare thänne
 konungir bögdhe badha sina händir vndir mit
 vatnkar. hwat skal iak göra. Rätuisan swaradhe. 5
 Wtgiut owir thöm thit etir. Ok thäntidh etrit var
 wtgutit kom ginstan smörilsinna vin fore konungin
 mz hulko han hafðhe väl format afthwa thz etir.
 Tha ropadhe diäfwllin maktelica sighiande. Jak
 see vndarlikit ok othänkelikit. min krokir är in- 10
 sattir thässa konunxsins hiarta. oc ginstan offradhis
 honom hamar i skööt. Ok min snara är insat hans
 mund. ok hwassasta iärn biudz honom. mit etir 150
 är ämuäl ingutit hans handom. ok än offras hon-
 om smörilsa kar. Rätuisan swaradhe a bokinne som 15
 var i bokastolenom. Al thing hua tima ok mis-
 kunnin ok rätuisan skolu mötas aat Ther äptir
 taladhe gudz modhir til mik sighiande. kom dottir
 see oc hör. hwat godhir ande älla hwat ondir
 ande äggia siälinne. thy at hwar man hawir in- 20
 giutilse ok sökilse stundom af godhom anda oc
 stundom af ondom. ok ey är nakar thän hulkin
 som ey sökis af gudhi swa länge som han lifwir.
 Ok ginstan syntis thän same dödhe konungin.
 hulkins siäl godhir ande äggiadhe ok rædh thässa- 25
 ledhis tha han lifdhe. O vin. thu äst skylloghir
 at thiäna gudhi mz allom kraptom oc makt. thy
 at han gaf thik liiff. samuit vndirstandilse. hel-
 brygdhelikhet. oc hedhir. ok än ther owir thol
 han thik i thinom syndom. konungxsins samuit 30
 swaradhe talande i liknilse. thz är sant at iak äghir
 thiäna gudhi. af hulkins valde iak är skapadhir.

ok atirlöstir. ok iak liuir oc vppehaldz af hans
 miskund. Thwärt amoot äggiadhe ondir ande
 konungenom. O brodhir iak radhir thik got radh.
 gör swa som thän som rensa äple. han kasta bort
 5 fasit ok afskrädhona. oc thz bázsta ok thz nyt-
 licasta atirgömir han sik. gör thu samuledh. thy
 at gudh är ödhmiukir oc miskunnsambir. tholughir.
 ok ängxsins vidhirthorfwande. gif thy honom af
 thino goze thz thu gitir gagnlica oc väl mist.
 10 oc atirgöm thik thz nytlicasta. oc thz som bázst
 är. gör thy alt thz thik lystir til kroppin. thy
 106 at thz ma rasklica bátras. ok forlat thz som thik
 ey lystir at göra än thot thu äghir thz göra. oc
 gif almoso for thz. thy at flere magho ther af
 15 hugnas. Konunxsins samuit swaradhe. thätta är
 nyttelikit radh. thy at iak ma väl nakat gifwa
 af mino goze. af hulko iak hawir ey skadha.
 hulkit gudh räkna tho alra mäst. Än alt annat
 skal iak göma til minna eghna nyt. at iak maghe
 20 afla oc fa mangra manna venskap. Ther äptir
 taladhe ängillin annantidh. som konungenom var
 gifwin til gömo mz sinom radhom ok inskiut-
 ilsom sighiande konungenom. O vin. thänk at
 thu äst dödhelikin. oc skal sköt döð. huxsa ok
 25 ämuäl at thätta lifwit är stunt. ok gudh är rät-
 uis domare oc tholughir. hulkin som väghir alla
 thina thanka. oc ordh ok gärninga. af thins
 vndirstandilsa allirs ophofwe. ok til thinna ände-
 lykt. ok han ämuäl dömir alla thina aktir ok
 30 astundilse. ok latir änkte oransakat. thy nytia
 thin tima ok föroleek skällica. styr thina limi
 til siälinna nyttelikhhet. liiff välmatadhir. ey gör-

ande kötzsins vilia i ondom astundilsom. thy at
 the som lifwa äptir kötino oc sinom vilia. skulu
 ey koma til gudz fädhirnis land Thwärt a mot
 äggiadhe diäfwlslikin ande konungenom mz sinom
 inbläsilsom. O brodhir än thu skalt göra räkin- 5
 skap af allom stundom ok timom. huru skalt thu
 tha glädhias. thy hör mit radh. gudh är miskun-
 sambir ok blidcas rasklica. oc ey hafðhe han atir-
 löst thik vm han vilde fortappa thik. Thy sighir 107
 scriptin at alla synde forlatas vm idhrugha. Gör 10
 thy swa som en klokir man. hulkin som skulle
 gälla thöm han var skylloghir tiughu vaghe guld.
 ok ey hauande thz han matte bitala. spordhe
 radh af sinom vin. ther honom rædh at taka xx
 vaghir älla pund kopar. oc forgylla thöm mz enne 15
 vagh guld. oc swa forgyлта gälla thöm han var
 skylloghir. ok thän sami giordhe äptir thy radhe.
 oc galt sinom borghara xx vaghir kopir. smordh
 oc forgyлт mz gulle. ok nittan pund guld behyлт
 han sik siäluom. Gör oc thu samuledh. skipa 20
 nittan stunde af timanom til thin vilia ok lusta.
 oc til thinna glädh. ok en time är thik ympnin
 til at haua sorgh. ok idhrugha for thina synde.
 gör thy diärflica äptir thinna synda vidhürgango
 oc scriptamal. hwat thik lystir. thy at swa som 25
 kopar smordhir mz guld. synis allir saman guld.
 Swa synda gerninga hulka som teknas mz kopar-
 enom. forgyлта mz idhrugha skulu afskrapas. oc
 alla thina gärninga skulu skina som guld. Konung-
 sins samuit swaradhe. thätta radh synis vara skäl- 30
 likit ok lustelikit. thy at vm iak swa gör ma iak
 skipa alla timana til minna glädh. Än taladhe

godhír āngil konungenom mz sinom inblāsilsom
 sighiande. O vin. huxsa fōrst mz hwat māstar-
 skapi gudh wtledde thik. af thinna modhirs
 thranga quidh. Ok thānk annantidh mz hwat
 5 tholomodhe gudh lātīr thik lifwa. huxsa thridhia
 tidh mz huru store besklikhet han atirlōste thik
 af āuārdhelicom dōdh. Thwārt a mot inblāste
 diāfwllin. oc rādh konungenom i swa matto. O
 108 brodhír Vm gudh wtledde thik af thrangom
 10 modhirs quidh i vārlidinna viidhlek. huxsa āmuāl
 at gudh skal wtledha thik annantidh af vārlidinne
 mz hardhom dōdh. ok vm gudh lātīr thik lānge
 lifwa. hoxsa ok āmuāl at thu hawīr mykyt omak
 ok drōuilse mot thinom vilia i thāssō lifwe. Ok
 15 vm gudh atirlōste thik mz sinom hardha dōdh
 hwa nōdgadhe han ther til. ok ey badh thu
 han ther til. Tha swaradhe konungxsins samuit
 swa som talande innantil. sant ār thz thu sighír.
 meer sōrghír iak nu at iak skal dōō. ān nar iak
 20 var fōddir af modhír lifwe. ok thungare ār mik
 at thola vārlidinna ginuārdho ok mins hux gen-
 stridhelikhet. ān nakat annat. ok iak vilde ān
 mik gafwis vsk. hāllir lifwa i vārlidinne vtan
 drōuilse ok blifwa i hānna hugnadh ān skilias
 25 af vārlidinne. ok hāllir vilde iak haua āuārdhe-
 likit liif i vārlidinne mz vārldz hugnadh oc sālīk-
 het. ān at ihesus hafdhe atirlōst mik mz sino
 eghno blodhe. ok ey aktadhe iak at vara ij hime-
 rike ān iak matte haua vārlidina. āptīr minom
 30 vilia i iordhrike Tha hōrdhe iak ordh af boka-
 stolenom sighiande swa. tak bort smōrilsanna kar
 af konungenom. thy at han syndadhe mot gudhi

fadhír. Gudh fadhír. hulkin som ár i sonenom ok
 thöm hálgha anda áuárdhelica. gaf rät lagh ok
 san vm moysen. Än thänne konungir skipadhe
 ginuárdogh lagh ok wrang. Än for thy at thänne
 konungir giordhe nakar godh thing. än thot ey mz 5
 godhe akt. gífs honom at ägha ríkit i sína dagha.
 at han skuli swa taka sín lön i vörldinne. Annan-
 tidh taladhe ordhit af bokastolenom sighiande swa. 109
 bortför hwassasta iärn af konungsins öghom. thy
 at han syndadhe mot gudz syni. ther sighir mz 10
 sinom apostle. at dombir vtan miskund skal
 them vardha som ey gör miskund. Än thänne
 konungir vilde ey göra miskund. them manne ther
 han viste vara orättelica plaghadhan. oc ey rätta
 sína villo. ok ey vmskipta sín wranga vilia. tho 15
 for nakra the godha gerninga som han giordhe.
 gifwis honom til löna at han hafwi sníäl ordh i
 munnenom. ok at han ráknis viðs oc sníállir af
 flástom. Thridhiatidh taladhe rátuisonna ordh
 sighiande. takis bort hamarin af konungenom. thy 20
 at han syndadhe mot thöm hálgha anda. thy at
 thän hálghe ande forlatir synde allom thöm sannan
 idhrugha haua. Än thänne konungir forethänkíkir
 at blifwa i sinne synd. alt til ändelyktena. tho
 for thän skuld at han giordhe nakra godha ger- 25
 ninga. gifwis honom thz han hetelikast oc mást
 astunda. hans öghom lustelikit. som ár the faghra
 quínnan som han bedhis til hustru. ok ther mz
 at han skoli faa faghran líifs ánda. ok öskelikin
 for vörldinne. Ther áptir nar konungxsins yttarste 30
 time kom ropadhe diáfwillin sighiande. smörilsa
 karit ár nu bort takit. thy skal íak thyngia händ-

110

rina at the skulu ey göra fructsama gärninga.
 Ok ginstan diäfwllin hafðhe thz sakt. var konungin
 rāntir af styrk ok helbrygdhelikhet. Ok ginstan
 ropadhe diäfwllin sighiande. hwassa iärnit är bort
 5 takit. thy skal iak thyngia ok bätir atläggia mina
 snaru. ok tha var ginstan konungin rāntir af
 maleno. Ok ij sama punktenom taladhe rätuisan
 til then godha ängillin som konungenom var
 gifwin til gömo sighiande leta i hiuleno. oc see
 10 hulkin linian vpgar i höght. oc tha fanz the linian
 vpga ther alstinx änkte var scrifwadh. vtan var
 al slät Ok tha swaradhe rätuisan. thy at thässin
 siälin älskadhe thz tomt är. thy skal hon nu
 ga til sins atirlönara älskelikhet. ok ginstan skildis
 15 konungxsins siäl vidh kroppin, Nar siälin var
 wtgangin ropadhe ginstan diäfwllin sighiande,
 Jak skal sundirslita thässa konunxsins hiärta.
 thy at iak äghir hans siäl. Ok tha sa iak huru
 konungin allir vmskiptis af howdzsins iässa oc
 20 til ylianna. ok syntis rādhelikin swa som thz
 diur som alt vare flaghit. ok hans öghon wt-
 brutin. ok alt kōtit swa som samanlifrat. ok tha
 hördhis hans rōst tholkin. Vee mik thy at iak
 är blindir vordhin. swa som hwalpir föddir i
 25 blinde. letande modhorinna baklot. thy at for
 min othokka see iak ey modhrinna spina. Ve
 mik. thy at iak se i minne blinde at iak skal
 alre see gudh. thy at mit samuit vndirstar nu
 hwat iak skulle haua giort oc iak ey giordhe.
 30 Vee mik. thy at iak föddir i vārlidina mz gudz
 forsyn. ok rensadhir mz döpilsom. glömde at
 älska gudh. ok for thy at iak vilde ey drikka af

gudhelix sötma miolk. thy är iak licare blindom
 hund. än seande ok lifuande barne. Än nu äm-
 uäl mot minom vilia än thot iak var konungir.
 nödhgas iak at sighia sannind. Jak var tilbundin
 swa som mz threm repom ok skylloghir at thiäna 5
 minom gudh. for döpsit. oc for hionalaghit. oc
 for rikesins krono. Än thz första forsmadhe iak.
 thy at iak vände min godhuilia til världinna 111
 fafango. thz andra aktadhe iak ey. thy at iak
 astundadhe annars hustru. thz thridhia forsmadhe 10
 iak. nar iak höghfärdhadhis af världzlico valde.
 oc iak huxsadhe ey himirikis vald. Ok for thy.
 än thot iak är nu blindir. tho see iak i mino
 samuiti at iak skal bindas til diäfwlsins hat. for
 döpsins forsmäilse. for kötzsins vanshipadh rörilse 15
 skal iak thola diäfwlsins lusta. Än for höghfärdh-
 ina skal iak tilbindas diäfwlsins fotom. Tha swar-
 adhe diäfwllin. O brodhir. nu är time at iak skuli
 tala. oc göra talande. kom thy mik ey mz kär-
 lek vtan mz hat. Visselica iak var fäghirst af 20
 allom änglom. oc thu vast dödhelikin man. ok
 valloghaste gudh gaf mik frälst siälfswald. än for
 thän skuld at iak rördhe thz vanshiplica. oc iak
 vilde hällir hata gudh. at iak skulle ga owir han
 än iak vilde älska han. thy fiöl iak swa som thän 25
 som howdhit hawir nidhiruänt. oc fötrena op.
 Än thu swa som ok hwar man. vast skapadhir
 äptir mit fald. oc fik särlikin fordel for mik. swa
 som är at thu äst atirlöstir mz gudz sons blodhe
 ok ey iak. thy for thän skuld at thu forsmadhe 30
 gudz kärlek. thy skalt thu vända thit howdh til
 minna fötir. ok iak skal taka thina fötir i min

112

mun. at vi skolin vara swa samanfögdhe swa
 som the. ther annar hawir swärdh i annars hiärta.
 ok annar kniiff i annars inälfwom. thu stik mik
 mz thinne wredhe. ok iak skal stinga thik mz
 5 minne ilzsco. thy at iak hafðhe howdh som är
 vndirstandilse at iak skulle hedhra gudh. vm
 iak hafðhe vilit. ok thu hafðhe fötir thz är styrk
 at ga til gudh. ok thu vilde ey. thy skal mit
 rædhelica howdh. vptonöta thina kallo fötir. Visse-
 10 lica thu skalt vpswælghias oatiruændelica. oc ey
 vptonötas. vtan thu skalt vponyas til thz sama
 æuærdhelica. Föghiom os æmuäl saman mz threm
 repom. första repit vari i midhuagho. mz hulko
 thin nafle ok min skuli samanføghias. at mik
 15 andande skuli thu dragha mit etir i thik. ok nar
 thu andas skuli iak dragha thin inæalue i mik.
 ok thz är väl vart. thy at thu ælskadhe meer
 thik än thin atirlösara. swa som iak ælskadhe
 meer mik än min skapara. föghiom saman mz
 20 andro repeno thit howdh ok mina fötir. mz thy
 thridhia. mit howdh oc thina fötir. Ther æptir
 sa iak then sama diæfwl haua thre hwassa klör i
 hwariom foot. ok sagðhe til konungin. O brodh-
 ir. thy at thu hafðhe öghon til at thu skulle
 25 see lifsins vāgh. ok samuit at skodha mællan ont
 oc got. thy skulu twa mina klö inga ok ginom
 stinga thin öghon. ok thridhia klon skal inga i
 thin hiärna. af hulkom thu skalt swa quæfwias.
 at thu skuli aldir saman vara vndi minom fotom.
 30 thy at thu uast til thz skapadhír at thu skulde
 vara min herra. ok iak thin fota pallir. thu fik
 ok tw öron. til at thu skulle höra lifsins vāgh.

ok mun til at thu skulle tala siálinna nyttelik
 thing. Vtan for thán skuld. at thu forsmadhe at
 höra ok tala thinna siál helso. thy skulu twa klör
 annars minz footz. inga i thin öron. af hulkom
 thu skalt swa pinas. at al the thing skulu vardha 5
 thik alra beskast. som thik syntos för vara söt
 nar thu syndadhe mot gudhi Sidhan thätta var
 saght, samanfögdhos mz foresagdhom mattom.
 konunxsins howdh. oc fötir ok nafle. mz diäfwlsins
 hofdhe ok fotom ok nafla. ok swa samanbundne 10 113
 nidhírforo the badhe i háluitis diup. Ok tha hör-
 dhe iak ena röst sighiande. O. O. hwat hawir nu
 konungin af allom sinom rikedomom. visselica
 ey vtan skadha. ok hwat af hedhrenom visselica
 ey vtan blygdh. Hwat hawir han af sinne giri. 15
 ther han mz girnadhís rikit. sannelica 'ey vtan
 pino. han var smordhír mz hálaghe oleo. ok
 vigdhír mz hálaghom ordhom. ok kronadhír mz
 konungxlike krono. at han skulle hedhra gudz
 ordh ok gerninga. ok väria oc styra gudz folk. 20
 ok vita sik altidh vara vndir gudz fotom. ok gudh
 sin atirlönara. Än for thy at han forsmadhe at
 vara vndir gudz fotom. ok lydhno. thy är han
 nu vndir diäfwlsins fotom ok herradöme. Ok for
 thy at han vilde ey atirlösa sin tima mädhan 25
 han matte. thy skal han ey haua hädhanfran
 fruktsaman tima. Ther äptir taladhe rätuisan a
 bokinne hulkin som var i bokastolenom ok sagdhe
 til mik. Al thessin thing som thik äru swa al-
 uarlica teedh. äru i enom punkt när gudhi. Än 30
 for thán skuld at thu äst licanlikin. thy är vidhír-
 thorftelikit. at andelik vndirstandelse skulin thik

vplatas oc tees mz likamlicom liknilsom. Ok at
 konungin ok diáfwillin ok ängillin syntos thik
 tala til saman. thz är änkte annat. vtan at äggilse
 oc ingiutilse gooz ända ok ondz. äntigia giordha
 5 vm thöm älla thera radhgifwara. älla thera vini
 til konunxsins siäl. Än at diáfwillin ropadhe
 sighiande. ginom borat är thäntidh konungin
 sagdhe sik vilia behalda hwat som hälzt vndir
 krononne var. ä i hwat hälzt matto thz vare
 114 10 fangit ok aflat. ok ey akta rätuisona. Thz är swa
 vndirstandande. at konungxsins samuit ginom
 boradhis mz diäfwlsins iärne. thz är mz syndenna
 hädzsko. nar han vilde ey vpleta ok ranssaka.
 hulkin thing rätuislica hördho til rikit. älla ey.
 15 älla nar han aktadhe ey at vägha ok skodha.
 hulka rätuiso han hafdhe til rikit. Än tha var
 krokin insattir konungxsins siäl. nar som diäfwl-
 sins frestilse formatte swa mykyt i hans siäl. at
 han vilde blifwa i sinne orätuiso alt til dödhin.
 20 Än at hamar kom i konungxsins skööt. aptir
 krokin teknar idhrughans tima som gifwin var
 konunginom Thy än konungin hafdhe haft tholkin
 thanka. Jak syndadhe. ey vil iak längir atirhalla
 vitande orättelica ok illa aflat gooz. jak skal
 25 bättra mik hädhan fran. ginstan hafdhe orät-
 uisonna krokir varit wtslaghin mz idhrughans
 hambre. ok konungin hafdhe komit til godhan
 vägh ok liiff Än at diáfwillin ropadhe sighiande.
 konungin biudhir mik tungona. ok ginstan var
 30 snaran insat. thy at konungin vilde ey göra nadh
 mz thöm mannenom. som vanfrägdhadhir var af
 honum. thz är swa vndirstandande at hulkin som

hálzt som vitande lasta ok vanfrägdhír sin iám-
cristin. at han skoli wtuidha sina eghna frägdh.
han styris af diäfwlslicom anda. oc skal bindas
mz snäru swa som thiufwir. ok at hwast iärn
kom for konungin äptir snärona. teknar timan 5
gifnan konungenom i hulkom han hafðhe mat
vmskipta. ok rätta wrangan vilia oc gerning. thy
nar mannin rättir sin brut mz godhom vilia ok
bättring. tholkin vili är som hwassasta iärn. mz
hulko diäfwlsins snara sundirskärs. ok synda for- 10 115
latilse forskullas. Thy än konungin hafðhe vmskipt
sin vilia oc giort nadh thöm orättelica ok van-
frägdadha mannenom. ginstan hafðhe diäfwlsins
snara varit sundirskorin. Än for thy at han stadh-
fäste sin vilia i onde forakt. thy var rätuisa at 15
han skulle thes meer hårdhas. Thridthiatidh saat
thu at nar som konungin forethänkte vppa läggia
nya skatta i rikenom var etir ingutit ij hans händir.
Etrit tekna at konungxsins gerninga styrdhos af
diäfwlsins anda. ok wrangom äggilsom. thy at 20
swa som etrit gör·oro ok kyld i kroppenom. swa
möddis konungin ok oroadhis af ilzskofullom
äggilsom. oc huxsilsom. vpletande ok thänkiande
mz hwat matto han matte faa andra manna gooz
ok ägho. ok väghfaranda manna guld. oc haf- 25
wor. badhe til land ok vatn. Thy at nar tholke
vandrande män swa som sofwande trygge oppa
felikhet. thänkto oc trodho sit guld oc gooz
vara väl beuarat i sinne värio ok sinom eghnom
handom. viste the ey af för än thz var i konungx- 30
sins valde. Än at smörilsanna kar kom äptir etrit.
teknas ihesu christi blodh mz hulko hwar siukir

lifwande görs. thy vm konungin hafðhe vää't ok
 stänkt sina gerninga i ihesu christi blodz skudh-
 ilsom. ok hafðhe bidhit gudh sik til hiälp. oc
 hafðhe saght, O herra gudh. thu som mik skap-
 5 adhe ok atirlöste. iak veet at iak kom mz thino
 tillate til rikit ok krononna. vmstridh thy the
 ouini som mot mik stridha ok lös mina skuld.
 thy at rikesins ingäld ympningas ey til thz. Jak
 hafðhe ändelica giort hans gärninga ok byrdhe
 10 lätta at bära. Än for thy at han girnadhiss annars
 116 gooz viliande synas rätuis hwar han viste sik
 vara orätuisan thy styrdhe diäfwllin hans hiärta.
 hulkin honom rädh oc tilskyndadhe at göra mot
 kirkionna skipan. ok röra oc vpuäkkia stridhe
 15 oc swika menlösa. ther til rätuisan af gudhelix
 valdz bokastol ropadhe owir han hämd oc dom
 oc iämpnadh. Än hiulit hulkit som rördhis äptir
 konungxsins bläst. teknar konunxsins samuit.
 hulkit som rördhis swa som hiul stundom til
 20 glädhi ok stundom til sorgh. Ok fyra linior
 hulka som varo i hiuleno tekna fyrafallan vilia
 som hwar man äghir at haua. swa som fulcomnan.
 starkan. rättan. fulcommin vili är at älska gudh
 ok vilia haua han owir al thing. Ok thänne vili
 25 skal vara i försto oc höxsto linionne. Annar vili
 är at astunda oc göra sinom iämcristne got. swa
 som sik siäluom fore gudz skuld. ok thässin vili
 vari starkir at han skoli ey brista af hat älla
 nidzskap. Thridhi vili är at vilia afhalda af
 30 kötlicom astundilsom. ok astunda äuärdhelik
 thing. Ok thässin vili vari rättir at thz vardhe
 ey til at thäkkias mannom vtan gudhi. Ok thässin

vili skal vara scrifwadhír i thrídhio linio. Fiárdhe
vili ár ey vilia húa vörldina vtan skállica til
ensampna vidhíorthorft. tha hiulit var vmuánt.
syntis i the linionne som vpgik i höght. at konungin
álskadhe vörldinna lustilse oc forsmadhe gudz 5
álskelikhet. J andre linionne var scrifwat at han
álskadhe vörldinna män ok hedhír. J thrídhio
linionne var scrifwat the álskelikhet som han
hafdhe vanskíplíca til vörldinna ágho. ok ríke-
doma. J fiárdho linionne var ánkte scrifwat vtan 10
alt var thz tomt i hulko gudz álskelikhet owir
al thing skulle húa varit scrifwadh. Ok thy thz
som tomt var i fiárdhe linionne teknadhe at hans
siäl var tom af gudz álskelikhet. ok ráddogha
thy at vm ráddoghan draghír siälin gudh til sik. 15
ok mz álskelikhetinne fästis gudh i godhe siäl.
thy vm mannin hafdhe alre álskat gudh i lifwandis
lifwe. ok sagdhe nu i yttarsta timanom. af allo
hiärta. O herra gudh. mik angra af allo hiärta
húa syndat mot thik. gif mik thina álskelikhet. 20
ok iak skal bátra mik. här áptír. thän man. som
tholka álskelikhet hafdhe skulle ey ga til háluitis.
Nw for thy at konungin álskadhe ey thz han
skulle álska. thy hawir han nu sins álskelikhetz
atirlön. Ther áptir sa iak then andra konungin 25
vidh rátuisonna höghro hand hulkin som var i
purgatorio. Ok han var likir nyföddo barne. ey
formaghande röra sik. vtan at enast. at han vp-
lypte öghonin. Ok vinstra vägh vidh konungin.
stodh en diäfwl hulkins howdh líkt var vidh 30
smidhiobälgh. mz lange pipo. ok hans arma syntos
swa som tve orma. hans knä swa som präs. ok

hans fötir swa som langir krokir. Oppa konungx-
 sins höghro hand stodh faghirste ängil. redho-
 boin at hiälpa. ok tha hördhe iak röst sighiande.
 Thanne konungir synis nu swa som hans siäl
 5 var skipadh. nar hon gik af kroppenom. Ok
 ginstan ropadhe diäfwllin til bokinna som var i
 bokastolenom. oc sagdhe. Vndarlikit synis här
 thy at thanne ängillin ok iak bidhadhom thässa
 barnsins fözlo. han mz sinne renlikhet. ok iak
 10 mz alle minne orenlikhet. thäntidh barnit var
 födt. ey til kötut vtan af kötino. syntis i thy
 orenlikhet ther ängillin vidh stygdis. ok formatte
 ey hanna smaswenin. Än iak hannar han thy at
 han fiöl i mina hämdir. än ey veet iak hwart
 118 15 iak skal ledha han: thy at min myrko öghon see
 ey han. for enna handa klarhetz skini som fram-
 gar af hans bryste. Än ängillin see han oc veet
 hwart han skal ledha han ok forma ey hanna
 han. thy thu som rätuis domare är lös vara
 20 strijdh ok skil vara thrätto. Ordhit swaradhe
 a bokinne som stodh i bokastolenom. thu som
 tala. sigh for hwat sak thässe konunxsins siäl
 fiöl i thina hämdir. Diäfwllin swaradhe. thu äst
 siälf rätuisan. thu sagdhe at ängin skulle inga
 25 i himerike thän som ey för atirgulle orättelica
 aflat gooz. oc borttakit. Än thässin siäl är al
 smittadh af illa fagno. oc orättelica afladho goze.
 swa mykyt at alla hans adhro ok miärghir ok
 köt. ok blodh vpföddos. ok växsto af orättelica
 30 afladho goze ok kost. Annantidh sagdhe thu. at
 liggianda få oc dyra hafwor. ther maar ok madhka
 gnagha ok vpäta skulle ey samansankas. vtan the

hafwor oc gooz som blifwir æuærdhelica. Än i
 thässe siälinne är then stadhin tombir ther hime-
 rikis liggiandafä ok hafwor skulle liggia. Än thän
 stadhin var fullir hwar madhca oc frödhe föddos
 ok vpfostradhos. Thridhiatidh sagdhe thu at iäm- 5
 cristin skulle älskas for gudz skuld. Än thässin
 siäl älskadhe meer kroppin än gudh. ok aktadhe
 änkte af iämcristins älskelikhet. thy at mädhan
 han var i kötino oc kroppenom. hugnadhiss han
 af thy goze som orättelica borttox af hans iäm- 10
 cristne, ok sarghadhe sinna vndirdana hiärta. ok
 aktadhe ey andra manna skadha. mädhan han
 hafdhe yfryt. han giordhe hwat som hälzt honom
 thäktis ok bödh hwat han vilde. ok litit aktadhe
 han af iämnadhenom. Thätta äru höxsta saki. ther 15
 han kom fore i mina händir. ok thöm fylgdho
 otalica andra. Tha swaradhe ordhit af rätuisonna
 book sighiande til ängillin. hör thu ängil siälinna
 gömare. hulkin som är i liuse ok seer liusit. hwat
 rät älla dygdh hawir thu til at hiälpa thässe siäl. 20
 Ängillin swaradhe. han hafdhe hælgha cristna
 tro. oc trodhe oc hopadhe hwaria synd skula af-
 skrapas oc forlatas mz idhrugha oc scriptamalom.
 ok räddis han gudh. än thot mindra än han skulle.
 Annantidh taladhe rätuisan af bokinne. sighiande, 25
 O thu min ängil. thik louas nu at hanna siälina.
 oc thik diäfwl louas at see siälinna lius. vpletin
 thy oc ranzsakin badhe hwat som thässe siälin
 älskadhe nar hon lifdhe i licammanom. oc hafdhe
 alla limi hela. Ängillin oc diäfwllin swaradho 30
 badhe. han älskadhe männena ok rikedomana.
 tha sagdhe rätuisan a bokinne, hwat älskadhe

han nar han ängxladhis af dözsins thrange. the
 swaradhio badhe. han älskadhe sik siäluan. thy
 at meer ängxladhis han af kötzsins siukdom oc
 hiärtans dröuilsom. än af sins atirlösara pino.
 5 Än taladhe rätuisan. vpletin hwat han älskadhe
 i sins lifs yttarsta punkt. nar han hafdhe än i
 sik heelt samuit. ok vndirstandilse. Ängillin
 swaradhe tha ensamin. thässin siälin huxsadhe
 tholkaledhis Vee mik at iak var mykyt diärfwir
 10 mot minom atirlösara. gudh gafwe at iak hafdhe
 en tima i hulkom iak matte thakka minom gudhi.
 meer thrängir oc thräghar mik nu at iak hawir
 syndat mot minom gudhi. än mins kötz värkir.
 ok ämuäl. än thot iak finge ey himerike. tho
 15 vilde iak thiäna minom gudhi. Rätuisan swaradhe
 120 a bokinne sighiande. Thy at thu diäfwl format
 ey see siälina for hänna klarhetz skiin skuld.
 Ok thu min ängil format ey hanna hona. för
 hänna orenlikhet. thy är rätuis dombir at thu
 20 diäfwl skuli rensa hona. ok thu ängil hugna hona.
 ther til hon skuli inledhas til äronna klarhet.
 Än thik siäl louas at see til ängillin ok hua
 hugnadh af honom. Ok thu skalt vardha lut-
 takande christi blodz oc hans modhirs oc gudz
 25 kirkio böna. Ther äptir sagdhe diäfwllin til siälinna.
 for thän skuld at thu komt i mina händir ful
 mz illa afladho goze oc kost. thy skal iak töma
 thik mz minom präs. ok tha satte diäfwllin
 konunxsins hiärna mällan sin knä. hulkin lik
 30 varo präs. ok samanthrängde starklica i langleek
 ok vidhelek. ther til allir mārghin vardh thundir
 oc klen swa som träs lööf. Annantidh sagdhe

diäfwllin til siälinna. thy at then stadhin hwar
dygdhena skullo vara. är tombir. thy skal iak vp-
fylla han. Ok tha satte diäfwllin swa som smidhio-
bälgx pipo i konunxsins mun ok bläste starklica
ok maktelica vpfyllande han mz rädhelico vädhre. 5
swa mykyt at alla konunxsins adhro ok sinu
slitnadho vsulica Thridhiatidh sagdhe diäfwllin
konunxsins siäl thy at thu vast omiskunsambir
vidh thina vndirdana ther skullo haua varit swa
som thine syni. thy skulu mine bitande arma 10
thrängia thik ok pina. thy at swa som thu stakt
thina vndirdana. Swa mine arma like ormom skulu
slita thik mz mästom värk ok styg. Äptir thässa
thre pino swa som prässins. oc blästins ok orm-
anna. nar diäfwllin ville än thyngia pinonar ok 15
byria af the försto tha saa iak gudz ängil wt-
rökkia sina händer owir diäfwlsins händer. at han
skulle ey thyngia oc öka pinonar. at göra hona
äptir sinne ilzsco swa thunga som första sinne.
Ok swa minzskadhe gudz ängil pinona i hwarre 20
stundinne. ok siälin oplypte sin öghon til ängillin
äptir hwaria pinona. tho änkte talande. vtan swa
som teknande. i sinom athäfwom. at hon hugnadhiss
oc skulle sköt frälsas ok helas. Sidhan taladhe
ordhit af bokastolenom sighiande mik, Al thässin 25
thing ther thik äru swa füllelica teedh. vardha
när gudhi ij enom punkt. Än for thy at thu äst
licamlikin. thy tees thik thässin thing vm liknilse.
Nw än thot thänne konungir var girughir til
världz hedhir. ok at taka the thing som ey varo 30
hans. tho for thän skuld at han räddis gudh. oc
lät af at göra somlik thing ther honom lyste for

thän räddoghan. thy drogh thänne räddoghe han
 til gudz kärlek. thy skalt thu vita at mange
 mangfalle giordhe. oc vafðhe i mangom syndom.
 fa mästan idhrugha fore döðhin. ok thera idhrughe
 5 ma swa fulcommin vara. at ey at enast forlatz
 thöm syndin. vtan än ämuäl skärslo eldz pina.
 vm the döð i thöm idhrugha. Än thänne konungir
 fik ey kärlek. för än i yttarsta liffsins punkt. ok
 nar honom vanskadhis samuitit ok al kropsins
 10 makt. fik han gudhelik inskiutilse af minne nadh.
 swa at han syrgðhe meer af gudz vanhedhir. än
 af sinom värk oc skadha. ok thässin sorghin
 teknadhe thz liusit. ther diäfwllin var af blindir
 giordhir. ok viste ey hwart han skulle ledha
 122 15 konungxsins siäl. Ok ey sagðhe han sik for thy
 vara blindan, at han ey hafðhe andelik vndir-
 stanðilse. vtan at han vndradhe swa mykla liusins
 klarhet. ok swa mykla orenlikhet. i the siälinne.
 Än ängillin viste väl. hwart han skulle ledha
 20 siälinna. Än han matte tho ey hanna hona för
 än hon vare rensadh. Swa som scrifwat är Ängin
 skal see gudz änlite vtan han för är rensadhir.
 Än taladhe ordhit a bokinne sighiande. thz at
 thu saat ängilin wträkkia sina händir owir diäf-
 25 wlsins händir. at han skulle ey thyngia pinona.
 teknar ängilsins vald owir diäfwlsins vald. ther
 ängillin mz fortakir oc atirhallir diäfwlsins makt
 oc vald. thy at diäfwllin hafðhe änga matto oc
 änga skipan. til at pina siälina. vtan han atir-
 30 hiollis mz gudz dygdh. oc valde. ok thy gör
 gudh ämuäl miskund i häluite. thy at än thot
 fordömdom vardhir ey atirlösn. oc ey synda for-

latilse alla hugnadhír. tho är gudz miskund mykyn i
 thy at the pinas ey vtan äptír rätuisonne ok sinne
 forskullan. Älla hafðhe diäfwllin änga tämpran
 älla matto i sinne ilzsko. Sannelica at thänne
 konungir syntis swa som nyföt barn tekna at 5
 hulkin som vil föðhas af vörldinna fafango oc til
 himerikis liiff. skal vara menlös som barn ok
 vaxa til fulcomnilsa i gudz nadhom. oc dygdhom.
 ok at konungin vplypte sin öghon til ängillin.
 tekna at han hafðhe hugnadh af thöm ängle hans 10
 gömare var. ok glädhi af hopi. thy at han hop-
 adhi sik koma til äuärdhelikit liiff. Ok swa vndir-
 standas andelik thing vm licamlik liknilse. thy at
 ängla älla diäfla haua ey tholka limi älla vidhír-
 talan mädhan the äru anda. Vtan thera godhlekir 15 123
 ok ilzska kungörs licamlicom öghom. vm tholik
 liknilse. Ther äptír taladhe ordhit af bokastolenom
 sighiande mik. Bokastolin som thu sa tekna siäluan
 gudhdomin fadhír ok son ok thän hálgha anda.
 Än at thu formatte ey begripa bokastolsins lang- 20
 likhet. ok vidhelek. oc ey diuplikhet oc ey höghe-
 likhet. tekna at ängin forma at finna i gudhi
 vphof. älla ända. thy at han är oc var vtan vp-
 hof. ok skal vara vtan ända. Än at hwar litin
 älla färghan. thera thriggia licamma. syntis i 25
 androm. ok tho skodhadhis en litin i androm.
 thz tekna at gudh fadhír är i sonenom. äuärdhe-
 lica ok thöm hálgha anda. Ok sonin i fadhrenom
 ok thöm hálgha anda. ok thän hálghe ande i
 hwarion thera. Sannelica en natwr. oc tho aat- 30
 skilde i personanna eghelikhet. Ok at en litin
 syntis blodhrödhír. tekna sonin hulkin som took

manna natwr i sina personam. gudhdomenom
 oskaddom. Ok hwite litin teknar thän hælgha
 anda. vm hulkin som syndanna afthwaghilse var-
 dha. Gyllene litin teknar fadhorin. hulkin som
 5 är alra thinga vphoff oc fulcomnilse. ey at nakar
 fulcomnilse är hällir i fadhrenom än i sonenom.
 ok ey at fadhorin är för än sonin. ok ey at thu
 skuli vndirstanda. at ey är fadhorin thän same
 som sonin är. vtan fadhorin är annar i persona.
 10 Annar sonin i persona. ok annar then hæghe
 ande i persona. Än tho äru the alle eet i natwr.
 thy tees thik thre litir atskilde oc samfögdhe.
 Atskildi i personanna atskililse. ok enadhe vm
 naturinna enan Ok swa som thu saat i hwarion
 124 15 enom litenom. andra twa litina. ok ey formatte
 thu see een vtan annan. ok ey i litenom nakat
 för älla sidhirmeer. meer älla mindra. aatskildt.
 älla ey sämiande. vtan en vili. een äuärdhelikhet.
 een ära. Än thot sonin är af fadhorenom. ok
 20 thän hæghe ande af hwarion thera. Tho var
 alre fadhorin vtan sonin ok thän hælgha anda.
 Ok alre sonin ok thän hæghe ande vtan fadhirrin.
 Än taladhe ordhit til mik sighiande. Bokin som
 thu saat i bokastolenom teknar at i gudhdome-
 25 nom är äuärdhelik rätuisa. ok snille. hulke änkte
 må tilläggias. älla minzskas. Ok thässin är liffsins
 book ther ey är scrifwadh som the script. hulkin
 som är ok ey var. Vtan thässa bokinna script är
 äuärdhelica. thy at i gudhdomenom är äuärdhe-
 30 likhet. ok vndirstandelikhet. alra thinga när-
 uarande. framfaranda. ok komaskolande. vtan
 vmskiptilse. ok vidhirskipte. ok änkte är honom

osynlikít. thy at han see ok veet al thing. Än
 at ordhit taladhe sik siälft. teknar at gudh är
 äuärdhelikit ordh. af hulkom al ordh äru. ok i
 hulkom al thing lifwande göras oc vppehallas.
 Ok thz taladhe tha synlica nar ordhit var giort 5
 köt ok vngik mz mannom. Thu skalt oc vita at
 gudz modhir forskulladhe thässa gudhelica syn,
 ok thässin är miskund lofwadh swerikis rike. at
 männene byggjande i thy skuldo höra the ordh
 som framga af gudz munne. Än at fa taka oc tro 10
 himirikis ordhom ther thik äru gifwin ok sagdh
 af gudhi. thz är ey gudz laster vtan mannanna.
 thy at the vilia ey forlata sins hux köld. Ok äm-
 uäl lästinna ordh äru ey fulcomnadh mz förstom
 thäs timans konungom. Vtan än skulu koma tima 15 125
 i hulkom the skullu vpflyllas ok fulcompnas.

Christus gudz son sighir sinne brudh. hwi gudh
 plaghadhe israels folk i öknenne ok ey i egypto
 lande. ok af moysi pröuilsom Ok auitir en
 konung mz hötilsom. thy at han varkunnadhe 20
 ey sinom vndirdanom. oc styrdhis af ondom
 radhgifwarom. ok at han skoli ey trösta a thz
 at han kalladhe han förra, vin. Capitulum xlix

UAr herra taladhe til sinna brudh sighiande.
 thry manna kön varo i israels folke. Somlike af 25
 thöm älskadho gudh ok moysen. Andre älskadho
 sik mera än gudh. Somlike älskadho ey gudh ok
 ey moysen. vtan ensamin iordzlikin thing. Mädhän
 thätta folk var i egypto lande kalladhos the alle

gudz syni ok israels syni. Än ey thiänto the alle
 gudhi mz iämpnom hugh. Swa nar gudhi thäktis
 at wtledha folkit af egypto lande. reetto somlike
 gudh ok moysen. thy tedhe gudh mykla miskund.
 5 oc rätuiso hädzscofullom. Än thu mat spöria
 hwi gudh wtledde folkit ok plaghadhe thöm ey
 hällir i egypto lande. mädhan han foreuiste at ey
 var än time at skola miskunna. Ok the mannanna
 ilzsca som skulde fordäruas i thöm landom som
 10 the skuldo fordärúa varo ey än vpfylta. swa at
 gudz rätuisa vilde thöm fordärúa. Jak swara.
 Siälwir gudh. wtualde israels folk. swa som diäkna.
 at lära thöm oc pröua. oc for thy var thöm känne-
 fadhír ok ledhare vidhírthorftelikin. at han skulle
 15 ga for thöm mz ordhe ok gärning Thy ther til
 at kanneswenane skullo fulcomlica läras. var öknin
 126 meer vidhírthorftelik än egypto land. at the skullin
 ey vanlica ofmykyt oroas af egyptijs. vndir gudz
 rätuiso plikt. Älla ok at the skullin ey osniälle-
 20 lica höghfärdhas af miskunninna teknom ther
 skullo lönas for hundom. Ok moyses skulde pröu-
 as swa som folksins mästare. at han som gudhi
 var oppinbar skulle ämuäl vardha kanneswenomen
 kunnoghír. ok at the skullo honom fylghia. ther
 25 af folksins osnille ok iärteknomen var ärlicare
 ok allom kunnoghír. Jak sighír sannelica at äm-
 uäl vtan moysen hafdhe folkit varit wtleet ok
 skulle döð. vtan for moyses godhlek do folkit
 lätlicare Ok for folksins kärlek kronadhis moyses
 30 höghelicare Ok ey är thz vndir. thy at moyses
 pinadhis af ömko. i alla thera dödh. ok thy dwalde
 gudh sina iät at folkit skulde pröuas. oc gudh

kunnoghir vardha af sinne tholomodh. oc miskund
 ok iärteknom. ok folksins othykkia ok vili skulle
 tes til thera varilsa som komaskolande varo. Swa
 ingingo mange hālghe män ij hedhin land. af thās
 hālghe anda inskiutlsom. hulke ey fingo thz the 5
 vildo. tho kronadhos the hōghelica for godhan
 vilia. Ok gudh skynda miskunninna tima. ok nyan
 vāgh. ther the vidhīrfrestadho for thera tholo-
 modh ok godhan vilia. ok ledde thās rasklicare til
 fulcomnilsa. Thy skulu gudz doma altidh hedhras 10
 ok rādhas, ok hōghelicast är vaktande at manzsins
 vili vardhe ey ginuārdoghir gudz vilia, Än thāne
 konungir af hulkom iak talar. som thu kenne.
 hafdhe ey tholkin godhuilia til folkit. som moyses.
 thy — — — — — 15 127
 — — — — — (Två blad fela.) — — — — —
 — — — Kap. 52. III: 456, rad. 21. — — —
 Än han forma ey lösa thöm. Ok hwart foot
 stighit som han äruodha for min älskogha. skal
 iak tālia ok atirmāla honom i äuārdhelico lifwe. 20
 Än nar konungin kombir til pafwan ödmiuke
 sik honom af allo sino hiārta. ey lönande sina
 synde ok ey orsakande vtan bedhandis aflösn af
 the olydhno. han hawir giort mot the hālghe
 kirkio skipan. ok af thy banne han är i bundin, 25
 oc af sinom oppinbarom meneedh ok af thöm
 ouana oc ey för plāghadhom thunga ok skat han
 hawir lakt a sins rikis almogha. ok for thz at
 ouārdoghe klārka äru kompne til kirkionna in-
 gäld for hans skuld. ok for al the thing som 30
 thān sami konungir hawir vidhīrfrestat. mot loflik-
 om rikesins ok biscopanna stadhgom.

Christus radhír thöm sama konung som för
 är saght af at han skoli ga til pafwan ey
 mz höghfärdh älla mangom thiänarom gifw-
 ande rifwelica ok oskällica sina gafwor at
 5 han skoli lofwas i landomen. vtan gange
 ödhmiuklica ok sniällelica oc hafwi vidhír-
 thorftelica thiänara ok the som pröuas vara
 höuiske oc gudhelike. *Capitulum liij*

Christus taladhe til brudhinna sighiande. vm
 10 konungin wtgar oc far til pafwans. ok vil sik
 kännas hafwa thunglica syndat. tha vakte sik af
 smekiarom hulke honom radha at han skoli wtga
 ok ga mz höghfärdh. til thz at hans nampn skuli
 lofwas i landomen. ok vakte sik af thöm som
 15 honom radha at gifwa sina gafwor rumlika at
 hans frägdh skoli oppinbaras. ok samansanka
 128 mykyt thiänisto folk. at han skoli ey fangas af
 ouinom. Vtan wtgange sniällelica ok ödhmiuk-
 lica. hauande vidhíorthorftelica thiänara gudhe-
 20 lica ok höuiska. ok ey ofmanga. ey wtläggjande
 sin thing for sinna rosn skuld oc teilsa. vtan til
 gudz hedhír ok sinna nyttelikhet. Vakte ok sik
 sniällelica for thöm mannom. som astunda at
 göra honom skadha. Thy at än thot iak forma al
 25 thing mz mino valde. tho är stundom görande mz
 manzlicom radhom ok hiälpom. Ok thy än thot
 iak taladhe mz moyse tho hördhe han oc fölgdhe
 ens hedhins manz radhe. thy at thz var got. oc
 for somlica thinga skuld vidhíorthorftelikit oc
 30 nyttoght.

Christus manar konunga vm sina brudh. at
 the skulin afläggia sinna synda thunga byrdhe
 mz ängilsins äptedöme hulkin som syntis
 thobie giurdhadrir. swa som redhoboin til
 vägh. ok at the skulin giurdha sik mz godhra 5
 ordha ok gerninga bälte för än the wtga af
 världinne. ok at the skulin bära höuisk klädhe
 ok höuiska ok väl matadha sidhi. *Capitulum*
 liij

Christus talar til sinna brudh af thöm kon- 10
 ungenom som owir meer är afsaght sighiande.
 Scrifwat är at ängillin syntis giurdadrir thobie
 nar han vilde fara til annan stadh. thz märkir
 rätuis manz tekn oc skipilse. thy at mannin som
 astunda at fa sinna synda forlatilse. skal afläggia 15
 sinna synda thunga byrdhe mz idhrugha ok rättom
 scriptamalom. Ok vmkring gifwa sik mz godhom
 ordhom ok gerningom. Swa göri ok thänne kon-
 ungir. Rätte alla sina gerninga för än han wtgar
 af världinne. hauande forakt swa bortkasta alla 20 129
 sina förro onda sidhi oc lättelikhetir. at han alre
 optarmera lystis i thöm. thy at fwlt är ok vän-
 skapat at loua fäghirstom herra. at fylghia hans
 fäghrind. ok fylghia sidhan annantidh vanskapadh
 thing. thy dauidz swena nar the fulica rakadhe 25
 i sino skägge ok stäkte i sinom klädhom. matto
 ey inga i iordzlikit iherusalem. för än thera klädhe
 varo bättradh ok thera skäg atiruaxit, vtan blifwo
 i dröuilsa ok forsmäilsa stadh. Huru myklo hallir
 iak gudh fäghre ok starkare thöm dauid leta 30

faghír thing i mannomen. thy vil iak ey at the
 bärin stunt klädhe swa som skämdagäste. ok ey
 ok quinzlik athäfwe swa som quinzlike män.
 Vtan iak lofwar mannomen nyttelik thing ok
 5 höuisk at the varin klädde til nyttelikhet oc
 höuisklikhet til min hedhír. ok at the varin
 redhobone at göra mik räkenskap. nar mik thakkis
 at kalla thöm af världinne.

Christus hugnar sina brudh, ok sighír hánne
 10 at hon skuli ey thighia gudz ordh som hánne
 äru teedh. Ämuäl äu thot hon af thy lastas.
 ok at hon skuli ey thöm tala for manna lof
 thy at hulkom som gudhlik radh gifwas. vm
 the lydha thöm skulu the fa miskund sik
 15 louadha. ok vm the forsma ordhin skal rät-
 uisan döma thöm *Capitulum* lv.

Sonin `taladhe til sinna brudh sighiande. thu
 som andelik thing see. skalt ey for thy thighia
 at thu lastas. ok ey thy tala at thu louas af
 20 mannom. ok ey rådhas af thy at min ordh ther
 thik äru gudhelica oppinbaradh. forsmas ok ful-
 130 comnas ey ginstan. thy at rätuisan döme thän
 som mik forsma. ok miskunnin gifwir thöm lön
 som mik lydhe. ok thz vardhír ij twäggia handa
 25 matto. först thy at syndanna pina afskrapas af
 rätuisonna book. Annantidh thy at lönin ökis
 äptir thy som fult görs for syndenar. Ok thy
 sändas al min ordh vndir thöm ända oc mz swa
 skälom. at vm the som ordhin sändas höra. oc

tro ok fulcompna thöm mz gerninginne tha skulu
mina iättir haldas oc fulcomnas thöm Ok for thy
at israel's folk vilde ey fylghia minom budhordhom.
forlät rättan oc ginan vāgh. ok gik vm wrangan
vāgh oc mödhosaman. oc vardh allom hatelikhit. 5
oc mange af thöm āru i hāluite ok tho flere i
himerike. Swa ār oc āmuāl nu thy at thāssa rike-
sins folk hulkit iak hawir plaghat. ār ey vordhit
ōdhmiukare ālla lydoghare for plaghonna skuld.
vtan ār vordhit diārftware mot mik ok meer gin- 10
uārdoght. Ther āptir hōrdhe iak rōst sighiande.
O min son hulkin som mankōnit frālste mz thinom
dōdh af hāluite, stat op oc vār thik. thy at mange
mān ok quīnno vtelykto thik af sino hīārta. thy
gak in ij rikit sniāllelica swa som salomon. lypt 15
bort dōrrinar ālla portana af dōrra axlomen stark-
lica swa som samson. Sāt forsato for klārkommen.
ok snaru i vāghenom for riddaranna fōtir. Rādh
quīnnonar mz vaknōm. ok nidhīrkasta vallogha
mānnena. fore almoghanom swa at āngin af thinom 20
ouinom komi vndan. fōr ān the som hārdhas mot
thik bedhas miskund mz sanne ōdhmiukt. 131

Gudh fadhīr kungör brudhinne ok teer
hānne rādhelikin framgang gudhelix doms
ther giordhīr var mot enom konung ān tha 25
lifwande ther olydoghīr var gudhelicom radh-
om. ok hulkaledhis brudhin saa lamb ok ān-
lite i gudhelix valdz altara i himerike ok i
thöm sama punkt sa hon lambit i ens prest
hand som tha sagdhe māsso i vārlдинne. ok 30

hulkaledhis konunganna thiänara ok vndir-
 dana varande plaghadhe i vörldinne ok i
 häluite ok i skärslo elde. kárdho hardhelica
 for gudhi oppa thöm sama sina konunga
 5 ok hyfdhinga. ok alle hālghe män beddos
 rätuiso owir thöm Här är märkelikin känne-
 dombir *Capitulum* lvj

Gwdh fadhír taladhe til brudhinna sighiande.
 hör the thing som iak sighír. ok tala the thing
 10 som iak biudhír thik. ey for thin hedhír. ok ey
 for thin last. vtan halt iām Hughlica oc alt ens
 lica i thinom Hugh. thān som thik loua. ok thān
 som thik lasta. at thu skuli ey rōras til wredhe
 fore lastan. ok ey vphōghias til hōghfārdh for
 15 lofwit. thy at thān är vārdhír hedhír hulkin som
 āuārdhelica var i sik siāluom. oc han som af
 kārlek skapadhe ānglana ok mǣnnena til thz ena
 at flere skullin luttakande vara hans āro. Jak är
 visselica nu thān sami i valde oc vilia. som iak
 20 var nar min son tok kōtlikin licamma. i hulkom
 iak är ok var ok han i mik. ok thān hālghe ande
 i os badhom. Än thot vörldinne var lōnlikit at
 han var gudz son. tho var thz nakrom kunnoght.
 132 än thot fam mǣnniskiom. thy skalt thu vita at
 25 thätta är gudz rätuisa. hulkin alre hafdhe vphof
 swa som siāluir gudh hafdhe alre vphof. at för
 var ānglomen teet lius än the sagho gudh. hulke
 ey fiollo thy at the visto ey gudz lagh ok rät-
 uiso. vtan for thy at the vildo ey halda hona
 30 ok gōma. Visselica the vndirstodho at alle ālskande

gudh skullo see gudh. ok vara mz honom áuárdhe-
 lica. ok the som hatadho gudh skullo pinas áuárdhe-
 lica. oc skullo alre se han i sinne äro. Ok tho
 wtualde thera höghfärdogha giri hällir hata gudh
 ok blifwa i thöm stadh ther the skullin áuárdhe- 5
 lica pinas, Än älska gudh at the skullin áuárdhe-
 lica glädhias. Tholik sama rätuisa är af mannenom
 swa som af änglomen. Visselica mannin äghir för
 älska gudh. ok sidhan see han. Thy vilde min
 son födhas af kärlek äptir rätuisonna lagh. at 10
 han skulle vara synlikin ij mandomenom hulkin
 ey formatte sees i sinom gudhdom. Ok frälst
 siälfswald är swa gifwit mannomen som änglomen.
 at the skulin astunda himerikis thing ok forsma
 iordhrikis thing, Ok thy iak gudh söke mannin 15
 mz mangom mattom. än thot min gudhdombir
 synis ey. Ok i mangom landom teer iak mangom
 människiom huru hwars landzsins synd maghe
 bättras ok huru miskunnin skulle faas. för än iak
 giordhe min doom. ok rätuiso i thöm samu 20
 landom. Än människiona atuakta ey ok akta ey
 thässe thing. thässin rätuisa är ämuäl i gudhi
 at alle the som äru — — — — —
 — — — — — (Slutet fattas.) — — — — —

STYCKEN PÅ BIRGITTE-NORSKA.

Stycken på Birgittin-Norska.

(Efter Skoklosters handskrift 5 i qvart.)

Assit principio sancta maria meo:.

1

(Bok VI kap. 52.)

Christi brwdh sagde. Lof vari pik O herra 5
gudh firz al þe þing sām skapad ära ok heidhir
firz alla þina dygde. Ok tiänist giuis pik af ollum
firz þin kärleek. Ek ouärdugh människia ok synd-
irska af minom vngdoom. Takkar ek pik O min
gudh þy. at tu neka änggom syndoghom þeem 10
sām bedhis þina nadhe. vtan spar. ok miskunna
ollum vslom. O sätaste gudh. þz är vndärlikit þz
tu gör mz mik. þy at tu söue min likama när
pik täkkis mz andelikom swämn Ok vpuäkke mina
siäl at höra ok see. ok kenna andhelig þing. O 15
min gudh. O huru sööth þiin ordh äru minne
siäl. hwilken päim swälghir swa sām sötista mat.
Ok jnga mz glädhi i mit hierta. Ok naar ek höre
þiin ordh ta är ek badhe mät ok hungrogh. mät
þy at änkte lyste mik vtan þiin ordh. Hungrogh 20
þy at ek geernas. ää meer. ok hetelikare at höra
þeem. Thy O min välsignadhe gudh gif mik hielp.
at höra ok göra altiidh þin vilia ¶ Christus swaradhe.
Ek är vtan vphof. ok vtan ända. Ok al þe þing
sām äru. ära skapadh vm mit waldh. Al þingh skipas 25

- 2 i minne snille. Al þing styras mz minom doom
Ok alla mina gerninga skippas mz kärkeek. þy är
mik enkte omöghelikit. Ok mykit är þz hiertadh
hart. hwilket sām eig älska ok rādhis mik mādhan
5 ek är allra þinga styrare. ok domare Ok fult-
komna hellir diäfwlsins vilia. hwilken sām är min
stupogrefue ok forradhare. Thy at han skänke
rwmlika eitir vm vārldena firi hwilko siälana
magho eig lifua. vtan nidhirsänkias i heluitis
10 dödh. Þetta eitir är synden huilken söthlika smaka.
än to at hoon är bask Ok stänkis daglika af
diäfwlsens hand ifuir mangha. Vtan hwar hörde
folkit. at ollum offras lifuit. Ok þe wtuälia dödhin.
Tho är ek gudh tulughir. Ok varkunnar þeira
15 vsaldh. Visselika ek er swa som konungir. huilken
sām sände sinom tiänarom viin. ok sagdhe. Skänkin
vinit flerom þy at þz är heilsamlikit. ok gifuir
siukom hilso dröfdom glädhi. heilbrögdum manne-
likit hierta. En eig sändis vinit vtan i kwämeliko
20 kari Swa sende ek min ordh. huilken sām räkñas
ok liiknas vidh viin minom tiänarom vm þik sām
är mit kar. huilket ek vil vpfylla. ok töma eptir
minom vilia. Min helge ande skal känna þik.
3 hwart tu skalt gaa. ällir hwad tu skalt tala. Thy
25 skalt tu gladhlika ok oräddelika tala hwad ek
biudhir. Thy at enghin skal formagha mote mik.
Tha swaradhe ek. O alla äronna konungir. ok
alla snillenna jngiutare. ok alla dygdha gifuare.
Hwi takir tu mik til tylka gerning huilken sām
30 vpnöte kroppen i syndomen Visselika ek är swa
sām osniäller aasne Vanmaktog i dygdom. Ek
syndadhe i ollum dygdom. Andin swaradhe. Hwar

vndradhe. vm nokor herra giorde sik krono. ellir
 fingergwldh. ellir kar til sinna nytteligh heit.
 Af thy minte ellir malm sām honom presen-
 teradhis. Swa är eig vndir. at ek takir minna
 vina hierta mik presenteradh. görande i päim min 5
 vilia. Ok firi py at en hafuir minne vndirstandilse.
 ok annar meira. nytia ek swa hwars ens samuit
 sām höwelikit är til min heidher. Thy at rät-
 wiis mans hierta är mit mint Thy skal tu vara
 stadhugh. ok redhoboen. til min vilia. Ther äfte 10
 taladhe gudhz modhir til mik sighiande. Hwad
 säghia bällinna quinnor i thino rike Ek swaradhe.
 Ek är en af päim. ok py skämmis ek at tala i
 pinne asyyn Modheren sagde. Än to at ek veit
 al tingh. þo vil ek þz höra. þik talande ok mik 15
 swarande. Naar os predikadhis san ödhmiwkt
 sagdom vi. at vare forfädher ärfdo os vidha ägho. 4
 Ok faghra sidhi. Hwi skulum vi eig ta fylghia
 päim Vaar modhir sat mz päim fyrsta ärlika glädhi
 hauande manga tiänara. Ok vpfostradhe os mz 20
 heidher Hwi skal ek eig ärfua minne dottir polik
 þing sām ek nam sām är at hafua sik ärlikan.
 ok lifua mz likamlighe glädhi. ok döö mz storom
 världhinna heidhir Gudhz modhir swaradhe hwar
 þe kuinna sām hafuir polik ord. ok fylge mz 25
 gerningene. gaar rättan heluitis vägh. Ok py ära
 polik swar hard. Thy at hwad doghir hafua polik
 ordh. mädhan allra þinga skapare läth sin likama
 blifua i världhinne mz alle ödhmiwkt. af sinne
 födhzslo ok til sin dödh. Ok aldre kom höghfärdh- 30
 enna glädhi ifuir han Sannelika polika kuinnor
 skodho eig hans anlite Naar han stoodh liuande

ok döðhir a korseno blodoghír ok blekir af pinomen
 Ok[eig]akta þe hans obrygdilse. Hwilken han hördhe
 ok eig hans smálike döðh. Hwilken han wtualde.
 ok eig aminnas þe stadhin. hwar han vpgaf andan.
 5 þy at hwar tiwfua ok ráfuara togho sina plagh-
 or. þer var ok min son plaghadhír Ok ek ár
 honom kárast af ollum creaturum Ok i mik ár
 5 all ödhmiukt. Ok ek var þer nár Ok þe sãm
 göra polik höghfárdug ok höghbállis tingh. Ok
 10 gifua androm tilfálle at folghia þáim. áru like
 stánkilsse i heito vathne ok bránne. Ok smitta
 alla þáim sãm þz stánke Swa giifua höghförd-
 oghe höghfárdinna eftirdöme. Ok bránna saarlike
 vm ont eftirdöme Thy vil ek nu göra sãm goodh
 15 modhír. huilken sãm ráðhande sina syni later
 þám se liman. huilken þrálane see ámuál. En
 synine seande liman ráðhas at göra v Reidha mo-
 dherena. takkande henne. at hoon hötadhe þáim.
 Ok flängde þáim eig. En trálane ráðhis at flängias
 20 vm þe bryta. Ok swa göra synine flerè goodh
 þing en för ok trálane fáre ondh þing Swa vil
 ek þe syndana atirlöna. Thy at [ek] er miskunnena
 modhír at gudhz vini vordho brännande af gudhz
 kárleek Ok syndoghe men vittande sin vadha.
 25 Flyyn atenast syndena af ráddogha. Ok mz þesse
 mapo miskunna ek badhe ondhom ok godhom
 Godhom at þe magho fa þás störr krono i hime-
 rike. Ondom at þe komin i minne pino. Ok anghin
 ár swa stoor syndare at ek ár eig redhoboen at
 30 löpa moot honom. ok min son at giifua honom
 6 naadh vm han bedhis mz kárleek Ther áfte syntos
 þre quinnor Swasom modheren ok dotteren. Ok

dottordottoren. En modheren. Ok dotterdotteren
syntos dödha. Ok dotteren liuandis The dödha
foresagda modheren. ok dottordoteren syntis swa-
som kripa af enom swartom pwz j myklo mörkre.
henna hierta var wtdraghit Ok läppane afskwrne 5
Ok hakan skalf Tändirna skynu huita. ok langa. Ok
skalradho alla Näsana varo afäthna. Ok öghonen
wtbruten hengiande nidhir a kinnena. mz þwäim
sinum. Anlitit syntis jnsänkt. Ok i anlithsins stadh
storth diwp ok mörkt. Hiärnskalen var borto i 10
hofdena Ok hiernen val sām blyy. Ok wtflöt sām
tiära Ok henna hals vmuändis swasom þz trää
sām swarfwas i swaruastole. huilko hwassasto iärn
är a mote sat vtan hughnadh. Brystidh syntis
oppith fult mz langum mathkum. ok smaam. huilke 15
hwar uändis. hiit ok tiit vm andra. Armane varo
like slipostens käppom. Hendirna varo swasom
lange spica. Ok alla henna riggiotaflor varo lösa.
huilka aldre lata af at röras. vtan en foor vp ok
annur nidhir. Ok en langer ok stoor ormbær drogh 20
sik nidhan til vp ginom maghan ok fögde somon
stiärten. ok hufuudit swasom bughi [ok] gik idhke-
lika kring vm inälfuena swasom hiwl. Laren ok
skinobeinen syntos swa som tve thornkäppa fulle
mz hwassastom þorngaddom. Henna fötir varo swa 25
som breedhföta Ta taladhe þe dödha modheren
til dotterenna sighiande. Höör tu etirydhla miin
dotter. Ve mik at ek var nokon tima þiin modher.
Ek lagde þik i högfärdinna badhel. i huilkom tu
värmdis. ok växte til þäs tu kom til allir. Ok 30
swa mykit þäktis han þik at þu vþnöthe þin allir
i honom. Thy säghir ek þik at huru opta þu

vmuende þiín öghon mz höghfärdenna sin Swa
 opta kasta `tu vällande eitir i miín öghun mz
 opullikom hita. Huru ofta tu tala höghfärdinna
 ord huilken tu nampt af mik. Swa opta swälghir
 5 ek beetzskastan drik. Ok huru opta þiín öron
 vpfyllas mz högfärdinna vädhir. huilkit högh-
 färdinna bylghio vpuäkkia. sām är at höra eighens
 likama lof. Ok astwnda vörldhinna heidhir. hwilken
 tu namt af mik Swa opta kombir rædhelikit liudh
 10 i miín öron mz bläsande vädhre. ok brännande.
 Ve är mik fatoghe ok vsle Thy fatoghe at ek
 hafuir altiídh kænna ænkte got. Thy vsle at ek
 hafuir alt ilt. En tu dottir æst liik korumpo
 8 hwilken sām gangande i dyianom stænkir ok
 15 sörgha alla nalkande sik huru ofta hoön veefta
 , vm kring mz rumponne. Swa tu dottir æst slik
 ko. þy at tu hafuir eig gudhliko snille. ok gaar
 æfte þins likama gerningom. ok rörilsom Thy huru
 ofta tu fölghe minna sidhuænio gerningom sām
 20 æra syndena. huilka ek kende þik Swa opta vp-
 nyias miín pina. Ok brinder þæs heitare. O miín
 dottir hui höghfärdas tu af þinne slækt. Hwad
 eig är þik heidhir ok sæmdh at minna inælfua
 trækkir var þik örnagaat Ok at min blygdelike
 25 limbir var þin wtganger. Ok al min bloodz oreen-
 . likheit var þit klædhe nar tu födhis. Þy är nu
 min kvidhir i huilkom tu laakt vpätin af mathkom.
 En hui kære ek a þik dottir. mædhan ek skolde
 myklo meer kæra vm mik. Þy at þry þing æra
 30 huilken nu tuinga mik saarlighast i hiertana
 Första är at ek var skapadh af gudhi til hime-
 rikis rike. Ok iak vannytiadhe mit samwit skipade

mik til heluitis pino. Annat är at gudh skapadhe
 mik faghra sām āngill Ok ek vanskapadhe mik
 siālfua swa at ek är likare diāflenom en gudhz
 engle. Tridhia är at ek giorde storlika ont skipte
 i minom tima. Thy at ek thogh litidh framfar- 5
 likit þz är syndinna luste. *firi* huilken ek tol nu
 oändelika pino Ther āfte sagde hoon til gudhz
 brwdh. Thu sām mik se Se mik eig vtan vm
 likamlikt lüknilse Thy at saghe tu mik sām ek
 är. tu doe af räddugha. Thy at alle mine limi 10
 äru diāfla. Thy är scripten san. huilken sām sāghir.
 At swasom rāthuisse men ära gudhz limi. Swa
 ära syndoghe men diāfwlsens limi Swa rōne ek
 nu. at diāfla ära festā vidh mina siäl. Thy at mins
 hiārta vili skipade mik til þolka vanskapligheit 15
 ¶ Än höör ytirmeer. Thik synis. at mine fōtir
 ära suasom bredhfōta. Þz är *firi* thy. at ek stood
 stadhlika i syndinne. Thy sta nu diāflane stadh-
 lika i mik. bitande mik *ok* mättas aldre. Miin
 skynuböön. ok miin laar ära swasom þornkāppa. 20
 Thy at ek hafde min vilia efthir ollum köttlikom
 lusta Ok minom vilia. At hwar ryggetaflan är
 löös. Ok hwar röris moot andre Thz är thy at 10
 mins hoghz glādhi vpfoor stundom mykit i värls-
 lighom hug. *Ok* nidhirfoor stwndum vm mina 25
 sorgh mykla. ok wredhe. af världinna giinuārdo.
 Ok thy swasom baken röris āfthir howdhsins
 rörilsom. Swa skulde ek hafua varit stadhug *ok*
 reenlik. ephthir gudhz vilia. hwilken sām är alla
 godhra manna howdh Vtan *firi* þy. at ek giorde 30
 ey þz. þy þol ek rāthuislika þe þing sām tu seer
 En at en orMBER hafuir draghit sik nidhan til vp

ginum maghan. Ok standande swa sām bughi.
 löpir vm kring swasom hiwl. þz är firi þy at
 min luste var vanshipadher ok min vili vilde al
 þing āgha. Ok manghfallelika ok oskālīka wth-
 5 gifua. Þy gaar nu ormen ohughnelīka kring vm
 miin inelfue, ok bitir mik omiskundsamlīka. En
 at mit bryst är barth. ok gnaghit af mathkom
 þz þe sanna gudz rāthuiso. Visselīka ek ālskadhe
 rötelig þing mera en gudh Ok mins hierta ālsk-
 10 oghe var til framfarligh þing Ok þy swasom
 lange mathka varda af andrum mathkum Swa
 11 är miin siāl fuld mz diāflum firi röteligh þing
 huilken ek ālskadhe Mina arma synas swasom
 sliposteina kǣppa. Þz är firi þy at miin astundilse
 15 hafdo swasom arma. Þy at ek girnadhīs langan
 alder. At ek mape lenge liifua i syndinne Ek
 girnadhīs iāmuāāl. ok astundadhe at gudhz dombir
 var lātare en scripten sighir. Þo sagde vāl mit
 samuit mik at min þime var stunther. Ok gudhz
 20 domber otolikin Twärt a moot sagde mik miin
 astundilse til syndinna. Mit liif vara langt Ok
 gudz doom þoliken. Ok at þolikom āggilsom
 vmuāndis mit samuit. Ok vilin ok siālin fylgdo
 lustanom. Ok þy rōris nu diāfuulin i minne siāl.
 25 moot minom vilīa. Ok mit samuit vndirstaar ok
 kǣnnir nu gudz doom vara rāthuisan. Mina hend-
 ir āra swa som klynda. ok þz är firi þy at
 gudz budhord varo mik eig lustelig. þy āra mina
 hendir nu mik til tungħa. ok eig til nokra nyt.
 30 Min hals löpir vmkring swa som þz trāā sām
 swarfuas mz hwasso iārne. Thz är firi þy at gudz
 12 ordh varo mik eig sōōt at suālgia j mins hierta

kärleek vtan mykit beetsk þy at þe auitadho
 mins hierta lusta. ok vilia. Ok þy star nu hwast
 iärn moot minum strupa Mine läppa. ära afskorne.
 þy at þe varo raske til högfärdinna ord. ok sköör
 ord. ok lat. Ok seen at tala gudz ordh. Hakan 5
 synis skäluande. Ok tändirna skälla. Ok þz är þy
 at ek hafde fultkomen vilia at gifua minom likama
 maat ok drik. at ek skolde synas faghír ok astunde-
 lik. ok heilbrygdo. ok stark til all likamins lustilsse
 Ok þy skälfuír nu hakan. vtan hugnadh ok tänd- 10
 irna skälla. Þy at tannanna vpnötilse. ok äruodhit
 var fafänt. Ok onyttolikit til siälinna gangn
 Näsana ära afskorna, þy at swasom þäim pläghar
 göras mz idhír til mere blygd sām bryta i toliko
 falle. Swa är mik blygdinna märke insät til minna 15
 äwärdelika skam. En at öghonen hengia nidhír
 a kinderna mz twäim sinum är räthuiist. Þy at
 swasom öghonen gladdos af kinnanna fägherindh
 firí högferdinna teilse. Swa ära þe nu wtbruten
 af myklom graat. Ok hengia nidhír a kinderna mz 20 13
 blygd. Ok rätuiselika är mit anläte jnsunkit. Ok
 i änlitis stadh stort mörkir, þy at högfärdinna
 klädhe vmkring gik mit änlite. Ok ek vilde synas
 ok äras af vänleek Ok är nu mit änlite mörkt
 ok vanskapadh. än at hiernen wtuállir ok wt- 25
 flytir swasom bly ok tiära. är vördugt. Þy at
 swasom bly är blöth. ok bögheligit epte þäs vilia
 sām þz nytiar Swa mit samuit. huilkit sām laa
 i hiernanom böghdis eptir mins hierta vilia. En
 to at ek vndirstoodh. hwad ek skolde göra. Ok 30
 gudz sons pina festis alldre i minna hierta, Vtan
 wtflööt swasom þz ek väl viste. ok aktadhe þz

eig. Ok eig aktadhe ek meer af þy blodhena
 sām wtflööt af gudz sons limum. en af tiāru.
 Vtan ek flyde gudz kärleeks ord swasom tiāru.
 At ek skulde eig venda mik af likamins lustilsom.
 5 ellir dröua Tho hörde iak stundom gudz ordh
 14 firi manna skuld Vtan swa raskeliga wtgingo þe
 af mina hierta sām þe jngingo. Ok þy wtflytir
 hiernen swasom brinnande tiāra mz heitasta völdh.
 Miin öron ära atirtäpt mz hardom steinom. Þy
 10 at högfärdinna ordh jngingo gladhlika i päim.
 Ok nidhírforo sötlika i hiertadh. Ok gudz kär-
 leikir var vtelyktir af mino hierta. Ok þy at firi
 högfärd. Ok verldinna skuld giorde ek alt þz ek
 mathe. Thy ära min glädhinna ord vtelykt af
 15 minom örom En tu maat spöria en ek giorde
 nokra godha gerninga Ek swara pik. Ek giorde
 swa som päninga skyptare. Huilken sām sunder-
 skärande päningen atir andwarda han herranom.
 Swa giorde ek. Ek fastadhe ok ek giorde almoso.
 20 ok andra gerninga Vtan päim giorde ek firi hel-
 uitis räddogha. Ok at fly världena giinwerdo. En
 firi þy at gudz kärleikir var afskurin j gerningene.
 Dugdho mik eyg polik þing til at fa hymerike.
 To varo þe eig vtan atirlöön Annan tiidh maat
 15 25 tu spöria huilken ek är innantil i vilíanom. Mädh-
 an ek er swa vanskapadh vtan til. Ek swara.
 min vili är swasom mandrapara. Ok modhir
 drapare huilken gerna drape sina modhir. Swa
 vil ek allra värst gudhi minóm skapara. Huilken
 30 mik var bázstir ok sötastir. Þär eptír taladhe
 dödha dotterdotteren firisagdo modhirmodherinne
 til sinna eghna liuande modhir sighiande. Höör

tu scorpia min modhir. Ve mik þy at tu swek
 mik illa. tu pede mik bliit änlite. vtan stak tu
 mik hardhelikan i hiertadh. Þu gaft mik þry raad
 af þinom mun. Ok þry nam ek þinom gerningom.
 Ok þre vägha pedhe tu mik i þinom framgang, 5
 Första radhit var at elska kötlika *firi* kötlikin
 venskap fa skolande Annan tiidh at wtgifua rwm-
 lika världz gooz *firi* världhinna heidhir. Þridhia
 var at hafua huilo *firi* kropsins lusta. Þässin þry
 varo mik mykit skadhulik. þy at ek fik blygdh 10
 ok andelika awnd. *firi* þen skuld at ek älskadhe
 kötlika. Ok af þy at ek wtlagde riuelika världhz
 gooz. Þy var ek räant af gudz nadha gafwm. Ok
 fik ek blyghasta dödhin *firi* þy at ek lustadhis
 lifuandis i kropsins huilo. byriadhis mik siälinna 15 16
 wroo i dödhsins stundh vtan hugnad Try þing
 nam ek af þinom gerningom säm var at göra nokra
 godha gerninga. Ok eig lata nokra þe syndh som
 mik lystadhe. Swa som þän gör säm blanda eitir
 mz hunag. ok ofrar domarenom. Ok domaren 20
 vardhir vreedhir Ok wtgiutir eitridh ifuir þän
 säm þz frambär Swa röne ek nu j myklom änghsla
 ok dröuilsom. Annan tiid nam ek vndirliko matho.
 at klädha mik säm var at hölia öghonen mz linno
 klädhe. Hafua naatsko a fotomin. Handska a 25
 handomen. Ok allir halsin var vtantil bar. Þetta
 linna klädhe skiulande öghonen. teekna mins
 krops vänleek. Huilken swa mörkte miin öghon.
 at ek aktadhe eig minna siäl fägrind Naat skone
 säm värma fötirna vndeat ok eig ouan. teekna 30
 kirkionna helgha tro. huilka ek hiolt äi trolika.
 Än henne fylgdo ängha fruktsama gerninga. vtan

swa sām naat skone frāmia fōtirna. swa stoodh
 mit samuit i trone. Ok framförde siälinna Än for
 17 þz at eig fylgdo godha gerninga þy var siälin swa
 sām bar. Handskane á handomen. teekna fafängt
 5 lof. huilkit ek hafde. þy at ek wtrakte mina
 gerninga. huilka sām teeknas i handskomin. i
 swa tiokka ok ruma gudhz miskundh. At när
 ek hannadhe gudz rätuiso kende iak eig, ok eig
 aktadhe ek hona. þy var ek mykit diärf at synda.
 10 En naar dödhin nalkadhis mik. Fiol klädhit af
 minom öghom iuir iordena. þz är ofuir min likama.
 Ok þa sa siälin sik. ok vidhirkändis at hon var
 nakin. þy at mina godhgerninga varo fa. Ok
 syndena manga. Ok firi blygdh skuld mathe ek
 15 eig staa i äuärdelikx konungs palacio. þy at ek
 var blygdelika klädh Ok ta drogho diäflane mik i
 harda pino hwar ek gabbadhis mz blygd. Tridhia.
 huilkit ek nam af pik modhir vaar. at klädha
 trällin mz herrans klädhom. Ok sätia han i herrans
 20 säte. Ok heedhra swasom herran Ok gifua herr-
 anom trällsins atirlönö. Ok all smälik tingh.
 Þenne herran er gudz kärlekir. Ok trällin är vilin
 at synda. Swa sättis trällin sām är syndinna
 18 luste i mit hierta. Hwar gudhelikin kärleikir
 25 skolde styra Ok kläde ek trällin nar ek vende
 alt þz skapadh var. ok vördlikit til min lusta.
 Ok atirleuona ok afskrädona. Ok þz smälikast
 war. gaf äk gudi ok þo äi af kärläik vttan af
 räddughä. Ok swa gläddistz mit hierta af mins
 30 lusta framgangh. þwi at guds kärläikar ok godhir
 herrä. war wthäluktir fra mik. Ok wondhir þräll
 jnnelyktä. Wäy. modhir. þassa þry nam äk af

pinom gerningom. Jamwell thädä þw mik þrä
 wägha j pinom framgāngh. Fyrstā war lius. naar
 äk jngek j han. ward äk blindh af hans skini
 Annär war stutthir ok haall som js ok naar äk
 hafdä framgangith j honom äit fät. atterskräidh 5
 äk äit trin þridhi war mykit langhir ok naar äk
 framgik j honom. kom äptär mik braadhír strömir.
 ok förde mik nidhir wndä bärgh i diuppa graf 19
 J fyrsta wägenom märkistz minna högfärd fram-
 gangir. Hwilkin som war mykit lius þwi at þä 10
 baldhin som fram gaar af högfärdennä syntistz
 swa mykit j minom öghom. at äk þäingthä äy
 hännä ändhä. ok þwi war äk blindh. J adrom
 wägānom märkistz olydnan. Wissalighä olydnonnä
 timä är äy langhir j þäso lifwä. þwi at eptär 15
 dödrän nödgastz mannin at lydhä. þwi war han
 mik langhir. at naar äk framgäk äit fät j skrypta-
 malännä audmiukt aptir skräidh äk äit trin þwi
 at äk wildä. at widhir gafnna syndhän skullä for-
 latastz En äy wildä äk ffly syndäna. eptir skrypta- 20
 malän. Ok þwi stood äk äy stadugh j lydnännä
 fätä. Vttan äk attär skräid j syndäna. swa som
 þän som skridir a jis. Þwi at min wili war kaldhir
 äy wiliandä laatä af þäim þingom som mik lusta-
 distz Ok swa naar äk fram gäk äit triin þwi at 25 20
 äk wildä annan tidh äftir skriftamalom giöra
 syndänä. hwilka mik lystä. Þridi wägän war at
 äk hopastz wmygäligit Som war at mugha giora
 syndäna. Ok äy fa langhä pino. Ok mugha jam-
 wäll läingä lifwa at dözäns stund skuldä äy nalkastz. 30
 Ok naar äk hafdä framgāngit wm þännä. wāghän.
 Kom äptir mik bradir stormir. som war dödan.

Hwilkin som gräip mik af äino are ok till annat.
 ok vm kolkastadä mina fötar. mz siukdomsens
 pino En hwat waro fötärnä wttan naar siukdom-
 än nalkadistz. formattä äk litit agthä kropsens
 5 nytlik häid ok minna siälänna häilso þwi fäll äk
 j diupa graf. naar hiartat sprak. som högxst war
 j högfärdennä ok hart j syndännä Ok siälen fäll
 diupliga j pinonnä graf. for synddäna. þwi war
 21 þännä wägän mykit langhír. þwi at langa pinan
 10 byriadez. naar kiotzäns ändhadez. O min modir.
 Wä är mik þy. at alt þetta som ek nam af þik
 mz glädi þett gäldir äk nw mz graat. Þär äftir
 taladä sama döda dottärrän. till gudz brwd. swa
 sägiandä. Höyr þw. som mik sää. þik synistz. at
 15 mit hofwt. ok anliti är swa som thordän. mz
 liughn äldh. Jnnan till ok wttan halsän. ok briustät.
 swa som sat j präs. mz langom spikom Armanä
 ok fötännä ära swasom langä arma. Ok kwidrän
 slaz mz hardom hambrom. Laarän ok skinubäin
 20 äro swasom fliutandä watn. Af hwstagx jakklom.
 Ok än är äin pina jnnan till mik bäiskare än
 alla þässä swasom wm än nokor människia warä.
 j hwilkä all lifwandiz andharwm waro afta teft
 ok alla aadronä fulla mz wädír Ok þrängdo sik
 22 25 till hiartath. hwilkit som till byriadhä at bristä.
 forä vädärsäns makt. ok ofwíruäldi. swa är äk
 arm. jnnan till skipat fíri högfärdonnä wädhír
 hwilkin mik war alräkärästä. þoo är äk j miskunn-
 änä wägh. þy at j minom hardastä siukdoom
 30 skriftadhä äk mik som äk bäzt kuñnä. ok þoo af
 räddugha. En när dödrän nalkkadistz kom mik
 mins gudz pino skodälsä j hwgh. at 'hon war

mykklo bäiskare ok hardare. en min pinä hwilka
 äk war wärd at pola. *firi* mina wonda forskullän.
 Ok af pylikom pankä fäk äk gratandä taara. at
 gudz kärläikir war swa stoor. till mik. *ok* min
 swa litin till hans. Ok pa saa äk till hans mz 5
 mins samuitz öghom. Ok äk sagdä. O herrä. äk
 trwr pik wara min gud *ok* jomfrunnä soon. miskunna 23
 mik. for pina bäiska pino py at här äptä skullä
 äk gerna bättra mit lifärnä. vm äk hafdä timä.
 Ok j peim pungtenom war äin kärläikx gnista 10
 wptänd j mino hiarta. mz hwilkä christi pina
 syntistz mik bäiskare än min dödhir. ok pa sprak
 hiartat *ok* min saal kom gänstä j diefla händhir.
 pwi at äy war wardugt. at fäghrindännä ängla
 skullä nalkastz sua wanskapadä saall. än naar 15
 dieflanne ropadä j gudz doom. ok baado mina
 sall dömastz till häluitis Swaradä domarän. Ek
 saa äina kärläks gnisto j hanna hiarta. hwilkin
 äy skall wt slökkiastz. wttan wara j minne aasyn.
 ok pwi dömär äk saaläna till räinsilsä till päs 20
 hon wardhir wärdälighä räinsat ok verdogh at fa- 24
 nad, En mat pu spiriaa vm ek werdär luttakandä
 allra godha pinga som gioras *firi* mik Ek swarar
 pik vm liknilsä. Swa säm. vm pu saghe twa vaghe
 hengia *firi* pik. Ok i andro varo bly naturlika 25
 nidhirdräghande Ok i andre nokot läth högxt
 vpfarande, huru myklo flere pingh. ok större
 lagdhos i poma vaghenö. swa myklo raskare vp-
 lyptis pe poma väghskalen. Swa är ok mz mik.
 pwy at huaru höghre ek var j syndinne. swa 30
 myklo diupare nidhir sank ek i pinona. Ok puy
 hwadh säm helstz säm görs *firi* mik til gudhz

heidhir. Ok sárdelis rätuisa manna. Ok gudhz vina
 böne. Ok þe godhgerninga sām göras af vāäl
 afladho goodze Ok kärleiks gerninga. Ok þolik
 þingh lata mik daghlika nalkas gudhi. Þär äftir
 5 taladhe maria gudz modhir til brudhinna. Tu
 vndrar huru ek sām är himmerikis drötningh.
 Ok þu sām lifuір i vārldhinne, ok þe salen sām
 är j skäärsloo älde. ok annur är j heluite talum
 saman ¶ Ek skal vāl säghia þik þz. Visselika
 25 10 aldre gaar ek af hymerike þy at ek skal aldre
 sköliatz af gudz syyn. Ok eig skal siälin sām är
 i heluiti skyliatz af pinomin. Ok eig þe salin af
 skärsslo älde. för en hoon är rinsat. Ok eig skal tu
 komo till os för en þu äst skyld vidhir kroppen.
 15 vtan þiin saal mz pinom vndirstandilsäm vplyptis
 mz gudz anda dygdh at höra gudhz ord j hime-
 rike. Ok þik lofuodz at vita nokra pino i hel-
 uiti, Ok skärssloo älde. Oondom til varilse. ok
 godhom til hugnadh ok þrifnadh. þo skalt tu
 20 vita at þin likame. Ok þin saal. ära soman fögdh
 i iordrike vtan þän helge ande giifuir þik vndir-
 standilsse at vndirstanda hans vilia

(Bok I kap. 11.)

Gudhz son taladhe til sinna brudh sancta bir-
 25 gitto. sighiande. Ek er skapare himmels. ok iordh.
 ok min sandir likame är þz sām vighis a al-
 tarenö. älska mik af alla hiärta firi þy at ek
 elskadhe þik Ok anduardhade mik siälfuiliandis
 minom ouinom. Ok mine vini. ok min modhir
 30 äftir blifuu i beezskasto sorgh ok graat. Naar ek

saa spiutith. spikana. giisslana. Ok annar pingh 26
 til reidh til minna pino, eig þy siidhir gik ek
 gladhlika fram til pinonna. Naar mit hofwd var
 hwarwagh blodhokt giort af poorna krononne. Ok
 blodhit flöth alla väghna. En ouinine hafde än 5
 formaghit hanna mit hierta. hällir hafde ek viliad
 lata hiertadh sarghas. ok syndirskäras. en ek hafde
 vilit mista þik. Þy äst tu mykit opäk at minom
 nadhom en tu älskar eig mik *firi* swa storan kär-
 leek. Thy mädhan mit hofwd var pinat ok nidhir- 10
 bökt a korseno firir þik Skal þit hofwd nidhr-
 böghias til ödhmiwkt. þy at miin öghon varo
 bloodhfuldh. ok full mz tarom þy skulu þiin öghon
 afhaldas af lostelike syyn. þy at miin öron vp-
 fyltis mz bloodh. Ok hördo vbrygdilsa ord. þy 15
 skulu þiin öron borth vändas af sköre ok okwäm-
 like talan þy at min mun drak beezskan drik Ok
 var for budhin af godhom drik. þy skal þin mun
 atirlykkias af illum pinghom Ok vplatas til godh
 ping, Ok *firi* þän skuld at mina hendir varo 20
 wtpändar mz iärnsplikom. þy skulu þina hendir. 27
 [o: gärninga] huilka säm teeknas i handomen. wth-
 räkkias til fatogha men. Ok til miin budhordh
 þine fötir säm ära þiin astundilsse. mz huilkom
 tu skalt ga til mik skulu korsfästas ok atirhaldas 25
 af wrangom lustom. At swa säm ek pintis i allom
 minom limom Swa skulu alle þine limi vara redho-
 bone til minna tiänisto. för þän skuldh jak wt-
 kräfuir mera tiänist af þik en af androm þy at
 ek giordhe þik mera naadh 30

(Bok IV kap. 130.)

Ek kärer at ek gudh. Ok allra pinga skapare.
 är syndoghom mannom tunger swasäm stäin.
 Ek smakar päim swasom eitir. Ek är i'peira
 5 swalghe swasom smolo. Se huru ek är bort-
 rākin af allum. Se hwad mik atirgālds firir min
 kārleek. Ek skapadhe päim. Ek atirlösthe päim
 mz swa storom iāmnadh. Ok rātuiso swasäm vm
 liiknilse sāghiande. At vm vaagh ālla mātskaal
 10 vare fore sat. j huilka rāthlika skulde vāghas,
 satte ek eig annat en mit eghit hierta. Ek var
 fōdir ok vmkring skoren. Ek hafde mangfall
 drōuillse. ok arbeithe. Ek hōrdhe vārsta ordh. ok
 vbrygdilse. Ek var fangen. ok mz repom bundhen
 28 15 Ek var flāngdir. Ok swa sām i prās pinadhīr mina
 sinw wtpandis, adhrona brustho. Ok all lidha-
 moten sundhīr lösthos, Min hiāsse. ok alt howdhit
 sarghadhis af þorna krononna stiongum, blodhit
 nidhir flitande lifraddhis i enneno ok skāggeno.
 20 ok munnin ok tunghan blōdghadhis af blotzins
 nidhir flytilsām. Tannaholdit trutmadhe af pwstom.
 en ek var wtpandir a korsena, Min hals hafde
 āinkte at böia sik til vtan mina axlla Mine arma
 droghos mz repom til krossens buru. fōtirne nidhir
 25 draghne, Ok mz puāim iārnsplikom ginom boradhe
 hafdo eig adhro studh en spikana. Alla mina
 inelfue varo þorra Ok kroppin. Mit hiārta var
 fult mz sorgh ok vār. Ok firir þen skuld at þz
 var af bezsto natura gik vārken stundom af
 30 sarghadom sinomen ok til hiertadh. Ok annan
 tiidh af hiärtano. ok til sinonna. Ok swa ōktis

värkin. ok döðhin lāngdis Naar ek stoodh swa
 vārksfullir vplāāt ek min öghon. ok sagh ek mina
 móðhir nāārstandande gratande. huilka hierta fult
 var mz beezslikheit, huilko alla limi storknadho.
 Ok bleeknadho, huilka ve mik pinadhe meir en 5 29
 min eghin vārki Ek sa āmuāll mina vini vara i
 mesthom āngxla, af huilkom somlikā iāfhadho. ok
 somlike gömdo trona. ān þo at þe mykit dröfdis.
 Ok naar ek stoodh i þoliko ve ok vārks, sprak
 hiertadh vm sidhe *firi* pinonna āngxliks mykliks- 10
 heit. ok siālin gik wt. þer eptir vplypte howdhit
 sik litidh. Alle limine skuluo, öghonin vplyptis
 swasām til halves, fötirne vppehioldo allan kropsins
 tunga, Ok ek hengde swa sām sundhir slitit klādhe
 Se ek þin skapare. þolde þolika þuingh. Ok þolik 15
 þuing aktar ānghin. þetta kærer ek *firi* þik at tu
 skuli skodho. hwad ek giordhe ok hwadh mik
 atirgiālds

(Bok VIII kap. 57.)

Gwdhz modhir taladhe til brudhrinna sigghiande. 20
 firir þre syndir kom plaghan iuir rikith. swa sām
firi högfärdh ok oatirhaldh. ok giri. Ok þy ma
 gudh blidhkas vm þry þing, at plaghonna time
 skuli styntas. fyrsta är. at alle skulu taka sanna
 ödhmiwkt i klādhom, hafuande matelik klādhe eig 25
 mykit lang ok siidh mz quinno sidhi. Ok eig mykit
 stunt mz skāmdagāsta sidhi. ok eig läppadh. eddir 30
 onytlika. ok fafānghlika sundhir skurin þy at
 þolik þing mistākkias gudhi. Ok skulu þeir bāra
 sina likama höfuislika. at þe eig synas störra eddir 30
 höghre *firi* högfärdh skuldh ān gudh skapadhe

päim. Ok eig miöre eddir kleinare firi nokor
bandh eddir knöpa. eddir nokra slögdir, vtan all
ping varin til nyttelikheit ok gudhz heidhir. Ok
kuinnona aflägginn ämuäl roosninna klädhe. huilken
5 þe þoko firi högfärdh ok fafango äro. þy at
diäfwlen diktadhe quinnomen firsmandom sins
fädhirnis landz gambra sidhi. Ok oloflika margha
handha osidhi. ok ohöuelik prydilsse j howdhum
ok fotom ok andrum limum til vpuäkkia scolande
10 skörlimnadh. Ok retaskolande gudh til wredhe,
Annat är at almosa skal gifuas mz hughsins
gladhlikheit. Tridhia är at hwar sookna prestir
en tima i manadhanom et heelt aar skuli siwnga
messo af þe helgo þrefallikheit. til huilka alt hans
15 sooknafolk skuli somon komo mz idhrugha. ok
31 giordhom skriptomalom fasthande j päim daghe-
nom. ok bidhiande aatuakteligha at syndhinna
skulin forlatäs. Ok gudhz vredhe blithkäs. biscop-
ane görin samuläidh i hwarion manadh vn sik
20 siälfua. älla sina ämbitzmen i sinom doomkirkiom
hafuande högtiidhlika processiones. Ok siungande
messo af þe helgo þrefallikheit, jntakande fatigha
men. ok twande ödhmiukligha þeira fötir

(Bok IV kap. 50.)

25 Christi brwdh sagde mik syntis swa sām kon-
unghen sathe a doomstool. Ok hwar lifuandhe
menniskia hafde twa staandande när sik firir
honom. Ok en þeira var at se vppa swa sām
vānktir riddare. Ok annar swa sām swarter bla-
30 man. firir dóomstolenom stodh bokastool j huilk-

om book laa. mz þe mato skipadh sām ek fyrra
saa. Naar ek saa þre konunga firir domen. Ek
saa āmuāll swa sām all vārldhin stodhe firir boka-
stolenom. Ok ek hörde domaren sighia til þen
vänkta riddaren. kalla þaim til doom. huilkom 5
tu tiānte mz kārleek. Ok iāmbrat nidhīr follo
þe sām nāmdos. Ok somlike lagho langan tima.
Ok somlike styntre fyr ān siālin skyldis vidhīr
kroppen En eig formatte ek gripa al þe þing
sām ek sa ok hōrdhe. þy at ek hōrdhe margha 10
mānniskio doom. Ok somlighe āra en lifuande.
huilke en skulu skyt kallas. þo var mik swa 32
sakt, en mennene bātra syndena skal ek milda
domen, Ek sa margha dōmas somlika til skārllzlo
eld. Ok somlika til āwārdelikit ve (Bok IV kap. 15
51) Mik syntis. sām ein siāl presenteradhis firir
domaren vm riddaren ok blamannen. ok mik
sagdis, þz þik nu synis var alt giort ifuir siālena
i þeim þima hoon skyldis vidh likamen Naar
siālin var presenterad domarenom. stood hon āin- 20
samin. þy at hoon var i hwarghins þeira handom
sām hona presenteradho. Hon stoot nākin ok sorgh-
full eig vitande. hwart hoon skulde koma. þer āftir
syntis mik at hwart ordh i bokenne swaradhe vm
sik siālf til all þing huilken sām salin taladhe. 25
þa taladhe först þān vānkte riddaren. domarenom
ahōrandom ok allo hymmerikis herskapi. sighiande.
Eig ār rāthuisa at þe syndār. huilka bātradha āra
mz scriptomalom skulu anhantiidh vptālias til
siālinna obrygdilse. þo ek sām þz swa viste vāāl. 30
ok fultkomligha. at þān riddaren sām tala viste
all þing i gudhi. vtan hān taladhe at ek skuldhe

33

vndirstandha. þa swaradhis af rätuisonna book.
 Naar scriptomalin giordhos. fylgde eigh vörd-
 ughir ydrughe ok san bättringh firir þolika syndir
 þy skal hon sörghia firi þe þing huilkin hoon
 5 eig bätträdhe mädhan hon formaþe þa byriadhe
 salin til at grata swa ängxlika at hon maþe all
 brysta sundir. Tarane syntis. ok þo hördis eig
 rösthin þer äftir taladhe konunghen til salinna.
 sighiande þit samuit skal säghia þina syndir,
 10 huilkom eig fylgde vördhelig bättring. þa vphög-
 de salin sina rösth swa höght at hoon mate
 höras vm alla vörldhinna. säghiande Ve mik þy
 at ek giordhe eig äptir gudhz budhordum huilken
 ek hörde ok vndirstood. ok röyiande sik siälfua.
 15 þa sagde hoon. ek rädhiz eig guz doom, Henne
 swaradhis af bokinne, þy skalt tu nu rädhas diäf-
 uulin Ok þa byriadhe salin rädhas ok skälfua.
 swa at hoon maþe all sundir lösas. Ok sagde.
 Ek hafde swasäm änghin kärleek til gudz. Ok
 20 þy giorde ek litit got Rätuisan swaradhe a bok-
 inne þy är rätuisa. at þu skal nämare nalkas
 34 diäflenom en gudhi. þy at han lukkadhe þik mz
 sinom frästilsom Salin swaradhe Ek vndirstaar
 nu. at all þe ondh þing ek giordhe varo äftir
 25 diäwslikom inskiutillsäm. þa var swaradh a bok-
 inne. þz är diäfuulsins rätuisa. at atirgälda þik
 mz pinom ok dröuilsäm Salin sagdhe. äinkte var
 a minom hiässa ok til minna ilia. huilket ek
 klädhe eig mz högfärdh. somlik þing fan ek siälf.
 30 ok somlik fylgde ek landsins sidhuänio. Ek þwadhe
 mina hendir ok mit anlitte. eig at einasto at þe
 skuldin reensas vtan þe skuldin af mannom lofuos.

ok vara faghir. þa swaradhe a bokinne. þy är
 diäfuulsins rätuisa at atirgälda þik äftir þinne for-
 skyllan. þy at þu prydhe þik swa sām han dictadhe
 þik ok inblästhe. En sagde salin. min munndir
 vplätz opta til sköör þingh. þy at ek vilde þäkkias 5
 androm. Ok min hughir astundadhe blygdh ok
 obrygdilse. Rätuisan swaradhe a bokinne þy skal
 þin pungha wthdräghas ok wtpäniatz. Ok þina
 þändir inkrökias. Ok al þe þing þik tilsätias.
 huilkin þik mistäkkias. Ok all þe þing fortakatz. 10
 huilken þik þäkkiaz. salän sagdä. äk gladdis höghä- 35
 lighä. þy at manghä toko äptädöme. ok tilfallä
 af þäim þinghum. som äk giordä. ok manghä fylgdo
 minum sidhum. þa swaradis a bokanne. hwar þän
 sām wärdhir gripin j þylika syndh. firir hwilka 15
 þw pinaz. þäir skulu pola þä samu pino ok skulu
 läidaz till þik ok tiin þina skall aukaz firir hwars
 þäs tilkwemd som fylgia þinna wsidhi ok synde
 þer äptir syntiz mik swa som äit baand warä
 bundit ifwir saalenna hofwt. ok nakkän ok an- 20
 litit samanfögdoz. badä augona nidhir fällo af
 sinom stadhum nidhir häingändhä a kinnona. harät
 syntiz swidit swa som bränt af äldä. hiärnän rifn-
 adhä. wtflutandä wm nasanna. ok öyrona. tungh-
 an wträktiz ok tännannä samantryktoz ok jn- 25
 kröktoz Bänän j armonum bruszto. ok saman
 wndos som räip händanna syntos slagna. ok äftir
 bundos vm baakän. briustät ok kwidän ok baakän
 samantryktoz swa starklighä at rifwän brusto ok
 hiartath rifnadhä ok oll jniflän wt wältoz larän 30 36
 häingdo till sidhonnä ok bänen sundärbruthin
 wtdroghos ok saman wndos mz thuem mattom.

swa som mior pradhír plagar nystas j nystan. þa
 ropadā blamannān. O domarā nu āro salenna
 synde plagadā aptā rätwisonnā saman fōgh oos
 badān. siālinna ok mik swa. at wi skulum aldrā
 5 skiliaz at. tha swaradā thān wānktā riddarān O
 domare þw som all þingh wāit hōyr mik, nu til-
 bār mik at sǣgia yttarstā þanka. ok wilia huilkan
 siālān hafdā j lifsāns āndā. wissalighā hon sagdā
 swa j yttarstā punctenom. O ām gudh gafua mik
 10 lifs frāst iak wildā āndalighā gerna bāttra mina
 syndā. ok þāna honom j ollum minum lifs tima
 ok aldrā han ruāidan giora O domare. þolik thingh
 huxadhā siālān ok wildā oc minnaz āmuāll vppa
 at the mǣnniskian lifdā āy swa langan tima at hon
 15 fāk fullalikit vndirstandālikit samuit þy mildha
 37 herrā. huxa hānnā ungdoom. ok gör miskund.
 þa swaradhis af rätuisonna book. þolkom þankom
 bōr eig heluiti vtan āndha. þa sagde domaren.
 firir mina pino skal salinne vplātas himerike. naar
 20 hoon hafuir tagith plagho. ok reensilse firir sina
 synde swa langan tima sām þer tilbōr. Ok þān
 þime han maa styntas vm salin faar hielp af
 annars godhom gerningom

(Bok I kap. 55.)

25 **E**k ihesus är liker einom hofdinga huilken sām
 sik bygde en stadh. ok gaf honom nampn, āftir
 sik siālfwm. Han bygde ok i þāim stadhenom et
 palacium, ok þār i margh þorftelikin hws. Sidhan
 palacium var vpbyggt. ok hans þing āfte hans vilia
 30 all skipadh. þa skipadhe han sit folk i þre lyti

Somlike varo domara Somlike väriara Somlike
 arbeidhes men. Äftir þz sagde han til sit folk
 Mine vāgha. ok ārinde liggia i annor land Standhen
 stadhlika firir minom heidhīr ok gagn. Ek hafuir
 skipadh idhīr domara sām idhīr skulu dōma Ek 5
 hafuir skipadh idhīr väriara sām idhīr skal väria
 firir ouinum idhrum. Ek hafuir ok þāim skipad
 sām arbeida skulu. Ok skipat idhīr all idhar
 þorftelik þingh Sidhan herran var bortfaren ok
 en liten þime vmganghen. þa gömdis statzens 10
 nampn þa varo domarene stadhughe ok sagdho
 vaar höfdinge ār farin i annor landh. standom 38
 stadhlika ok rāthuislika i varom domom. görom
 rātha doma. ok ālskom sannindh. at vi faam eig
 skuld af varom höfdingia. Ok misthom varon löön 15
 ok heidhīr. Väriarene sagdho swa. vaar höfdhinge
 trösthīr vppa os. ok hafuir sat sina aliit til vaar.
 ok troor os väl. Rönoms honom väll Ok haldom
 os af ofmyklom mat. ok drik. þz vi wardhom eig
 lati at striidha. Haldom os af ofmyklom sömpn. 20
 þz vars herra ouini komin eig ouarandis vppa
 os. Ok taka os. Varom ok idhelika vānte at vi
 varom idhelika reedho naar os kombir nokot till.
 Vars herra heidhīr. ok folksins helsa liggir mäst
 til vaar Arbeidhis folkit sagde swa. vars herra 25
 heidhīr ār mykin. Ok hans atirlöön āra stoor mz
 þy gifuum vi varom höfdhingha eig at einast
 tiundha þāningh af varo arbeidhe sām han os
 -bödh. vtan ān alt þz ifuir vara födho löpir. firir
 þy atirlönin āra stoor. Sidhan en liten þime var 30
 framgangen. glömdis eig at einast stadzins nampn
 vtan ān herrans siālf. þa sagdho domarene hwar

til annars. Vars herra dwala är lang Ok vitum
 eig hwad han kombir aftir eddír eig mz py
 vilium vi döma äftir varum vilium. Ok þz os
 39 lysthir. þz vilium vi göra. Varnarane sagdo swa
 5 wi ärom flati wi arbäidom ok witom äkki for
 hwi oos jattas þet wi witom änga wisso aa. giorom
 säät mz wars herrä owinom ätom ok drikkom ok
 safom mz päim äro päir warä wini hwat þurfwom
 wi wyrdha. hwars owini päi ära Arbäidiz folkit
 10 sagdä swa. hwi gömom wi wart gooz androm.
 wi witum äy hwar þet vp takir äptir oos Mäð
 þwi niotom haldhir þett sialfue äptir warom wilia
 ok lusta. ok gefwm domaromän. waan tiundha
 peningh. þa päir äro oos blidhir hwat þurfwom
 15 wi wyrdä. hwar som rwäidhir är. þa mughum
 wi ok giora þät oos lystä. Ek ihesus christus är
 päim hofdingenom likir. äk bygdä mik äin stad.
 þett war wäroldhän. j hännä skipadä äk äit pa-
 lacium þett war þä hálga kirkia, wäroldännä nafn
 20 þett war gudlikin snillä firi py hon hafdä þett
 nafn af anwardo þett hon war af mik ok j minnä
 snillä skapat. ok py lifdä folkit äptir gudlighä
 snillä, ok häidrade mik ok lofwadä mik j minnä
 snillä ok af minom wndälighum þingom ok makt
 25 Nu är fyrsta wäroldännä nafn glömt. ok nyt vp-
 40 takit þett är manlighän snillä þett härras nu ok
 lofuos mz py Domarene sām fyr dömdo räthuiso.
 þe älska nu orätuiso. þe suika einfallugha. ok
 ödhmiuka. þe vändha sik til högfärdinne. ok fraan
 30 ödhmiukþanne. þe girnas väl kunna tala firi
 manna lofuan. þe polo gerna syndhena. at män
 säghi päim vāra milda ok godha þe taka gladh-

lika gafuo. ok vándha diárflika rátuisona i orát-
 uisona. þe ára raske til sinna eigna nyt ok vilia.
 Til min heidhír ok vilia lati ok flatí. þe ára raske
 at dōma. ok seine at spyria ok leita huru. ellír
 hwi malit ár giort. þeira giri ár ofylleliken. þy 5
 állska þe wárlðhinna snille, ok min glōmis. Mádh
 vārnaromen sām stadhín skuldhó halda ok folkit
 gōma menar ek hofmen ok riddara. firir þy þeira
 ámbiti skulde vara til kyrkionna vārnílse. þe se
 kyrkiunno ouini ok vurdhe þz eig. þe hōra þe 10
 helga tro lāst, ok glādhias þer af. þe se minna
 budhordha forsmāillse. ok tolo þz gerna firi þy
 þe hafua bundet sik i þeira kompanskap sām
 syndena hafua kára þe souo ok āta mz þāim sām
 min vanheidhír álska. þe hafua siālfue sina tro 15
 brutit vidh mik Ok firir þy þykker þāim ānkte
 vara vm min hedhír Arbeidis folkit þz ár almoghin.
 þe forhafua min budhord. þe halda aftir mina
 tiundha. þe gifua domaromen sina gafuor at þe 41
 skulu þāim vara blidhe. ok godhe. þe gōra þāim 20
 hōrsāmio. ok heidhír ok ráddugha. Mik sām þeira
 gudh ok atirlōysare ár hafua þe gōrla glōmt. Mz
 þy ma ek nu wāl sāghia. at gudhlikin ráddoghe
 ok kārleikír ár nidhír lagdír. Ok þāninga sākki
 ár vptakin. (I: 56) hwad vāntir þw at ek meinar 25
 mz þāssom þāninga sākke. vtan formykkla giri sām
 nu ár kōmen j wárlðhinna. swasom þen sākki
 som bāggia vāghna ár ippin. vardhír aldrigh fullir
 Swa ok mannanna giri fyllis aldrigh. firir þy at
 mannin girnas ānkte vtan sina giri ok sin lusta. 30
 Nu ár ek mz liiknilsom sighiande Swa sām þen
 herra sām badhe ár domare ok fadhír kombír

folkit ok kärir vppa hans eighin son. Tha swara
han swa folkeno. bidhin til morghons ellir annars
dags. Min son kan än bättra sik, Mäadhan kombir
folkit aftir annan dagh. Ok bedhis rath Ta sighir
5 han. bidhin än til morghons. vil min son eig ta
sik bättra. þa vil ek göra þz sām rätuisan sighir
ok biudhir Swa gör ok ek, firi þy, ek är badhe
domare ok skapare. Ek vmbär mz mannenom
mz minne myklo miskund j þän ytirsta punctin.
10 Vil han ekki bättra sik, þa kombir miin rätuisa
swa mykit hardhare ifuir han. sām miskunden
ok tulumodhin var meire, Ek sagdhe þik för at
ek hafde skipt mit folk j þre lyti swasām i dom-
42 ara Ok vörnara. ok arbeidhis folk. Hwad ventir
15 tu hwad ek menar mz þässom domaromin. vtan
klärka. þer gudhlika snille hafua vönt i manslika
snille Swa som þe klärka sām sighia marg ordh
i faa ordh. þe taka miin budhord ok lagh. ok
sätia þäim all i et ordh. Hwad är þetta ordit.
20 vtan räk handhena. Ok tak þäningin. þz oordhit
älskas firi mit budhord. huilkin man sām gör
þandraap. hordoom ellir adra ogudhlika syndir
þz bättras alt mz þäso ena ordheno. Räk handh-
ena ok tak þäningin. þz är nu klärkanna snille
25 tala fagirt ok göra illa. lata sik mina vini vara. ok
skammas eig göra twärt a moot mz gerningomm-
in. þe vyrdha eig rätuisona. ok eig vm salena
vm þe fa þäningin. þe þola gerna andra i syndinne
mz þy þe ära fule siälfue. þe forsma þäim min
30 vägh vilia ganga. Ok dragha þäim wt af mz
sinom eptedömilsem. þetta ära þe domara sām
min doom skuldho hafua ok älska. Ok nu är

glömdir Mädh värnaromen vndirstaar ek alla
 världhinna herra. Ok höfdhingia. ok þeira folghara
 þe hafua sit anlite vânt amoot mik þe hafua brutit
 sin eidh ok lofuon mz mik, þz är at þe skuldo
 värna mino kirkio. þe akta eig miin löön. þe vyrdha 5
 eig mina v Reidhe Almoghin är sām andre tiora 43
 opami, þe hafua þry þing, fyrst grafua þe vp iordh-
 inna mz fotomin, Annat þz þe fylla sik ää mädhan
 þäim lystir. þridhia at þe fultkomna sin lusta
 vtan altz atirhaldh Swa är almoghin han hafuir 10
 allan hughin til världhinna Swalgit är vtan mato
 swa sām kär sām aldrik fyllis, lustin vtan alt
 atirhaldh swa sām annor diwr Nu þo at hwarist
 marghe ära mine ouini Ok fläste þe sām afganga.
 þo at hwarist ära somlike bland alla þässa sām 15
 mine vini sárdhelis ära. Swa ek sagde til heliam
 prophetam foordom i laghumin. Ek hafuir en siw
 tusandh men sām eig bögdho siin knä til firir
 baal afgudh Swa sighir ok ek nu Ek hafuir margha
 vini bland ouinom. þer tu veest ey af. huilkom 20
 som þykke min vanheidhir vara storan Ok grata
 þz at mit nampn fyrsmaas. ok forhafs. Mz þy vil
 ek göra nu swa sām konungen þän gör. sām seer
 sina stadz men afganga. ok honom vara moot i
 allo. han sände budh ok bref til sina vini i stadhenom 25
 ära. Ok konnugha þäim stadzins vadha. Ok sina
 wreidhe. at þe skulin sik vakta. Ok androm konn-
 ugha. huilkin herrans wreidhe är Ok huru pollika
 han vmbär mz miskund sit folk Swa gör ek nu.
 Ek sändir mz minom vinom miin ordh. þer af 30
 minom munne wtganga til minna ouinj. at þe vilin
 sik bättra. þässin ordh ära eig swa lönlakin at men 44

päim eig tala ma. þe äru ok eig swa vand. at
 men kan päim eig begripa. vtañ hwa sām samuit
 hafuir ma päim badhe forstanda ok halda. Mz
 þy hwa sām päim takir ok haldir, han faar miskund,
 5 Hwar sām päim takir ok wtsputtar ifuir han
 gängir miin rätuisa See þer näst vardhir stadzins
 doombir sām þän mur sām nidhir slaas. ok blifuir
 eig stäin ifuir stein, Domarane skulu brännas af
 heitasta elde, hwad elde är heitare än þän sām
 10 fitme kombir vidhir Swa ok domarane fa heitasta
 pino. firi þy þe varo fetaste i lustanom. Ok firi
 þy þe hafdo mäst heidhir. þy satto þe sik mäst
 moot mik, Mz þy vardir þeira pina j þe pannonne
 sām aldrik wtsläkkis. ok aldre ändas i heluiti.
 15 þe skulu brännas sām þz köt sām brännis ok
 aldre vardir fult bränt, Värnaranna pina vardir
 þässin, at þe skulu hengia i päim höxsta galgha
 i heluiti, þänne galghin standir af þwäim trääm
 rät vp. Ok þridhia sām liggir iuir badhin þe
 20 fyrsta trään sām rät vpstanda. þz är þeira ysäld,
 at þe girnadhiss änte äwinnekin löön ok rike,
 Annat trää är at þe hopodis änte til gudz. þz
 han formatte af sinne myklo makt ok godh-
 leek gifua päim yfirt, þridhia þrät är þz at þeira
 25 samuit sagde päim. hwad bätir var giort, ok þe
 giordo twärt a moot sino samuiti. ok vndirstandilse,
 45 J þässom galganom skulu þe hengia þz är j þe
 yseldinne ok skamminne at þe geernadhiss þz sām
 är ok var firganglikit þz þe vyrdho eig vm þz
 30 sām är äuinnekit, Ok þe forstodho väl. ok hördho.
 Ok giordho þer a moot Repit j þässom galgha-
 nom. Ok i þässe skamminne är äwinnekin eldir

þer aldre slökkis. aldre minskas Ok aldrik rutnar,
 i þesse skamminne. Ok j þæssom eldenom skulu þe
 hengia til alla skam, þe skulu ok höyra obrygdilse.
 firi þy þe vildo eig höra miin ordh. þe skulu
 lokta allan ondan döön. ok pino, firi þy. þäim 5
 luktadis änte min söthme. þe skulu pinas sām
 otroone men, hofwdit nidhír ok fötirne vp, firi þy.
 þe forsmadho. ok brutu sins herra troo, lifuandis
 korpa sām ära diäflane skulu þäim slita ok aldrig
 af þäim fyllas. Af þeira munne skal aldre komo 10
 we. firi þy þäim var söt þeira lof. ok mit baktz
 Ve är þäim at þe nokon tima varo födhe. We
 þäim, at þeira liif var swa lankt j iordhrike,
 Arbeidhis mannanna doombir är swasom þiora
 dombir. þiorin han hafuir tiokkan hals mz þy þorf 15
 han hwast swärdh. þetta swärd teeknar äwärdelika
 pino. ok eld. huilkin þäim standir til sām diwr, ok
 fylto sin lustha, jdhkadho vtan afhald oskipadhom
 þima. ok sin vilia giordho firi min budhordh.
 Hwilkin þässin ordh höre. Ok afgangir rätlika mz 20
 gudhlikom kärleek. ek vil komo til hans ok gifua
 honom mina miskund, Hwilkin sām sighír bidha 46
 vm eina stund þz är äkke än time gudz miskund
 är mykin. Ok hans wreide kombir ekki än, Ek
 swär þz a min gudhom. af huilkom adam kördís 25
 wt af paradiis. ok i noe floodh gik ifuir wärllinna.
 at ek kombir skiutare än þe troo. Ek swär þz
 a min mandoom. þer är i minom guddhom. huilkin
 ek þok i marie liif vtan syndh ok smitto. j huilkom
 ek þoldhe þe hardha pino ok dödh. Ok vpstod 30
 lifuandis. Ok foor til himerikis sandir gudh ok
 sandir man. þz ek skal göra mino räthuiso ifuir

päim. Ek swär ok þz a þen helgha andha. sām är
 ein gudh. mz fadhirenom ok sonnenom. eig þry
 gudha. Vtan ein j þrem personis. huilkin sām
 sändis minom apostolis vm hwita sunnodagh. Ok
 5 gaf päim konst alla þungor tala. Ok brändhe
 päim mz sinom kärleek þz ek vil komo minom
 ouinom mz minne wreidhe vtan þz päir bättra
 sik. Ek skal koma päim til liikams dröuilse här
 i wärldhinne. Ok sidhan til äwärdhelikit heluiti.
 10 þz päim vardir we. badhe til salinnä Ok swa
 likamans. þa skulu þe þro gerningommin men þe
 vilia eig nu troo oordomin

(Bok I kap. 57.)

47 Swa göra nu mik cristne män sām foordhom
 15 giordho iudhane. þe kastadho mik wt af myn-
 streno. Ok hafde fultkomin vilia at dräpa mik.
 þo at hwarist gik ek wt af þeira handhum firir
 þy min time var ekki än þa komin. Swa göra
 nu mik cristne män. þe kasta mik wt af sino
 20 mönstre þz är af þeira hugh. ok siäl i huilko
 mik burdhe vara. ok byggia. Ek dömir j þeira
 munne sām rutit köt. ok vyrdis ek af päim sām
 þän man som hafuir lugith, þe vändha til mik
 sin bak. Ok ek vändhä til þeira min nakka. firir
 25 þy enkte hörir j þeira munne vtan giri, j þeira
 kyti brindhir oloflikin. ok omattelikin luste. þeira
 hörsl är til anghsins vtan til sin heidhir. ok högh-
 färdhe. þeira syyn är til enkxins vtan til þeira
 lustelikin þing, Mina pino hafua þeir firir latir,
 30 Min kärleek firir enkte Mit lifuärne är päim hart,

Miin ord hafua þe *firi* lygn. Mz þy vil ek göra
 nu swasām þz diwr gör sām hafuiz margha hukur.
 första þz vardhir kört vp af enne. þa löpir þz ok
 skiole sik j andro Swa vil ek göra. mādhan cristhne
 mæn hata ok forsma mik. firiz þy vil ek ga til 5
 hedhninga. Ok vardha sötir i þeira munne. ok
 hierta. mādhan ek hafuiz varit swr ok illa luktande 48
 i þeira munne her til Cristnom mannom vil ek
 vara rādhelikin sām en fors. at swa sām omögh-
 likit är standa moþe forssenom Swa vardhir þäim 10
 omöghlikit sit minsta fingir röra moot mik. þo-
 athuaristh. är ek en swa miskunsambir. at hwilkin
 sām beidhis nadhir. ok sighir swa. Gudh min herra
 ok skapare, ek kennis mik vara brutlikin. miskunna
 mik ok gif mik þina nadhe. at ek matte göra þin 15
 vilia. Ek vil göra miskund mz honum ok taka
 han til min kärleek. vm han bedhis mz þäim hugh.
 at han vil sik bättra. Ok ekki oftare til syndhanna
 siālfuiliandis ganga. Hwilkin ok miin oordh eig
 vyrdhiz Ok trösthiz swa a mina miskund. at han 20
 glömir mina rätuiso. A mina sannind sām san
 sannind är. Ok aldre gik af minom munne vtan
 sannind. Ek kombir þäim þa þe huxa minzt,
 (IV: 99.) Ek kärir þz nu. at mannin haldir mik
 swa sām þän matk älläs orm sām vm vintren 25
 liggir i duala. Alle þe sām han see. þe sputta
 han ok gabba. þe prodho a hans bak. ok stigha
 ifuiz han. Ok sla han mz sinom handhum. Ok
 spiärna han mz sinom fotom Sannelika swa giordho
 iudha mik. Ek var firiz þäim swa sām en matker. 30
 Ta iudas kom til mik. Ok vildhe kyssa mik. Ek
 bögdhe mik nidhir til hans, *firi* þy iudas var 49

stunter man. Ok ek var langir. þa þe þoko mik.
 ek flydhe ey bort fra þeim. vtan ek gik siälf-
 uiliandhe i þeira hendir. firir þy þeim hafðhe
 varit omöghelikit at se til miin vtan þz hafðe
 5 varit min vili. Ok än omöghlighare at göra mz
 gerningummin. þa þe badho framrækkia händirna
 til korsit. Ta række ek fram. Ta þe vildho mik
 krona. ta stoodh ek gladhlika qwar. Ok swa som
 þe hafðo fullelikan vilia at dräpa mik Swa
 10 hafðe ok ek ämuäl fullelikan vilia at þolo döðh
 Ok mädhan var ek swa som ein mathker säm
 liggir i dwala Sannelika swa säm ek var ta Swa
 är ek ok nu forsmadhír ok forhanadhír af mannom
 ok af mino eigno handauärke þa ek hafðe þolt
 15 þe harda pino. Ok foor vp til min fadhír Ta
 anduardadhe ek þeim min eighin likama i bröðz
 like. at þeim skulde min kärkeikir ok pina komo
 i hugh. Ok swa myklo heldír älska mik. at ek
 sandír gudh. ok man är þän sami i prestins handhum.
 20 i bröðhz liknilsse säm þoldhe a korssena. Ok styre
 badhe iordhrike ok himmerike. þänne kärkeiken.
 ok þassa naadh vyrdhír man eig meira. än swa
 säm vare en döðhír matker. þe þrudhu ok a min
 bak þa þe rædhos meira men än gudh. þa þe
 25 standa meir äfte manna vinskap. än äfte gudz
 vinskap. huxande swa mz sik Ek wet väll. at þz
 50 är gudz budhord, þoathwarist vil ek eig lata
 mins wins vinskap firir þz. Ok ekki forlata han
 firir hans budordh firir þy ek ma väll dagpingha
 30 mz gudhi Ok blidhka han. þetta är en bansat
 huxilsse. vitta väll ok göra illa. þy lättare syndin
 vare. þäs hellir skuldhe man sik halda af henne.

ok göma sik. þe sla mik ok i pændrena. þa þe
 höra min ordh Ok min budhord. þa þe höra mina
 sorg. ok pino ek hafðhe i mandomenom ok sighia
 swa. Syndhin är ekki swa leidh gudhi sām mæn
 sighir Pinan är ekki swa hard sām scriifuas. gudz 5
 miskund är mykin. Han hafðhe ekki skapadh
 mannin vm han vildhe ofuir þolika fordöma. Vi
 maghum väl hafua allan vaan vilia. Ok en fa
 himmerike firi þy gudh hafde ekki vārldhinna
 skapadh. vtan mæn skulde hona nytia. Mz þy swär 10
 ek þz a min gudhom ok mandom þz ek latir eig
 þe minsta synd odömda Swa sām ek latir eig þz
 minsta got mæn gör j min heidhir olönt, firir þy
 ek skapadhe mannin til hymmerikis. ok satte ek
 han i wārldhinna. at han skulde hona nytia til 15
 min heidhir. ok sit gagn Ok gaf ek honom siälfswald.
 ok vndirstandilsse ifuir al diwr at fristanda.
 hwi han var skaptir ok hwad ek hafuir honum
 budit, mannin stighir ok ifuir mik. Ta þe wyrdha
 eig kyrkionna doom. ok eig ban. Ek satte min 20
 räddogha. ok doom j þe helghre kirkiu. þz är
 ban. þer til at mannin skulde swa myklo heldir
 halda sik af syndh. ok rādhas þz halda þe firir 51
 änkte. Ok vyrdat eig meer en stigha ifuir en
 dödhan matk Mz þy säghir ek þz a mina sannindh. 25
 at swa sām þe sām bansättias af mannum, magha
 eig vmganga mz adhrum, swa ära ok þe bansatte
 firir mik ok allo mino herskapi wtskylde. Ok än
 þoathwarist. at þe sām göra lönlika bandzger-
 ninga. ära i banne firir mik, þoathuarist ära hine 30
 myklo värre sām oppinbarlika ära bansatte Ok
 vyrdha þz ekki, Ok eig at einisto þe, vtan än alle

þe sām vita þz mz þāim. Ok vmganga mz þāim,
 þe sputta ok a mik þa þe halda kirkiunna sacra-
 menta firir latir. ok skālkt. Ok alt þz gudhi høre
 til *firi* flatio Mz þy *firi* mina mykla miskund vil
 5 ek nu quikna smam ok smam sām en matker mz
 mins andha ordhum Ok mz minom kārleik, huilkin
 þāim forsmaar Ek skal quikna þāim swa sām ormen
 vm varena. Ta han quikna. ok takir sina makt
 Ta þe sām firra spottadho ok prodho þe þoro
 10 eig nalkas honum, þe sām han slogho ok skālcto
 þe dana af hans syyn, þe sām iuir han stigho þe
 rādhas swa sām þe þer āra slagne Swa vil ek
 göra þāim mik forsma. Ek vil komo þām swa
 rādhelikin. at þe þolo eig standa moot. Ek vil
 15 komo þāim swa starkir ok bradhir. at þe skolo
 daana af minne rāddugha syn. Ek vil ok komo
 þāim swa hwas swa sām þān sām slaar ok stingir
 52 ginum mz swārdh (— —) Mz þy þāssom hofdhingia
 skulu sāghias þāssin ord Ek gudh aldra skapare ok
 20 atirlösare Ek hafuir þry þing mz þik giort, Först
 hafuir ek giort þik rāddan mz minom wand, Annat
 þz ek hafuir fōt þik. þridhia. at ek hafuir vārnat
 þik. ok gömt þik af ollum vadha. ok misfaldum.
 först hafuir ek rādh þik swa sām fadir gör syni.
 25 han slaar han. at han skal ekki stiāla āllas nokra
 andra ondha gerning göra Swa hafuir ek ok
 slaghit þik mz minom rāddogha. þer til at þu
 skulde eig ofmykit komo i diāfwlsins hendir. Ek
 hafuir ok þik fōt, giuandhis þik þina likamlika þorft.
 30 Ok komit þik i heidhir, Ok giort þik stoort nampn.
 Ek hafuir ok þik vārnadh af misfallom. af þinom
 owinum þy firir þāssin þry. krāfuir ek þry þing

af pik först þz. Swa sām ek hafuір rādh pik. swa
skal þu rādha andra mz gudhlikom ordhom ok
godhom gerningom. ok swārdhe. þāim sām göra
mot rātuisonne. Annat at þu skalt þāim fōdha
sām min ord föra. Ok þām sām gudhi tiāna. 5
þridhia at þu skalt vārna almoghan swa sām ek
hafuір vārnat pik Ok hielpa ok skodho þāim sām
āra i nōdh, þry skipilse āra i þe helghe kirkiu
Eth āra klārka. Annat ār ridderskap þridhia ār 53
almoghin. þāssin þry vānda sik a mot mik Ok 10
hafua glōmt minom kārlek Mz þy vil ek nu ypna
en port, þer ek vil i ganga. þz ār karela ok heedn-
inga hugh. þāim vil ek min kārleek ok naad
giifua. Ok vardha j þeira munne sōtir, sām ek lānge
hafuір varit swr. Ok illa dōnande Mz þy sām 15
birgitta miin vmskref pik sanka saman andhelika
sniālla mæn. Ok þe gudh ālska haf raad mz þāim.
hwad þu maghe i þāssō male göra, firi þy En þo
at ek veet alt þo skal mannin mōdha swa fast
samuitit til min heidhir sām likaman. þer til at 20
diāfuulen hafui eig þz sighia. at ek visar alt Ok
mannin gör enkte āftir sino samuiti Sannelika kārir
ek firi pik. Ok allum minum vinom. at cristne
mæn hafua mik i sinom munne swa sām rutit kōt.
þe sputta mik wt. Ok haldha mit budhord firi 25
flātio sām þāim atirlōste. mz þy vil ek heidhningum
þāfuias ok sōtir vardha Cristnom mannom sām
mik ānkte vyrdha, vil ek komo sām āin kāmpe
sām hafuір stark ok hwasleik Ok rādhelikheit. Swa
vil ek komo þāim rādheliker at þe þoro eig en 30
finger rōra moot mik Swa starkir at þe warda
wanmaktoghare ān āit myg Swa hwas at þe skulu

kanna ve j wärldhinne Ok ve äwärdelikit i heluiti,
 J minne helghe läst standir scrifuat, At þa ek sa
 iherusalem. þa grät ek Ok sagdhe. Viste þu hwad
 54 pik ifuір kombir, þa mate þu ok wäl grata. Ek vilde
 5 opta taka pik vndir mina vörn. Ok i min kär-
 leik sām hönan gör köklinghum ok þu vilde ekki.
 Swa ma ek nu wäl sighia. Jherusalem. þz ära
 alle cristne men. j huxen ekki hwad ek hafuір
 firi idhra skuldh giort Ok hwad kärleek ek til
 10 jdhar hafuір. Ok huru illa i mik þz atirgiäldhin.
 Vildhen i þetta huxa. þa mattin i wäl grata Ek
 gik firi idhra skuldh mz blodhoghum fotum til
 korsins. Ek bar idhır i minom armom þa þe
 droghos wt mz kadhlum af þeira lidhamotum. Ek
 15 bar idhır i minom handhom. þa þe sloghos ginom
 mz hwassom naghlum. Ok hambranna liwdh hör-
 dhis badhe i hymerike ok i iordhrike firi þy, än
 poathwarist Ek polde mz mandomenom a korsseno.
 poathuarist var ek mz guddomenom badhe styrande
 20 i hymerike ok i ioordrike. Ek skyylte idhır mz
 mino hofde. þa þän hwasse þorn stak þer ginom.
 Ek hulde idhır mz minne egne sidho. þa ek var
 lagdir mz þe hwassa spiute. Hwi vāntin i at ek
 vildhe þetta polo. vtan þy at i skuldhen mik swa
 25 myklo meir älska. Ek gik mz blodhoghum fotum
 til korsit firi þy at diäfuulin skulde ekki til
 idhra siäl optirmeer faa tilgang. Ek bar idhır
 sām modhır a minom armom þer til at min gudh-
 like kärleikär skulde aldrik fraa idhır skylias. Ek
 30 vārnadhe idhır mz minom handhom þer til at
 55 diäfulsins gerninga skuldo ekki ydhır skada þy
 at j skulden göra godha gerninga. Ok gudhlika

lifua. Ek skyldhe idhír mz mino hofde þer til at
 idhur vǫrldzlikin astundan ok syndelik giri skulde
 idhír eig ráknas til synd. þer til at diáfuulen skulde
 idhír eig skámma Ek skylde idhír mz minne sidho
 þer til at idhur synd skulde eig i mins fadhirs 5
 asynn komo. Ok minna helgha manna, þetta giorde
 ek idhar gudh ok idhar skapare firí idhír þetta
 giáldin i mik illa atir, J hylin idhír mz idhre
 höghfárdh moot þy at ek stoot badhe bla. ok
 blodoghír, Ok nakin firí idhra skuldh, Ek hafde 10
 alla mina limi til þe hardasta pino, J vilin firí
 mik eig polo áit ordh, Ok hafuin alla idhra limi
 ospara til syndinna, Ek geernadhís áunkte vtan
 idhír, swa, þz ek vildhe heldhír mit hiárta lata
 sundír stinga. án idhír mista, en i geernins þz 15
 minsta þing sámm skapat ár mz meira brándagha
 án mik skaparen, Alt ár idhír söt vtan ek, Alt
 lustelikt at huxa vtan miin budhordh. Ok kárleikír
 sámm idhír skapadhe. Ok alt got giífuir Ek gifuir
 idhír helso ok líif. Ek gifuir idhír andhelikin 20
 hugnad Ok líkamlikin. Ek gifuir idhír hymillen til
 líws. jordhena til nyt ok gládhi Ok alt þz a henne
 ár, þetta þykke idhír vara enkte Mz þy skulu þe
 dagha komo. þz idhír angra þz i hafuin giort firí 56
 nadhinna stoorleek ek nu hafuir mz idhír giort, 25
 vardhír idhart ve swa mykklo hardare

(Bok I kap. 50.)

SAncta maria syntis tala til sin son ihesum christum
 Signadhír var þu i þinom guddome. þz var vtan
 vpbyrilse, Ok ár firí vtan ánda J þinom guddome 30
 ára þry þing. wáldhe. snille. ok dygh. huilkin

sām eig minskas ok eig oykis. Ok eig omskiptelikin
 ära vtan ää polkin sama. þin makt ok wælde är
 swasām en heitastir eldhir, firir þy all makt ok
 wælde är firir þinne makt sām þörth stra firi
 5 heitasta elde, firi þy anghin är ella vardhir wäld-
 ughir vtan af þik, Ok af þino polomodh, þiin snille
 är swa sām et haf huilkit anghin gitir öst, Ok
 ta þz vpflödhir þa fülle þz dala ok bierg Swa
 gitir ok angin forstandit þina snille. huru sniälle-
 10 lika tu hafuir skapat mannin, Ok giordhe han
 herra iuir all creatwr, huru viislika tu skapadhe
 foghlin i wädhreno. fiskin i hafuino. diwren a
 iordhenne ok hwario þy gaf han skipadhan tima.
 Ängin gitir ok forstandit huru þu gifuir liif. ok
 15 takir atir bort, huru þu gör af fakonnoghom snilla.
 Af snillom ofta flata mz þy är þin snille sām et
 haf. þin diggd är sām solinna liws. huilkit sām
 skiin badhe a himblom ok a iordhinne Swa ok
 þiin [dygd] fyllir alt ok liusir þz a iordhinne är,
 20 Ok i hymerike, Af þinne dygd är alt got, vtan hona
 är enkte, mz þy var þu wäl signadir min käre
 son. Ok min gudh ok herra. þa swaradhe sonin
 57 Signadh var þu miin kára modhir, þin ordh ganga
 af þinne siäl Ok þe ära lustelikin sām sötasta
 25 viin. þu äst sām en dagrand, þer gangir fram mz
 mykle skäro. Swa ok þin skärleikir ok reenleker
 skeen iuir alla himbla. Ok alla ängla. þu drogt mz
 þinom reenleek þe signadha solinna til þiin þz
 är min guddombir. swa at guddomssins sool fäste
 30 sik i þik. af þäs hita fik tu hita til miin iuir alla
 Af þäs skin fik tu snille iuir alla Af þäs liws
 gik världhinna mörkir bort, Ok badhe hymerike

ok iordrike lystis A mina sannind sighir ek. at
 pin reenleikir tåk kis mik iuir alla āngla, Ok af
 pik fik mannen nadhe, Ok ānglane meira glādhi.
 Mz py var tu signad af pinom signadha syni, ā
 hwad tu bedhis ok tu vilt, pz skal pik weitas, Ok 5
 al pin bōōn skal hōras firir py tu nekadhe ānkte
 minom vilia i iordhrike, enkte skal ek ok neka
 pinom vilia i hymerike, firir py tu vilt ānkte vtan
 pz ek vil. Ok alle pe sām miscundh bedhas i pit
 nampn mz pām vilia at pe vilia afsāghias syndhinna. 10
 ok hafua hona leidha. pe skulu firir pin kārleek
 hōras firir py at swa sām firir solinne gangir hitin.
 ok skiinit Swa gangir ok tu fram mz alle miskund,
 Ok all miskund skal gifuas firir pina skuldh firir
 py tu heitir miskundenna modhir Ok ār sannelika 15
 swa sām pe kāldha sām alt got af rinder ok ār
 ekki py minne i sinne digd þa swaradhe atir
 maria, All dygd. ok āra. ok lof vari pik min käre
 son. ok herra. Af pik ār alt giort Ok pz ek hafuir 58
 pz ār af pik ok firir pina nadhe þu āst sām pz 20
 frō sām vāxte. Ok poathuarist sadhis tu aldrig,
 ok gaf af sik hundradha falla frukt, ok tusanda
 falla, Af pik ār all miscund ok dygd, swa sām af
 einom ogrundoghom brunne. huilkin dygd sām
 vāl maa liiknas vidh tusandafalda frygd ok hundr- 25
 adha. firir py i hundradh ellir i tusanda forstandaz
 all fultkomnilsse þa swaradhe atir ihesus christus
 Sannelika min käre modhir, þu liiknadhe mik vāl
 vidh pz frō sām vāxte Ok ekki sadhis firir py Ek
 kom minom guddom i pit iumfrulika liif Ok min 30
 mandombir þer ek þogh af pik sadhis eig mz
 manna frōie ok naturā, poathuarist vaxte han i

þik *firi* huilkin all miskund kom i vārldhinna.
 Ok mz þy sagde þu vāl at ek ār þz fröð sām
 vaxte ok ekki sadhis. Nu miin kára modhír mæn
 þu mz þinom söta oordhum draghir mina miskund
 5 fram til manzins. Bedz hwad tu vilt Ok ek vil
 gerna veta þik böön. Ta swaradhe modherin *firi*
 þy ek fik miskund af þik min käre son. mz þy
 bedhes ek miskund Fyre stadha ára til, En ār
 hymerike i huilkom som ára āngla, Ok helgra
 10 manna siāla. þe þorua enkte vidhír vtan þik sām
 þe hafua *firi* þy, j þik hafua þe alt got, ok ára
 fulle af allom godho, *firi* þy, þe ára i þik ok tu
 āst i þāim Annar stadhin þz ār heluite, þe sām
 þer i ára þe ára fulle mz allo illo, Ok wtlykte
 59 15 af alle miskund. ok af allo godho mz þy bidhír
 ek enkte *firi* þāim þridhi stadhin þz ār skärzllō
 eldir. *firi* þāim sām þer i ára. bidhír ek min käre
 son. ok herra, þe þorfua þrānne handa miskund
 vidhír. firir þy þe hafua þry ill þing först i þeira
 20 hörssl *firi* þy þe hōra enkte vtan sorg ok ysāld,
 Annat þz ār i þeira syyn *firi* þy þe se ānkte
 vtan sina pino ok sina nōd þridhia ār þz þe kanna
 enkte vtan eld, ok dröuilsse Min käre son firir
 þe mykla miskund tu giordhe mz mik, Ok *firi*
 25 þin mandoom þer laa i mino liifue gif miskund
 þāim þa swaradhe sonen, min kára modhír Ek
 vil þrāfalla miskund þāim gifua, först skal þeira
 hörsl minzkas til pinonna. ok ökias til min, Annat
 at þeira syyn skal linas ok blidhas, þridhia at
 30 þeira pina skal lättas ok minzkas framleidhis
 gifuir ek þāim. at alle þe sām nu af þāssom punct
 ok stundh ára i þe hōxsto ok mesto pino. þe

skolo komo nu i þe midhlasto. þe sām āra nu
j þe midhlasto. þe skulu komo i þe minsta. þe
sām nu āra j þe minzsto. þe skulu ginstan komo
til roo *firi* þina böön. Ok minna helgha manna.
þa sagdhe modhoren Signadhír vart þu min sōte 5
son ok gudh firir þina nadhir. Ok lof vardhe þik
firi vtan āndha Fiārdhe stadhin þz ār wārldhin.
ok þe som þer i boo, þe þorfua þrāfalla miskund
fyrst anghír *firi* sina syndír Annat þz ār rāt 60
bātrilsse Tridhia þer ār stōrk at gita got giort 10
Min käre son se mz þinom miskunda ōghum til
þeira, þa swaradhe ihesus christus Alle þe þik af
allo hiārta ālska. Ok þit nampn kalla hafuandis
fult- hop til þin ok vilia at bātra sik, Ok ekki
optare siālfuiliandis göra syndena þessin þry skulu 15
þāim gifuas. ok ān himerikis glādhi mz, *firi* þy.
mik ār swa mykin sōtme i þinom ordhom, at ānkte
þz tu bedhis kan ek þik neka. Ok af þinne miskund
þe sām dōdhe āra i syndinne fa atir af þik liif
i dygdomen. Ok þe sām swarte āra sām kul af 20
syndelikom gerningom þe varda *firi* þina böön
skäre sām ein sool mz þy var tu vāl signad. Ok
säle āra þe a þik kalla ok þik ālska

MOdhoren maria taladhe til sin son ihesum 25
christum ok sagde, lof ok heidhír haf tu alla þinga
skapare ok herra. Tu ālskadhe mik ok heidrade
firi alla þina creatwr, Tu blandadhe þin guddom
mz þinom mandom i mino liifue. Tu ōdmiukte þik
til min Ok tokt kōt ok blood vtan synd af mik, 30
Af þinne dygdh bran al min siāl til þiin Tu āst

min kære son ok min fadhir Tu äst min gudh,
 skapare ok herra Tu vördughadhis göra mik
 drötning i himerike ok fru iuir alla anda Mz þy
 bidhir ek þina miskund ok alle helghe men mz
 5 mik, an þoathuarist at vi seem alt ok vitom alt
 i þik, þoathuarist *firi* þen sām a hörir Ok eig
 61 gitir andhelik þing takit ok forstandit vtan mz
 liknillsām talum vi til þiin eig mz liikkamlighom
 munne *firi* þy vi ärom ekki likamlike vtan var
 10 talan til þin är eig annars an wars vilia teelsse
 i henna siäl. ok samuiti, mz þy min kære son ok
 herra, bedhoms vi þina miskund *firi* þy vij seem
 þz at af þinne rätuiso far hwar eptir androm til
 heluitis, vi þorfuum ok þina miskund, Til henna
 15 talum vi ok bidhium först *firi* änglum at þeira
 koor mate vpfillas *firi* þin heidhir ok äro vi
 bidhium ok *firi* wärldinne. at þiin miskund matte
 þäim sändas ok þit lius *firi* þy hoon är blind ok
 döf til þin heidhir, Ta swaradhe gudh fadhir
 20 Signad vardhe tu mins sons brwd. ok käre modhir,
 Tu täktis minom guddome *firi* allom. Ok af þinom
 sötma droogh tu til þin min välsignadha son,
 Signad var tu mins sons brudh *firi* þy at alt þz
 sām skapadh är ma þik ekki likas. Säl äst tu
 25 mins sons kärsta brwdh ok modhir. tu älskadhe
 mik mäst iuir alt mz þy burdhe þik eig hafua
 son vtan gudz son siälfuan, Eig bordhe ok honom
 modhir hafua vtan þe mik älskadhe mäst, Mäadhan
 tu lydhe mino budhi i iordhrike, huilkit ek sendhe
 30 þik, mz þy vil ek nu lydha þinne böön, *firi* þina
 böön vil ek sendha wärldhinne mina naadh, Huilkin
 hona takir, ek vil giifua honom til atirlöön mik

siälfuan. huilkin hona forsmar, päim vardir vee
þz aldrik ändas

(Bok I kap. 45.)

MAria taladhe til enna menniskio Mins sons
likame var pressadhír swa sām þz köt sām pressas i 5
enne præss. hans haar var wtdrāghit, hans þynninga
ginum stungna af krononna þorne, hans öghon ful
mz bloodh, hans öron atirtäpt mz lifradho blodhe.
hans mundir fuldher mz blodhe ok galla, hans
kindher varo jndragna. alla hans synur wtdragna, 10
hans händir ok fötir ginum fästa, allir hans likame
swa slaghin at enkte var a honom helt, hans
samuit var dröft, hans hierta ginum stungit ok
swa sām mannen syndadhe i allom sinom limom
Swa ok min son þoldhe pino firi mansins hilso 15
i allom sinom limom Äfte pässin ordh syntis ihesus
christus mz stóro herskapi ok sagde swa Mine
väne ängla þo at huarist i seen ok vitin alt i mik,
þoathuarist mz ek vil oppinbara mina dygdh vil
ek pee pässe menniskio mz liiknilssom andhelik 20
þing i hænna siäll. Ek spör af idhír änglom hwad
är þz sām var vtan vphof. ok är ää firi vtan
ändha, Hwa är þz sām alt skapadhe ok af ängho
är skapadh, Hwa är þz som swa är völdughír at
änghin radhír iuir han ok änghin herra. Ta swar- 25
adhe änglane swa sām mz enne röst, Vaar gudh
þu äst þän sami, Vi gifuum pik vitne af þrem
þingum, Först at tu äst þen þer aldriġ hafde vp-
börilsse Ok aldriġ faar ändha Annat at þu skapade
himerike ok iordhrike ok alt þz i päim är Ok 30

62

63

vtan pik är änkte. Ok vtan pik vardhär änkte.
 þridhia at tu [äst] völdughär iuir alt, Ok i pik
 är all rätuisa. Ok alt þz sām var ok vardir är
 i þinne forsyyn, þer næst taladhe gudh til pro-
 5 phetas ok patriarchas, hwa är þän sām folkit
 leidhe wt af egipto lande, Hwa giorde idhär vāgh
 i hafuino. hwa gaf idhär laghin, hwa gaf idhär
 prophetom anda til at tala gudz ordh, hwa gaf
 af himblenom āngla brōdh, Ok vatn af hällene,
 10 Ta swaradhe þe Tu äst þän os leidhe af trāäl-
 domenom Tu gaft laghin, Tu vākte van andha
 op at tala þin ordh Tu gaft drik af hällene Tu
 matadhe os af þinne dygd, þär næst taladhe gudh
 til mariam Min modhär āngla drōtning Sigh þz
 15 tu veest af mik Ta swaradhe hoon, för ān āngelin
 kom til min mz þino ordhe, þa var ek ensamin
 mz minom likama ok siäll, Sidhan ordhit var
 sakt Ok ek hafde þy iakat, Ta var þin likame i
 mik mz guddome ok mandome, Ok kändhe ek þin
 20 likama i minom likama Ek fik pik vtan sorgh
 Ek afladhe pik vtan synd Ek fōdhe pik mz altz
 mins likama glādhi. Ek swepte pik i fatighom
 klādhom, Ek var mz pik af þinom fōdzlo tima.
 Ok til þin dōdh Sidhan taladhe han til sinna
 25 apostla. Hwa är þän i saghin ok hōrdhen. ok
 64 kändhin Ta swaradhe þe, vi hōrdom þin ordh ok
 fāstom þäim, Vi hōrdhum þin lagh ok dygdheligh
 þing Vi hōrdhum at tu mz eno ordhe kōrdhe
 bort diāfuulin Vi hōrdhum at tu mz eno ordhe
 30 reesthe vp dōdha mān, Ok giorde siuka men heila,
 Vi saghom þina gerninga gudhlika ok vndirlika
 i þinom mandome, Vi saghum pik sannan gudh

ok sannan man hängia a korsseno, Vi saghom
 þik læggias j grafuena, Vi kändom ok þik þa tu
 vast vpstanden Vi kändom þina vndir ok þina
 limir at þu vast sandir gudh ok sandir man, Vi
 atom ok drokkom mz þik Vi saghom ok þik ta 5
 tu for op til þin fadhír j þinom guddome ok man-
 dome Tu äst sandir gudz son ok iumfrunna son,
 Tu äst þän sām prophetane af spadho ok hopodhos,
 Tu äst vārldhinna atirlösare ein gudh mz fadhör-
 enom ok þäim helgha anda, þer näst taladhe 10
 gudh til diäflanna, Ek veet at j lönin sannind i
 idhro samuiti Mz þy biudhír ek idhír sighin hwa
 sām minskadhe idhart valdh ok makt, þa swaradhe
 diäflane Swa sām tiufua säghia eig gerna sann-
 ind vtan män stokkar þäim hardhlika. Swa ok 15
 vi vtan vi nödhgoms til af þino gudhliko valdhe.
 vi sighiom ekki gerna sat, Tu äst var skapare, Tu
 äst þän sām vart valdh minzskadhe, þu þokt þin
 räät wt af heluiti mz þinne rätuiso. Ok þinom
 kärleek, þa sagde var herra til alla helgha men. 20
 see alle þe sām andha hafua. þe gifua mik san
 vitne þz ek är skapare ok atirlösare. Ensamin
 mannin som badhe hafuír liif ok siäl han standir
 mik a moot Somlike vitta väl hwad ek hafuír
 vidh þäim giort ok vyrdha þz ekki. Ok somlike 25
 haldha min ordh all firi fals ok flätio þa sagde
 atir var herra til änglinna, Mannin sigir idhur
 vithne vara fals, han sighír mik ekki all þing
 rätlika ok viislika hafua. Eig ok alt þz sām varit
 hafuír ok vardhír vita, han haldir mik ok orätuisan 30
 domara. Ok gifuír ekki vm mik Mz þy älskar
 han hellir þz sām skapat är, än skaparen, þer näst

taladhe gudh til prophetanna ok patriarcha, Mannin
 sighir idhur vitne vara hægumma, han sighir [idhir]
 vara friälstir af egipto lande mz idhrom störk, laghin
 sighir han vara lughin jdhar spailse epte idhre
 5 vildh ok af ondhom andha Sidhan sagde han til
 mariam. Tu sagde mik sannindha vitne. än mannin
 sighir a moot pik Somlighe sighia pik ekki vara
 skära iumfrw Somlike at ek gik eig wt af pino
 lukto liífue Somlike sighia mik eig vara sannan
 10 gudh eddir sannan man Somlike forstanda pz väl
 ok vurdha pz ekki Sidhan taladhe gudh til aposto-
 los. jdhart vitne vurdhis af mannomen enkte. þe
 sighia nyio laghin vara vtan skääl. Min ordh
 lughin ok flätio Min pina är glömdh Mz þy spyr
 66 15 ek af idhir ollum helghum mannum. hwad är här
 rättir dombir, vm än þo athwarist ek wet alt, ok
 seer, þy firi þäso menniskio vil ek teea i henna
 samuiti min vilia mz liiknilsom, þa swaradhe alle
 helghe men Var gudh ok herra tu äst þässa domare,
 20 þu äst vtan vphof ok ändha. þu chreste ihesu gudz
 son. ok iumfrunna son pik är allir dombir gifuin,
 þu äst þässa þinga domare, Ta swaradhe atir gudh,
 Ek säm käre, ek är ok domare, Nu sighin þa hwad
 doom vörldhin är nu vördogh hafua, Ta swaradhe
 25 þe, vi seem alt i pik ok vittum Swasom vörldhin
 först poldhe noe flood, swa är [hon] ok vördhog
 nu fordaruas af eld, fyrir þy at lusthin ok girin
 ära meire ok heitare än þa var þa flodhin gik
 iuir. Ta swaradhe gudh. män ek är rätuiis ok
 30 miskunsambir. Ok ek gör eig rätuiso vtan miskund,
 Qk eig miskund vtan mz rätuiso mz þy vil ek
 firi minna modhir böön skuld ok idhra än ein

tima sendha mina miskund til vārldhinna mz
 minom ordhom þer af minom munne wtgingo, *firi*
 þy (Bok I kap. 44.) Ek skapadhe vārldhinna ok
 alla þe i henne boo, än þy at þe forsma mik, Ek
 höre hwan dagh eina rama röst af vārldhinne. 5
 swa som eina humblo röst, þz är þz at alle sighia
 mik swa. Ek vyrdhír ekki hwad hār kombír epte,
 ja sannelika mannin vyrdhír ekki hwad ek giordhe
 af minom kärkeek j þy at ek fraiälste han. Ek
 födhe han mz ängla brödhe. Ek sändhe honom 10
 mina prophetas. Ek predicadhe mz mik siälfuum.
 Ek þoldhe *firi* honom þe hardha pino, Han vyrdhír
 ok eig hwad ek giorde i minne rätuiso J þy at 67
 ek plaghadhe pharaonem ok sodomitas. J þy at
 ek plaghar þäim hwar dagh sām þe see mz sinom 15
 öghom, Þetta är alt blint *firi* þeira oughom. þe
 se sik dödhlika. Ok sina ysild i androm, ok vyrdha
 þz änkte. þe fliugha vp sām humblor i sinne högh-
 färdh. þe fliugha nidhír rasklika mz ondhom lusta.
 þe sankka allan sötman ok honaghin i iordhinne, 20
 þz är at þe arbeidha alt *firi* likamins nyt. Ok
 änkte *firi* siälinna. Akta ok allan vārldhinna heidhír
 Ok änkte gudz heidhír Sörghia af vārldhinna gen-
 uärdho, Ok änkte *firi* þz sām komo skal, þe vändha
 sik vārldhinna sām ek skapte þäim at nytia skälíkan 25
 j äuinnelika pino þy *firi* mina mykla miskund. ok
 minna modhír bön vil ek sendha þässom humblom
 mino clara rösth þe hona vilia höra. þe vardha
 säle, þän hona wtkasta han skal kænna mina rät-
 uiso

(Bok I kap. 27.)

MAria taladhe. þer sām ein danz är. þer ära
 þry þing, Onytlikin glädhi. skör röst. ok fanyt
 arbeidhe. huilkin syrghiande man sām kombir
 5 til þænna danzen gangande. ära hans vini j danz-
 enom þa skyl han sik vidhír danzen. Ok hug-
 swala þæn sām syrghiande är, þænne danzen þz
 är vörldhin, i henne ära þry þing Ofmykin glädhi
 skör ordh. Ok fanyt arbeidhe fyr þy at alt þz
 10 men arbeidhar i vörldhinne. þz leuis alt atir. Huilkin
 man j þæssins vörld danz är huxe a mina sorg
 þer ek hafde i mins sons dödh. Ek var swasām
 þe quinna sām hafde fām spiwt i sino hiärta
 68 fyrsta spiwtidh þer ek hafde þz war þee sorgin
 15 þer ek hafda af þui ek saa at min son stod nakin
 swa som han war föddir, widär studäna ok flängdir
 annor war þz at ek hördä at min son heth liugare
 ok forradarä þer ek wistä aldrä vilia sägia vsaat
 ok aldrä sindadä, pridia war þee huassa krona a
 20 hans hofde stoodh. huilkin swa hardhelika stak
 hans hiässa. at blodhin sām afflöt fylte örun. mun.
 ok öghun. Ok alt hans skäg fiärde var þe ömklika
 röst þer han öpte a krossena. til sin fadhir a
 mandomsins väghna. Ok sagdhe Min fadhír hui
 25 hafuír tu mik forlatid, swa sām han vilde sighia.
 þæn är änghin sik barmar ifuír mik vtan tu fämta
 var þz. þæn hardhe dödhin ek sa a honum Sannelika
 swa margha stiunnga han fik a sin aldra reinasta
 likama Swa mang spiut þokte mik sām stodho
 30 i mino hiärta þa han stodh a krosseno. Ok alla
 hans adhror ok sinor a fotom ok handom varo

ypnadho. Ta gik sorghen ok värken af vndomen
 ok vp til hiärtadh. Ok *firi* þy at hiärtat var färst.
 Ok var af bezsta natura. gik värkin atir til vndanna.
 Ok swa *firi* hiärtans godhleek ok starkleek. striidhe
 lifuit soman ok dödhin. ok längdis hans sorg. ok 5
 värken. þän tima dödhin nalkadhis. ok hiärtadh
 brast. ta gafuos alle hans limi vidhir. hofwdhit
 gaf sik litidh vp, öghonin lyktos vp til halfs. ok 69
 mundren, þa syntis all hans tunga blodogh. ok rätte
 sik litit vp. þa han gaf vp andhan þa fiol hans 10
 välsignadha howd a hans bryst. Händrena gingo
 litit wt af naglomen. þa bliknadho mina hendir
 ok kinder. öghonin mörktos. änlitit var swa sām
 dödz manz öronen hördho enkte mundren gat af
 sorg enkte talad, fötrene dofnadho alle. Ok swa 15
 fioll min likame til iordhinna. af mins kära sons
 sorgh. þa ek atir vpstodh. þa sa ek min son hānghia
 sām ein spitälskan man. þa huxadhe ek mz mik
 þz han var sandir gudh ok man. Ok hafde ekki
 þolika pino þolt, vtan þz hafde varit hans vili. Ok 20
 þän mykle kärleikir han hafde til mannin mz þy
 blandadhis ein glädhi i min hugh mz sorghenne.
 þz ek sa. at *firi* gudlikin kärleek min son þoldhe
 þolkit Ok mannin skuldhe atirlösas *firi* hans kär-
 leek af diäflenom Hwilkin sām är i wärl dinna 25
 danze. huxe huilkin ek var j minom dödh. Ok
 varkunsami mik ok fylghe mik

(Bok I kap. 28.)

Gvdh siälfuir syntis vara wreidhir än þoat-
 hwarist han är äig vmskiptelikin. ok vardhir aldri 30

wreidhír vtan endheligh þing gita eig gripitz vtan
mz liiknilsām. Ok gudz wreidhe är eig annat vtan
hans rätuiso teelse. han syntis sām han hafde
sitit a einom dome. Ok sagde swa. Ek sat a minom
5 doom. Ein kom til min doom. til huilkin min
70 fadhir sagde, Ve þik at þu nokon tima vast födhir.
eig þy at gudhi angrar nokon hafua giort vtan
swasām androm þykker illa vara annars skadha.
ok varkunsama honum þárnäst sagdhe mandomen.
10 Ek gót mit blodh firí þik Ok poldhe ek firí þik
hardha pino. Ok mz henne hafuír tu ánghin lut,
þán helghe andh sagdhe, Ek leitte hwan ein vinkil
j pino hiárta. Ek fan þer ángha blötlikheit Ok
ánghin kárlekx varma. vtan tu vast frusin sām
15 ein iis. hardher i ilzsko sām ein stein. þy hafuír
ek enkte göra mz þik. þássa þre rösthír hōras
ekke mz þy. at þre gudha áru vtan firí þy at tu
gitthír ekki andhelig þing gripit. vtan mz liikn-
ilsām firí þy hördhe þu þássa þre rōste þer näst
20 hördhis ein rōst af fadhrenom. ok syneno. ok þáim
helgha anda sām alt är en gudh. Ok þre persone.
þik bör ángha lund haua himerike. Miin modhír
maria þygde fyr þy han var ouárdughír henna
bōön hafua ¶ Alle helge men öpte mz enne rōst.
25 þz är rätuisa þz han skal áwärdelika vara wtlagdir
af himerike þe sām i skärzlo elde varo sagdho
swa, ánghin är swa hard pina mz os sām þik bör
hafua ¶ þa öpte siálin siálf op mz þry we. Ve
þe naturenne þer ek kom somon af i minna modhír
71 30 lifue Ve þe stundinne ok banzat vardhe hoon
þer min siál ok likame komo somon a. Ok banz-
sattír varde þán mik liif ok siál gaf ¶ þridhia

ropit. banzat vardhe þe stundhen ek liifuandis kom
 af minne modhír lifue. Ok þz mit liif var swa langt
 þa komo rōsthír þre mote honum af heluiti. ok
 sagdhe þe fōrste swa ¶ Kom hiit banzat siāl sām
 en malmber þer flytír til āwārdhelikit liif i dōdhen- 5
 om Annor rōsthin kom hiit banzat siāl. kom til
 vara ilzsko. ānghin skāl þān vara mz os at þu
 skal eig lottaghin vara af hans pino ¶ Þridhia
 rōsten sagde kom banzat siāl þung som þān þung-
 aste stein sām ā siwnkír nidhír ok aldrig op. ok 10
 aldrig faar grund Swa gangír ok þu grundugare
 nidhír til heluitis ān vi. Tu stadhnar ekki fyr en
 nidharst i heluitis grundh. Framleidhis sagdhe
 gudh. Se wsle mǣn. hwad þe kōpa firir ondhan
 lusta swa sām þe men sām hafua manga hustrw. 15
 þa han seer enna þeira faal þa vāndír han sik
 bort fra henne. ok til þeira sām āra godha ok
 glāz mz þāim Swa ok ek vāndhír mit anlite fra
 honom. Ok til minna vina. Ok glāz ek mz þāim,
 mz þy radhír ek þik ok bidhír Tiāna mik aff allo 20
 hiārta. ok swa myklo innirlighare sām ek hafuír
 meira nadh mz þik giort. fly vārldena ok henna
 giri. Ok stat ekki epte manna lof. huxar þu at
 ek þok swa hardha pino firir manna lof ellír heidhír.
 āllas ok at ek ekki gat valt mik lātare dōz pino 25
 ok raskare Ja sannelika vtan þz var rātuisa. at
 swa sām mannin syndadhe j ollum sinum limum. 72
 swa skolde mannin ok bātra i ollum sinum limum
 Mz þy þok ek a mik mandoom at swa sām mannin
 syndadhe i allum sinum limum. Swa bātradhe ek 30
 þz mz ollum minom limum. Mz þy stat i rätte
 ōdhmiwkt. ok gudhlikom rāddugha. gōm þin mun

af onytte. ok ofmykle talan. ok alla þina limi af
 syndh mit howdh var kronat mz þorn ok nidhir
 lutande a korsseno. þer til at þu skulde ödhmiuka
 þit howdh, min öghon varo ful mz blood. ok tarom
 5 þer til at tu skulde halda þik af synd Min öron
 varo full mz lifradho blodhe. ok hördho obrygdilsse
 þer til at þu skulde enkte höra lastelikin ok skör-
 likin ordh Min mundhir var fuller mz bloodh ok
 galla þer til at tu skalt hafua vääł talande þungo
 10 Mina hendir varo ginom boradhe mz huassom
 naghlom þer til at þina gerninga skuldo vara i
 gudhlikom sakom ok til gudhz heidhir. Mine fötir
 varo fäste til korsit þer til at þu skulde hafua
 astundh ok vilia. at skyliu þik vidh vörldhinna
 15 giri Ok allan vilia hafua. at vara mz mik. Ok
 standa i minom heidhir. Ok swa sām ek hafde
 alla mina limi ospara firi þik til þinnona. Swa
 skalt ok þu alla þina limi hafua ospara til godha
 gerninga. ok til syndanna bättrilsse

20

(Bok I kap. 46.)

Maria taladhe til sin son ihesum christum
 Signadhir var tu þer är vtan vphof. ok vtan ändha.
 þu hafde þen höuizskasta likama, þu vast þän
 mannelikaste man. Tu vast i mino lifue þe bázsta
 25 creatura. af þins mandoms vāghna þa swaradhe
 73 sonnen. þin oord þer ganga af þinom munne þe
 ära mik söt ok lusthelikin sām þäm sötaste drykk-
 ir, þu äst mik kärast firi all creatwr Súasām i
 einom speghle sām man seer marg anliti i. äunkte
 30 tākkið manne bätir än sit eighit Swa ok ek þo at

hwarist ek älskar alla helgha men iämn mykit. þy
 är anghin þolkin kärleek sām þu firi þy ek þook
 sandir gudh min mandom. þu äst swa sām ein
 mirra. þins kärleekx fullir dōn gik in til min
 guddom. ok drogh han in til þin likama. Ok þān 5
 sami dōnin drog þin likama ok þina siāl vp til
 min guddom mz hwilkom tu glāz nu. Ok är badhe
 mz likama ok mz siāl Signad var þu firi þy af
 þinom faghirleik glādhias ānglane. Ok alle sām
 a þik kalla fa naad, Af þinne miskund fa alle 10
 sorgfulle hugswalan. Af þinom skärlek rādhas
 alle diāflane ¶ Þu gaft mik þrefalt lof. þu sagde
 mik vara þān mannelikasta man. ok þz bezsta
 creatwr Mz þässom þrem sighir nu mannin. han
 sighir mik hafua þān ohöuiskasta likama. ok vara 15
 omannelikasta man. Ok vara fulasta creatur. Hwad
 är ohöuizscare vtan badhe syndhena siālfuir göra.
 ok annan mz sik til syndhinna dragha Swa halda
 þe nu min likama ¶ MAnnin sighir nu, syndhin är
 anghin swa fwll swa sām af sigx. Hon är ekki 20
 gudhi swa leidh sām af scrifuas. þz är änkte skapad
 vtan sām gudh vildhe. Ok enkte är vtan han. hwi
 skulum vi eig ta nyttia vārldhinna epte varom
 vilia. þz vare eig ällas skapadh af gudhi. vtan
 han vilde at vi skuldom nyttia þz sām skapad 25
 är Waar nature är krank. Ok gitom eig swa lifuat
 sām þe sām firi os varo. Swa sighia nu alle. Ok
 hwar gör sin vilia ok anghin min. þe haldha min
 mandom j huilkum ek var sandir gudh. ok man
 firi ohöfuizskan, firi þy ek afradhe syndhena. ok 30
 rōnte dygdhena. Ek kändhe ödmiwkt. ok flyia
 högfärdhena. Ek kende kärleek, ok flyia ondhan

lusta. þetta sighthir mannin vara höuizsko firi þy
 þe sighthia enkte vara ohöuizsko vtan sin eghin
 lusta. ok sin vilia mædhir þy haldir mannin min
 mandoom firi ohöuizskan. þy at ek aafrædh ondhan
 5 lusta ok kændhe dyghd ¶ þe sighthia mik ok vara
 þæn omannelikasta man. Hwar ær omannelikare en
 slaas firi tendirna ta han talar þz sām sant ær.
 Ok en høre han vppa sin skadha. Vare han man.
 han hændis sik væl Swa görs nu mik. Ek sighthir
 10 mannenom min vilia mz minna predikara ordhum.
 Ok mz minne helgho skript. þz halda þe alt firi
 lygn ok skælk. þe sla mik ok i tændrena. ta þe
 göra mandraap. ok andra stora synd Ok æn sighthia
 þe. Vare gudh til. ella þökte honum nokot vara aat
 15 syndhinne. han hændis væl þe sighthia alle pinan
 ær ekki æwinnelikin. ok ekki swa hardh sām sigx.
 Ok mædhir þy haldas min ordh firi lygn. ok mit
 pulumodh firi enkte ¶ þe sigia mik ok vara þz
 fulaste creatur, hwad creatur ær fulare ælla mindre
 20 vært en hundrin ellir kattrin. þoathuarist huilkin
 sām vilde gifua hest firi hund ellir firi kat man
 skipte gerna. Vtan mannin haldhir mik æn minna
 75 en hundhen. þer til at mannin skulde mista hundin
 han vilde eig mik taka firir hundhen. Ok æn för
 5 en han miste skinnit af hundenom. hellir swore
 han mik bort. Ok behioldhe skinnet, Hwad þing
 hafuir mannin swa litidh. Ok leikir hans hughir
 þer vp a. at han huxar eig optare þer vp a æn
 a mik Sannelika mannen hafuir ænkte swa litit
 30 han kombir eig i hugh vtan mik. Honom kombir
 enkte swa litit til at han sörghir eig af. vtan
 af mik kombir honom ok hans vini skadhi ok

sorgh til han gifs þer vidhír. gör han mot sinom
 världzlikom herra han rádhís han syrgir han ód-
 miukar sik, Än þa han gör mot mik þz vyrdhír
 han eig, Hwad manne är þz vm han gifuir nokrom
 nokot. at honom gifs eig nokot atir til heidhers. 5
 Ek sām älla þinga skapare är Ok älla herra ok
 allum gifuir, Mik gifs firi min kärleek enkte firir
 þy halz ek firi þe fulasta creatur, firi þy fa lata
 mik vördughan vara nokon heidhír. Min ráddughe
 är glömdir Min kärleikir är glömdir Mádþ þy min 10
 kára modhir swa sām aldrið vtan sannind gik af
 þinom munne Swa gangir ok aldre vtan sannind
 af mik Mz þy vil ek orsaka mik firi allo mino
 herskapi þz min mandombir var höuizskir iuir
 älla. Ok þän sām han sighir vara ohöuizskan han 15
 skal skámmas mz äüärdelike .skam, Ok pinas mz
 äüärdelika pino þän mik sighir vara omanlikin.
 Ok min ord vara fals. han skal flyta nidhír til
 heluitis sām trákkir Ok eig stadhna för en i nidh-
 irsto grundenom ¶ þän mik sighir vara fulasta 20
 creatur a mins mandoms vägna. han skal aldrið
 kánna mina gládhi. ok þän äüärdelika sötman Ek
 är swa sām þän konungir sām är kördhír wt af 76
 sino rike. huilkin mz sino walde ma jngangha hwar
 sām honom synis, þoathuarist vil han ekki vtan 25
 mz enne rátuiso. ok þz sām honom bör väl til.
 Swa ok ek wtkördir är af cristna manna hiärta.
 sām mit rike skulde vara. En þo at ek ma alt
 göra mz mino rike ok valde, þoathwarist gangir
 ek anghin stadh in vtan þer mik bör til aff rát- 30
 uisonne, Huxa idhelika fäm þing ¶ Först huru
 mykit aatskil wärlðhinna heidhír ok äüärdelikin

heidhír, Annat vörldhinna glædhi ok himerikis
glædhi. Tridhia vörldhinna rikedom Ok æuærde-
likin i himerike Fiærdha vörldhinna æro. Ok
æuærdhelika æro mz gudhi siælfuum, Fæmta huru
5 mykit atskil vörldhinna lusta. Ok þæm sæm æuærdhe-
lika ær i himerike

(Bok I kap. 58.)

Maria taladhe til sin sôta son Signadhír vari
þu min sôte son ok min gudh. Tu æst þrefallelika
10 heilaghír. sæm af siwngx. Sanctus. Sanctus. Sanctus.
dominus deus sabaoth. þu æst sôtír ok sôtare. Ok
aldra sôtastír. þu vast heilaghír fôr en þu komt
mz þinom guddom i mit liif. þu vast heilaghír i
minô lifue. Tu æst ok vast heilaghír fíri vtan
15 ændha Tu vast ok sôtír fôr æn þu hafde skapad
vörldinna. Tu vast ok sôtare ænglomin. ta tu hafde
þæm skapad. Tu aldra sôtastír mik, þa þu gudh
siælfuír vördughadhis mz þinom guddom til mik
komo ¶ Ta swaradhe ihesus christus Signad vart
77 20 þu min kæra modhír, ængla drötning ok alz hime-
rikis herskaps. Þu sagde mik vara sôtan. ok sôtare.
ok aldra sôtast, Swa ær [ek] nu ondum bezskyr. ok
beizskare. ok aldra beizskastír þæm ær ek beizskir
sæm sighia [mik] mangt hafua skapad vtan skæl. J
25 sæm mik sighin hafua skapad mannin til ilz. Ok ekki
til goz. Vsle men Ok litil huxillse, Vænta þe. at
ek sæm bæzstír ær. ok siælf rätuisa. hafuír skapad
ænglana vtan skæl. ællir mannenom þolkit godz
giuit vtan rätuiso. Neig sannelika. Ek skapadhe
30 alt væl. ok ænkte ær ilt fíri mina skyld. Ok af

kärleek gaf ek mannenom alt got, vtan han vändhe
 alt got sik i ilt eig þy at ek nokot ilt skapadhe
 hwadzke et ellir annat, *firi* þy diäfuulen var skap-
 adhir. Ok mannin samuleid. þz var ok got sām
 þe girnadhos. vtan *firi* þy þe rādho sin vilia mot 5
 rätuisonne. Ok mot minom vilia þer vardh syndhin
 af. ok ilt. Ok *firi* þe rörilsen. ok andra. þz sām
 för var til hugnadha þz skuldhe af rätuisonne
 þām vara til ohugnada ¶ Þāim är ek en beizskare
 þer mik sighia siälfswald hafua giuit. til at göra 10
 syndena. Ok ekki til got at göra. Þe sām mik
 sighia vara orätuisan *firi* þy ek gifuir androm hime-
 rike ok andrum heluiti, þe sām sighia mina skuld
 vara þz þe ära ille þāim är ek aldra beiskastir.
 sām sighia min lag vara vtan skäl. ok alt ofhard. 15
 Ok mina pino vara enkte hardha. Ok þāim änkte
 dogho. Mz þy swär ek þz vm mit liif swa sām ek
 swor prophetanom. þz ek vil orsaka mik *firi* allum
 änglum Ok helghom mannum. at ek hafuir eig 78
 minsta mathkin skapad vtan skiäl. Ok enkte giort 20
 ellir gör vtan rätuiso. Ek vil ok tee þāim þz ek
 gaf siälfswald. sniällelika. ok til godz *firi* þy af
 mik är änkte ilt ¶ Þe skulu ok pröua mik vara
 rätuisan. j þy. at ek gifuir androm hymerike ok
 andrum heluiti *firi* þy þz bör eig til fulum ok 25
 fagrum soman sitia. diäflenom sām af sinom siälf-
 uilia fiold. Ok godhom änglum sām aff sino siälf-
 walde stodho j rätuisonne badha vara saman. Eig
 bordhe ok ondum vara vtan pino. huilkin syndhena
 giorde ok vardh *firi* henne Þe skulu ok þz pröua 30
 at þz är äkke miin skuld at mannin är ondir Mate
 ek än en tima döo. hældir vilde ek *firi* hwar en

man þolika pino taka sām ek þog en tima a
 korsseno *firi* allom. *firi* en mannen skulde i pino
 komo. vtan ek gaf mannenom siālfswald Ok vndir-
 standilsse *firi* all creatur þz han skulde mik tiāna
 5 af kārleek ok godhom vilia. ok ek ekki nōdughir
 vara sām diwr. Ok hafua *firi* þy āuinnekit arf
 mz mik. ok rike, Wildhe han ekki. þa sighir rāt-
 uisan. at pinan sām diāflenom redhis skulde ok
 honom redhas *firi* þy af rātuisonne bōr honum
 10 mik tiāna sām skapare ār ok ekki andrum. ¶ þa
 swaradhe maria Signadhīr war þu min sōte son
 J þik ār al rātuisa. ok miskund. bidhir ek þik
 miskunna vārldhinne. Ok swa sām þu vast mik
 aldra sōtast swa gif þāim sām þu āst nu beizskastir
 15 lut mz minom sōtma þa swaradhe sonin Signad
 79 vardhe þu *firi* þy all þin ordh ganga af miskunlika
 hīarta. þu āst en godhir māklare mällan min ok
 mansins. þu āst en godh sōkerinna tu sōkir alla
 Tu sōkir mannin i vārldhinne mz þinom nadhom.
 20 Tu sōkir han i dōdhenom. vm han ār vārdughir
 nokra lund þina miskund ok bōn þu sōkir mannin
 āpte dōdhin vm han hafuir nokot *firi* þik giort
firi huilkit han mape *firi* þina hielp nadhir fa,
 mādhir þy ār han sāl sām þik ālskar *firi* þina
 25 bōn gifuir ek þik. at alle þe sām þin sōtma vilia
 hafua sām āra min ordh ek hafuir talad þe fa
 nadher Alle þe þāim taka i sin mun. ok þugga.
 ok haldha. þe fa miskund. þe sām þāim taka ok
 wtsputta. þe fa swa myklo hardhare pino. þa swara-
 30 dhe maria ¶ Signadhīr var þu min sōte son, sām ār
 badhe skapare ok atirlōsare (I: 52.) Jhesus christus
 taladhe min ord. āra sām ein talghir, þer sām

hitin är. þer smáltir talgrin. þæn sām ānghin hafuīr
 hitan. han taghir talghin i munnen. Ok sputtar
 atir wt, firi þy han gitir ekki nidhir gangit, Swa
 ok min ord, þe sām gudhlikin kārleek hafua. þe
 taka min ord. ok halda. þe sām meir ālzka vārldh- 5
 inna ān mik. þe hōra min ord ok sputta þāim
 atir wt, firi þy þe þākkias þāim ānkte

(Bok VI kap. 32.)

ORmen ok ydhlan þa þe afla þa hafua þe i lustanom
 eitir. ok af þeira eitirlike natura fōdhis annar 10
 ormbir. Sidhan ormen är afladhir ta gittir han
 ekki fangit liif vtan af minne naadh, firi þy. vtan
 mina naad är enkte ok vtan hona gittir ānghin 80
 varit Ok ānkte hafuīr ok faar liif vtan hona. Sidhan
 ormen är fōdir. þa þakir modherin han. ok vārme 15
 han vnde sik. firi þy hon hafuīr āngha spina þer
 ormen matte sugha. Sidhan ormen kofnar maxan
 af modherinna þunga ok hita, þa kännir han af
 iordhinna köld. swa mādhir þy honum draghir þrang
 til. þa nimbir han at āta jordhena. Sidhan ok smam 20
 ok smam. þār āftir kännir modherin ormenom rōra
 sik, Först stingir hon stiärtin at han nimbir dragha
 han til sik. ok fra sik Swa stingir hon riggin ok
 andra limi swa lānghe at han kan rākkia þāim
 til sik ok fra sik Sidhan ormen kan rōra sik, þa 25
 kännir modherin honom kripa. ok krypir firir
 vnghanom litit ok litit. þer til han kombir mz
 modherinne i nokot soolbadh. āllis ok þer sām
 solin är heitast. þa mādhan vnghin huilas. ok
 sofuīr i solinne. þa huxa modherin mz sik swa, 30

Min son kan nu röra sik ok krypa. mz þy skal
 ek ok kanna honom at stinga. firi þy han hafuir
 eitir til ilzko. þa far modherin bort ok leitar hwar
 hon findir nokon blötan swamp. Ok han takir
 5 hon. ok læggir firir vnghan mædhan han sofuir
 huxande swa mædhir sik. Mins sons gaddir är
 vanmaktoghir. læggir ek nokot firi han þz sām
 hart är. þa gangir han ginstan sundir mz þy skal
 han först nema stinga þz blöta þer til at han
 10 nimbir stinga i þz hardha Sidhan modherin hafuir
 81 lagt swampen vidhir munnen hans sām hanne
 lystir. þa bläsir hon i vngans öron swa anxlika.
 at vngin vaknar allir orfamse. ok af þäim orfam-
 sanom. þa nimbir han ginstan gaddin stinga i
 15 swampen. Ok nimbir swa länge stinga þz blöta.
 at han gittir þa stungit badhe stok ok steina. þan
 þima modherin hafuir swa kánt vnghanom sām
 hanne lystir þa forlatir hon han ¶ Þolkin är þan
 banzatte ormunghin han är födhir af einom orme
 20 bansattom sām är iordhadhir i heluiti. ok af enne
 ydhlo sām nu stundar éptir ormenom fara. hwad
 är värre eitir än högfärdhin mz þäso komo ormen
 ok ydhlan saman Ormen hafde þu þing ok mykla
 giri til vörldhinna heidhir. han sa ydhlonna fagrind.
 25 ok geirnadhis meira hona en mik Ormbren sa at
 ydlan var faghir. ok girnadhis iämmykit til henna.
 Af þässom lustanom komo bansatta somon mz
 alle högfärd huilkin sām dräpir ändhelika siälinna
 sām eitir likaman Sidhan þe komo somon mz
 30 anghom minom räddugha. ok anghom gudlikom
 kärleik. þa afladho þe þolkit fröio sām þe varo
 siälfue, för þy är ek miskunlikin gaf ek siälinna

af minom guddom. þænna vngan vœrmir þe ban-
satta ydhlan *firi* þy hon hafuîr ænghin gudhlikin
kærleek til min. þz ma meinas i spinanom. þa vœrmir
hon han vndir sik þa hon fœdhîr han vp vndir
sik til wœrldhinna heidhîr ok hœgfærdhinna. Ok 5
mædhîr þæim howdzmannom girnas þe mz alle
astund huru han maghe komo j vœrldhinna heidhîr
ok ysæld. huxande mz sik. ok sighiande honom
ahœrande. hafde tu þz valdit. ok þz husit, ta matte
þu vara fadhîrs like. Ok andra iæmnunge. ok af 10 82
þolikom far vnghin ondha giri. ok varma til
vœrldhinna swa at han nimbîr ta æta jordhena. þz
ær eptir vœrldhinna heidhîr standa. Af vœrldhinna
heidhîr. ok til gang far han leidho til gudz heidhîr.
Ok mz þy nimbîr han stunda eptir forgangelikom 15
heidhîr. Hon stingîr han ok j stiærtin ok andra
limi. þz han skal þæim nima rœra. þa hon bidhîr
han ok sighîr swa. Somlika skal þu lokka til þin
mz jatilsom ok lofuan. Somlika mz faghrom ordhom
ok gafuom. Ok radhîr hon honom. at han skal 20
hafua lifuit ospart. þer til at han matte heita
manlikin ok ærlikin. redhoboen vara þer til at han
mate heita godhîr. eig ro hafua ok eig lisa. þer
til at han mate fa stoor nampn ok viidharla vara
kændhîr, Hon kœnnîr ok honom at krypa. ok leidhîr 25
honom i soolbat. þa hon lifuîr siælf hœgfærdelika.
ok lustelika. ok draghîr han mz sino eptirdœmilse
til þolkit sama. Ok mz sinom ordhom æggiar han
til þolkit sama lifuærne. Ok sighîr swa Swa lifde
þin fadhîr. ok þe sæm *firi* honom varo ok hans 30
forældra. Swa til bœr þik. þz ær skam eig vilia hafua
sik mannelika, man skal faa sik manna lof ok stort

ord mz blidhom tillatom. Ok mz þy at men fylgir
 sidhuänionne. faar man manna kärleek. ok af þæssom
 ordhom. ok androm nimbir þän ilzske vnge krypa
 mz modherinne i solena. þz är af enne synd i
 5 andra alt til at han kombir i solena. þz är j kötsins
 lustha Sidhan han nimbir þer röras i. þa kännir
 ok þe forbannadha ydhlan vnghanom stinga. huru
 83 þa. Sanlika hon huxa mz sik swa Min son är van-
 maktoghir i gozeno ok i maktene mz þy læggir
 10 hon firi honom swampin. först är þz at hon radhir
 honom huru han skal sankar sik världhinna godz.
 huru han skal standa eptir världhinna heidir ok
 manlika hafua sik, þetta þykkis vara lät ok blöt
 sam ein swampir i världinne. Af þæsso radhe
 15 nimbir han stingha þäim sam eig standa a mot,
 böndir ok bokarlla takandis þeira godz. ok dröuan-
 dis þäim oskällika. firi þy þe ära blöte standa mot.
 ok raskelika nidhir þrykte. þa bläsir modheren
 i öronen swa fast at han vardhir allir orfamse.
 20 þz är at hon äggjar han til at lata sik til meira
 þinga. ok högra. Ok draghir han swa bort af
 sinom eignom skälom. þa nimbir han hafua awnd
 til höfdingia. þa girnas han þeira hws ok þorn.
 þa nimbir han læggja forsar, ok finskap hafua
 25 til alla. Ok alla dröfua swa lānghe. at han nimbir
 stinga sin gadh i steinen. þz är i þe helgha
 kirkiu. Til þæssar forbannadha vngans nidhrilsse
 finz ekki raadhtan eit, þz är at hans tunga sam
 gaddrin är j. skäris af. hwad þanne þungan hafuir
 30 tydha þz skulu snille män wt leta. ok wt þydhla

Hon är ekki min, *firi* þy, hon är lík þrem
mannum fyrst är þen som swa sigðir androm. Ek
vil gifua þik beskedhlika þáninga. þer til at ek
ma drápa þin son *firi* þinom öghom Swa gör hon
mik hon tykkis göra litit i min heidhir. Ok gifua 5
af mino eigno. þer til hon moghe swa mykklo
sigðirlikare göra adhrum skadha. Ok cristnom
mannom sām mine syni ára dröuilsse. þer til at
hon gate sino barne komit i wärldhinna. Ek swär
þz a mina sannind, *firi* þy ek är sannind. Ok af 10 84
minom munne enkte gik ok gangir vtan sannind.
Vtan döör hon j þoliko skipilsse sām hon är nu
i, hon seer aldre mit ánlite. ¶ Hon är ok lík
þáim manne. sām swa sigðir, Ek vil gifua þik litla
þáninger til. at ek moghe bránna alla þina ághor. 15
Swa gör hon mik. hon tíanar mik mz lithlo ar-
beidhe. ok ángnom hogh. álla kárleik þer til at hon
matte sin vilia fulkomna. Ok andrum alla sorgh
göra til sins vilia fultkomnilsse Sannelika är þik
henna líf wámelikt. ok alt dröfwokt *firi* þy. hon 20
är eig at einasta mik a mot mz sinne ondhe
astund. vtan án at hon draghir andra mz sinom
mádfárdum. Ok störkir til iltz þridhia är hon
lík enne horkono. sām liggir mállan sins hws-
bonda. ok horkarlssins. þyathwarist *firi* hus- 25
bondans ráddugha. þor hon ekki annat en vándha
sik til hans. án kárleken är allir til horkarlssins.
Swa ok hon. án þy at hon þykkis tíana mik mz
nokrom þingom. áá är al astunden ok vilin til
världhinna. ok álskar hona innirlikaren. mz þy 30
är hon mik ekki káar, *firi* þy hon vil þweim

herrom tiäna. Ve henne än hon bättra sik eig,
vil hon ekki troo, þa röne

(Bok I kap. 25, 22.)

85 **E**k är þin guðh. þik vndrar aa hwi ek är swa
5 þolughir. til onða män. þz vil ek vissa þik, þrem
lundom þol þäim min rätuisa Ok þrem lundom
spar þäm min miskund Fyrst þol þäim min
rätuisa. þer til at allir þeira þime ok ilzska är
fultkomen. Swa som þän konungir säm hafuir
10 margha fanga Spyr men han aat hwi han dömir
þäim ekki. Swarar þa han swa: þz är ekki räfsta-
þings time. þa han kombir. þa skulu þe dömas i
alla manna asyyn. ok til rätuisonna vörillsse. Swa
gör ek, än þy athwarist. at ek veet huilken mannen
15 är, þy vmbär ek han þer til at hans time är Swa
sagdis at saul konungir var onder. ok mik ekki
käär, hwar vilde þy þro firi en þe sagho hans
gerninga. Annat är þz at þe hafua nokot firi
mina skuld giort, Ok firi þy lönir ek þäm alt
20 atir her i vörldhinne säm þe äfte standa Swa at
eig þän minste punctin af þy han giorde firi
mik vardhir honom olöntir äntiggia i þy. at han
faa heidhir ellir gooz. älla annan nokon framgang,
swa säm han stod eptir, Þridhia är at min heidhir.
25 ok þolomodh skal oppenbaras i þeira ilzsko. þy
þolde ek judam ok pylatum. Min miskund spar
ok þäim i þrem lundom fyrst firi þy at min
kärleikir ok min miskund är mykin. Ek huxar at
þinan säm är önelikin är hard. Ok inz þy spar
30 ek mannenom i þän ytirsta puncten. at han vardhe

swa mykklo minne sām han kom senare tīl pinonna.
 Annat är, þeira natwr mate nōtas vp i syndinne
 firi þy. At swa sām rudhit nōtir jārnit, swa gör
 ok syndhen naturena vanmāktogha þer tīl at þeira
 likamlikin dödhir varde swa myklo lātare sām
 naturan vare meer vp nōt, firi þy at fārskare ok
 starkare natur gör hardharen dödhin ¶ Þridhia
 hwi miin miskund spar ondhum mannom þz är
 firi twäggia handa þing först firi godha manna
 pröuilse. Annat firi onda manna vmuändilsse, Ondhe
 men lifua tīl godha pröuilse. firi þy. at þe vardha
 af þeira ilzsko polike tīl gooz. af haldoghe firi
 þeira dröuilsse af syndhinne. kalla ok optare a
 mik än allas. þa þe hafde ängin dröuilse. wärldh-
 in ok lusthen vardhir þām liten. astundhan mera
 tīl min. Ok lōnin firi polomodh mere. mz þy spar
 min miskund ondhom i wärldhinne. þetta maat
 þu väl forstanda i rosinne Hon hafuir þry þing,
 hon dönir sötlika. hon är faghir i asyninne hon
 är ok lin at hanna. þoathwarist gitir rosen eig
 vaxet. vtan bland þorna sām ära hwasse at hanna.
 fule at see. ok hafua änghin dönin Swa ok godhe
 men. än þy þe ära lini sām roos i þolomodhenom.
 fagre i sinom mādhfärdom väl dönande mz sinom
 äftedömom. Ok ordhom, þoathuarist vardha þe
 ekki folkeno. vtan tīl pröuilsse ok dröuilsse. firi
 þy. ängin veet mykit han gangir fram i godhom
 gerningom. vtan han är i dröuilsom þornin gör
 ok þetta. at han värnar rosena þz man faar ekki
 raskelika taghidh hona Swa ok þe dröuilsse sām
 ondhe men göra godhom dragha opta godha men
 af syndenne at þe skolo eig komo i ofmykla glādhi

86

5

10

15

20

25

87

30

alla latir, firir ofmata glædhi vâkkin i mykla synd
 vp Swa gitir ok ânkte viin varit fârst vtan drâggena
 Swa ok ânghin râtuiis gitir standit i sinne râtuiso
 vtan drôuilsse. ok diâwlssins rôrilsse. Ok af þy
 5 hañ vmbâr þz honom kombir til. þy vâxe hans
 lôn i hymerike. ok hans kârlekir ok hugswalilse
 til gudz i iordhrike. Min miskund þol ok opta
 ondha mæn, fîri ondha manna vmuândilsse ok
 hirtilsse. fîri þy ondhe lifua opta ondhom til gooz
 10 Swa sâm þa en ondir seer annars ofilzsko, ok fall,
 huxar swa mz sik, hwad dughir mik honom fôlghia.
 hwad nyt hafuir han af þolike synd se hwad ilt
 han âr i komin fôr þolika gerning bâtra âr mik
 vândha atir þimlikan, fôr en ek kômbir i þolikit.
 15 Ok swa af annars fallum Ok syndha skudilsse
 vândir mangir af syndinne Sighir mæn ok swa.
 at hwar sâm vardhir stungen af scorpione. vardhir
 han smoordir mz þe oleo sâm annar scorpio âr
 dôdhir i. þa faar han bôtir Swa ok manghe mz
 20 þy skudha annars vsald. þa helnas þe opta. ok
 88 hirta sik, ok skâmmas þolikt göra sâm fôr þy
 þeira samuit sighir þâm þet þe hafua þer ângha
 nyt af. ok godhleek Swa þol min miskund onda
 mæn. ok swa spar min râtuisa

25

(Bok VI kap. 31.)

E en saal. ok en diâfwl syntos badhen liik i
 munnenom ganande, ôghonen brännande innan sâm
 et glas. ôronen hângiande sâm annor hunda ôron
 bukin mykit vidhir ok sidhir. hendirna sâm andra
 30 griipskloor. fôtirne sâm andra stimpara. brýstit

kalt sām en iis. Ta sagde diāfwlin til domarens
 Dööm os somon til hionalagh. þa swaradhe doma-
 ren Sigh hwad skāl tu hafuīr til hānna Ta swaradhe
 diāfwlin. Ek spör þik först *firi* þy. þu āst rätuis
 Plāghar mæn eig swa sighia. hwar sām et diwr 5
 är. þet är vargha kön. eddir leons kyn. eddir
 nokot polikit, Nu spör ek þik. hwem är þāssin sal
 liik. āllis hwad kyn. Ta swaradhe domaren. þz är
 allum oppenbart. at hon är þik. ok þinom kom-
 panom liik. þa swaradhe diāfwlen. þa hon kom 10
 wt af þinom smörilsso brunne. þz är w fwntenom
 þa var hon þik liik. Nu hafuīr hon þz glömt ok
 aftwaghit mz þy är hon mik liik. Ok är miin
 mz präim rātom. En är þānne. at hon är mik
 liik i skipilsām Annat at vi hafuum badhin en 15
 vilia þridhia at vi hafuum badhen en tiānilsse. Ta
 swaradhe domaren. huru är hon þik liik i skipilsse
 Ta swaradhe diāfulin, Vi hafuum badhin öghon
 ypin poathuarist seem vi ānkte got *firi* þy hon
 vilde ānkte hōra þz eddir see þik hōrdhe til Swa 20
 ok ek vil enkte þz see sām þik är liwft. Vi hafuum
 ok badhen en öron. ān vi hōrom ānkte got til
 vara nyt ok gagn. *firi* þy. hon vildhe ānkte hōra
 vtan sin lusta. ok vārlðhinna lusta. ok latir þin
 hedhir vara hānna anghir. Swa ok ek vil ānkte 25
 þz hōra þu hafuīr hedhir af. Ok alt þz þik är
 liwft þz är mik alt leit. þy gangir þins sötma ok
 dyghd röst aldre i vaar öron. os til gagn. Vi hafuum
 ok badhin mun ypnan poathwarist gangir þer
 ānkte got i. *firi* þy hon hafde ypnan sin mun 30
 mādhan hon gat til alt þz henne lyste. ok lukthan
 til alt þz þu bödh. ok vilde Swa ok ek hafuīr

min mun luktan til alt got. ok ypnar til alt ilt.
 ok til alla pinna dröuilsse. vm þz vare möghelikit
 at þu gate dröfwodir varit, Vi hafdum badhen
 ena hendir, firi þy. alt þz hon fik. ok gat draghit
 5 somon þz hioht hon til dözens. Ok ängin gat af
 henne änte lukkat Swa ok ek alt þz i mina klöör
 kömbir þz haldir ek swa stadhlika. at þz takir
 änghin wt. vtan þu mz pinne rätuiso. Vi hafuum
 ok badhen ens bwk. hænna bukir þz var henna
 10 giri. hon var swa stoor. at mate hon hafua fangit
 alla vörldhinna. ok än styrt ifuir alla mz þik i
 himerike. þz hafde hon gerna giort. Ok en hafde
 hon eig vardit full. Swa ok ek mate ek fa alla þe
 90 helgha sala sãm ära i hymerike. ok i skärzsslo
 15 elde. Ok alle þe sãm ära i iordrike swa sãm ek
 hafuir þäim sãm ära i heluiti ek giordhe þz gerna.
 Ok vare en ein saal vtan Swa mykin är miin giri.
 at ek vilde en hona hafua. Vi hafuum ok badhen
 eins bryst. ok kalt sãm iis. firi þy hon hafde
 20 änghin gudhlikin kärleek. ellir kärleeks gniisto i
 sik Swa ok ek hafuir änghin kärleek til þin. vtan
 swa mykla awndh. at vare þz möghelikit. at ek
 matte tusanda sinnom döyia. Ok ää atir til pinonna
 lifua. þz giordhe ek gerna. þer til. at tu matte döö
 25 ella dröfuas. Vaar laar ok knää ära vtan lidha-
 moot. Ok badhen eins. firi þy at henna vili bögdís
 aldre eftir þinom. vtan var tuärt a moot þinom
 vilia Swa ok min vili. ginstan ek var skapadhir.
 Ok ek sa min ärlikheit þa högfärdadhis ek ok
 30 girnadhis ifuir þik vara. Ok af þy fiol ek. Ok
 hafuir ek eig min vilia mote þinom. än þy ek
 hafuir ekki makt vtan af pinne rätuiso. Var bein

ära ok badhen eins. ok sām stimpara. *firi* þy,
 Swa sām mannen förir likaman fram mz fotomen
 Swa ok mz godho astundan. ok godhom gerningom.
 gangir man fram til þin. þenna astundan. sām varo
 til þin. Ok skylia uidhir vörldhinna varo afhugna 5
 ok borto. *firi* þy, þu vast *firi* henna sām döðhir
 man. Swa hafuir ok ek āngha astund godha til
 þiin. vtan alt þz þik höre til är mik swa leit sām
 annat eiter Se domare þæssom lundom är hon
 mik liik i sinom skipilsom. Vi hafuum ok badhen 10 91
 en vilia. *firi* þy vi viliom ānkte þz þu vilt Vi
 hafuum badhin en smakilse *firi* þy vi vitum väl.
 at þu äst þān bāzste. ok þer al dygd af är. ok
 alla dygd hafuir þoathwarist smakum ākke vi huru
 godhir ok sötir tu äst *firi* þy var vaar vili mote 15
 þinom vilia Nu domare mz hoon är mik liik i
 skipilsām. i vilia. ok i smakilsom dööm somon.
 þa i þe sama stundinne syntis en godhir āngil.
 Ok sagde til domarens Min gudh ok min herra.
 Ek var mz þässe saal fra þāim timanom sām 20
 likamen ok siālin komo saman Ok skyldis ek
 vidhir hona eig mādhan ek fan en punct godhan
 i henne Nu latir ek hona toma af godho sām
 ein toman sāk. Hoon hafde þry ill. Fyrst at
 hon trode all þin ord vara lygn. Annat at 25
 hon huxadhe þin doom ekki vara hardhan. Ok
 ekki vtan flätu. Þridhia at þin miskund var
firi henna döðh. ok hiolt hona *firi* enkte. Hon
 var ok i hionalag, ok ālskadhe eig vtan eina.
 þz giorde hon. ekki *firi* gudhlikan kārleek, vtan 30
firi þy han hafde swa mykin kötlikin kārleek
 til þz eina kötut. at han gat eig fangit af sik

at smitta sik mz andre. Han hördhe ok messo
 kärlika Ok las þer til at han skulde eig vara
 92 wtskyldir af androm, Han tiänte þik kärlika þer
 til at þu skulde gifua honom hilso. Ok gooz ok
 5 heidhir. þer til at þu skulde göma han. af þäim
 fallom men kallar vara vlykko. Firi þässa tiänist
 gaf tu honom tusanfald atirlöön her i vörldhinne.
 þu gaf honom faghir barn ok helso. þu gaft honom
 gooz ok saligheit. þu fylte hans giri säm han stodh
 10 eptir, swa at eig var þän minste punkten þz eig
 fik atirlöön här i vörldhinne firi þy latir ek han
 nu toman säm ein toman sāk af allo godho. þa
 swaradhe diäfwlen. män þänna siäl är toom af allo
 godha. Ok tu äst rätuis domare dööm os soman
 15 til hionalag, är eig swa scrifuat i þinne book þe
 säm hafua et ia. ok en vilia. te magho komo
 somon til hionalagh dööm os somon mädhan vi
 hafuum et ia. ok en vilia. þa suaradhe domaren
 Lätum siälinna swara. ta swaradhe hoon för en
 20 ek vilde til hymerikis komo þer til at þu skulde
 hafua þäs meira hughswalilsse. för vilde ek brinna
 äwinnelika i heluiti. Ta swaradhe domaren. þin vili
 ok þit iaa är þin domare. Ta swaradhe diäfwlin.
 þy är hon rätlika miin. þy skal säm män pläghar
 25 säghia henna köt vara mit köt. än þoathuarist ek
 är eig kötlighin. Ok hænna blood vari mit blood
 93 Ok i þe stundenne syntis diäfwlen vara mykit
 gladhir. mz liiknilsäm sighiande firi þy andelikin
 þing kunna ekki forstandaz vtan mz liiknilsäm.
 30 þz är alt i diäfulenom giort mz enom punct Sidhan
 diäfwlen syntis vara swa gladhir. Ta swaradhe
 domaren honom. hwi äst tu swa gladhir. ellir

hwadh nyt hafuiz tu af siälinna pino. þa swaradhe
 diäwlen. ängha nyt hafuiz ek af hænna pino, ellir
 glädhí vtan meira sorg ok pino. firi þy þa ek
 brännir hona þa brännis ek hardare atir. þa ek
 pinar hona. Ta är min pina hardhare. vtan af þy 5
 at þu löste hona mz pino blodhe. älskadhe hona
 swa mykit. at þu gaf þik siälfuan firi hona. Ok
 ek gat hona darat þz hon vilde mik heldir än
 þik lydha. þz är miin glädhí. Ok af þy gläz ek.
 Ta swaradhe domaren þiin ilzska är mykin. Nu 10
 þoathuarist tu äst swa ilzskär. lofuor ek þik at
 þu se þik vmkring, ok alt sendhir han sa vp, ta
 syntis vpganga swa säm ein faghír skinande stiärna.
 Ok ginstan diäwlen sa þz, þa þigde han säm han
 hafde varit slaghin þa sagde domaren Ek lofuar 15
 þik tala. Sigh huäm är þänne siäl liik. þa swaradhe
 diäfwlen. hon är skinande säm nokor sool. swa
 säm ek är fulare än nokor rökir, Hon är fuld mz
 allom sötma. Ok alle dygd. swa säm ek är fulder
 mz alle ilzsko. ok awnd. Ta sagde domaren. Hwad 20
 vilde tu gifua þer til. at tu mate þe salinna fa
 j þit valdh, Ta swaradhe diäfwlen. þer til gafue
 ek gerna alla þe sala i mino valde ära. þz ek
 mate hona fa Ok än þer til vilde ek þolo swa
 hardha pino swa säm mz liiknilsäm. Ein stolpe 25
 vare sattir fuller mz swärdzoddom vddir vidh wdd
 swa þrangt at eig gate en naals oddir gangit
 mällan. ginom þässa vdda vilde ek gerna fara.
 af högxsta tronenom. Ok i nidharsta grundit Ok
 fara j þe sama pinona. Ok ää lifua þer til at ek 30
 mate fa þe saal säm nu gik vp säm stiärna ¶ Ta
 swaradhe domaren. þiin awnd är mykin til min

ok minna helgha sala. Moot pinne awnd är ek
 swa kärkeeks fuldir at vare þz möghelighit. at
 ek mate optare döð. gerna þoke ek ena þolika
 pino sárdelis *firi* hwario ena saal sām ek þogh
 5 ein tima a korsena *firi* alla wärldinna. fyr en
 nokor þeira skulde komo i pino. ällis ok nokor
 þeira sām i pinonne är skulde þer i dwālias.
 Swa at eig skulde atir vara ein saal i pinonne.
 Ok eig ein oren andhe. þer eig wrdhe friāls vm
 10 ek matte *firi* rättuisonne optare döð än þu diā-
 fwl äst swa awndz fullir. at tu ant eig enne saal
 til min komo ¶ Ta taladhe var herra til þe
 godha saal. kom hiit miin wtualdh ok min
 kára i þe glādhi sām aldrik ändas. kom hiit
 15 miin söta i þän lusta. ok þän sötma sām anghin
 kan sighia af hans godhleik vtan þän sām kännir
 kom hiit til gudh. ok til þin herra. Ek vil siālfuir
 byggia i þik. Ok þu i mik, *firi* þy, at i mik är
 95 alt got, Ok ek vil fylla þik mz allo godho. Kom
 20 hiit til miin af þe yslo wärldh. *firi* þy. i hāne
 är äkke vtan pina. Ok hon är liik pino. Ek vill
 gifua þik þän heidhir är aldre ändas. þän sötma
 aldrig leidhis firir vtan ända

(Bok VI kap. 28.)

25 **E**N saal kom til domsens. ta sagde domaren
 til sit herskap. hon är ekki miin *firi* þy. Mins
 hiārta sorg. ok saar var hāna ekki einara. än
 hāna owins skioldir vare ginom stunghin. min
 fota vndir varo henne swa öma. Ok swa þökte
 30 henne þz illa vara sām mæn boro et äpple ginom.

ok syrgir ekki þer af, minna handa saar. ok vnder
 varo i hænna hiarta swa sãm et klädhe vare ginom
 stungit Swa huxadhe hon mina vndir vara läta
 ok for swa litit hiolt hon þäim. þy byr henne
 änkte hafua mz mik. Ter näst taladhe domaren 5
 til salinna. þu spurdhe idhklika i pino samuiti hui
 ek vädoghadis döo a mandomsins vägna. Nu
 spör ek þik. än þoathwarist at ek veet alt, hwi
 äst tu dödh til salinna. þa swaradhe salin *firi*
 þy. ek älskadhe þik änkte. Ta sagde domaren Tu 10
 vast mik swa sãm eit dödhborit barn. Modheren
 hafde ekki minna sorgh firir þz dödhborna barnit,
 än *firi* hint som liif hafuir. Swa ok ek. Ek löste
 þik mz swa storo dröuilse. som nokon min helghan
 man. ok ämmykkla pino polde ek *firi* þik sãm 15
firi min bäzsta vin. än þy þu hiolt þz firir änkte
 Mz þy swasãm dödhborit barn hafuir eig sötma
 af modherinna spina. eig hugnat af hænna ordhum
 eig varma af hænna brysti Swa ok þu skalt aldre
 känna þän sötma sãm är äwinnelikin, vtan äuinne- 20
 lika sorg, þu skalt aldre höra mina glädhi röst
 þik til hugnadha Tu skalt ok aldre värma fa
 af minom kärleek ok minne miskund Gak i þän
 stad sãm dödhborit barn bör at vara. þer skal
 þu lifua i dödhenom i äuinneliko lifue. ä bränna 25
 ok aldrik vardha fult bränt

96

(Bok II kap. 16 [8 i Sv.].)

Gwdh taladhe, þry þing biwdhir ek þik, þry
 þing forbiwdhir ek þik. þry þing lofuar ek þik.
 þry þing radhir ek þik Fyrst biwdhir ek þik enkte 30

geernas. ok astunda vtan gudh, Annat alla hög-
färdh fly, prydhia kötsins lusta fly, ¶ þry þing fyr-
biudhir ek þik Först onyttelika ok mykla talan.
Annat ofmato i allum þingom. pridhia vnyttelika
5 of ofmatelika vörldz glædhi þry þing lofuor ek þik
hafua. Först matelika vaku til likams vpuäkkilsse.
Annat matelikin sympn til likamans vpheldi. ok
styrkilsse ¶ þry þing radhir ek þik fyrst mate-
likit arbeide. i vaku. i fasto. j allo gudhliko
10 arbeidhe. þer mz ma þu skylda hymerike Annat
at tu skipa þz gooz þu hafuir alt j gudhz heidhir.
ok skälika, þa släkkir tu heluitis pino pridhia at
tu hafui tw þing i pino hiärta Först at þu huxa
idhkelika hwad ek hafuir giort firi þik. mz þy ek
9/ 15 löste þik. ok at ek þol þik i syndinne, Ok þe huxilse
vpuäkkia gudhelikin kärleek Annat at tu huxa
idhkelika mina rätuiso. ok þän hardha domen þer
väkkir vp gudhelikin räddugha i hoghin. (— —) Ek
säm tala uidh þik är ihesus christus sandir gudh
20 ok man skapare himbla ok iordha. en gudh mz
fadherenom ok þäm helgha anda. eig þry gudhi.
vtan en fadhir. ok son. ok þän helghe ande. Ek
är þän sami säm taladhe mz moyse. ok allum
prophetomen. Ek gaf laghin jsraelis folke. Ek är þän
25 sami säm laa i iumfrunna lifue mz mandomenom.
þoathwarist var ek i guddomenom styrandhes
badhe j hymerike ok i iordrike, þässin ord. ek
tala vidh þik nu. þe skulu sighias þässom konunge
j þetta rike.

(Bok II kap. 7.)

¶ Ek är krononna konungir. weest þu hwi ek
sighir krononna konungir ok ekki kronadhír kon-
ungir Sannelika min gudhdombir han var vtan
vphof. ok vtan ändha. han liiknas väl vidh krono. 5
firi þy swa sām i krononne är eig vpbörilse ok
eig ändhe. Swa var han ok är firir vtan ändha, mz
þy liiknas han väl uidh krono. þanna guddomen
han gömdis i minom mandome. firir þy at swa
sām eins rikis krona gömis konungenom a hendir 10
sām komo skal til rikit Swa ok guddomen gömdis i
mandomenom Ok firir þy ma ek väl kallas kronunna
konungir Ek hafde fyrst twa sweina. þe tiänto
mik mz fultkomlika hiärta. ok alle makt, fyrste 98
heit pätar. Annar heit paal. mz petare mena ek 15
alla klärke. mz pauale alla leekmen. firir þy at
swa sām i laghomin mz et nampn sām var israel.
mente ek alt israels folk. Swa ok nu mz þässom
þwäm mena ek alla klärka ok leekmen. Pätar
var i klärkx ämbiti. ok i hionalag firir þy at han 20
gat ekki andelikit ämbiti väl haldit j kiotlika
lifuerne. þy firsagde han lustan ok fylgde mik
mz fullo hiärta. Paua var rein af allum lusta.
Mz þässom þwäm giorde ek stora nadhe. ok dygd
Petare gaf ek binda ok lösa. j himerike ok i 25
iordrike. Paua var honom iämliker j heidhrenom.
ok äronne, at swa sām þe varo badhe j iordrike
like. ok kompana. Swa ok ära þe i glädhinne
badhe like. Ok iämpne. Sidhan þässe män. sām
varo ok stodho firir þe helghe proo badhe klärka 30
ok leekmen varo frafalnne. Ok ein litin þime var

framlidhen. þa vaxte kötut vanmæktokt, þa var
 mannen á daghum ok daghum niðhir lutir til
 syndinna, gudhlikin kærleikir minskadhiss, vörldinna
 giri öktis. mz þy miskunnadhe ek badhe klärkum
 5 ok leekmannom, Ok lofuodhe ek klärkum hafua
 matelikit gooz. þer til at þe skuldo swa mykla
 heldir mik innarlika tiäna. Ok andra mz sino
 lifuärne lösa Leikmannomen lofuodhe ek hionalag
 loflikt mz kyrkionna bande, J þäim þimanom var
 10 bland klärkum ein godhir man. han huxsade swa
 mz sik mit kiöt draghir mik til lusta. vörldhin
 draghir mik til onyttelika synd. ok girilsse. Diäfulen
 læggir firi mik mangha snaro. Ok kastar ondh
 huxilse i min hugh. Mz þy vil ek göra þry þing
 15 til heiders fyrst þer til. at mit kiöt draghi mik
 eig til ofmykin lusta. firi þy vil ek hafua skipadha
 tima i allo mino lifuärne plagha mit köt mz fasto.
 späkia lustan. likamen mz vaku. jdhkna i mateliko
 ok ideliko arbeidhe, Annat ek vil göra gudhi þer
 20 til. at diäfwlen dare mik eig mz vörldhinna fägrind
 ok älskogha. firi þy vil ek forlata wörldinna heidhir
 ok fägrind. ok fylghia minom gudhi mz fatikdoom
 þridhia ek vil offra gudhi þer til. at diäfwlen
 dare mik eig mz nokrom huxsilsäm. þy vil ek
 25 forlata min eighen vilia. ok gifua mik vndir
 annars hand. ok lydhno badhe i nödh. ok i lost,
 þän man var þän säm fyrst bygde klostirlifnad.
 Ok fultkomnadhe väl. Ok gaf mangom got epte-
 dömilse. ok vägh at lifua gudhlika, Bland leik-
 30 mannom stodh väl eina stund Somlike arbeidhade
 jordhena. Somlike sigildo. Somlike arbeidhade mz
 sinom handom bland þässa leikmen varo sumi

þe sām heito kirkiunna vārnama sām nu kallas
 hofmen. þe toko vapn a sik til þe hālgha kirkiu 100
 vārilsse. Ok til nidhrilsse gudhz ouina, Bland
 þassa mæn sām kallas kirkiunna vārnama. var ein
 min godhír vin han huxsadhe swa mz sik. Ek 5
 yrker eig jord sām bonde. Ek siglar eig sām
 köpman. Ek arbeidhar eig mz minom handom.
 Ek är ok eig mannelikin i styrk sām kirkiunna
 vārnama bör til at vara. þy at mit kiöt är blöt
 at tolo saar, likamen allír siwkir ok vanmaktoghír 10
 til arbeidhe, handhin lat at slaa gudz ouini. hugrin
 ostadhughir at huxa gudhlikin þing, hwad skal
 ek þa göra minom gudhi til heidhír Sannelika
 sagde han mz sik Ek vil vpstanda. Ok ganga til
 vārldinna höfdingia. Ok þe honom min hug. Ok 15
 vanmakt. Ok binda mik vndir hans lydhno mz
 minom swornom eidhe Ok iätta honum tro. at
 ek vil vara honom lydhughir j alt þz sām är
 kirkiunna heidhír ok gagn. þæn man kom til
 vārldhinna forman. Ok sagde swa Min herra ek 20
 är ein af þaim sām heita kirkiunna vārnama. Ek
 kannis vidhír. at mit kiöt är omata blöt at þolo
 saar, handhen seen ok lat at slaa gudz ouini.
 hughren ostadhugir at huxa got Min äghin vili
 är mik alt ofkär Roo ok onder vani draghír mik 25
 fra gudz heidhír þy bindir ek mik mz minom
 swornom eidhe vndir gudz lydno. ok þino sām är
 hofdinge. ok forman a gudz vägna. at ek vil mz 101
 mino lifue vārma þe helgha kirkio ok gudz troo.
 Formannen swaradhe honom swa. Min godhe vin 30
 tu hafuír godha akt. Ek vil ganga mz þik til
 gudz huus. Ok vara þin vitnisman til þinne lofuon.

ok eidh. Sidhan þe komo badhe firir mit altare.
 þa bögdhe min vin siin knā firir mino altare ok
 sagde swa formannenom a hörande Min gudh
 þer mik skapadhe. Ek kennis mik redho hafua
 5 varit altz ilz. Ok siwkan til got ok polomoodh.
 kōtit armt at polo saar. ok þwang. vilian til þin
 heidhir liten. frāstilsse manga Ok diāwlsins snarur
 opalika. þy biwdhir ek minom swornom eidhe
 vndir þino lydhno. Ok þanna höfdings lofwondis
 10 þik. ok allum helgha mannum i þæssom stad a
 mina þro ok sannindh. at ek vil mz þinne hieþ
 āā mādhan ek lifuir styrkia þe helgha þroo. ok
 þrykkia þina ouini nidhir. Ok þina vini foordra,
 ānkior ok fadhurlöös barn vārna Rätuisonna elska
 15 ok sannind. Ok mote helgho lydhno aldre göra,
 Framleidhis vndirbinder ek mik. at vm ek kan af
 þe helgha lydhno ganga. liggia vndir höfdingians
 näfst, Ok vil ek honom lydha sām gudhi siālfwm
 i allo þy sām kyrkionna heidhir är. ok nyt. Ok
 20 eig moot gudhi är, āfte þæssin ordh. ok jatilsse. for-
 mannen huxadhe sniāllelika mz sik. Ok skipadhe
 102 honom en klādhebonadh mz huilkom han skulde
 vara wtmärktir af androm mannom. Ok teelse til
 sins lifuärne. ok lofuon. Þer näst fik han minom
 25 vin swerd i handh. ok sagdhe Mz þæsso swārdhe
 skalt tu nidhra gudhz ouini. Ok vārna gudz vini
 Sidhan fik han a hans arm skiold. ok sagde Mz
 þæssom skiold skalt þu vārna þik moot þinom
 ouinom Ok polo slag firir gudz heidhir Swa at
 30 fyrra riifs skioldhin bryste ān þu flyyr Sidhan
 lagde han sina hand a hans hals til teekn at han
 skulde vara lydughir. ok gudz vilia at göra. ok

ekki sin. ok sagde swa. Nu äst þu vndir lydhno
 bunden. Ok hardare fästir til gudz än fyrri.
 Vakta þik firir olydno. Vit þz vm tu äst. olyd-
 ughir þe helghe kirkiu. Ok brytir þin eidh. ta gaar
 tu diwpare til heluitis nidhir än annar, firir þy tu 5
 äst meir skyldughir gudhi firir þin eid en annar
 man sām ekki hafuir iakat ellir swrit Sidhan
 lagde formannen mantill vm min vin. til at þe
 allum. hwad kärleek ok troo han hafde til gudh.
 Ok hwat han hafde gudhi iacat. þer til at flere 10
 skulde i gudz kärleek fylghia äpti, Äpte þassa
 ordha framförls. klärkin þän sām mässo sagde.
 han gaf minom vin min likama. til tröst ok fäst-
 ilsse. Ok swa blef han stadhughir i minne tiänist
 Ok hiolt sina lofuon mannelika. Ok fultkomnadhe 15
 hedhirlika. swa at han vildi heldir lifuit tappa
 än lydhnona bryta polkin var þän godhe georgius.
 ok vtalike andre sām þasso fylde epte, þolike
 skuldo riddarene vara. vm þe vildo rät riddarskap
 halda. sām þe ära til bundne. Vtan nu käre ek 20
 ihesus christus sandir gudhz son. ok man. firir þäss-
 om formannom. ok riddara ok hofmen sām mina
 kyrkio skuldo värna ära diäwlsins riddara Ok
 ekki mine. þe skuldo värna þe helgha tro Ok
 nidhra henna ouini. Nu þola þe mina ouini Ok 25
 tighia kwarre vm kirkionna last. ok dröuilse.
 hafuandis riddara nampn än änkte vilia þe göra
 mz gerningommen sām þe ära bundne til

(Bok II kap. 8.)

Ek är sandir herra. änghin är vördughir herra 30
 heita vtan ek. firir þy at ängin är ifuir mik. ok

alt vald ok herradom är af mik Ek hafde twa
sweina, mz huilkom ek mente klärka ok leekmān
klärken hafde meira heidhīr. firī þy han hafde
lifuārne. þz är vāl wārdugt at swa myklo hardare
5 ok bātre lifuārne mannin hafuīr, swa mykla meira
heidhīr är han vārdughīr hafua badhe i hymerike
ok i iordrike Bland leekmannom var en min
godhīr vin sām ek fōr sagde. huilkin sām burdhe
fyrst rāt riddarskap. ok vārna þe helga kirkiu
104 10 Ok styrkia þe helgha troo. Honom fylgde vtalike
āpte. ok āra jāmlike honom j hymerike, ok ān þy
þe gwtu eig sit blood wt alle firī þe helgha
kirkiu troo þoathwarist firī þān godhuilia þe
hafdo til min. ok gerna wt gutit sit blood firī
15 mik vm timin hafde swa varit til. Ok ouini redho.
firī þy āra þe like j ārunne firī vilians skwldh.
mz þāim sām sit blod wtgutū firī mik Nu vil
ek sighia þik swa sām fōrst gik af rāt riddarskap.
hans nampn sighīr ek þik ekki firī þy þu kännir
20 han ekki, vtan hans akt ok lifuārne vil ek þik
tee. firī þy mik swa synis Ein kom til mit minstār
ok vilde varda riddare. þa han ingik j mōnstrit.
þa hōrdhe han eina rōst ok ōpte swa: Vilt tu
riddare vardha, ta bōr þik hafua þry þing, fōrst
25 troo at þetta brōdh sām synis i prestins handum
þz är ihesu christi likame sām stoodh a korseno
Ok stodh vp aff dōdh. Ok är vaar skapare ok
atirlōsare. Annat þu skalt hafua þz är meira
afhald af þinom lusta. ok synd sidhan þu vardhīr
30 riddare ān þu hafde fyr. þridhia skalt þu eig
standa eptir vārldinna heidhīr. ālla giri. vtan
alla þina akt hafua til gudz vilia. gōra ok heidhīr

Sidhan þanne man hafde þetta hört, Ok han var
 huxande hwad han vilde her mz göra. þa hörde
 han eina andra röst i sinom hogh ok sagde swa
 vil tu min riddare vardha. ek vil gifua þik agha
 þz þu seer Ek vil lata þik höra þz þik lystir Ek 5 105
 vil lata þik fa þz þu stundar eptir, Äfter þessin
 ordh sagdhe þenna man mz sik siälfuum hin
 fyrre herran biwdhir mik pro þz ek seer ekki.
 Jakar mik þz ek weet ekki, biudhir mik halda
 mik af þy mik lystir aat Ok hopos þz ek är 10
 owiis aa. Annar herran jakar mik wärldinna
 heidhir sām ek seer. lofuor mik hafua lustan sām
 ek geernas. biwdhir mik ää see ok höra þz mik
 lystir aat. Sannelika ek vil heldir honum fylghia.
 sām ek är vis vp a. Ok mik lofuor hafua þz mik 15
 lystir. än hinom sām mik iättar þz sām ek seer
 ekki. Ok hörer. þanne man gifuandis wärldinne
 sina troo. han gik fyrstone af rāto riddaraskapi,
 han kastadhe min skiold firi mina fōtir. Ok
 swärdit til minna sidho. Ok swa gik han wt af 20
 mino mönstre. Sidhan han var wt gangen. Ta
 taladhe rōsthin i hans hiarta. sām firi taladhe ok
 sagdhe swa. Vil tu min riddare vara. ta skalt
 þu fara a mark ok gatu mz alle högfärd. at swa-
 sām gudz riddara älska alla ödmiwkt Swa älska 25
 þu alla högfärdh Swa sām han är lydughir ok
 vndirgifuin sinom formanne. swa skalt þu ängom
 lydha vtan þik siälfuum, ängum bögia þin hals
 alla knää Huru þu moghe manlikare. Ok hedher-
 likare än andre men. lät änghin stigha ifuir þik, 30
 Ok tak swärd i þina handh til at nidhra þām
 sām minna formagh än þu. Ok þer til at þu 106

giote wt þins iāmcristens blood. at þu maghe fa
 hans āgho þak skiold a þin arm. þer til at þu
 gifui gerna þit liif wt *firi* wārldinna heidhīr. ok
 nyt, Ok gif ānghom heidīr vtan þik siālfwm. vm
 5 þe helgha tro ok budh skalt þu ānkti gifua Swa
 ok þu halde þik af ānghom lusta sām þik lystīr
 at fultkomna. Ok þin likame krāfuīr āpte. þāssin
 ord satte þān vsle man i sin hwg ok vilia at
 fultkomna. Ok mz huilke akt gik han til at ridd-
 10 are vardha Formannen sām þa var han lagde
 sina handh a hans hals. Ok fik honom skioldh
 a hans arm mz þāim ordhom sām þer til varo
 skipadh. ok þān stadh sām han hafde til skipad.
firi þy at ānkte hindrar mannen ālla skadhar i
 15 hwad stadh han vardīr riddare. vm hans akt ok
 vili ār godhīr *firi* þy at gudh ār i allom stadhum.
 ār ok hans akt swa þz han vil riddare vara *firi*
 wārldinna heidher ok nampn. Ok ākke *firi* þān
 skuld. at han vil gudhi gōra meira heidhīr. Ok
 20 vārna þe helgha kirkiu. Ok fadherlōōs barn ok
 ānkior. þa dughīr honom ānkte þān godhe stadhin
 han var riddare j, firir þy akten ār ondh. ¶ āpte
 þz at þen vsle man vard riddare giordher. þa
 idhknadhe han sik i alle hōgfārd. ok ondom lusta.
 25 ānkte huxande a þz hans lofuon bant han hardare
 til minna tiānist. ān sām han var fyr, þānna
 107 riddara fyllo. ok fylghia ān opalik þusand Ok
 fara diwparen til heluitis ān þe foro āllas vm þe
 varo eig riddara. nu mat þu spōria mik þz mange
 30 mēn vildho gerna vara hōghtiīdhliki i wārldinna
 heidhīr. ok fa ekki þās āmpni Ok mz þy fa ekki
 þe swa hardha pino. sām hine sām sin framgang

allan hafua. ok sins vilia fultkomnilse. Til þessa
 huxilsa vil ek siālfuīr þik swara hwilkin man
 sām hafuīr fultkomlikin vilia. vara i wārldhinna
 heidhīr. Ok læggār allan hweg ok makt aa. huru
 han moghe komo i wārldinna heidhīr. ok lusta. 5
 ok faar eig āmpni at fwltkomna vilian. vit þz
 firi visso. at þān man han plaghas epte þāim onda
 vilianom vm han dōōr i honom Samulund sām
 þāim sām fultkomnadha mz gerningommin þoliken
 vilia firi þy han hafde gerna fultkomnat sin vilia. 10
 vm min lōnliki dombir hafde honom eig atir
 haldit. Ek vil sighia þik āptedōmilse af þwāim
 sām i þasso rike nylika varo. Annar fik allan
 sins vilia framgang, Annar hafde þoliken sama
 vilian vtan han fik ekki makt ok āmpni at fult- 15
 komna vilian sām han vilde. þasse hafua badhe
 eina pino. Ok āra āā for vtan ānda i fordōmilsse
 i heluitis pino. firi þy at annar þeira fultkomnadhe
 allan sin vilia. ok likamans lusta. Ok fik allan
 sins vilia framgang, Annar giorde swa mykit sām 20
 han hafde āmpne. Ok hafdhe gerna þusand sinnom
 sins iāmcristins blood wtgutit þer til at han maþe
 hafua sins vilia fultkomnilse fangit þasse badhe
 hafua badhe eina pino. huilke ān þy at þe dogho
 eig badhe vm en tima. þoathuarist sighīr ek þik 25
 huru bāggia þeira saal var skapadh. i þeira ytirsta
 tima. þān tima salin gik af likamanom. þa ōpte
 hoon til likaman. Ok sagde. hwar āst tu likame
 þe vāna syyn. Tu iakadhe mik. hwar ār nu þān
 lusthen. ok girin tu þedhe mik. hwad āra nu þe 30
 lustelika ordh tu bat mik nytia. ok hōra, J þe
 samu stund sām salin hoon taladhe swa. þa syntis

en diáfwl. ok sagdhe. þe synin likamin iakadhe
 þik. þz är ekki vtan ein luste ok vādhir. þāssin
 dogha þik nu til ānkte. Ta ōpte salin ok sagdhe.
 Ve Ve mik swa illa ek är darat. Ek seer [þry]
 5 þing Ek seer þān mik jakadhis i brōdz like, þz
 han är āngla herra. ok aldra skapare. Ek seer at
 þe lōnin han iakadhe mik. þe āru vgripplighin. ok
 oseiandis hwat sōtma ok dygd þe hafua mz sik.
 Ek fyrstandir ok nu. þz afhaldh þz han radhe
 10 mik. ok lydhna. þe hafdo mik varit bāzst Sidhan
 hon hafde þz sakt ta ōpte salin mz þrānna ve.
 Ve mik at ek skapat vardh. ok fōdh. Ve mik at
 mit liif vardh swa langt i wārlðinne. Ve mik at
 ek skal āwinnelika lifua i dōdhenom. ok pinonne.
 109 15 ok aldrik skal āndas Sidhan foor hon tiit hon
 skulde Se huru stora pino vsle men kōpa. firi
 litin lusta Ok wārlðhinna heidhir sām är ekki
 vtan sām eit blomstir sām skōt falnar. Ok swa
 sām hafsins fradha. sām synis stoor ok vardhir
 20 til āngsins

(Bok II kap. 9. [VIII: 33 i Sv.])

Aldir þān time sām var fra þy at adam var
 skapadhir. Ok all wārlðhin. ok nu til þānna
 stund. þz är ekki vtan ein stund mz mik sām
 25 mang aar āār mz idhir. Ek sagde þik i gaar. at
 þen sām fyrst gik fra rāt riddarskap. han kastadhe
 skioldhin til minna fōtir. swārdit til minna sidho
 Hwad teknar skioldhen þer min man skal hafua a
 arm. vtan rātho proo efte þe helgha kirkju huilka
 30 hwar kristen man skal hafua þānna skioldh. þz är

þe helgha troo han kastadhe borth þa han vildhe
 ekki afhald hafua. eig huxa hwi han var skapadhir.
 állas ok hwar til. hwi han var atirlöstir mz mino
 blodhe. álla hwad han skulde mik þer firir gifua
 Sannelika hafde han troot mik vara alzualdughan. 5
 Ek formatte alt yfirt honom gifua. hafde han
 troot fultkomlika mik atirlösare. Ok huxat mina
 harda pino. Vtan iáf honom hafde ánkte þykt vm
 vörldhinna vara Vtan han kastadhe borth skioldhin
 sām han skulde vārna sik mz moot vantronnā. 10
 Til mina fōtir ek hafuir til andhelik vndirstandilse
 sām þwa fōtir mz huilkom ek gangir til manzins.
 fōrste fōten ār gudhelikin luste. þer ek hafuir
 til mannin mz huilkom ek draghir mannin til
 min, Annar ār mit þolomot mz huilkom ek tol 15
 syndughan man. alt i ytirsta puncten ¶ ān þāne
 vsle mannin kastadhe þronna skiold firi mina fōtir
 þa han gaf eig vm min gudhuilia. ok gudhlika
 lusta. Ok forsmadhe mit mykla þolomodh. han
 kastadhe ok swārdit til minna sidho. Hwad teeknar 20
 mins riddara swārd. þz han skal i sinne hand
 hafua vtan gudlika rāddugha sām han skal hafua
 i sinom gerningom rāddhas idhkelika min doom.
 ok mina wreide Hwad teeknar miin sidha vtan
 miin vārñ ok hielp mz huilki ek vārñar þāim til 25
 min flyia at diāfwlen frāsta þāim eig ofmykit.
 Ok gōmir ek þāim af ofmyklum vadha. Vtan þāne
 man kastadhe bort mins riddara swārd. þz han
 vurdhe eig mit waldh. ok eig mina hemd ella
 þolomodh. Ok kastadhe til minna sidho swa sām 30
 han vildhe sighia. Ek rāddhes þik ānkti. Ok þorf
 þina hiālp ānkte vidhir, firi þy ek ār riker þz

valdir min byrdh. þz ek är heidírlíkar. þz valdir
 min vmsorg ok viðsombir. han böt ok sína troo
 111 ok jakilsse Hwad är þz jakilsse. þer mán bör til
 jaka sín gudh. þett är gudlíkin kárleikí hafua
 5 till gud. ok ánkítit álska vttan han ok honum lyda.
 þænna trwna bröt han. þa han álskadhá háldir
 völdena gládi. án þá som áwinnálikán är, þásson
 lundom kastadá han bort miin vapn. ok bröt
 truna. ok sua gik han bort aff minna audmiukt
 10 mönstrá for þwi alla krisna manna líkame som
 audmiukt är j þá eru mit mynstir. ok mz þeim
 lystir mik boo. þer som högfárd ok wondir lustá
 är jnná þáim maa ek ákki naalkas for þwi þái
 eru dyáwlsens mynstár ok ákki mit. Síðhan þán
 15 man war bort af minná trw. ok mins wins skyp-
 ilsá gängen. ok han hafdá idkнат sik j allum
 lusta ok högfárdh, þa han kom a síin ytarsta
 tíma. ok sielen gák af líkamenom. þa komo díofla
 skare moot hánná ok sagdá fyrsta röstán swa.
 20 ár ák þette. som gek bort af rátte audmiukt ok
 fylghdi os j allá högfárd. ok án vm han hafdá
 gátet j tveim fátom ifuir os gangit j rátte högfárd.
 han hafdá gerne þett giort. þa sagdá sialán. ák
 ár þá sama. þa swaradá rätwisán sialenna. þette
 25 ár gudz rätwisá ok þinná högfárd löön, at þw skalt
 112 falla fra ánom dyefli ok till áins annars. alt till
 þw kombär nidarst j heluitis grund. ok mz hwars
 dyewls pino skalt þw warda luttaken ok fyllas.
 Annur rösten af háluite öfte. ár ák þette þán som
 30 gik af gudz riddarskap ok fylgdi wart riddaraskap.
 þa swaradá sielán jak ár wissuligha þá sama. Tha
 sagdhá rätwisán. þette ár þins árwadis löön. At swa

mangä. som þik fylgi äpti j þino lifwärnä af hwars
 þaire þino skalt þw warda luttakin ok hwars
 þaire þina skall auka þina þino. at hon wardar
 hardare än þäs mans þina som ware sarghadhir
 ok fängi än saar ifuir saar af swerdhi, alt till 5
 änkti ware vsargat a likamanom. swa skal þiin
 þina ökias, af swa mangom som þit lifuerne äfti
 fylgia Ok kombir þik sorgh ifwi sorgh. ok þina
 ifuir þino ok fylles mz allo we. ok aldhrä vardh-
 ir þw yfrit fyltir. þyt wä skall ä for vttan 10
 ändha nyghias ok aldhrä minkaz Thridia röstan
 af hálutis öfti ok sagde. är þette sami som älskadä
 skapat firi skaparen veroldenna kärlek for gudz
 kärleik. forsmade skaparans bod. ok älskade siin
 äghin wilia, þa swaradä sielen. äk är þän sami. 15
 þa swaradä rätuisan, þik skall ofnas tve inganga. 113
 at enom skall þik jnganga all þina. swa at ek
 þen minzsta huxilse älla vnyttalikit ordh. þer
 þw huxadä ällige talade mote gudhi skall wara
 vplagat. for þy þu säldä þiin skapara. ok tokt 20
 þin äghin lusta for hans lusta. Ad adrum jngange-
 nom skall þik aldträ jngange miscund ellage gud-
 liken kärlekir vtan þiin þina skall wara ä for
 vtan ända. ok ä lifua j pinunna. ok aldträ dö. þää
 skulu ok aldre prötas som þik skulu þina þette 25
 war þän fyrst gek af mino riddarskap Sä hwat
 atirlön han fik, fran honum wändi alt himirikis
 härskap sit änliti ok aldträ wändir till hans for
 vtan ända

(Bok II kap. 10.)

Thät standhir scrifuat j möysi lagh pett möyses
 tha han gömdä fe j ödhamarkänna. þa saa han at
 buskin logadhä þo at hwaro brändiz han äkki.
 5 Af hwilkä syyn möyses vndradä mykit þa ropade
 114 äin röst af buskanom ok sagde. äk hörir mins
 folks nödh ok vnseel. ok varkunna jak þäim j
 þeim mykla þreldom. þä hafua af pharao konungä.
 Jak är þä sama rösten som öpte till möysen af
 10 buskanom. som nu tala wid þik jak seer ok höre
 mins folx nödh ok þräldom. Hwa war mit folk
 j logumen. vtan israel mz hwilko jak menar nw
 riddare. som mine skuldho wara jak seer þäire
 nödh ok þräldom. som dyewlen mödhir theim
 15 mädh Samuled som pharao giordä mino folkä j
 egypto. fyrst lät han þäim bygga vp sina borghä
 mura mz sino ägno ärwede ok sialfue skuldu þä
 än syrgia sik halm ok wid som þä skuldu giora
 till tiglät mz. Annat at þä fingo äingin þak ok
 20 löön firir sit arfuode Thridia at þä pintos hard-
 lika af pharao swenom. wm þä giordä ek swa
 mykit som vppa þeim lagdes Thette mit folk
 bygde pharao konunghe twa borge mz myklo
 nödh ok angist Swa giör ok nu thän wonde
 115 25 pharao. pett är diewlen. mino folke. þz är riddarom
 sām mine skuldo vara. Ok af anduardho hafua
 varit Sannelika sighir ek þik. at stodho riddara
 j þe skipilse sām þe ära bundne til. Ok min vin
 först burdhe. Ok hiolt. þe byggia diäfwlenom
 30 borgha samuleid sām israel pharaoni, fyrsta är
 þeira likamlikit arbeithe sām þe arbeida nat ok

dag *firi* wärldinna heidhir ok nyt Annar borghin
 är þeira hux vro. ok vmsorg *firi* þy þe hafua
 aldrið roo. *firi* wärldinna fiikt. ok huxilsse. Vtan
 swa sām pharao gaf eig mino folke ladhur fulla
 mz korn eig viingarda. eig annar likamlik nyt at
 göra lerit at brænna vtan þe syrgdo sik badhe
firi leer ok halm Swa gör ok diäwlin mino folke.
 þz är riddaromen. þe arbeida nat ok dag. þoat-
 huarist gita þe eig fultkomnat ok fyllt sina giri.
 eig fangit roo. ällis öfrit vtan arbeide. Ok än fa
 þe ängin aftär lönen vtan äwinnelika pino. Mz
 þy varkunnar ek þäim. at mine män byggia
 diäfwlenom hws. sām mik skuldo byggia sām
 þeira herra ok skapare är

(Bok II kap. 11, 12, 13. [VIII: 37, 36, 35 i Sv.]) 15

Ek sagde þik fyrra. hwad pino þän fik sām först
 gik af rät riddarskap Nw vil ek sighia þik hwad
 atirlöön ok glädhi þän fik sām rät riddarskap
 burdhe ok väl fultkomnadhe. Ta han kom a sin
 ytirsta tima. Ok salin skulde vidh likaman skylas.
 þa kom mote honum. v. legiones angelorum Ok
 komo mange diäfla. *firi* þy þe ära fulle mz ilzko.
 Ok huxadho nokon sin rät finna j honom. Ta
 hördis ein röst fult skär ok liuslik af himblenom
 ok sagde swa. Ek är þän sami sām sik bant til
 gudhz mz sinom eidh. Ok fultkomnadhe allan
 hans vilia. þa swaradhe han siälfuir ok sagde.
 Ek är visslika þän sami. þer äfte hörðos þre röstor.
 ein af guddomsins vägna. Ok sagde swa. Ek är
 þetta þän sām þik gaf liif ok saal. Tu äst min 30

käre son Tu giorde min vilia. ok laggde alla
 pina akt til min. kom hiit min käre son til pin
 söta fadir Ek skal gifua pik þz arfwit, ok fädhirne
 sām aldrik kombir ändhe aa. pik bör til glädhi
 117 5 ok ära. *firi* þy þu lydhe pinom fadhir kom til
 min. min käre son. Ek skal väria pik mz mino
 valde. Ek skal krona pik mz glädhi ok äro An-
 nar rösthin öpte af mandomsins väghna. Ok sagde
 swa. kom hiit min käre brodhir til pin brodhir.
 10 Ek þok pino *firi* pik. Ek gaf mit blodh *firi* pik.
 Ek þook dödh *firi* pik. kom til min *firi* þy tu fölgde
 mik. ok loot pin vilia äfte minom Tu vast redho-
 boen gifua blodh mote blodhe. Pino moot pino. Ok
 mädhan þu fylde mik j pino lifuärne. fylgh nu miki
 15 mino lifue sām aldriðh ändas. þer är äwinnelikin
 glädhi. ok änghin sorg älla giinwärdha. kom til
 min j äwärdelikit liif. *firi* þy þu äst sannelika
 min brodir þridhia rösten öpte. a þäs helgha
 andha väghna. eig *firi* þy at men skal vänta vara
 20 þreia gudha. vtan *firi* þy at andhelig þing gita
 ekki begripitz af kötlikom vtan mz liiknilssom.
firi þy alt þz ek talar mz pik. þz gör ek mz
 liiknilsom þer til at þu giti fyrstandit min vilia.
 þridhia rösthin hon sagde swa. kom hiit min
 25 signadha swen. þu äst swasom ein godhir ok
 mannelikin riddare. sām aldrið bant sin hiälm
 118 af *firi* läti. Ok aldrik flydhe *firi* rädde. Tu vast
 swa lustelikin [innan] at mik lyste byggia mz pik
 þu vast swa mannelikin vtan. at mik lyste väria pik
 30 mz þy *firi* pins likama voo sām tu hafde kom
 i äwärdelika roo. *firi* pins hux dröuilsse kom
 til mik i äwinnelika glädhi *firi* pin gudhlika kär-

leik. ok mannelikit lifuärne. kom i mik siälfuan.
 ek vil byggia j pik. Ek vil glädhias i pik. kom
 hiit min käre swen i pän lusta aldrik ände a kombir
 sām allir sötme är i. Ok änghin dröuilsse. kom hiit
 ärlikin riddare Ek skal fylla pik mz ollum sötma. 5
 ära pik mz ollum heidhir. krono pik mz alle glädhi.
 Ok äuinneleiko lifue. Äptir pässa pre röste taladhe
 fäm legiones angelorum. huar mz sinne röst
 Fyrsta legio sagde swa. Gangum firi pässom ärlika
 riddara. ok förum firi honom gudhi hans vapn. 10
 þz är hans mykla troo han hafde til gudz. at
 han vämpte sik moot diäwlsins frästilse. Annar
 legio sagde gangom firi pässom höwizlika riddara.
 Ok teem gudhi hans manszlika skiold. þz är hans
 mykla tolomodh han hafde mz huilko alt þz honum 15
 til kom dröuilse ok nödh. alt polde han gladhlika
 firi gudz kärlek Tridhia legio sagde gangom firi
 pässom godha riddara sām gudh ok var herre
 älskadhe af alle makt ok vilia, ok fören firi honom 119
 hans huassa swärd. þz är hans gudhlika lydhna 20
 han lofuodhe. ok hiolt väl äfte. swa at han vilde
 haldir kötlikit liif tappa än af lydhnunne ganga i
 minsto punctenom. ¶ Fiärdha legio sagde. gangom
 firi pässom mannalika riddara. ok förum firi
 honom hans starka häst. þz är hans starka öd- 25
 miwkt firi þy at swa sām hestin före fram man-
 zsins likama. Swa före ok ödhmiwkten mannen
 fram firi gudh. ok ledhir han til alla fultkomlika
 gerninga Sannelika pänne riddare han sat stadhlika.
 ok reid sighirlika firi þy all högfärd var dödh 30
 firi hanom, ok beezsk firi hans saal. Ok al ödmiwkt
 var honom sööt. mz þy rädhis han änkte vtan

gudh. ok girnadhiss änkte vtan han. Fämta legio
 sagdhe gangom *firi* þässom dygdelikom riddara til
 gudz ok förum fram hans faghra hielm. þz är hans
 mykla hop ok astwnd til gudz sām han hafde
 5 Sannelika han hopodhis änkte vtan gudh. han
 girnadhiss änkte vtan gudh. han huxadhe änkte vtan
 gudhz vilia. gudh var idhelika i hans huxilsām. ok
 i hans munne. ok *firi* hans händir giorde han alt þz
 120 han arbeidhadhe. förum þetta *firi* gudhz asyyn *firi*
 10 þy han är vördughir at hafua äwinnelika roo *firi*
 litla vroo. äwinnelika hwilo *firi* litit arbeide. Mādh
 þāssum rōstum fördis mins vins saal vp i hymerikis
 roo. Ta gladdis salin. ok sagde i þāim punctenom.
 Sāal är ek at ek tiānte minom gudhi. huilken ek nu
 15 seer Vāl är mik *firi* þy ek kännir þe glādhi mik
 iättadhis. Vāl är mik *firi* þy ek hafuir þe ärona
 sām aldriġ ändas. þetta var alt i einom puncti
 mz mik giort. vtan *firi* þy vtan þu gittir ekki
 andelik þing gripit vtan mz liiknilsām. þolikin
 20 heidir fik min vin. Ok þolikin atirlöön Swa ok
 alle þe sām honum fylghia äpte. ok än þy. at
 þe gafuo eig alle sit blood *firi* mik. hafua þe vilian
 fultkomnan at göra þz än swa vare fall aa.
 Sannelika döo þe i þāim vilianom han standir
 25 þāim *firi* gerningena swa fullelika sām þe hafde
 gifuit sit blood wt *firi* mik. See hwad godhir
 vili göör. Ok huru kär han är mik. (Bok II kap.
 12.) Ek er sandir gudh ok konungir ānġhin är
 konungir ellir herra heita vtan ek *firi* þy alt
 30 vald är af mik. Ok ānġhin vardhir vāldughir.
 vtan ek gifuir mit þol til. Ek är þān sami gudh
 ok herra sām dömdē ifuir diāwlin sām fiol *firi*

högfärdh. awnd. ok giri. Ek dömde ifuir adam. 121
 ok chaim. ok ifui alla världena mz flodhene. Ek
 är þän sami sām talar mz þik sām israels folk
 leidhe wt af egipto lande i manghom teeknom.
 J mik är all rätuisa ok var ok är ää *firi* vtan 5
 ända. ok vpbyrilse skiptis eig vm ällir minkas.
 vtan min rätuisa är stadhlikin. Sannelika rätuisan
 lystis þrefallelika mz gudz syni fyrst laghin sām
 hard varo blidhkadhis. Annat at gudz son af
 rätuisonne þolde dödh. þridhia at gudhz dombir 10
 þykkir längir draghas. ok þollikaren vara ifuir
 syndogha men nu än fyr. hardhir syntis gudh i
 adam ok j jsraels folke. þe sama rätuisan är nu
 mz mik. ok är äwinnelika sām þa var. Vtan
 miskunden. ok kärleikin sām var lykter i rät- 15
 uisonne synis ok oppenbaras nu meir än þa. än
 þoathuarist ek giorde aldrik miskund vtan rät-
 uiso. Nu maat tu spöria aat hwad miskund ek
 gör mz forbannadhon mannom. sannelika än hafuir
 ek miskund til þeira. Swa sām tu maat firstanda 20
 mz liiknilsām Laat swa sām ein rätuiis domare
 sate a sinom doomstool. hans eighin brodhir
 kome til domen ok hafde sik fyrbrutit. Domaren
firi þy han är rätuis talar til sin brodhir Min
 käre brodhir ek älzka þik af allo hiarta. þo- 25
 athwarist ma ek eig moot rätuisonne göra. þy
 at mit eghit samuit. ok min saal säghia þik þin
 doom. äfte honum bör þik dömas Sannelika ek är
 sandir domare *firi* þy mik är allir dombir gifuin.
 Mannin är min brodhir. a mandoms vägna sām 30
 ek a mik þook þa han kombir til min doom. hans
 egit samuit ok skäl sighir honom. hans brot ok

122

doom. Ek swara salinne. ok sighthir swa. tu seer
 alla rätuiso i pino samuiti. sigh hwad tu äst
 vördughir *firi* pin brot hafua Salin swaradhe þz
 är gudhlikin rätuisa. at mz ek vildhe eig mins
 5 skapara ok gudz lydno standa. ta skal ek i
 äuinnelika pino *firi* þy ek hafde vilian äwinne-
 lika syndha. Ta swaradhe ek mz liiknilsäm
 sighiandis. *firi* þy þz þu höre mz manghom
 ordhom. þz görs alt mz mik i einom punct. tu
 10 äst min brodhir. Ek polde þe harda pino *firi*
 þik. þer til at tu skulde eig til pino komo. Ek
 þedhe þik þz säm vardha skulde mz minom
 prophetom. Ek älskadhe þik swa säm fadhir son.
 Ok swa säm godhir brodhir sin brodhir. Ek
 15 aminte þik mz minom prædicarom. at tu hafde
 ok afgangit ok skulde atir til min komo Ek
 kastadhe a þik þwang ok dröuilsse. at tu skulde
 123 swa myklo hældir vidh þik kännas þz vördhe þu
 änkte. Ok hioit min godhuilia *firi* latir. mz þy
 20 är þz rätuisan. män þu vilde eig mik lydha ok
 atiruända af þinom lusta. Ta skalt tu nu kanna
 mina rätuiso, Toathwarist är ek en swa miskund-
 sambir. at vare þz möghelikit mik en ein tima
 döö. hældir polde ek en ein tima þolika sama
 25 pino *firi* þik. säm ek polde en tima *firi* alla
 vörldinna a korseno. *firi* än þu skulde komo i
 þassa harda pino säm þik äuinnelika *firi* pin brot
 af rätuisonne är reeid. Vtan rätuisan sighir at
 ek maa eig optare döö Myskunden sighir vare
 30 þz möghelikit. gerna vilde ek hældir döö. än þu
 skulde þassa harda pino polo. Se hwru miskunne-
 likin ok huru kärleiks fuldhir ek är. poathwarist

vil anghin min kärleik skodho. Nu män ek är
 swa miskunnelikin. ta manar ek idhir riddara at
 i letin mina miskund. Ok komin atir til miin för
 än min rätuisa kombir. Ek kärer at i hafuin gifuit
 minom owin diäflenom jdhra tiänist mik hafuin 5
 i forsmaat. J hafuin bort kastad mit baneer Ok
 mins owins baneer är vptakit. komin atir riddara
 til jdhan ödmiwklikin herra mz ödmiwkt firi
 py i hafuin fra mik gangit mz idhre höghfärd.
 pykkir jdhir punkt vara nokot firi mik pola. 10
 huxen hwad ek gudh siälfuir polde. ok giorde 124
 firi jdhir. Ek gik mz blodhoghom fotom firi idhir
 til korsit, mina händir ok fötir varo ginum
 borodha mz hwassom naghlum. Alla mina synwr
 varo wt tanda mz altz mins likama dröuilse 15
 ok pwang. Ek spardhe anghom minom limi til
 pinonna firi til at i skuldhen gladhlika jdhrum
 herra epte fylghia. ok eig skämmas polo dröuilse
 firi hans heidhir ok firi idhra sala nyt. Vilin i
 atir til min komo Ek vil gladhlika moot jdhir 20
 ganga. ok gifua jdhir rika äror sām aldrig ändas.
 Ek sām tala vidh pik ek är i fadherenom. ok päim
 helgha anda ein gudh. Ek pok mandom a mik.
 ok polde ek i honom pe harda pino. ok pän
 hardha dödh firi manna hylso. Ek stood ok vp 25
 af döödh. ok foor ek til hymerikis badhe mz
 minom mandom ok guddhom. Ek sagde pik
 först at riddarskap var mik kärast bland all
 lifuärne. firi py pe lofuodhe sit köt mote mino
 at gifua sit blod mote mino (Bok II kap. 13.) 30
 ¶ Nu käre ek a riddara sām mine skuldo vara.
 at pe ära altzstings fra mik gangne. Ek er

125 þeira skapare ok atirlösare Ek är þeira vphald
 ok stark. än ängin þeira vil vidhír mik kánnas.
 Nu huilkin man mz rät riddarskap vilde atir til
 mik komo. þa matte han þássom lundom mik
 5 þákkias þān sām riddare vil varda. ok mik
 þákkias. han skal mz sinom hāst gerna til kyrkio
 ridha. ok þār stigha ginstan af sinom hāst, firi
 þy hāstin är ekki skapadhír firi högfārd skuld.
 vtan fram at föra sin likama mz. Ok til at vārna
 10 sit liif firi sinom ouinom. þer nāst skal han
 lāggia sit mantolband a sit ānni. til teekn. at
 swasām messo diākn lāggir [stolam] ifuir sik til
 teekn. at han hafuir takit gudz wkh ifuir sik.
 Swa skal ok riddare bandit a sit ānne lāggia til
 15 teekn at han skal vāria gudz kors. ok þz ydhelika
 hafua i sinom hogh. mān han gaar til kirkiu-
 garden. ta skal hans vārldz herra baneer. sām
 hans vapn ok teekn är ascrifuat firi honom
 bāratz. til teekn. at honom bōr til vārldz herra
 20 at heidra. j allo þy sām eig [ār] mote gudhi.
 ok þe helghe kirkiu Sidhan han stighir i kirkio
 garden Ta skulu klārka moote honum gaa mz
 mino baneer sām min pina standir aa. til teekn.
 at honum bōr til a gudz vāghna. þe helgha kir-
 25 kiu heidhra. Ok henne lydha. Ta han kombir
 til kirkiu dōr. þa skal mit baner firi honom
 ganga in j kyrkiona. Ok vārldz höfdingias baner
 stande vtan vidh dōrina. til teekn at gudhilikt
 vald gangir firi manliko valde. Ok gudhi är
 126 30 meira heidhir görandis än mannom. Ta han in-
 combir i kyrkiona. þa skal messa ginstan bōrias.
 Ok þa agnus dei siwngs. ta skal höfdingin swa

säm konungir ganga til altaren mz riddaranom.
 ok sighia swa. Vil tu riddare vārda ta skalt tu
 jaka gudhi ok mik at þu skalt vārna þe helgha
 kirkju. Ok nidra hænna ouini. lydha þinom vārldz
 höfdingia i allo þy eig är moot gudhi ok þe 5
 helghe kirkio. Gudz heidhír styrkia ok främia
 mz alle sinne makt Sighír han iaa ta fange
 honom ginstan swārd j hand ok sighi swa Ek
 far þik swārd i þina hand mz huilko tu skalt
 vāria þit liif Ok nidra gudz ouini. ok hafua þit 10
 liif ospart firi þe helgha kirkju troo. ok gudz vina
 hilso ok hielp þār næst fae skiold a hans arm
 ok sāghi swa. Mādhr þæssom skiold skal tu vārna
 fadhur löös barn ok ankior. gudz vanheidher
 hāmnas. ok gudhlikheit främia. Mz þæssom skiold 15
 skalt tu stadhughír ok gladlika moot gudz ouinum
 standa. Sidhan skal han föyia mantolin vm hans
 bak. Ok mantuls bandit læggia nidhír a hans
 bryst. til teekn at honom skal komo i hugh
 idhelika hwad han hafuír gudhi iaat. Ok at han 20
 hafuír polkin klādhebonat a sik takit firi kir-
 kionna vārñ ok styrkilsse. Sidhan skal han læggia
 sina hand a hans hals til teekn. at han är gifuin
 vnde kirkionna lydno. ok sighír swa. Nu äst tu 127
 vndír lydno bunden meir än fyr. gif þik vin vm 25
 at fultkomna mz gerningomen. þz tu lofuor mz
 ordhomen. þa faar tu otalikin löön mz gudhi.
 ällas faar þu hardare pino än andre fyr þina
 lofuon. Sidhan þetta vardir giort ta skal þän
 säm messona sighír gifua honom min likama til 30
 styrkylsse ok fultkomnilse. Ok takir han mik mz
 þäim hug at han vil fultkomna mz gerningomen.

þz han är bunden til mz ordhomen. Ek sandir
gudh ok man vil komo til hans ok aldrigh fra
honom skylias ok vil ek brænna han swa mz
minom kärkeek. at han skal änkte swa geernas sām
5 mik. änkte rādas vtan mik. Sannalika. ek vill
vara j honom. ok vm kringh han ok styrkia ok
gōma han j allum hans medferdum. sowande ok
wakande Framleidis kan þat ok swa wara. at
nokor werdhir riddare a āini mark. ok takar han
10 riddaraskap mz þeim hwgh. at han will verna
þa hālgho kirkio. vtan jaff ek will ok þär till
hans koma. ok mz honom bliwa for þui ek är j
allum stadhum än þui hworo min hāidhir þäkkes
mik bātir j þāim stadh som mit lof är widhir j
15 adrom stad. þette biudir ek āinghom giora vttan
128 hwilkom som wilde riddaraskap gōma. ok swa
som āk hafwir nu sakt a sik taka. þa warā þät
mik kärt for þwi at swa som mz hogfārdh är
rāth riddaraskap nidhir lakt. Swa skuldhä þät
20 attär vpp takas medh audmiukt ok gudlikā
þolomodh amen

Texten i fjerde bandet är hemtad ur flera källor
neml.:

1. Regula Salvatoris med tillhörande Revelationes Extravagantes, sid. 3—120, efter K. Bibliothekets i Berlin handskrift 3762, skrifven i Vadstena kloster af nunnan Christina Hansdotter Brask vid slutet af 1400-talet (1487—96).
2. Sju stycken, sid. 123—131; fordom i Codex Bergmanianus, Lunds Universitets Bibliothek; från första hälften af 1400-talet. I handskriften finnas endast de 11 första raderna i behåll; det öfriga är aftryckt efter *Brings samling af Handlingar* III, Lund 1758, s. 85—104, med utfyllande af förkortningar.
3. Heliga Birgittas böner, sid. 132—176, ur sju handskrifter från 1400-talets senare hälft; på K. Bibliotheket i Stockholm, nämnda hvar och en på sin plats.
4. Två egenhändiga utkast af Hel. Birgitta, sid. 177—185, efter original-bladen på K. Bibliotheket i Stockholm. Deri äro inga afvikelser gjorda från handskriften.
5. Latinskt ur-original till Tredje Bokens 8:e kapitel, sid. 192—196, efter originalbladet i K. Bibliotheket i Stockholm. Ingen afvikelse gjord derifrån.
6. De femton bönerna, orätt tillskrifna H. Birgitta, sid. 197—211, efter två handskrifter från 1400-

talet; på K. Bibliotheket i Stockholm, nämnda hvar och en på sin plats.

7. Engelens Diktamen till H. Birgitta, sid. 215—276, efter Parisiska handskriften på K. Bibliotheket i Stockholm, skrifven år 1385 af br. Jordan.
8. Variant af Attonde Boken, sid. 279—419, efter ett handskrifts-fragment från första hälften af 1400-talet, på K. Bibliotheket i Stockholm, med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 44.
9. Stycken på Birgittin-Norska, sid. 423—522, efter en handskrift från första hälften af 1400-talet, på Skokloster, n. 5 i qvart.

I aftrycket äro vidtagna följande

Rättelser.

Sida	rad			
4	3	wanmaktandhis	<i>rättadt från</i>	wanmaktadhis
—	21	betraktandis	»	beträktandis
5	24	snödasta	»	snönasta
11	1	änneth	»	ämne
14	25	michels	»	milchels
15	6	portam	»	portan
—	23	lögherdaghin	»	lörgherdaghin
16	8	ffalsklighetzsins	»	ffasklighetzsins
19	3	aff	»	a
—	22	fadhers	»	fadher
22	27	Thog	»	Thag
32	3	gästningh	»	gäsningh
36	25	offkaatir	»	affkaatir
41	12	wndirstandandis	»	wndirstandis
50	11	torfftog	»	torfftogt
53	3	longsamlikare	»	tomsamlikare
55	12	twingadis	»	twingandis
—	13	talade	»	talande
57	32	hon tillagdt		
58	14	formagha	»	formagho
60	14	hwat tillagdt		
63	17	fastaskolandis	»	fastolandis

Sida	rad			
63	25	käth.	<i>rättadt från</i>	atha hvarvid en första bokstaf är <i>bortskrapad</i>
64	16	människior	»	manniskior
66	13	stränghet	»	stranghet
68	22	ett j	<i>utelemnadt efter</i>	wti
70	25	reglonna	<i>rättadt från</i>	regloma
71	3	ofmykit	»	omykit
74	8	ett dubbelt	the	<i>utelemnadt</i>
75	6	siuttande	<i>rättadt från</i>	siittande
80	15	framgang	»	frangang
84	4	wägha	»	wagha
—	20	iärngaddrom	»	iärngaddom
98	19	äwärdelika	»	awärdelika
99	18	fornomzstogha	»	fornonzstogha
101	20	läcze	»	läzce
102	4	gudhelikx	»	gudhe
—	12	hans	»	has
106	25	är	<i>tillagdt</i>	
118	30	j	»	
123	17	nima	<i>rättadt från</i>	minna
124	10	Jak	»	Jag
126	11	vanmatogha	»	vanmaktagha
127	10	hänne	»	hänna
128	4	vilin	»	viliu
—	5	jämcristin	»	jämncrestin <i>Item rad 10</i>
—	18	ledhir	»	ledhis
—	28	skällicin	»	skällicom
129	23	litit	»	litol
—	24	hwarre	»	hworre
132	7	bönom	»	bonom
—	12	mata	»	mata ta
—	21	thässa	»	thassa
133	23	atirlösa	»	atirlosa
134	7	fäldhe	»	fäffe
—	29	kallas	»	källas
—	30	thit	»	thik
135	5	hudhstrukin	»	hustrukin
—	15	stundh	<i>tillagdt</i>	
136	12	höxste	<i>rättadt från</i>	hoxste
137	9	rördhis	»	rordhis
—	12	äuärdhelikin	»	äuärdhelikin
—	18	thu	<i>tillagdt</i>	
—	22	än	»	an <i>Likaså 138: 21, 144. 1.</i>
138	7	axla	»	äxla

Sida	rad		
139	8	thu tillagdt	
—	19	lofuadhe »	
—	26	sagdhe rättadt från sagdh	
—	30	ett dubbelt thin utelemnadt	
140	2	rördhis rättadt från rodhis	
—	14	atirfördhe »	atirfordhe
—	18	apostolos »	apstolos
141	1	thornonom »	thoronom
—	19	sagho »	sagdho
—	23	min »	mi
—	25	glädhi »	gladhi
142	7	apostolis »	apstolis
—	22	han »	hon Likaså 24, 25, 27, 28, 30, 31.
—	29	fore »	sore
143	4	thorftogha »	throftogha
—	6	äst »	ast
—	14	myrke »	myrk
—	20	forganglikom »	forganlikom
—	30	äro »	aro
—	32	älla »	alla
144	2	alla »	älla
—	3	ärmeta »	armeta
—	5	äris »	ärins
—	30	vndir »	vndit
145	9	fadhorin »	sadhorin
—	28	dygdhelica »	dygdhelca
146	17	han tillagdt	
148	1	skuld »	skud
—	4	minskilse »	ninskilse
—	21	döödhe »	dööfdhe
149	1	pylati »	pylato Likaså 154: 5
—	18	syndogha »	signadha
—	29	the tillagdt	
150	4	likama »	lilika
—	6	oplätos »	oplätas
151	2	vtan tillagdt	
153	12	ater »	at
—	13	thine tillagdt	
154	17	ett öfverflödig mik utelemnadt efter thik	
—	22	kärlek rättadt från kärlel	
—	23	maria tillagdt	
156	1	secunda » och stycket åtskildt från föregående	
—	22	öron rättadt från öroon	
157	13	lofuis tillagdt	

Sida	rad			
158	11	giordhe	<i>rättadt från</i>	giodhe
—	24	alt	»	at
159	15	vårdhogadhis	»	vårdhoghis
—	16	Välsighnadhír	»	Sälsighnadhír <i>Likaså rad 23</i>
—	18	aldra	»	äldra
—	25	hedhirlica	»	hedhrilica
160	6	atirlösare	»	atirlosare
—	19	vårdhoghis	»	vårdhos
—	23	thiänist	»	thianist
—	27	löste	»	loste <i>thu tillagdt</i>
—	28	vårdh <i>tillagdt</i>		
—	—	fordömilse	»	fordomilse
—	—	atirledde	»	atriledde
161	4	bätra	»	bärtra
—	5	owirflödhelikhet	»	wirflödhelikhet
—	16	mykla	»	mylka
—	18	<i>rubriken utfylld</i>		
—	23	ödmuklika	»	ödmuklika
—	24	äptir	»	aptir
—	25	sänt	»	sant
162	1	<i>rubriken utfylld</i>		
—	3	härta	»	harra <i>Likaså rad 22</i>
—	10	eghom	»	eghom
—	26	värkfuldir	»	värskfuldir
—	27	fäm	»	fam
163	15	thiäna	»	thiana
164	10	<i>ett dubbelt</i> thu äst <i>utelemnadt</i>		
—	26	<i>ett dubbelt</i> war <i>utelemnadt framför</i> hafuir		
165	12	eterblemonna	<i>rättadt från</i>	eterblenonna
166	15	riker	»	riken
168	23	närvaru	»	nävaru
169	10	bön <i>tillagdt</i>		
—	16	frwksammasta	»	frwksammasta
171	16	lustogasta	»	lustagasta
—	27	en <i>tillagdt</i>		
174	24	wärk	»	wär
—	28	ophögdh	»	hophögh
176	4	Uälsignadher	»	Uälsigndher
197	25	wngdoms	»	wndoms <i>Likaså 204: 3</i>
199	2	lusta <i>tillagdt</i>		
201	8	syndhír	»	syndhr
—	19	<i>ett dubbelt</i> är <i>utelemnadt</i>		
—	24	mykelikhet	<i>rättadt från</i>	mykekhet
203—210		<i>En stor mängd utan plan och ordning insatta skiljetecken (: och ,) äro här utelemnade.</i>		

Sida	rad			
205	23	osyulikom	<i>rättadt från</i>	osylikom
208	4	omkring	»	omgring
—	12	kärleksins	»	kärlesins
—	14	mykelikhet	»	mykelihet
209	24	wälwilioghaste	»	wälwioghaste
215	1	<i>Rubrik tillagd. Likaså flerstädes.</i>		
—	21	atskillikin	»	askillikin
216	26	skapa	»	spaka
217	22, 32	fruktsamlik --	»	fruksamlik --
220	25	vppinbar	»	vppibarar
221	32	saa	<i>tillagdt</i>	
222	10	hulkin	»	hulkit
224	4	the	»	tho
226	22	<i>I hds. är manaskini ändradt så från manz kyni.</i>		
—	29	lyudhande	<i>rättadt från</i>	lyudhadhe
227	13	<i>I hds. är allom ändradt till alla</i>		
—	21	äwardhelika	<i>rättadt från</i>	äwardhelika
228	12	<i>I hds. är for litit ändradt från litit wärt</i>		
229	20	somleke	<i>rättadt från</i>	somlekx
—	24	owinlika	»	winlika
—	26	matte	»	matto
230	2	<i>äro tillagdt</i>		
231	5	hardhasto	»	hardharsto
—	20	<i>hulkin är i hds. ändradt så från hulkom</i>		
232	15	hulkin	<i>rättadt från</i>	hulkit
234	8	<i>frygdhas är i hds. orätt ändradt till frygdh</i>		
—	27	frukta	»	frukt
—	28	trägardhz	<i>rättadt från</i>	trärdhz
—	29	winqwistin	»	winqwinstin
235	21	swäria	»	swaria
236	28	<i>vatnsins är i hds. rättadt från wädhirsins</i>		
237	17	<i>ett dubbelt war utelemnadt</i>		
240	5	<i>endräklighet är i hds. med något yngre hand tillagdt som förklaring af enan</i>		
242	27	rasklikare	<i>rättadt från</i>	raslikare <i>Likaså 274: 15</i>
243	11	fruktsame	»	fruksame
—	30	vmätlikin	»	vmälikin
244	12	<i>skyldis är i hds. ändradt från skyltis</i>		
245	12	vp tendas	»	framga
247	17	<i>kälido rättadt från kaldo</i>		
251	12	<i>ärwodhet är i hds. ändradt från ärwodhe</i>		
253	2	sermonis	<i>rättadt från</i>	sermones
257	16	mangfalda	»	magfalda
—	22	wardha	»	wärdha
260	21	skodhandhe	»	skodhadhe

Sida	rad			
263	6	dömdan	<i>rättadt från</i>	domdan
265	16	rätta	»	rättra
267	26	lärirska	»	läriska
268	5	oateruändelika	»	oateruandelika
272	28	byrirska	»	byriska <i>Likaså 273: 6</i>
279	13	väggia varo	»	varo väggia
290	11	blygdhin	»	blydhdhin
291	8	a	»	af
292	2	framgang	»	frangang
293	29	ofmykla	»	omykla
294	7	ok	»	ok ok
295	5	ödhkn	»	ökdhkn
307	2	världinne	»	världdinne
311	22	obrygdhilsom	»	obryghilsom
321	17	oc	»	oc oc
323	29	xxxj	»	xxj
330	26	nampt	»	nampnt
334	14	hetelica	»	helelica
341	17	i	»	in
356	3	diäflenom	»	diflenom
—	15	Capitulum xxxix tillagdt		
360	22	gulklimp	<i>rättadt från</i>	gulklinp
—	24	<i>Efter fa är i hds. tillagdt ett onödigt gif</i>		
365	15	bortköras	<i>rättadt från</i>	borköras
—	20	fram	»	fran
368	28	skyltis	»	skytis
369	16	wtgang	»	wtggang
374	9, 13	israels	»	iraels <i>Likaså 411: 18, 25, 412: 1, 12, 417: 3</i>
376	9	konungir	»	konungör
—	14	värnirska	»	värniska
384	31	Än	»	Ä
392	29	ämuäl	»	älmual
395	30	världinne	»	värdinne
397	20	fäghirst	»	fäghirtst
—	23	rördhe	»	rödhe
409	15	Vtan	»	Vta
410	23	taladhe	»	taladhit
418	4	<i>ett dubbelt sina utelemnadt</i>		
424	32	Andin swaradhe	<i>rättadt från</i>	Auwi swaradhe swaradhe ek
426	2	<i>eig tillagdt</i>		
—	22	<i>ek tillagdt</i>		
427	4	kripa	»	gripa
—	16	hwar uändis	»	hwaruändis

Sida	rad			
427	21	somon rättadt från	somom	
—	22	ok tillagdt		
430	9	rötelig rättadt från	röteling	
—	14	þz	»	þr
—	15	langan	»	langar
—	22	þoliken	»	þolken
432	6	wtgingo	»	wtgindo
—	9	öron	»	örom
433	8	världz	»	värdlz
434	16	klädh	»	glädh
435	21	Ok	»	O
—	25	triin	»	tiin
437	5	saa äk	»	äk saa
—	32	gudhz	»	gudh
439	3	<i>Ett dubbelt Naar utelemnadt</i>		
—	22	<i>gärninga tillagdt såsom rättare än</i>	<i>hendir</i>	
—	25	<i>korsfästas rättadt från</i>	<i>korfästas</i>	
442	10	retaskolande	»	retaskolonde
—	30	stodh	»	stodho
444	32	mannom	»	mannon
445	22	kinnona	»	kimoma
—	29	at	»	a
446	6	<i>Ett dubbelt nu utelemnadt</i>		
447	11	<i>Ett oriktigt eig uteslutet efter</i>	<i>varo</i>	
—	19, 20	<i>ofmyklom rättadt från</i>	<i>omyklom</i>	<i>Likaså 509: 27</i>
449	13	kompanskap	»	komponskap
450	4, 7	ok	»	ob
—	10	kombir	»	kömbir
—	19	<i>De 4 sista orden äro dubbelt skrifna.</i>		
454	2	fadhirenom rättadt från	fadhirrenom	
455	28	sinom	»	sino
458	28	ofmykit	»	omykit <i>Likaså 472: 8, 500: 16</i>
459	17	gudh	»	gudz
462	1	omskiptelikin	»	oskiptelikin
—	7	öst	»	löst (1 är skrapadt)
—	19	dygd tillagdt		
—	29	guddomsins	»	guddamssins
464	10	enkte	»	enke
465	10	bätirlsse	»	bätirlsse
—	29	mino	»	mina
466	2	värdughadhis	»	vädughadhis
468	2	äst tillagdt		
—	26	ordh	»	or
—	27	dygdheligh	»	dygdhelingh

Sida	rad			
470	2	idhir tillagdt		
—	26	hon »		
473	6	hiärtadh rättadt från	hiätadh	
474	26	sagdho »	sagdha	
475	6	Annor »	Anno	
—	8	lottaghin »	loftaghin	
—	12	än »	ä	
476	1	ofmykle »	omykle	
477	15	vara »	varo	
—	31	ödmiwkt »	ödmiwt	Likaså 505: 25, 515: 31
478	19	är »	än	
479	17	äuärdelika »	auärdelika	
—	19	ok eig dubbelt skrifvet.		
480	22	ek tillagdt; ondum rättadt från	ondir	
—	24	mik »		
481	12	orätuisan rättadt från	rätuisan	
—	22	af »	lif	
482	2	korsseno »	korkorsseno	
—	16	ett þ mellan þu och firi	utelemnadt	
—	26	þe rättadt från þa		
—	29	ett dubbelt fa	utelemnadt	
483	23	hon rättadt från	han	
484	17	þima »	þina	
—	23	ydhlan »	ydhan	
—	25	Ombren »	Ombren	
—	27	bansatta »	bansasta	
485	26	högfärdelika »	höfärdelika	
—	27	draghir »	daghir	
486	7	ett j utelemnadt framför	ydhlan	
—	19	vardhir rättadt från	vardh	
489	9	godha »	dödha	Mycket förderfvad interpunktering på följande rader rättad.
490	24	män rättadt från	man	
491	9	kompanom »	komponom	Likaså 499: 28
—	21	liwft »	liwst	
492	3	dröfwodir »	dröfwofir	
—	14	skärzsslo »	skärzlsslo	
494	22	swaradhe »	swradhe	
—	25	säghia »	saghia	
496	15	i þän »	i j þän	
497	22	til »	tik	
500	16	ek »	eig ey	
—	20	världhinna »	varldhinna	
—	32	leikmen varo »	leikmen, Varo	

Sida	rad	
502	7	frätilsse rättadt från frätillsse
—	8	swornom » sweinom
504	15	timin » timim
—	19	firi þy står dubbelt i hds.
505	29	älla rättadt från alla
506	24	högfärd » högförd
507	2	huxilsa » huxilla
—	29	väna » vana
508	4	þry tillagdt
—	22	þän rättadt från þäm
509	25	värnar » varnar
510	4	gudlikin » gudlikir
512	5	vndradä » vndrada
—	6	hörir » horir
—	16	I hds. står: först fyrst
—	24	giör rättadt från gior
514	28	innän tillagdt
515	13	höwizlika rättadt från howizlika
—	19	makt » mak
517	14	äwinnelika » awinnelika
518	26	þu » þe
520	12	stolam tillagdt

Anmärkta felaktigheter.

Band	sida	rad		
1	317	25	hulkin som borde rättas till hulkom som han	} Alla dessa mot hand- skriften.
2	257	12	han borde rättas till hon	
3	281	20	naghla borde rättas till nafla	
—	315	21	väggia borde tilläggas efter quidhsins	
—	316	18	gift borde tilläggas efter ok	
—	395	28	hiudhir läs biudhir	
—	424	24	sino läs snio	
4	447	10	I handskriften står glömdis enligt Latinets oblitum est. Svenska texten har gömdis Båda läsarterna kunna försvaras: utg. föredrar dock den Svenska.	
—	453	1	minskas läs minkas Likaså 500: 3	

